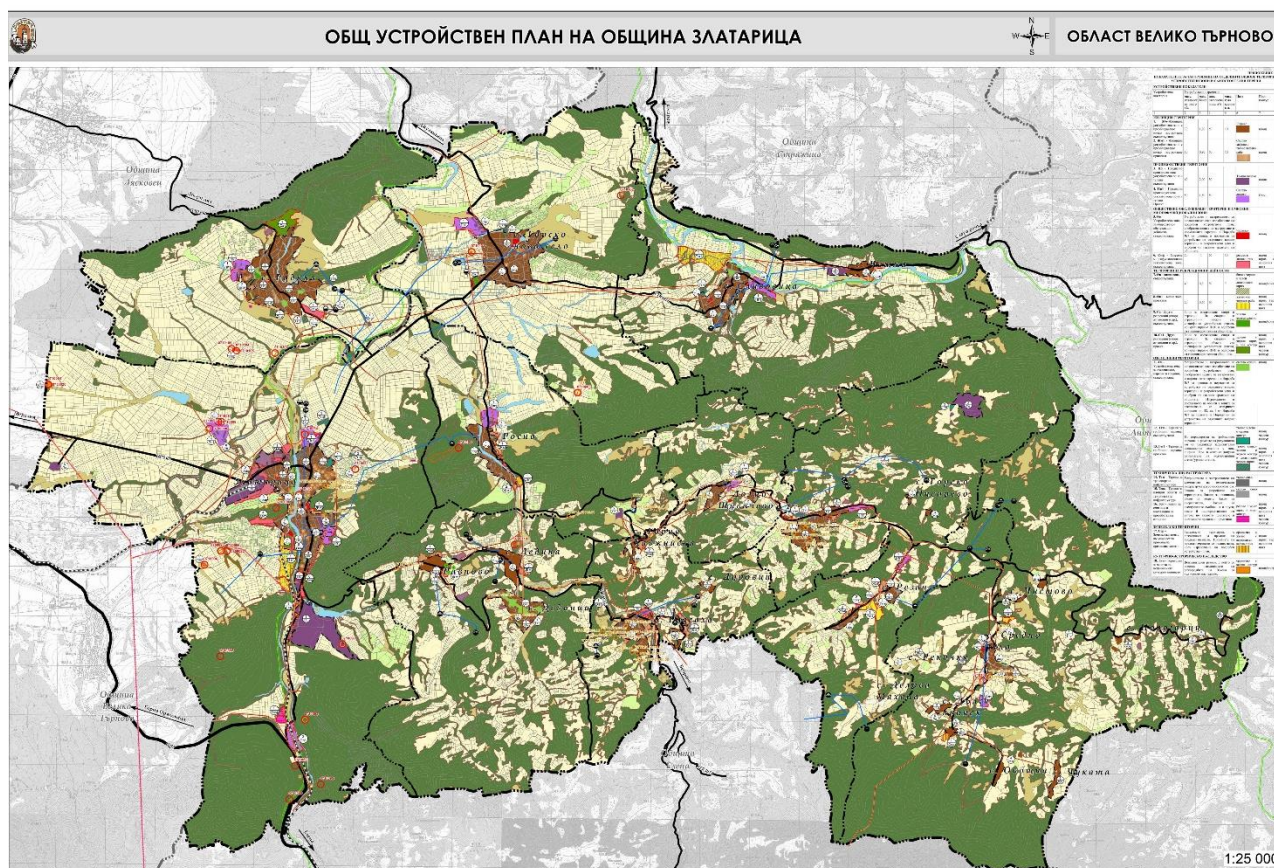

ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

на

„ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН (ОУП) НА ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА”

Възложител: Община Златарица

ноември, 2018

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	9
ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ НА ПЛАНА (ОРГАН ИЛИ ОПРАВМОЩЕНО ПО ЗАКОН ЗА ТРЕТО ЛИЦЕ)	10
ДАННИ ЗА ИЗПЪЛНИТЕЛЯ:	10
I. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНА И ВРЪЗКА С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	10
1. АНОТАЦИЯ НА ПЛАНА	10
2. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОУП НА ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА	12
3. КОНЦЕПЦИЯ ЗА УСТРОЙСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА	12
4. ОСНОВНИ УСТРОЙСТВЕНИ ЕЛЕМЕНТИ, ЗОНИ И ТЕРИТОРИИ, ОПРЕДЕЛЕНИ С ПРЕДВАРИТЕЛНИЯ ПРОЕКТ ЗА ОУП НА ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА	18
4.1. Правила и нормативи за прилагане на плана	25
4.2. Състояние на съществуващия сграден и жилищен фонд на територията на Община Златарица и нейното землище. Развитие на системата „Обитаване“	28
4.3. Промислени и селскостопански територии и зони за приложение на труд. Състояние и прогнози, съгласно предварителния проект за ОУПО	29
4.4. Комуникационно-транспортна инфраструктура. Съществуващо състояние и прогнози, съгласно проекта за ОУП на Община Златарица	34
4.5. Енергийна система. Електроразпределение. Телекомуникации. Съществуващо състояние и прогнози, съгласно проекта за ОУП на Община Златарица	36
4.6. Водоснабдителна и канализационна инфраструктура	37
4.6.1. Водоснабдителна система на община Златарица	37
4.6.2. Канализация и пречистване на отпадъчните води	40
4.7. Газоснабдяване и топлоснабдяване	41
4.8. Зелена система, спорт и отдих. Туризм. Прогнози, съгласно проекта за ОУП на Община Златарица	41
5. ВРЪЗКА НА ПЛАНА С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	43
II. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ФАКТОРИТЕ, КОИТО ЗАМЪРСЯВАТ ОКОЛНАТА СРЕДА И ТЯХНОТО ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА	44
1. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ	44
1.1. Характеристика на климатичните и метеорологичните фактори	44
1.2. Качество на атмосферния въздух в Община Златарица	46
2. Води	46
2.1. Повърхностни води (хидрографска мрежа)	46
2.1.1. Зони за защита на водите на територията на Община Златарица	51
2.1.1.1. Територии, обявени за извличане на вода, предназначена за човешка консумация, съгласно чл. 7 на Рамковата директива по водите	52
2.1.1.2. Водни обекти в Община Златарица съгласно ПУРБ, обявени за зони за отдих, водни спортове и/или за къпане, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 2 (Директива 76/160/ЕЕС)	55
2.1.1.3. Територии, в Община Златарица съгласно ПУРБ, чувствителни към биогенни елементи, включително територии, обявени за уязвими зони съгласно Директива 91/676/ЕЕС и територии, обявени за чувствителни територии съгласно Директива 91/271/ЕЕС	55
2.1.1.3.1. Уязвими зони	56
2.1.1.3.2. Чувствителни зони	56
2.1.1.4. Зони за опазване на стопанско значими водни биологични видове съгласно ПУРБ	57
2.1.1.5. Територии, съгласно ПУРБ обявени за опазване на местообитания или биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното	

опазване, включително съответните обекти на NATURA 2000, обявени съгласно Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията и Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици	58
2.1.2. Имисионно състояние на водните обекти на територията на община Златарица. Повърхностни води	59
2.1.3. Определяне на екологичното и химично състояние на повърхностните води	66
2.1.3.1. Екологично състояние.....	66
2.1.3.2. Химично състояние.....	67
2.1.4. Състояние на водните тела и цели за опазване за повърхностните водни тела категория реки, съгласно ПУРБ 2016-2021 г. в Община Златарица	67
2.2. Подземни води. Хидрогеоложки условия и фактори за формирането на подземните води	72
2.2.1. Количествена и качествена характеристика на водните ресурси. Мрежа за мониторинг на подземни води.....	73
2.2.1.1. Количествена характеристика на подземните водни тела.....	73
2.2.1.2. Качествена характеристика на подземните водни тела	74
2.2.1.3. Мониторинг на химично състояние на подземните води	74
2.2.1.4. Характеристика на подземните водни тела, в обхвата на които попада Община Златарица	76
2.2.1.5. Състояние, Цели и Програма за постигането на целите за ПВТ, в обхвата на което попада Община Златарица, съгласно ПУРБ	78
2.2.1.5.1. Цели за опазване на околната среда съгласно ПУРБ, за подземно водно тяло върху което е разположена територията на Община Златарица	78
2.2.1.5.2. Програма от мерки за постигане на целите на ПУРБ	78
2.3. Минерални води на територията на Община Златарица	81
2.4. Опасни хидроложки явления. Риск от наводнения	81
2.4.1. Състояние на хидротехническите съоръжения, в региона, към който попада Община Златарица, съгласно извършени проверки през 2017 г.	81
2.4.2. Информация за риска от наводнения на територията на Община Златарица, съгласно ПУРБ 2016-2021	83
2.4.3. Програма от мерки за намаляване риска от наводнения	83
2.5. Характеристики на водоползването и на водопотреблението (използване на водните ресурси) в община Златарица	88
2.5.1. Използване на повърхностно течащите води.....	88
2.5.2. Водоснабдяване и водопотребление.....	88
2.5.2.1. Водоснабдителна инфраструктура.....	89
2.5.2.2. Мерки за подобряване на водоснабдяването на територията на община Златарица, съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци“ ООД – Велико Търново	100
2.5.3. Канализация и пречистване на отпадъчните води в община Златарица	102
2.5.3.1. Определяне на алтернативите за канализационната мрежа на гр. Златарица (съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци“ ООД – Велико Търново)	103
2.5.3.2. Пречистване на отпадъчните води	105
2.5.3.3. Стратегически алтернативи за канализационните системи	105
2.5.3.4. Мерки за подобряване на канализацията на територията на община Златарица, предвидени в Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци“ ООД – Велико Търново	105
3. ЗЕМИ И ПОЧВИ	107
4. ГЕОЛОЖКА ОСНОВА И ЗЕМНИ НЕДРА	109
4.1. Геоложки строеж на района	109
4.2. Тектоника на района	113
4.3. Сеизмичност	114
4.4. Свклачища.....	115

4.5.	Минерално разнообразие	123
5.	ЛАНДШАФТ	123
6.	ПРИРОДНИ ОБЕКТИ	129
6.1.	Защитени територии по смисъла на ЗЗТ.....	129
6.1.1.	Вековни дървета	129
6.2.	Защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000	130
6.2.1.	Защитена зона BG0000279 „Стара река“ по Директива 92/43/ ЕИО за природните местообитания ...	133
6.2.2.	Защитена зона BG0000280 „Златаришка река“ по Директива 92/43/ЕИО за природните местообитания и на дивата флора и фауна.....	136
7.	БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ.....	138
7.1.	Растителност	138
7.2.	Животински свят.....	141
8.	КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО.....	146
9.	ОТПАДЪЦИ.....	155
9.1.	Генерирани отпадъци на територията на Община Златарица	158
9.1.1.	Битови отпадъци	158
9.1.2.	Строителни отпадъци (СО)	159
9.1.3.	Производствени и Опасни отпадъци	161
9.1.4.	Специфични потоци отпадъци.....	162
9.2.	Управление на отпадъците на територията на Община Златарица.....	166
10.	ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА	166
11.	РИСКОВИ ЕНЕРГИЙНИ ИЗТОЧНИЦИ - ШУМ, ВИБРАЦИИ, РАДИАЦИИ.....	167
11.1.	Шум.....	167
11.2.	Вибрации.....	172
11.3.	Йонизиращи лъчения	172
11.4.	Нейонизиращи лъчения	174
12.	ЗДРАВНО-ХИГИЕННИ АСПЕКТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	176
12.1.	Здравно-демографски показатели	177
12.2.	Характеристика на рисковите фактори. Въздействие върху човешкото здраве	186
12.2.1.	Рискови фактори, свързани със стила и начина на живот	186
12.2.2.	Рискови фактори, свързани със социално-икономическата среда	187
12.2.3.	Рискови фактори, свързани с околната среда	188
13.	ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ И ФАКТОРИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА	191
13.1.	Атмосферен въздух.....	191
13.2.	Повърхностни и подземни води	191
13.3.	Земи и почви.....	192
13.4.	Геоложка основа и земни недра	192
13.5.	Ландшафт.....	192
13.6.	Биологично разнообразие. Защитени природни територии.....	192
13.7.	Културно-историческо наследство.....	193
13.8.	Отпадъци и опасни вещества.....	193
13.9.	Рискови енергийни източници	194
13.10.	Здравно-хигиенни аспекти	194
III.	ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ И ОБЕКТИ, КОИТО МОГАТ ЗНАЧИТЕЛНО ДА БЪДАТ ЗАСЕГНАТИ	194

IV. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ОТНАСЯЩИ СЕ ДО РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ.....	197
V. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА И НАЧИНА, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПО ВРЕМЕ НА РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПЛАНА.....	206
1. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА.....	206
2. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА МЕСТНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА.....	213
VI. ВЪЗМОЖНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ФАКТОРИТЕ, КОИТО Я УВРЕЖДАТ И ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ ТЯХ.....	216
1. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ.....	216
1.1. Дисперсионно моделиране на емисиите в атмосферния въздух.....	216
1.2. Характеристики на потенциалното въздействие от реализацията на ОУП Златарица	223
2. ПОВЪРХНОСТНИ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ	223
2.1. Водоснабдяване. Необходими водни количества. Актуализация на данните от демографското развитие на Община Златарица.....	223
2.1.1. Прогнози за развитие на водоснабдяването	223
2.1.2. Прогнози за развитие на канализацията	224
2.2. Източници на замърсяване, предвидени в ОУП	225
2.2.1. Прогноза за развитие на икономиката	225
2.2.2. Урбанистично развитие	227
2.2.2.1. Промени в обхвата на система “Обитаване”	228
2.2.2.2. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху водите от приложението на ОУП на Община Златарица	228
2.3. Компоненти на околната среда, върху които променените хидроложки и хидрогеоложки условия и промененото качество на водите ще окажат съществено влияние	228
2.4. Прогноза и оценка на очакваните изменения в качеството на водите, включително и в качеството на водите в границите на санитарно-охранителните зони, при зауставане на отпадъчните води, при пряко и непряко отвеждане в подземните води и др.....	229
3. ГЕОЛОЖКА ОСНОВА И ЗЕМНИ НЕДРА	230
4. МИНЕРАЛНО РАЗНООБРАЗИЕ.....	231
5. ЗЕМИ И ПОЧВИ	231
6. ПРИРОДНИ ОБЕКТИ	234
7. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ.....	240
7.1. Растителен свят	240
7.2. Животински свят.....	242
8. ЛАНДШАФТ	245
9. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, ВКЛЮЧИТЕЛНО АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО	245
10. ОТПАДЪЦИ.....	249
11. ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА	250
12. РИСКОВИ ЕНЕРГИЙНИ ИЗТОЧНИЦИ – ШУМ, ВИБРАЦИИ, РАДИАЦИИ	250
12.1. Въздействия от шума.....	250
12.2. Въздействия от йонизиращи лъчения	252
12.3. Въздействия от електромагнитните (нейонизиращи) излъчвания.....	252
13. ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЗДРАВНО-ХИГИЕННИТЕ АСПЕКТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	253

VII. МЕРКИ, КОИТО СА ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПЛАНА ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА	255
VIII. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И ОПИСАНИЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ТРУДНОСТИТЕ ПО СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ	266
1. Алтернативни варианти за постигане целите на плана.....	266
2. Мотиви за избор на алтернатива.....	267
3. Описание на методите за извършване на екологична оценка.....	268
4. Трудности по събиране на необходимата за това информация	269
IX. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА - СРОКОВЕ, ОТГОВОРНИЦИ, САНКЦИИ	269
X. ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА В ДОКЛАДА ЗА ЕО.....	275
ЗАКОНИ И НАРЕДБИ	275
КОНВЕНЦИИ И ДИРЕКТИВИ.....	278
СТРАТЕГИИ, ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	279
ЛИТЕРАТУРНИ ИЗТОЧНИЦИ:	279
ДРУГИ ИЗТОЧНИЦИ	280

Използвани съкращения в Екологичната оценка	
АИС	Автоматична измервателна система
БДДР	Басейнова дирекция „Дунавски район“
ВГ	Водна група
ВЕЛ	Въздушна електропроводна линия
ВИ	Възобновими източници
ВТ	Водно тяло
ГКМ	Градска канализационна мрежа
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ГРС	Газорегулираща станция/ Газоразпределителна станция
ДКЕВР	Държавна комисия за енергийно и водно регулиране
ЕАОС	Европейска агенция по околна среда
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
ЕО	Екологична оценка
ЖК	Жилищен комплекс
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗВСГЗГФ	Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗМ	Защитена местност
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗСПЗЗ	Закон за собствеността и ползването на земеделските земи
ЗТ	Защитена територия
ЗЧАВ	Закона за чистотата на атмосферния въздух
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИВТ	Изкуствени водни тела
ИЕО	Индивидуални емисионни ограничения
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електронно и електрическо оборудване
ИУЖЛ	Излезли от употреба живачни лампи
ИП	Инвестиционно предложение
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КИН	Културно историческо наследство
ККР	Кадастрални карти и кадастрални регистри
ЛПСОВ	Локална пречиствателна станция за отпадни води
МГТ	Междуградски транспорт
МЕК	Максимална еднократна концентрация
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОПТ	Масов обществен пътнически транспорт

МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
Наредба за ЕО	Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми
Наредба за ОС	Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони
НАТУРА 2000	Европейска екологична мрежа от защитени зони
НБО	Неопасни битови отпадъци
НИОНКЦ	Национален институт за опазване на недвижимите културни ценности
НИНКН	Национален институт за недвижимо културно наследство
НКПР	Национална концепция за пространствено развитие
НПДЕВИ	Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НОЧЗ	Норми за опазване на човешкото здраве
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОВМ	Орнитологично важно място
ОГП	Общ градоустройствен план
ОП	Опорен план
ОСР	Отпадъци от строителни работи
ПВТ	Подземно водно тяло
ПОРН	Предварителна оценка на риска от наводнения
ПУП	Подробен устройствен план
ПУРБ	План за управление на речния басейн
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РЗПЗН	Райони със значителен потенциален риск от наводнения
РДВ	Рамкова директива за водите
РДНО	Регионално депо за неопасни отпадъци
РИОСВ	Регионалната инспекция по околна среда и води
РПМ	Републиканска пътна мрежа
СГ	Средно годишна/о
СД	Средно дневна/о
СГН	Средно годишна норма
СДН	Средно дневна норма
СМВТ	Силно модифицирани водни тела
СОЗ	Санитарна охранителна зона
СПВ	Стандарт за питейно водоснабдяване
СЧН	Средно часова норма

ВЪВЕДЕНИЕ

Предмет на настоящата Екологична оценка (ЕО) е „Общ устройствен план (ОУП) на Община Златарица“. Възложител на ОУП е Община Златарица.

Екологичната оценка е неразделна част от Общия устройствен план на Община Златарица и се разработва едновременно с разработването на плана.

В съответствие с нормативната уредба по околна среда, Община Златарица е уведомила писмено РИОСВ-Велико Търново за разработването на плана (входирано Планово задание за изработване на Общ устройствен план на Община Златарица). В отговор с писмо Изх. № 3172/19.09.2014 г. (Приложение № 1) РИОСВ-Велико Търново уведомява, че проектът на ОУП попада в обхвата областите (по-специално устройствено планиране), изброени в чл. 85, ал. 1 от ЗООС, както и в обхвата на т. 11.1. на Приложение № 1 на *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба ЕО)* и подлежи на задължителна ЕО, тъй като с проекта за ОУПО се очертава рамката на бъдещото развитие на инвестиционни предложения по Приложения № 1 и № 2 на ЗООС.

С горното писмо РИОСВ-Велико Търново уведомява, че по отношение на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) в териториалния обхват на Община Златарица попадат следните защитени зони за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна:

- 1) **BG0000280 „Златаришка река“**, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приети с Решение на МС № 122/02.03.2007 г., ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г.;
- 2) **BG0000279 „Стара река“**, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приети с Решение на МС № 122/02.03.2007 г., ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г.

Съгласно разпоредбите на чл. 36, ал. 3 от Наредбата за ОС е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, при която се установи, че проектът на ОУПО има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природните местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в описаните защитени зони и следва да се изготви Оценка на степента на въздействие на ОУП на Община Златарица, която да бъде представена под формата на доклад (ДОСВ), отделно приложение към доклада за ЕО, съгласно чл. 31, ал. 4 от ЗБР и чл. 34, ал. 1 от Наредбата за ОС, като компетентният орган дава допълнителни указания за следващите действия.

Във връзка с изпълнение изискванията на чл. 19а от Наредбата за ЕО и писмо изх. № 3172/19.09.2014 г. на РИОСВ-Велико Търново, изготвеното Задание за определяне обхвата и съдържанието на Доклад за Екологична оценка на „Общ устройствен план на Община Златарица“ и разработена схема за провеждане на консултации с обществеността, заинтересуваните органи и трети лица са представени на компетентния орган за консултация.

С писмо изх. № 3172-2014/ 01.06.2018 г. (*Приложение № 1*) РИОСВ-Велико Търново съгласува Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на Доклада за екологична оценката с препоръка в Доклада за ЕО да бъдат включени предложенията и бележките посочени в същото писмо по отношение на отпадъците.

Дадените препоръки от компетентният орган по околна среда с изх. № 3172-2014/ 01.06.2018 г., както и всички становища и предложения, получени в резултат от проведените консултации по обхвата и съдържанието на ЕО от РЗИ-Велико Търново (изх. № РД-14-603/04.05.2018 г.), БД „Дунавски район“ (изх. № 3000/24.04.2018 г.), Областен управител на Област Велико Търново (изх. № ОА04-2493/26.04.2018 г.), Национален институт за недвижимо културно наследство (изх. № 0800-2562/20.04.2018 г.) са отразени и дискутирани в настоящия доклад. Копия от цитираната кореспонденция и пълна справка за проведените консултации е представена в *Приложение № 1*.

Съгласно изискванията на чл. 36, ал. 7 на Наредбата за ОС е изготвен Доклад за оценка степента на въздействие (ДОСВ) на план/ програма: „Общ устройствен план на Община Златарица“ върху предмета и целите на защитени зони по Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО: BG0000280 „Златаришка река“ и BG0000279 „Стара река“.

Екологичната оценка е разработена от колектив от експерти с ръководител, които отговарят на изискванията, поставени с чл. 83 ал. 1 и ал. 2 от ЗООС. Съгласно тези изисквания, към доклада са приложени:

- списък на авторския колектив, изработил екологичната оценка;
- писмени декларации на експертите, с които декларират, че не са лично заинтересувани от реализацията на плана (*Приложение № 2*).

Обхвата на настоящата екологична оценка е съобразена изцяло с изискванията за съдържание, поставени в чл. 86, ал. 3 от ЗООС, указанията на компетентния орган и резултатите от проведените консултации по изготвения Доклад за ЕО с всички приложения с компетентния орган по околна среда, други институции и трети лица. Всички те са отразени и дискутирани в настоящия доклад. Копия от цитираната кореспонденция и пълна справка за проведените консултации е представена в *Приложение № 1*.

Целта на Доклада за ЕО е да отчете екологичните проблеми на най-ранния етап на вземане на решение и да направи този процес на оценяване на екологичните последици от предложения план прозрачен, посредством консултации с държавни ведомства, неправителствени организации и участие на широката общественост. Резултатите, получени при разработването на Доклада за ЕО ще се вземат предвид при изготвяне на Окончателния проект на Общия устройствен план на Община Златарица.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ НА ПЛАНА (ОРГАН ИЛИ ОПРАВОМОЩЕНО ПО ЗАКОН ЗА ТРЕТО ЛИЦЕ)

Възложител: Община Златарица, гр. Златарица 5090, ул. „Стефан Попстоянов” № 22

Телефон, факс и e-mail: тел.: 0615 35420, факс: 0615 35478; e-mail: mail@zlataritsa.net, ob_zlatarica@mail.bg, www.zlataritsa.net

Лице за контакти: Пенчо Чанев – Кмет на Община Златарица

ДАННИ ЗА ИЗПЪЛНИТЕЛЯ:

Изпълнител: ДЗЗД „Геоплан Златарица”

Седалище и адрес: гр. Варна, п.к. 9000, ул. „Генерал Колев” № 27

Лице за контакти: проф. арх. Иван Никифоров

I. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНА И ВРЪЗКА С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

1. Анотация на плана

Предмет на настоящата Екологична оценка е „Общ устройствен план (ОУП) на Община Златарица”. Екологичната оценка на ОУП е изготвена в съответствие с изискванията на действащото законодателство в страната и се съобразява с обхвата и съдържанието, определени в етапа на проведените консултации по Заданието.

При изготвянето на Екологичната оценка са взети под внимание всички законодателни разпоредби, свързани с устройство на територията и с опазването на околната среда, Директиви на Европейския съюз за опазване на биоразнообразието и ландшафтите, подписаните от страната конвенции и документи в тази област и методически указания и публикации на Комисията по околната среда към ЕС за оценка на планове и програми.

Основания за изготвяне на ОУП

Разработването на Общия устройствен план за територията на община Златарица се налага поради следните основни причини:

- Съществени изменения в социално-икономическата сфера;
- Остаряла и неактуална градоустройствена планова основа, непригодна в новите условия на възстановяване на поземлената собственост;
- Съществено изменена нормативна уредба по устройство на територията;
- Несъответствие между търсенето и предлагането в инвестиционните процеси.

Изработването на ОУП на Община Златарица, е възложено на „Геоплан Златарица” ДЗЗД след проведена открита процедура за възлагане на обществена поръчка № 00954-2017-0002 в Регистъра на обществени поръчки към АОП с Договор за обществена поръчка № ФСД-36-62 от 24.08.2017 г.

Във връзка с изменението на ЗУТ, в неговите Преходни и Заключителни разпоредби е записано: § 123 (1) В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон за общини, в които няма действащ общ устройствен план, се внася предложение в съответния общински съвет по чл. 124, ал. 1 за изработването на общ устройствен план. Предвид горното с Решение № 342/ 31.05.2013 г. на Общински съвет – Златарица на основание чл. 21, ал. 1, т. 11 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, чл. 124, ал. 1, чл. 125, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от Закона за устройство на територията и §123, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията (обн. ДВ бр. 82 от 2012 г.), одобрява Задание за изработване на проект за Общ устройствен план на Община Златарица (ОУПО) и приема да бъде изготвен проект за Общ устройствен план на Община Златарица.

ОУП се изготвя при спазване разпоредбите на:

- ✓ Закона за устройство на територията;
- ✓ Наредба № 7/22.12.2005 г. на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони;
- ✓ Наредба № 8/2001 г. на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове;
- ✓ Закона за опазване на околната среда и водите;
- ✓ Закона за биологичното разнообразие;
- ✓ Други нормативни документи, имащи отношение по териториално-устройствените проблеми на ОУП на общината.

При разработването на ОУП на Община Златарица са проучени внимателно, анализирани и систематизирани предложения за териториално-устройствено и социално-икономическо развитие. Отчетени са съществуващите природни и антропогенни дадености и специфични социално-икономически условия.

С ОУП се детайлизират териториалните насоки за развитие, заложи в пространствените документи от по-високо йерархично ниво – Националната концепция за пространствено развитие (НКПР, 2013 - 2025), Национална стратегия за регионално развитие (НСРР 2012 – 2022), Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 - 2020 г. (НСРГСРБ 2013 - 2020), Стратегическият план за развитие на горския сектор 2014 - 2023 г., Националната стратегия за развитие на ловното стопанство 2012 - 2027 г., Регионален план за развитие на Северния централен район (СЦР, 2014 - 2020), Стратегия за развитие на област В. Търново (СРОВТ, 2014 – 2020) и Общински план за развитие на община Златарица (ОПРОЗ, 2014 – 2020). ОУПО на Златарица е съобразен и с „Новата Стратегия на Европейския Съюз „Европа 2020”, приета през 2010 г., която налага подобряване на координацията и обвързването на различни политики и национални стратегии, включително на политиката и стратегиите за балансирано и устойчиво регионално развитие в рамките на Европейския съюз, с цел постигане на три подсилващи се взаимно приоритета:

- интелигентен растеж: изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- устойчив растеж: насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;

- приобщаващ растеж: стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване.

Етапи на реализацията на „ОУП на Община Златарица“ са:

- Изготвяне на Предварителен проект (ПП) на ОУП на община Златарица;
- Изработване на Окончателен проект на ОУП на община Златарица.

Съгласно чл. 17, ал. 3 на Наредба №8, ОУПО Златарица се изработва с прогнозен период от 15 – 20 години.

2. Описание на основните цели и задачи на ОУП на Община Златарица

Основна стратегическа цел на Общия устройствен план на община Златарица е да служи като управленски инструмент в планирането и устройствената политика на местната власт, като да създава оптимални пространствени и функционални структури и връзки за развитие, изграждане и комплексно устройство на цялата територия в хармонично единство на урбанизираните територии и на природните дадености, изхождайки от специфичните, регионални и местни условия.

Стратегическата цел на ОУПО Златарица ще се реализира чрез постигането на няколко групи специфични цели:

1. Идентифициране възможностите и ограниченията за развитие, като се изведат потенциалните ползи и ресурси и се предложат адекватни модели за тяхното ползване:

- Създаване на условия за развитие и обновяване на социално икономическия комплекс, така че да се осигури заетост на наличната и на потенциалната работна сила в общината;
- Предлагане на решения за ефективното използване на ресурсите и потенциалите на извън урбанизираната територия за целите на социално – икономическото развитие на общината.

2. Оценка на регионалните връзки и контакти като се изведат възможните насоки на общи действия със съседни и други общини в постигането на общи цели:

- Анализ на транспортната инфраструктура и на настоящите и прогнозни потребности и предлагане на решение в съответствие с устройствената концепция /акценти – връзките с населените места в област Велико Търново и съседните области/;
- Извеждане на визия за устройствено развитие на общината на базата на интегриране на местните условия и възможности с тези от регионална значимост.

3. Развитие и трансформация на съществуващи и създаване на нови функции, както в населените места, така и в извън урбанизираните територии в обхвата на общината; предлагане на функционално дефиниране на населените места:

- Преразпределение на функции, което да осигури обживяване на населените места;
- Обединение на населените места в система и интегрирано управление на публичните услуги;
- Органично и функционално обвързване на град Златарица с останалите населени места в екологично, икономическо, художествено и културно отношение;
- Активизиране на малките населени места и формиране на по широк спектър на функции в тях;

Формиране на „контактни зони“ около населените места и зоната на активно влияние на туристическите активности.

3. Концепция за устройствено развитие на Община Златарица

Общият устройствен план се изготвя за територията на Община Златарица, Област Велико Търново.

Община Златарица е разположена в централна България, като се намира в източната част на област Велико Търново. На север граничи Община Стражица, на юг с Община Елена, на запад с Община Велико Търново, на северозапад с Община Лясковец, и на изток с Община Антоново.

Фиг. 1 Разположение на община Златарица в територията на област Велико Търново

Географското положение предопределя мястото на община Златарица спрямо формираната структура на националното пространство и в значителна степен обуславя характера на нейното териториално и икономическо развитие. В това отношение, територията на община Златарица може да се характеризира до голяма степен като териториална единица с ясно изразени периферни особености, които се отразяват както на модела на развитие на селищната мрежа, така и на спецификата на местната икономика и нейният потенциал. Тази географска и най-вече орографска предопределеност и периферност на територията резултира в допълнително „изолиране“ и фрагментиране на основните компоненти на пространствената ѝ структура, влияе пряко и върху устойчивостта на селищната мрежа и нейният геодемографски и социално-икономически характер. В така формираната териториална структура на общината, се е формирала една единствена урбанистична структура с градски характер, която с оглед наличните условия и ресурси, естествено попада в категорията „малки градове с микрорегионално значение за територията на група общини“.

Регионалният контекст на развитието на територията на общината се определя от няколко комплексно влияещи фактора, които могат да бъдат класифицирани в следните основни групи:

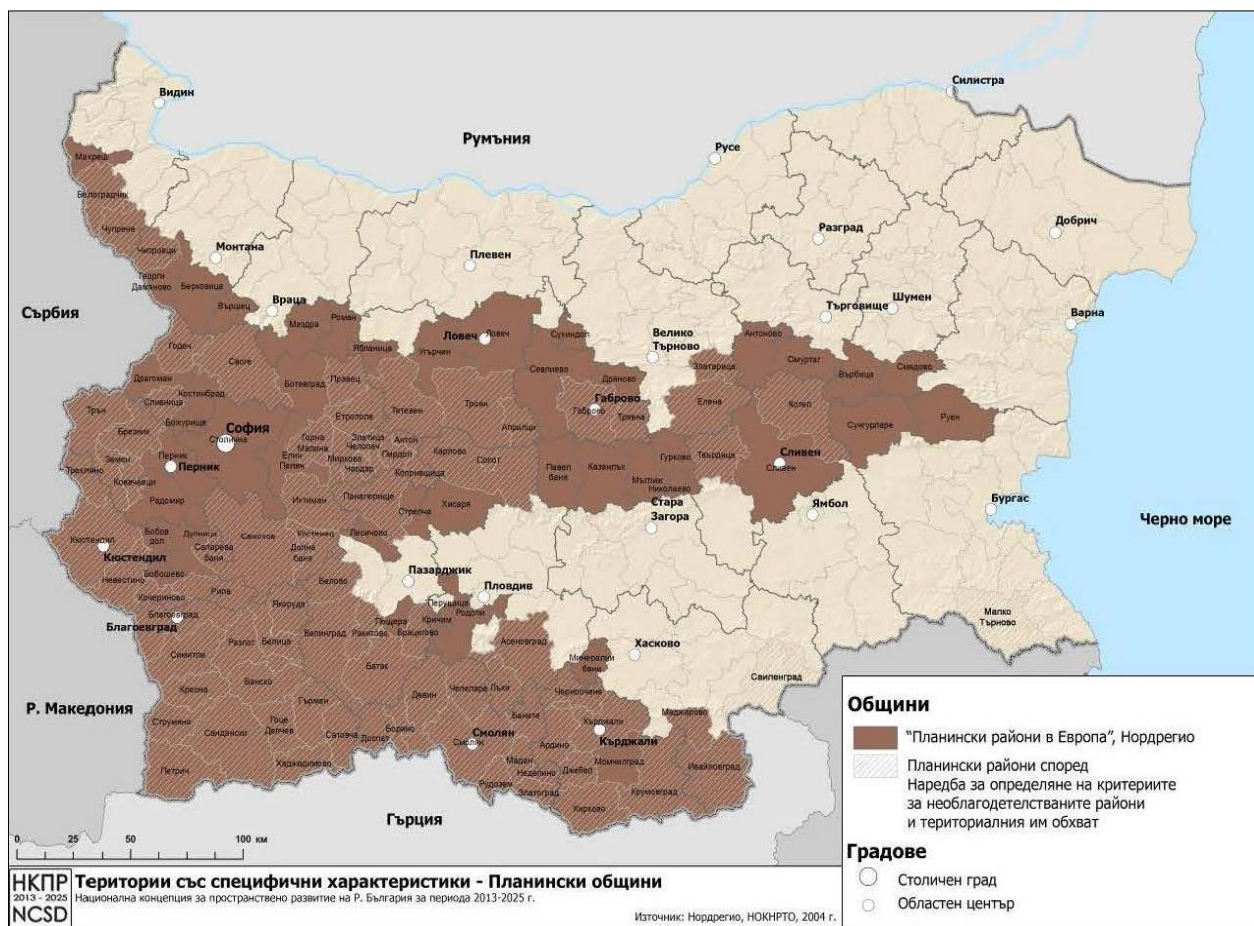
- Фактори, свързани с географското положение на общината: в това число периферното ѝ разположение в рамките на област Велико Търново и в териториалната структура на Северен централен район. Към тази група се отнася и природогеографската предопределеност на територията, и най-вече нейната „принадлежност“ към Старопланинската физикогеографска област и Дунавският отточен басейн, както и свързаните с това климатични, хидрографски условия, формираната горска растителност, почвена покривка и др., които от своя страна се явяват и ресурси за развитие на местната икономика;

- Природогеографски условия и ресурси, свързани са с ресурсната ориентация на икономиката, наличният рекреационен потенциал, характера на селищната мрежа и комуникационните връзки, в и извън рамките на общината;
- Особенности в историческото развитие на територията;
- Административно-териториални - мястото и в административната структура на област Велико Търново.

Спецификата на територията на общината в географско и природно-ресурсно, в съчетание с наличния социално-икономически и геодемографски потенциал, естествено резултат в приоритетно развитие на добивни и преработващи отрасли, базирани на местни ресурси и суровини, както и съвременното социално-икономическо състояние на община Златарица се намира в пряка зависимост от наличните локални ресурси, историческо развитие, местоположение, транспортни връзки, макроикономически условия, активност на местното население и администрация и други.

Специфична особеност на регионалния контекст, в който се развива територията на община Златарица е наличието на общински център като главна икономическа, социална и обслужваща сила и периферни малки селища без ключови функции. Друга особеност е обстоятелството, че общината е обградена от идентични като профил, потенциал и облик общини. Това от своя страна предполага търсенето на общ модел за териториално развитие за цялата група, който би позволил постигането на кумулативен растеж, ефект на мултипликатора /синергичен ефект/, при ефективното ползване на ресурсите, потенциалите и сравнителните предимства както на община Златарица, така и на съседните общини.

Според Националната концепция за пространствено развитие на Република България за периода 2013-2025, територията на община Златарица попада в класификация „територии със специфични характеристики - планински общини” и по-конкретно планински райони според *Наредба за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват*. Като модул за определяне на планински територии е използвано землището, което отговаря на един от 3-те критерия /надморска височина над 700 м., среден наклон над 20% или надморска височина над 500 м и наклон над 15%/. Малък брой от планинските общини попадат в категорията централни, преобладаващата част от тях са в категорията периферни. На *Фиг. 2* са представени планинските общини:

Фиг. 2 Територии със специфични характеристики - Планински общини

Община Златарица се намира в границите на „Северна централна България“ от ниво NUTS1, Северен централен район за планиране от ниво NUTS 2 - един от обособените 6 района за планиране в България съгласно разпоредбата на Регламент № 1059/2006 г. на ЕС. Общината е включена в административните граници на област Велико Търново ниво NUTS 3, съгласно общата класификация за статистически цели на териториалните единици NUTS и ЗРР на Република България.

Общата площ на община Златарица (232.68 кв. км), съставлява едва 4,99% от територията на област Велико Търново (8-то място по този показател в областта, с гъстота на населението на 1 кв. км - 19,92) и около 1.57% от територията на Северен централен район.

Цялата територия на община Златарица е формирана от землищата на 24 населени места: град Златарица - административен център на общината и с. Горна Хаджийска, с. Горско Ново село, с. Горско Писарево, с. Дедина, с. Дединци, с. Делова махала, с. Долно Шивачево, с. Дуровци, с. Дълги припек, с. Калайджии, с. Новогорци, с. Овощна, с. Равново, с. Разсоха, с. Резач, с. Рекичка, с. Родина, с. Росно, с. Сливовица, с. Средно село, с. Чешма, с. Чистово, с. Чуката.

Напълно обезлюдените населени места са четири - селата Горско Писарево, Дуровци, Рекичка и Чуката. Селата със жители от 1 до 5 души са: Овощна, Чистово, Новогорци и Горна Хаджийска, с. Дединци е с 8 жители.

На Фиг. 3 е показано месторазположението на населените места в община Златарица.

Фиг. 3 Разположение на населените места в община Златарица

В йерархичната система от градове-центрове, като общински и основен център в общината град Златарица попада в 5^{то} ниво.

В градоустройствената класификация на населените места по брой жители град Златарица попада в категорията „много малки градове”.

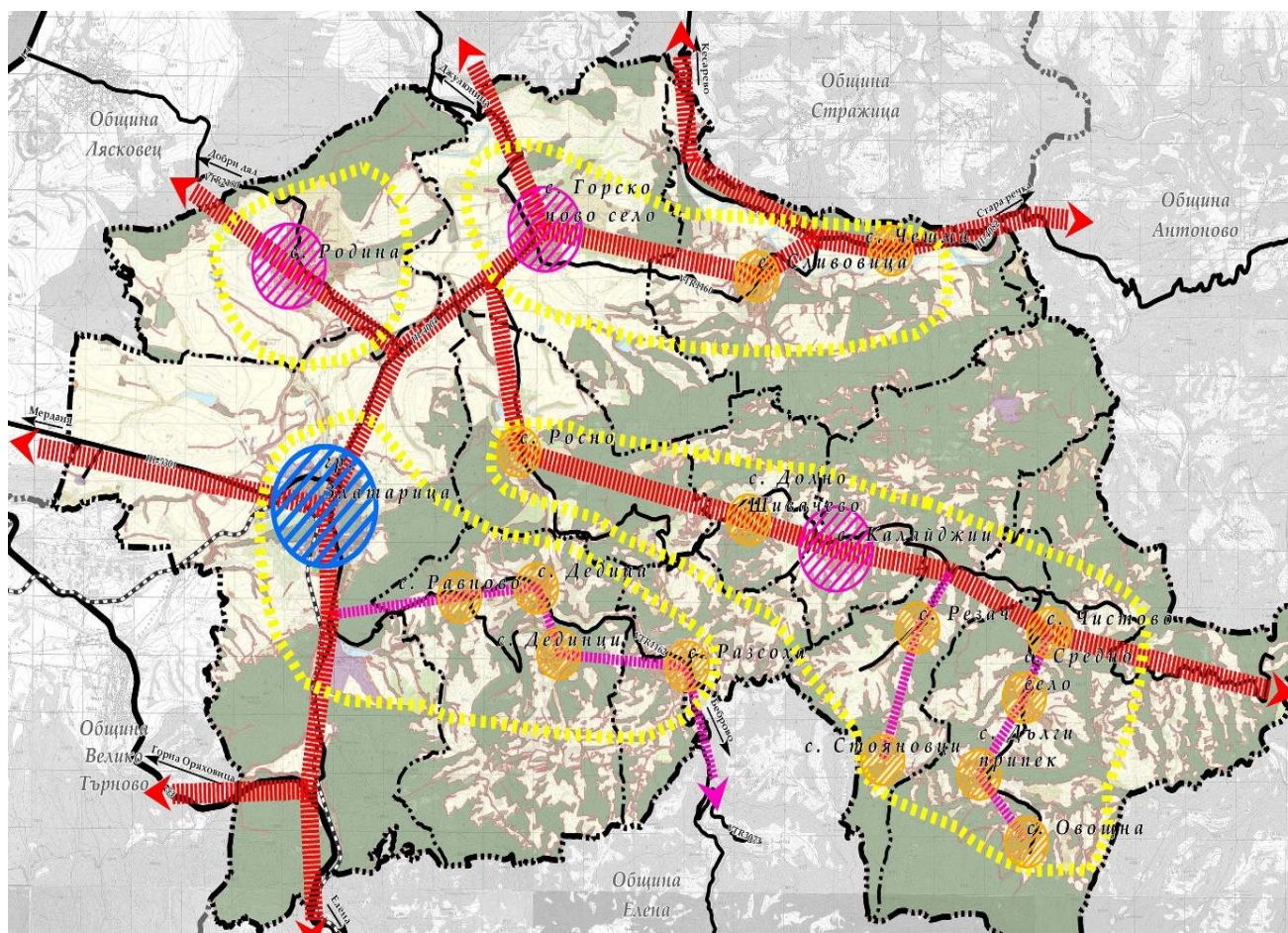
Урбанистичната структура на общината е подчертано центрична с концентрация на функции в общинския център и периферни селища с различен характер. В общинския център град Златарица са съсредоточени административното и социално обслужване и основната част от икономическата дейност в общината. Селата с най-голям брой население на територията са с. Горско Ново село и с. Родина.

Природо-географските характеристики на община Златарица обуславят мястото ѝ в структурата на пространственото разпределение като община, със специфични характеристики с територия, попадаща в ниско планински район, с хълмисти зони.

Приоритетите на националните, областни и общински стратегии, планове и политики са насочени към стабилизиране и към създаване на по-добри икономически и социални условия за живеене, спиране на емиграционните и вътрешно общинските миграционни процеси, стимулиране на раждаемостта, разкриване на нови аграрно-индустриални мощности и работни места, повишаване на атрактивността за бизнес инвестиции и механичен прираст.

Бъдещото развитие на община Златарица предполага затвърждаване ролята на общинския град Златарица като главен културен, административен и социално-икономически център. Този моноцентричен модел на развитие обаче не отговаря на съвременните изисквания и потребности на жителите на община Златарица, стратегическите виждания на общинската управа за развитие на общината, националните и европейски директиви за развитие на селищата и регионите.

На *Фиг. 4* е представена селищната структура и обитаване, с направена прогноза за развитие на община Златарица.

Фиг. 4 Селищна структура и обитаване. Прогноза

Легенда:

Тип център

- Общински център
- Районни центрове
- Селища

Вертикални връзки

- Основни връзки
- Второстепенни връзки
- Обхват на селищните центрове

Общината трябва да предоставя мултифункционална жизнена среда, в която икономиката да е тясно свързана със социалните, културните и екологичните аспекти. Стратегическите насоки за териториално развитие в общината са свързани с реализирането на специфични цели и задачи в устройството на територията, което има за цел да постигне устойчиво и балансирано социално-икономическото развитие в съответствие с ресурсните възможности. Това налага интегриране на устройственото планиране с регионалните и секторни политики и планове, чрез териториално координиране на секторните политики, стратегии, планове и програми, имащи пряко или косвено отношение към пространственото развитие на общината.

От значение за балансираното развитие на общината е и опазването на природното и културно наследство чрез добро управление, правилни политики и насочени инвестиции. Този компонент от пространствената структура показва идентичността на общината и повишава конкурентоспособността ѝ.

Урбанизираните територии на общинския център се явяват основен носител на растежа в рамките на територията на общината, като той се отличава със сравнително по-високо ниво на динамика в развитието и свързаната с него изменчивост на пространствено-функционалните характеристики на отделните урбанизирани територии.

В съответствие с основните национални и европейски стратегически насоки за развитие през следващия програмен период, развитието на основните урбанизирани територии следва да се фокусира върху следните направления:

- Условия за живот, бизнес и работа на местната общност в рамките на урбанизираната територия;
- Еколого-устойчиво и енергийно ефективно развитие на града и неговите функционални системи;
- Ефективна пространствена организация на територията и адекватно инфраструктурно осигуряване;
- Управление на града и прилежащата територия;
- Устойчиви решения за мобилност.

Подходящи за районни центрове, където да се съсредоточи обществено-обслужваща дейност, при възникване на необходимост от такава, са три от най-големите по население села на територията на общината - с. Родина, с. Горско ново село, с. Калайджийи. Географското им разположение обуславя тяхната възможност да обслужват останалите селища.

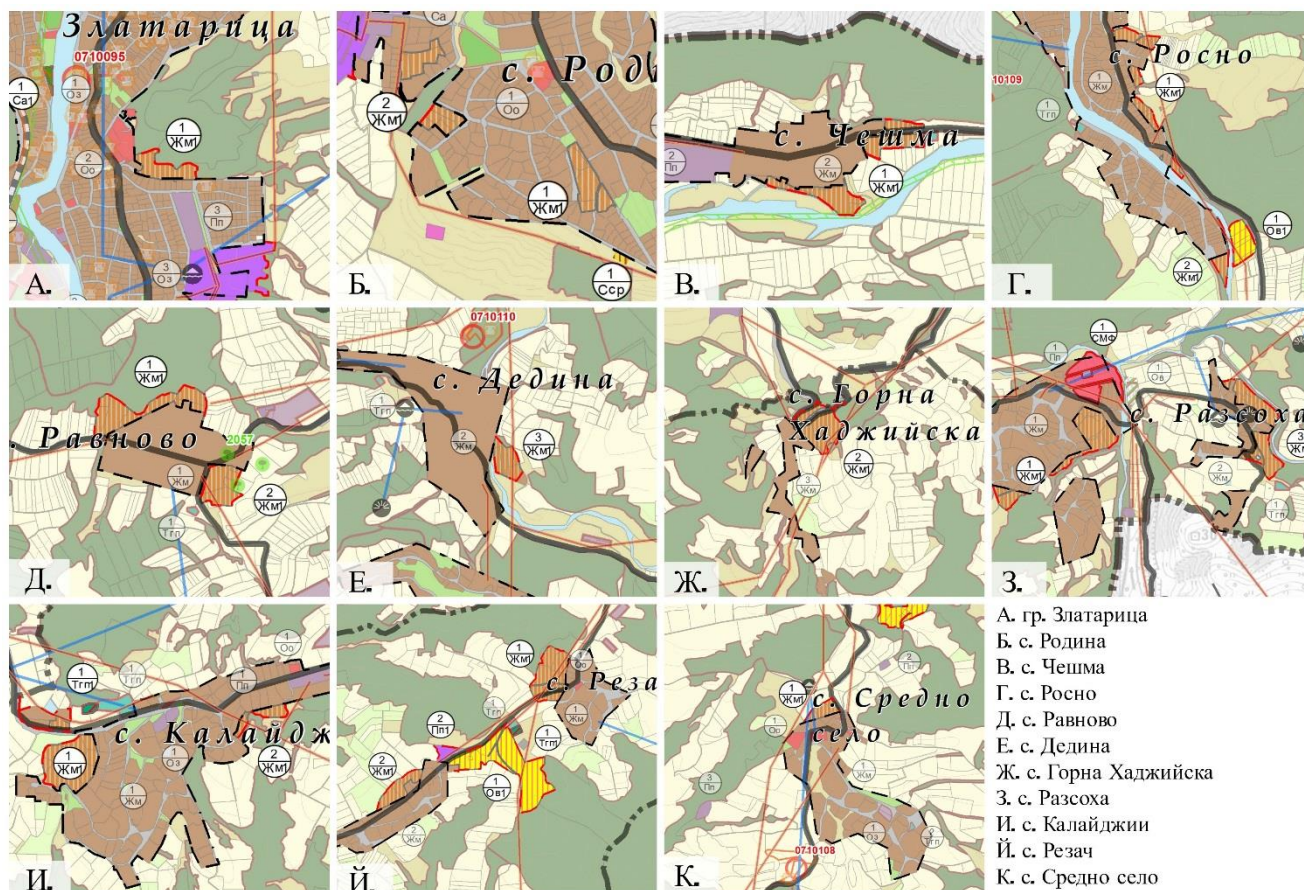
4. Основни устройствени елементи, зони и територии, определени с предварителния проект за ОУП на Община Златарица

С предварителният проект се предвижда следната устройствена намеса в селищата на общината на ниво ОУПО:

➤ Жилищни територии

В прогнозата по отношение на системата *обитаване* са предвидени множество не големи по размер терени *Жм1 с обща площ от приблизително 41.64 ха* (Фиг. 5).

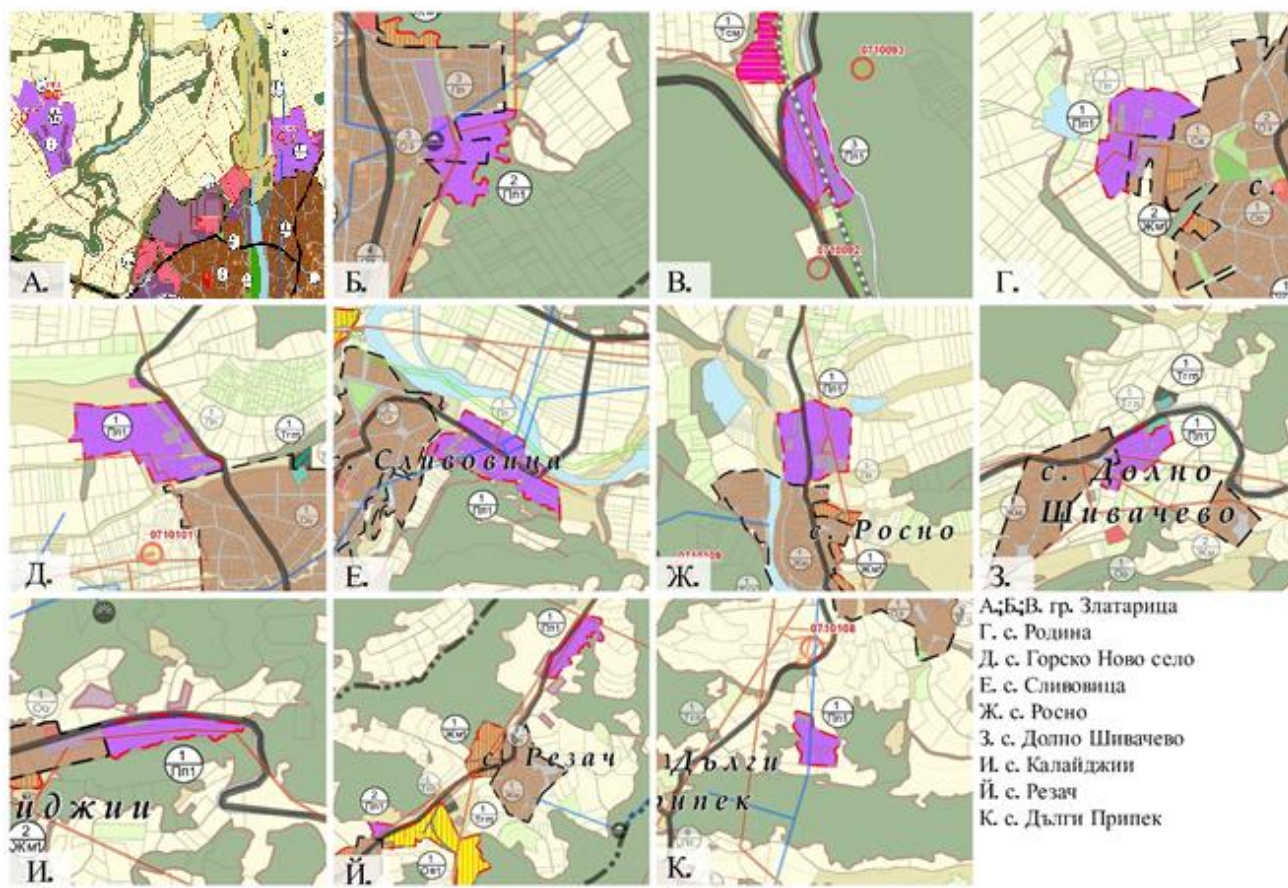
Новите жилищни зони уплътняват съществуващият жилищен фонд предимно за сметка на имоти с предназначение обработваеми земи – ниви. При евентуално обръщане на негативните тенденции в бъдещите десетилетия докато функционира устройствения план няма да има недостиг на площи за жилищни нужди.

Фиг. 5 Пространствено разположение на проектите терени за жилищни зони Жм1 на територията на община Златарица

➤ Производствени територии

На база на разположението на Община Златарица непосредствено близо до Областният център и до главна пътна артерия, преминаваща през цялата страна /I-4/, ОУП предвижда **нови предимно производствени устройствени зони Пп1** (Фиг. 6). Четири от новите зони се намират в общинския център, а останалите са в множество от другите населени места. При проява на бъдещи инвестиционни намерения устройствения план подпомага инвестицията в производствени терени да се търси в много от селищата. Като най-голям потенциал имат трите селища: гр. Златарица, с. Родина и с. Горско Ново село, които са непосредствено близо едно до друго с лесен достъп, и образуват една ос север-юг с гръбнак път III-4004, където се съсредоточава голяма част от бъдещото развитието на Общината.

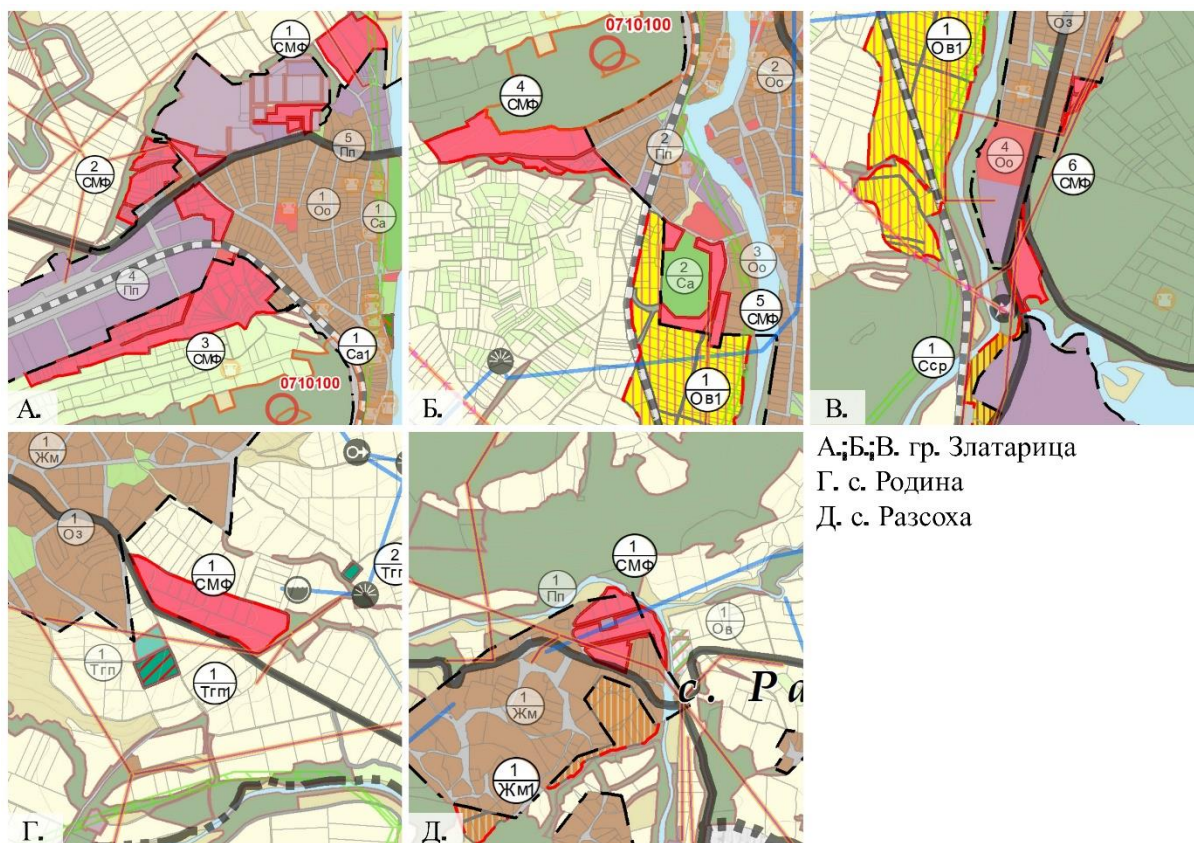

Фиг. 6 Пространствено разположение на проектните терени Пп1 за предимно производствена устройствена зона на територията на община Златарица

Въпреки че съществуващите предприятия в производствения сектор не функционират в пълен капацитет, разположението може лесно да привлече нови инвестиционни интереси най-вече в тези нови зони. Част от зоните окрупняват съществуващи производствени зони отчасти стопански дворове, като новите зони Пп1 са предвидени предимно за сметка на обработваеми земи - ниви. Новите зони са с **обща площ от приблизително 91.70 ха** (Фиг. 6), като 39.4 ха от тях са на територията на землището на гр. Златарица.

➤ Обществено-обслужващи територии и смесени многофункционални зони

Прогнозата по отношение на социално-икономическата дейност в общината предвижда терени за обособяване на **смесени многофункционални устройствени зони /СМФ/ с обща площ от 36,78 ха** за сметка на имоти с предназначение обработваеми земи - ниви. В СМФ зони могат да се разполагат сгради от разнообразен тип, включително за обслужване и складова дейност, които ще се окажат нужни при реализиране на потенциалните инвестиции в новообразуваните Пп1 зони.

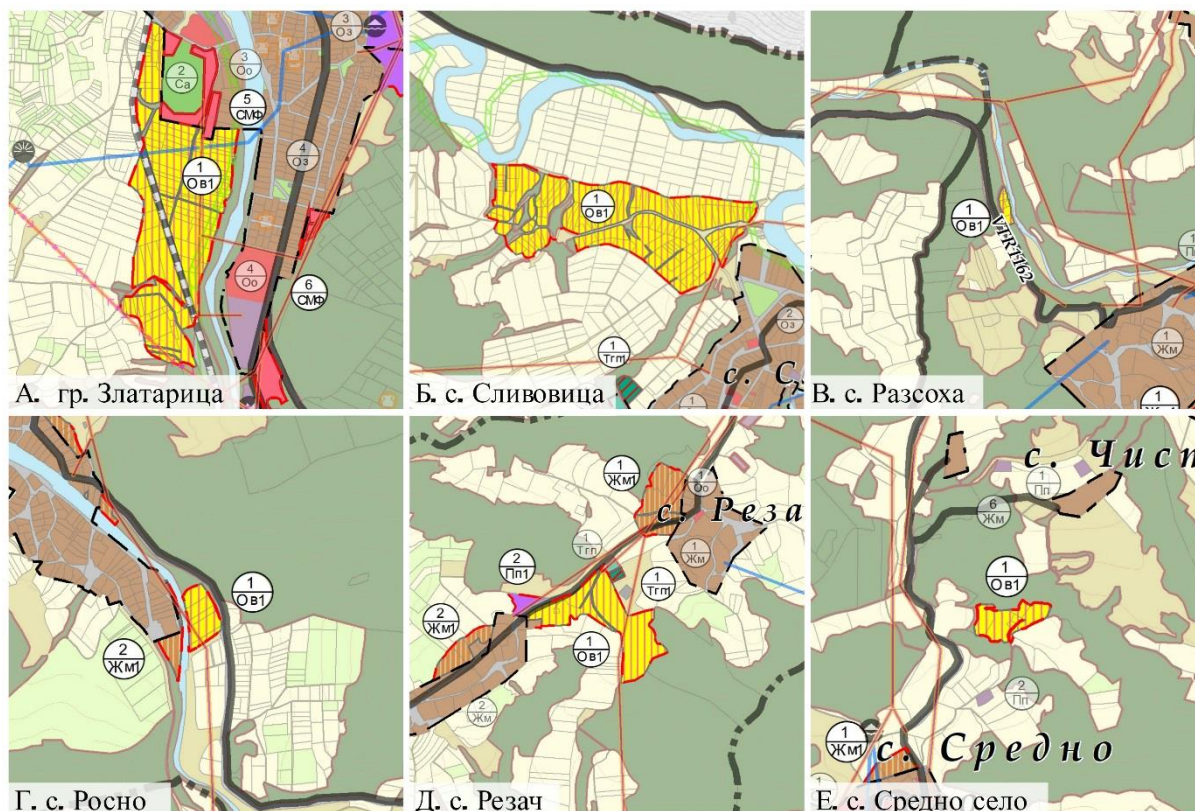
Фиг. 7 Пространствено разположение на проектните терени за смесените многофункционални зони СМФ на територията на община Златарица

Предвидените СМФ зони в гр. Златарица с площ от 27,3 ха (Фиг. 7 А.) са в резултат на стремежа за постигане на нормалното функциониране и потенциално развитие на общинския център, а зоната СМФ до с. Родина (Фиг. 7 Б.) ще допринесе за привличане на разнообразни инвестиции в новата зона с високи стойности на показателите за застрояване и във второто по население и големина населено място, което се намира в комуникативната за общината зона близо до гр. Златарица. В зоната до село Разсоха може да се реализира допълнително жилищно застрояване при съществуващ голям интерес към този район, но в СМФ устройствена зона има и голяма свобода за други видове застрояване.

➤ Територии за рекреационни дейности

Устройствените зони и терените за рекреационни дейности (Ов, Ов1 и Са) се застрояват предимно със сгради за временно обитаване и рекреационно ползване, както и обслужващи обекти и съоръжения за нуждите на индивидуалния и организиран отход и туризъм.

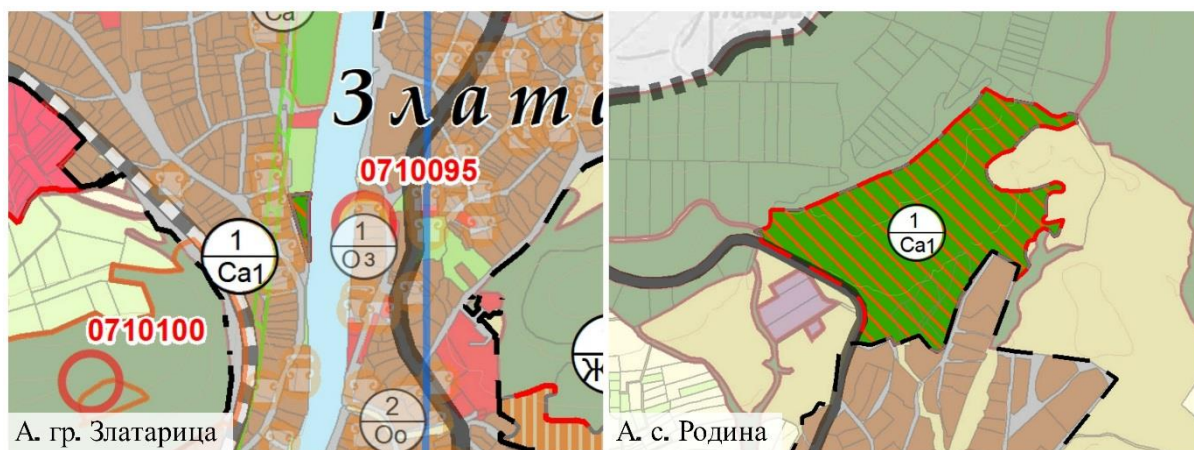
Устройствения план предвижда **шест нови вилни зони Ов1 в общината с обща площ от 58,62 ха** (Фиг. 8), главно с цел да се привлече интерес от външни инвеститори.

Фиг. 8 Пространствено разположение на проектните терени за вилни зони Ов1 на територията на община Златарица

Целта на новата зона до село Сливовица с площ от приблизително 25,2 ха е да урегулира зоните, където селището естествено се е развило и да улесни бъдещи инвестиционни намерения в тази местност.

Предвидени са **терени за спорт и атракции Ca1** с обща площ приблизително 17,84 ха - на територията на землището на гр. Златарица и в землището на село Родина (Фиг. 9).

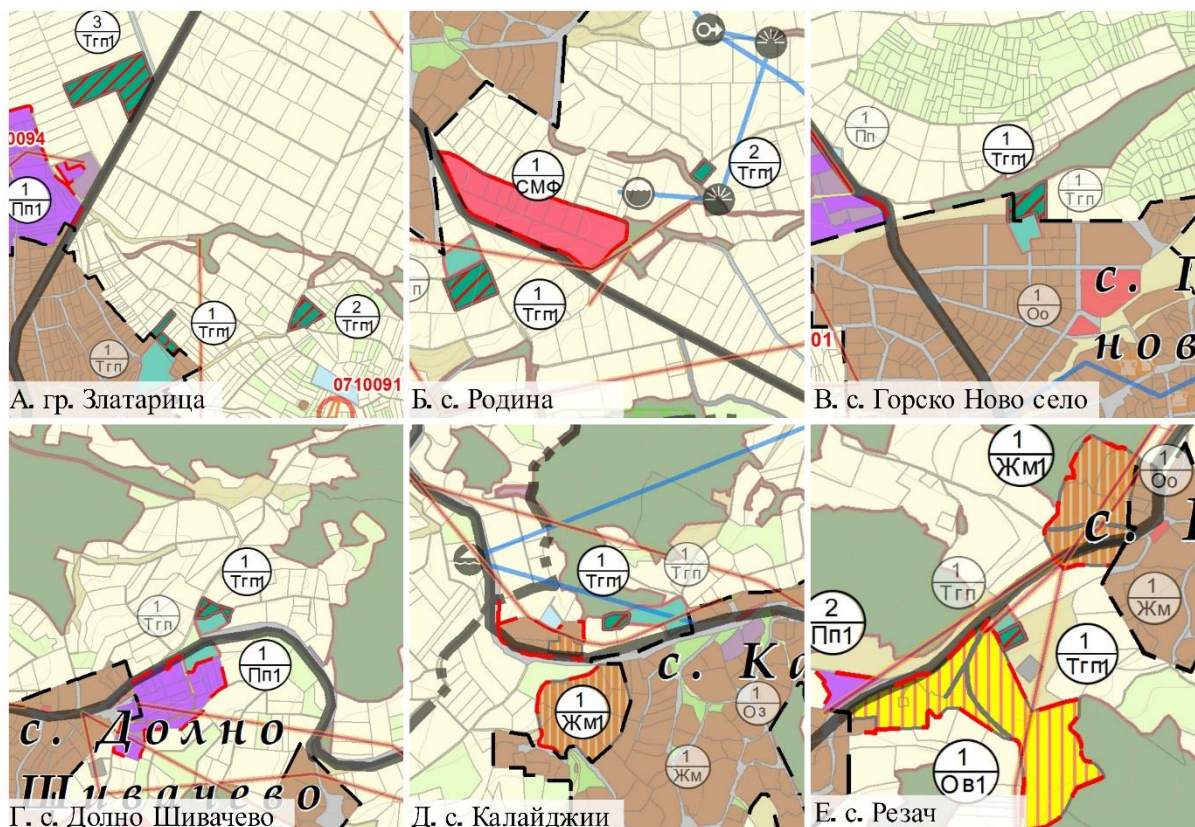

Фиг. 9 Пространствено разположение на проектните терени за спорт и атракции Ca1 на територията на община Златарица

Новопредвидените територии имат за цел да обогатят зелена система в общината и да предоставят необходимите условия за местната общност и гостите на общината за активен спорт, отдих, рекреация и други социални дейности.

➤ **Територии с предназначение - за гробищен парк**

Нови **терени за гробищни паркове Тгп1** са предвидени в множество землища, увеличавайки капацитета на съществуващите Тгп терени (Фиг. 10).

Фиг. 10 Пространствено разположение на проектите терени за гробищни паркове Тгп1 на територията на община Златарица

Общата площ на новопредвидените зони Тгп1 за изграждане на гробищни паркове е **6,22 ха**. По периферията на гробищните паркове, в рамките на регулацията им се предвижда задължителна изолационна зеленина с мин. ширина 10 м., в която се допуска разполагане на колумбарийни стени (урнови стени).

➤ **Територии с предназначение – за депо за строителни отпадъци**

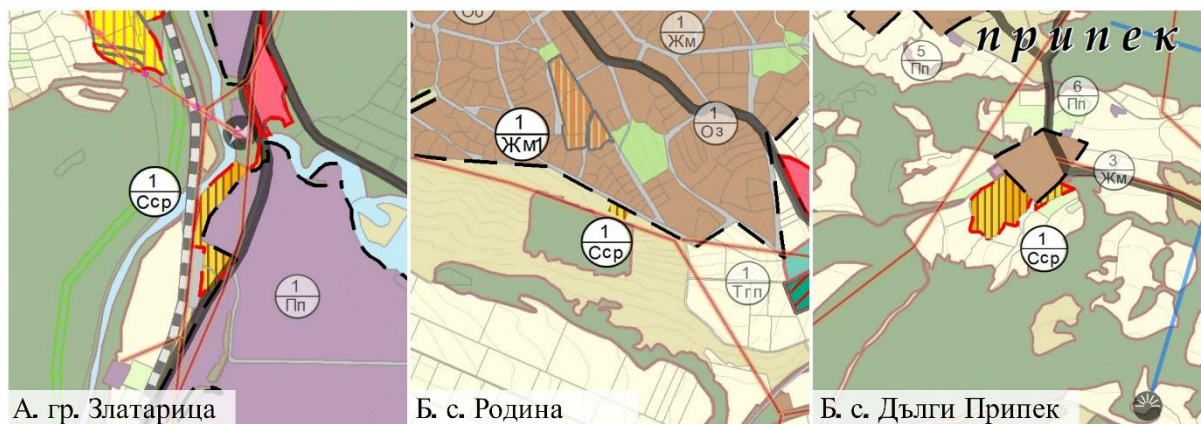
В близост до град Златарица се предвижда проектна зона - **Тсм за строителни отпадъци** с площ от 4,49 ха (Фиг.11).

Фиг. 11 Пространствено разположение на проектния терен за депо за строителни отпадъци на територията на община Златарица

➤ Земеделски територии с възможност за промяна на предназначението

Предвидена е **земеделска устройствена зона Сср с възможност за застрояване за неземеделски нужди**. Предвижда се предимно върху земи от ниска категория. Допустимите функции и параметри на застрояване се определят съобразно функционалното предназначение и параметри на съседните устройствени зони и терени. Строителство се разрешава въз основа на ПУП и след смяна на предназначението на земеделската земя.

Фиг. 12 Пространствено разположение на проектните терени за земеделска устройствена зона Сср на територията на община Златарица

Новите зони са с **обща площ от 3,79 ха**. Територията Сср до гр. Златарица е с площ от 1,6 ха.

В Таблица 1 е представен баланса на територията:

Таблица 1 Баланс на територията

Наименование на териториалния елемент	Площ на съществуващи елементи		Площ на проектни елементи		Увеличение	Намаление	Изменение
	Площ /ха/	%	Площ /ха/	%	Площ /ха/	Площ /ха/	%
Територии с общо предназначение							
1. Жилищни функции	626.98	2.70	668.62	2.88	41.64		6.64
2. Обществено-обслужващи функции	14.72	0.06	12.93	0.06		1.80	-12.20
3. Производствени дейности	121.48	0.52	213.18	0.92	91.70		75.49
4. Складови дейности	15.62	0.07	15.62	0.07			
5. Рекреационни дейности, курорти и вилни зони	0.66	0.00	59.28	0.26	58.62		8906.19
6. Озеленяване, паркове и градини	23.11	0.10	22.92	0.10		0.18	0.80
7. Спорт и атракции	7.79	0.03	25.63	0.11	17.84		228.93
8. Комунално обслужване и стопанство	36.78	0.16	21.73	0.09		15.05	- 40.93
9. Земеделски територии, в т.ч.:							
9.1. Обработваеми земи - ниви	8859.17	38.13	8679.35	37.35		179.82	- 2.03
9.2. Обработваеми земи - трайни насаждения	541.05	2.33	540.42	2.33		0.63	- 0.12

9.3. Необработваеми земи	1337.93	5.76	1282.98	5.52		54.95	-4.11
10. Горски територии, в т.ч.:							
10.1. Гори	11109.83	47.82	11106.63	47.80		3.20	-0.03
10.2. Защитни гори	0.00	0.00	0.00	0.00			
10.3. Рекреационни гори	0.00	0.00	0.00	0.00			
10.4. Горски земи	0.00	0.00	0.00	0.00			
11. Водни площи	270.36	1.16	270.36	1.16			
12. Транспорт и комуникации	238.79	1.03	238.79	1.03			
13. Техническа инфраструктура	9.78	0.04	14.27	0.06	4.49		45.93
14. Недефиниран НТП и функция	10.14	0.04	4.69	0.02		5.45	-53.75
15. Гробищен парк	7.94	0.03	14.16	0.06	6.22		78.41
16. Смесена многофункционална устройствена зона	0.00	0.00	36.78	0.16	36.78		
17. Депо за битови отпадъци	0.84	0.00	0.84	0.00			
18. Земеделска земя с възможност за промяна на предназначението	0.00	0.00	3.79	0.02	3.79		
Защитени и нарушени територии							
А) За природозащита	0.00	0.00	0.00	0.00			
Б) За опазване на културното наследство	2.03	0.01	2.03	0.01			
В) С особена териториално-устройствена защита	0.00	0.00	0.00	0.00			
Г) За възстановяване и рекултивация	0.00	0.00	0.00	0.00			
Д) С активни и потенциални свлачища и срутища	0.00	0.00	0.00	0.00			
Е) Други нарушени територии	0.00	0.00	0.00	0.00			
Ж) Обща площ (с отчитане на припокриването)	2.03	0.01	2.03	0.01			
ОБЩА ПЛОЩ:	23 267.60	100.00	23 267.60	100.00			

Изхождайки от целта и основните задачи на ОУПО Златарица, устройствената концепция и възприетите решения на проекта на ОУПО са обосновани промените в поземлените ресурси за бъдещо развитие на общината.

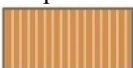
4.1. Правила и нормативи за прилагане на плана

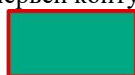
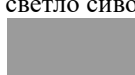
Към предварителния проект, на основание чл. 104, ал. 2 от Закона за устройство на територията са изработени правила и нормативи за прилагане на плана и те са неразделна част от Общия устройствен план на община Златарица.

Правилата и нормативите са изработени в съответствие с наредбата по чл. 13, ал. 1 от Закона за устройство на територията и се одобряват едновременно с Общия устройствен план на община Златарица.

Неразделна част от правилата и нормативите за прилагане на Общия Устройствовен План са показателите за застрояване на отделните видове територии, устройствени зони и самостоятелни терени, представени в Таблица 2:

Таблица 2 Показатели за застрояване на отделните видове територии, устройствени зони и самостоятелни терени

УСТРОЙСТВЕНИ ПОКАЗАТЕЛИ						
Устройствена категория	Устройствени параметри					
	макс. плътност на застр. в%	макс. Кинт	мин. озеленена площ в%	макс. кота корниз в м.	Цвят	Площ / контур
1	2	3	4	5	6	7
ЖИЛИЩНИ ТЕРИТОРИИ						
1. Жм -Жилищна устройствена зона с преобладаващо ниско застрояване съществуваща	30	1,20	50	10	Кафяво 	площ
2. Жм1 - Жилищна устройствена зона с преобладаващо ниско застрояване проектна	30	0,80	50	10	Светло кафяво с тъмно кафяво райе 	площ
ПРОИЗВОДСТВЕНИ ТЕРИТОРИИ						
3. Пп - Предимно производствена устройствена зона и терени съществуващи	60	2,00	30		Тъмно лилаво 	площ
4. Пп1 - Предимно производствена устройствена зона и терени Проект	50	1,50	50		Светло лилаво 	Площ
ОБЩЕСТВЕНО-ОБСЛУЖВАЩИ ТЕРИТОРИИ И СМЕСЕНИ МНОГОФУНКЦИОНАЛНИ ЗОНИ						
5. Оо - Устройствовна зона за обществено-обслужващи дейности, съществуваща	Устройството и застрояването се осъществяват след изработване на подробен устройствен план, съобразен целите на застрояване и нормативите отредени в Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони и одобрен от главния архитект на общината.				Червено 	площ
6. Смф – Смесена многофункционална устройствена зона, съществуваща	50	1	50	10	розово с лилав щрих 	площ с щрих в/у основния цвят

ТЕРИТОРИИ ЗА РЕКРЕАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ						
7. Ов - вилна зона, съществуваща	40	0,8	50	7	бяло с червен и зелен диагонален щрих 	площ/контур
8. Ов1 – вилна зона, проектна	20	0,50	70	7	жълто със червено райе 	площ с щрих върху основния цвят
9. Са - Други рекреации (спорт, атранкции и др.), съществуваща	Зони за озеленяване, спорт и атракции. За спортни и атракционни обекти със специфичен устройствен режим, конкретизиран с ПУП и одобрени от главния архитект на общината.				зелено с червен контур 	площ/контур
10. Са1 - Други рекреации (спорт, атранкции и др.), проект	Зони за озеленяване, спорт и атракции. За спортни и атракционни обекти със специфичен устройствен режим, конкретизиран с ПУП и одобрени от главния архитект на общината.				зелено с червен щрих и сив контур 	площ с щрих в/у основния цвят / червен контур
ОЗЕЛЕЛНЕНИ ТЕРИТОРИИ						
11. Оз – Устройство на зона за озеленяване, паркове и градини, съществуваща	Устройството и застрояването се осъществяват след изработване на подробен устройствен план, съобразен с целите на застрояване и нормативите отредени в Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони и одобрен от главния архитект на общината. Изграждането и поставянето на обекти в зоните за озеленяване се извършват съгласно чл. 32, ал. 3 от Наредба №7 за правила и Нормативи за устройство на отделните видове територии.				светло зелено 	площ
12. Тгп - Терени за гробищни паркове, съществуващи	По периферията на гробищните паркове, в рамките на регулацията им се предвижда задължителна изолационна зеленина с мин. ширина 10 м., в която се допуска разполагане на колумбарийни стени (урнови стени).				тъмно зелено с червен контур 	площ / червен контур
13.Тгп1 - Терени за гробищни паркове, проектни					тъмно синьо-зелено с червен контур и диагонален червен щрих 	площ с щрих в/у основния цвят / червен контур
ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА						
14. Тти - Терени за транспортна инфраструктура	Устройството и застрояването на елементите на техническата инфраструктура се съобразяват със Закона за устройство на територията, Закона за пътищата, Закон за водите, Закон за енергетиката, Закона за				тъмно сиво 	площ
15. Тевк - Терени за площни обекти на техническата инфраструктура					светло сиво 	площ

16. Тсм - Терени за сметища и инсталации за преработка на отпадъци	електронните съобщения и други, както й поднормативните им актове по тяхното прилагане и настоящите правила и нормативи.	розово с жълт щрих и жълт контур 	площ с щрих в/у основния цвят / червен контур
ЗЕМЕДЕЛСКИ ТЕРИТОРИИ			
17. Сср – Земеделска земя с възможност за промяна на предназначението	Земеделски територии, с възможност за промяна на предназначението. Промяната на предназначението се осъществява, чрез изработване на подробен устройствен план.	оранжево и жълто с вертикален кафяв щрих 	площ с щрих върху основния цвят
КУЛТУРНО-ИСТРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО			
18. Ткн - Територии за защита на недвижимите културни ценности	Допълнителен режим, с който се изисква изпълнението на разпоредбите на Закона за културното наследство.	оранжево с кафяв контур 	площ/контур

Съгласно разпоредбите на Закона за устройство на територията (чл. 103, ал. 2) общите устройствени планове определят преобладаващото предназначение и начин на устройство на отделните структурни части на териториите, обхванати от плана, конкретното предназначение и начин на устройство на отделните имоти в обхвата на ОУП се определя от подробни устройствени планове. На тази база, на този етап не може да се предвиди конкретна реализация (изграждане) на предприятия, съоръжения, дейности или инвестиционни предложения по Приложение № 1, 2 или 4. Такива предприятия и съоръжения могат да бъдат предвиждани в следващите нива и етапи на проектиране и при условие, че се прояви такава инвестиционна инициатива, се предприемат съответните действия по реда на ЗООС. При условие, че при реализацията на даден инвестиционен проект се спазват стриктно регламентиранияте процедури по глава шеста и глава седма, не следва да се очаква отрицателно въздействие върху компонентите и факторите на околната среда.

4.2. Състояние на съществуващия сграден и жилищен фонд на територията на Община Златарица и нейното землище. Развитие на системата „Обитаване“

Съгласно Концепцията за разработване на ОУПО Златарица през 2011 г. в община Златарица са изградени 2878 жилища с 194540 кв.м полезна площ и 145018 кв.м жилищна площ, което я нарежда на последно място в област Велико Търново по количество на сградния фонд.

На 1000 обитатели в общината се падат 612 жилища, 30.8 кв.м жилищна площ на човек и 1.6 обитатели на жилище (средно за област Велико Търново – 586 жилища на 1000 обитатели, 32.9 кв.м жилищна площ на човек и 1.7 обитатели на жилище; за страната – 545 жилища на 1000 обитатели, 30.3 кв.м жилищна площ на човек и 1.8 обитатели на жилище).

Данните показват, че разпределението на жилищата е в съответствие с броя на населението по населени места.

По отношение на благоустроеността на жилищата в общината не се наблюдават съществени различия в сравнение със средните показатели за областта. Всички жилища в общината са електрооснабдени. По-голяма част от жилищата имат като съвкупност ел. ток, водопровод.

Според тенденцията на отрицателен прираст на населението в бъдещ план не се очаква рязко повишаване на търсенето на жилища. Необитаемият жилищен фонд потвърждава негативните тенденции на обезлюдяване в общината. При бъдещ икономически растеж на община Златарица би следвало да се създадат условия за повишаване на стандарта на живот на жителите, което би довело до нужда от реконструкция на част от жилищния фонд. Интересът към някои от селищата с цел вилен отход подсказва тенденцията за промяна на предназначението на част от жилищния фонд за постоянно обитаване и трансформация на населените места или части от тях във вилни зони.

Всички тези факти потвърждават голямата нужда от иновативни мерки, които да задържат населението на територията на общината, предлагайки му възможности за реализация и добър стандарт на живот, довеждайки до нови зони на растеж и прекратяване на негативните тенденции.

В прогнозата по отношение на системата обитаване са предвидени множество не големи по размер терени Жм1 с обща площ от приблизително 41.64 ха (Фиг. 5). Зоните уплътняват съществуващият жилищен фонд предимно за сметка на имоти с предназначение обработваеми земи – ниви. При евентуално обръщане на негативните тенденции в бъдещите десетилетия докато функционира устройствения план няма да има недостиг на площи за жилищни нужди.

4.3. Промислени и селскостопански територии и зони за приложение на труд. Състояние и прогнози, съгласно предварителния проект за ОУПО

Икономическите условия в Общината са под средните за страната. Предприятията не работят с пълния си капацитет. Индексът на произведения брутен вътрешен продукт от тях е 0,51, който е по-нисък от индекса за Област Велико Търново - 0,63. Фактор за устойчивото развитие на общината е по-нататъшното стимулиране развитието на сектора на микро, малките и средни предприятия, развитие на местното предприемачество и привличане на инвестиции в областта на услугите и туризма.

По своята структура икономиката на Община Златарица не е диверсифицирана. Водещи за регионалната икономика са селското стопанство, дърводобива и услугите. Значителна част от селското население в общината се занимава със селскостопански дейности /най-вече животновъдство/ в полунатурални, семейни стопанства.

В община Златарица най-голям е относителният дял на горските територии, които заемат 10132.7 ха или 44.62 % от общата територия на общината. Горските територии на община Златарица попадат изцяло в границите на Държавно горско стопанство (ДГС) Елена, Северноцентрално Държавно Предприятие - Габрово. Този факт предопределя развитието на икономически отрасли, свързани с експлоатация на горите – горско стопанство, дърводобив и дървопреработване, производство на мебели и изделия от дърво, туризъм и отдиш.

Годишният добив на плътна дървесина в общинските гори е 2 400 куб. м. Интерес представляват страничните горски продукти, над 1 500 ботанически вида (диворастящи лечебни растения, горски плодове и гъби). Като видове със стопанско значение могат да се определят глогът, шипката и къпината, чиито узрели плодове и листа се събират от местното население за преработка и консумация. От лечебните растения, често срещани в диворастящо състояние са различни видове липа, жълт кантарион, лазаркия, иглика -лечебна, кисел трън, лудо биле и др. Събирането на диворастящи плодове и билки осигуряват основно препитание на значителна част от населението на Общината (предимно ромското население).

Селското стопанство е важен структуроопределящ отрасъл в икономиката на община Златарица. Благоприятното съчетание на природно-климатичните условия в общината е реална предпоставка за развитие на селското стопанство. Обработваемата земя на общината е с обща висока бонитировъчна оценка, едно от нейните богатства, което е целево използвано и съхранявано. Преобладаващите високи екологически характеристики на земите допълнително повишават тяхната ценност за селскостопанско производство.

В общината земеделските територии са 11 769.75 ха, от които 89.8 % са обработваеми земи (10 566.3 ха). В разпределението на обработваемата земя най-голям е дялът на зърнените култури. Произведеното количество хлябно зърно гарантира до голяма степен хлябния баланс на общината и задоволяването на личните стопанства. Средните добиви от пшеница и ечемик варират в различни граници в зависимост от климатичните условия. Средният добив на пшеница и ечемик е между 270-350 кг. От техническите култури слънчогледът заема площ от около 2000 дка, царевичата за зърно е разположена на площ от около 3 000 дка и рапица - 5000 дка.

Зеленчукопроизводството е изцяло в дребни земеделски производители. Фирма „Бобова могила“ отглежда лозов масив от около 300 дка в землището на с. Горско Ново село.

Министерството на земеделието и храните съвместно с Министерството на околната среда и водите и неправителствени организации и институти изготвиха подробна карта на земеделските земи с

висока природна стойност. На тази база министърът на земеделието и храните със специална заповед №РД 09-59 от 02.02.2010 г. утвърди списък с физически блокове със земеделски земи с висока природна стойност, на обща площ от 1 630 035 ha.

Земеделските земи с висока природна стойност включват планински и равнинни пасища и ливади, крайречни влажни зони, крайбрежни дюни с тревна растителност, мозайки от овощни и зеленчукови градини, лозя и необработваеми площи между тях. Земеделските земи с висока природна стойност се групират в три вида земеделски земи:

1. Земеделски земи със значително участие на полуестествена растителност, преобладаващо ливади и пасища;

2. Земеделски земи с мозайки от култури, с ниска степен на интензивност на обработката и пояси от естествена растителност – синури, петна от дървета и храсталаци, малки рекички и вади, скални групи и т.н. В тези територии се обособяват голям брой екологични ниши и дивите растения и животни могат да съществуват независимо и/или благодарение на земеделските практики;

3. Земеделски земи (включително интензивно култивирани земи и пасища), които поддържат популации на редки видове с европейско и световно природозащитно значение – редки, застрашени видове, защитени от българското и международното законодателство.

Голяма част от земите с висока природна стойност обхващат територии в планинските и полупланински райони или такива в равнините, но с ниска продуктивност, където земеделието е затруднено от фактори като стръмни склонове, бедни почви, голяма надморска височина, малко количество на валежите.

В Таблица 3 е представен списък с физическите блокове със земеделски земи с висока природна стойност в обхвата на община Златарица:

Таблица 3 Списък с физическите блокове със земеделски земи с висока природна стойност в обхвата на община Златарица

ЗАТРЕВЕНИ ПЛОЩИ С ВИСОКА ПРИРОДНА СТОЙНОСТ					
№	ЕКАТТЕ	Землище	Община	Област	Физически блок №
1	17213	Горско ново село	Златарица	Велико Търново	17213-100; 17213-11; 17213-117; 17213-119; 17213-12; 17213-123; 17213-13; 17213-15; 17213-16; 17213-17; 17213-18; 17213-19; 17213-3; 17213-304; 17213-60; 17213-61; 17213-62; 17213-66; 17213-67; 17213-68; 17213-72; 17213-73; 17213-75; 17213-77; 17213-78; 17213-81; 17213-83; 17213-89; 17213-93; 17213-95; 17213-97
2	20514	Дединци	Златарица	Велико Търново	20514-10; 20514-12; 20514-120; 20514-13; 20514-14; 20514-15; 20514-159; 20514-17; 20514-18; 20514-19; 20514-20; 20514-21; 20514-22; 20514-27; 20514-28; 20514-29; 20514-30; 20514-31; 20514-38; 20514-43; 20514-44; 20514-48; 20514-49; 20514-50; 20514-51; 20514-52; 20514-53; 20514-54; 20514-56; 20514-57; 20514-58; 20514-59; 20514-60; 20514-61; 20514-62; 20514-63; 20514-64; 20514-65; 20514-66; 20514-67; 20514-68; 20514-7; 20514-78; 20514-79; 20514-8; 2051480; 20514-81; 20514-9; 20514-93; 20514-95
3	22890	Долно Шивачево	Златарица	Велико Търново	22890-15; 22890-17; 22890-18; 22890-19; 22890-2; 22890-20; 22890-21; 22890-22; 22890-23; 22890-24; 22890-27; 22890-29; 22890-30; 22890-32; 22890-34;

					22890-35; 22890-38; 22890-4; 22890-40; 22890-41; 22890-43; 22890-45; 22890-5; 22890-51; 22890-52; 22890-53; 22890-58; 22890-6; 22890-60; 22890-67; 22890-68; 22890-7; 22890-71
4	30962	Златарица	Златарица	Велико Търново	30962-100; 30962-104; 30962-107; 30962-108; 30962-110; 30962-117; 30962-118; 30962-132; 30962-155; 30962-159; 30962-164; 30962-168; 30962-169; 30962-176; 30962-177; 30962-178; 30962-179; 30962-180; 30962-182; 30962-187; 30962-19; 30962-192; 30962-194; 30962-195; 30962-196; 30962-199; 30962-20; 30962-201; 30962-202; 30962-203; 30962-205; 30962-206; 30962-208; 30962-209; 30962-21; 30962-213; 30962-216; 30962-217; 30962-218; 30962-219; 30962-224; 30962-226; 30962-360; 30962-37; 30962-40; 30962-42; 30962-47; 30962-49; 30962-50; 30962-51; 30962-52; 30962-58; 30962-62; 30962-635; 30962-638; 30962-640; 30962-74; 30962-85; 30962-86; 30962-90; 30962-93; 30962-94; 30962-95; 30962-96
		Калайджии	Златарица	Велико Търново	35273-101; 35273-102; 35273-104; 35273-106; 35273-107; 35273-111; 35273-12; 35273-13; 35273-14; 35273-146; 35273-17; 35273-19; 35273-2; 35273-20; 35273-24; 35273-25; 35273-26; 35273-27; 35273-3; 35273-31; 35273-34; 35273-35; 35273-36; 35273-4; 35273-5; 35273-53; 35273-54; 35273-56; 35273-57; 35273-6; 35273-60; 35273-61; 35273-62; 35273-63; 35273-65; 35273-66; 35273-68; 35273-70; 35273-72; 35273-73; 35273-88; 35273-89; 35273-90; 35273-91; 35273-93; 35273-94; 35273-95; 35273-96
6	61830	Разсоха	Златарица	Велико Търново	61830-1; 61830-10; 61830-100; 61830-106; 61830-110; 61830-111; 61830-115; 61830-116; 61830-117; 61830-122; 61830-123; 61830-13; 61830-136; 61830-14; 61830-140; 61830-141; 61830-142; 61830-143; 61830-144; 61830-145; 61830-146; 61830-15; 61830-17; 61830-170; 61830-18; 61830-19; 61830-2; 61830-21; 61830-22; 61830-23; 61830-26; 61830-28; 61830-29; 61830-3; 61830-31; 61830-32; 61830-33; 61830-37; 61830-40; 61830-42; 61830-43; 61830-44; 61830-45; 61830-46; 61830-48; 61830-49; 61830-55; 61830-56; 61830-6; 61830-67; 61830-69; 61830-70; 61830-79; 61830-8; 61830-82; 61830-85; 61830-87
7	62431	Резач	Златарица	Велико Търново	62431-10; 62431-11; 62431-12; 62431-14; 62431-15; 62431-16; 62431-18; 62431-20; 62431-23; 62431-25; 62431-26; 62431-29; 62431-31; 62431-32; 62431-33; 62431-34; 62431-43; 62431-50; 62431-54; 62431-56; 62431-57; 62431-58; 62431-59; 62431-60; 62431-64; 62431-65; 62431-70; 62431-72; 62431-73; 62431-74; 62431-75; 62431-76; 62431-8; 62431-80; 62431-81; 62431-87; 62431-91; 62431-92; 62431-93; 62431-94
8	62877	Родина	Златарица	Велико Търново	62877-140; 62877-198; 62877-273; 62877-46; 62877-53; 62877-56; 62877-64; 62877-66; 62877-67; 62877-70; 62877-71; 62877-86; 62877-87; 62877-9

9	63118	Росно	Златарица	Велико Търново	63118-11; 63118-129; 63118-17; 63118-18; 63118-19; 63118-21; 63118-23; 63118-24; 63118-30; 63118-40; 63118-42; 63118-43; 63118-44; 63118-46; 63118-47; 63118-48; 63118-49; 63118-50; 63118-51; 63118-54; 63118-66; 63118-67; 63118-70; 63118-71; 63118-76; 63118-79; 63118-8
10	67395	Сливовица	Златарица	Велико Търново	67395-1; 67395-101; 67395-102; 67395-105; 67395-106; 67395-107; 67395-110; 67395-115; 67395-14; 67395-15; 67395-16; 67395-22; 67395-23; 67395-25; 67395-27; 67395-31; 67395-49; 67395-5; 67395-6; 67395-62; 6739563; 67395-64; 67395-71; 67395-72; 67395-74; 67395-76; 67395-8; 67395-80; 67395-81; 67395-82; 67395-85; 67395-87; 67395-88
11	68494	Средно село	Златарица	Велико Търново	68494-1; 68494-10; 68494-100; 68494-102; 68494-107; 68494-113; 68494-114; 68494-116; 68494-118; 68494119; 68494-120; 68494-121; 68494-122; 68494-123; 68494-127; 68494-13; 68494-132; 68494-136; 68494-138; 68494-139; 68494-14; 68494-141; 68494-142; 68494-143; 68494-145; 68494-146; 68494-147; 68494-148; 68494-15; 68494-150; 68494-151; 68494-152; 68494-153; 68494154; 68494-155; 68494-156; 68494-157; 68494-158; 68494-160; 68494-161; 68494-164; 68494-18; 68494-19; 68494-20; 68494-23; 68494-24; 68494-25; 68494-28; 68494-288; 68494-29; 68494-3; 68494-32; 68494-33; 68494-34; 68494-35; 68494-36; 68494-38; 68494-4; 68494-41; 68494-42; 68494-44; 68494-45; 68494-46; 68494-47; 68494-48; 68494-5; 68494-51; 68494-52; 68494-53; 68494-54; 68494-55; 68494-56; 68494-57; 68494-6; 68494-60; 68494-63; 68494-64; 68494-66; 68494-68; 68494-7; 68494-79; 68494-8; 68494-80; 6849482; 68494-83; 68494-84; 68494-85; 68494-86; 68494-9; 68494-99

Площта на земите с висока природна стойност на територията на Община Златарица е 8 908.433 ха (38.28 % от общата площ). С предварителния проект се засягат много малка част от тези земи – 71.06 ха или 0.80 %.

Подотрасъл животновъдство е добре развит. В него е застъпено предимно отглеждане на едър и дребен рогат добитък и в по-малка степен - свиневъдство и птицевъдство, който е изцяло в частния сектор.

Пчеларството е специфичен сектор от животновъдството, който се характеризира с национално покритие, семеен характер на бизнеса и изключително широко разпространение. Към настоящия момент на територията на общината пчелните семейства са около 1050.

Секторът промишленост не работи с капацитетните си възможности. Концентриран е основно в общинския център – гр. Златарица. Развити са най-вече отраслите: металолеене, металообработване, сортиране и пакетиране на отпадъци и отломки от черни и цветни метали. В този отрасъл функционират 2 фирми – „Фондрима и КО“, гр. Златарица и „Строй консулт“ ЕООД, гр. София.

Получената информация чрез Решение №19/28.09.2017 г. за предоставяне на достъп до обществена информация по ЗДОИ е отразена в Таблица 4.

Таблица 4 Списък на предприятията в община Златарица, подлежащи на контрол от РИОСВ-В.Търново

Наименование на фирмата (ЮЛ, ЕТ) седалище и адрес на управление	Наименование на обект, населено място, дейност
„Фондрима и Ко“ ЕООД - гр. Златарица, ул. „Васил Левски“ №49	гр. Златарица, леярна алуминиеви изделия
„Екоинвест 13“ ООД - гр. Златарица, ул. „Проф. Васил Златарски“ №1	Производство на дървени въглища гр. Златарица западна промишлена зона УПИ I кв. 68
„Столеком 55“ ЕООД - гр. Златарица, ул. „Никола Матев“ № 2	гр. Златарица Леярна за чугун Търговска дейност ОЧЦМ
„Бол - Лютви Османов“ ЕТ - с. Резач, Община Златарица	с. Калайджи, Общ. Златарица Производство на дървени въглища
„Браво - Константин Лалов“ ЕТ - гр. Горна Оряховица, ул. „Раховец“ №12	Печене и търговия с ядки с. Горско ново село, общ. Златарица ул. „Г. Димитров“ №30

В процес на издаване е комплексно разрешително на „Строй консулт“ ООД, гр. София за площадка, намираща се в землището на гр. Златарица. Фирмата има издадено разрешение за дейности с ОЧЦМ, ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, отработени масла и др. отпадъци.

Китайската фирма „Екоинвест 13“ ООД не е реализирала ИП за изграждане на завод за дървени въглища.

Сектор Строителство се развива в посоката, характерна за цялата страна след 2007 г. Спадът е силно изразен в жилищното строителство, фирмите свиват дейността си, намаляват броя на заетите в тях и търсят пазарна преориентация.

Устройствените решения, подкрепящи развитието на стопанския сектор в общината, отчитат изискванията, заложили в проучванията на инвеститорския интерес, анализа на предварителния проект на ОУПО и Заданието за разработване на ОУПО, Общинския план за развитие на общината 2014-2020 г. и прогнозните разчети. Проектът предвижда предимно производствени и нови смесени многофункционални зони, с които се осигуряват устройствени условия за реализация на инвестиционни инициативи, свързани с изграждането на малки и средни предприятия, за обекти на логистиката и на епизодичното, периодичното и ежедневното обслужване.

Бъдещото икономическо развитие на общината се определя от нейните уникални характеристики и местоположение, които създават възможности за развитие предимно в селското и горското стопанство.

На база на разположението на Община Златарица непосредствено близо до Областният център и до главна пътна артерия, преминаваща през цялата страна /I-4/, ОУП предвижда нови предимно производствени устройствени зони Пп1. Четири от новите зони се намират в общинския център, а останалите са в множество от другите населени места. При проява на бъдещи инвестиционни намерения устройствения план подпомага инвестицията в производствени терени да се търси в много от селищата. Като най-голям потенциал имат трите селища: гр. Златарица, с. Родина и с. Горско Ново село, които са непосредствено близо едно до друго с лесен достъп, и образуват една ос север-юг с гръбнак път III-4004, където се съсредоточава голяма част от бъдещото развитието на Общината.

Въпреки че съществуващите предприятия в производствения сектор не функционират в пълен капацитет, разположението може лесно да привлече нови инвестиционни интереси най-вече в тези нови зони. Част от зоните окрупняват съществуващи производствени зони, отчасти стопански дворове, като новите зони Пп1 са предвидени предимно за сметка на обработваеми земи - ниви. Новите зони са с обща площ от приблизително 91.70 ха, като 39.4 ха от тях са на територията на землището на гр. Златарица.

С ОУП се предвиждат и нови терени за обособяване на смесени многофункционални устройствени зони /СМФ/ с обща площ от 36,78 ха. В новопредвидените зони могат да се разполагат сгради от разнообразен тип, включително за обслужване и складова дейност, които ще се окажат нужни при реализиране на потенциалните инвестиции в новообразуваните производствени зони. Предвидените СМФ зони в гр. Златарица с площ от 27,3 ха са в резултат на стремежа за постигане на нормалното функциониране и потенциално развитие на общинския център, а СМФ зоната до с. Родина ще допринесе за привличане на разнообразни инвестиции в тази част от общината, с високи стойности на показателите за застрояване и във второто по население и големина населено място, което се намира в комуникативната за общината зона близо до гр. Златарица. СМФ зона е предвидена и до село Разсоха.

4.4. Комуникационно-транспортна инфраструктура. Съществуващо състояние и прогнози, съгласно проекта за ОУП на Община Златарица

Пътна инфраструктура и транспорт

Местоположението на община Златарица в централен Северен район, в близост до областния център Велико Търново, е определящ фактор за развитието на регионалните връзки със съседните общини.

На територията на Общината е изградена пътна транспортна мрежа, има организиран обществен транспорт.

През Община Златарица преминава удобна пътна мрежа на площ 1 154,48 дка или 0,51% от общата площ на общината, свързваща селищата в общината, както и общината със съседните общини Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец и Елена.

В Таблица 5 е представен списък на Републиканската пътна мрежа на територията на община Златарица.

Таблица 5 Списък на Републиканска пътна мрежа на територията на община Златарица

Път №	Стар(и) номер(а)	Наименование	Километраж		Дължина (км)
			От км	До км	
VTR1160	40048	/III-4004/ Горско Ново село – Сливовица - /III-4082/	0.000	7.160	7.160
VTR1161	40050,М3 Златарица	/III-4004/ Горско Ново село – Златарица/ - Росно – Калайджийи- Средно село – Дълги припек	0.000	22.800	22.800
VTR1162	53013	/III-4004/ Златарица – Разсоха – Граница общ. (Златарица – Елена) – Беброво /II-53/	0.000	11.100	11.100
VTR2180	40044	/I-4, В. Търново – Антоново/ - Добри дял – Граница общ. (Лясковец – Златарица) – Родина - /III-4004/	6.700	11.050	4.350
VTR3163	M1	/VTR1161/ Росно – Дедина /VTR1162/	0.000	2.200	2.200
VTR3164	M2	/VTR1161/ Каладжии –	0.000	1.800	1.800

		Средно село/ - Резач			
VTR3165	M4	/VTR1160/ Сливовица – мах. Орманлии	0.000	1.500	1.500
VTR3166	MM1=M6	/VTR1162/ Равново – Дединци	0.000	2.600	2.600
Обща дължина:					53.510

Източник: МРРБ, към 30.06.2016 г.

По селища пътищата са както следва:

Гр. Златарица е свързан с направление „Мерданя“ с път III-5301 с дължина 5.7 км в незадоволително състояние. Път III-4004 с общ дължина 16.426 км, в средно състояние, свързва града с направление „Г.Н. село“ и направление „Елена“, а с направление „Разсоха“ - път №VTR1162 (IV-53013) с дължина 11.1 км в средно и лошо състояние.

С. Горско Ново село е свързано с гр. Златарица и направление „Джулюница“ с път III-4004; направление „Сливовица“ - път VTR1160 (III-40048).

С. Родина е свързано с гр. Златарица и с направление „Добри дял“ с път VTR2180 (стар път IV-40044).

С. Росно е свързано с направление „Г. Ново село“ и направление „Средно село“ с път VTR1161 (стар IV-40050). С направление „Дедина“ е свързано с местен път VTR3163 (M1) с дължина 2.2 км.

Селата Равново, Дедина и Разсоха се обслужват от път VTR1162 (стар IV-53013), с обща дължина 11.100 км.

С. Дединци се обслужва от местен път VTR3166 (MM1=M6), свързващ селото със с. Равново.

Селата Г. Хаджийска, Д. Шивачево, Калайджий, Средно село и Дълги припек се обслужват от път VTR1161 (стар IV-40050).

Останалите населени места се обслужват от местни пътища.

Извършен е ремонт на третокласен път VTR1160 (III-40048) в участъка „Г. Ново село – Джулюница“, осъществяващ пряка връзка на общината с първокласен път I - 4 „София – Варна“. Подобрено е състоянието на пътя „Сливовица – Чешма“. Лошо е състоянието и на пътя, свързващ с. Чешма с пътя „Кесарево - Стара речка“.

Поради влошената икономическа обстановка нуждата от пътнически автотранспорт е ограничена. Редовни автолинии се поддържат с направления В. Търново, Г. Оряховица и Елена.

Железопътна инфраструктура

През югозападната част на територията на Община Златарица минава железопътна линия 41, от Горна Оряховица до Елена. Линията има гара в град Златарица, като обхожда града в югозападния му край. Частта от трасето, минаваща през общината е 9,6 км. (Фиг. 13).

Фиг. 13 Местоположение на ж.п. гара Златарица

Пътническото движение по тази ж.п.линия е преустановено през 2002 г. със заповед на Правителството. И към момента линията съществува, но е в тежко техническо състояние, на места пропаднала, обрасла с растителност, с откраднати контрарелси и скрепления и с неясно бъдеще. Скоростта на влаковете по нея преди затварянето ѝ е била 25 км/ч. Днес линията се използва частично само в участъка от Горна Оряховица до Лясковец.

Прогноза

Транспортната достъпност на всички населени места на територията на общината е добре осигурена. Не е необходимо изграждане на допълнителни трасета. Третокласни пътища преминават през няколко от населените места, но ниската им натовареност не изисква изграждането на обходи. Приоритет за транспортната инфраструктура на общината трябва да остане поддържането и подобряването на съществуващата пътна мрежа.

4.5. Енергийна система. Електроразпределение. Телекомуникации. Съществуващо състояние и прогнози, съгласно проекта за ОУП на Община Златарица

Електроснабдяването в Община Златарица се осъществява от енергийна компания, като електропреносната и електроразпределителната мрежа и съоръженията към нея се стопанисват, поддържат и реконструират от „ЕНЕРГО-ПРО“ АД. Електроснабдителната мрежа се захранва с 110/20 KV от ПС - Златарица и обхваща три кабелни линии към комунално - битовите трансформаторни постове и въздушни линии.

Електроенергийната система на прилежащата територия е добре развита и оразмерена да поема по-голямо натоварване. Съществуването на ПС - Златарица улеснява включването на бъдещи консуматори, което ще стимулира икономическото развитие. Техническото състояние на използваните съоръжения е добро. Количеството електроенергийни съоръжения на територията на община Златарица са както следва:

Таблица 6 Състояние на електроразпределителната мрежа на територията на община Златарица

Община	П/ст бр.	ВЕЛ СН км	КЕЛ СН км	ТП бр.
Златарица	1	79	7	60

Източник: НСИ

Прогноза за развитието на електроснабдяването

Електроенергийната система на прилежащата територия е добре развита и оразмерена да поема по-голямо натоварване. Съществуването на ПС - Златарица улеснява включването на бъдещи консуматори, което ще стимулира икономическото развитие. Техническото състояние на използваните съоръжения е добро и към настоящия момент не е необходимо изграждането на нови такива. На лице са достатъчно мощности при необходимост да бъдат захранени новоизградени производствени или жилищни територии.

Всички инвестиционни намерения в близост до електропроводи високо напрежение трябва да се съгласува с ЕСО ЕАД.

Електроснабдяването на Община Златарица следва и за в бъдеще да се разглежда свързано с развитието на съседните общини като цяло.

Телекомуникации

На територията на Общината действат: цифрова АТЦ - в гр. Златарица и близките села, и „КЯБ” аналогова АТЦ - в с. Горско Ново село, с възможности за избиране на всички селища в страната и извън нея. Системата на съобщенията задоволява нуждите на населението.

Покритието на „Канал 1” на БНТ и частните национални канали „БТВ” и „Нова телевизия” е около 80%. За по-добро приемане са изградени и функционират три ретранслатора на територията на общината: „Ретранслатор - гр. Златарица”, „Ретранслатор - с. Сливовица” и „Ретранслатор - с. Росно”, като апаратурата е автоматизирана и необслужваема.

В Общината е изградена и функционира кабелна ТВ мрежа. Програмите на БНР и няколко частни радиостанции се приемат в по-голяма част от територията на общината.

Поддържа се изградената общинска радиомрежа, за която не се предвижда разширение.

Пощенските услуги се предоставят от ПТТ станции в самостоятелни сгради, етажи или части от етажи в повечето населени места в общината. В тях се извършват всички видове услуги, предвидени в *Закона за съобщенията* като тенденцията е за непрекъснато нарастване обхвата на предлаганите услуги.

Територията на Общината има покритие от мрежите на трите мобилни оператора.

4.6. Водоснабдителна и канализационна инфраструктура

4.6.1. Водоснабдителна система на община Златарица

Основни водоизточници за Общината са „Хидровъзел Йовковци” и местни водоизточници - кладенци и каптажи. Хидровъзел „Йовковци” е изграден на територията на Община Елена по поречието на р. Веселина, която в долното си течение пресича територията на Общината. Хидровъзелът включва язовирна стена „Йовковци”, Довеждаща безнапорна деривация, ПСПВ „Йовковци”, Дюкер „Пчелище” и водопроводите за градовете Велико Търново, Горна Оряховица, Дряново, Стражица, Златарица и други населени места в региона. Язовирът е с обем 92 млн. куб. м. Водата от язовира се използва само за питейно - битово водоснабдяване. Има изготвен проект за санитарно - охранителни зони, които са учредени със заповед на Басейнова дирекция гр. Плевен.

Изградената **пречиствателна станция за питейна вода (ПСПВ) „Йовковци”** осигурява питейна вода за най-големите селища в областта, в т.ч. и за Община Златарица.

Водоснабдителна мрежа на гр. Златарица

Град Златарица е само с една водоснабдителна зона. Населеното място се захранва от съществуващия напорен водоем.

Водоснабдяването е от хидровъзел “Йовковци” чрез водопровод Ø 250 мм и Ø 300 мм. От напорен водоем с обем 1000 куб. м. се подава вода до всички абонати чрез водопроводна мрежа с дължина 25 168 м. Тя е изградена през 1969 – 1970 г. и по-късно от азбестоциментови тръби с диаметър ф 60 мм до ф 250 мм, както и стоманени напорни участъци и полиетилен. Азбестоциментовите тръби

създават предпоставки за чести аварии, вследствие остаряване и износване, което води до прекъсване на водоснабдяването и значителни преразходи на вода и средства за ремонт. Предпоставка за големите загуби са и водопроводните отклонения, които са предимно от поцинковани тръби, значително корозирали и подлежащи на подмяна. Започната е поетапна подмяна на съществуващите тръби с полиетиленови.

Съществуващата водопроводна мрежа е с дължина 25,00 км. Новата водопроводна мрежа и която се подменя е с дължина 29,83 км. Цялата водопроводна мрежа ще се изпълни от полиетиленови тръби.

Данни за подмяната на мрежата в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план по диаметри и дължини са представени в раздел II-2.5.2.1 от настоящия Доклад за ЕО.

Водоснабдителна система на селата в Община Златарица

Водоснабдяване с. Росно

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 10538 м. Водоснабдяването е осигурено от язовир „Йовковци“. Необходима е подмяна на хранващия водопровод от напорния резервоар „Златарица“ до напорния резервоар „Росно“.

Водоснабдителна система № 52

с. Долно Шивачево

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 7 100 м. Селото се водоснабдява от 3 бр. каптажи, намиращи се югозападно и югоизточно от селото. Водата от каптажите постъпва гравитачно в черпателния водоем. От помпената станция чрез тласкателен водопровод L=600 м и Ø 80 мм достига до НВ и от там по гравитачен водопровод L=152 м и Ø 80 мм хранва вътрешната водопроводна мрежа на селото. Годишите на построяване са 1983, 1987. Необходима е реконструкция и разработване на каптажите за по-сигурно усвояване на целия дебит на водоизточниците.

Водоснабдителна система № 50

с. Горско Ново Село

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 13725 м. Водоснабдяването е осигурено от язовир „Йовковци“.

Водоснабдителна система № 58

с. Калайджи

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 5 485 м. Селото се водоснабдява от 3 каптажа, намиращи се в посоки север, североизток. Водата от трите каптажа по гравитачни водопроводи постъпва в черпателен водоем. От помпената станция по тласкателен водопровод L=1025 м и Ø 80 мм водата достига до напорен водоем, откъдето по гравитачен водопровод L=650 м и Ø 80 мм хранва вътрешната водопроводна мрежа на селото. Годишната на построяване е 1988.

Необходимо е разработване на съществуващ допълнителен водоизточник с помпена станция за обезпечаване на селото с вода през сухите периоди на годината, както и подмяна на хранващ водопровод до помпената станция с дължина 5 000 м.

Водоснабдителна система № 57

с. Равново

Селото се водоснабдява от 2 каптажа, намиращи се в посока югоизток. Водата от двата каптажа по общ гравитачен водопровод L=1000 м и Ø 60 мм водата достига до напорен водоем, откъдето по гравитачен водопровод L=300 м и Ø 60 мм хранва вътрешната водопроводна мрежа на селото. Годишната на построяване е 1965. Водопроводните отклонения са 15 бр. с дължина 398 м.

Необходимо е разработване на нов водоизточник с помпена станция поради малкия дебит на съществуващия водоизточник и нарастващата консумация на вода в селото.

Водоснабдителна система № 55

с. Дедина

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 2 000 м. Селото се водоснабдява от две системи. Първата се състои от каптаж, намиращ се в югозападна посока; напорен водоем и водопроводи: L=50 м и Ø 80 мм; L=700 м и Ø 80 мм. Втората система се състои от два каптажа, намиращи се в северозападна посока; напорен водоем и водопроводи: L=300 м и Ø 80 мм; L=200 м и Ø 80 мм. Годишите на построяване са 1965 и 1987.

Необходимо е изграждане на захранващ водопровод от трети водоизточник за обезпечаване на потреблението през сухите периоди на годината.

Водоснабдителна система № 56

с. Разсоха

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 5 566 м. Селото се водоснабдява от три системи. Всяка от системите се състои от каптаж, напорен водоем и гравитачни водопроводи. Водоизточниците са разположени в посоки югозапад, юг и югоизток. Годишите на построяване са 1963 и 1966. Водопроводните отклонения са 8 бр. с дължина 98 м.

Необходима е реконструкция на водопроводната мрежа за да се подобри водоподаването.

Водоснабдителна система № 53

с. Резач

Изградена е водопроводна мрежа с дължина 7 360 м. Селото се водоснабдява от два каптажа, намиращи се в посока североизток. Водата от единия каптаж постъпва гравитачно в черпателен водоем. От помпената станция чрез тласкателен водопровод L=3600 м и Ø 80 мм достига до напорен водоем, като по този път се включва водата и от другия каптаж. От НВ по гравитачен водопровод L=900 м и Ø 80 мм водата захранва вътрешната водопроводна мрежа на селото.

Водоснабдителна система № 49

с. Родина

Изградена е водопроводна мрежа с дължина 11840 м. Селото се водоснабдява от язовир „Йовковци”.

Водоснабдителна система № 51

с. Сливовица – с. Чешма

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 11990 м за двете села. Водоизточникът е шахтов кладенец, намиращ се северно от Сливовица. Водата от шахтовия кладенец чрез помпена станция и тласкателен водопровод L=1720 м и Ø 100 мм се изпраща до напорен водоем, като по пътя си тръгва отклонение L=2500 м и Ø 80 мм и за Чешма. Годината на построяване е 1968.

Водопроводните отклонения за Сливовица са 298 бр. с дължина 2405 м и съответно за с. Чешма са 11 бр. с дължина 113 м.

Необходима е частична подмяна на напорния водопровод от помпената станция до резервоара.

Водоснабдителна система № 54

с. Средно село

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 7340 м. Водоизточникът е местен - два каптажа и напорен водоем. Необходима е реконструкция на каптажите и водопроводната мрежа. Водата от каптажа по гравитачен водопровод постъпва в напорен водоем и захранва мрежата в селото. По пътя към напорния водоем има отклонение за с. Дълги припек. Годината на построяване е 1978.

Проучва се възможността за допълнително водоснабдяване на селата Росно, Долно Шивачево, Калайджии, Резач, Разсоха, Дедина и Равново, за което има принципно съгласие от „В и К Йовковци” ООД - В. Търново.

Обобщаващи данни за водоснабдителните системи в община Златарица, съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново са представени в раздел II-2.5.2.1 от настоящия Доклад за ЕО.

4.6.2.Канализация и пречистване на отпадъчните води

Канализационна мрежа гр. Златарица

Канализационната мрежа на града е частично изградена и е от смесен тип. Не се обслужва от ВиК. Процентът на изграденост е 20%, инфилтрацията е 47%, а броят на включените промишлени предприятия 4 (съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново).

Обобщение на основни недостатъци:

- 80% от населението все още не е свързано към канализационна система;
- Заустване в реката на отпадъчни води без пречистване;
- Участъци с недостатъчен диаметър;
- Участъци с остаряла мрежа;
- Лошо изпълнена мрежа;
- Участъци с малък наклон.

Препоръчва се видът на системата да се разгледа на етап Предпроектни проучвания, защото разделната система за това населено място е по-добрата алтернатива. Причините са:

- Дължината на съществуващата мрежа, която подлежи на реконструкция е по-малка;
- Там, където съществуващата мрежа е с по-големи диаметри (ул. „Васил Златарски”, ул. „Никола Златарски” и ул. „Димитър Палев”) каналът се оставя да отвежда само дъждовна вода;
- Останалата дъждовна мрежа може да се изгради на по-късен етап;
- Дъждовните води се изливат в реката-приемник без да се допуска замърсяване;
- Повишава се ефективността на ПСОВ.

Съществуващата мрежа на града е с дължина - 5 500 км. От нея се реконструира - 4 980 км, от тях – битова мрежа - 1 042 км и дъждовна мрежа - 3 938 км . Запазват се – 0, 520 км.

Новата мрежа на града е - 35 000 км. Всичко – нова и реконструирана мрежа е - 39 980 км.

Канализационна мрежа на селата

Отделни примитивни отводнителни съоръжения има и в някои населени места. Подготвя се проектиране на канализация за с. Горско Ново село.

Пречистване на отпадъчните води

Никое населено място в Община Златарица не е оборудвано с ПСОВ. Като правило домакинствата се налага да използват септични ями. Частни и обществени компании се занимават с изпразването и поддръжката на тези системи.

На територията на община Златарица има изготвен проект за ПСОВ в имот №30962.502.2 по КК и КР на гр. Златарица.

Прогноза за развитието на ВиК системите

Тъй като не се очаква нарастване на населението на общината няма да са необходими допълнителни водни количества за задоволяване на нуждите на нейната територия, от което следва, че основна роля в развитието на ВиК мрежите ще окаже поддръжката и модернизацията на съществуващата ВиК мрежа.

На база на повишаването с близо 7% на загубите на водни количества за периода 2013-2016 г. и високото общо ниво на загубите, гравитиращо около 50%, може да се направи заключението, че водопроводната мрежа на община Златарица се нуждае от поетапна модернизация и подмяна на старите и често аварирани тръби.

На първо място трябва да се търсят ефективни методи за намаляване на загубите в гр. Златарица, тъй като там се подават над 90% от водните количества и същевременно се отчитат най-големи загуби от 72,49% през 2016 г.

4.7. Газоснабдяване и топлоснабдяване

В Община Златарица не са изградени газопреносна и газоразпределителни мрежи.

Необходима е целенасочена политика с добре обмислена енергийна стратегия, които да осигурят повишаване на качеството на живот, безопасност и автономност при използване на енергийните източници.

4.8. Зелена система, спорт и отдих. Туризъм. Прогнози, съгласно проекта за ОУП на Община Златарица

Зелената система в населените места, селищните образувания и извън тях включва обществените озеленени площи - паркове, градини, улично озеленяване, извън селищни и горски паркове. Към зелената система спадат и площите с ограничено ползване каквито са гробищните паркове, разсадници и видовете защитни пояси: крайпътно-транспортно озеленяване, крайречно, зелени пояси към производствени комплекси и др.

Зелената система на Община Златарица е обогатена и от горските територии, заемащи площ от 10 132.7 ha, което представлява 44.62% от площта ѝ.

Разпределението на общата площ на горския фонд по вид на основните типове горите е следното:

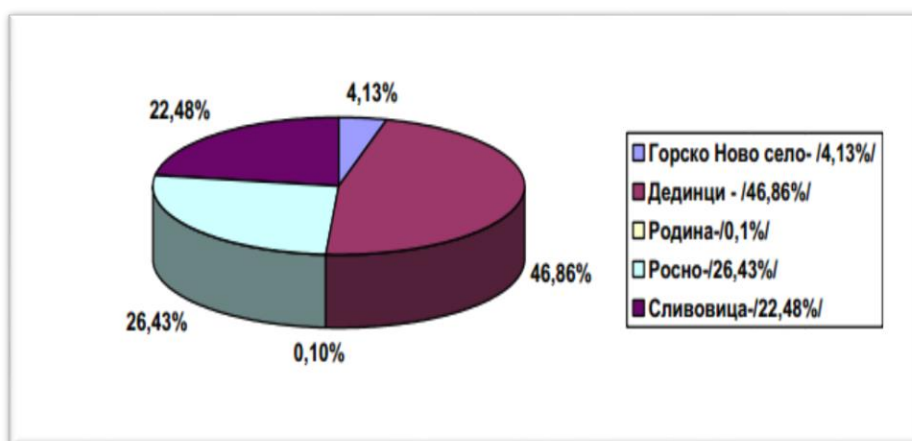
- Иглолистни гори – 1 462.3 ha или 14.58 %;
- Широколистни гори високостеблени – 2 168.6 ha или 21.63 %;
- Нискостеблени гори – 383.0 ha или 3.82 %;
- Гори за реконструкция – 2 551.9 ha или 25.45%;
- Издънкови гори – 3 142.4 ha или 31.34%;

Горите са 10 026.2 ha. По форма на собственост са разпределени, както следва: държавни – 7 359 ha; общински – 1 156.7 ha; частни – 1 491.1 ha; на религиозни организации – 9.2 ha и други – 10.2 дка.

Горите общинска собственост представлява 11,54% от горския фонд на общината и се намират в землищата, посочени в Таблица 7 и Фиг. 14 :

Таблица 7 Разпределение на горите общинска собственост по землища

№	Землище	Площ, дка
1	Горско Ново село	477,99
2	Дединци	4 962,57
3	Родина	11,99
4	Росно	3 057
5	Сливовица	2 600,01

Фиг. 14 Разпределение на горите общинска собственост по землища

Произходът на горите общинска собственост е издънков. По тази причина общината ще работи в насока за подобряване качеството и. Необходимо е да се наблегне на залесяването на изсечените площи и залесяването на нови горски площи с ценни дървесни видове.

Лесоустройственият проект на ДЛ Елена осигурява добри предпоставки за стопанисване и ползване на горския фонд на територията на общината. Основните насоки на организация на горското стопанство, предвидени в проекта, са съобразени с поставената цел по групи гори и земи съобразно функциите им.

Зелени площи за широко обществено ползване. Обекти за отдих

В град Златарица и населените места в общината съществуват обществени градини за отдих, които са не големи на брой и площ зелени територии, които се нуждаят от по-добра поддръжка. Съществуващите територии с предназначение за озеленяване, паркове и градини в Община Златарица са с площ от 23.11 ха, което е 0,10 % от нейната територия.

Гробищни паркове - има във всички населени места на Общината.

Терени за спорт и атракция

Съществуващите територии с предназначение за спорт и атракция в Община Златарица са с площ от 7.79 ха, което е 0,03 % от нейната територия, което е недостатъчно за задоволяване потребностите на населението.

Защитни пояси:

Защитни насаждения съществуват от типа санитарно-защитни пояси около натоварените пътни артерии и частично ветро и снегозащитни пояси в обработваемите масиви. Последните най-често следват формите на терена и са около естествено формирали се дерета и оврази.

Предвиждания на ОУПО

По отношение на прогнозата за развитие на зелената система в общината се предвиждат няколко нови терени за спорт и атракции – Са1 с обща площ от 17.84 ха на територията на землището на гр. Златарица и в землището на с. Родина. С новите територии ще се обогати зелената система в общината и ще се предоставят необходимите условия за местната общност и гостите на общината за активен спорт, отдих и рекреация и други социални дейности.

Управлението, опазването и използването на горите се съобразява с Лесоустройствения план, плановете за управление на съответните защитени територии и зони, както и с предвижданията на плана, при спазване на всички предвидени мерки за защита на горите, съгласно Закона за горите и подзаконовите нормативни актове.

ОУПО предвижда разширение на съществуващите гробищни паркове както в гр. Златарица, така и на парковете в малките населени места.

Терени за рекултивация:

В ОУПО не се предвиждат територии за рекултивация.

Туризм

Територията на община Златарица разполага с определен природен ресурс, осигуряващ условия за отдих на местното население. В Общината има отредени 15 вилни имота с построени 14 вили с площ 12 дка, находящи се в с. Разсоха, хотел „Росица“ в с. Горско Ново село, 2 къщи за гости в с. Росно и вилно селище в с. Калайджии.

За развитие на отдиха и туризма в проекта на ОУПО се предлага формиране на 6 зони за вилен отдих и рекреация:

- в землището на гр. Златарица;
- в землището на с. Сливовица - да урегулира зоните, където селището естествено се е развило и

да улесни бъдещи инвестиционни намерения в тази местност;

- в землището на с. Разсоха;
- в землището на с. Росно;
- в землището на с. Резач;
- в землището на с. Средно село.

5. Връзка на плана с други планове и програми

Изработването на Националната стратегия за околна среда 2009-2018 г. е съобразено с основните стратегически документи на Европейския съюз и ООН, имащи отношение към устойчивата околна среда - Лисабонската стратегия за развитие на Европейския съюз, Стратегията за устойчиво развитие на Европейския съюз, Стратегията за околна среда и тематичните стратегии към нея на Европейския съюз, най-новите политики на Европейската комисия в околната среда и устойчивото развитие – законодателните пакети „Климат - енергетика” и „Устойчиво потребление и производство”, Целите на хилядолетието за развитие (ООН) и др.

Националната стратегия и планът за действие са рамкови, тъй като вече се изпълняват, подготвят се нови и се актуализират редица секторни и общински стратегически документи, свързани с околната среда.

Общият устройствен план на община (ОУПО) Златарица е управленски инструмент на местната власт, насочен към създаване на условия за развитие и комплексно устройствено планиране на различните видове територии при отчитане на съществуващите природни и антропогенни дадености и специфични социално-икономически условия.

С ОУПО се детайлизират териториалните насоки на развитие, заложи в пространствените документи от по-високо йерархично ниво – Националната концепция за пространствено развитие (НКПР, 2013 - 2025), Национална стратегия за регионално развитие (НСРР 2012 – 2022), Регионален план за развитие на Северния централен район (РПСЦР 2014 - 2020), Областна стратегия за развитие на област В. Търново (ОСРОВТ 2014 – 2020) и Общински план за развитие на община Златарица (ОПРОЗ 2014 – 2020)

Планът се съобразява с предвижданията на устройствените схеми и планове от по-горна степен и представлява по отношение на тях по-пълна, по-подробна и конкретна разработка.

Във връзка с приемането на Република България като равноправен член на Европейския съюз от 01.01.2007 г. и хармонизиране на нашето законодателство с това на ЕС основни актуални източници, задаващи целите по опазването на околната среда, са Европейските директиви, ръководства и указания, засягащи компонентите на околната среда (въздух, води, почви, отпадъци), които са ползвани и съобразени при изготвянето на екологичната оценка.

При изготвянето на плана са взети предвид следните документи на международно, национално и регионално ниво, както следва:

1. Директивата на Съвета 92/43/ЕИО от 21.05.1992 г. за запазването на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
2. Националната програма за развитие „България 2020“;
3. Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в България до 2015 г.;
4. Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012 - 2022 г.;
5. Националната стратегия за околна среда 2009 - 2018 г. и План за действие за периода 2009 - 2018 г.;
6. Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г.;

7. *Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 - 2020 г. (НСРГСРБ 2013 – 2020);*
8. *Стратегическият план за развитие на горския сектор 2014 - 2023 г.;*
9. *Националната стратегия за развитие на ловното стопанство 2012 – 2027 година;*
10. *План за управление на речния басейн в Дунавски район 2016-2021 г. (ПУРБ);*
11. *План за управление на риска от наводнения в Дунавски район 2016 – 2021 г. (ПУРН);*
12. *Регионалният план за развитие на Северен централен район за периода 2014 -2020 г.;*
13. *Областната стратегия за развитие на област Велико Търново 2014-2020 г.;*
14. *Общинският план за развитие на Община Златарица за периода 2014 - 2020 г.*

Връзката на плана с горните планове и програми е разгледано подробно в т. V от настоящия доклад.

II. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ФАКТОРИТЕ, КОИТО ЗАМЪРСЯВАТ ОКОЛНАТА СРЕДА И ТЯХНОТО ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА

1. Атмосферен въздух

1.1. Характеристика на климатичните и метеорологичните фактори

Община Златарица попада върху част от северобългарската и предбалканска котловина, подобласт на Умерено-континенталната климатична област.

Основните фактори, влияещи върху формирането на климата в тази област са географското положение, въздушните маси на умерените ширини и релефа.

По-долу са показани и основните климатични характеристики за района на община Златарица по месеци. В списъка на метеорологичните и дъждомеричните станции използвани в Климатичен справочник на НР България (1979 г.) липсва станция в община Златарица и по тази причина са използвани данните за най-близко разположената станция - Горна Оряховица.

Температура на въздуха

Температурният режим на въздуха се формира под влияние на основните климатообразуващи фактори - слънчева радиация, атмосферна циркулация и постилаща повърхност - форма, изложение на терена, надморска височина - с увеличение на височината, температурата бързо намалява. Вертикалният температурен градиент е май - голям през летните месеци, когато температурният контраст между низините и върховете е най-силно изразен и расте с височината.

В общината се наблюдават топла пролет, горещо и дълготрайно лято, топла и слънчева есен и мека зима, които определят относително високите за страната средни температури на въздуха. Средногодишната температура на въздуха е над 11 °С.

Таблица 8 Средна месечна и годишна температура на въздуха в °С

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
-2.3	0.7	5.5	12.1	17.2	20.7	22.9	22.4	18.1	12.4	6.9	0.9	11.5

Валежи

Количеството на валежите определя в голяма степен и степента на разпространение на замърсителите на атмосферния въздух.

В общината се наблюдава типичен за страната валежен режим. Този режим се характеризира с по-високи стойности на количествата на валежите през лятото и по-ниски през останалото време.

Летните валежи са по-интензивни и са съпроводени често от гръмотевични бури.

Таблица 9 Средно месечно и годишно количество на валежите в мм

I	II	III	IV	V	VI		VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
48	44	43	63	88	86		65	56	41	45	51	50	680

Скорост и посока на вятъра

Вятърът има силно влияние върху разпространението на замърсителите в атмосферата.

Таблица 10 Средна месечна и годишна скорост на вятъра в м/сек

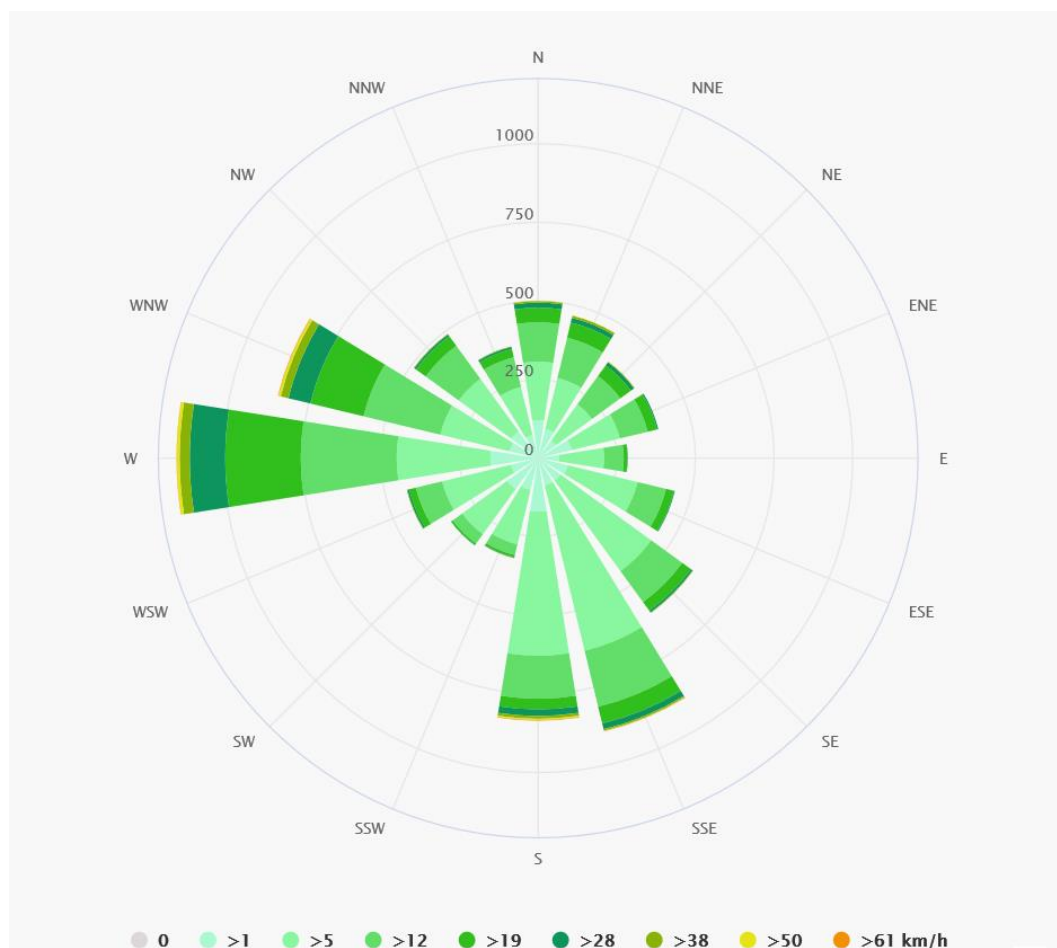
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год
1.9	2.6	3.0	2.8	2.4	2.3	2.1	2.1	1.8	1.8	1.9	1.7	2.2

На Фиг. 15 е представена розата на ветровете за община Златарица, която показва както преобладаващата посока, така и разпределението на силата (скоростта) на вятъра със съответните посоки.

Вижда се, че преобладаващата посока на вятъра е запад и юг, а в много по-малко на брой случаи вятърът е ориентиран в северна или източна посока.

Преобладаващата скорост на вятъра е до 5 м/с.

В много малко случаи скоростта на вятъра превишава 10 м/с, а вероятността за много силни или ураганни ветрове със скорост над 50 м/с е минимална.

Фиг. 15 Разпределение на посоката и скоростта на вятъра

Обща оценка на влиянието на климатичните и метеорологични условия

В групата на факторите, влияещи върху разсейването на емисиите, които са причина за появата на зони с наднормени концентрации на замърсителите на отделни места са:

- някои метеорологични и климатични фактори, като безветрие (скорост на вятъра под 1 м/сек.), бризова циркулация, силни ветрове (скорост на вятъра над 2,5 м/сек.), температурни инверсии, влажност на въздуха, мъгли и др.;
- специфичният равнинен релеф;
- недостатъчна височина на комините на някои жилищни сгради, на по-стари отоплителни инсталации на обществени сгради, формиращи малка зона на разсейване и като следствие – високи максимални приземни концентрации.

При наличие на посочените фактори в определени дни през годината на територията на община Златарица биха могли по-лесно да се задържат замърсителите в атмосферата и това да доведе до превишения на нормите, в частност по отношение на допустимите нива на праховите частици.

1.2. Качество на атмосферния въздух в Община Златарица

Качеството на атмосферния въздух, съответно нивото на концентрациите на замърсяващите вещества в приземния слой на атмосферата в даден район, е в зависимост от редица фактори, оказващи влияние върху тяхното разсейване или задържане, като местоположение, интензивност, честота, продължителност и височина на емисиите, както и от метеорологичните фактори като посока и скорост на вятъра, валежи, условия за температурни инверсии и т.н.

Основните източници на емисии в приземния атмосферен слой в община Златарица могат да бъдат от секторите промишленост, битово отопление и транспорт.

На територията на община Златарица няма изградена и функционираща автоматична измервателна станция за контрол на качеството на въздуха като част от НСМОС.

В община Златарица не са извършвани измервания от мобилната лаборатория на ИАОС-В.Търново, която осъществява мониторинга от Националната система за мониторинг на околната среда на територията на области Велико Търново и Габрово, подпомага контролната дейност на РИОСВ – В. Търново и извършва услуги на външни клиенти във връзка с изпълнение на собствен мониторинг.

2. Води

Водите във всичките им аспекти: повърхностни, подземни, питейни и отпадъчни са съществен фактор за постигане на балансирана, качествена и устойчива среда за обитаване, труд и отдых на населението.

Изменението в една от тези основни системи предизвиква промени на компонента на околната среда „води” в една или друга посока. С цел предотвратяване или намаляване опасността от здравен, екологичен и социален риск, при изготвянето на Екологичната оценка ще бъде направен анализ на съществуващото състояние на водите - повърхностни, питейни, отпадъчни и подземни, подробно хидрографско и хидроложко описание на водните обекти в общината и ще бъдат препоръчани мерки за избягване на евентуални негативни въздействия върху компонента на околната среда „води”.

2.1. Повърхностни води (хидрографска мрежа)

Територията на община Златарица е част област Велико Търново и съответно от Северния централен район.

В общината има 24 населени места (1 град и 23 села) с общински център град Златарица, две кметства – селата Горско Ново село и Родина и осем населени места с кметски наместници.

Община Златарица попада върху първите гънки на Предбалкана. Северната част на Общината има равнинен характер. По-голямата част от територията ѝ е с хълмист релеф, образуван от редица ниски и средно високи ридове, успоредни на главната Старопланинска верига. Те са дълбоко прорязани

от напречни проломи, в които текат Златаришка и Бебровска река.

Най-ниските части имат надморска височина около 100 м (80 м в долината на река Златаришка след село Родина), а най-високите 900 м (връх “Кулата” – 901,3 м на границата с община Елена). Преобладават терени със средна височина от 300 до 600 м.

Община Златарица попада върху част от северобългарската и предбалканска котловина, подобласт на Умерено-континенталната климатична област. Климатът е умерено-континентален, напомним тоя на ниските и северните части на Предбалкана. По-ниски са температурите през януари, а най-високи през юли. Средните месечни максимални температури през лятото достигат до 28 °С, а минималните зимни: - 6 градуса °С. Средната годишна температура се движи около 11 – 12 °С. Регистрирани са изключително ниски абсолютни максимални температури, когато от север нахлуят арктични въздушни маси.

Средната годишна сума на валежите се движи около 650 – 750 л/ м², с максимум през месец юни и минимум през месец февруари. Преобладават валежите от дъжд. Трайната снежна покривка се задържа 33 – 46 дни в годината. Не са редки късните и пролетни мразове. Наблюдават се 3 – 4 засушливи периода с продължителност около 10 дни. В поречията на реките се задържат мъгли, които се отразяват неблагоприятно през студения период.

Основни водоизточници за Общината са “Хидровъзел Йовковци” и местни водоизточници – кладенци и каптажи.

Водни течения и водни площи

Хидрография

Общината е богата на повърхностни води. През територията ѝ протичат 4 реки:

- река Златаришка (Бързица) идва от съседната община Елена, минава през град Златарица и след това се влива в река Веселина;
- река Веселина, известна като Къпинска река води началото си от централното Старопланинско било. Премахва през землищата на селата Горско Ново село, Родина и град Златарица. Напуска общината при село Джулюница. В горното течение на реката е изграден язовир “Йовковци”, стопанисван от “В и К - Йовковци” ООД, гр. Велико Търново;
- река Бебровска преминава през землището на селата Разсоха, Дединци, Росно, Горско Ново село и се влива в река Веселина;
- река Стара река тече периферно през землищата на селата Чешма и Сливовица.

Всички реки имат почти постоянен дебит с изключение на лятото, когато водните количества силно намаляват.

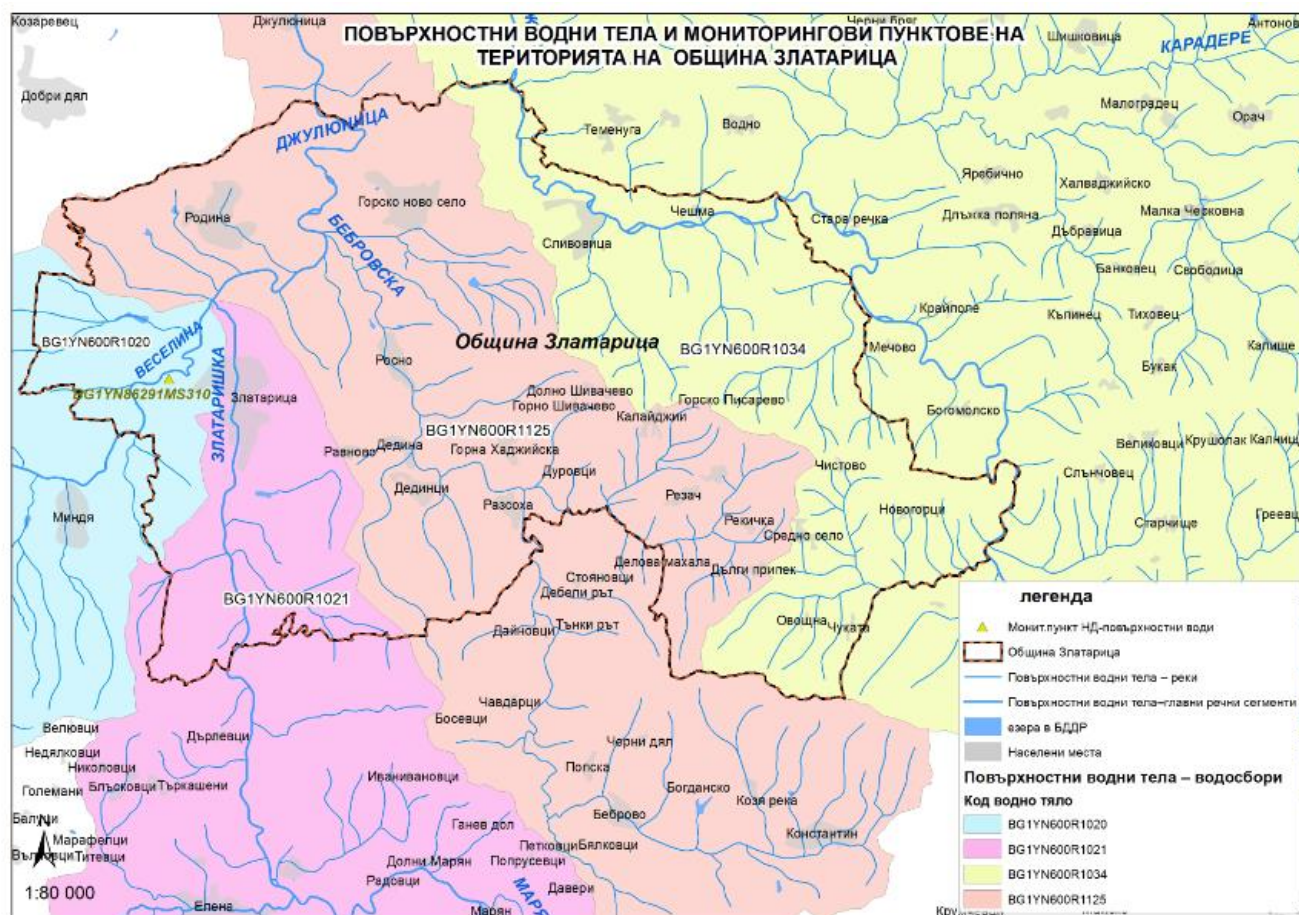
На територията на Общината има изградени 11 микроязовира, които обогатяват още повече водните запаси. Използват се предимно за риборазвъждане и рибоотглеждане.

Високи подпочвени води се наблюдават в поречието на река Златаришка (Бързица).

Водните течения имат посока юг-север. Реките са с дъждовно-снежно подхранване. Дебитът им е непостоянен, като пълноводието им е през пролетния сезон. Водните ресурси на територията на Общината представляват поречията на реките и микроязовирите.

Факторите, влияещи върху повърхностните води са предимно залесеността, количеството на падналите валежи и антропогенното въздействие върху тях.

Съгласно ПУРБ 2016-2021 (Писмо с изх. № ЗДОИ-660/ 28.12.2017 г. на БДДР - Плевен) територията на Община Златарица попада в поречие Янтра в обхвата на следните водни тела: (Фиг. 16.)

Фиг. 16 Повърхностни водни тела община Златарица

- Малка част от естествено повърхностно водно тяло, категория река, с име Веселина, с код BG1YN600R1020, поречие Янтра, с географско обхват: *р. Веселина след язовир Йовковци до вливане в р. Златаришка, вкл. приток р. Казълдере;*
- Част от естествено повърхностно водно тяло, категория река, с име Лефеджа с код BG1YN600R1034, поречие Янтра, с географско описание: *р. Лефеджа от Зайчари до вливане на р.Джулюница при Джулюница, вкл. приток р. Карадере;*
- Част от естествено повърхностно водно тяло, категория река, с име Джулюница, с код BG1YN600R1125, поречие Янтра, с географско описание: *р. Джулюница от вливане на р. Златаришка при Златарица вливане в р.Джулюница при Джулюница и приток - р. Бебровска;*
- Малка част от естествено повърхностно водно тяло, категория река, с име Златаришка, с код BG1YN600R1021, с географско описание: *р. Златаришка от извор до Дърлевици, вкл. приток р.Марянска.*

На територията на община Златарица, област Велико Търново в повърхностно водно тяло BG1YN600R1020 попада пункт от програмата за мониторинг на повърхностни води, повлияни от земеделски дейности, по Нитратна Директива с код BG1YN86291MS310 – *р.Веселина преди вливане на р.Златарица, на шосеен мост.*

Стара река (Лефеджи, Лефеджа) е река в Северна България, област Сливен – община Сливен, област Търговище – община Антоново и област Велико Търново – общини Елена, Златарица и Стражица, десен приток на река Янтра. Дължината ѝ е 92 км, която ѝ отрежда 31-во място сред реките на България.

Стара река се образува от сливането на Голяма река (лява съставляща) и Малка река (дясна съставляща) южно от село Стара река. За начало се приема Голяма река, която извира североизточно от местността „Агликина поляна“, западно от прохода Вратник, в Елено-Твърдишка планина, на 964 м н.в.

До сливането си с Малка река тече в дълбока залесена долина, след което до село Майско протича в широка долина. Между селата Майско и Кесарево, на протежение повече от 60 км долината ѝ е дълбока, на места каньоновидна и в този си участък разделя Еленските височини на запад от Лиса планина на изток. След село Кесарево навлиза в Дунавската равнина, долината ѝ става много широка и започва да меандрира. Тук отдясно и отляво приема най-големите си притоци Голяма река (Биюкдере) и Веселина (Джюлюница) и започва да се нарича Лефеджа (Лефеджи).

Влива се отдясно в река Янтра, на 56 м н.в., на 700 м югозападно от село Горен долен Тръмбеш, община Горна Оряховица.

Площта на водосборният басейн на Стара река е доста голям за мащабите на България – 2 458 км², което представлява 31,3% от водосборния басейн на река Янтра. Границите на басейна ѝ са следните:

- на север – с водосборния басейн на река Русенски Лом;
- на изток – с водосборния басейн на река Камчия;
- на юг – с водосборния басейн на река Тунджа;
- на запад – с водосборния басейн на река Белица, от басейна на Янтра;
- на северозапад – с водосборните басейни на малки реки, вливащи се директно в река Янтра;

Десни притоци: Малка река, Карадере (Горно Карадере), Армутлукдере, Малката река, Алмалъкдере, Саклардере, Карадере (Долно Карадере), Голяма река (Биюкдере), Златаришка река, Костелска река (Марянска река), Бебровска река (Каменица) ;

Леви притоци: *Ортадере, Кечидере, Тинева река, Малката река, Казълдере (Горно Казълдере) (влива се в язовир „Ястребино “), Веселина (Джүлүница) .*

Средногодишният отток на реката при село Сливовица е 4,6 м³/сек, а при село Бряговица, след приемането на водите на двата си най-големи притока Голяма река (Биюкдере) и Веселина (Джулунница) става вече 15,8 м³/сек, като максимумът е от април до юни, а минимумът – август-октомври.

Веселина (в долното течение *Джулюница*) е река в Северна България, област Велико Търново – общини Елена, Велико Търново, Златарица и Лясковец, ляв приток на Стара река, от басейна на Янтра. Дължината ѝ е 70 км, която ѝ отрежда 49-то място сред реките на България.

Река Веселина извира от Елено-Твърдишка планина, югозападно от село Дрента, Община Елена, на 784 м н.в. До село Добревци тече на североизток, а след това на север до вливането си в язовир „<https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%99%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%86%D0%B8>Йовковци“ в дълбока залесена долина и малко долинно разширение в района на село Тодювци. След като изтече от язовира до Къпиновския манастир пресича Еленските височини в дълбок и живописен 4-километров пролом. След манастира завива на североизток и долината ѝ става широка с обработваеми земи. След като приеме отдясно притока си Бебровска река (Каменица) завива на север вече под името Джулюница и се влива отляво в Стара река (от басейна на Янтра <https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%AF%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%B0>) на 64 м н.в., на 2,2 км северно от село Джулюница.

Площта на водосборният басейн на Веселина е 882 км², което представлява 35,9% от водосборния басейн на Стара река.

Леви притоци – Манев дол, Кантарица, Топля, Плаковица;

Десни притоци- *Божичка река, Ямовицица, Злата, Алтъница, Липовница, Златаришка река , Костелска река и Бебровска река.*

Среден тодишен отток при язовир „Йовковци“ 2,4 м³/сек, с ясно изразено пролетно пълноводие от март до юни и лятно-есенно маловодие – юли-октомври.

По течението на реката са разположени 1 град и 9 села:

- Община Елена –Дрента, Тодювци, Султани, Карандили, Мирчовци, Багалевци;
- Община Велико Търново –Къпиново, Миндя;
- **Община Златарица – град Златарица;**
- Община Лясковец – Джулюница.

В горното течение на реката, преди пролома ѝ през Еленските височини водите на Веселина са хванати в големия язовир „Йовковци“, който освен че осигурява питейна вода на град Велико Търново и множеството села в региона е и приятно място за отдих и риболов. През последните 10 – 15 години в малките селца покрай язовира се изградиха и функционират множество къщи за гости и хотелски комплекси, които предоставят на гостите си чудесни условия за почивка, спорт и туризъм, съчетани с екологично чисти хранителни продукти от Еленския Балкан.

От северната страна, на изхода на пролома на реката, на левия ѝ бряг се намира и Капиновският манастир, в непосредствена близост до който има изградени почивни бази и спортни игрища. В близост до манастира образува неголям водопад известен като Капиновския водопад.

Бебровска река (Кауклийско дере, Константинска река, Каменица) е река в Северна България, област Велико Търново-общини Елена и Златарица. Дължината ѝ е 35 км.

Бебровска река извира под името Кауклийско дере от южното подножие на Еленските височини, на 650 м н.в., на 2,5 км северно от с. Константин, община Елена. В горното си течение протича на запад в широка долина под името Константинска река, а след село Беброво завива на север и чрез дълбок пролом пресича Еленските височини. След това долината ѝ се разширява, а в най-долното си течение преминава през Златаришкото поле и се влива отдясно в река Веселина, на 80 м н.в., на 1,5 км западно от село Горско Ново село.

Площта на водосборният басейн на Бебровска река е 187 км², което представлява 21,2% от водосборния басейн на река Веселина.

Основни притоци – ляв приток Палишка река и десни притоци Селишки дол и Буйновщица (най-голям приток)

Бебровска река е с ясно изразено пролетно пълноводие от март до юни и лятно-есенно маловодие – юли-октомври.

По течението на реката са разположени 5 села:

- Община Елена –Константин, Беброво;
- **Община Златарица –Разсоха, Дедина, Росно;**

Златаришка река (в горното течение Зеленишка река, Борушица, Мийковска река) е река в Северна България, област Велико Търново – общини Елена и **Златарица**, десен приток на река Веселина от басейна на Янтра. Дължината ѝ е 56,5 км, която ѝ отрежда 74-то място сред реките на България.

Златаришка река извира под името **Зеленишка река** на 300 м северно от хижа „Чумерна“ в Елено – Твърдишка планина, на 1 315 м н.в. След приемането на левия си приток река Махнатка тя започва да се нарича **Борушица**, а след село Мийковци – **Мийковска река**, до устието на най-големия си приток Костелска река (Марянска река). В този си участък до село Руховци тече в дълбока, на места каньоновидна и залесена долина. След Руховци долината ѝ се разширява и вече под името **Златаришка река** преминава през източната част на Еленската котловина, а след това пресича Еленските височини в дълбок и дълъг 10 км пролом Боаза. След пролома долината ѝ става широка, преминава през град Златарица и на 1,6 км северно от града, на 85 м н.в. се влива отдясно в река Веселина, която от там надолу започва да се нарича Джулюница.

Площта на водосборния басейн на Златаришка река е 187 км², което представлява 21,2% от водосборния басейн на река Веселина.

Основни притоци: леви - Махнатка и Ахламур и десни – Симашница и Костелска река (Марянска река)

Златаришка река е с ясно изразено пролетно пълноводие от март до юни и лятно-есенно маловодие – юли-октомври.

По течението на реката са разположени 2 град и 5 села:

- Община Елена – Мийковци, Хъневци, Руховци, Марян, Долни Марян, град Елена;
- **Община Златарица– град Златарица;**

Границите на водните тела, съгласно публикувания ПУРБ за Дунавски РБУ 2016-2021 г. са представени в Таблица 11:

Таблица 11 Повърхностни водни тела категория реки в ДРБУ

код водното тяло	име на реката/ язовир	име на водното тяло	категория на водното тяло	код на типа	дължина на водното тяло, м	водосбор на площ, км ²	географско описание на водното тяло	История на водното тяло, спрямо ПУРБ 2010 -2015
ПОРЕЧИЕ ЯНТРА								
BG1YN600R1020	Веселина	Веселина YNRWB1020	река	R4	26,4000	163,9230	р. Веселина след язовир Йовковци до вливане в р. Златаришка, вкл. приток р. Казълдере	част от BG1YN600R020
BG1YN600R1021	Златаришка	Златаришка YNRWB1021	река	R4	50,319	290,520	Р.Златаришка от извор до Дърлевци, вкл. приток р.Марянска	BG1YN600R021 и част от BG1YN600R025
BG1YN600R1034	Лефеджа	Лефеджа YNRWB1034	река	R4	57,973546	479,153172	р. Лефеджа от Зайчари до вливане на р.Джулюница при Джулюница, вкл. приток р. Карадере	BG1YN600R034 и част от BG1YN600R025
BG1YN600R1125	Джулюница	Джулюница YNRWB1125	река	R4	18,268936	224,365692	р. Джулюница от вливане на р. Златаришка при Златарица вливане в р.Джулюница при Джулюница и приток - р. Бебровска	част от BG1YN600R025

На територията на Общината са изградени малки хидромелиоративни напоителни съоръжения, предимно за гравитачно напояване. От единайсетте броя микро-язовири в техническо добро състояние са седем от тях. Помпените станции са ликвидирани. Каналната мрежа е занемарена и частично разрушена.

В момента не се поддържат хидро-мелиоративни мрежи и системи. Засега няма интерес към създаване на водни сдружения за напояване.

Възможно е по-голяма част от съоръженията и изградените площи да бъдат възстановени, а системите модернизирани. Поливното земеделие има важно значение за повишаване ефективността на земеделието, за което на част от обработваемата земя има необходимите теренни, почвени, климатични и други условия.

2.1.1.Зони за защита на водите на територията на Община Златарица

В Р България е изградена система от защитени територии като част от регионалната и световната мрежа, в съответствие с международните договори по опазване на околната среда, по които Република България е страна.

Всички води и водни обекти се опазват от изтощаване, замърсяване и увреждане с цел поддържане на необходимото количество и качество и здравословна околна среда, съхраняване на екосистемите, запазване на ландшафта, включително и чрез създаване на зони за защита на водите. За постигането на тези цели се обособяват следните видове зони за защита на водите:

- зони за защита на питейните води - водни тела и санитарно-охранителни зони;
- зони с води за къпане;

- зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи, включително: уязвими зони и чувствителни зони;
- зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми;
- защитени зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване (Натура 2000).

Изготвени са регистри за защитените зони в границите на Дунавски район за басейново управление, като са включени и водните тела, попадащи в тях.

2.1.1.1. Територии, обявени за извличане на вода, предназначена за човешка консумация, съгласно чл. 7 на Рамковата директива по водите

Повърхностни води

В изпълнение на изискванията на чл. 7, т. 1 от Директива 2000/60/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета и чл. 119 от Закона за водите за опазването на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване са определени:

- водни тела, които се използват за питейно-битово водоснабдяване и имат дебит средно над 10 м³ на ден или служат за водоснабдяване на повече от 50 човека;
- водни тела, които се предвижда да бъдат използвани за питейно-битово водоснабдяване в бъдеще.

Опазването на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване се осъществява чрез определяне на:

- водните тела - зони за защита на водите;
- санитарно - охранителни зони около водовземните съоръжения за питейно - битово водоснабдяване.

На територията на Общината няма повърхностни водни тела, използвани за питейно битови цели.

Подземни води

В Таблица 12 са представени зоните за защита на питейните води от подземни водни тела, попадащи в територията на БДДР, с броя учредени СОЗ и използваните водни количества към 2009 г. съгласно ПУРБ, а на Таблица 13 връзката на подземните водни тела с други зони за защита на водите. Съгласно Проект на ПУРБ 2016-2021 г. зоните за защита са без изменение.

Таблица 12 Регистър на зоните за защита на питейните води от подземни водни тела на територията на БДДР към 2009 г., съгласно ПУРБ

Код на зоната за защита	Код на ПВТ	Брой учредени СОЗ към 2009	Използвани водни количества за обществено ПБВ, м ³ /ден	Използвани водни количества за самостоятелно ПБВ, м ³ /ден
BG1DGW0000TJK045	BG1G0000TJK045	26	116 089,156	2 942,038

Таблица 13 Връзка на подземните водни тела с други зони за защита на водите

Наименование на водното тяло	Код на ПВТ	Зони за защита на водите			
		Зони за защита на питейни води	Уязвими зони (нитрати)	Зони за опазване на местообитания и водни биологични видове	
				Защитена зона за опазване на птици	Защитена зона за опазване на хабитати
Карстови води в Централния Балкан	BG1G0000TJK045				

	ПВТ е зона за защита на питейни води
	ПВТ е динамично свързано със зоната за защита
	ПВТ частично се припокрива от зоната за защита
	ПВТ изцяло се припокрива от зоната за защита

	ПВТ не е зона за защита на питейни води или не е свързано с уязвима зона или зона за опазване на биологични видове
--	--

Съгласно Писмо с изх. № ЗДОИ-660/ 28.12.2017 г. на БДДР - Плевен на територията на Община Златарица няма определени СОЗ в съответствие с изискванията на Наредба № 3/ 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (Д.В.бр. 88 от 27 октомври 2000 г.).

В Таблица 14 е представена наличната информация (предоставена от ВиК дружествата) за водоизточниците, използвани за ПБВ на населените места в община Златарица.

Таблица 14 Водоизточници използвани за водоснабдяване по данни на ВиК

Наименование на водоизточника	Географски координати		Населено място	Община	Област
	Н	Е			
ШК Родина с.Родина	43°04',37,6"	25°54' 20,4"	с.Родина	Златарица	В.Търново
Дренаж Родина с.Родина	43°04',35,8"	25°54' 22,4"	с.Родина	Златарица	В.Търново
Каптаж Горско Ново село, с.Горско Ново село	43°05',17,9"	25°55' 45,8"	с.Горско Ново село	Златарица	В.Търново
ШК Сливовица, с.Сливовица	43°05',20,5"	26°00' 08,0"	с.Сливовица	Златарица	В.Търново
Каптаж с.Долно Шивачево	43°02',44,4"	25°59' 20,5"	с.Долно Шивачево	Златарица	В.Търново
КаптажД.Шивачево, с.Долно Шивачево	43°02',24,9"	26°00' 09,6"	с.Долно Шивачево	Златарица	В.Търново
КаптажД.Шивачево, с.Долно Шивачево	43°02',28,7"	26°00' 04,9"	с.Долно Шивачево	Златарица	В.Търново
Каптаж Резач,с.Резач	43°01',59,7"	26°03' 48,9"	с.Резач	Златарица	В.Търново
Каптаж Резач,с.Резач	43°02',02,4"	26°04' 06,8"	с.Резач	Златарица	В.Търново
Каптаж Средно село, с.Средно село	42°59',16,9"	26°02' 22,1"	с.Средно село	Златарица	В.Търново
Каптаж Средно село, с.Средно село	42°59',14,6"	26°02' 21,8"	с.Средно село	Златарица	В.Търново
Каптаж Средно село, с.Средно село	42°59',09,7"	26°02' 25,9"	с.Средно село	Златарица	В.Търново
Каптаж Дедина, с.Дедина	43°01',39,6"	25°59' 37,6"	с.Дедина	Златарица	В.Търново
Каптаж Дедина, с.Дедина	43°02',13,8"	25°56' 00,6"	с.Дедина	Златарица	В.Търново
Каптаж Дедина, с.Дедина	43°02',17,6"	25°55' 44,5"	с.Дедина	Златарица	В.Търново
Каптаж Разсоха, с.Разсоха	43°00',53,2"	25°58' 08,9"	с.Разсоха	Златарица	В.Търново
Каптаж Разсоха, с.Разсоха	43°01',13,3"	25°59' 10,3"	с.Разсоха	Златарица	В.Търново
Каптаж Разсоха, с.Разсоха	43°05',02,6"	25°59' 37,9"	с.Разсоха	Златарица	В.Търново
Каптаж Равново, с.Равново	43°01',14,0"	25°55' 29,0"	с.Равново	Златарица	В.Търново
Каптаж Равново, с.Равново	43°01',12,9"	25°55' 34,3"	с.Равново	Златарица	В.Търново
Каптаж Калайджици до ПС с.Калайджици	43°02',45,2"	26°01' 18,9"	с.Калайджици	Златарица	В.Търново
Каптаж Калайджици, с.Калайджици	43°02',24,2"	26°02' 58,2"	с.Калайджици	Златарица	В.Търново
Каптаж Калайджици, с.Калайджици	43°02',42,0"	26°00' 48,9"	с.Калайджици	Златарица	В.Търново
Каптаж Калайджици, с.Калайджици	43°02',42,4"	26°00' 49,1"	с.Калайджици	Златарица	В.Търново

В зоните за защита на питейните води задължително трябва да се спазва основна планирана мярка 2016-2021 г. - DW_1 „Забрани и ограничения за изпълнения на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони (СОЗ) и буферните зони около водоземните съоръжения /системи“, с действие за изпълнение на DW_1_4 – „Спазване на забрани и ограничения в СОЗ съгласно заповедта за определяна на зоната и списъка по Приложение №1 към Националния каталог от мерки (ПУРБ)“.

Приложение №1 към Националния каталог от мерки за ПУРБ съдържа Списък на дейностите, забранени или ограничени в зоните за защита на питейните води в определените СОЗ по Наредба №3 и буферните зони около водоземните съоръжения/системи, в случаите когато не са определени СОЗ.

Подземни води		
Забранени дейности в цялата зона за защита на питейните води	Допълнителни дейности забранени:	Дейности, които не са забранени но могат да бъдат разрешени, ако със специални изследвания (в процедура по ОВОС) се докаже, че няма да въздействат върху състоянието на водите в зоната за защита и/или в резултат от тях няма да се наложи допълнително пречистване за осигуряване на необходимото качество на питейната вода
	1. в пояс II на определените СОЗ; 2. в буферна зона на разстояние от водоземното съоръжение: 3 500 м нагоре по течението на реката, 1500 м от двете страни на реката и 50 м. по течението на реката, когато няма определена СОЗ.; 3. в буферна зона в цялата акватория на язовира и бреговата ивица с ширина не по-малка от 500 м от границата на водния обект, когато няма определена СОЗ..	

Изграждане на тръбопроводи, провеждащи нефт и други вредни или токсични вещества.	Използване терена за нови или съществуващи гробища за нови погребения	Добив на подземни богатства
Изграждане подземни резервоари и хранилища за опасни вещества	Създаване нови и разширяване съществуващи селищни територии за постоянно и сезонно ползване без изградени канализационни и пречиствателни съоръжения, съответстващи на техническите изисквания.	Изграждане на надземни и подземни строителни съоръжения с изключение на реконструкция и модернизация на основните водоснабдителни съоръжения.
Свинокомплекси	Изграждане сервиси, автомобили и паркинги	Изграждане на пътища и магистрали
Ползване на въздухоплавателни средства за разпръскване торове и пестициди	Изграждане съоръжения и промишлени дейности, водещи до повишаване съдържанието на еутрофизиращи вещества във водата	Торене с оборски тор и/или компост
Пране с химически препарати и/или избелващи средства във водите от водното тяло	Животновъдни ферми (без свинекомплекси)	Торене с неорганични торове
Забрана за сечи, с изключение на санитарни и отгледни сечи, във водосбора на водоохранения от повърхностни води, предназначени за питейно битово водоснабдяване	Торене с течен оборски тор	Използване препарати за растителна защита
Извършване на отгледна сеч 1 път в периода на ПУРБ с интензивност: - до 30%, когато за питейното ВТ не е оценен висок ерозионен потенциал и не попада във водосбор на притоци в РЗПРН; - до 20%, когато за питейното ВТ е оценен висок ерозионен потенциал или попада във водосбор на притоци в РЗПРН; - до 10%, когато за питейното ВТ е оценен висок ерозионен потенциал и попада във водосбор на притоци в РЗПРН.	Използване на плавателни средства с двигател с вътрешно горене.	Изграждане силажни ями
	Къмпинги и ваканционни лагери	Напояване и торене с отпадъчни води
	Почивни станции и други подобни	Аквакултури
		Изсичане на гори, с изключение на отгледна сеч
		Добив на подземни богатства
		Изграждане на надземни и подземни строителни съоръжения с изключение на реконструкция и модернизация на основните водоснабдителни съоръжения.
		Изграждане на пътища и магистрали
		Торене с оборски тор и/или компост
		Торене с неорганични торове
		Използване препарати за растителна защита
		Изграждане силажни ями
Подземни води		
Забранени дейности в цялата зона за защита на питейните води	Допълнителни дейности забранени: 1. в пояс II на определените СОЗ; 2. в буферна зона в радиус 1000 м от водоземното съоръжение, когато няма определена СОЗ.	Дейности, които не са забранени но могат да бъдат разрешени, ако със специални изследвания (процедура по ОВОС) се докаже, че няма да въздействат върху състоянието на водите в зоната за защита и/или в резултат от тях няма да се наложи допълнително пречистване за осигуряване на необходимото качество на питейната вода
За подземни водни тела или части от тях разположени в първи хоризонт (които се разкриват на повърхността)		
Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни и вредни вещества в подземните води	Дейности, които водят до непряко отвеждане на опасни вещества във водното тяло от земната повърхност или между земната повърхност и водното ниво	Дейности, които водят до непряко отвеждане на вредни вещества от земната повърхност във водното тяло
Преработка и съхраняване на радиоактивни вещества и отпадъци	Дейности, които водят до непряко отвеждане на вредни вещества във водното тяло между земната повърхност и водното ниво	Добив на подземни богатства, в т.ч. инертни и строителни материали между земната повърхност и водното ниво
	Добив на подземни богатства, в т.ч. инертни и строителни материали, под водното ниво	Торене при съдържание на нитрати в подземните води до 35 мг/л - това като че ли няма смисъл

	Торене при съдържание на нитрати в подземните води над 35 мг/л	Напояване с подземни води от същото подземно водно тяло, от което се черпи питейната вода
	Използване на препарати за растителна защита, в т.ч. и разпръскването им с въздухоплавателни средства.	Изграждане на геоложки, хидрогеоложки и инженерногеоложки проучвателни съоръжения, в т.ч. и водовземни съоръжения за подземни води в подземното водно тяло (водоносния хоризонт)
	Напояване с води, съдържащи опасни и вредни вещества	Добив на подземни богатства в района на водовземане за питейно-битово водоснабдяване на населението, без да е доказано с конкретни проучвания и изследвания, че с добивната дейност не се понижава нивото на подземните води и няма опасност от влошаване на качеството им
	Водовземане, което създава риск за количеството и качеството на питейните води	
За подземни водни тела или части от тях разположени във втори и следващи хоризонти (които не се разкриват на повърхността)		
Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни и вредни вещества в подземните води	Добив на подземни богатства	Изграждане на геоложки, хидрогеоложки и инженерногеоложки проучвателни съоръжения, в т.ч. и водовземни съоръжения за подземни води в подземното водно тяло (водоносния хоризонт)
	Дейности нарушаващи целостта на водонепропускливия пласт над подземното водно тяло	Добив на подземни богатства в района на водовземане за питейно-битово водоснабдяване на населението, без да е доказано с конкретни проучвания и изследвания, че с добивната дейност не се понижава нивото на подземните води и няма опасност от влошаване на качеството им
	Водовземане, което създава риск за количеството и качеството на питейните води	

2.1.1.2. Водни обекти в Община Златарица съгласно ПУРБ, обявени за зони за отдих, водни спортове и/или за къпане, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 2 (Директива 76/160/ЕЕС)

С изменението на ЗВ от юли 2015 г. наименованието и обхвата на зоните за защита на водите, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 4 се промени от „зони с води за къпане“ на „водните тела, определени като води за отдих и водни спортове, включително определените зони с води за къпане“.

Съгласно изискванията на ЗВ, като зони за отдих, водни спортове и/или за къпане се определят водни тела, определени като води за отдих и водни спортове, включително определените зони с води за къпане.

Защитените територии, обявени като води за рекреация, включително определените като зони за къпане, се определят по смисъла на *Наредба № 5 от 30.05.2008 г. за управление качеството на водите за къпане (ДВ, бр. 53 от 10.06.2008 г.)* транспонираща Директива 76/160/ЕЕС относно качеството на водите за къпане.

В региона на Община Златарица няма определени води за рекреация и зони за къпане.

2.1.1.3. Територии, в Община Златарица съгласно ПУРБ, чувствителни към биогенни елементи, включително територии, обявени за уязвими зони съгласно Директива 91/676/ЕЕС и територии, обявени за чувствителни територии съгласно Директива 91/271/ЕЕС

Нормалното развитие на водната екосистема изисква наличие в нея на биогенните елементи азот, фосфор, въглерод, водород, кислород, сяра и др. От изброените елементи азотът и фосфорът и техните съединения играят най-важната роля за растежа на популациите на водната растителност. Внасянето на допълнително количество биогенни елементи и техните съединения във водоемите предизвикват нарушаване на екологичното равновесие в тях.

Увеличаване на количеството на хранителни вещества води до евтрофикация на водите, вследствие на който процес настъпват няколко взаимосвързани неблагоприятни ефекта във водоемите:

➤ „цъфтене“ на водите - процес, при който съществено се увеличава числеността на един или няколко вида водорасли;

- бурното развитие на водораслите на повърхността води до промяна на светлинните условия, поради намаляване на прозрачността на водата, в следствие на което дънните водорасли загиват, образувайки токсични вещества;
- намаленото количество на кислорода във водата поради гнилоствни процеси е причина за измиране водорасли, риби и други водни обитатели;
- влошава се качество на водата, поради придобиване на неприятна миризма и вкус.

Основните източници на замърсяване на водите с биогенни елементи са селското стопанство и отпадъчните води от бита, както и някои отрасли на промишлеността.

Чувствителните и уязвими зони са територии, обявени за защитени, тъй като водните тела в тези зони са чувствителни към влиянието на хранителни съставки - биогенни елементи (основно азот и фосфор) във водата.

2.1.1.3.1. Уязвими зони

Уязвимите зони се определят съгласно изискванията на *Наредба № 2 от 13 септември 2007г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници*. Наредбата регламентира условия и изисквания, насочени към предотвратяване и намаляване на замърсяването на водите, с нитрати от земеделски източници, чрез:

- определяне на водите, които са замърсени, и на водите, които са застрашени от замърсяване (съдържание на нитрати с концентрация, по-голяма от 50 милиграма на литър), отчитайки физико-химичните и природните характеристики на водите и почвите;
- определяне като уязвими зони на районите в страната, в които чрез просмукване или оттичане водите се замърсяват или могат да бъдат замърсени с нитрати от земеделски източници и които допринасят за замърсяването.

В ПУРБ 2010 – 2015 г. уязвимите зони в ДРБУ са определени съгласно Заповед № РД-795/10.08.20014 г. на министъра на ОСВ.

Актуализацията на регистъра на тези зони е извършена въз основа на действащата към момента Заповед № РД 146/25.02.2015г. на министъра на ОСВ за определяне на нитратно уязвимите зони.

В Приложение 3.3.1. на ПУРБ 2016-2021 г. е представен Регистър на нитратно уязвимите зони в ДРБУ, съгласно Заповед № РД 146/25.02.2015 г. на министъра на околната среда и водите.

Подземно водно тяло BG1G0000TJK045, в обхвата на което попада община Златарица не е замърсено или застрашено от замърсяване с нитрати от земеделски източници, съгласно Приложение 1 към Заповед № РД 146/25.02.2015 г.

През Община Златарица не преминават повърхностни водни тела в териториалния обхват на БДДР, които са замърсени или са застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници, съгласно Приложение 1 към Заповед № РД 146/25.02.2015 г.

Територията на община Златарица в обхват до 200 м попада в уязвима зона по надморска височина, съгласно Приложение 2 към Заповед № РД 146/25.02.2015 г.

2.1.1.3.2. Чувствителни зони

В Република България чувствителните зони са определени със Заповед № РД-970/ 28.07.2003 г. на Министъра на околната среда. Определените чувствителни зони са в съответствие с изискванията на Директива 91/271/ЕЕС от 21.05.1991 г. за пречистването на градските отпадъчни води. Актуализация на регистъра на тези зони не е извършвана поради факта, че заповедта на министърът на ОСВ за тяхното определяне не е изменяна от 2003 г.

За чувствителни зони следва да се определят тези водни обекти, в които се цели защита от еутрофикация - явление, което е предизвикано от повишаване на съдържанието във водите на биогенни елементи - азот и фосфор и съответно предизвиква растеж на зелени растения във водите. Това от своя страна води до изчерпване на разтворения кислород във водоприемника и предизвиква вторично замърсяване на водите.

Съгласно Заповедта на Министъра на околната среда и водите за чувствителни зони на територията на БД Дунавски район са определени река Дунав и всички води, попадащи във водосбора на р. Дунав. Поречие Дунавски Добруджански реки и дерета е определено като нормална зона.

Агломерациите, които са с население над 10 000 е.ж. и които заустват директно в чувствителна зона, следва в селищните пречиствателни станции за отпадъчни води да предвидят съоръжения за отстраняване на биогенните елементи азот и фосфор, което от своя страна оскъпява станцията с 10-15%.

Територията на община Златарица попада в чувствителна зона с код на зоната BGCSARI14 и име на зоната „Водосборен басейн на р. Янтра“.

Таблица 15 Регистър на чувствителните зони в ДРБУ, съгласно Заповед № РД 970/28.07.2003 г. на министъра на околната среда и водите

Дунавски район на басейново управление		
Начало		Край
Р.Дунав от границата при Ново село		р.Дунав до границата при гр.Силистра, както и всички водни обекти във водосбора на р.Дунав на територията на Р.България
Всички водни обекти във водосбора на р. Дунав на територията на Р. Българи		
Код на зоната	Име на зоната	Площ зоната,км ²
BGCSARI03	Водосборен басейн на реките Западно от р. Огоста и частите от водосборния басейн на р.Дунав на територията на РБ, извън водосборните басейни на реките Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом	9270,008
BGCSARI07	Водосборен басейн на р. Огоста	4282,291
BGCSARI04	Водосборен басейн на р. Искър	8633,653
BGCSARI02	Водосборен басейн на р. Вит	3227,565
BGCSARI08	Водосборен басейн на р. Осъм	2838,009
BGCSARI14^(*)	Водосборен басейн на р. Янтра	7862,407
BGCSARI10	Водосборен басейн на р. Русенски Лом	2985,354

(*)Водосборни басейни, на територията, на които попада Община Златарица.

2.1.1.4. Зони за опазване на стопанско значими водни биологични видове съгласно ПУРБ

В ПУРБ 2010 – 2015 г. на територията на ДРБУ не са определяни зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми.

Определянето на този вид зони при актуализацията на ПУРБ, се извършва съгласно изискванията на Закона за рибарството и аквакултурите (ЗРА), Наредба № 4 от 20.10.2000 г. за качеството на водите за рибовъдство и за развъждане на черупкови организми и утвърдения от министъра на ОСВ Списък на стопански ценни видове риби и други водни организми.

ЗРА има за цел е да осигури устойчиво развитие на рибните ресурси, възстановяване и опазване на биологичното равновесие и обогатяване на разнообразието на рибните ресурси във водните екосистеми, вкл. развитие на стопанския и любителския риболов и аквакултурите. В закона е регламентирано за стопански риболов да се ползва българският участък на р. Дунав и Черно море.

С Наредба № 4 от 20.10.2000 г. се регламентират изискванията за качество на пресните води, обитавани от риби, чрез въвеждане норми за качество, с оглед на осигуряване защита на пресните води, които имат или биха имали възможност да поддържат живота на рибите (особено на тези, които са обект на стопански риболов). Въвежда се процедура по идентифициране на водите за обитаване от риби и установяване на програми за намаляване замърсяването на тези води.

Във връзка с определянето на зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми, през 2012 г. министърът на ОСВ е утвърдил Списък на стопански ценни видове риби и други водни организми.

Управлението, наблюдението и контролът върху рибарството, аквакултурите и търговията с риба и други водни организми се извършват от Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА) към министъра на земеделието и храните. ИАРА издава разрешителни за стопански риболов и регистрация на лицата, които развъждат и отглеждат риба и други водни организми. Риболовът се

организира и провежда по начин, който не препятства естественото възпроизводство на рибните ресурси и техните миграционни пътища, не застрашава устойчивото развитие на техните запаси и благоприятства опазването на биоразнообразието. Всяка година със заповед на министъра на земеделието и храните се забранява риболова в определени и съгласувани с Министерство на околната среда и водите рибно стопански обекти, като забраната е във връзка с необходимостта от опазване на биологичното разнообразие и създаване на оптимални условия за естествено възпроизводство на популациите от риба и други водни организми в определени рибно стопански обекти по чл. 3, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗРА или зони от тях.

При актуализация на регистъра на зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми в Дунавски РБУ са взети предвид изискванията на ЗРА и информация от Заповед РД 09-152/09.03.2015 г. на министъра на земеделието и храните, издадена на основание чл. 3, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗРА, с определени речните участъци и рибно стопански обекти в които се забранява извършването на риболов.

В Таблица 16 са показани повърхностните водни тела, в които изцяло или частично попада зоната за опазване на стопански ценните видове риби и други водни организми, в обхвата на които попада община Златарица.

Таблица 16 Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми, в които попадат водни тела, върху част от които е разположена община Златарица

Код на зоната за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми	Име на зоната за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми	Географско описание на зоната за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми	Основание за определяне на зоната за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми	Речните участъци/Площ на язовирите, определени като зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми, км/км ²	Водосборна площ на Повърхностното водно тяло, в което изцяло или частично попада зоната за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми, км ²	Код на повърхностното водно тяло, в което изцяло или частично попада зоната	Тип на повърхностното водно тяло
BG1FSWYN600R1125	р. Бебровска	р. Бебровска	заповед № РД 09-152/09.03.2015г. на министъра на земеделието и храните	0	224,37	BG1YN600R1125	R4

2.1.1.5. Територии, съгласно ПУРБ обявени за опазване на местообитания или биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване, включително съответните обекти на NATURA 2000, обявени съгласно Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията и Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици

Защитени територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване

Тези зони са определени/актуализирани, съгласно включените зони в Национална екологична мрежа (НЕМ), която е изградена в съответствие с изискванията на Закон за биологичното разнообразие (ЗБР). НЕМ включва:

➤ Защитени зони, като част от Европейската екологична мрежа Натура 2000, в които могат да участват защитени територии. Обектите на Натура 2000 са зони, обявени съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за местообитанията или хабитатите) и Директива 79/409/ЕИО относно опазването на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците);

➤ Защитени територии, които не попадат в защитените зони. Защитената територия е предназначена за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа и пейзажи. В тях се включват предимно гори, земи и водни обекти. Защитените територии се делят на няколко

категории, регламентирани в *Закона за защитените територии (ЗЗТ)*: национален парк, природен парк, резерват, поддържан резерват, природна забележителност и защитена местност.

В Националната екологична мрежа приоритетно са включени CORINE-места, Рамсарски места, важни места за растенията и орнитологични важни места. Тя е част от общоевропейска мрежа Натура 2000, съставена от защитени територии, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа, в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие.

Защитените зони от тази мрежа са предназначени за опазване или възстановяване на благоприятното състояние на включените в тях природни местообитания, както и на видовете в техния естествен район на разпространение.

➤ **Повърхностни водни тела, които попадат в защитени зони (ЗЗ) за опазване на типове природни местообитания и местообитания на видове растения и животни (без птици) в ДРБУ**

На територията на община Златарица попадат две защитени зони по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Те са част от общоевропейската екологична мрежа Натура 2000, чрез която се осъществява дългосрочната политиката за опазване на околната среда и биологичното разнообразие в Европа и са показани на *Таблица 17*:

- BG0000279 „Стара река“, включена в списъка на защитени зони, приети с Решение на МС №122/2007 год. /ДВ бр. 21/2007г./ . Разположена е върху обща площ от 146,17 ха. В границите на община Златарица попада в землищата на селата Горско ново село, Сливовица и Чешма.
- BG0000280 „Златишка река“, включена в списъка на защитени зони, приети с Решение на МС №122/2007 год. /ДВ бр. 21/2007г./ . Разположена е върху обща площ от 67,69 ха. В границите на община Златарица попада в землищата на град Златарица и село Родина.

Таблица 17 Регистър на повърхностните водни тела, попадащи в ЗЗ за опазване на типове природни местообитания

Европейски идентификационен код на ЗЗ	Наименование на ЗЗ	Площ на цялата ЗЗ, км ²	Площ на ЗЗ на Територията на ДРБУ, км ²	Код на водното тяло, което попада в ЗЗ	Площ на водното тяло км ²	Площ на частта от водното тяло, върху която попада съответната ЗЗ, км ²
BG0000279	Стара река	3,171	3,171	BG1YN600R1034	479,153	2,623
BG0000279	Стара река	3,171	3,171	BG1YN600R1134	37,287	0,539
BG0000279	Стара река	3,171	3,171	BG1YN600R1034	479,153	2,623
BG0000280	Златишка река	2,499	2,499	BG1YN600R1021	290,520	1,251
BG0000280	Златишка река	2,499	2,499	BG1YN600R1034	479,153	0,017
BG0000280	Златишка река	2,499	2,499	BG1YN600R1125	224,366	1,222

2.1.2.Имисионно състояние на водните обекти на територията на община Златарица. Повърхностни води

Качеството на водите е най-значителния индикатор за въздействието на човешката дейност върху естествената водна среда. Основните източници на замърсявания на водите, от които идват и съответните проблеми са земеделието, промишлеността, транспорта и населените места, като голяма част от тези замърсявания постоянно се изпускат в повърхностните и подземни води. Замърсителите, предимно от органичен произход, се разграждат под въздействието на естествени самопречистващи процеси до определена степен, но някои вещества изобщо не могат да бъдат разградени от естествените процеси, което налага тяхното отстраняване или намаляване до допустими за околната среда граници.

Състоянието на водните тела е в зависимост от следните категории значими натоварвания:

- Значими точкови източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими дифузни източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими водовземания от повърхностните води;
- Други въздействия върху повърхностните води - морфологични изменения и регулиране на оттока.

Проблеми от точкови източници на замърсяване

Източник на натиска от точкови източници на замърсяване на водите са урбанизацията, промишлеността и селското стопанство. Взаимовръзката между вида натиск и източника на замърсяване/въздействие е показана в Таблица 18:

Таблица 18 Взаимовръзка между вида натиск и източника на замърсяване/ въздействие

Вид натиск	Източник на замърсяване/въздействие (потенциални проблеми, свързани с управлението на водите)
Заустване на непречистени или частично пречистени битови отпадъчни води от населени места; Заустване на частично пречистени промишлени отпадъчни води; Заустване на непречистени или недостатъчно пречистени промишлени отпадъчни води, зауствани в канализационните мрежи и системи; Заустване на недостатъчно пречистени отпадъчни води от животновъдни ферми; Заустване на отпадъчни води от стари общински сметища, които не отговарят на екологичните изисквания и нерегламентирани сметища	Неизградени ГПСОВ на населените места, които имат изградена канализация; Нереконструирани и неефективни ГПСОВ на населените места с над 2000 еквивалент жители; Нереконструирани и неефективни промишлени пречистителни станции, вкл. и от животновъдни ферми; Незакрити и/или нерекултивирани общински и нерегламентирани сметища; Кумулативно въздействие върху повърхностните води от битови и/или промишлени емитери

Точковите източници на замърсяване на повърхностните води, самостоятелно или в комбинация, т.е. с кумулативно въздействие, са потенциално източници за влошаване състоянието на повърхностните водни тела.

Направеният анализ показва, че емисиите на общ азот и общ фосфор като цяло за басейна на река Дунав са намалели в сравнение с резултатите от предходния ПУРБ.

Анализът показва, че емисиите на общ фосфор в басейна на река Дунав произхождат най-вече от селищните системи и ерозията на почвата. Емисиите на общ фосфор са намалели с 27% в сравнение с резултатите, посочени в предходния ПУРБ. От пътищата на замърсителите във водите се забелязва намаление на приноса на ПСОВ и на селищните системи.

Проблеми от дифузни източници на замърсяване

Съгласно Закона за водите „замърсяване от дифузен източник е замърсяване в резултат от човешка дейност, което не е заустване на отпадъчни води в повърхностни води и/или отвеждане на замърсители в подземните води, концентрирано в определена точка“.

Съгласно Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностните води „дифузен източник на замърсяване означава дейност или дейности, замърсяването от които не може да се асоциира (свърже) с точков източник на замърсяване и произхожда в резултат на пространствено използване на земи“.

Като дифузни източници на замърсяване на повърхностните води са определени и разгледани:

- Населени места с над 2000 е.ж. без изградена или частично изградени канализационна мрежа във водосборната площ на поречията, включително товар от азот и фосфор, постъпващ във водосбора на повърхностното водно тяло;
- Земеделие и съпътстващите го дейности във водосборната площ на повърхностното водно тяло:
 - Използвана земеделска площ и обработваема земя, вкл. отглежданите земеделски култури във водосборната площ на повърхностното водно тяло;
 - Използване на торове, вкл. и товар общ азот във водосборната площ на повърхностното

водно тяло;

- Използване на препарати за растителна защита във водосборната площ на повърхностното водно тяло;
- Складове за препарати за растителна защита;
- Животновъдство - брой и гъстота на отглежданите животни, включително и товар азот и фосфор във водосбора на повърхностното водно;
- Добив на подземни богатства във водосборната площ на повърхностното водно тяло;
- Ерозия-преглед на степента податливостта на ерозия във водосбора на повърхностното водно тяло;
- Депата за битови, строителни и промишлени отпадъци, които не отговарят на екологичните изисквания;
- Атмосферни отлагания-товар от атмосферни замърсители, вкл. товар общ азот и общ фосфор, постъпващ във водосбора на повърхностното водно тяло;
- Транспорт-автомобилен транспорт (магистрала и първокласни пътища), вкл. товар, постъпващ във водосбора на повърхностното водно тяло; замърсяване от корабоплаване.

При дифузно внесените вещества от значение са биогенните вещества, пестицидите (препарати за растителна защита) и тежките метали.

Проблемите, произтичащи от дифузното натоварване на повърхностните води с азот се влияе основно от притока на подземни води (разтворените вещества), а с фосфор се предизвиква основно от ерозията (внесените количества твърди частици).

По начинът, по който се използва земята около повърхностните водни тела, може да се направи предположение, че дифузен натиск съществува, ако структурата на земеползването отговаря на някое от следните условия: дял от обработваеми земи по-голям от 40%; дял на коренови култури, включително царевица по-голям от 20%; дял на особени култури (грозде, плодове, зеленчуци, слънчоглед, тютюн, ориз и др.) по - голям от 5% от орната земя; дял на урбанизирани територии по-голям от 15%.

В Таблица 19, е показана взаимовръзката между вида натиск и източника на замърсяване/ въздействие при дифузно замърсяване на подземни води, в Таблица 20 - използваната земеделска площ и обработваема земя, вкл. отглеждани земеделски култури, спрямо водосборната площ на повърхностните водни тела в ДРБУ, а в Таблица 21- структура на ползването на земята във водосборната площ на повърхностните водни тела в ДРБУ, съгласно ПУРБ 2016-2021 г.

Таблица 19 Взаимовръзка между вида натиск и източника на замърсяване/ въздействие при дифузно замърсяване на подземни води

Вид натиск	Източник на замърсяване/въздействие (потенциални проблеми, свързани с управлението на водите)
Населени места с над 2000 ЕЖ без изградена или частично изградена канализационна мрежа/система; Площадки на стари общински сметища, които не отговарят на екологичните изисквания и нерегламентирани сметища; Площадки на стари производствени сметища, които не отговарят на екологичните изисквания и нерегламентирани сметища; Промислени лагуни; Земеделие -Площадки за съхранение на торове, Торене на земеделски площи, Използване на препарати за растителна защита, Складове за препарати за растителна защита, вкл. използвана земеделска площ и обработваема земя във водосборната площ на повърхностното водно тяло;	Неизградена или недоизградена канализационна мрежа на населените места с над 2000 еквивалент жители; Незакрити и/или nereкултивирани общински и нерегламентирани сметища; Незакрити и/или nereкултивирани производствени и нерегламентирани сметища; Нереконструирани и неефективни промишлени пречиствателни съоръжения; Неспазване на добрите земеделски практики, по отношение на съхранение и използване на торове и препарати за растителна защита, вкл. отглеждане на животни Мини/Карieri/Находища на нефт и газ;

<i>Животновъдство –брой и гъстота на отглежданите животни във водосборната площ на повърхностното водно тяло; Добив на подземни богатства; Атмосферни отлагания на замърсители; Водоплощна ерозия; Преглед на ползването на земята във водосборната площ на водното тяло.</i>	<i>Неизградени или неефективни пречиствателни съоръжения за въздух; Ерозирали речни брегове; Урбанизирана територия/Промислена територия/Земеделска територия/Горска територия/Други видове земеползване.</i>
---	---

Таблица 20 Използвана земеделска площ и обработваема земя, вкл. отглеждани земеделски култури, спрямо водосборната площ на повърхностните водни тела в ДРБУ, съгласно Проект за ПУРБ 2016-2021 г.

Код на актуализираните повърхностни водни тела	Водосборна площ, км ²	Използвана земеделска площ във водосборната площ на водното тяло, км ²	Обработваема земя във водосборната площ на водното тяло, км ²	Зърнени култури във водосборната площ на водното тяло, км ²	Технически култури във водосборната площ на водното тяло, км ²	Фуражни култури във водосборната площ на водното тяло, км ²	Ягоди, пресни зеленчуци (вкл. картофи) и цветя във водосборната площ на водното тяло, км ²	Семейни градини във водосборната площ на водното тяло, км ²	Постоянно затревени площи във водосборната площ на водното тяло, км ²	Овоцни видове и други трайни насаждения без лозя във водосборната площ на водното тяло, км ²	Лозя във водосборната площ на водното тяло, км ²	Други площи от обработваемата земя във водосборната площ на водното тяло, км ²
Поречие Янтра												
BG1YN600R1020	163.9230	42.6890	35.2156	18.8378	13.0223	1.7292	0.1269	0.0471	7.1073	0.0941	0.2250	1.4994
BG1YN600R1034	479.1532	83.8335	55.5718	33.0416	11.5910	5.6876	0.3486	0.4072	27.1068	0.5342	0.2135	4.9030
BG1YN600R1125	224.3657	40.2774	26.9913	12.1808	7.3078	2.7094	0.2939	0.0583	12.8091	0.2266	0.1921	4.4993
BG1YN600R1021	290.5202	22.1629	6.0109	2.3910	0.8480	0.7610	0.1558	0.0629	15.8568	0.2003	0.0321	1.8552

Таблица 21 Структура на ползването на земята във водосборната площ на повърхностните водни тела в ДРБУ, съгласно Проект за ПУРБ 2016-2021 г.

Код на актуализираните повърхностни водни тела	Площ на актуализираните повърхностни водни тела, км ²	Урбанизирана територия във водосборната площ водното тяло, км ²	Промислена територия във водосборната площ водното тяло, км ²	Земеделска територия във водосборната площ водното тяло, км ²	Горска територия във водосборната площ водното тяло, км ²	Други видове земеползване във водосборната площ водното тяло, км ²
Поречие Янтра						
BG1YN600R1020	163,923	5,837	1,344	74,018	82,472	0,253
BG1YN600R1034	479,153	17,390	0,000	174,463	286,610	0,690
BG1YN600R1125	224,366	10,795	0,301	93,984	119,285	0,000
BG1YN600R1021	290,520	9,412	1,062	78,413	201,633	0,000

Проблеми, вследствие на хидроморфологични изменения

Като такива се обобщават:

- водочерпенето от повърхностните води, регулиране на оттока, морфологични изменения.
- проблеми, възникнали в резултат на водочерпения за питейно - битови, промишлени, селскостопански, хидроенергийни и др. цели.
- проблеми от регулиране на оттока.

Това са проблеми възникнали в следствие изграждане на хидроенергийни съоръжения (ВЕЦ, МВЕЦ), изграждане на язовири, диги за защита от наводнения, бентове и преливници. Въздействия, свързани с хидроморфологични промени значително се отразяват върху водните организми. Особено силно е въздействието на напречни строителни съоръжения, тъй като се прекъсва проходимостта за онези водни организми, които не са в състояние да преодолеят тези прегради.

➤ Проблеми от морфологични изменения

Прекъсването на естествената дължина на реките, физически изменения на коритото, развитие на инфраструктурата (пътища, мостове), инженерни дейности, земекопни работи са важни и съществени въздействия, които влияят върху натоварването с вредни и биогенни вещества. Често те отнемат на водните организми тяхната жизнена среда и достъпа до хранителни вещества, а с това и възможността им за оцеляване.

Хидроморфологичните изменения водят до изменения на местообитанията (хабитатите) на видовете, замърсяване на водите с приоритетни вещества, увеличаване съдържанието на биогенни и органични вещества във водите и други. Всички биологични качествени елементи варират, в съответствие с изискванията на местообитанието им и процесите свързани с хидроморфологичните качествени елементи и динамиката на потока и оказват силно влияние при определянето на основния състав на съобществата на флората и фауната. От особено значение са въздействията на тези елементи върху субстрата, разлагането на органичните вещества и степента на взаимодействие с крайречната зона. Много водохващания са свързани с подприщителни съоръжения и с проблема на регулиране на оттока. Регулирането на оттока визира основно проблема на пропускливостта на речното легло. Липсата на пропускливост влияе върху водното тяло нагоре и надолу по течението. Признак за морфологични изменения – изправяне на речното корито, корекцията на речните легла, баражи. ВЕЦ, язовири и добив на инертни материали, ерозия, крайречна растителност, ползване на земи и др.

➤ ако делът на хидроморфологичните изменения е под 20% за цялото водно тяло, може да се предположи, че не са налице трайни хидроморфологични нарушения за цялото водно тяло – много добро състояние;

- 21 –40 % -добро;
- 41 –60 % -умерено;
- 61 –80 % -лошо;
- 81 –100 % -много лошо.

В чл. 4 от РДВ се дава определение на силно модифицираните водни тела (СМВТ) и изкуствените водни тела (ИВТ). Те биха могли да бъдат от всяка категория и тип води.

Силно модифицирани са силно изменени спрямо естественото им състояние водни обекти или части от тях в резултат на човешка дейност с цел защита от наводнения, водоползване или други икономически или социално значима дейност и чието възстановяване в естествено състояние е необосновано, защото е необосновано скъпо или би повлияло на икономическите дейности.

Изкуствени водни тела са водни тела, създадени в резултат от човешка намеса.

В Таблица 22 е показан Натиск от физични изменения (хидроморфологични изменения), съгласно ПУРБ 2016-2021 г. на водните тела, в обхвата на които попада Община Златарица.

Таблица 22 Натиск от физични изменения (хидроморфологични изменения) в ДРБУ

Код на повърхностното водно тяло	Хидроморфологични дейности											
	Корекции на реки	Язовири, изградени на реки	Миграционни бариери	Водовземане	Регулиране на оттока	Укрепване на бреговете	Пристанищна инфраструктура	Драгажни дейности	Изземване на наносни отложения	СМВТ	ИВТ	Естествено езеро
Поречие Янтра												
BG1YN600R1020	да	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
BG1YN600R1034	да	не	не	не	не	не	не	не	не	не	не	не
BG1YN600R1125	да	не	не	не	не	не	не	не	не	не	не	не
BG1YN600R1021	да	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не

Натиск от климатични изменения

Видовете натиск са:

- засушаване, водещо до намаляване на оттока;
- поройни валежи причиняващи наводнения;
- повишаване на средната температура, в резултат на което се променя температурния режим.

Натоварванията в резултат на антропогенната дейност, които могат да доведат водните тела в риск по отношение постигането и спазването на екологичните цели за добро състояние, определени в чл.4 на РДВ се определят като **значими натоварвания**.

Въз основа на оценката на риска, водните тела се класифицират в следните категории:

- **Водни тела в риск** - за които е ясно без необходимост от по - нататъшно охарактеризиране или допълнителни мониторингови данни, че няма да постигнат екологичните цели в РДВ;
- **Водни тела, които е възможно да са в риск** - за които има вероятност да не постигнат екологичните цели в РДВ, но поради недостатъчно данни не може да се направи с достатъчна сигурност окончателна оценка. За тях са необходими допълнителни мониторингови данни за окончателната оценка;
- **Водни тела, които не са в риск** - за които е ясно без необходимост от по-нататъшно охарактеризиране или допълнителни мониторингови данни, че ще постигнат екологичните цели в РДВ.

В Таблица 23 е представена Риск-оценката на повърхностните водни тела преминаващи през Община Златарица съгласно ПУРБ 2016-2021 г.

Таблица 23 Риск оценка на повърхностните водни тела в БДУВДР, съгласно ПУРБ 2016-2021 г.

Код на повърхностното водно тяло	Географско описание на повърхностното водно тяло	Дължина на реките, км Площ на язовира, км ²	Водосбор на площ, км ²	Оценка по биологичните елементи за качество	Оценка по физико-химични показатели				Обща Екологична оценка на риска	Химична оценка на риска - приоритетни вещества
				Риск оценка	Кислороден режим	Биогенни замърсители	Специфични замърсители	Риск оценка		
BG1YN600R1020	р. Веселина след яз. Покровци до вливане в р.Златаришка, вкл. приток р. Казълдере	26.400	163.923	в риск	в риск /БПК5/	в риск /общ Р,N/	не в риск	в риск	в риск	вероятно в риск
BG1YN600R1034	р. Лефеджа от Зайчари до вливане на р. Джугулиница при Джугулиница, вкл. приток р.Карадере	57.974	479.153	в риск	не в риск	в риск /общ Р,N/	не в риск	в риск	в риск	вероятно в риск
BG1YN600R1125	р.Джугулиница от вливане на р.Златаришка при Златарица вливане в р. Джугулиница и приток – р.Бебровска	18.269	224.366	в риск	не в риск	в риск /общ Р,N/	не в риск	в риск	в риск	вероятно в риск
BG1YN600R1021	р.Златаришка от извор до Дърлеви, вкл.	50,319	290,520	вероятно в риск	в риск /БПК 5, рН>9/	в риск / N-NO3, общ Р, N/	не в риск	в риск	в риск	вероятно в риск

	приток р.Марянска									
--	----------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.1.3. Определяне на екологичното и химично състояние на повърхностните води

РДВ въвежда нов подход при оценка на състоянието на водите, като поставя изисквания за оценка на „**екологично състояние**” и „**химично състояние**” на повърхностните води. По - ниската от двете оценки определя оценката на „**общото състояние на водното тяло**”.

Във връзка с прилагането на Рамковата директива за водите 2000/60/ЕС Басейновите дирекции към МОСВ са разработили Програми за контролен и оперативен мониторинг на повърхностните и подземните води.

2.1.3.1. Екологично състояние

Екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява съобразно разработените при изготвянето на ПУРБ типово специфични референтни условия и класификационна система за биологичните елементи за качество, и поддържащите ги основни физико-химични елементи за качество за всяка от категориите повърхностни води - реки, езера, преходни води и крайбрежни морски води.

При силно модифицираните и изкуствените водни тела вместо екологично състояние се определя екологичен потенциал (ЕП), като най-високата степен е „добър ЕП”.

Класификацията на екологичното състояние включва:

- Състоянието на биологичните елементи за качество - макробезгръбначни, риби, макрофити, фитобентос и фитопланктон (за езерата);
- Концентрациите на основните физико-химични елементи, подкрепящи биологичните и на специфичните замърсители ФХЕК - за разграничаване на отлично, добро и умерено състояние;
- Състоянието на хидроморфологичните елементи за качество - за разграничаване на отлично от добро състояние.

Общите изисквания за оценка на екологичното състояние на повърхностните води са регламентирани с *Наредба № Н-4 за характеризиране на повърхностните води*, транспонираща РДВ. Класификационните системи за оценка на екологичното състояние на повърхностните води и стандартите за качество за специфичните замърсители са определени съответно с приложения 6 и 7 на наредбата.

В България липсва утвърдена методика за оценка на хидроморфологичните елементи за качество, поради което състоянието на ХМ елементи по данни от извършен мониторинг се определя по експертна преценка. Отлично състояние се определя, когато не се наблюдават или са налице незначителни отклонения от естествените условия. Във всички останали случаи състоянието се определя като добро.

Класифицирането на екологичното състояние на водните тела е извършено съгласно по-лошата от стойностите на резултатите по наблюдаваните биологични и физико - химични елементи за качество, в съответствие с Приложение V, 1.4.2. на РДВ и чл. 18, ал. 1 на *Наредба № 1/2011 г. за мониторинг на водите*.

Използвана е адаптирана скала за оценка в пет степени съгласно изискването на РДВ: много добро, добро, умерено, лошо и много лошо, които се изобразяват с показаните в *Легендата* цветове:

Легенда

ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ				
много добро	добро	умерено	лошо	много лошо

2.1.3.2. Химично състояние

Химично състояние	
Добро	Лошо

Химичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в два класа - „добро” и „лошо”, които се изобразяват на картите със син и червен цвят.

„Добро химично състояние” е състоянието, при което средногодишната стойност (СГС) на замърсителите не превишава стандартите за качество на околната среда (СКОС). Тези водни тела, в които резултатите за всички приоритетни вещества отговарят на химичните стандарти за качество са в добро състояние, а водните тела в които има резултати над съответните определени стойности са в лошо състояние.

Състоянието на повърхностните води, категория реки, в обхвата на които попада територията на Община Златарица, съгласно ПУРБ 2016-2021 г. е представено в Таблица 24:

Таблица 24 Състояние на повърхностни водни тела категория реки за втория цикъл на ПУРБ

Поречие	Код на повърхностното водно тяло	Тип	Дължина на реките, км/Площ на язовира, км ²	Водосборна площ, км ²	СМВТ/ИВТ	Географско описание на повърхностното водно тяло	Оценка на екологично състояние/потенциал	Оценка на химичното състояние	Показатели с отклонения от СКОС- за екологично състояние	Показатели с отклонения от СКОС- за химично състояние
Янтра	BG1YN600R1020	R4	26,4	163,923		р. Веселина след язовир Йовковци до вливане в р. Златаришка, вкл. приток р. Казълдере	2	U		
Янтра	BG1YN600R1034	R4	57,974	479,153		р. Лефеджа от Зайчари до вливане на р. Джулюница при Джулюница, вкл. приток р. Карадере	2	U		
Янтра	BG1YN600R1125	R4	18,269	224,366		р. Джулюница от вливане на р. Златаришка при Златарица вливане в р. Джулюница при Джулюница и приток - р. Бебровска	3	2	умерено (N-total, P-total, ФБ)	
Янтра	BG1YN600R1021	R4	50,319	290,520		р. Златаришка от извор до Дърлевци, вкл. приток р. Марянска	U	U		

2.1.4. Състояние на водните тела и цели за опазване за повърхностните водни тела категория реки, съгласно ПУРБ 2016-2021 г. в Община Златарица

Екологичните цели при управление на водите и сроковете за постигането им се определят в чл.4 на Директива 200/60/ЕС (РДВ).

Съгласно чл. 156а, ал. 1 от ЗВ цели за опазване на околната среда (екологични цели) се определят по отношение на повърхностните и подземните води и по отношение на зоните за защита на водите, и са насочени към:

- предотвратяване на влошаването и постигане на добро количествено и качествено състояние/потенциал на подземните и повърхностните води;
- постигане на целите на законодателството, по силата на което е определена или обявена зоната за защита на водите.

В случаите, когато за едно водно тяло са поставени повече от една цел, се приема най-строгата.

Съгласно чл. 4 от РДВ, срокът за постигане на целите за опазване на околната среда е 2015 г.

В чл. 156в - 156е от ЗВ са регламентирани случаите, в които се допускат изключения от така определените цели и от сроковете за тяхното постигане, без това да се счита за нарушение на РДВ или на ЗВ. Тези изключения включват:

- удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда;
- определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда;

➤ временно влошаване на състоянието на водните тела, в резултат от естествени или непреодолими причини/обстоятелства, които не са могли да бъдат предвидени;

➤ непостигане на добро състояние поради ново изменение на физичните характеристики на повърхностното водно тяло в резултат на нови дейности за устойчиво човешко развитие със социално-икономически ефект или непостигане на добро състояние на подземните води поради изменение на нивото им.

Актуализация на целите за опазване на околната среда на повърхностните водни тела, съгласно ПУРБ 2016-2021 г.

Целите за опазване на околната среда при повърхностните води по отношение на количеството и качеството на водите се определят за:

➤ предотвратяване влошаването на състоянието на всички повърхностни водни тела;

➤ опазване, подобряване и възстановяване на всички повърхностни водни тела за постигане добро състояние на водите;

➤ опазване и подобряване качеството на водите във всички изкуствени и силно модифицирани водни тела и постигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните води;

➤ предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване наведнъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества;

Определяне на целите за опазване на околната среда за повърхностните водни тела

Актуализацията на целите за опазване на околната среда на повърхностните води е извършена на база:

➤ оценки на екологично и химично състояние на актуализираните водните тела, включително определяне на показатели с отклонения от СКОС;

➤ отчитане изпълнението на планираните в първия ПУРБ цели и изключения от постигането им;

➤ отчитане на извършените промени при актуализация на границите на повърхностните водни тела.

За повърхностните водни тела в *добро екологично състояние* (добър екологичен потенциал) и *добро химично състояние* са планирани следните цели за опазване на околната среда:

➤ към 2015 г.: „Постигане и запазване на добро екологично и химично състояние“;

➤ към 2021 г. и 2027 г.: „Запазване на добро екологично и химично състояние“.

За повърхностните водни тела в *по-ниско от добро екологично състояние/добър екологичен потенциал и/или химично състояние* планираните цели за опазване на околната среда са следните:

➤ към 2015 г. - „Предотвратяване влошаването на екологичното състояние/Предотвратяване влошаването на екологичния потенциал. Опазване, подобряване и възстановяване на повърхностното водно тяло. Предотвратяване на замърсяването и запазване на доброто химично състояние“;

➤ към 2021 г. и към 2027 г. - в зависимост от обосноваване на изключение от постигане на целите:

➤ „Постигане на СКОС за добро екологично състояние/добър екологичен потенциал (за *показателите с отклонения*) до 2021 г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние/екологичния потенциал по останалите елементи за качество. Предотвратяване на замърсяването и запазване на добро химично състояние“, или:

➤ „Постигане на СКОС за умерено екологично състояние/умерен екологичен потенциал (за *показателите с отклонения*) до 2021 г. Предотвратяване влошаване на екологичното

състояние/екологичния потенциал по останалите елементи за качество. Намаляване на концентрацията на показателите с отклонения. Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателите без констатиран отклонения в СКОС“; или

➤ „Постигане на СКОС за добро екологично състояние (за показателите с отклонения) до 2021/2027г. Постигане на СКОС за добро екологично състояние (за показателите с отклонения коригирани с фонова концентрация) до 2027г . Предотвратяване влошаване на екологичното състояние по останалите елементи за качество. Постигане на СКОС за добро химично състояние (за показателите с отклонения) до 2027 г. Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателите без констатиран отклонения в СКОС“.

В Таблица 25 са представени актуализираните цели за опазване на околната среда на повърхностните водни тела, които попадат в обхвата на Община Златарица, съгласно ПУРБ 2016-2021 г.

Изключения от постигане на целите за опазване на околната среда за повърхностните водни тела:

Планираните изключения от постигане на целите за опазване на околната среда в ДРБУ са:

- удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда;
- определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда.

При актуализацията на ПУРБ са преразгледани обосновките при прилагането на изключения от постигане на целите за опазване на околната среда, като са отчетени:

Наличието на необходимите условия за прилагане на изключения съгласно изискванията на ЗВ и на разработената национална Методика за прилагане на изключенията съгл. 156в÷156е от ЗВ вкл. изпълнението на планираните в първия ПУРБ мерки:

- оценката на състоянието на водните тела (ВТ);
- наличието на нова информация за причините за непостигане на целите;
- актуализираните граници на повърхностните водни тела.

Обосновка на планираните изключения от постигането на екологичните цели и мерки за постигане на целите за опазване на околната среда, за повърхностните водни тела, в чийто обхват попада Община Златарица, съгласно ПУРБ 2016-2021 г са представени в Таблица 26.

Таблица 25 Списък на актуализираните цели за опазване на околната среда за повърхностните водни тела категория реки съгласно ПУРБ 2016-2021 г.

Код на водното тяло	Име на реката	Оценка на екологично състояние/потенциал	Оценка на химично състояние	Показатели с отклонения от СКОС- за екологично състояние	Цел 2015г.	Цел 2021г.	Цел 2027г.	Цел след 2027г.	Основание за прилагане на изключение от постигане на добро състояние 2015г.	Постигната цел/не постигната цел
BG1YN600R1020	р. Веселина след язовир Йовковци до вливане в р. Златаришка, вкл. приток р. Казълдере	2	U		Постигане и запазване на добро екологични и химично състояние	Запазване на добро екологични и химично състояние	Запазване на добро екологични и химично състояние	Запазване на добро екологични и химично състояние	не приложимо	постигната цел
BG1YN600R1034	р. Лефеджа от Зайчари до вливане на р. Джулюница при Джулюница, вкл. приток р. Карадере	2	U		Постигане и запазване на добро екологични и химично състояние	Запазване на добро екологични и химично състояние	Запазване на добро екологични и химично състояние	Запазване на добро екологични и химично състояние	не приложимо	постигната цел
BG1YN600R1125	р. Джулюница от вливане на р. Златаришка при Златарица вливане в р. Джулюница при Джулюница и приток - р. Бебровска	3	2	умерено (N-total, P-total, ФБ)	Предотвратяване на влошаването на екологичното състояние. Опазване, подобряване и възстановяване на повърхностното водно тяло. Предотвратяване на замърсяването и запазване на доброто химично състояние	Постигане на СКОС за N-total, P-total, ФБ за добро екологично състояние до 2021г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние по останалите елементи за качество. Предотвратяване на замърсяването и запазване на добро химично състояние	Запазване на добър екологичен потенциал и добро химично състояние	Запазване на добро екологично и добро химично състояние	чл. 156в от ЗВ (4.4.от РДВ) до 2021г. - съгл. Приложение 5.1.2	в изключение
BG1YN600R1021	р.Златаришка от извор до Дърлевици, вкл. приток р.Марянска	U	U		Достигане на добро състояние по всички показатели	Достигане на добро състояние по всички показатели	Достигане на добро състояние по всички показатели	Достигане на добро състояние по всички показатели	не приложимо	неизвестно

Таблица 26 Обосновка на планираните изключения от постигането на екологичните цели и мерки за постигане на целите за опазване на околната среда, за повърхностните водни тела, в чийто обхват попада Община Златарица, съгласно Прокта на ПУРБ 2016-2021 г.

Код на водното тяло	Име на реката	СМТ/ ИВТ	екологично състояние/ потенциал	химично състояние	Показатели с отклонения от СКОС- за екологично състояние	Обосновка на изключенията от постигане на целите за опазване на околната среда	Мерки за постигане на целите на опазване на околната среда
BG1YN600R1125	р. Джулюница от вливане на р. Златарица при вливане в р. Джулюница при приток - р. Бебровска		умерено (N-total, P-total, ФБ)	добро		Изключение по чл. 156в до 2021г., съгл. ПУРБ 2010-2015г. (част от BG1YN600R025). В актуализирания ПУРБ тялото е определено в изключение по чл. 156в до 2021г. За недопускане на влошаване на състоянието и постигане на екологичната цел са планирани мерки, част от които са в изпълнение. В актуализирания ПУРБ са планирани и нови мерки. За пълното прилагане и изпълнение на всички мерки е необходимо време, поради което ефектът от прилагането им се очаква след 2015г.	** Проучвателен мониторинг за установяване източници на натиск - ** Прилагане на Правилата за добра земеделска практика - нитратно уязвима зона ** Разработване на програми за ограничаване и ликвидиране на замърсяването - нитратно уязвима зона ** Контрол на изпълнение на мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването от земеделски източници - нитратно уязвима зона ** Прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние - нитратно уязвима зона ** Забрана за улов, пренасяне, превозване и търговия на речни раци и каменни (поточни) раци - р. Бебровска ** Забрана за стопанският и любителският риболов с уреди, средства, принадлежности и приспособления, съгласно ЗРА - р. Бебровска ** Забрана за издаване на разрешителни за водовземане за ВЕЦ - р. Бебровска ** Забрана за любителски риболов когато количеството вода е под минимално допустимия отток - р. Бебровска ** Забрана за улов, пренасяне, превозване и продажба на риба и други водни организми с размери, по-малки от минимално допустимите, съгласно ЗРА - р. Бебровска • Всички други мерки от общата програма (мерки на ниво РБУ) • Релевантните общи мерки от ПоМ за Зоните за защита на водите

2.2. Подземни води. Хидрогеоложки условия и фактори за формирането на подземните води

Подземни са всички води, които се намират във водонаситената зона на земята и са в пряк контакт със земните пластове. *Наредба № 1 от 10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води* класифицира подземните водни тела:

- според структурата на водоносните хоризонти - като единични, слоести и разнородни;
- според хидравличните условия на горнището на водоносния слой - като напорни, безнапорни, напорно - безнапорни;
- според филтрационните им свойства - еднородни, нееднородни и особено нееднородни.

Подземните води в България имат повсеместно разпространение и играят важна роля за формирането на природната среда. Те представляват основен фактор за задоволяване на различни потребности на човека. За да се оцени ролята, мястото и значението на подземните води като воден ресурс и екологичен фактор, е необходимо те да бъдат разглеждани в зависимост от произхода им /инфилтрационен, седиментогенен, смесен/. Той определя техните физико - химични свойства и състав.

По произход, физико - химични свойства и цели, за които се използват подземните води в България се делят на три основни вида - пресни студени, минерални и високо минерализирани.

Факторите, които определят условията за формиране, динамиката и режима на подземните води са физико-географски - релеф, климат, хидрология и хидрография и геоложки - геоложки строеж, литоложки състав на скалите и тектонски структури.

В зависимост от средата, в която се формират подземните води, те могат да се класифицират като порови, пукнатинни и карстови.

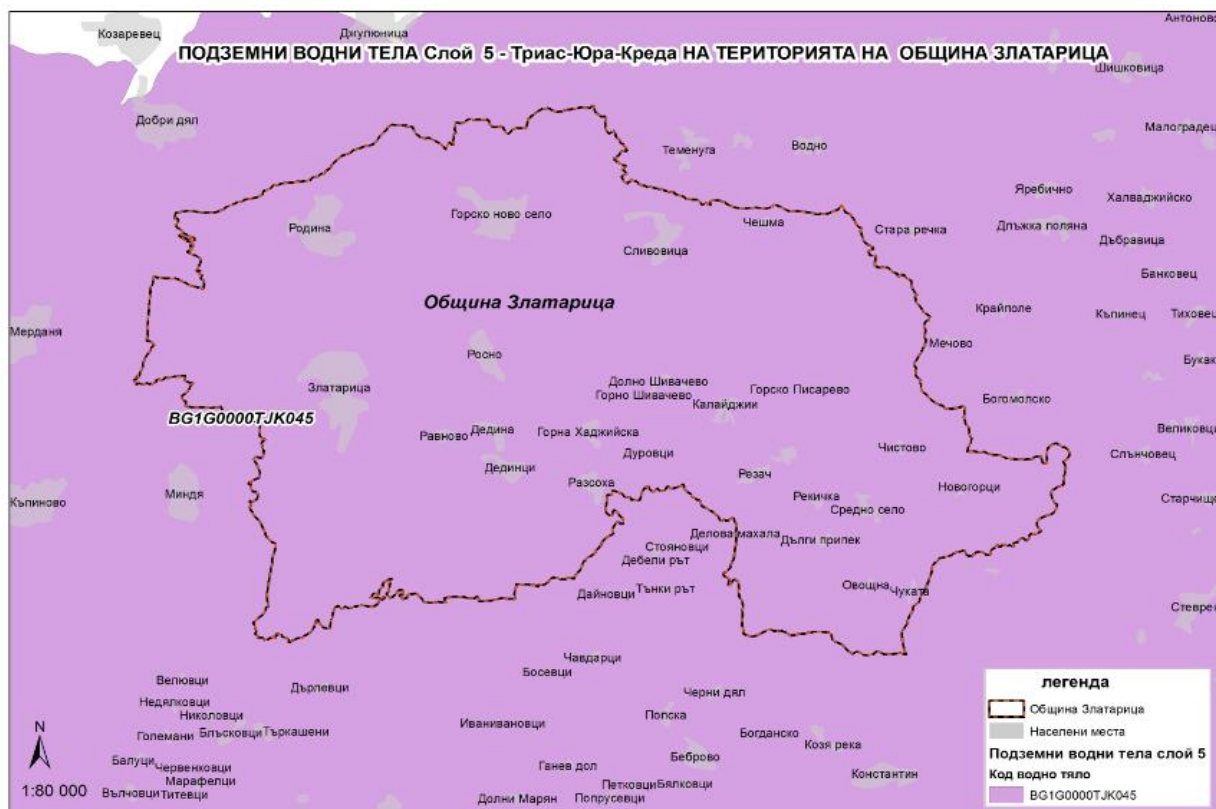
Подземните води са възобновяем ресурс. Те представляват съществена част от оттока на страната /28-32%/, като през сезона на маловодие са главен източник на подхранване на речната мрежа. Първостепенното им значение се определя от факта, че те са основен източник на питейно-битово водоснабдяване на преобладаващия брой населени места. В много случаи използването на подземните води е технически, икономически и санитарно по-целесъобразно, отколкото на повърхностните води.

На територията на област Велико Търново са формирани различни по тип и характер подземни води: карстови, пукнатинни и порови води.

Карстовите води се съдържат в напукани и окарстени триаски, юрски и кредни карбонатни седименти. Съгласно Писмо с изх. № ЗДОИ-660/ 28.12.2017 г. на БДДР - Плевен в границите на територията от община Златарица попада подземно водно тяло „*Карстови води в централния Балкан*” с код *BG1G0000TJK045*. Подхранването на карстовите води е от инфилтрация на валежни води. Водата е предимно хидрокарбонатно-калциева, с минерализация 110÷800 мг/л. Качеството на подземните водно тела с код *BG1G0000TJK045* отговарят на съответните наредби и директиви: *Наредба № 9/16.03.2001 г., Наредба № 1/10.10.2007 г.* и Директива 98/86/ЕО. Въпреки това, при някои водовземни съоръжения се наблюдават концентрации на нитрати над допустимото ниво.

Пукнатинните води на територията на Басейнова Дирекция Дунавски район, в това число в границите на област Велико Търново, не са обособени в самостоятелни подземни водни тела, защото са със спорадично разпространение според разположението на водовместващите ги изветрели и напукани скали. Подхранват се от валежни води и се дренират от многобройни малко дебитни извори.

На *Фиг. 17* е показано подземното водно тяло, върху което е разположена Община Златарица, съгласно Писмо с изх. № ЗДОИ-660/ 28.12.2017 г. на БДДР - Плевен и ПУРБ 2016-2021:

Фиг. 17 Подземно водно тяло, върху което е разположена община Златарица

Подземно водно тяло BG1G0000TJK045 Карстови води в Централния Балкан, с обща площ 9406,8 км².

Населени места в община Златарица–Горна Хаджийска, Горско ново село, Горско Писарево, Дедина, Дединци, Делова махала, Долно Шивачево, Дуровци, Дълги припек, Златарица, Калайджии, Равново, Разсоха, Резач, Рекичка, Родина, Росно, Сливовица, Средно село, Чешма, Чистово, Чуката.

Естествените ресурси на ВТ са 10246 л/сек, разполагаеми ресурси 9496 л/сек, разрешеното водни количества 78 л/сек, експлоатационен индекс 1%.

На територията на Община Златарица, област Велико Търново не попадат пунктове от националната програма за мониторинг на подземни води, утвърдена от Министъра на ОСВ със заповед № 229/05.04.2017 г.

2.2.1. Количествена и качествена характеристика на водните ресурси. Мрежа за мониторинг на подземни води

2.2.1.1. Количествена характеристика на подземните водни тела

Количествено състояние	За да бъде подземното водно тяло в добро количествено състояние, трябва да бъде изпълнен всеки един от критериите (целите), определени в таблица 2.1.2 от приложение V към РДВ определението за добро състояние (5.1) както следва:
Добро	
Лошо	

- наличните ресурси от подземни води да не надвишават дългосрочната средна годишна стойност на водочерпенето;

- да няма значително влошаване на химичното или екологичното състояние на повърхностните води в резултат от антропогенни промени в нивото, или промени в условията на теченията, които да доведат до неизпълнение целите по член 4 за свързани повърхностни водни обекти;

- да няма значително увреждане на сухоземни екосистеми, зависими от подземните води, в резултат от антропогенни промени в нивото;

- да няма осоляване или други нарушения в резултат на антропогенно предизвикани устойчиви промени в посоката на потока.

2.2.1.2. Качествена характеристика на подземните водни тела

Видове натиск и въздействие в резултат от човешката дейност върху състоянието на подземните води

Качеството на подземните води се определя от антропогенното въздействие, което се изразява в различен тип замърсявания от точкови и дифузионни източници.

➤ Проблеми от точкови източници на замърсяване

Като такива се разглеждат нерегламентирани (селски) сметища, общински сметища, складове за пестициди, течове от замърсени площадки, депа на производствени и опасни отпадъци, местоположения на стари замърсители, стари сметища, затворени индустриални терени, Б-Б кубове за събиране, депониране, дезактивиране и безопасно съхраняване на наличните в страната количества забранени, залежали и негодни за употреба пестициди.

За определяне на риска, на всеки точков източник е съпоставена общо потенциално натоварена повърхнина от подземното водно тяло в размер равен на радиус на въздействие от около 1 км. Приема се, че **съществува риск** за достигане на целите, когато сумата от действащите повърхнини **надвишава 33%** от разкритата повърхнина на съответното водно тяло.

При замърсявания от точкови източници в подземните води се повишава съдържанието на биогенни вещества.

➤ Проблеми от дифузни източници на замърсяване

Дифузни източници на замърсяване са земеползването (орна земя и трайни насаждения), селища без изградена канализационна система, урбанизирани територии.

Значимите проблеми от този вид въздействие върху подземните води са увеличаване съдържанието на нитрати, фосфати, сулфати, хром, желязо и манган. Съдържанието на нитрати е водещ параметър за дифузионните внасяния при подземните води. Когато делът на орната земя и урбанизираните територии **надвиши 75% от разкритата повърхнина на ПВТ, тялото е “в риск”**.

➤ Проблеми от натиска на водовземане

Натискът от водовземането от подземни води в Дунавски район е определен в съответствие с разработения единен национален подход. За целта е анализирана и обобщена информацията за всяко разрешено водовземане от подземни води в ПВТ. Информацията е анализирана общо и за отделни цели на използване на водите. При определяне на натиска и въздействието не са включени дебитите на естествените извори, дренажи ПВТ.

За определяне на натиска от водовземане са използвани регистрите на издадените разрешителни за водовземане от подземни води, регистрите на кладенците за задоволяване на собствените потребности на гражданите и регистъра на ресурсите на подземните водни тела за всяко ПВТ. Регистрите са съставени по ПВТ.

Натискът от водовземане е определен като значим, **когато експлоатационният индекс е над 40% (за цялото ПВТ или за частта от него)**, определен по модула на разполагаемите ресурси на ПВТ и площта на ПВТ /района.

2.2.1.3. Мониторинг на химично състояние на подземните води

Процедура за оценка на химичното състояние на подземните води

Извършва се чрез последователно прилагане на следните стъпки :

A. Обща оценка на химичното състояние на тялото

➤ За всеки наблюдаван показател в мониторинговият пункт за подземното водно тяло се извършва статистическа обработка на редицата от данни за периода с използване на медианата (вместо средноаритметична стойност с цел по висока достоверност);

➤ Получената стойност на показателя за водата в пункта се сравнява с най-строгата прагова стойност и стандарта за качество определени за замърсителя:

- Когато получената стойност е под праговата стойност/стандарта за качество са изпълнени изискванията за добро химично състояние на водата в пункта по този показател;

- Ако получената стойност е над праговата стойност/стандарта за качество химичното състояние на водата в пункта се определя като лошо по този показател;

➤ Крайната оценка на състоянието на водата в района на пункта се определя по следния начин:

- Ако по всички показатели, състоянието е „добро“, състоянието на водата се определя, като „добро“ по този показател;

- Ако по някой от показателите, състоянието е „лошо“, състоянието на водата се определя като „лошо“ по този показател;

➤ Оценка на състоянието на цялото ПВТ:

- Ако в района на всички пунктове за мониторинг в тялото състоянието е „добро“ – ПВТ е определено в „добро“ химично състояние;

- Ако в района на някой от мониторинговите пунктове в тялото състоянието е „лошо“ – следва извършването на допълнителен анализ за окончателна оценка състоянието на водното тяло, чрез комбинирано прилагане на стъпките от Б. до Е.

Б. Определяне на степента на превишение

Ако по един или повече показатели в района на един или няколко мониторингови пункта състоянието е определено като „лошо“, се извършва оценка на засегнатата площ по следния начин:

- Всеки засегнат от замърсяване участък от тялото е очертан, като в него са включени площта от тялото разположена между мониторинговите пунктове, в които е установено превишение над стандарта за качество или праговата стойност за някой от показателите и площта около всеки краен пункт, в който е установено превишение, изразено с площ на кръг с радиус 1 км.

- Определена е площта на всеки очертан засегнат участък от водното тяло и каква част от общата площ на тялото представлява в %;

Заклучение:

- Когато площта на замърсяване от ПВТ е по-малка от 20% от общата площ на тялото и резултатите от останалите тестове (описани от В. до Е.) показват добро състояние и не са установени тенденции за повишаване на концентрациите на замърсителите – ПВТ е оценено в „добро“ химично състояние;

- Когато площта на замърсяване от ПВТ е по-голяма или равна от 20% от общата площ на тялото и резултатите от останалите тестове (описани от В. до Е.) показват „лошо“ състояние и са установени значими и устойчиви възходящи тенденции за повишаване на концентрациите на замърсителите – ПВТ е оценено в „лошо“ химично състояние;

В. Тест: „Интрузия на солени и замърсени води“

Теста се прилага само за тела оценени в лошо количествено състояние и едновременно с това показали отклонения от изискванията за „добро“ състояние по даден показател. С теста се отчита дали променените водни нива са довели до влошаване на качествата на водата, чрез привличане на солени или замърсени води от повърхността.

Г. Тест: „Значимо влошаване на екологичното или химичното състояние на повърхностните водни тела, причинено от пренос на замърсители от ПВТ“

Този тест отчита връзката повърхностни - подземни води и се прилага за участъците от водните тела в които е идентифицирана такава връзка. За тези участъци и в случаите на установени отклонения от доброто състояние на подземните води в даден мониторингов пункт попадащ в участъка на

взаимовръзката, се отчита възможността влошеното качество на подземните води да е оказало влияние върху качеството на повърхностните води.

Д. Тест: „Значимо влошаване на състоянието на земните екосистеми, зависещи от подземните води, поради пренасяне на замърсители от ПВТ”

Този тест отчита дали е осигурено необходимото качество на подземните води за поддържане на екосистемите зависещи от тях. Той се прилага за екосистеми попадащи в районите на мониторинговите пунктове оценени в „лошо“ състояние по определен показател и попадащи в най-близките до повърхността подземни води от първи слой. Извършва се оценка на вероятността влошеното качество на подземните води по определен/и показател/и да оказва отрицателно влияние върху статуса на екосистемата.

За подземните води попадащи в дълбоките слоеве теста е неприложим, защото дълбоко залягащите подземни води не оказват влияние върху екосистемите на повърхността.

Е. Тест: „Влошаване на качествата на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване”

Теста се прилага за идентифицирани водоземни съоръжения черпещи вода за питейно-битово водоснабдяване, попадащи в установените в стъпка А. райони с превишения на концентрацията на замърсителите.

2.2.1.4. Характеристика на подземните водни тела, в обхвата на които попада Община Златарица

Подземното водно тяло попадащо в обхвата на Община Златарица е посочено в Писмо с изх. № ЗДОИ-660/ 28.12.2017 г. на БДДР - Плевен. Съгласно ПУРБ 2016-2021 г. неговата характеристика е следната:

- A. *Име на ПВТ- Карстови води в Централния Балкан*
- B. *Код на ПВТ- BG1G0000TJK045*
- C. *Тип на ПВТ-напорен*
- D. *Населени места в община Златарица- Горна Хаджийска, Горско ново село, Горско Писарево, Дедина, Дединци, Делова махала, Долно Шивачево, Дуровци, Дълги припек, Златарица, Калайджийи, Равново, Разсоха, Резач, Рекичка, Родина, Росно, Сливовица, Средно село, Чешма, Чистово, Чуката.*
- E. *Вертикална позиция, хоризонти (1,2,3,)-1,2*
- F. *Площ на ПВТ, км²-9406,8*
- G. *Разкрита площ, км²-9229,7*
- H. *Характеристика на покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване - мергелно – пясъчливи материали, повърхностни и подземни карстови форми*
- I. *Водни екосистеми-име - Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алтийския пояс. Низинни сенокосни ливади*
- J. *Сухоземни екосистеми-име-*
- K. *ПВТ от които зависят пряко повърхностните води, водни екосистеми и и/или сухоземни системи -*
- L. *Натиск и въздействие върху*
-естествени ресурси на ПВТ, л/с-10246
-разполагаеми ресурси л/с-9496
Разрешени водни количества л/с-78
Експлоатационен индекс%-1%

М. Натиск и въздействие върху ПВТ

Категория натиск

Дифузен- селско стопанство, населени места без канализация, мини- 8, ерозия

Точкови-брой-Риск оценка по количество складове за пестициди - 28, зауствания БОВ - 84, депа - 17, индустрия - 69, комплексни разрешителни - 25, мини - 14, подземни богатства - 10.

Н. Риск оценка по количество-не

О. Риск оценка по химия-не

Р. Общ оценка на риска-не

2.2.1.5. Състояние, Цели и Програма за постигането на целите за ПВТ, в обхвата на което попада Община Златарица, съгласно ПУРБ

2.2.1.5.1. Цели за опазване на околната среда съгласно ПУРБ, за подземно водно тяло върху което е разположена територията на Община Златарица

Таблица 27 Цели за опазване на околната среда за подземното водно тяло съгласно ПУРБ 2016-2021 г.

Код на ПВТ	Наименование на ПВТ	Количествено състояние	Химично състояние	Показател с отклонения от СКОС	Цел 2015г.	Цел 2021г.	Цел 2027г.	Цел след 2027г.	Постигната цел/не постигната цел 2015г.	Основание изключване от постигане на добро химично състояние
BG1G0000TJK045	Карстови води в Централния Балкан;	добро	лошо	NO ₃ , NH ₄	1.Постигане и запазване на добро количествено състояние. 2. Предотвратяване влошаването на химичното състояние.	1. Запазване на добро количествено състояние. 2. Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показател NO ₃ и NH ₄ . 3. Запазване на добро състояние по останалите показатели.	1. Запазване на добро количествено състояние.. 2. Постигане и запазване на добро химично състояние.	1. Запазване на добро химично и количествено състояние.	изключение (хим. състояние)	Чл. 156в от ЗВ до 2027 г.

Таблица 28 Обосновка на планираните изключения от постигането на екологичните цели за подземното водно тяло

Код на ПВТ	Наименование на ПВТ	Основание за изключение	Причини за изключение от постигане на екологичните цели
BG1G0000TJK045	Карстови води в Централния Балкан;	чл. 156в, т. 1, б. „в” от ЗВ (4.4.от РДВ) до 2027г	В изключение по чл. 156в до 2027г., съгл. ПУРБ 2010-2015г. Запазва изключението и във втория цикъл на ПУРБ. При оценката на химичното състояние е констатирано запазване на постоянни стойности на замърсителите без възходящи тенденции. Това показва бавно подобрение в състоянието. Постигане на целта за добро химично състояние ще бъде достигнато при прилагането на програмата от мерки, но за по-дълъг период. В ПУРБ 2016 са планирани мерки насочени към идентифицираните източници на натиск за водното тяло, а именно: земеделие, дѣпа и пречиствателни станции/канализации.

Таблица 29 Цели за опазване на околната среда на зони за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Код на зоната за защита на подземни води, предназначени за ПБВ	Код на ПВТ	Наименование на ПВТ	Химично състояние 2015 г.	Показател с отклонения от СКОС	Цел на зоната за защита на водите 2015г.	Цел на зоната за защита на водите 2021г.	Цел на зоната за защита на водите 2027г.	Изключения от постигане на добро химично състояние
BG1DGW0000TJK045	BG1G0000TJK045	Карстови води в Централния Балкан;	лошо	NO ₃ , NH ₄	Предотвратяване влошаването на химично състояние на зоната	1. Предотвратяване на влошаването на химичното състояние на зоната по показател NO ₃ ; 2. Запазване на добро химично състояние по останалите показатели	Постигане и запазване на добро химично състояние на зоната ;	чл.156в от ЗВ до 2027г. (съгл. обосновката в Прил.5.2.2)

2.2.1.5.2. Програма от мерки за постигане на целите на ПУРБ

Таблица 30 Програма от мерки за запазване и подобряване състоянието на повърхностните и подземните води, върху част от които е разположена територията на община Златарица

Код на мярка	Наименование на мярката	Действия за изпълнение на мярката	Код на действието	Вид мярка	Място на прилагане	Прилагащ орган
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	4. Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.жс.	UW_2_4	основна	Град Златица	Община, ВИК

UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	5. Изпълнение на проекти за изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система вкл.ГПСОВ, определени за конкретните агломерации с над 2000 е.ж., съгласно приложение № 2 към Националния каталог от мерки	UW_2_5	основна	Град Златица	Община,ВИК
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	2.Изпълнение на проекти за изграждане, доизграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система за агломерации с под 2000 е.ж, вкл. доизграждане на канализация когато има изградена ПСОВ или осигуряване на подходящо пречистване (чрез изграждане на ПСОВ или отвеждане към друга ПСОВ), когато има изградена канализация	UW_2_2	допълваща	ДРБУ	Общини
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	6. Осигуряване на отвеждане и подходящо пречистване на отпадъчни води от населени места с под 2000 е.ж., вкл. изграждане на подходяща канализационна система; ПСОВ, включване към по-голяма ПСОВ)Изграждане на влажна зона за пречистване на отпадъчните води от агломерации с по-малко от 2 000 е.ж.	UW_2_6	допълваща	ДРБУ	Общини
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населените места	1.Изпълнение на проекти за закриване на общинските депа за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания, съгласно приложение 3 към Националния каталог от мерки	DP_14_1	основна	Златарица	Община
DP_6	Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в района на депа за отпадъци	2. Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в района на депа за неопасни отпадъци	DP_6_2	основна	Златарица	Собственик или оператор на съоръжението
DP_6	Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в района на депа за отпадъци	3. Изпълнение на собствен мониторинг на повърхностните, подземните и отпадъчните води в района на общинските депа за битови отпадъци и осигуряване на информация за натиска върху водите	DP_6_3	основна	Златарица	Собственик или оператор на съоръжението
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населените места	2.Депониране на битови отпадъци в съответствие с изискванията за третиране на отпадъци	DP_14_2	основна	ДРБУ	Община
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населените места	3.Изграждане на РСО	DP_14_3	основна	ДРБУ	Община
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населените места	4.Преустановяване на експлоатацията на нерегламентирани сметища , които са причина за влошаване състоянието на водите	DP_14_4	основна	ДРБУ	Община
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населените места	5.Рекултивация на терени, замърсени от битови отпадъци	DP_14_5	основна	ДРБУ	Община
DW_5	Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за подобряване на питейното водоснабдяване	1.Извършване на проучвания и изграждане на нови водовземни съоръжения, за осигуряване на алтернативно и/или допълнително водоснабдяване на райони с трайно установени отклонения във водата от водното тяло , предназначено за питейно водоснабдяване	DW_5_1	основна	ДРБУ	Общини,ВИК
DW_5	Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за подобряване на питейното водоснабдяване	2.Проучване и изграждане на нови съоръжения за водовземане , осигуряващи алтернативно и/или допълнително питейно водоснабдяване в райони, в които е констатиран недостиг на вода	DW_5_2	основна	ДРБУ	Общини,ВИК
DW_5	Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за	3.Изграждане на съоръжения за пречистване на питейни води	DW_5_3	допълваща	ДРБУ	Общини,ВИК

	подобряване на питейното водоснабдяване					
EW_2	Намаляване на водовземането чрез намаляване загубите на вода в общественото водоснабдяване	6. Реконструкция на водопреносната мрежа , вкл. облицоване на напоителни канали за обществено напояване	EW_2_6	допълваща	ДРБУ	Общини,ВИК

2.3. Минерални води на територията на Община Златарица

На територията на Община Златарица до момента не е установено наличие на минерални води и респективно няма водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

2.4. Опасни хидроложки явления. Риск от наводнения

Районите в Дунавски район за басейново управление, със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), са утвърдени със Заповед № РД – 81/21.08.2013 г. на Директора на БДДР и Заповед № РД – 744 от 01.10.2013 г. на Министъра на околната среда и водите.

РЗПРН са класифицирани в три степени на риск по отношение на човешкото здраве, стопанската дейност, околната среда и културно-историческото наследство – нисък, среден и висок. Утвърдените РЗПРН съдържат само районите със степен на риск висок и среден.

Територията на община Златарица, област Велико Търново не попада в райони със значителен потенциален риск от наводнения.

2.4.1. Състояние на хидротехническите съоръжения, в региона, към който попада Община Златарица, съгласно извършени проверки през 2017 г.

Комплексни и значими язовири по приложение № 1 от Закона за водите - яз. „Йовковци” – добро състояние на яз.стена и съоръжения към нея, които напълно изпълняват предназначението си. Участъкът от р. Веселина след основния изпускател (ОИ) е с добра проводимост. Не са констатирани нарушения на режимните графици на МОСВ при работата на дружество Вик „Йовковци” ООД гр. В. Търново.

Язовири общинска и друга собствености

На основание Заповеди на Областните управители е изготвен график за работа на междуведомствени комисии с представители на ДАМТН, РД „ПБЗН” , съответната Община, БД „Дунавски район” – Плевен, която в периода от април до октомври 2017 г. извършва проверки на язовири на територията на областите Велико Търново и Габрово.

- Област Велико Търново - проверени са 113 броя язовири. По време на проверката са изготвени 113 броя протоколи в т.ч. и за почистване на 500 метрови участъци след ОИ (облекчителни съоръжения) със съответните срокове. При извършване на проверките, Комисията е подпомагана от „Операторите на язовирните стени“, съгласно чл. 138 в ал. 3,4 и 5 от Закона за водите.

Шламохранилища и сгуротвали на територията на двете области се експлоатират при спазване на техническите изисквания.

Забележка: Съгласно измененията на Закона за водите от 2015 г. - ДВ, бр. 58 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г. Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или оправомощени от него длъжностни лица контролират изпълнението на:

- предписанията на комисиите по чл. 138а, ал. 3 от ЗВ;

- мерките за осигуряване на изправно техническо състояние на язовирните стени и - съоръженията към тях и за безопасната им експлоатация;

- дейности по извеждане от експлоатация и/или ликвидация на язовирни стени и съоръжения към тях;

- дейности по чл. 145, ал. 2.

В агенцията е сформирана специализирана дирекция - Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях”.

Земнонаситни диги и други брегозащитни съоръжения при речната мрежа

Характерно за оттока на реките, протичащи през Великотърновска и Габровска области е голямото му колебание вследствие неравномерното разпределение на валежите в годишен аспект. Формите на речните долини са различни: тесни и с голям наклон в планинските и полупланински

участъци и широки с по – малък наклон в средните и долни течения. Това в голяма степен обуславя наносния режим на водните обекти. Проводимостта на речните корита за част от водосбора на р. Янтра е различна.

Регулатори на оттока се явяват изградените комплексни и значими язовири: яз. „Йовковци”, яз. „Хр. Смирненски”, яз. „Ал. Стамболийски”, яз. „Ястребино”, както и голям брой язовири държавна и общинска собственост.

Съществуват участъци от речни легла с намалена проводимост вследствие наличие на наносни острови, отложени от динамичното действие на речното течение, обрасли с храстовидна и дървесна растителност.

Участъците са огледани от комисии, назначени от областни управители, респективно кметове на общини. Съставени са съответните протоколи, в които са уточнени дейности предвид изискванията на чл. 140 от ЗВ.

Областните администрации на двете области са изготвили програми за планово почистване на речните легла и са предоставили искания за финансиране.

В участъците, преминаващи през урбанизираните територии за реките от басейна не са констатирани отпадъци, които биха възпрепятствали оттока.

Област В. Търново

По заповеди № ОА04-2582/21.03.17 г. № ОА04-2582/21.03.17 са извършени огледи на участъци от водни обекти в община Сухиндол и с. Росица, община Павликени, като до момента са извършени единични почиствания в сервитута при малки мостове от общинската пътна мрежа.

По заповеди №РД-06.03-6/19.07 17 г. и № РД-06.03-10/20.10.17 г. са извършени огледи съответно на участък от р. Янтра при църква „Св. 40 мъченици“ и р. Белица при Килифаревски манастир. Внесени са документи за финансиране към съответните институции. Предстоят реални действия на терен след финансиране.

В Община Елена е почиствено речното легло на р. Еленска, включително част от заустващите дерета по цялата държина на реката в регулацията на града. Частично са почистени реки и дерета в селата: Беброво/ р. Каменица/, с. Майско, с. Бойковци и др. Почистен е отново водосток на път II-53 при с. Константин.

Корекции на вътрешните реки, Дунавски диги, проводимост на речните корита в сервитута на мостовите съоръжения от републиканската пътна и ж.п. мрежа

-Диги на р. Дунав - предпазват земеделски земи западно от гр. Свищов и източно от Свищов, преминават през Вардимската низина до устието на р. Янтра (на около 2 км преди устието е границата между Русенска и Велико Търновска области.) – предпазват вододайни зони - кладенци тип „Раней” при с. Вардим, земеделски земи и други територии.

-Диги в района западно и източно от Свищов – по дигите няма видими пропадания и пресичания, същите не са почистени от храстовидна растителност, като цяло е необходимо почистването им. Не е извършвано укрепване при участък с незначителна дължина с щети от вълнова ерозия – източно от с. Вардим, отразен в протоколите на междуправителствена комисия. Необходимо е почистване на профилите на ГОК-от Белене до Свищов.

-В добро състояние са корекциите и брегозащитните съоръжения (габиони, диги, подпорни стени и др.), на речните легла на р. Янтра в гр. Габрово (изграждат се поетапно подпорни стени в градската част), гр. Велико Търново, р. Тревненска при гр.Трявна, р. Дряновска при гр. Дряново, р. Голяма река при гр. Стражица, р. Белица при Килифарево.

-Диги на р.Росица –във видимо добро състояние.

-Диги на р.Елийска в района на гр. Полски Тръмбеш –извършено е почистване в урбанизираната територия на града.

Мостове:

Голяма част от мостовите съоръжения са чисти от растителност и наносни отложения и е осигурена добра проводимост на светлите им отвори. Съществуват съоръжения, за които е необходимо почистване –от собствениците на пътната мрежа –АПИ и общини. Значителен по обем работа се изисква по изземване на наносни отложения в сервитута на 1 бр. мостове –на р. Янтра път с. Върбица -с. Горски Долен Тръмбеш, община Горна Оряховица. МЗХ предвижда изграждане на брегоукрепително съоръжение в коригирания участък над моста – издадено е р-но по ЗВ.

Наложително е изземване на наносни острови и отлагания при мост в с. Росно, община Златарица, област В. Търново, почистване на р. Веселина в урбанизираната територия на с. Къпиново, река и дерета в с. Плаково и др, за което са съставени протоколи с предписания от страна на БДДР към съответната институция.

Изменението на фактическата обстановка относно проводимостта на мостовите съоръжения спрямо тази, констатирана при извършване на проверките през есента на 2016 г. се изразява в следното:

-Поддържа се проводимостта на участък от р. Еньовица при преминаването и под мостови съоръжения на път II-55 в района преди гр. Килифарево, община Велико Търново;

-Поддържа се проводимостта на речно легло на р. Янтра при мост в землището на с. Първомайци, общ. Горна Оряховица и мостове в община Велико Търново.

Наличие на строежи на жилищни, вилни сгради и стопански постройки в заливаемите тераси на реките:

При извършените проверки през пролетта и есента на 2017 г. в заливаемите тераси на реките, протичащи през територията на басейна на р. Янтра не е констатирано наличие на строежи на жилищни, вилни сгради и стопански постройки.

Не се констатира нерегламентирано изземване на наносни материали на участъци без констатации на комисии по чл. 140 от Закона за водите.

2.4.2. Информация за риска от наводнения на територията на Община Златарица, съгласно ПУРН 2016-2021

Планът за управление на риска от наводнения (ПУРН) 2016-2021 г. е приет с Решение №1104/29.12.2016 г. на Министерски съвет. В рамките на ПУРН 2016-2021 г. за утвърдените райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) са изготвени карти на заплахата и риска от наводнения. Обхватът на наводненията е определен при водни количества с обезпеченост 5%, 1% и 0,1% (с вероятен период на повторно настъпване 20 г., 100 г. и 1000 г.), при спазване на изискванията заложиени в Методиката за оценка на заплахата и на риска от наводнения , съгласно изискванията на Директива 2007/60/ЕС (Европейска Директива за наводненията).

ПУРН 2016-2021 г. съдържа Програма от мерки за намаляване на риска от наводнения и неблагоприятните последици по отношения на човешкото здраве, стопанска дейност, околната среда и културното наследство, с място за прилагане в РЗПРН, извън РЗПРН и за целия Дунавски район за басейново управление. Приложими за ОУП на Община Златарица са всички мерки в РЗПРН, извън РЗПРН и за Дунавски район за басейново управление, съгласно Приложение №9 към ПУРН 2016-2021г., в което са посочени и конкретните места на прилагане.

2.4.3. Програма от мерки за намаляване риска от наводнения

В ПУРН 2016-2021г. в Дунавски район са планирани следните мерки извън РЗПРН и за целия Дунавски район за басейново управление за намаляване риска от наводнения с компетентен орган „Кмета на общината“, които са приложими и за община Златарица (писмо изх.№ 3000/24.04.2018 г. на БДДР гр. Плевен).

Таблица 31 Програма от мерки за намаляване риска от наводнения, с компетентен орган Кмета на общината

Място на прилагане/Код по национален каталог	Име на мярката	Описание на мярката	Допълнителна информация и пояснения	Приоритет	Ефект от мярката	Съвместимост с ПУРБ	Отговорна институция
Общи мерки за района за басейново управление							
РБУ/ PREP31- REAC78	Разработване и актуализиране на плановете за защита при бедствия (в част наводнения)	Участие на компетентните органи за УРН от самото начало при разработването на плановете за действия при природни бедствия, аварии.		висок	Повишаване на подготовеността на населението за наводнения	Неутрална към позитивна	Областен управител, Кмета на общината*
РБУ/ PRE59-PRO44- REAC132	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия вкл. от наводнения	Областните и общинските програми включват планиране на мероприятия за защита на критични участъци при опасност от преливане на диги и оградни съоръжения или локална защита на съоръжения от особена важност при критични ситуации.		висок	Повишаване на подготовеността на населението за наводнения	Неутрална към позитивна	Областен управител, Кмета на общината*
РБУ/ PRE28-REAC29	Инициативи за разработване на наредби за определяне на превантивните нормативи, строително-техническите норми за устройственото планиране на територията, проектирането, изпълнението и поддържането на строежите във връзка с намаляване на риска от бедствия (наводнения/	Целта е да не се допуска строителство в заливните зони, особено уязвимо такова или създаващо риск за допълнително замърсяване на водите и почвата.	Мярката се отнася за законодателството, регулиращо строителството на сгради и инфраструктура в зони с опасност от наводнение	висок	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения, Подобряване на защитата на значими стопански обекти	позитивна	МОСВ, МРРБ
РБУ/ PRE38-PRO21- PREP18	Създаване на Национална система за управление на водите в реално време	Осигуряване на национален обхват за управление на водите (водните ресурси)	Цялостно управление на водите, включително ранно предупреждение	висок	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения, Подобряване на защитата на значими стопански обекти	неутрална	МОСВ
РБУ/ PREP54- REAC102	Изготвяне на указания за разработването и готовността за изпълнението на плановете за защита при бедствия, включително от наводнения	Съвет за намаляване на риска от бедствия по ЗЗБ		среден	Повишаване на подготовеността на населението за наводнения	неутрална	Съвет за намаляване на риска от бедствия по ЗЗБ
РБУ/ PRE15-PREP1- RR6-REAC16	Изграждане на системи за ранно предупреждение, специално адресирани към поройни наводнения, дължащи се на интензивни валежи с малък пространствен и времеви обхват	Отнася се за речни басейни в относително високо пресечени терени, които следва да бъдат обхванати с метеорологични радари с висока резолюция и да бъдат оборудвани с автоматични датчици за регистриране на интензивни валежи заедно със системи за моделиране на валеж-отток. Обхващат специфични средни или малки водосбори с висок риск от поява на подобни наводнения. Рискът от подобни наводнения се засилва вследствие на климатичните промени.		среден	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	неутрална	МОСВ-НИИХ-БАГ
РБУ/ PRE5-PRO2- REAC6	Създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни в заливни тераси на реките	Намаляване на скоростта, задържане на наносите и водните количества при преминаване на висока вълна в пасищата и алувиалните гори край реките; създаване на обема за контролирано разтоварване на водните количества чрез съществуващите на терена релефни форми	Необходима е за съвместимост с ПУРБ	висок	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения; Осигуряване бързо отвеждане на водите при интензивни валежи и наводнения от урбанизираните територии; Възстановяване на нормалните условия за живот;	позитивна	Кмета на общината*

					Минимизиране броя на засегнатите обекти от социалната инфраструктура		
РБУ/ PRE31-PREP2- RR7-REAC39	Ефективно управление на водните нива на язовири и ретензионни водохранилища. Недопускане на преливане през короната на дигите при поройни валежи в сравнително малки водосборни области	Преоценка на хидроложка и хидравлична осигуреност на язовирните стени, особено на тази от насипен тип, от гледна точка на новите нормативни изисквания за сигурност на стените и асоциираните с тях водопроводящи съоръжения. Актуализиране на аварийните планове; запознаване на населението под такива съоръжения със съществуващите рискове.		висок	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	неутрална	Собственик на съоръжението*
РБУ/ PRE35-PREP5- RR8-REAC52	Актуализиране на наредбите за подържане и експлоатация на малките язовири с цел безопасно провеждане на високите вълни породени от поройни наводнения		Мярката е необходима, за да се увеличи сигурността на малките язовири	среден	Осигуряване бързо отвеждане на водите при интензивни валежи и наводнения от урбанизирани територии	Неутрална	МЕ
РБУ/ PREP8-REAC55	Координация и сътрудничество между всички управленски нива (национално, басейново и местно) от единната спасителна система	Координация в рамките на единна система за спасяване при наводнения	Тази мярка включва сътрудничество при дейности и финансиране между всички държавни ведомства с отговорности по отношение на наводненията	много висок	Създаване на съвременна нормативна уредба	Неутрална	ГД ПБЗН
РБУ/ PREP12- REAC59	Доизграждане и модернизиране на мрежата за метеорологичен и хидрометричен мониторинг	Осигуряване на повече и по-надеждни данни за водния ресурс и неговата динамика в реално време	Тази мярка е необходима, за да осигури прогнози за възникването на наводнения в реално време	много висок	Осигуряване на оперативна информация.	Неутрална	ИА ППД
РБУ/ PREP13- REAC60	Създаване на механизъм за координация на действията при възникване на риск от наводнения, вкл. в трансграничен район	Осигуряване на дву-, три- и многостранни дейности за координиране на мерките и дейностите по защита от наводнения, обмяната на информация и т.н. за достигане на общи съгласувани действия в рамките на национални и трансгранични водни басейни		висок	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Неутрална към позитивна	МОСВ; БД
РБУ/ PREP20- REAC66	Създаване на капацитет на компетентните органи (РНОСВ или БД)	Назначаване на допълнителни служители, възлагане на външни изпълнители, обучения и преквалификация за придобиване на хидроинженерна квалификация, допълнително натоварване на експертите по места	Тази мярка включва персонал, оборудване и инструменти, необходими за изпълнение на ПУРН	много висок	Повишаване квалификацията на персонала	Позитивна	МОСВ; БД
РБУ/ PREP21- REAC68	Ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на язовирните стени и съоръженията към тях	В посока избягване на аварии и "разрушаване" особено при наводнения.	Фокусът на мярката е върху състоянието и безопасността на язовирите	висок	Минимизиране на риска от наводнения по водното течение за целия речен басейн	Позитивна	Областния управител
РБУ/ PREP25- REAC72	Сътрудничество с компетентните органи за басейново управление и за управление на риска от наводнения на други държави	В съответствие с държавната политика за двустранно и многостранно сътрудничество и след съгласуване по нормативно установения ред на дейности в международни райони за басейново управление		много висок	Минимизиране на риска от наводнения по водното течение за целия речен басейн	Неутрална	МОСВ; БД
РБУ/ PRE47-PRO31- REAC118	Поддържане и подобряване състоянието на съществуващи язовири	Мерки свързани най-вече със сигурността на стената, устойчивост на стената във връзка с изискванията на новите нормативни документи като ЕВРОКОД и др	Изисква информацията от мярка ВМ-А.3.6.5; отнася се само за язовири на "НС" ЕАД, НЕК и ВиК	висок	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения, Подобряване на защитата на значими стопански обекти	Неутрална към негативна	Собственика на съоръжението/ Съоръженията*
РБУ/ PRE48-PRO32- REAC119	Премахване на опасни, пречици и/или неефективни язовири	Премахване на някои малки язовири, които не изпълняват своето първоначално предназначение и представляват потенциална опасност за разположените под тях обекти и населени места	Изисква информацията от мярка ВМ-А.3.6.5	среден	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Позитивна	Собственика на съоръжението/ Съоръженията*
РБУ/ PRE57-PRO42- REAC130	Възстановяване на компрометирани диги	Тази мярка се налага най-вече поради слабости в експлоатацията на съществуващите диги, нарушаване целостта на дигите вследствие преминаване на		висок	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Неутрална	МЗХ

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Златарица“

		селскостопански или горски пътища, изграждане на други инфраструктурни съоръжения, водопроводи, газопроводи и др.					
РБУ/ PRE69-PRO54- REAC141	Осигуряване на скатовете за задържане	Мероприятия за увеличаване на грапавината чрез залесяване, изграждане на тераси и заграждения от биологичен и изкуствен материал.	Мярката цели да редуцира оттока на вода чрез зелесяване с подходящи дървесни видове. Ще изисква съответното законодателство	среден	Подобряване на водозадържащата способност на земеделски, горски и крайречни територии	Позитивна	Собственика на съоръжението/ съоръженията; държавни предприятия по чл.163 от ЗГ*
РБУ/ PRE16-REAC17	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Премахване на препятствията за свободното преминаване на водите чрез почистване на участъци от речните корита и дерета от дървета и храсти, падащи дървета, дънери, битови и строителни отпадъци и други натрупвания		много висок	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Неутрална към негативна	Областния управител
РБУ/ PRE27-REAC28	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Осъществяване на дейности по ликвидиране на натрупвания, създаващи препятствия за свободно преминаване на водите, чрез почистване на участъци от речните корита от дървета и храсти, падащи дървета, дънери, битови и строителни отпадъци и др.		висок	Осигуряване бързо отвеждане на водите при интензивни валежи и наводнения от урбанизираните територии	неутрална към позитивна	Кмета на общината*
РБУ/ PRE24-REAC25	Премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета	Отстраняване на всички подприщващи строежи и съоръжения, намиращи се в речните корита и нарушаващи тяхната проводимост; създаване на обстановка на нетърпимост към незаконно изградените такива обекти.		среден	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Неутрална към позитивна	Кмета на общината*
РБУ/ PREP7-REAC54	Повишаване готовността на населението за реагиране при наводнения	Разработване и осъществяване на програми за превантивна дейност чрез средствата за масова комуникация; провеждане на учебни тренировки за отработване на действия за спасяване на хора и лично имущество; осигуряване на неприкосновен запас с вещи и храни от първа необходимост за населението	мярката е предвидена за всеки РЗПРН	висок	Подобряване на реакциите на населението при наводнения	Неутрална	ГД ПБЗН, Кмета на общината*
РБУ/ PREP9-REAC56	Популяризиране използването на застрахователни имуществени продукти в застрашените от наводнения райони	Създаване и разпространение на компенсиращи механизми за нанесени щети		среден	Повишаване на подготовеността на населението за наводнения	Неутрална	застрахователни и презастрахователни дружества
РБУ/ PRE19-REAC20	Постоянен мониторинг на застравяването в близост до заливаемите зони	Нормативно регламентиране на дейностите на местните власти за ограничаване на строителството, вкл. незаконното, в и в близост до заливните зони, като се сравняват сателитни снимки, извършват се геодезични заснемания, ежегодни проверки на място и други дейности	предвидена е за всеки от 26-те РЗПРН в ДРБУ	среден	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Неутрална	Кмета на общината*
РБУ/ PREP39- REAC86	Провеждане на обучителна и информационна кампания по проблемите свързани с наводненията	Специално организирани събития за получаване на знания, информация и развитие на умения в случай на наводнение		висок	Повишена информираност на обществеността, подобрява подготовеността и реакциите на населението	неутрална към позитивна	БД, Кмета на общината*
РБУ/ PRE46-PRO30- REAC117	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция на самата язовирна стена, като повишаване височината на нейната корона, увеличаване проводимостта на съоръженията за отвеждане на високите води	относя се за общинските язовири	среден	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Неутрална	Кмета на общината*
РБУ/ PREP11- REAC58	Информирание и осигуряване на широк достъп до информация на населението чрез използването на съвременни методи и технологии			среден	Повишена информираност на обществеността, подобрява подготовеността и реакциите на населението	неутрална към позитивна	МОСВ, Кмета на общината, ГД ПБЗН, НИМХ-БАН*
РБУ/ PRE82-PREP- 63-REAC155	Изготвяне на ежедневен хидрометеорологичен бюлетин. Издаване на предупреждения при опасност от наводнения към МОСВ и ПБЗН -МВР	нова мярка от МОСВ		много висок	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Неутрална	НИМХ-БАН

РБУ/ PREP10- REAC57	Организация и информиране на заинтересованите страни надолу по речното течение	Засилена комуникация в рамките на целия речен басейн		среден	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения, Минимизиране на риска от наводнения по водното течение за целия речен басейн	Неутрална	БД; ГД ПБЗН
РБУ/ PRE81-PRO68	Използване на съвременни системи за управление на атмосферните води за намаляване на риска от наводнения /особено в населени места/	Мярката цели безпроблемно отвеждане и оттичане на надналите в градската среда валежи и очакван облекчителен ефект върху канализационната мрежа в населените места		висок	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения, Осигуряване бързо отвеждане на водите при интензивни валежи и наводнения от урбанизираните територии	Неутрална	Собственика на съоръжението /съоръженията
РБУ/ PRE83-PRO69	Оценка на влиянието на хидротехническите съоръжения върху риска от наводнения на етап проект на изграждане на съоръжението	Мярката цели недопускане на повишаване на риска от наводнения при изграждане на нови съоръжения		висок	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Неутрална	Собственика на съоръжението /съоръженията*
Мерки за защита от наводнения извън РЗПРН- Поречие Янтра, община Златарица							
гр.Златарица PRE49-PRO34- REAC121	Изграждане на нови корекции	Отнася се преди всичко за населени места. Следва да се приема като мярка, налагаща активи с висока икономическа и социална стойност.	Възстановяване, укрепване и прочистване на речното корито на р. Златарица в гр. Златарица, общ. Златарица, дължина на участъка – 900 м, в границите на урбанизираната територия	висок	Осигуряване на по-висока степен на защита	неутрална	Кмета на общината *
с.Росно,община Златарица PRE49-PRO34- REAC121	Изграждане на нови корекции	Отнася се преди всичко за населени места. Следва да се приема като мярка, налагаща активи с висока икономическа и социална стойност.	Възстановяване, укрепване и прочистване на речното корито на р. Бебровска в с. Росно, общ. Златарица, в границите на урбанизираната територия	висок	Осигуряване на по-висока степен на защита	неутрална	Кмета на общината *

*Мерки за намаляване риска от наводнения, с компетентен орган „Кмета на общината”, които са приложими и за община Златарица

2.5. Характеристики на водоползването и на водопотреблението (използване на водните ресурси) в община Златарица

Използването на водните ресурси се свежда до снабдяване на урбанизираната територия с вода, необходима за поддържане на определен санитарно - хигиенен статус, за промишлено производство, за електроенергия, за напояване на обработваеми територии, за рекреация и пр. При оценка на характеристиките на водоползването и водопотреблението са взети под внимание основните принципи за рационалното използване на водните ресурси, чрез които да се постигне балансирана, качествена и устойчива среда, както следва:

- Интегрирано управление на водните ресурси;
- Управление на водностопанските системи на технологичен и басейнов принцип в съответствие с условията на разрешителните за ползване и опазване на водите и водните обекти;
- Спазване принципа на солидарността и обществения интерес чрез осигуряване на сътрудничество на всички нива на управление;
- Информационна обезпеченост, включване на обществеността в процесите на обсъждане и вземане на дългосрочни решения и програми за действия;
- Използване на новите технически постижения за икономично потребление на водите и подобряване ефективността на съществуващите водностопански системи и съоръжения.

В тази връзка, в ОУП на Община Златарица, е предвидено развитието на инженерната инфраструктура - водоснабдяване, канализация.

2.5.1. Използване на повърхностно течащите води

Води за напояване

На територията на Общината са изградени малки хидромелиоративни напоителни съоръжения, предимно за гравитачно напояване. От единайсетте броя микро-язовири в техническо добро състояние са седем от тях. Помпените станции са ликвидирани. Каналната мрежа е занемарена и частично разрушена.

В момента не се поддържат хидро-мелиоративни мрежи и системи. Засега няма интерес към създаване на водни сдружения за напояване.

Възможно е по-голяма част от съоръженията и изградените площи да бъдат възстановени, а системите модернизирани. Поливното земеделие има важно значение за повишаване ефективността на земеделието, за което на част от обработваемата земя има необходимите теренни, почвени, климатични и други условия.

2.5.2. Водоснабдяване и водопотребление

Основни водоизточници за Общината са “Хидровъзел Йовковци” и местни водоизточници – кладенци и каптажи. Язовир „Йовковци” е изграден на р. Веселина, която в долното си течение пресича територията на Общината. Изградената пречиствателна станция осигурява питейна вода за най-големите селища в областта, в т.ч. и за Община Златарица.

В Таблица 32 са показани водоснабдителните системи, водоизточниците и разрешени водни количества за Община Златарица.

Таблица 32 Данни за водоснабдителните системи, водоизточниците и разрешените водни количества за Община Златарица

Водоснабдителна система	Водоизточник	Място на водоползването	№ на разрешителното	Валидност	Разрешени водни количества м³/год.	Код на подземното водно тяло
Йовковци	язовир	Златарица, Росно, с. Горско Ново село, с. Родина	01410001/30.06.2008	30.06.2018		
Родина	Шахтов кладенец и дренаж	Родина			29480	BG1G0000TJK045
Горско Ново Село	Каптаж	Горско Ново Село			33720	BG1G0000TJK045
Сливовица	Шахтов кладенец	Сливовица, Чешима			16450	BG1G0000TJK045
Долно Шивачево	Каптаж – 4 бр.	Долно Шивачево			3490	BG1G0000TJK045

Резач	Каптаж – 2 бр.	Резач		4290	BG1G0000TJK045
Средно Село	Каптаж	Средно Село		6432	BG1G0000TJK045
Ледина	Каптаж – 3 бр.	Ледина		1680	BG1G0000TJK045
Разсоха	Каптаж – 3 бр.	Разсоха		2660	BG1G0000TJK045
Равново	Каптаж	Равново		1608	BG1G0000TJK045
Клайджии	Каптаж – 4 бр.	Клайджии		6170	BG1G0000TJK045

2.5.2.1. Водоснабдителна инфраструктура

Водоизточници. Външна водоснабдителна система Йовковци

Хидровъзел „Йовковци“ е изграден за водоснабдяване на градовете Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Елена, Златарица, Стражица, Дебелец, Килифарево, Полски Тръмбеш, Дряново и прилежащите села.

Основен водоизточник е **яз. „Йовковци“** с общ завирен обем 92,18 млн.м³, в т.ч.мъртъв обем 9,18 млн.м³. Язовирната стена е разположена на р. Веселина на 25 км югоизточно от гр. Велико Търново. Тя е каменно-насипна с вертикално глинено ядро.

Докладите от специализираните звена към „Язовири и каскади“ за язовир „Йовковци“ през последните години потвърждават неговото много добро техническо състояние. Експлоатационният му период до момента е 37 години, като обичайно експлоатационният период на язовир се приема около 100 години. Следователно от техническа гледна точка водоизточникът е сигурен за разглеждания период на настоящия проект.

Водата от язовира се използва само за питейно - битово водоснабдяване.

Има изготвен проект за санитарно - охранителни зони, които са учредени със заповед на Басейнова дирекция гр. Плевен.

Водата от язовирното езеро се подава чрез вертикална водовземна кула по стоманен водопровод Ø 1500 мм до енергогасителна шахта, разположена на левия бряг на р. Веселина. От там започва главна безнапорна деривация оразмерена за 2500 л/сек. Деривацията се състои от канални и тунелни участъци с обща дължина 4995 м. Размерът на каналните участъци е В=Н=1,80 м и тунелен участък с размери В=2,1 м и Н=2,3 м.

След ПСПВ започва дюкер Пчелище. От ПСПВ до РШ Велчево е изпълнен от стоманени тръби Ø 1500 мм, а от РШ Велчево до РШ Пчелище е използвано стоманени тръби Ø 1300 мм.

Дряновска деривация – започва от РШ Велчево на дюкер Пчелище и доставя вода за друг Вик оператор – Вик гр. Габрово чрез ПС Маноя за община Дряново. От дряновска деривация се водоснабдяват селата Велчево, Плаково, Ялово, Нацовци и гр. Килифарево. Тя е изградена от стоманени тръби Ø 900, стоманени тръби Ø 630 и етернитови Ø 546.

Деривация Златарица – започва от РШ на дюкера след РШ Велчево, подава вода за водоснабдяване на селата Къпиново, Миндя, *Росно*, *с. Горско Ново село*, *с. Родина* и *гр.Златарица*.

Деривация Велико Търново – започва от РШ Пчелище и подава вода за водоснабдяване на градовете - Дебелец и Велико Търново, както и за селата - Пчелище, Присово, Малък чифлик, Леденик, Шемшево, Пушево, Беляковец, Самоводене, Момин сбор, Ветринци, Балван, Ново село и Емен. Изпълнена е от стоманени тръби Ø 1200, Ø 1000 и Ø 800.

Деривация Горна Оряховица – започва от РШ Пчелище и подава вода за водоснабдяване на градовете – Г. Оряховица, Лясковец, П. Тръмбеш и селата Церова кория, Мердания, Драгижево, Шереметя, Арбанаси, Първомайци, Правда, Поликраище, Янтра, Крушето, Куцина, Петко Каравелово, Раданово и Климентово. Изпълнена е от стоманени тръби с диаметър Ø 1000, Ø 900, Ø 720 и т.н.

Деривация Стражица – започва от РШ на деривация Г. Оряховица и подава вода за водоснабдяване на гр. Стражица и селата - *Козаревец*, *Добри дял*, *Бреговица*, *Джулоница*. Изпълнена е от азбесто-циментови тръби.

Качество на повърхностните води

„Водоснабдяване и канализация Йовковци” ООД чрез своята дейност осигурява питейна вода на населението и промишлените предприятия на населените места в общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Павликени, Полски Тръмбеш, Сухиндол, Елена, Златарица и Стражица.

Осигуряването на питейната вода се осъществява от 1 повърхностен водоизточник (язовир „Йовковци”) и 201 подземни водоизточника.

Съгласно допълнителната разпоредба на *Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационни услуги/22.01.2016 г.*, „Големи зони на водоснабдяване“ са зони на водоснабдяване, в които се добива или разпределя над 1000 куб. м. вода на денонощие и/или се водоснабдяват повече от 5000 души, постоянно свързани към водоснабдителната система.

В района на действие на дружеството само две водоснабдителни зони отговарят на тези изисквания. Това са: зона на водоснабдяване „Язовир Йовковци” и зона на водоснабдяване „Павликени”.

Зона на водоснабдяване „Язовир Йовковци”

Населените места в зона на водоснабдяване „Язовир Йовковци” се водоснабдяват с питейна вода от язовир „Йовковци”.

За питейно-битово водоснабдяване от язовир „Йовковци”, на „Водоснабдяване и канализация Йовковци” ООД е издадено разрешително за водовземане от повърхностен воден обект № 01410001/30.06.2008 г. За водовземането от язовира, дружеството всяка година заплаща дължимата такса водовземане, която за 2015 г. е в размер на 426475.80 лв.

Суровата вода в язовир „Йовковци” е с много добро качество. Много рядко, при активно снеготопене или продължителни валежи, се повишава мътността на водата в язовирното езеро.

Въпреки това, преди да се подаде към консуматорите, водата се пречиства в ПСПВ „Йовковци”.

Пречиствателната станция за питейна вода „Йовковци”

Пречиствателната станция за питейна вода „Йовковци” е построена на около 6 км от с. Велчево и пречиства подадената вода от язовирно езеро „Йовковци” за градовете Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Дряново, Елена, Стражица, Златарица, Полски Тръмбеш, Дебелец, Килифарево и редица села в региона.

Технологията на пречистване е – предхлориране, утаяване, филтриране и на изхода дезинфекция.

Предхлорирането и дезинфекцията се извършват с хлор – газ. Утаяването е по механичен път – в хоризонтални утайтели. Филтрирането се осъществява чрез бърза пясъчна филтрация. Водата преминава през слой с дебелина 1 м от кварцов пясък с размер на частиците $\varnothing = 0,6 : 1,6$ мм. Водата, с която се извършват промивките на филтрите, се отвежда в калохранилище в непосредствена близост до Пречиствателната станция, където се утаява и постъпва в р. Плачковица.

По проект Пречиствателната станция за питейна вода „Йовковци” е проектирана да пречиства 2500 л/сек вода. В експлоатация са около 60% от съоръженията. Пускът на ПСПВ „Йовковци” е на 01.05.1979 г. само с една филтърна клетка, в последствие четири, а при официалния пуск през 1980 – 1981 г. стават осем броя. Толкова работят и в момента.

ПСПВ „Йовковци” разполага с химична и микробиологична лаборатории, оборудвани с модерна измервателна апаратура. В лабораториите работят висококвалифицирани специалисти. Ежедневно се анализират 2 пункта от Пречиствателна станция – вход и изход, един пункт от гр. В. Търново по 10 химични и физико-химични показателя и 3 бр. микробиологични. Ежеседмично се изследват същите пунктове по 11 бр. показатели - химични и физико-химични и по 3 бр. - микробиологични, а веднъж месечно в същите пунктове се анализира по 20 бр. физични и физико-химични показателя и 5 бр. микробиологични. Успоредно с горепосочените анализи се провежда мониторингов контрол съвместно с РЗИ гр. В. Търново и Басейнова дирекция - Дунавски район гр. Плевен - веднъж на тримесечие в 11 пункта от язовир „Йовковци” по 27 показателя.

Веднъж месечно се провежда анализ на отпадъчната и пречистена технологична вода след ПСПВ преди заустването ѝ в река Плачковчица по два показателя и два пъти годишно по пет показателя.

Периодично на 4 месеца в химична лаборатория се правят анализи за стабилността на язовирната стена “Йовковци” в 4 пункта по 2 показателя - стабилност по отношение на обща алкалност и стабилност по отношение активна реакция.

За обезпечаване с ресурси и подобряване организацията на работа Язовир „Йовковци” и ПСПВ „Йовковци” са обединени в общ експлоатационен район - Хидровъзел „Йовковци”.

От язовир „Йовковци” се водоснабдяват 61 селища в област Велико Търново, в това число тези от **Община Златарица: гр. Златарица, с. Росно, с. Горско Ново село, с. Родина.**

Зона на водоснабдяване „Павликени”

В тази зона с питейна вода се водоснабдява единствено град Павликени. Градът се водоснабдява от 4 подземни водоизточника:

- Дренаж „Гюр чешма” - стар и нов дренаж;
- Дренаж „Изворите” - стар и нов дренаж;
- Дренаж „ПС Павликени 2” ;
- Дренаж „Тунков кладенец”- стар и нов дренаж.

Дейността по добиване, обеззаразяване и доставяне на питейната вода на абонатите в зоната ще бъде подчинена на изискването качеството на доставяната вода да отговаря на изискванията на *Наредба № 9/16.03.2001 г.* Ще се изпълняват изискванията се дейности за поддържане на водопроводната мрежа и съоръженията към нея, в това число и дейностите свързани със санитарно-хигиенните изисквания към тях. Ще се изпълнява мониторинг на доставяната вода за контролиране на качеството, съгласно утвърдени съвместни с РЗИ програми за мониторинг на питейната вода.

Стойностите на променливите за изчисление показатели за качество на питейната вода в големите зони на водоснабдяване за 2015 г. са представени в *Таблица 33*:

Таблица 33 Данни за качеството на питейната вода в големите зони на водоснабдяване за 2015 г.

Качество на питейната вода - големи зони на водоснабдяване	iD51a	Общ брой на направените анализи за качество на питейните води в големи зони на водоснабдяване за отчетната година, които отговарят на изискванията на приложимите стандарти или законови разпоредби.	брой	261
	iD62a	Общ брой анализи за показатели с индикаторно значение за качеството на питейната вода,отговарящи на нормативните изисквания,в големи зони на водоснабдяване;	брой	85
	iD63a	Общ брой анализи по микробиологични показатели за качество на питейната вода,отговарящи на нормативните изисквания,в големи зони на водоснабдяване;	брой	85
	iD64a	Общ брой анализи по физико-химични показатели за качество на питейната вода,отговарящи на нормативните изисквания,в големи зони на водоснабдяване;	брой	87
	iD65a	Общ брой анализи по радиоактивни показатели за качество на питейната вода, отговарящи на нормативните изисквания,в големи зони на водоснабдяване.	брой	4
	D51a	Общ брой на направените анализи за качество на питейните води в големи зони на водоснабдяване, с изключение на анализите, които показват отклонения,разрешени по реда на наредбата по чл. 135, т. 3 от Закона за водите.	брой	265
	D62a	Общ брой анализи за показатели с индикаторно значение за качеството на питейната вода в големи зони на водоснабдяване;	брой	87
	D63a	Общ брой анализи по микробиологични показатели за качество на питейната вода в големи зони на водоснабдяване;	брой	87
	D64a	Общ брой анализи по физико-химични показатели за качество на питейната вода в големи зони на водоснабдяване;	брой	87
	D65a	Общ брой анализи по радиоактивни показатели за качество на питейната вода в големи зони на водоснабдяване.	брой	4

Показателят „Качество на питейната вода в големи зони на водоснабдяване” съобразно горните променливи е 98,49 %.

Заключение:

➤ В 2-те големи зони на водоснабдяване, за задоволяване на питейно-битовите нужди на населението и за промишлени нужди се подава вода, отговаряща на всички изисквания на Наредба № 9/16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. Изпълнението на изискванията на наредбата се доказва с резултатите от провеждания всяка година мониторинг на питейната вода във всички водоснабдени селища;

➤ Водовземанията се осъществяват на основание издадени разрешително за водовземане от язовир „Йовковци” за първата зона за водоснабдяване и разрешителни за водовземане от 4-те подземни водоизточника, за втората зона. Ще се предприемат съответните действия за продължаване срока на издадените разрешителни за водовземане с изтичащи срокове;

➤ С цел осигуряване на питейна вода, отговаряща на Наредба № 9/16.03.2001 г. в двете зони, от „Водоснабдяване и канализация Йовковци” ООД се полагат изискващите се грижи за ефективна работа на ПСПВ „Йовковци”. Провеждат се необходимите санитарно-хигиенни мероприятия за промиването и обеззаразяването на мрежите и съоръженията. Осигуряват се необходимите обеззаразителни агенти и се извършват мероприятията по обеззаразяване на питейната вода, преди да бъде подадена на абонатите. Тези дейности ще се изпълняват по същата схема през целия регулаторен период. Извършва се и ще продължи да се извършва постоянен и ефективен контрол върху качеството на питейната вода, чрез изпълнение на съвместна с РЗИ програма за мониторинг. Изпълнението на мониторинг на питейната вода за регулаторния период ще се изпълнява съгласно утвърдените програми за мониторинг за съответните години;

➤ Извършват се необходимите дейности за поддържане в добро състояние на СОЗ на водоизточниците и се следи за прекратяване на нерегламентирани натоявания в тях. Тези дейности ще се изпълняват и през следващите години.

Анализ на качеството на питейната вода в малки зони на водоснабдяване

Съгласно допълнителната разпоредба на Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационни услуги/22.01.2016 г., „Малки зони на водоснабдяване“ са зони на водоснабдяване, в които се добива или разпределя до 1000 куб. м. вода на денонощие и/или се водоснабдяват до 5000 души, постоянно свързани към водоснабдителната система.

В района на действие на „Водоснабдяване и канализация Йовковци” ООД се експлоатират 84 водоснабдителни зони, които отговарят на критериите за „Малки зони на водоснабдяване”. Водата, доставяна в 84-те малки зони на водоснабдяване, се добива от подземни водоизточници.

Таблица 34 Данни за водоснабдителните зони на „Водоснабдяване и канализация Йовковци” ООД

Наименование на зоната на водоснабдяване	Вид и наименование на водоизточниците, доставящи вода в зоната на водоснабдяване	Община	Населени места или части от тях, включени в зоната на водоснабдяване
Зона Разсоха	Каптажи - 3 броя	Златарица	с.Разсоха
Зона Равново	Каптаж в землище Калайджи	Златарица	с.Равново
Зона Дедина	Каптаж 1 и 2 в землището на Дединци	Златарица	м.Дедина
Зона Шивачево	Каптажи - 3 броя	Златарица	с.Долно Шивачево
Зона Сливовица	Шахтов кладенец	Златарица	с.Сливовица
Зона Средно село	Каптаж	Златарица	с.Средно село
Зона Резач	Каптажи - 2 броя в землище Средно село	Златарица	с.Резач
Зона Калайджи	Каптажи - 3 броя	Златарица	с.Калайджи

В по-голямата част от малките зони на водоснабдяване, качеството на питейната вода, доставяна на потребителите, отговаря на изискванията на Наредба № 9/16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Предвид факта, че през последните десетилетия не се контролира торенето в имотите попадащи във водосборните области на подземните водоизточници, в много земеделски кооперации тази дейност

не се извършва при спазване на добрите земеделски практики. По тази причина, несанкционираното торене с азотни торове в някои водоснабдителни зони е довело до повишаване съдържанието на нитрати в подземните води, като на места е надвишена допустимата норма от 50 мг/л.

През 2015 г. вода с наднормено съдържание на нитрати е регистрирана в следните малки зони на водоснабдяване:

Таблица 35 Данни за зони на водоснабдяване с наднормено съдържание на нитрати през 2015г.

Зона на водоснабдяване с наднормено съдържание на Нитрати през 2015г.	Средногодишна стойност на Нитрати mg/l през 2015г
Никюп	63,60
Каранци	97,20
Иванча	55,00
Горна Липница	56,70
Виноград	75,60
Благоево	98,65

Изследването на питейната вода през 2015 г. показва тенденция на намаляване под граничната норма съдържанието на нитрати в някои малки зони на водоснабдяване, но съдържанието им в останалите зони е тревожно, тъй като това е природно обусловен процес и борбата за намаляването им е бавен и труден процес.

Данните от анализа на водни проби от тези водоизточници показват най-голяма замърсеност с нитрати в зона Каранци и зона Благоево. Село Горско Ново село е водоснабдено през 2015 г. от язовир „Йовковци” и по този начин е разрешен проблемът във втората по наднормено съдържание на нитрати зона.

Друг проблем с качеството на питейната вода, доставяна в някои от малките зони на водоснабдяване е повишаване на мътността. Появява се в по-плитките водоизточници при обилни валежи и голямо снеготопене.

В някои селища в планинските райони, които са с намален брой жители или в селища със сезонно приходящи жители, консумацията на питейна вода е много малка, което е причина водата да застоява във водопроводната мрежа и се наблюдава влошаване на микробиологичните показатели при изследване на качеството и.

Действията за осигуряване на питейна вода с качество, отговарящо на изискванията на *Наредба № 9/16.03.2001 г.* през регулаторния период ще са насочени главно в мероприятия за намаляване съдържанието на нитрати чрез учредяване на СОЗ около водоизточниците и търсене съдействието на кметствата за прекратяване торенето във водосборните им зони. Ще се изпълняват стриктно действията по промиване на водопроводите и НР. Ще се изпълняват одобрените програми за мониторинг на качеството на водата и ще се правят допълнителни проверки за наличие на остатъчен хлор във водопроводните мрежи по утвърдени графици.

Стойностите на променливите за изчисление показателя за качество на питейната вода в малките зони на водоснабдяване за 2015 г. са представени в *Таблица 36*:

Таблица 36 Данни за качеството на питейната вода в малките зони на водоснабдяване за 2015 г.

Качество на питейната вода - малки зони на водоснабдяване	iD51b	Общ брой на направените анализи за качество на питейните води в малки зони на водоснабдяване за отчетната година, които отговарят на изискванията на приложимите стандарти или законови разпоредби.	брой	413
	iD62b	Общ брой анализи за показатели с индикаторно значение за качество на питейните води,отговарящи на нормативните изисквания,в малки зони на водоснабдяване;	брой	133
	iD63b	Общ брой анализи по микробиологични показатели за качество на питейната вода,отговарящи на нормативните изисквания,в малки зони на водоснабдяване;	брой	134
	iD64b	Общ брой анализи по физико-химични показатели за качество на питейната вода,отговарящи на нормативните изисквания,в малки зони на водоснабдяване;	брой	137

	iD65b	Общ брой анализи по радиоактивни показатели за качество на питейната вода, отговарящи на нормативните изисквания, в малки зони на водоснабдяване.	брой	9
	D51b	Общ брой на направените анализи за качество на питейните води в малки зони на водоснабдяване, с изключение на анализите, които показват отклонения, разрешени по реда на наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите.	брой	450
	D62b	Общ брой анализи за показатели с индикаторно значение за качеството на питейната вода в малки зони на водоснабдяване;	брой	147
	D63b	Общ брой анализи по микробиологични показатели за качество на питейната вода в малки зони на водоснабдяване;	брой	147
	D64b	Общ брой анализи по физико-химични показатели за качество на питейната вода в малки зони на водоснабдяване;	брой	147
	D65b	Общ брой анализи по радиоактивни показатели за качество на питейната вода в малки зони на водоснабдяване.	брой	9

Въз основа на горните променливи, показателят „Качество на питейната вода в малки зони на водоснабдяване“ за 2015 г. е 91.78 %.

Заключение:

➤ В по-голямата част от 84-те малки зони на водоснабдяване, качеството на питейната вода, доставяна на потребителите отговаря на изискванията на Наредба № 9/16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. В тези зони не са необходими допълнителни мероприятия за подобряване качеството на доставяната вода, освен изпълняваните основни мероприятия по поддръжка, промиване и обеззаразяване на мрежите и съоръженията, изискващия се съгласно одобрените програми за мониторинг на водата.

➤ В зоните, където е налице наднормено съдържание на нитрати в питейната вода, освен цитираните в т. 1 мероприятия, се провеждат и ще се провеждат и мероприятия, които биха спомогнали да се намали съдържанието на нитрати във водата - учредяване на СОЗ около водоизточниците, търсене съдействието на общинските администрации и кметовете на засегнатите селища за ограничаване торенето във водосборните зони на водоизточниците и информиране на засегнатото население, ограничаване при техническа възможност използването на замърсените с нитрати водоизточници, смесване на водата от няколко водоизточника, изграждане на нови водоснабдявания от незамърсени водоизточници.

➤ Във водоснабдителните зони (населението в тези зони е под 1 % от водоснабдяваното население), където поради намалено водоползване водата във водопроводните мрежи застоява и микробиологичните показатели в тези периоди се влошават, освен мероприятията по т. 1, е наложително допълнително промиване на мрежите и изпълнение на мероприятия по автоматизирано обеззаразяване на питейната вода в НР чрез хлор апарати и дозиращи помпи.

➤ В зоните, където при обилни валежи се увеличава мътността на питейната вода, единствените възможни допълнителни мероприятия са тези по промиване на водопроводните мрежи, като за повишената мътност ще се уведомява засегнатото население.

Водоснабдяване на населените места в Община Златарица

Основни водоизточници за община Златарица са „Хидровъзел Йовковци“ и местни водоизточници - кладенци и каптажи.

Съществуващите водоеми, в община Златарица, както и общият им обем съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци“ ООД – Велико Търново са представени в следващата таблица.

Таблица 37 Съществуващи водоеми община Златарица

Наименование	Местоположение	Общ обем $V_0(m^3)$	Характерни коти			
			к.терен	к.вл.тр.	к.В.Н.	к.хр.тр.
Напорен водоем	гр.Златарица	1000	172,29	172,82	172,39	168,59
Преходен и черпателен водоем	гр.Златарица	20				
Напорен водоем	с.Долно Шивачево	5				
Напорен водоем	с.Разсоха	25				

Напорен водоем	с.Горно Шивачево	75			
Напорен водоем	с.Средно село	6			
Напорен водоем	с.Горско ново село	140	172,58		171,03
Напорен водоем	с.Родина	120	201,70		199,70
Напорен водоем	с.Сливовици	160	192,92		190,75
Преходен водоем		50			
Напорен водоем	с.Церова Кория	150			

Водоснабдителна мрежа на гр. Златарица

Град Златарица е само с една водоснабдителна зона. Населеното място се захранва от съществуващия напорен водоем.

Съществуващата водопроводна мрежа е с дължина 25,00 км.

Новата водопроводна мрежа и която се подменя е с дължина 29,83 км. Цялата водопроводна мрежа ще се изпълни от полиетиленови тръби.

Водоснабдяването е от хидровъзел “Йовковци” чрез водопровод Ø 250 мм и Ø 300 мм. От напорен водоем с обем 1000 куб. м. се подава вода до всички абонати чрез водопроводна мрежа с дължина 25 168 м. Тя е изградена през 1969 – 1970 г. и по-късно от азбестоциментови тръби с диаметър ф 60 мм до ф 250 мм, както и стоманени напорни участъци и полиетилен. Азбестоциментовите тръби създават предпоставки за чести аварии, вследствие остаряване и износване, което води до прекъсване на водоснабдяването и значителни прерязходи на вода и средства за ремонт. Предпоставка за големите загуби са и водопроводните отклонения, които са предимно от поцинковани тръби, значително корозирали и подлежащи на подмяна. Започната е поетапна подмяна на съществуващите тръби с полиетиленови.

Видовете тръби по диаметър и материал и обобщение на основните недостатъци в разпределителната водоснабдителна мрежа на Община Златарица, съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново са представени в Таблиците по-долу:

Таблица 38 Водопроводи в разпределителноводоснабдителна мрежа в гр. Златарица

Материал	Номинален диаметър мм	Дължина км	Процент от общата дължина %	Година на изграждане	Наблюдения
Азбесто-циментови	до Ø 150	16,19	64,76	≥ 50г.	Висок брой на пробиви в тръбите, големи загуби на вода
	от Ø 150 до Ø 300	2,11	8,44	≥ 50г.	
Стомана	до Ø 150	2,00	8,00	≥ 50г.	Корозирали тръби, големи загуби на вода
	от Ø 150 до Ø 300	1,20	4,80	20 ÷ 30г.	
ПЕВН	до Ø 150	1,50	6,00	10 ÷ 20г.	Добро състояние
	от Ø 150 до Ø 300	0,50	2,00	10 ÷ 20г.	
Други материали	до Ø 150	1,50	6,00	≥ 50г.	Добро състояние
Общо		25,00	100,00		

Таблица 39 Основни недостатъци на разпределителната мрежа на град Златарица

Компоненти	Основен недостатък
Разпределителна водопроводна мрежа	-Голямо разнообразие от диаметри и материали -73,2 % от мрежата е от азбесто-циментови тръби с изтекъл амортизационен период -Голяма част от мрежата е от тръби с ниска надеждност в градски условия – етернит и стомана -Спирателните кранове и пожарните хидранти – недостатъчен брой
Сградни водопроводни отклонения	-СВО са в лошо състояние – източник на аварии и загуби на вода -Почти всички СВО са от поцинковани тръби -Наличие на незаконни отклонения
Измерване на водата	-Неточно измерване на постъпилата в мрежата вода -Голям брой стари водомери
Помпени станции	-Няма ПС
Напорни резервоари	-Няма течове от самите водоеми

Водоснабдителна система на селата в Община Златарица

Водоснабдяване с. Росно

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 10538 м. Водоснабдяването е осигурено от язовир „Йовковци“. Необходима е подмяна на хранящия водопровод от напорния резервоар „Златарица“ до напорния резервоар „Росно“.

Водоснабдителна система № 52

с. Долно Шивачево

Селото се водоснабдява от 3 бр. каптажи, намиращи се югозападно и югоизточно от селото. Водата от каптажите постъпва гравитачно в черпателния водоем. От помпената станция чрез тласкателен водопровод $L=600$ м и $\varnothing$ 80 мм достига до НВ и от там по гравитачен водопровод $L=152$ м и $\varnothing$ 80 мм хранва вътрешната водопроводна мрежа на селото. Годишите на построяване са 1983, 1987. Необходима е реконструкция и разработване на каптажите за по-сигурно усвояване на целия дебит на водоизточниците.

Водоснабдителна система № 50

с. Горско Ново Село

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 13725 м. Водоснабдяването е осигурено от язовир „Йовковци“.

Водоснабдителна система № 58

с. Калайджии

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 5 485 м. Селото се водоснабдява от 3 каптажа, намиращи се в посоки север, североизток. Водата от трите каптажа по гравитачни водопроводи постъпва в черпателен водоем. От помпената станция по тласкателен водопровод $L=1025$ м и $\varnothing$ 80 мм водата достига до напорен водоем, откъдето по гравитачен водопровод $L=650$ м и $\varnothing$ 80 мм хранва вътрешната водопроводна мрежа на селото. Годишната на построяване е 1988.

Необходимо е разработване на съществуващ допълнителен водоизточник с помпена станция за обезпечаване на селото с вода през сухите периоди на годината, както и подмяна на хранящ водопровод до помпената станция с дължина 5 000 м.

Водоснабдителна система № 57

с. Равново

Селото се водоснабдява от 2 каптажа, намиращи се в посока югоизток. Водата от двата каптажа по общ гравитачен водопровод $L=1000$ м и $\varnothing$ 60 мм водата достига до напорен водоем, откъдето по гравитачен водопровод $L=300$ м и $\varnothing$ 60 мм хранва вътрешната водопроводна мрежа на селото. Годишната на построяване е 1965. Водопроводните отклонения са 15 бр. с дължина 398 м.

Необходимо е разработване на нов водоизточник с помпена станция поради малкия дебит на съществуващия водоизточник и нарастващата консумация на вода в селото.

Водоснабдителна система № 55

с. Дедина

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 2 000 м. Селото се водоснабдява от две системи. Първата се състои от каптаж, намиращ се в югозападна посока; напорен водоем и водопроводи: $L=50$ м и $\varnothing$ 80 мм; $L=700$ м и $\varnothing$ 80 мм. Втората система се състои от два каптажа, намиращи се в северозападна посока; напорен водоем и водопроводи: $L=300$ м и $\varnothing$ 80 мм; $L=200$ м и $\varnothing$ 80 мм. Годишите на построяване са 1965 и 1987.

Необходимо е изграждане на хранящ водопровод от трети водоизточник за обезпечаване на потреблението през сухите периоди на годината.

Водоснабдителна система № 56

с. Разсоха

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 5 566 м. Селото се водоснабдява от три системи. Всяка от системите се състои от каптаж, напорен водоем и гравитачни водопроводи. Водоизточниците са разположени в посоки югозапад, юг и югоизток. Годишите на построяване са 1963 и 1966. Водопроводните отклонения са 8 бр. с дължина 98 м.

Необходима е реконструкция на водопроводната мрежа за да се подобри водоподаването.

Водоснабдителна система № 53

с. Резач

Изградена е водопроводна мрежа с дължина 7 360 м. Селото се водоснабдява от два каптажа, намиращи се в посока североизток. Водата от единия каптаж постъпва гравитачно в черпателен водоем. От помпената станция чрез тласкателен водопровод $L=3600$ м и $\varnothing$ 80 мм достига до напорен водоем, като по този път се включва водата и от другия каптаж. От НВ по гравитачен водопровод $L=900$ м и $\varnothing$ 80 мм водата захранва вътрешната водопроводна мрежа на селото.

Водоснабдителна система № 49

с. Родина

Изградена е водопроводна мрежа с дължина 11840 м. Водоснабдяването е осигурено от язовир „Йовковци“.

Водоснабдителна система № 51

с. Сливовица – с. Чешма

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 11990 м за двете села. Водоизточникът е шахтов кладенец, намиращ се северно от Сливовица. Водата от шахтовия кладенец чрез помпена станция и тласкателен водопровод $L=1720$ м и $\varnothing$ 100 мм се изпраща до напорен водоем, като по пътя си тръгва отклонение $L=2500$ м и $\varnothing$ 80 мм и за Чешма. Годишната на построяване е 1968.

Водопроводните отклонения за Сливовица са 298 бр. с дължина 2405 м и съответно за с. Чешма са 11 бр. с дължина 113 м.

Необходима е частична подмяна на напорния водопровод от помпената станция до резервоара.

Водоснабдителна система № 54

с. Средно село

Изградена е водопроводна мрежа с обща дължина 7340 м. Селото се водоснабдява от дренаж каптаж, намиращ се в посока юг. Водата от каптажа по гравитачен водопровод постъпва в напорен водоем и захранва мрежата в селото. По пътя към напорния водоем има отклонение за махала Дълги припек. Годишната на построяване е 1978.

Проучва се възможността за допълнително водоснабдяване на селата Росно, Долно Шивачево, Калайджии, Резач, Разсоха, Дедина и Равново, за което има принципно съгласие от „В и К Йовковци” ООД - В. Търново.

Обобщаващи данни за водоснабдителните системи в община Златарица, съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново са представени в Таблица 40.

Таблица 40 Обобщаващи данни за водоснабдителните системи в община Златарица, съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново

Населено място	Население	Код на водоснабдителна зона (WWS Z code)	Дължина на разпределителна мрежа	Битово водопотребление	Специфично битово потребление	Небитово потребление	Общо водопотребление (без загуби)	Общо водопотребление със загуби	Загуби - процент	Процент на свързаност към водоснабдителна мрежа	Покрива стандартите за количество	Покрива стандартите за качество	Коментари (основни недостатъци)
име	брой	-	км	м³/год	л/ж/д	м³/год	м³/год	м³/год	%	% от общото	да/не	да/не	
Горна хаджийска	2	0	-	-	-	-	-	-	-	-	няма данни	няма данни	Не се обслужва от ВиК и няма информация
Горско ново село	548	50	няма данни	24 000	119,99	1 400	25 400	40 967,74	38%	100%	да	не (NO ₃)	нитрати
Горско Писарево	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	няма данни	няма данни	Не се обслужва от ВиК и няма информация
Дедина	36	55	-	1 500	114,16	-	1 500	2 238,81	33%	100%	да	да	-
Дединци	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	няма данни	няма данни	Не се обслужва от ВиК и няма информация
Делова махала	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	няма данни	няма данни	Не се обслужва от ВиК и няма информация
Долно Шивачево	57	0	-	-	-	-	-	-	-	-	няма данни	няма данни	Не се обслужва от ВиК и няма информация
Дуровци	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	няма данни	няма данни	Не се обслужва от ВиК и няма информация
Дълги припек	52	0	-	-	-	-	-	-	-	-	няма данни	няма данни	Не се обслужва от ВиК и няма информация
Златарица	2 170	1	25,00	63 900	80,68	14 400	78 300	195 750,00	60%	100%	да	да	-
Калайджии	132	58	-	4 600	95,48	300	4 900	6 901,41	29%	100%	да	не (Mn)	манган
Новогорци	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	няма данни	няма данни	Не се обслужва от ВиК и няма информация
Овоцна	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	няма данни	няма данни	Не се обслужва от ВиК и няма информация
Равново	23	57	-	800	95,29	-	800	1 212,12	34%	100%	да	да	-
Разсоха	48	56	-	1 400	79,91	-	1 400	2 500,00	44%	100%	да	не (Mn)	манган
Резач	96	53	-	2 900	82,76	100	3 000	3 370,79	11%	100%	да	не (Mn)	манган
Рекичка	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	няма данни	няма данни	Не се обслужва от ВиК и няма информация
Родина	523	49	-	16 200	84,86	300	16 500	22 916,67	28%	100%	да	да	-
Росно	94	1	-	3 600	104,93	200	3 800	9 500,00	60%	100%	да	да	-
Сливовица	120	51	-	6 100	120,00	400	6 500	18 571,43	65%	100%	да	да	-
Средно село	79	54	-	2 800	97,10	700	3 500	6 481,48	46%	100%	да	да	-
Чешма	11	51	-	1 100	120,00	100	1 200	3 428,57	65%	100%	да	да	-
Чистово	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	няма данни	няма данни	Не се обслужва от ВиК и няма информация
Чуката	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	няма данни	няма данни	Не се обслужва от ВиК и няма информация

Заключения:

Като цяло, разпределителните водоснабдителни мрежи в населените места, които се обслужват от „ВиК Йовковци” ООД, не са в добро състояние и на места състоянието е много лошо. Водопроводите (основни и вторични клонове, както и сградни отклонения) в населените места с повече от 2 000 жители са основно направени от азбестоцимент и стомана, а малки населени места имат водопроводи, които на 85% са направени от азбестоцимент с галванизирани сградни отклонения.

Полезният живот на тръбите е изтекъл преди много време и те са много корозирали и имат увредени връзки, което е причината за честите аварии и големите загуби на вода. Действителните загуби в разпределителните мрежи са значителни.

Оборудването на мрежата е в критично състояние (спирателни вентили и пожарни хидранти са амортизирани).

Ситуацията е сходна в населените места с население под 2 000 жители (лошо състояние на тръби, зони без налягане и регулация, лошо качество на водата поради СБ тръби, чести аварии, и недостатъчна поддръжка на санитарно-охранителни зони).

Препоръки:

Необходима е пълна подмяна на амортизираните тръби от азбестоцимент (с риск за здравето) и стомана на основните и вторични водоразпределителни клонове и сградни отклонения. Подмяната на разпределителна водоснабдителна мрежа ще направи възможно откриването на незаконни връзки на потребители. Въз основа на финансовите оценки, препоръчително е да се определят етапи в приоритетите по подмяна (с приоритет са секции с висок процент аварии).

Когато е възможно, препоръчва се “интегриран подход”, целящ рехабилитация на разпределителна водоснабдителна мрежа и сградни отклонения заедно с изграждане на канализационна мрежа.

Препоръчва се подмяна на водомери, които са на повече от 10 години, особено при домакински потребители.

Стратегически алтернативи за разпределителните мрежи съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново

Разпределителните мрежи на населените места са изградени на 100%, което означава, че не се предвижда изграждане на нови водоснабдителни мрежи. Но отчитайки среден процент на неприходни води на ниво ВиК, достигащо до 60%, ще са необходими инвестиции за постигане на целта от 32% НПВ през 2012 г. и 25% през 2038 г.

За постигане на тези цел предпочитана алтернатива е редовна подмяна и рехабилитация на мрежите. Нормалният годишен темп на подмяна варира от 1 до 2% от общата дължина на мрежата (средно 1,4%). Очакваните положителни ефекти от тези мерки са: намаляване на неприходните води, оптимизация на експлоатацията, спестяване на енергия, намаляване на здравните рискове и намаляване на инфилтацията в канализационните тръби.

Водопроводна мрежа на гр. Златарица

Град Златарица е само с една водоснабдителна зона. Населеното място се захранва от съществуващия напорен водоем.

Съществуващата водопроводна мрежа е с дължина 25,00 км. Новата водопроводна мрежа и която се подменя е с дължина 29,83 км. Цялата водопроводна мрежа ще се изпълни от полиетиленови тръби. Подмяната на мрежата в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план по диаметри и дължини е представена в Таблица 41:

Таблица 41 Дължини и диаметри на водопроводните мрежи в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план

Населено място	Диаметър/материал	Краткосрочна програма	Средносрочна програма	Дългосрочна програма	общо
	мм	Дължина, м	Дължина, м	Дължина, м	м
гр.Златарица	Ø90PE	5 713	6 324	9 997	
	Ø110PE	1 756	1 076	1 291	
	Ø125PE	291			
	Ø160PE	65	114	452	
	Ø250PE	1 523	289	309	
	Общо:	9 976	7 803	12 049	29 828

2.5.2.2. Мерки за подобряване на водоснабдяването на територията на община Златарица, съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново

Приоритетната инвестиционна програма, заложила в Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново по отношение водоснабдяването на община Златарица е следната:

А.Краткосрочна програма

Основните проблеми в разпределителните мрежи са:

- Мрежите са изградени от азбестоциментови, стоманени и поцинковани тръби, с изтекъл експлоатационен срок, което е причина за големите загуби по тях;
- Сградните водопроводни отклонения са изпълнени основно от поцинковани тръби, чийто експлоатационен срок е изтекъл;
- Повечето от измервателните уреди са над 10 години.

В краткосрочната програма са включени инвестиционни мерки с цел:

- Премахване на основните дефицити, свързани с качеството и количеството на водата;
- Увеличаване на енергийната ефективност;

Доставяне на питейна вода с добри качества, отговаряща на Европейската Директива за питейни води. Премахва се основен дефицит, свързан с качеството на водата.

Таблица 42 Приоритетна краткосрочна инвестиционна програма

Категория (BC/K)	Име на BC3 / Агломерация	Описание на компонента	Инвестиционни разходи	Засегнато население*	Разход на глава от населението / еквивалент жител	Общ резултат
BC	Външна водоснабдителна система от яз. Йовковци	ПСРВ "Йовковци" - реконструкция	880 000	162 798	5	Снабдяване на населението с вода с добри качествени показатели.
BC	Външна водоснабдителна система от яз. Йовковци	Подмяна на Златаришка деривация с дължина 16,8км.	3 483 079	162 798	21	Намаляване на загубите и увеличаване сигурността на водоподаването
BC	с.Г. Ново Село	Чистене на нитрати в питейни води за с.Г. Ново Село	10 560	548	19	Снабдяване на населението с вода с добри качествени показатели.
BC	Община Златарица - външни системи	Подмяна на напорен водопровод от ПС до НВ с.Родина с дължина 0,3км.	34 773	523	66	Намаляване на загубите и увеличаване сигурността на водоподаването
BC	Община Златарица - външни системи	Подмяна на напорен водопровод в с.Сливовица с дължина 0,5км.	57 955	120	483	Намаляване на загубите и увеличаване сигурността на водоподаването.
BC	Община Златарица - външни системи	Подмяна на магистрален водопровод в с.Миндя от РШ за стопански двор до шахта за въздушник с дължина 0,7км.	132 709	241	551	Намаляване на загубите и увеличаване сигурността на водоподаването
BC	Община Златарица - външни системи	Подмяна на напорен водопровод от ПС към НВ с.Сливовица. Подмяна на успореден хранителен	66 857	120	557	Намаляване на загубите и увеличаване сигурността на водоподаването.

		водопровод за с.Чешима с дължина 0,6км.				
BC	гр.Златарица	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа - гр.Златарица с дължина 9,98км.	2 435 498	2 170	1 122	Намаляване на загубите, прекъсване на незаконни връзки.
BC	Община Златарица	Проучване с диагностика на мрежите за населени места над 300 жители	37 485	1 071	35	Планиране на дейности за подобряване качеството на обслужване в малките населени места.
BC	Община Златарица	Проучване с диагностика на мрежите за населени места под 300 жители	100 000	696	144	Планиране на дейности за подобряване качеството на обслужване в малките населени места.

В. Средносрочна програма

В нея са включени инвестиционни мерки с цел:

- Увеличаване на ефективността - намаляване на неприходната вода (ВЗ), енергийна ефективност;
- Рехабилитация и разширение на водоснабдителни системи, осигуряващи устойчивост - рехабилитация и адаптация на инфраструктурата.

С изпълнение на предвидените дейности, ще бъдат постигнати следните резултати:

- Намаляване на загубите на вода в довеждащите водопроводи;
- Намаляване на загубите на вода във разпределителните мрежи и в сградните водопроводни отклонения (СВО).

Таблица 43 Приоритетна средносрочна инвестиционна програма

Категория (BC/К)	Име на ВСЗ / Агломерация	Описание на компонента	Инвестиционни разходи	Засегнато население*	Разход на глава от населението / еквивалент жител	Общ резултат
BC	гр. Златарица	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа - гр.Златарица с дължина 7,8км.	1 670 742	2 170	770	Намаляване на загубите, прекъсване на незаконни връзки
BC	Община Златарица	Рехабилитация на вътрешни водопроводни мрежи за населени места под 2000 жители с дължина 14,0км.	2 940 698	2 481	1 185	Намаляване на загубите и увеличаване сигурността на водоснабдяване, прекъсване на незаконни връзки.

С. Дългосрочна програма

В нея са включени инвестиционни мерки с цел:

- Увеличаване на ефективността - намаляване на неприходната вода (ВЗ) ;
- Рехабилитация и разширение на водоснабдителни системи, осигуряващи устойчивост - рехабилитация и адаптация на инфраструктурата.

С изпълнението на предвидените дейности, ще бъдат постигнати следните резултати:

- Премахване риска за здравето на населението от използване на АЦ водопроводи – над 90% от водоснабдителната инфраструктура ще бъде подменена;
- Намаляване на загубите на вода по външните водопроводи до 25%;
- Намаляване на загубите на вода по разпределителните мрежи до 25%.

Таблица 44 Приоритетна дългосрочна инвестиционна програма

Категория (BC/К)	Име на ВСЗ / Агломерация	Описание на компонента	Инвестиционни разходи	Засегнато население*	Разход на глава от населението / еквивалент жител	Общ резултат
------------------	--------------------------	------------------------	-----------------------	----------------------	---	--------------

ВС	гр. Златарица	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа - гр. Златарица с дължина 12,05км.	2 567 669	2 170	1183	Намаляване на загубите, прекъсване на незаконни връзки.
ВС	Община Златарица	Рехабилитация на вътрешни водопроводни мрежи за населени места под 2000 жители с дължина 15,0км.	3 149 612	2 481	1269	Намаляване на загубите и увеличаване сигурността на водоподдаване, прекъсване на незаконни връзки.

2.5.3. Канализация и пречистване на отпадъчните води в община Златарица

Канализационна мрежа гр. Златарица

Канализационната мрежа на града е частично изградена и е от смесен тип. Не се обслужва от ВиК. Процентът на изграденост е 20%, инфилтрацията е 47%, а броят на включените промишлени предприятия 4 (съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново).

Общите дадености са представени в Таблица 45. Няма предвидено финансиране за проект в този град. Има изготвени ПИП за реконструкция на канализационната мрежа.

Таблица 45 Общи характеристики на канализационна мрежа на Златарица

Компонент	Описание
Канализационна мрежа	Дължина на смесена система – 5,50 км
Помпени станции	няма
ПСОВ	няма
Еквивалент жители	2 170
% от населението, свързано към канализация	20 %

Таблица 46 обобщава текущите параметри на канализационната мрежа.

Таблица 46 Параметри на канализационната мрежа в гр. Златарица

Дължина на Второстепенни канализационни колектори	2,30 км
Дължина на Главни канализационни колектори	3,20 км
Дължина на Второстепенни канализационни колектори	2,30 км
Вид на канализационната мрежа	100% смесена
Дължина на канализ.мрежа, наскоро рехабилитирана	няма
Процент на рехабилитирана канализационна мрежа	0 %
Брой на население / дължина на канализационна мрежа	395 ж/км
Брой на нерегламентирани зауствания в приемника	3
Брой на сградните канализационни отклонения	120
Процент на инфилтрация	42 %

Обобщение на основни недостатъци:

- 80% от населението все още не е свързано към канализационна система;
- Заустване в реката на отпадъчни води без пречистване;
- Участъци с недостатъчен диаметър;
- Участъци с остаряла мрежа;
- Лошо изпълнена мрежа;
- Участъци с малък наклон.

Фиг. 18 Схема на канализационната мрежа гр. Златарица

Съществуваща канализационна мрежа - схема, материал, диаметър и дължина на тръбите – гр. Златарица

Таблица 47 Тръби, от които е изградена канализационната мрежа

Диаметър	Дължина на тръбите-материал бетон
мм	м
200	46
300	946
400	641
500	870
600	578
700	114
800	793
1000	1 295
1250	192
Обща дължина	5,475

2.5.3.1. Определяне на алтернативите за канализационната мрежа на гр. Златарица (съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново)

Град Златарица има 20 % изграденост на мрежата, като системата за събиране на отпадъчните води е смесена.

Препоръчва се видът на системата да се разгледа на етап Предпроектни проучвания, защото разделната система за това населено място е по-добрата алтернатива. Причините са:

- Дължината на съществуващата мрежа, която подлежи на реконструкция е по-малка;
- Там, където съществуващата мрежа е с по-големи диаметри (ул. „Васил Златарски”, ул. „Никола Златарски” и ул. „Димитър Палев”) каналът се оставя да отвежда само дъждовна вода;
- Останалата дъждовна мрежа може да се изгради на по-късен етап;

- Дъждовните води се изливат в реката-приемник без да се допуска замърсяване;
- Повишава се ефективността на ПСОВ.

Съществуващата мрежа на града е с дължина - 5 500 км. От нея се реконструира - 4 980 км, от тях – битова мрежа - 1 042 км и дъждовна мрежа - 3 938 км . Запазват се – 0, 520 км.

Новата мрежа на града е - 35 000 км. Всичко – нова и реконструирана мрежа е - 39 980 км.

В Таблица 48 са дадени дължините по диаметри и фази на мрежата – нова и реконструирана.

Таблица 48 Дължини на канализационна мрежа (нова и реконструирана) на гр. Златарица

Подобект	300	400	500	600	800	900	1000	1100	1200	1400	2000	общо
1.Краткосрочна програма 2016-2020 г.												
разширение	гр.колектори		5 923									5 923
	Второстепенна мрежа	6072										6072
	Дъждовни колектори								134			134
реконструкция	гр.колектори		906									906
	Второстепенна мрежа											
	Дъждовни колектори											
Всичко т.1		6 072	6 829						134			13035
2.Средносрочна програма 2021-2028 година												
разширение	гр.колектори	9823										9823
	Второстепенна мрежа											
	Дъждовни колектори											
реконструкция	гр.колектори											
	Второстепенна мрежа											
	Дъждовни колектори											
Всичко т.2		9823										9823
3.Дългосрочна програма 2029-2038 година												
разширение	гр.колектори											
	Второстепенна мрежа	6 987	218									7205
	Дъждовни колектори	998	2173	1537	630	383	122					5843
реконструкция	гр.колектори											
	Второстепенна мрежа	136										136
	Дъждовни колектори	201	645	342	854	577	1070		149			3 938
Всичко т.3		8 322	3 036	1 879	1 484	1 060	1 192		149			17 122
Общо разширение		23 880	8 314	1 537	630	383	122		134			35 000
Общо реконструкция		337	1 551	342	854	577	1070		149			4 980
Всичко		24 217	9 865	1 879	1 484	1 060	1 192		283			39 980

Описание на подобрителните работи (съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново)

А.Подобрителни работи в краткосрочния период 2016 – 2020 г.

Най-важната цел на стратегията за развитие на канализационната мрежа през този период е да се разшири съществуващата мрежа за да се осигури съответствие с Директивата за пречистването на градските отпадъчни води след направата на ПСОВ и довеждащите колектори.

На второ място целта е да се намали големия дебит на инфилтрационни води в системата. Това се постига с реконструкция на Главните колектори и сградните канализационни отклонения към тях, в зависимост от хидравличните нужди. Ще се подменят също и тръби с лошо конструктивно състояние на някои участъци от второстепенната мрежа.

В.Подобрителни работи в средносрочния период 2021 – 2028 г.

Целта на тази фаза е допълнително подобрение на канализационната мрежа, като се реконструират части от второстепенната мрежа, която като цяло се характеризира с по-малки диаметри.

Ще се намали още повече инфилтрацията на подпочвени води в мрежата и ексфилтрацията на отпадъчни води от мрежата навън.

Ще се извършат следните видове работи:

- Подмяна на тръби в зависимост от хидравличните нужди във второстепенната мрежа;
- Подмяна на тръби и ревизионни шахти в лошо конструктивно състояние във второстепенната мрежа;
- Подмяна на съответните СКО във второстепенната мрежа.

С. Подобрителни работи в дългосрочния период 2029 – 2038 г.

Целта на този период е допълнително подобрене на останалата част от градската канализационна система, както и съответните СКО.

Ще се намали още повече ексфилтрацията на отпадъчни води от мрежата навън и инфилтрация на външни води в мрежата.

Видовете работи са същите както при средносрочния период.

2.5.3.2. Пречистване на отпадъчните води

Никое населено място в Община Златарица не е оборудвано с ПСОВ. Като правило домакинствата се налага да използват септични ями. Частни и обществени компании се занимават с изпразването и поддръжката на тези системи.

2.5.3.3. Стратегически алтернативи за канализационните системи

Всички повърхностни водоприемници на територията на „ВиК Йовковци” ООД - Велико Търново са включени в списъка на «чувствителните зони» (р. Янтра и притоците ѝ). Съгласно Директива 91/271/ЕИО, ПОСВ с капацитет над 10 000 ЕЖ, изхвърлящи отпадъчни води в чувствителни зони, трябва да бъдат оборудвани със звено за третично пречистване за отстраняване на азота и фосфора. За да отговарят на европейските норми, всички ПСОВ на територията на „ВиК Йовковци” ООД - Велико Търново трябва да спазват следните максимални концентрации в пречистената вода:

Таблица 49 Максимална концентрация в пречистената вода

Показател	Максимална концентрация в пречистената вода
БПК ₅	25 мг/л
ХПК	125 мг/л
N*	15 мг/л
P*	2 мг/л

**Концентрация, изисквана за ПСОВ, пречистващи над 600 кг БПК₅ на ден.*

2.5.3.4. Мерки за подобряване на канализацията на територията на община Златарица, предвидени в Предварителен Регионален Генерален план за “ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново

Приоритетна краткосрочна инвестиционна програма

Направените на базата на извършените проучвания на инфраструктурата за събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води анализи водят до следните заключения за настоящото състояние на структурите и съоръженията:

- Канализационните мрежи, там където са изградени (Златарица – 20 %), функционират като смесени - отвеждат отпадъчните битови, промишлени и дъждовни води;
- В селата няма изградена канализационна мрежа;
- В градовете проблем е недоизградеността на уличната канализационна мрежа, което води до замърсяване на почвата и подземните води, вследствие на отвеждане отпадните води в стари попивни ями. Налице е висок здравен риск за населението. Разходите за почистване на индивидуалните септични ями са големи, съответно има по-малък брой абонати, обслужвани от ВиК дружеството;

➤ Състоянието на част от съществуващата канализационна мрежа е лошо –недостатъчни диаметри, малки или обратни наклони, некачествено строителство на канализацията, малка скорост на движение на отпадъчните води и липса на локални пречиствателни съоръжения;

С изпълнение на предвидените дейности, ще бъдат постигнати следните резултати:

➤ Избягване замърсяването на подземните води и намаляване до минимум риска за човешкото здраве. Намаляване риска от включването на отпадъчните води без пречистване в реките и другите водни тела;

➤ Увеличаване степента на свързаност на населението към канализационната мрежа.

➤ Подобряване нивото на В и К услугите за населението и екологичното състояние;

В Таблица 50 е представен списък на идентифицирани инвестиционни компоненти. В нея са посочени инвестиционните разходи за всеки компонент, населението в съответната Водоснабдителна зона (или еквивалент жители за компонентите на канализацията), разход на глава от населението (или еквивалент жител), както и очаквания резултат от мерките.

Таблица 50 Приоритетна краткосрочна инвестиционна програма

Категория (В/К)	Име на ВСЗ / Агломерация	Описание на компонента	Инвестиционни разходи	Засегнато население*	Разход на глава от населението / еквивалент жител	Общ резултат
К	гр. Златарица	ПСОВ	1 750 000	2 170	806	Изграждане на ПСОВ. Намаляване на замърсяването на околната среда
К	гр. Златарица	Довеждащ колектор, доизграждане и реконструкция на канализационна мрежа с дължина 12,0 км - свързване	6 087 800	2 170	2 805	Свързване с ПСОВ и свързване с канализационна система население от 1200 жители. Намаляване на замърсяването на околната среда

В средносрочната програма са включени инвестиционни мерки с цел:

➤ Рехабилитация на свързаните канализационни мрежи за намаляване на инфилтрацията и премахването на други основни недостатъци, което ще осигури ефективната експлоатация на ПСОВ;

С изпълнение на предвидените дейности, ще бъдат постигнати следните резултати:

➤ Увеличаване степента на свързаност на населението към канализационната мрежа;

➤ Подобряване нивото на В и К услугите за населението и екологичното състояние на населените места;

➤ Намаляване инфилтрацията, постоянен режим на работа на ПСОВ, намаляване експлоатационните разходи за пречистване на свръх разредените отпадъчни води;

➤ Предпазване мрежите от претоварване, намаляване риска от наводнения и замърсяване почвите и подземните води;

➤ Намаляване на диаметрите на канализацията и подобряване работата на ПСОВ;

➤ Предотвратяване полагането на голяма дълбочина на канализацията;

➤ Прекратяване или намаляване на риска от включването на отпадъчните води без пречистване в почвите, реките и другите водни тела. Предотвратяване на замърсяването на подземните води и намаляване до минимум на риска за човешкото здраве.

Таблица 51 Приоритетна средносрочна инвестиционна програма

Категория (В/К)	Име на ВСЗ / Агломерация	Описание на компонента	Инвестиционни разходи	Засегнато население*	Разход на глава от населението / еквивалент жител	Общ резултат
-----------------	--------------------------	------------------------	-----------------------	----------------------	---	--------------

К	"ВиК Йовковци" - Велико Търново	Реализиране на мерки за канализационни зони на малките населени места	17 767 800	27 335	650	Намаляване замърсяването на околната среда с отпадъчни води от малките населени места.
К	гр. Златарица	Доизграждане и реконструкция на канализационна мрежа с дължина 9,8 км - свързване	4 417 600	1 987	2 223	Свързване на нови градски зони. Реконструкция на проблемни участъци. Намаляване на замърсяването на околната среда

В дългосрочната програма са включени инвестиционни мерки с цел:

- Рехабилитация на свързаните канализационни мрежи за намаляване на инфилтрацията и премахването на други основни недостатъци, което ще осигури ефективната експлоатация на ПСОВ;
- Доизграждане на канализационни мрежи и увеличаване на свързаността на населението с канализацията.

С изпълнение на предвидените дейности, ще бъдат постигнати следните резултати:

- Увеличаване степента на свързаност на населението към канализационната мрежа;
- Подобряване нивото на В и К услугите за населението и екологичното състояние на населените места;
- Намаляване инфилтрацията, постоянен режим на работа на ПСОВ, намаляване експлоатационните разходи за пречистване на свръхразредените отпадъчни води;
- Прекратяване или намаляване на включването на отпадъчните води без пречистване в почвите, реките и другите водни тела. Избягване замърсяването на подземните води и намаляване до минимум риска за човешкото здраве.

Таблица 52 Приоритетна дългосрочна инвестиционна програма

Категория (В/С/К)	Име на ВСЗ / Агломерация	Описание на компонента	Инвестиционни разходи	Засегнато население*	Разход на глава от населението / еквивалент жител	Общ резултат
К	"ВиК Йовковци" - Велико Търново	Реализиране на мерки за канализационни зони на малките населени места	16 037 500	24 673	650	Намаляване замърсяването на околната среда с отпадъчни води от малките населени места
К	гр. Златарица	Доизграждане на канализационна мрежа с дължина 9,8 км	9 945 200	1 854	5364	Прекратяване замърсяването на околната среда с отпадъчни води. Осигуряване на устойчивост и ефективност на ПСОВ.

3. Земи и почви

Геоложката основа, релефа и климатичните особености определят вида на почвите и тяхното състояние. Според генерализираната схема на почвите в България (по FAO), територията на община Златарица е изградена от няколко вида почви.

Ордери: А – почви несвързани със зонални климатични условия.

тип плитки (Leptosols, LP).

Подтип – литосоли (lithic, LPq); рендзини (rendzic, LPk)

Най-важното условие за образуването на плитките почви е устойчивостта на основната скала на изветряване при конкретните климатични и релефни условия. Плитките почви са едни от най-разпространените в нашата страна. Заемат обширни компактни територии в планините и в хълмистите земи, което дава основание те да се обосноват в специфични почвени райони.

Плитките почви у нас са представени от три подтипа: литосоли, ранкери и рендзини. На територията на община Златарица има само от подтип литосоли на малка площ в северната част на общината.

Подтип литосоли са най-плитките почви в страната. Имат неизразен и слабо развит А-хоризонт с мощност до 10 cm, разположен направо върху напуканата или компактна твърда скала.

Ордери: Е – почви със забележима повърхностна акумулация на наситена с бази органична материя.

тип черноземи (Chernozems, CH).

Подтип – глеевидни (gleyic, CHg)

Черноземите са известни като калциево-хумусни почви с широко разпространение в континенталните и умереноконтиненталните области на Европа, Азия и Северна Америка. Като самостоятелен почвен тип, те са отделени за първи път от руския почвовед В. Докучаев през 1883 г. Той ги нарекъл „царят на почвите, главното и основното богатство на Русия“.

Почвеното богатство и на нашата страна се дължи в голяма степен на черноземите. Те са разпространени в Северна България, където в долния лесорастителен пояс заемат почти изцяло западната и централната част на Дунавската (Мизийската) хълмиста равнина, южната част на Добруджанското плато и част от Лудогорието. Тези земи покриват около 20 % от общата площ на страната. Черноземите са образувани върху лъос, лъосовидни седименти, глини, мергели и варовици при наличието на ливадностепна и горскостепна растителност. Най-благоприятни условия за тяхното развитие и формиране има в областите с разнотревно-житни тревни. Тези условия и редуването на влажни и сухи периоди през годината подпомагат хумификацията, насищането на хумуса с калций и излужването на карбонатите.

Карбонатите се натрупват на различна дълбочина в профила и варират от 0 до 20 %, във връзка с което черноземите се подделят на четири подтипа: карбонатни (кестеняви), обикновени (излужени), лесивирани (деградиращи) и глееви (ливадни). В зависимост от мощността на хумусния хоризонт или според хумусното съдържание черноземите се подразделят на следните видове: слабо мощни (с хумусен хоризонт до 40 cm), средно мощни (40-80 cm) и мощни (над 80 cm).

Този тип почви заемат малка площ в западната част на общината.

Ордери: F - почви с акумулация на глина или сексвиоксиди и органична материя в подповърхностните хоризонти

Типове: Лесивирани (Luvisolsq, Lv)

Към тях се отнасят почвите, които имат илувиален глинест Bt хоризонт, формиран вследствие на акумулацията на глина и ил, механично изнесени от повърхностния хоризонт А.

Името им е свързано с думите „lessivage“ (фр.) и „luvere“ (лат.), които означават измиване, отмиване и с него се определят почви с илувиална акумулация на глина. Според световната класификация на ФАО тези почви се определят като лувисоли, а у нас – лесивирани.

Лесивираните почви са широко разпространени в България. Те заемат обширни площи в хълмистите и нископланинските територии на Дунавската (Мизийската) хълмиста равнина, Предбалкана, Южна и Средна България. Лесивираните почви се намират в условията на добър дренаж и интензивно селскостопанско използване със забележимо негативно антропогенно въздействие, проявено преди всичко в интензивната им ерозия. У нас те се подделят на 6 подтипа – сивокафяви (сиви) горски, излужени канелени, сиви горски върху варовици, канелени смолницоподобни, светлосиви – силно излужени до слабо оподзолени канелени, сиви горски с оглеен В – хоризонт и излужено канеленовидни (канелени) с червен Ф – хоризонт.

Над ¾ от територията на община Златарица е заета главно от сивокафяви горски почви. Те са разпространени в Предбалкана и най-високите части на Източната част на Дунавската равнина. Развити са върху хълмист и нископланински релеф, дълбоко разчленен и изграден от кредни и терциерни седименти - мергели, варовити пясъчници, мергелни варовици. Формирани са при по-влажнен умереноконтинентален климат и широколистна растителност. Отличават се с глинесто съдържане във вертикалния почвен профил, по-високо хумусно съдържание /2-5% /, и по-малка дебелина на хумусния хоризонт от черноземните почви.

Характера и структурата на почвената покривка, климатичните особености и разнообразието на релефа в землищата на населените места от общината са предпоставка за високо естествено плодородие. От Баланса на земята по видове територии и начин на трайно ползване, общата площ на територията на общината е 232 676 дка, от които земеделски земи – 117 697.54 дка и горски територии – 101 327 дка. Обработваемата земя е 105 663 дка и представлява 45,4 % от общата площ на общината. Територията на общината притежава висок потенциал за развитие на аграрния сектор.

Бонитетната оценка или както съкратено се нарича бонитировката на почвите има за задача да покаже доколко почвите относително се различават по тяхната продуктивност при отглеждане на определена земеделска култура. Сравнителната оценка между почвите се прави чрез относителни количествени показатели, наречени бонитетни (почвени) балове. Баловите показват доколко една почва е по-продуктивна или по-слабо продуктивна при отглеждането на една и съща култура. Бонитетна оценка се прави на всички селскостопански площи, заети с различни културни видове; пасища, ливади, ниви, лозя, овощни градини, заети от различни овощни видове и др.

Преобладаващите високи екологични характеристики на земите допълнително повишават тяхната ценност за селскостопанско производство и подкрепят желанието на общината да развива екологично земеделие. Основната специализация в растениевъдството е зърнопроизводството, предимно ечемик, пшеница, слънчоглед и рапица. Добре развито е и зеленчукопроизводство и лозарството.

Замърсяването на почвата е процес на натрупване на вредни вещества от естествен и/или антропогенен източник, чието поведение и концентрации причиняват увреждане на почвените функции, независимо дали се превишават действащите в страната норми и до замърсяване на повърхностни и подземни води. Наличието на замърсители, надхвърлящи определени нива, може да доведе до негативни последици в цялата хранителна верига, всички видове екосистеми и други природни ресурси.

Най-разпространените форми на увреждане на почвата са химическото замърсяване с тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители, различни форми на деградационни процеси като ерозия, вкисляване, засоляване, уплътняване, запечатване.

Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди - край с. Горско ново село има пункт за мониторинг на почвите I ниво за тежки метали. През 2017 г. РИОСВ Велико Търново е извършила пробонабиране и анализ от този пункт. След анализ на резултатите се видно, че съдържанието на тежки метали в почвата е под максимално допустимите концентрации определени с *Наредба №3 от 01.08.2008 г. за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата*. До момента няма регистрирано замърсяване на почви на територията на Общината с тежки метали и металоиди.

Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита (ПРЗ -пестициди) - На територията на община Златарица няма изграден склад за съхранение на пестициди. ББ кубовете са разположени в землищата на три населени места на община Полски Тръмбеш и в землището на община Стражица.

Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост - На територията на Общината няма кариери за добив на полезни изкопаеми.

Ерозия на почвата – няма ерозирали почви на територията на Общината.

Вкислени и засолени почви - няма вкислени и засолени почви на територията на Общината.

Заблатени почви – няма заблатени почви на територията на Общината.

Може да се обобщи, че почвите в община Златарица са в добро екологично състояние.

4. Геоложка основа и земни недра

4.1. Геоложки строеж на района

Територията на община Златарица попада върху части от картни листове Велико Търново, Омуртаг, Сливен и Твърдица в М 1: 100 000 (Фиг. 19). Геоложкият строеж на района, в обхвата на общината, е представен от разнообразни по произход и възраст геоложки формации. Разкриват се

следните основни лито и хроностратиграфски единици и магмени тела: Горна Юра - Долна креда, Долна креда и кватернерни седименти.

Горна Юра - Долна креда

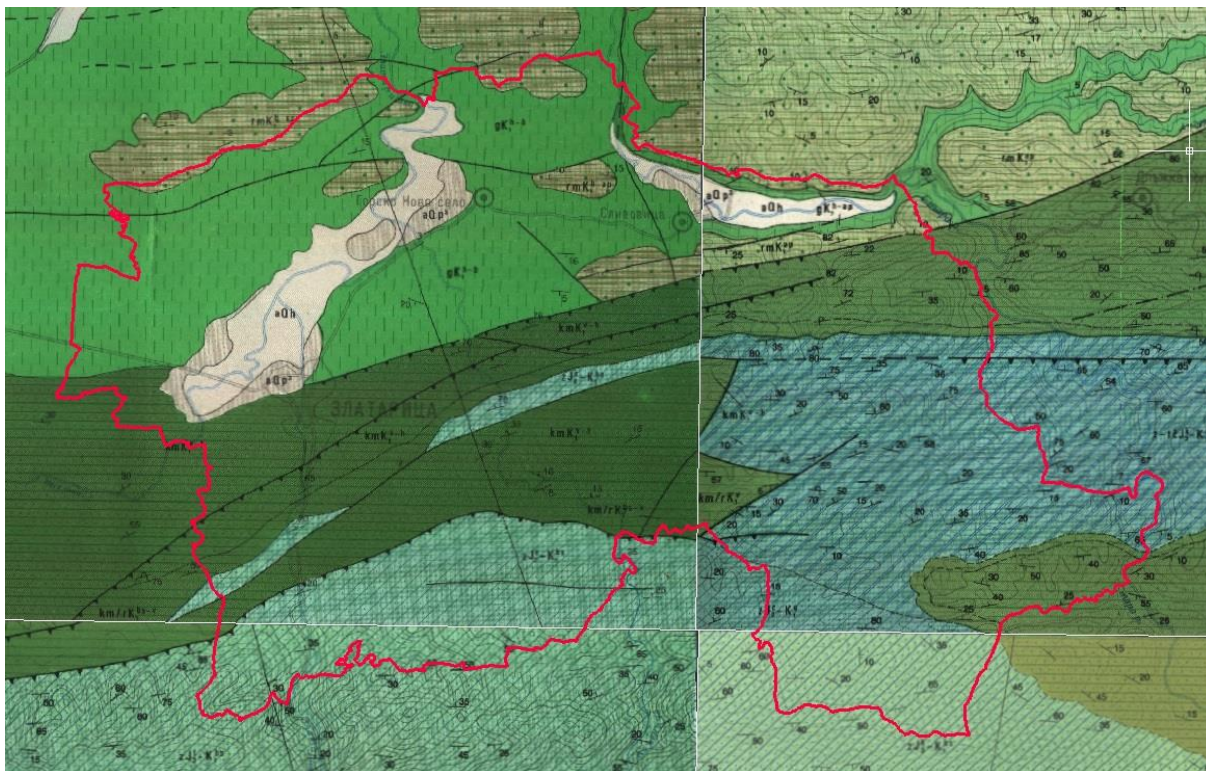
Тези седименти се разкриват само в ядките на високо издигнатите антиклинали - Еленската, Буйновската и Суфталарската. Представени са от Златаришката и Златаришко – Тичанска свити.

Златаришка свита

Седиментите на тази единица са картирани самостоятелно от всички автори. На всички публикувани до сега геоложки карти включително и в статиите, където се говори за литостратиграфската единица, те са означени като валанжин. Като литостратиграфска единица са отделени първоначално с името флишоидна задруга. Името Златаришка свита е дадено от Т.Николов и И. Сапунов (1970). През 1988 г. най-горната част на описаният през 1977 г. типов разрез е отделена под името Разпоповски член и причислен към Камчийската свита.

След въвеждането на името Златаришка свита, описанието на типовият ѝ разрез и последвалото отделяне на част от него под името Разпоповски член, не е провеждано геолошко картиране, при което да се проследят точните граници между споменатите единици. По тези причини показаните на геоложката карта граници са приблизителни.

Златаришката свита се разкрива само в ядката на Еленската антиклинала. Свитата е представена от флишка алтернация на пясъчници, мергели и относително малко варовици. По целият разрез се наблюдава едно редуване на пачки с различно количество на мергелите и пясъчниците в разреза. Едни от пачките са изградени от тънкоритмични ал-тернации на мергели и пясъчници, в които често мергелите преобладават. Други пачки са изградени също от алтернация на пясъчници и мергели, рядко глинести варовици, но количеството на пясъчниците в ритмите е по-голямо от това на мергелите.

Фиг. 19 Геоложки строеж на района, в обхвата на община Златарица

Пясъчниците варират от едрозърнести (до гравелити) до дребнозърнести с преходи в алевролити. Мергелите са сиви до тъмносиви на цвят, с характерно сивосинкав цвят при изветряване. По състав са глинести и глинесто-варовити алевролити.

Долната граница на свитата не е разкрита. В сондаж Р-6 Елена, тя се разполага върху триаски седименти. Характерът на границата не е изяснен. Възможно е там тази граница да е тектонска. Границата с отгорележащата Камчийска свита е рязка, литоложка.

Дебелината на Златаришката свита, по данни от сондаж Р-6 Елена (к.л. Твърдица), се оценява на 2800 m. Седиментите на тази единица са много богати на фосилни останки.

Златаришко – Тичанска свита

В рамките на територията на общината свитата е развита в югоизточната и част, където изгражда част от северното бедро на Еленската антиклинала. Тя представлява съчленяване на двете свити Златаришка и Тичанска. Зоната на съчленяване съвпада приблизително с обхвата на Букакската антиклинала. Това е документирано от сондаж Р-1 Букак. В този сондаж над Гинската свита се разкрива един скален комплекс с дебелина 2000 m. Той е изграден от пясъчници, алевролити, аргилити, мергели и варовици, които са обособени в отделни пачки. По състав и характер тези пачки са идентични на Златаришката свита. Всред тези скали са вместени две варовикови пачки. Долната с дебелина 180 m, а горната 200 m. По литоложки белези тези варовици отговарят на Тичанската свита.

Долна креда

Кредната система в пределите на Община Златарица е представена само от долната си серия. Част от долнокредните седименти са интимно свързани с горноюрските, като изграждат общи литостратиграфски единици. Осем от свитите са обособени в Ловешка ургонска група.

Долната креда на територията на община Златарица е представена от скалите на Романската свита, а Ловешката ургонска група от скалите на, Горнооряховската, Камчийската свити и Разпоповски член на Камчийската свита.

Романска свита

Романската свита, е разкрита само на повърхността, в югоизточния ъгъл на общината. Тя се разполага с бърз преход над Горнооряховската свита и не се покрива от по-млади седименти, изграждайки три изолирани височини. На север се съчленява латерално с различните единици на Ловешката ургонска група, но поради прекъсване на разкритията тези взаимоотношения не могат да се наблюдават директно.

Романската свита е теригенна по състав, като физиономията ѝ се дава от пясъчниците. Те са полимиктови, често литокластични или слюдести, варовито-глинести от ваков тип или промити, варовити с калцитен цимент. Характерен белег е косата слоистост. Подчинено значение имат алевролитите и глинестите скали — варовити глини до глинести мергели. В пределите на картния лист са запазени само ниските части на единицата, чиято дебелина е около 200 m.

По аналогия с по-западните разкрития за свитата приемаме хроностратиграфски диапазон най-горната част на горния барем-ски подетаж - аптски етаж.

Ловешката ургонска група е въведена от Хрисчев (1966). Това е осъществено чрез дефинирането на съставлящите я основни официални литостратиграфски единици, първоначално означени като задруги. Впоследствие е уточнен ранговият им термин свита (Хрисчев, Златарски, 1968).

В пределите на общината Ловешката ургонска група е представена от две свити. Принципът на литостратиграфското разчленяване на Ловешката ургонска група почива върху обособяването на големите картируеми тела от варовици и на разделящите ги теригенни седименти независимо от техния състав. В някои случаи тези тела имат сложна конфигурация, обусловена от хоризонталното им съчленяване. Това налага и отделянето на клинове, като най-големите от тях (и картируеми) са именувани.

Ловешката ургонска група е включена сред теригенни седименти. Контурите ѝ се прокарват в местата на изкливане на варовиковите свити. Встрани от нея теригенните седименти се сливат, като тяхното литостратиграфиране вече се основава на литоложкия състав на теригенните скали. По такъв начин теригенните свити в обема на Ловешката ургонска група по същество представляват клинове на латерално заместващите я теригенни седименти. Независимо от това те са обособени като

самостоятелни литостратиграфски единици, като страничните им граници са съвсем условни и се прокарват в местата на изкливане на варовиковите свити. По този начин се обосновава принадлежността им към Ловешката ургонска група, а и литостратиграфската схема се опростява.

Горнооряховската свита

Горнооряховската свита е най-широко разпространената литостратиграфска единица, като се установява повсеместно и в трите тектонски зони - Същинския Предбалкан, Преходната зона и Мизийската платформа. Освен в повърхностните разкрития тя е установена и във всички сондажи. От юг на север единицата последователно се разполага върху Камчийската свита (до паралела на с. Коевци), Салашката свита до паралела на с. Горско Сливово) и върху Каспичанската свита. В последния случай границата е размивна, вероятно трансгресивна. Покривката е също твърде пъстра, като на север постепенно се подмладява това са все по-високи нива на Ловешката ургонска група, а в обсега на платформата - Павликенската свита и Тръмбешката свита. Установяват се латералии съчленявания както с Камчийската свита, така и с различни свити на Ловешката ургонска група.

Горнооряховската свита е една от най-монотонните по състав. Почти изцяло тя е изградена от мергелни скали, сред които преобладават слабо алевроитовите глинести мергели и в по-малка степен чистите мергели. Срещат се редки прослойки от пясъчници и алевролити, а на места - и единични прослойки от глинести варовици. Поради хоризонталните зацепвания с другите единици дебелината на Горнооряховската свита е силно променлива - от 500 m в Предбалкана и южната периферия на Мизийската платформа до 1500 m в централната част на Преходната зона.

Максималният хроностратиграфски обхват на Горнооряховската свита е в Мизийската платформа, където той е в интервала долен хотривски подетаж - долен аптски подетаж. На юг той се редуцира и в западната част на Същинския Предбалкан и прилежащия ѝ дял от Преходната зона той остава включен само в баремския етаж.

Камчийска свита

Камчийската свита е разкрита на повърхността в най-южните части на община Златарица, принадлежащи към същинския Предбалкан. За подложка ѝ служи Тичанската свита, без границата да е размивна. Покрива се от Горнооряховската свита. На север се следи в дълбочина до към централната част на Преходната зона. Тук тя лежи върху Салашката свита и пак се покрива от Горнооряховската свита. С тези две единици тя се намира в позиция и на латерално съчленяване - частично със Салашката и пълно с Горнооряховската свита.

Специфична особеност на Камчийската свита е нейната макро-ритмичност. Тя се обуславя от редуването на дебелите (няколко десетки метра) предимно пясъчникови пачки, редуващи се с още по-дебелите (десетки до първите стотици метра) предимно мергелни пачки. В самите пясъчникови пачки се установява ритмичност от по-висок порядък поради присъствието на мергелни слоеве, както и на алевролити. Доминиращият скален тип - пясъчниците, са полимиктови, често литокластични и само в отделни случаи аркозни с глинесто-карбонатна или карбонатна спойка. Те показват масивна или хоризонтална слоиста текстура. Мергелните пачки са по-еднородни, като доминиращи са мергелите до глинестите мергели. Глинестият компонент се увеличава нагоре по разреза и това обуславя присъствието на глинестите мергели в средната и предимно в горната част на свитата. В хоризонтална посока на север количеството и дебелината на пясъчниковите пачки се редуцират и така се осъществява преходът към Горнооряховската свита. Дебелината на свитата е от 2100 m на юг до 1100 m на север.

Максималният хроностратиграфски обхват на свитата е валанжински етаж - хотривски етаж. Той се установява в Същинския Предбалкан, докато на север единицата остава включена вътре в хотривския етаж.

Кватернер

Кватернерните наслаги са поделени по възрастов и литогенетичен принцип, обхващайки диапазона от еоплейстоцена до холоцена. С по-голяма дебелина те са развити в северната част на картния лист, поради което главно там са показани на картата.

Алувиални образувания на I и II надзаливна тераса (aQp3)

Тези наслаги се установяват главно в долините на по-големите реки - особено Златаришка и Стара река, където са картируеми. Те са представени от чакъли, гравийни пясъци, пясъци и глини. Възрастта им се приема за късноплейстоценска.

Холоцен

Независимо от това, че холоценските наслаги показват по-широк спектър от генетични типове, на картата са отразени само тези, които изграждат тела с по-голяма дебелина -пролувиалните и алувиалните.

Алувиални образувания (aQh)

Холоценските алувиални наслаги са привързани към русловите части на реките и заливните им тераси. Най-значителните акумулации се установяват в долините на река Янтра. Представени са от чакъли, гравийни пясъци, пясъци и глини.

4.2. Тектоника на района

В пределите на к. л. Велико Търново попадат части от три големи тектонски единици — Същински Предбалкан, Преходна зона и Мизийска платформа (*Тектоника на Предбалкана, 1971*). Те показват различия както в тектонския си строеж, така и в скалните последователности от горната юра насам. Като пример ще посочим развитието на двете почти едновъзрастни юрско-долнокредни групи - Цент-ралнобалканска флишка група на юг и Западнобалканската карбонатна група на север. Съчленяването им се осъществява чрез постепенен хоризонтален преход между съставлящите ги единици, който има място именно в Преходната зона. И в по-младите долнокредни седименти съществува фащиална диференциация, макар и от по-друг тип, свързана с намаляването на теригенните компоненти в северна посока.

Територията на община Златарица попада в Преходната зона.

Преходна зона

Преходната зона заема междинно положение между Същинския Предбалкан на юг и Мизийската платформа на север. Преходният ѝ характер е проявен както по отношение на тектонския стил, така и на фащиалните особености на седиментите. Съществуват различни възгледи за нейната структурна принадлежност. В последно време се налага представата, че като тектонска зона тя се развива върху южния ръб на Мизийската платформа.

За южна граница на Преходната зона се приема Брестнишко-Преславската флексура. Тя е добре очертана по компетентните пластове от основата на Ловешката ургонска група, идващи над меките мергелни скали на Горнооряховската свита. Флексурата, макар и с променлива физиономия, се следи като субекваториална ивица по цялата дължина на картния лист. В по-западните отдели тя не е така изразителна, както на други места. Наклоните тук са от порядъка на 20-25°. На изток постепенно те стават по-стръмни и при пролома на р. Янтра достигат 35-40°. Друга особеност на Брестнишко-Преславската структура в пределите на картния лист е, че в значителната си част тя не е усложнена от възседи, така както това се наблюдава по на запад.

Северната граница на Преходната зона има разломен характер. Касае се до една регионална разломна зона, означена от Атанасов (1973) като Южномизийски разлом, а от Е. к. Бончев (1986) като Балканидна челна линия или Предбалкански разлом. Всъщност това е една система от дизюнктивни нарушения със субекваториал-на посока, които в различните участъци са именувани по различен начин. На повърхността са проявени само някои от разломите на системата. Такъв е Крушунският разлом, който се трасира по северния ръб на Деветашкото плато. Геофизичните и сондажните работи в този район показват, че други от разломите на системата са изявени само по дълбочин-ния строеж, като се фосилизират от долноюрски или каловско-горноюрски седименти. Като правило са издигнати северните блокове, което е съпроводено с редуция на дебелините на триаските и долно-средно-юрските седименти и с увеличаване на диапазона на регионалните прекъснатости. Тези драстични промени са документирани и от сондажните разрези (напр. съпоставката на Р-2 Кърпачево и Р-5 Горско Сливово на геоложкия профил I-II).

Източно от с. Върбовка разломната зона съвпада с долината на р. Росица, където е погребана от алувиалните наслаги и поради това не може да бъде непосредствено картирана на повърхността. Тя обаче се следи по геофизичните данни, като в този сектор се обозначава като Водолей-Драгановска дислокационна зона.

В пределите на картния лист Преходната зона изцяло е представена от Ловешко-Търновската гънково-блокова ивица Карагюлева, 1971а), означавана още като Ловешко-Търновска моноклинала (*Геология и нефтогазоиосна перспективност*. . . , 1983). Специфичното в нея е развитието на скалите от Ловешката ургонска група, в т. ч. и на големи варовикови тела. Това придава своеобразен облик и на тектонските структури, като гънките са нискостилни, а развитието на крехките дизюнктивни нарушения — значително. Всичко това обуславя в крайна сметка гънково-блоковия строеж на тази зона.

В пределите на картния лист попадат няколко тектонски единици, принадлежащи на Ловешко-Търновската гънково-блокова ивица — Търновска антиклинала, Ловешка синклинала, Балванска синклинала и Деветашки моноклинал хорст. Наред с това при геологопроучвателните работи на нефт и газ в дълбочина са регистрирани и редица локални позитивни структури - Кърпачевска, Западновърбовска, Източновърбовска, Сухиндолска, Южносухиндолска, Агатовска, Добромирска, Михалевска, Русалска, както и структурни носове - Горскокалугеровски, Мусински, Вишовградски.

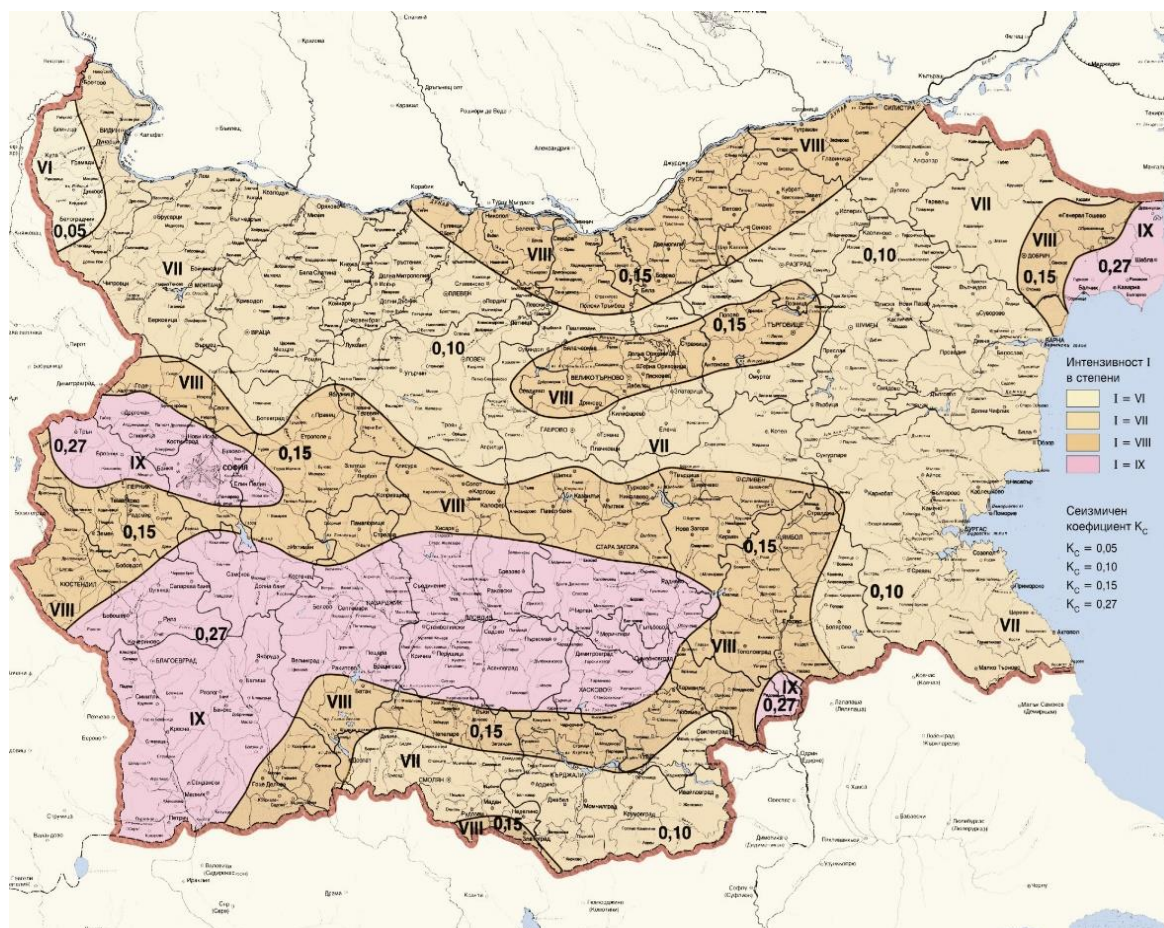
Търновска антиклинала

Търновската антиклинала е плоска позитивна структура със субекваториална посока, оформена на повърхността от скалите на Българенската и Еменската свита. Тя се проследява по цялата дължина на картния лист, като сводовата ѝ част (далеч невинаги ясно изразена) преминава южно от селата Агатово и Горско Калугерово на запад и северно от селата Ново село и Балван на изток. Антиклиналата е асиметрична, като южното ѝ бедро е тясно, по-стръмно и съвпада със северното бедро на Ловешката синклинала на запад и Балванската синклинала на изток. То е силно разломено от система надлъжни разломи, принадлежащи към Брестово-Добромирския разломен сноп. Северното бедро е по-полегато особено в източните райони, където наклоните са от порядъка на единици градуси и това определя значителната му ширина. На запад северното бедро става по-изразително, като регионалните наклони достигат 20—25°. То вече се очертава добре и по разкритията на свитите от горната част на Ловешката ургонска група (Белоречка, Стратешка и Смочанска свита). По тези места и цялата антиклинална структура става по-тясна, силно разломена. Една надлъжна система от дизюнктивни нарушения с разседен (на места до възседен) характер се следи от с. Агатово на изток в землищата на селата Крамолин, Горско Косово, Вишовград. Съдейки от геофизичните и сондажните данни, някои от разломите достигат и до триаските скали.

Промяната в конфигурацията и характера на Търновската антиклинала се осъществява по една коса (ЮЗ-СИ), дясно отседна разломна зона, която можем да означим като Вишовградска. Тя се следи на повече от 25 км от с. Михалци на север, през с. Вишовград (източно от селото) и с. Добромирка, до с. Ловнидол на юг вече в пределите на Същинския Предбалкан. Друга коса (със същата посока) дизюнктивна зона, но разседна по характер, моделира долината на р. Росица в участъка между язовир „Александър Стамболийски“ и с. Красно Градище.

4.3. Сеизмичност

Съгласно картата за сеизмично райониране на България (ДВ бр. 102/2005 год.) територията на община Златарица в по-голямата си част попада в зона със сеизмична интензивност от VII^{-ма} степен по скалата на Медведев-Шпонхоер-Карник и сеизмичен коефициент 0.10. Една малка част от територията на общината в северната ѝ част попада в район от VIII^{-ма} степен на сеизмична активност и сеизмичен коефициент 0.15. (Фиг. 20).

Фиг. 20 Карта за сейсмично райониране на Република България за период 1000 години по Наредба № РД-02-20-2 за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони

4.4. Свлагчища

На територията на община Златарица към момента са регистрирани 38 бр. свлагчища в осем населени места (15 бр. са в регулация и 23 бр. засягат землища и пътища). От тях 32 бр. се намират в периодично-активно състояние, 4 бр. са потенциални и 2 бр. са стабилизирани.

Таблица 53 Брой и засегнатата площ на регистрираните свлагчища в община Златарица в регулация на селищата към 31.12.2017г.

Общ брой	Засегнатата площ, м²	В регулация на селищата						Наблюдавани свлачища през 2017 г.
		Периодично-активни		Потенциални		Стабилизирани		
		бр.	площ, м²	бр.	площ, м²	бр.	площ,м²	
38	645390	12	524800	2	2400	1	1400	1

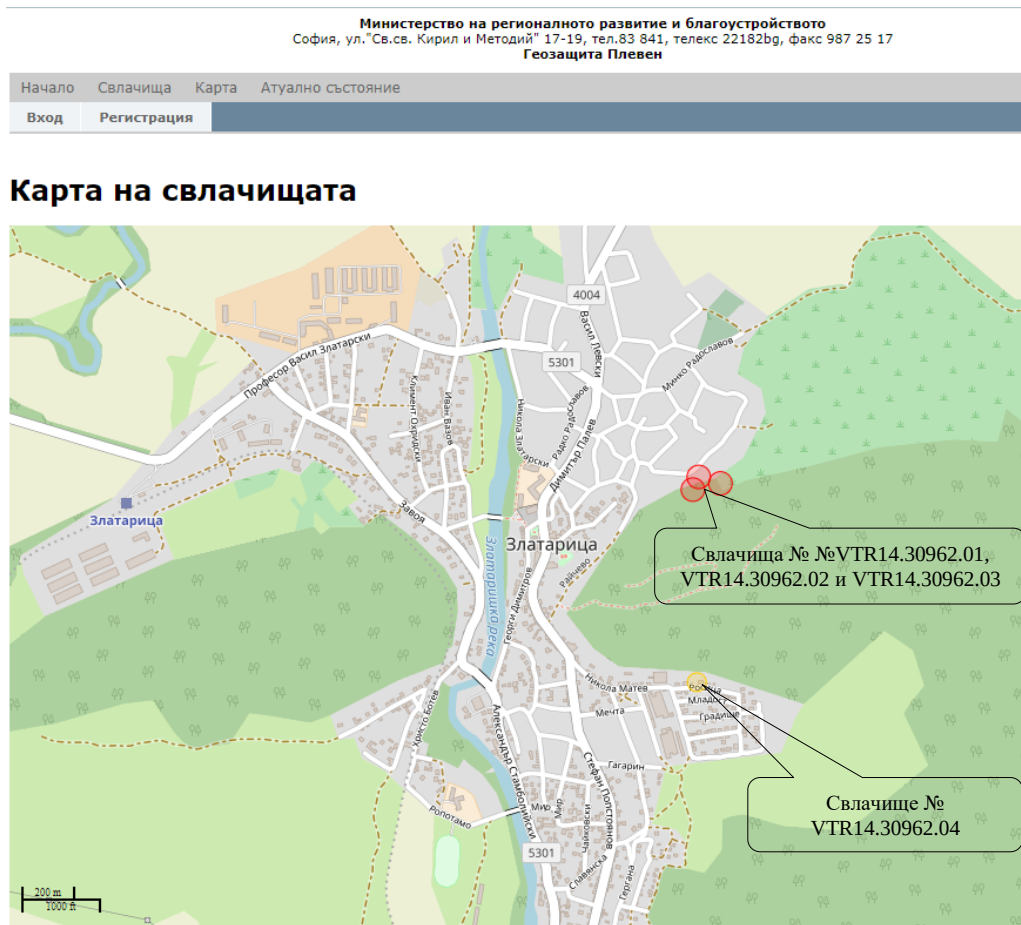
Източник: „ГЕОЗАЩИТА ПЛЕВЕН“ ЕООД

Таблица 54 Брой и засегнатата площ на регистрираните свлагчища в община Златарица в землища и пътища към 31.12.2017г.

Общ брой	Засегнатата площ, м²	В землища и пътища						Наблюдавани свлачища през 2017 г.
		Периодично-активни		Потенциални		Стабилизирани		
		бр.	площ, м²	бр.	площ, м²	бр.	площ, м²	
38	645390	20	109665	2	6900	1	225	1

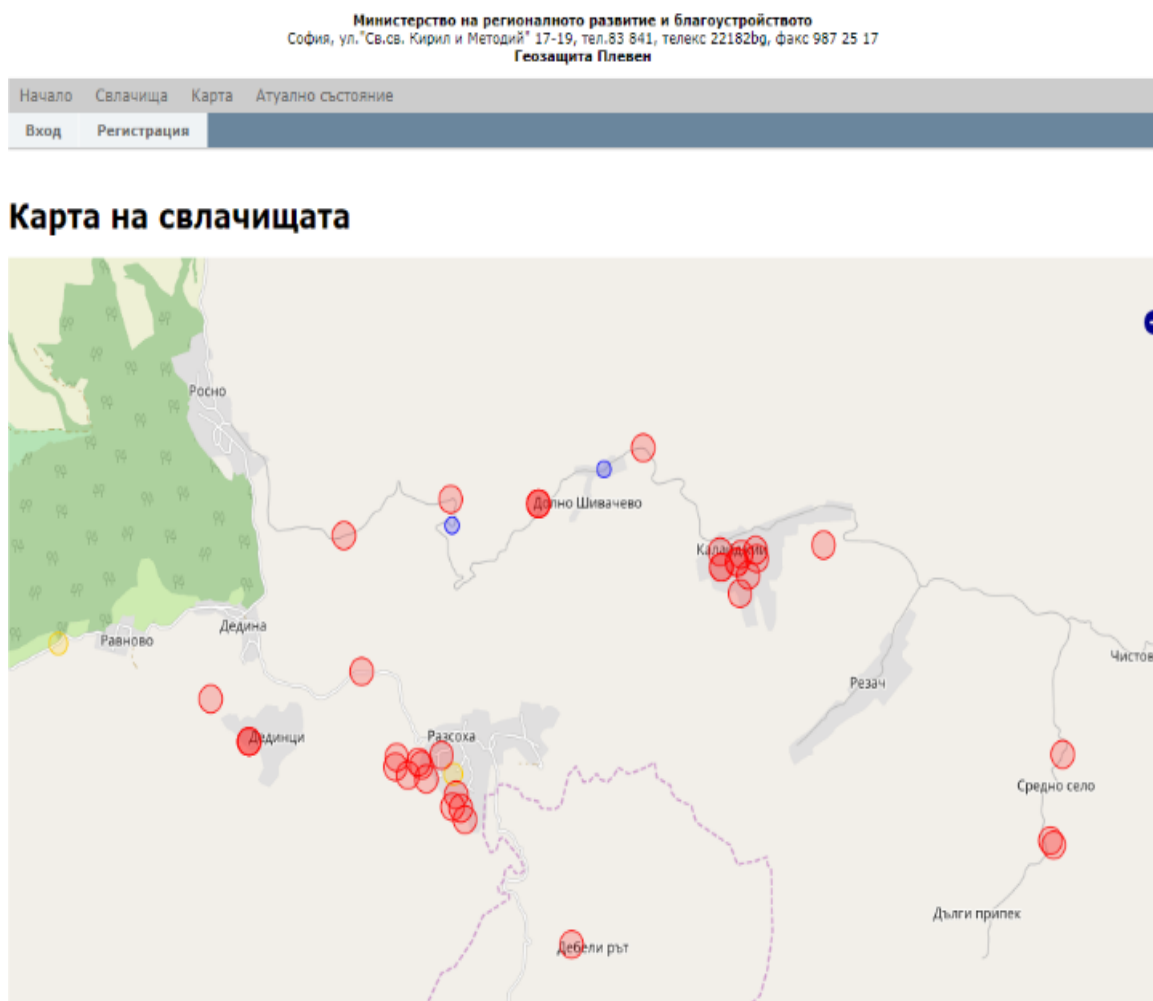
Източник: „ГЕОЗАЩИТА ПЛЕВЕН“ ЕООД

На Фиг. 21 и Фиг. 22 са показани местоположенията на свлачищата, регистрирани на територията на община Златарица.

Фиг. 21 Местоположение на свлачищата в землището на гр. Златарица

В землището на гр. Златарица са регистрирани 4 бр. свлачища - 3 бр. в състояние периодично активно, намиращи се в землищните граници и 1 бр. в състояние –потенциално, намиращо се в регулацията.

Фиг. 22 Местоположение на свлачищата в землищата на останалите населени места от Община Златарица

Най-много свлачища са регистрирани в землищата на с. Разсоха и с. Калайджи, съответно 13 бр. и 9 бр.

В тази връзка, устройството и застрояването на терени, попадащи в стръмни склонови участъци, както и подсичането на скатове, свързано със строителство на линейни съоръжения (особено - на пътища), е необходимо да се извършва при реализиране на превантивни мерки, възпрепятстващи възникването или активизирането на свлачищни или срутищни процеси - т.нар. „Рискови разрушителни геоложки процеси с внезапно действие или с периодично активизиране“. Особено тези мероприятия следва да се прилагат при проектиране на обекти в с. Разсоха и устройствена зона 1/Жм1 в с. Калайджи.

Таблица 55 Списък на свлачищата в община Златарица, регистрирани и наблюдавани от „ГЕОЗАЩИТА ПЛЕВЕН“ ЕООД към 31.12.2017 г.

№	Селище	Идентификатор	Регистрационен №	Година рег.	Възраст	Състояние	Местонахождение	Разположение	Застрава	Клас	Група	Категория	Проучване	Проектиране	Укр. мероприятия	Дължина, м	Ширина, м	Засегната площ, дка
1	Дединци	VTR14.20514.01	04.2051.01	1975	старо	периодично активно	цялото село и СИ от него, засяга улици и социални обекти	регулация	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	I	няма данни	B				800	600	480.000
2	Дединци	VTR14.20514.02	04.2051.02	1984	съвременно	периодично активно	западнали покрайнини	регулация	шосе, земеделск и земи	III	няма данни	Г				50	40	2.000
3	Долни Шивачево	VTR14.22890.01	04.2289.01	1997	съвременно	стабилизирано	път IV-40050, км 7+700	землище	шосе	IV	0	Г	да	да	ПС, канавки	15	15	0.225
4	Долни Шивачево	VTR14.22890.02	04.2289.02	1997	съвременно	стабилизирано	път IV-40050, км 11-400	регулация	шосе, земеделск и земи	III	0	Г	да	да	ПС, канавки	40	35	1.400
5	Долни Шивачево	VTR14.22890.03	04.2289.03	2012	съвременно	периодично активно	път VTR1161, на 260 км източно от с. Д. Шивачево	землище	шосе	III	няма данни	Г				50	45	2.250
6	Долни Шивачево	VTR14.22890.04	04.2289.04	2012	съвременно	периодично активно	път VTR1161, км 8-100, землище с. Д. Шивачево	землище	шосе	III	5	B				35	85	2.975
7	Златарица	VTR14.30962.01	04.3096.01	1984	съвременно	периодично активно	над ЮИ покр. в района над ул. Сев. сияние	землище	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	III	няма данни	B				50	70	3.500
8	Златарица	VTR14.30962.02	04.3096.02	1984	старо	периодично активно	над ЮИ покр. в района над ул. Сев. сияние	землище	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	IV	няма данни	B				10	10	0.100
9	Златарица	VTR14.30962.03	04.3096.03	1986	съвременно	периодично активно	над ЮИ покр. в района над ул. Сев. сияние	землище	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	IV	няма данни	B				20	30	0.600
10	Златарица	VTR14.30962.04	04.3096.04	1996	старо	потенциално	ЮИ покр. стр. кв. 97	регулация	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	III	няма данни	B				30	40	1.200
11	Калайджи	VTR14.35273.01	04.3527.01	1984	съвременно	периодично активно	ЮЗ покрайнини на селото	регулация	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	III	няма данни	B				150	50	7.500
12	Калайджи	VTR14.35273.02	04.3527.02	1984	съвременно	периодично активно	ЮЗ покрайнини на селото	регулация	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	III	няма данни	B				20	75	1.500
13	Калайджи	VTR14.35273.03	04.3527.03	1984	съвременно	периодично активно	южни покрайнини на селото	регулация	земеделск и земи	III	няма данни	Г				60	30	1.800
14	Калайджи	VTR14.35273.04	04.3527.04	1984	съвременно	периодично активно	юго-западна част на селото	регулация	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	IV	няма данни	B				10	15	0.150
15	Калайджи	VTR14.35273.05	04.3527.05	1984	съвременно	периодично активно	изт. от селото, мест. Дермахака	землище	земеделск и земи	II	няма данни	Г				200	60	12.000
16	Калайджи	VTR14.35273.06	04.3527.06	1997	съвременно	периодично активно	западни покрайнини	регулация	земеделск и земи	III	няма данни	Г				60	90	5.400
17	Калайджи	VTR14.35273.07	04.3527.07	2006	съвременно	периодично активно	в югоизточните покрайнини на с. Калайджи	регулация	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	III	няма данни	B				80	90	7.200
18	Калайджи	VTR14.35273.08	04.3527.08	2012	съвременно	периодично активно	западна част на селото, над ул. Четвъртата	регулация	УЛ, чешма	III	няма данни	Г				120	40	4.800

19	Калайджии	VTR14.35273.09	04.3527.09	2014	съвременно	периодично активно	западна част на с. Калайджии, платно на ул. „Четвъртата“, около 60 м югоизточно от чешмата	регулация	ЖС, УЛ, ЕЛ, (улица та с единствен достъп до 8 къщи)	III	1	Г				55	30	1.650
20	Равново	VTR14.61217.01	04.6121.01	1997	старо	потенциално	път IV-53013 Златарица-Беврово	землище	шосе, горски фонд	III	няма данни	В				30	70	2.100
21	Разсоха	VTR14.61830.01	04.6183.01	1976	съвременно	периодично активно	над южната част	землище	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	III	няма данни	В				50	100	5.000
22	Разсоха	VTR14.61830.02	04.6183.02	1976	съвременно	периодично активно	над южната част	землище	зеделск и земи	III	няма данни	Г				100	40	4.000
23	Разсоха	VTR14.61830.03	04.6183.03	1976	съвременно	периодично активно	до западните покрайнини	землище	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	III	няма данни	В				80	120	9.600
24	Разсоха	VTR14.61830.04	04.6183.04	1976	съвременно	периодично активно	до западните покрайнини	землище	зеделск и земи	III	няма данни	Г				50	100	5.000
25	Разсоха	VTR14.61830.05	04.6183.05	1976	съвременно	потенциално	западно от западните покрайнини	землище	зеделск и земи	III	няма данни	Г				60	80	4.800
26	Разсоха	VTR14.61830.06	04.6183.06	1976	съвременно	периодично активно	западно от западните покрайнини	землище	зеделск и земи	I	няма данни	Г				220	170	37.400
27	Разсоха	VTR14.61830.07	04.6183.07	1982	съвременно	периодично активно	над южните покрайнини	землище	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	III	няма данни	В				100	80	8.000
28	Разсоха	VTR14.61830.08	04.6183.08	1984	съвременно	периодично активно	южно от южните покрайнини	землище	зеделск и земи	III	няма данни	Г				70	40	2.800
29	Разсоха	VTR14.61830.09	04.6183.09	1984	съвременно	периодично активно	западни покрайнини, засяга улица	регулация	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	III	няма данни	В				40	75	3.000
30	Разсоха	VTR14.61830.10	04.6183.10	1984	съвременно	потенциално	източна част	регулация	зеделск и земи	III	няма данни	Г				30	40	1.200
31	Разсоха	VTR14.61830.11	04.6183.11	1984	съвременно	периодично активно	над централната част	землище	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	III	няма данни	В				110	90	9.900
32	Разсоха	VTR14.61830.12	04.6183.12	1984	съвременно	периодично активно	над централната част	землище	шосе, зеделск и земи	III	няма данни	Г				40	50	2.000
33	Разсоха	VTR14.61830.13	04.6183.13	1997	съвременно	периодично активно	път IV-53013 Златарица-Беврово	землище	шосе, зеделск и земи	III	няма данни	Г				30	60	1.800
34	Росно	VTR14.63118.01	04.6311.01	2012	съвременно	периодично активно	път VTR1161, на 2.5 км източно от с. Росно	землище	шосе	IV	няма данни	В				20	30	0.600
35	Росно	VTR14.63118.02	04.6311.02	2015	съвременно	периодично активно	път VTR1161/III-4004, Горско ново село-Златарица/- Росно-Калайджии- Средно село- Дълги припек при км 7-700	землище	път VTR1161	IV	5	В				20	17	0.340
36	Средно село	VTR14.68494.01	04.6849.01	1984	съвременно	периодично активно	южно от селото	землище	ЖС, УЛ, ЕЛ, ВиК	III	няма данни	В				40	30	1.200

37	Средно село	VTR14.68494.02	04.6849.02	1084	съвременно	периодично активно	южно от селото	земище	зеделск и земи	IV	няма данни	Г				40	15	0.600
38		VTR14.68494.03	04.6849.03	1984	съвременно	периодично активно	северни покрайнини	регулация	зеделск и земи	III	няма данни	Г				70	140	9.800

Източник: „ГЕОЗАЩИТА ПЛЕВЕН“ ЕООД

Свлачището с най-голяма засегната площ от 480 дка е регистрирано в „Геозащита” Плевен под номер №VTR14.20514.01. Свлачището се намира в землището на с. Дединци и е формирано на левия долинен склон на р. Бебровска, който в района има североизточно изложение, среден наклон 14° и в горната си част е преоткосиран и застроен. В основата на склона свлачището обхваща участък от път VTR1162 /III-4004/-Златарица-Разсоха-Граница общ. (Златарица-Елена)-Беброво/-И-53/.

В геоложко отношение, склонът е изграден от делувиялни глинести материали, които залягат върху разновидностите на *Камчийската свита* - пачки от пясъчници и мергели до глинести мергели, с възраст *долна креда, бериас - хотрив*.

В периода 1975-1985 г. са регистрирани няколко последователни активизации на свлачищните процеси, в резултат на които са нанесени значителни щети по сградния фонд и техническата инфраструктурата на селото.

При извършения инженерно-геоложки оглед са установени белези от периодични активизации на геодинамичните процеси, в резултат на които свлачището е увеличило дължината си с около 100 m в североизточна посока и е обхванало участък от път VTR1162. Размерите на свлачищната деформация са - дължина около 800 m и ширина 600 m.

Свлачищното засичане преминава на около 100 m под билото на склона и има амплитуда на пропадане 0.5-1.0 m и разтвореност 0.2-0.5 m. В зоната на засичането са развити ерозионни ровини с дълбочина 0.15-0.20 m, в които на места се разкрива основната скала.

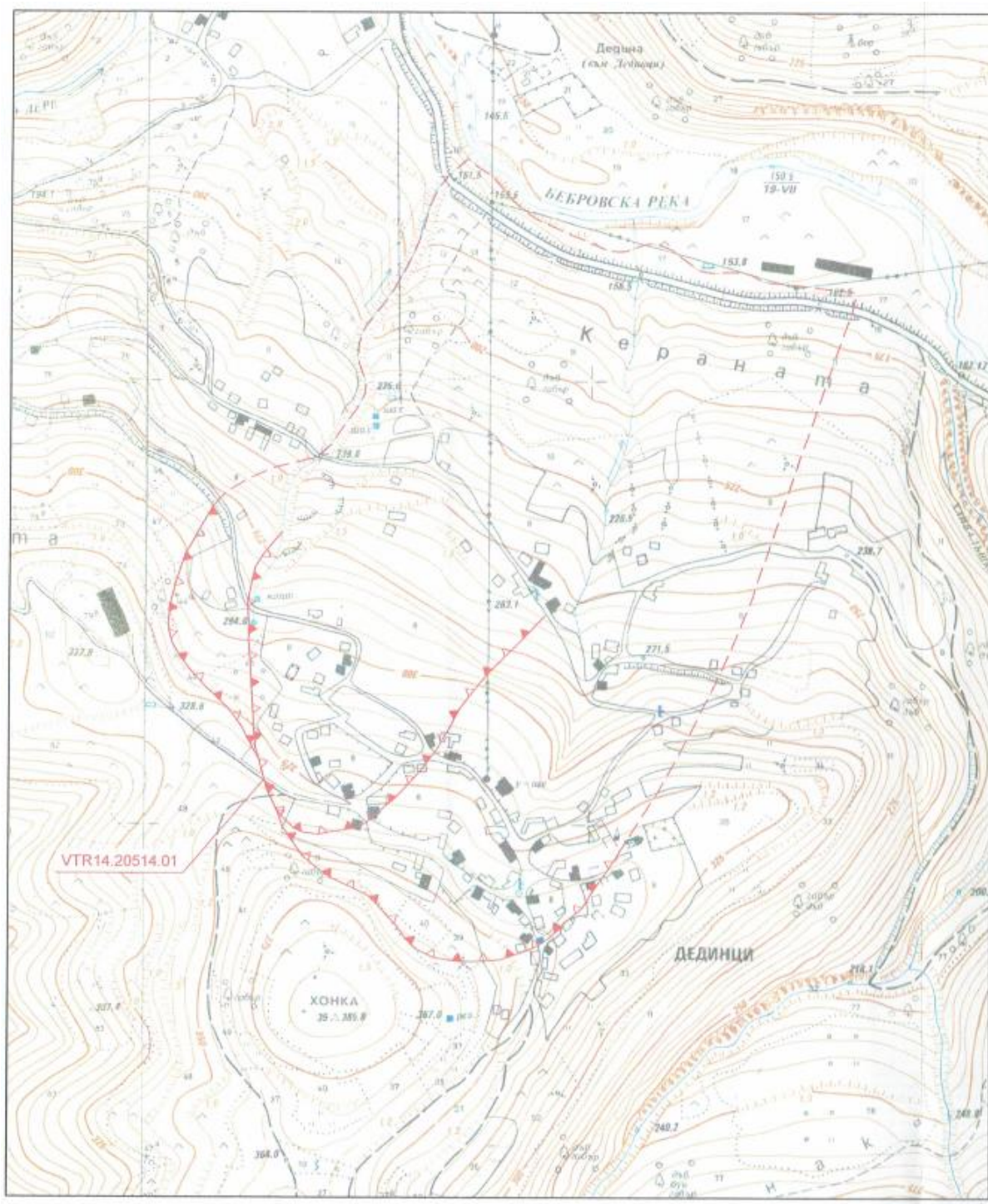
Част от кварталите на селото са обитаеми, като в тях има отделни имоти с постоянни жители. По жилищните сгради в имотите се установяват пукнатини с разтвореност до 3-4 см (в зоните на светлите отвори и в основите). Някой от сградите са със значителни деформации по носещата конструкция и са освободени от собствениците.

В северозападната си част, свлачището засяга единствения път за селото. В резултат от свлачищните процеси има значителни отклонения от нивелетата на пътното платно - образувани са слягания и издувания на платното с денивелация до 0.5 m. Стълбовете на преминаващия до пътя електропровод са силно наклонени.

В долната част на свлачището, по платното на път VTR1162 се установяват локални свлачищни процеси, развити по откоса на насипната призма на пътя. В тези зони са образувани слягания на настилка, с денивелация до 0.3-0.4 m, и пукнатини с разтвореност 3-4 cm, които на места обхващат цялата ширина на платното.

Отводнителната канавка на пътя е запълнена със свлечени материали и не отвежда повърхностните води, постъпващи от горната част на склона. Съществуващите водосточни съоръжения са в различна степен запълнени от наноси и нямат добра проводимост.

В основата на склона под път VTR1162 преминава трасето на електропровод високо напрежение.

Фиг. 23 Местоположение на свлачище № № VTR14.20514.01,

Условни обозначения

	Засичане на старо, периодически-активно свлачище
	Предполагаеми граници на свлачище
VTR14.20514.01	Идентификационен номер на свлачище регистрирано от "Геозащита Плевен" ЕООД

Изводи и препоръки:

Регистрираното свлачище № VTR14.20514.01 запазва периодически-активното си състояние. Според приетите класификации в Наредба № 12 от 03.07.2001 г. за проектиране на геозащитни строежи,

сгради и съоръжения в свлачищни райони, издадена от МРРБ, свлачищната деформация се отнася към I клас (повърхност над 20 000 м²), група 5 (скорост от 5 до 0.05 мм/дн), категория „В“ (жилищни сгради с височина до 10 м, пътища и съоръжения с местно значение).

Причините за формирането и периодичните активизации на свлачището са свързани с геоморфоложките особености, литоложният строеж на склона и техногенното въздействие върху него. Стръмният ляв долинен склон на реката и плиткото залягане на водоплътните мергели от основната скала, в комбинация с подсичането на основата на склона от ерозионното действие на реката и изкопните работи за прокарването на път VTR1162 са благоприятствали делапсивният механизъм на развитие на свлачищните процеси. Същевременно, плиткото залягане на водоупорните пластове е причина за формиране на плитък водоносен хоризонт и водонасищане на тънката делувиялна покривка на склона в периодите на интензивни валежи и снеготопене. За повишената степен на водонасищане в основата на склона допринасят нарушената вертикална планировка в зоната на път VTR1162 и компрометираните отводнителни съоръжения.

В горната част на склона, свлачищните процеси застрашават жилищните сгради, уличната мрежа и единствения път за с. Дединци. В основата на склона свлачищните активизации поражда опасност от цялостно прекъсване на път VTR1162, който е основна връзка за с. Разсоха, с. Дебели рът, с. Стояновци, с. Тънки рът и с. Дайновци с гр. Златарица, като обходният маршрут през с. Беброво е по-дълъг с около 25 км.

Като временни мероприятия за намаляване интензивността на свлачищните процеси, „ГЕОЗАЩИТА ПЛЕВЕН“ ЕООД е препоръчала на Община Златарица следното:

- Да се почистят и поддържат в добро експлоатационно състояние отводнителните съоръжения на пътя за с. Дединци;
- Да се направи ревизия на главния водопровод за селото и на локалните отклонения за имотите и при наличие на течове, те да бъдат незабавно отстранени;
- На път VTR1162 да се постави надеждна сигнализация, която да предупреждава участниците в движението за съществуващите участъци с деформации по платното;
- Да се тампонират с битумна паста или асфалтова смес всички отворени пукнатини в асфалтовата настилка;
- Да се почисти и поддържа отводнителна канавка и водосточните съоръжения на пътя.

Необходимостта от последващи действия, свързани с проучване, проектиране и изграждане на силови укрепителни съоръжения в обхвата на свлачището е целесъобразно да се докаже чрез инструментални измервания на повърхностните движения в района на свлачищната деформация. За целта препоръчваме изграждането на наблюдателна мрежа от повърхностни геодезически репери, разположени в профилни линии, по направление на движението на свлачището и провеждането на режимни измервания с честота през 1 година.

Регистрираното от старо, периодично-активно свлачище №VTR14.20514.01 остава в режим на периодично наблюдение (при сигнали от местните власти).

4.5. Минерално разнообразие

На територията на община Златарица няма дадени концесии за добив на полезни изкопаеми.

Извършените сондажни проучвания показват малки наличия на серни залежи в землището на село Разсоха.

5. Ландшафт

С понятието „ландшафт“ се означава компонентът на околната среда, който възниква в резултат от взаимодействието на редица природни, а на по-късен етап от развитието на културните и редица други фактори.

Ландшафтът е относително еднородна по своя генезис територия, в която се наблюдава закономерно повторение на участъци, тъждествени на геоложкия строеж, формата на релефа, хидрогеологията, микроклимата, биоценозата и почвата.

Абиогенните компоненти на ландшафта (климат, релеф, води) са устойчиви и бавно изменящи се, докато биогенните (растителен и животински свят) са динамични и бързо променящи се и в значителна степен, повлияни от човешката дейност. Повечето от ландшафтите са устойчиви, а същевременно могат да се променят и при определено въздействие да преминават от едно в друго състояние.

Според комплексното физико-географско райониране на България Община Златарица се отнася към ландшафтна зона на Старопланинската област, подобласт Предбалкан (по Гълъбов, 1975, ФорКом 2002).

По ландшафтно-типологичната схема на страната, района на Община Златарица спада към следната област (по Петров 1997 г.):

Б - Старопланинска област

VI - Централно старопланинска подобласт

Съгласно типологичното ландшафтно райониране на България (1997 г.) територията на Община Златарица попада в следните ландшафтни структури, показани в Таблица 56:

Таблица 56 Типологично ландшафтно райониране на България (1997 г.)

1. Клас	Равнинни ландшафти
1.2 Тип	Ландшафти на умереноконтиненталните степни, ливадно степни и лесостепни равнини.
1.2.6. Подтип	Ландшафти на лесостепните равнини
1.2.6.9. Група	Ландшафти на лесо – степни равнини, на лъсови скали с висока степен на земеделско усвояване.

/*Посочените в таблицата числени индекси на ландшафтните таксономични рангове са в съответствие с „Типологично ландшафтно райониране“ на страната и отразяват ландшафтите от разглежданата територия/

Поради разнообразието по отношение на релефните форми, хидрогеоложките условия и скален субстрат, територията на община Златарица попада в различни класификационни ландшафтни групи, а именно:

Таблица 57 Типологично ландшафтно райониране на България (1997 г.)

1. Клас	Равнинни ландшафти
1.3 Тип	Ландшафти на умереноконтиненталните горски, платообразно издигнати планини
1.3.8. Подтип	Ландшафти на горските хълмове
1.3.8.13. Група	Ландшафти на горските хълмове на лъсови скали със средна степен на земеделска усвоеност
1.3.8.14. Група	Ландшафти на горските хълмове на варовикови скали преобладават горски широколистни нискоствълбени ландшафти /издънкови гори/

/*Посочените в таблицата числени индекси на ландшафтните таксономични рангове са в съответствие с „Типологично ландшафтно райониране“ на страната и отразяват ландшафтите от разглежданата територия/

Настоящо състояние /характеристика/ на ландшафта. Ландшафтообразуващи фактори

Ландшафтното устройство на Община Златарица, се обуславя от природо- географските характеристики на региона – географското ѝ положение, релеф, климатични и водни ресурси, почвена и геоложка характеристика и биологично разнообразие, което определя и разнообразието му.

Основният ландшафтен облик на територията на общината се определя основно от разнообразието в релефа, с преобладаващ ниско-планински, хълмист и равнинен, като цялата ѝ територия условно попада в първите гънки на Предбалкана, със средна надморска височина от 300 до 600 m. По-голямата част от територията ѝ, е с хълмист релеф, образуван от редица ниски и средно високи ридове, успоредни на главната Старопланинска верига. Те са дълбоко прорязани от напречни проломи, в които текат Златаришка и Бебровска река.

Ландшафтната характеристика на района на териториалния обхват на плана е от смесен вид - природно-антропогенна. Антропогенните компоненти на ландшафта се изразяват в разположените на територията на общината населени места, инфраструктурни обекти, както и тези за селскостопански характер.

Съществуващите елементи на техническата инфраструктура в ландшафта на територията на община Златарица са равномерно разпределени и добре развити. В повечето случаи имат линейни структури - пътища, ж.п. линии, електропроводи, водопроводи и др., които преминават през територията, наземно и/или надземно, налагайки своите очертания в ландшафта.

По отношение на хидрогеоложките условия, през територията на община Златарица протичат четири реки:

- река Златаришка /Бързица/ идва от съседната община Елена, минава през град Златарица и след това се влива в река Веселина;
- река Веселина /Капинска река/, водеща началото си от централното Старопланинско било. Премахва през землищата на селата Горско Ново село, Родина и град Златарица. В горното течение на реката е изграден язовир „Йовковци”, стопанисван от „В и К-Йовковци” ООД гр. Велико Търново;
- река Бебровска преминава през землището на селата Разсоха, Дединци, Росно, Горско Ново село и се влива в река Веселина;
- река Стара река, преминава периферно през землищата на селата Чешма и Сливовица.

Ландшафтните изменения на територията на община Златарица са необратими /главно в населените места/ поради това, че връщането на ландшафтния облик в изходно състояние е невъзможно. В резултат на това, структурата на съществуващите естествени видове ландшафти основно се е изменила, като под влияние на природните и антропогенни елементи, формиращи отделните типове ландшафти са следните:

- Паркове, градини и зелените площи за ограничено ползване в населените места;
- Гробищните паркове;
- Обектите за спорт и рекреация;
- Транспортните обекти и инфраструктура, и развитите зелени зони около тях;
- Земеделски територии /ниви, трайни насаждения/;
- Гори;
- Водни течения и площи и дървесно-храстовата растителност около тях.

На територията на Община Златарица, са определени следните видове ландшафти:

- ✓ **Урбогенен /Селищен ландшафт** - този тип ландшафт се формира в резултат на активната човешката дейност, която е променила в различна степен част от съществуващите природни компоненти, формирайки нов характер и структура. Те обхващат различно променени от стопанската, строителната и културната дейност на човека природни условия. Тук попадат всички населени места на територията на община Златарица;
- ✓ **Антропогенен ландшафт (промишлено-техногенен ландшафт)** – този тип ландшафт се формира, в резултат от човешката дейност, която е променила в различна степен някои от природните компоненти, формирайки техния специфичен характер и структура. За разлика от естествените ландшафти, които са в състояние да се саморегулират, развитието на антропогенния ландшафт зависи от човека. Този тип ландшафти, се подразделят най-общо на „урбанизирани“ или „техногенни“. В обхвата на техногенните ландшафти се включват предприятията в индустриалните зони, ж.п линии, изградената инженерна инфраструктура, изкопите на рудниците и кариерите, изкуствените насипища от миннодобивната дейност и др.;

- ✓ **Антропогенни ландшафти с културно-историческо значение** - включва всички недвижими културни ценности на територията на Община Златарица;
 - ✓ **Агрогенен /зеделски/ ландшафт** - селскостопанските /агрогенни/ ландшафти също имат главно присъствие, на територията на общината. Основната част от тях са: обработваеми земи и необработваеми земи (мери, пасища, дерета, оврази, и пустеещи земи и др.);
 - ✓ **Дендрогенен ландшафт** – обхваща всички горски територии, в границите на общината;
 - ✓ **Дендрогенен ландшафт, около водни течения и обекти (Аквален ландшафт)** – дървесните насаждения около бреговете на реките и водните обекти на територията на общината;
 - ✓ **Природен ландшафт** - този тип ландшафт се формира под влияние на природните фактори и не попада под въздействие на човешката дейност. Устойчивостта на тяхната структура се определя от процесите на саморазвитие и саморегулиране. В тази група попадат **законово запазени ландшафти** - това са ландшафтни комплекси, попадащи под защитата на държавното екологично законодателство - резервати, защитени територии и природни обекти и др.
- **Характеристика на видовете ландшафти на територията на общината**

Урбогенен /Селищен ландшафт

Тази група ландшафти на територията на община Златарица са представени в градовете, селата, вилните зони и оформените и съществуващи промишлени зони. В атмосферата се изхвърлят малки емисии от СО и СО₂, отделяни от жилищата през студеното полугодие, в които за отопление са използват изключително дърва и въглища. Селата се отличават с по-разредено застрояване и по-ниско строителство, в границите им.

Административният център град Златарица е моноцентричен модел на развитие и линейна структура, като за общината е характерно хетерогенното разпределение на селищата от части основно по протежението на реките, което формира линейния характер на пространствената структура, както на селищната мрежа, така и на повечето от населените места. В пространствената структура на общината се открояват няколко основни направления, по които са разположени повечето селищни структури. Характерно за пространствената структура на селищната мрежа е тенденцията за усвояване на нови терени по дължината на комуникационните връзки.

По-отношение на зелената система на територията на общината, заемащите площи са неголеми и се нуждаят от по добра поддръжка. Не са и в състояние да се само възобновяват. Устойчивите компоненти в тях са геоложката основа, релефа и климата.

Антропогенен ландшафт (промишлено - техногенен ландшафт)

Антропогенните (промишлено-техногенните) ландшафти се приемат като едни от най-неблагоприятни екологически въздействия, естетически нарушения, които се създават в околната среда. Промислените ландшафти се приемат за територии с незначително участие на елементи на естествената среда и натуралните формации. Същите се характеризират със слаба устойчивост във времето. Тя е породена от липсата на възможност за саморегулиране, тъй като съществуването им зависи изцяло от антропогенната дейност.

На територията на община Златарица в сектора промишленост най-вече са развити отраслите: металолеене, металообработване, сортиране и пакетиране на отпадъци и отломки от черни и цветни метали. В този отрасъл функционират 2 промишлени фирми - „Фондрима и КО“, гр. Златарица и „Строй консулт“ ЕООД, гр. София. В общината са реализирани инвестиции в областта на енергетиката - добив на енергия от фотоволтаични системи на площ от 827 дка от корейската фирма „Рес технолоджи“ АД и др.

Общата площ на обособените на територията на общината промишлени зони е 249 дка, включваща следните обекти:

- Складовете при ЖП гара 10 %;
- Подстанция, м. „Баждермен“;
- „Столеком“ АД – гр. Златарица - 1;

- „Столеком“ АД – гр. Златарица - 2;
- „Фондрима и Ко“ ООД, гр. Златарица, м. „Сената“;
- „Метал инвест“ ЕООД, В. Търново, м. „Белият дом“.

От разположените елементи на техническата инфраструктура на територията на община Златарица ясно личи, че те засега все още са тясно обвързани и подчинени на една пространствена организация, изразяваща се в свързване на селищата в общината и осъществяването на пътната връзка със съседните общини (Лясковец, Горна Оряховица, Велико Търново и др.).

Транспортната инфраструктура на общината носи типичните белези на селските райони и общини. Транспортните артерии в общината, заема 0.51% от общата ѝ площ. Те имат определяща роля за формирането на техногенния инфраструктурен ландшафт в общината.

През територията на Златарица минава една железопътна линия с гара в град Златарица. Изградена през 40-те години на миналия век ж.п. линия Горна Оряховица – Златарица е продължена през 70-те години до гр. Елена. От 2003 година, превозната дейност по нея е преустановена по икономически причини.

Не по-малко влияние върху антропогенния облик на ландшафта оказват и електропроводите за високо напрежение, които също формират надземни инфраструктурни коридори.

Антропогенни ландшафти с културно-историческо значение

Културния ландшафт, отразяващ традиционната среда около обекта на наследството и тяхната взаимосвързаност пространствено и във времето, са свидетелства за миналите и сегашните взаимодействия на човека със заобикалящата го среда. Развитието на техниката, както и настъпилите промени в областта на градоустройството, транспорта, инфраструктурата, туризма и дейностите за отбиха водят до бърза промяна на европейските културни ландшафти, което може да доведе до влошаване на тяхното качество. Това се отнася не само до ландшафтите с голяма природна стойност, но и до всички други категории природни ландшафти, както и тези в градската среда.

На територията на община Златарица е съхранено недвижимо културно-историческо наследство, което заедно с природно-географските дадености представлява определен ресурс с изявен научно-познавателен, възпитателен и стопански потенциал.

В границите на останалите населени места в общината под законова защита като недвижими културни ценности (декларирани и обявени) са поставени отделни (единични) обекти, основно архитектурни паметници (стари къщи), художествени паметници - местните църкви и останки от тях, както и незначителен брой исторически паметници на културното наследство в отделните населени места.

По отношение недвижимите културни ценности (НКЦ), съхранявани в границите на населени места, с най-висока степен на концентрация и с най-изявени ценностни характеристики са тези в общинския център - гр. Златарица. В него е представен набор от архитектурни и исторически паметници и други НКЦ, които са концентрирани в териториално обособени и относително съхранени урбанистични структури.

Агрогенен /зеделски/ ландшафт

Обликът на този ландшафт се формира от обработваемите земи и пасищата. Агрогенните ландшафти са природо-териториални комплекси от землищата на общината. Формирани са под влияние на целенасочена антропогенната дейност, която предизвиква изменения в ландшафта, с цел удовлетворяване на определени потребности. Съществуването на тези ландшафти изцяло зависи от антропогенната дейност - човекът може постоянно да ги поддържа в конкретното състояние.

Земеделските площи, които формират агрогенния ландшафт в границите на община Златарица са 11 769.75 ha или 50.58 % от територията на общината, повече от половината ѝ територията, и определя преобладаващия тип ландшафт в границите ѝ.

Голяма част от земеделските земи са окрупнени, закупени или отдадени под наем и се обработват от земеделски производители. Остават и малките лични стопанства. В разпределението на

обработваемата земя най-голям е делът на зърнените култури, а зеленчукопроизводството е изцяло в дребни земеделски производители. Средните добиви от тези култури варират в различни граници в зависимост от климатичните условия.

Дендрогенен ландшафт

Горските територии, формиращи дендрогенния ландшафт в Община Златарица, заемат площ от – 101 32.7 ha, което представлява 44.62% от площта ѝ. Горите са естетическа категория със значително визуално и екологично въздействие.

Разпределението на общата площ на горския фонд по вид на основните типове горите е следното:

- Иглолистни гори 1462.3 ha или 14.58 %;
- Широколистни гори високостеблени 2168.6 ha или 21.63 %;
- Нискостеблени гори 383.0 ha или 3.82 %;
- Гори за реконструкция 2551.9 ha или 25.45%.

Територията на община Златарица попада изцяло в границите на *Държавно горско стопанство (ДГС) Елена, Северноцентрално държавно предприятие-Габрово*. Лесоустройственият проект на ДГС Елена, осигурява добри предпоставки за стопанисване и ползване на горския фонд на територията на общината. Основните насоки на организация на горското стопанство, предвидени в проекта са съобразени с поставената цел по групи гори и земи, съобразно функциите които те изпълняват.

В структурата на горските ландшафти от територията на ландшафтна зона на Старопланинската област, подобласт Предбалкан преобладават от сиви горски почви, заемащи $\frac{3}{4}$ от територията на общината. Същите са развити върху хълмист и нископланински релеф, дълбоко разчленен и изграден от кредни и терциерни седименти - мергели, варовити пясъчници, мергелни варовици. Физиономичен компонент в този ландшафт е дървесната растителност, заемаща 44.62% от площта ѝ. Основните растителни и храстови видове които се срещат са - габър зимен дъб, келяв габър, липа, благуна и др. Като спътници в насажденията участват и череша, бряст, явор, шестил, ясен, брекиня, трепетлика и др. От иглолистните видове са характерни белият и черният бор, смърч, ела и др. Покрай реките са разпространени влаголюбиви дървесни видове – върби и тополи.

Дендрогенен ландшафт, около водни течения и обекти (Аквален ландшафт)

Към този тип ландшафт спадат териториите около водни течения и обекти, заети с влаголюбива дървесно-храстова растителност, която подчертава и засилва изразителността на бреговия силует.

Площта на водните обекти на територията на община Златарица е 206.47 ha (0.91%). В структурата на аквалните ландшафти се включват теченията на реките Златаришка (Бързица), Бебровска, Веселина, Стара река и микроязовири. Някои от реките са с непостоянни водни течения, поради това, че през лятото силно намаляват водните им количества. Тогава ландшафтът се променя като израз на неговите сезонни ритмики. Визуалното въздействие на този тип ландшафти е най-силно.

Законово запазени ландшафти /природни ландшафти/

Община Златарица притежава ценни по отношение на биологичното разнообразие съобщества и екосистеми. Това е важен фактор и за естетическото въздействие на района, като цяло. Конкретно, в тази група се включват ландшафтни комплекси с конзервационно значение, попадащи под законова защита.

На територията на община Златарица, такива ландшафтни обекти са:

- Защитени зони по реда на чл. 6, ал.1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):
 - BG0000279 „Стара река”, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приети с Решение на МС № 122/02.03.2007 г., ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г. и по Директива 92/43/ЕИО;

- BG0000280 „Златаришка река”, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приети с Решение на МС № 122/02.03.2007 г., ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г. и по Директива 92/43/ЕИО.

Миграция на замърсителите в ландшафта

Миграцията на различните видове замърсители в ландшафта се осъществява по пътя на три основни компонента на околната среда - атмосферен въздух, води /повърхностни и подземни/ и почви. Анализът на възможните им миграции дава основание за следната оценка:

- по пътя на атмосферният въздух - различната динамичност на този компонент определя значително разнообразие в разпространението на вредности по въздушен път в пространствен аспект. Предпоставките за разпространение на замърсители във въздуха на общината са налични, но източниците на замърсяване - незначителни, поради което общината не е включена в категорията “горещи точки на замърсяване”;
- по пътя на повърхностните и подземни води - по отношение на повърхностните води, миграцията на замърсители се стимулира по индиректен път – от подпочвените води и по директен - чрез вливането на непречистени отпадъчни води в реките; веригата е сравнително лабилна и в първия случай зависи от състоянието на подземните води, а във втория – от техническата обезпеченост за пречистване на отпадъчните води; от двете възможности, по-неблагоприятната за общината е свързана с ниската степен на пречистване на отпадъчните води. По отношение на подземните води миграция на вредни вещества е възможна т. к. подхранването на водоносния комплекс е резултат от инфилтрацията на атмосферни валежи, повърхностни води, вкл. недостатъчно пречистени отпадъчни и подземни води;
- чрез почвите - пренос на замърсители по пътя на почвите е възможна предвид наличието основно на нерегламентирани и nereкултивирани депа за отпадъци.

В тази връзка може да се направи заключението, че ландшафтът на община Златарица, се характеризира с висока степен на естествена устойчивост и ниска степен на антропогенно натоварване. Независимо от това, основните му съставляващи елементи се намират в непосредствена връзка по отношение миграцията на замърсители, и влошаването на състоянието на който и да е от тях се отразява неблагоприятно върху състоянието на всички останали.

6. Природни обекти

6.1. Защитени територии по смисъла на ЗЗТ

Територията на община Златарица, е с относително добра екологична характеристика. Няма значими източници на замърсяване, на околната среда. Екологичното състояние на компонентите: въздух, води и почви е добро. Налице са значителни екологично чисти територии.

Съгласно *Закона за защитените територии*, на територията на община Златарица, няма обявени и не попадат защитените природни територии и обекти.

6.1.1. Вековни дървета

Вековните дървета се опазват по реда на глава пета, чл. 109 от *Закона за биологичното разнообразие*. На територията на община Златарица са установени три броя вековни дървета, включени в *Регистъра на вековните дървета в България*, а именно:

- **Благун** (*Quercus frainetto*) (Код в регистъра: 2057) – **3 броя**. Намират се в с. Равново, община Златарица. Обявени са със Заповед № 640 от 26.09.2008 г., ДВ, бр. 89/14.10.2008 г.

Характеристиките на вековните дървета са както следва:

- 1) Благун - Години към датата на обявяване: над 150, Реална възраст: 160, Височина: 15 м., Периметър 2 м,
- 2) Благун - Години към датата на обявяване: над 150, Реална възраст: 160, Височина: 15 м., Периметър 2 м,

- 3) Благун - Години към датата на обявяване: над 150, Реална възраст: 160, Височина: 15 м., Периметър 2 м.

Фиг. 24 Вековни дървета, с. Равново, община Златарица /2-3/

Фиг. 25 Вековни дървета, с. Равново, община Златарица /1,2,3/

6.2. Защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000

На територията на Община Златарица, попадат части от 2 защитени зони от общоевропейската мрежа Натура 2000, обявени по Закона за биологичното разнообразие с обща площ 60.99 ha, съставляващи 0.262 % от територията на общината. Списъкът със защитените зони, попадащи в границите ѝ е представен в таблицата по-долу.

Таблица 58 Защитени зони на територията на община Златарица

Код	Име	Тип 33/ Директива
-----	-----	-------------------

Стара река	BG0000279	Тип В - Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, 146.17 ha
Златаришка река	BG0000280	Тип В - Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, 67.69 ha

На следващата *Фиг. 26* е представено разположението на защитените зони на територията на община Златарица.

Фиг. 26 Карта на защитените зони по Натура 2000 на територията на община Златарица, област Велико Търново

6.2.1. Защитена зона BG0000279 „Стара река“ по Директива 92/43/ ЕИО за природните местообитания

Защитена зона BG0000279 „Стара река“ за опазване на природните местообитания припокрива защитена зона по Директива за птиците. Одобрена с РМС №122/02.03.2007 (ДВ бр. 21/09.03.2007 г.) и одобрена с Решение на Европейската комисия от 12.12.2008 г. на втори актуализиран списък на териториите от значение за Общността в Континенталния биогеографски регион (нотифицирано под номер С (2008) 8039).

Местоположение: Защитената зона е разположена на 26°06 07' източна географска дължина и 43°09 23' северна географска ширина, на площ от 146.17 ha.

Тя обхваща поречието на р. Лефеджа, която до устието на притока ѝ Джулюнишка река се нарича Стара река. Дълг е 43.9 km, има малки притоци и често пресъхва. Водите ѝ се използват за напояване. Скалната основа на защитената зона е съставена от варовици и мергели. 50 % от реката преминава през открити площи, а останалата ѝ част през гористи полупланински райони. Защитената зона пресича първокласния път Варна-София. Характерни за реката са относително голямата денивелация и бързото течение. Коритото в горната част на реката е тясно и скалисто.

Защитената зона е важен биокоридор между басейна на река Янтра, язовирите Сланник Йовковци, Ястребино и Централна Стара планина. Основните заплахи са замърсяване на водата, изсичане на крайречната растителност, прекъсване на достъпа чрез препятствия като бентове, отклоняване на води при маловодие, и браконьерство. Необходимо е да се преустанови замърсяването на водата и да се наложи строга забрана върху сечта.

Предмет и цели на опазване на защитената зона, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 на ЗБР:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата;
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

➤ Природни типове местообитания

В актуализирания стандартен формуляр, като обекти на защита в границите на защитената зона са включени 7 типа местообитания от Приложение I на Директива 92/43 ЕЕС и 4 са новоустановени при изпълнението на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I”.

Таблица 59 Природни местообитания предмет на опазване в защитената зона

Код	Пр.	Име	% Покритие	
			Стандартен формуляр (ha)	МОСВ Картиране (ha)
6210		Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (<i>Festuco Brometalia</i>) /новоустановено за защитената зона/	-	0.43
6430		Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс	36.54249	31.07
7220	*	Извори с твърда вода с тувести (бигорни) формации (<i>Cratoneurion</i>)	-	0.01
8210		Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове /новоустановено за защитената зона/	-	0.31
9180	*	Смесени гори от съюза <i>Tilio-Acerion</i> върху сипеи и стръмни склонове	1.9499	0.61

91E0	*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Pandion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	36.54249	222.69
91G0		Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>	3.31805	2.57
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори	4.34124	0.16
91S0	*	Западнопонтиски букови гори /новоустановено за защитената зона/	-	0.04
91W0		Мизийски букови гори	0.30111	0.19
91Z0		Мизийски гори от сребролистна липа	0.19586	0.07
*приоритетно природно местообитание Новоустановените природни местообитания в зоната са с удебелен черен шрифт (бoлд)				

Според информация, получена в резултат на проект: „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, не е потвърдено наличието на следните природни местообитания в границите на защитената зона с кодове - 1530, 3150, 6110, 6240, 6250, 40C0, 91F0, 91I0.

Целеви животински видове, включени в приложение II на Директива 92/43/ЕИО и приложенията на Закона за биологичното разнообразие:

➤ Бозайници без прилепи, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО

Таблица 60 Бозайници без прилепи, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО

БОЗАЙНИЦИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС								
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Популация		Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Мин.	Макс.	Попул.	Опaz.	Изолир.	Цял. Оц.
1352	<i>Canis lupus</i> Европейски вълк	P			D	-	-	-
1355	<i>Lutra lutra</i> Видра	-	-	-	C	C	C	B
1335	<i>Spermophilus citellus</i> Палугер	P			D	-	-	-
2635	<i>Vormela peregusna</i> Пъстър пор	P	-	-	C	C	C	C
2609	Черногръд хомяк <i>Mesocricetus newtoni</i>	P			D	-	-	-

➤ Прилепи, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО

Таблица 61 Прилепи, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО

ПРИЛЕПИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС								
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Популация		Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Мин.	Макс.	Попул.	Опaz.	Изолир.	Цял. Оц.
1310	Дългокрил прилеп <i>Miniopterus schreibersii</i>	P	-	-	D	-	-	-
1323	Дългоух ношник <i>Myotis bechsteinii</i>	P	-	-	D	-	-	-
1307	Остроух ношник <i>Myotis blythii</i>	R	-	-	C	B	C	C
1321	Трицветен ношник <i>Myotis emarginatus</i>	R	-	-	C	B	C	C
1324	Голям ношник <i>Myotis myotis</i>	R	-	-	C	B	C	C
1304	Голям подковонос <i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	P	-	-	C	B	C	C
1303	Малък подковонос <i>Rhinolophus hipposideros</i>	R	-	-	C	B	C	C

➤ Земноводни и влечуги, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО

Таблица 62 Земноводни и влечуги, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО

ЗЕМНОВОДНИ И ВЛЕЧУГИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС								
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Популация		Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Мин.	Макс.	Попул.	Опав.	Изолир.	Цял. Оц.
1188	<i>Bombina bombina</i> Червенокоремна бумка	Р			С	А	С	А
1193	<i>Bombina variegata</i> Жълтокоремна бумка	Р	-	-	С	А	С	А
1171	<i>Triturus karelinii</i> Голям гребенест тритон	Р	-	-	С	А	С	В
5194	<i>Elaphe saurotates</i> Пъстър смук	Р	-	-	С	С	С	С
1220	<i>Emys orbicularis</i> Обикновена блатна костенурка	Р	-	-	С	А	С	В
1217	Шипоопашата костенурка <i>Eurotestudo hermanni boettgeri</i>	Р	-	-	С	А	С	А
1219	Шипобедрена костенурка <i>Testudo graeca ibera</i>	Р	-	-	С	С	С	С

➤ **Риби, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО**

В таблицата са посочени видовете риби, предмет на опазване в защитената зона по данни от актуализирания и стандартен формуляр:

Таблица 63 Риби, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО

РИБИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС								
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Популация		Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Мин.	Макс.	Попул.	Опав.	Изолир.	Цял. Оц.
1138	<i>Barbus meridionalis</i> Черна (балканска) мряна	С	-	-	С	А	В	А
1149	<i>Cobitis taenia</i> Обикновен щипок	Р	-	-	С	В	С	В
1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i> Европейска горчивка	С	-	-	А	С	В	С
1146	<i>Sabanejewia aurata</i> Балкански щипок	Р	-	-	Д	-	-	-

➤ **Безгръбначни, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО**

В таблицата са посочени видовете безгръбначни, предмет на опазване в защитената зона по данни от актуализирания и стандартен формуляр:

Таблица 64 Безгръбначни, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО

БЕЗГРЪБНАЧНИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС								
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Популация		Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Мин.	Макс.	Попул.	Опав.	Изолир.	Цял. Оц.
1032	<i>Unio crassus</i> Бисерна мида	Р	271469	271469	С	В	С	В
1088	<i>Cerambyx cerdo</i> Обикновен сечко	С	-	-	С	В	С	В
1083	<i>Lucanus cervus</i> Бръмбар рогащ	Р	-	-	С	В	С	В
1089	<i>Morimus funereus</i> Буков сечко	Р	-	-	С	В	С	В
1087	<i>Rosalia alpina</i> Алпийска розалия	Р	-	-	С	В	С	В
1093	<i>Austropotamobius torrentium</i> Ручеен рак	В	-	-	С	А	С	В
4064	<i>Theodoxus transversalis</i>	Р	-	-	С	А	В	А

Ивичест теодокус						
------------------	--	--	--	--	--	--

➤ **Растения, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО**

В границите на защитена зона BG0000279 „Стара река“ е включен като целеви за опазване, само един растителен вид - Татарско зеле (*Crambe tataria*).

Уязвимост на зоната: Основните заплахи в границите на защитената зона са замърсяване на водата, изсичане на крайречната растителност, прекъсване на достъпа чрез препятствия като бентове, отклоняване на води при маловодие, и браконьерство. Необходимо е да се преустанови замърсяването на водата и да се наложи строга забрана върху сечта.

6.2.2. Защитена зона BG0000280 „Златаришка река“ по Директива 92/43/ЕИО за природните местообитания и на дивата флора и фауна

Защитена зона BG 0000280 Златаришка река е тип (Е) - Защитена зона по Директива 92/43 ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, която се допира до защитена зона по Директива за птиците. Зоната е одобрена с РМС №122/02.03.2007 г. (ДВ, бр. 21, 09.03.2007 г.). Одобрена с Решение на ЕК от 12.12. 2008 г. на втори актуализиран списък на териториите от значение за Общността в Континенталния биогеографски регион (нотифицирано под номер С (2008) 8039) (2009/93/ЕО). Публикувано в Официален вестник на Европейския съюз (BG) на 13.02.2009 г.

Местоположение: Защитената зона обхваща поречието на р. Златаришка от пресичането ѝ с пътя над ж.п гара Елена до вливането и в р. Веселина (която в долното си течение до вливането в р. Лефеджа се нарича Джулоница) от устието на р Златаришка до вливането и в р. Лефеджа до път I-4 Велико Търново – Омуртаг. Скалната основа на защитената зона е съставена от варовици и мергели. Две трети от течението на реката преминава през открити площи, а останалата ѝ част през гористи полуалпийски и планински райони. Характерни за нея са голямата денивелация и бързите течения. В началото си речното корито е скалисто и тясно. Районът около реката след Златарица е по-равнинен и горите са по-малко, от тези преди Златарица.

Предмет и цели на опазване на защитената зона, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 на ЗБР:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата;
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

➤ **Природни типове местообитания**

В актуализираният стандартен формуляр като обекти на охрана в границите на защитената зона са включени следните типове местообитания от Приложение I на Директива 92/43 ЕЕС:

Таблица 65 Природни типове местообитания от Приложение I на Директива 92/43 ЕЕС:

Код	Пр.	Име	% Покритие	
			Стандартен формуляр (ha)	МОСВ Картиране (ha)
3260		Равнинни или планински реки с растителност от <i>Ranunculion fluitantis</i> и <i>Callitriche-Batrachion</i>	-	8.61
6110	*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>	-	0.01

6430		Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс	16.9225	19.51
7220	*	Извори с твърда вода с туфести (бигорни) формации (Cratoneurion)	-	0.01
8210		Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	-	0.53
9180	*	Смесени гори от съюза <i>Tilio-Acerion</i> върху сипеи и стръмни склонове	0.60921	0.82
91E0	*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Pandion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	16.9225	115.43
91G0		Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>	0.34589	2.33
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори	5.73334	5.97
91S0	*	Западнопонтийски букови гори /новоустановено за защитената зона/	-	0.003
*приоритетно природно местообитание Новоустановените природни местообитания в зоната са с удебелен черен шрифт (болд)				

Целеви животински видове, включени в приложение II на Директива 92/43/ЕИО и приложенията на Закона за биологичното разнообразие

➤ Бозайници без прилепи, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕИО

Видове в съответствие с чл. 9 от Директива 2009/147/ЕС и включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС и зоната е от значение за тях;

Защитената зона е обявена по Директива - 92/43 ЕЕС. Размерите на площта на типовете природни обитания, списъкът с видовете и местообитанията им са актуализирани в рамките на проект: „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ на МОСВ.

Таблица 66 Бозайници без прилепи, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕИО

БОЗАЙНИЦИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС								
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Популация		Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Мин.	Макс.	Попул.	Опасв.	Изолир.	Цял. Оц.
1352	<i>Canis lupus</i> Европейски вълк	P	-	-	D	-	-	-
1355	<i>Lutra lutra</i> Видра	P	1	1i	C	C	C	C
1335	<i>Spermophilus citellus</i> Лалугер	P	-	-	-	-	-	-
2635	<i>Vormela peregusna</i> Пъстър пор	P	-	-	C	C	C	C
2609	<i>Mesocricetus newtoni</i> Добруджански (среден) хомяк	V	-	-	C	B	B	C

➤ Земноводни и влечуги, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО

Таблица 67 Земноводни и влечуги, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО

ЗЕМНОВОДНИ И ВЛЕЧУГИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС								
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Популация		Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Мин.	Макс.	Попул.	Опасв.	Изолир.	Цял. Оц.
1188	<i>Bombina bombina</i> Червенокоремна бумка	P	-	-	C	A	C	A
1193	<i>Bombina variegata</i> Жълтокоремна бумка	V	-	-	C	A	C	A
1171	<i>Triturus karelinii</i> Голям гребенест тритон	P	-	-	C	A	C	B
5194	<i>Elaphe sauromates</i> Пъстър смок	P	-	-	C	A	C	B
1220	<i>Emys orbicularis</i>	DD	-	-		C	C	C

	Обикновена блатна костенурка				C			
1217	Шипоопашата костенурка	DD	-	-	C	C	C	C
	<i>Eurotestudo hermanni boettgeri</i>							
1219	Шипобедрена костенурка	P	-	-	C	C	C	C
	<i>Testudo graeca iberica</i>							

➤ **Риби, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО**

В таблицата са посочени видовете риби, предмет на опазване в защитената зона по данни от актуализираният ѝ стандартен формуляр:

Таблица 68 Риби, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО

РИБИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС								
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Популация		Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Мин.	Макс.	Попул.	Опав.	Изолир.	Цял. Оц.
1138	<i>Barbus meridionalis</i>	C	-	-	C	A	C	B
	Черна (балканска) мряна							
1149	<i>Cobitis taenia</i>	P	-	-	D	-	-	-
	Обикновен щипок							
1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	C	-	-	D	-	-	-
	Европейска горчивка							
1146	<i>Sabanejewia aurata</i>	P	-	-	C	B	B	B
	Балкански щипок							

➤ **Безгръбначни, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО**

В таблицата са посочени видовете безгръбначни, предмет на опазване по данни от актуализирания ѝ стандартен формуляр:

Таблица 69 Безгръбначни, включени в Приложение II на Директива 92/43/ ЕИО

БЕЗГРЪБНАЧНИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС								
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Популация		Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Мин.	Макс.	Попул.	Опав.	Изолир.	Цял. Оц.
1032	<i>Unio crassus</i>	P	69220	69220	C	A	C	B
	Бисерна мида							
1088	<i>Cerastix cerdo</i>	P	-	-	C	B	C	B
	Обикновен сечко							
1083	<i>Lucanus cervus</i>	R	-	-	C	B	C	B
	Бръмбар рогач							
1089	<i>Morimus funereus</i>	R	-	-	C	B	C	B
	Буков сечко							
1087	<i>Rosalia alpina</i>	R	-	-	C	B	C	B
	Алпийска розалия							
4064	<i>Theodoxus transversalis</i>	V	-	-	C	A	C	B
	Ивичест теодоксус							

Уязвимост на зоната: Основните заплахи в границите на защитената зона включват замърсяване на водата, изсичане на крайречната растителност, прекъсване на достъпа чрез препятствия като бентове и др., отклоняване на води при маловодие, и браконьерство. Необходимо е да се спре замърсяването и да се наложи строг контрол върху сечта.

7. Биологично разнообразие

7.1. Растителност

Според възприетото флористично райониране във Флора на България (т.І-Х,1962-1995) територията на община Златарица попада в Предбалканския окръг (Източна част на Предбалкана) на Илирийска (Балканска) провинция на Европейската широколистна горска област.

Този окръг заема пространството от горната част на водосбора на р. Янтра до западната граница на страната. Характеризира се с изключително голямо видово и растително разнообразие и с добре застъпени реликтни и ендемични (български и балкански) видове, каквито са терциерните реликти - сивлякът (*Haberlea rhodopensis*) и сръбската рамонда (*Ramonda serbica*), растящи по сенчестите скали предимно в горите, водният габър (*Ostrya carpiniflora*), турската леска. На сухи терени почти в целия окръг се срещат маклен (*Acer monspessulanum*) и мизийски бук, под чийто склоп на места расте масово реликтният вид лавровишня и др.

В окръга се наблюдават ендемичните видове - от илирийските флорни елементи: велчево плюскавиче (*Silene velchevii*), български ерантис (*Eranthis bulgaricus*), стефчова тлъстига (*Sedum stefco Stef.*), нейчев зановец (*Chamaecytisus neicheffii*), пъстър минзухар (*Crocus reticulatus*), а от македоно-тракийските флорни елементи: родопска люцерна (*Medicago rhodopaea*), фривалдскието плюскавиче (*Chamaecytisus frivaldskyanus*), родопски скален копър (*Seseli rhodopaeum*), дегенов скален копър (*Seseli degenii*), хилядолистен воден морач (*Oenanthe millefolium*), както и редица балкански ендемити.

Фиг. 27 Флористично райониране на България

Легенда:

1. Черноморско крайбрежие; 2. Североизточна България; 3. Дунавска равнина; 4. Предбалкан; 5. Стара планина; 6. Софийски района; 7. Знеполски район; 8. Витошки район; 9. Западни гранични планини; 10. Струмска долина; 11. Беласица; 12. Славянка; 13. Долината на р. Места; 14. Пирин; 15. Рила; 16. Средна гора; 17. Родопи; 18. Тракийска низина; 19. Тунджанска хълмиста област; 20. Странджа

Половината част от територията на общината е заета от земеделски площи, обработваеми земи, ниви и трайни насаждения 50.58% от общата ѝ площ. В обработваемите земи, които са ниви се отглеждат предимно зърнени и технически култури.

Горските територии заемат значителна част от територията на общината - 44.62% с обща площ - 101 32.7 ha, предимно в югоизточната част и по периферията на общината.

Същите попадат в Мизийската горскорастителна област, подобласт Северна България, а според вертикалното зонироване в Долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на Дъбовите гори (I), в подпояса на заливните и крайречните гори (I.1) и подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори (I.2).

В горските формации в подпояса на заливните и крайречни гори дървесните видове са представени от бяла върба (*Salix alba*), сива върба (*Salix cinerea*), тритичинкова върба (*Salix triandra*), крехка върба (*Salix fragilis*), бял бряст (*Ulmus laevis*), полски бряст (*Ulmus minor*), полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), черна елша (*Alnus glutinosa*), воден габър (*Ostrya carpinifolia*), черна топола (*Populus nigra*),

бяла тополя (*Populus alba*), хибридна тополя (*Populus euroamericana*), киселица (*Malus sylvestris*) и джанка (*Prunus cerasifera*).

В подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори (М-I) преобладаващи дървесни видове са цер (*Quercus cerris*), благун (*Quercus frainetto*), зимен дъб (*Quercus petraea*), космат дъб (*Quercus pubescens*), виргилиев дъб (*Quercus virgiliana*), сребролистна липа (*Tilia tomentosa*), полски ясен (*Fraxinus angustifolia*), полски бряст (*Ulmus minor*), мъждрян (*Fraxinus ornus*), брекия (*Sorbus torminalis*), полски клен (*Acer campestre*), мекиш (*Acer tataricum*), дрян (*Cornus mas*), примесени с храсталаци от драка (*Paliurus spina-christi*), обикновен глог (*Crataegus monogyna*), източен габър (*Carpinus orientalis*), кучешки дрян (*Cornus sanguinea*), трънка (*Prunus spinosa*), шипка (*Rosa spp*) и къпина (*Rubus fruticosus*), в съчетание със ксеротермни тревни формации.

Създадени са култури предимно от интродуцирани дървесни видове червен дъб (*Quercus rubra*), дугласка ела (*Pseudotsuga douglasii*), акация (*Robinia pseudoacacia*) и черен бор (*Pinus nigra*). На места предимно покрай пътищата изкуствено са създадени ивици дървета със засадени в тях обикновен орех (*Juglans regia*), конски кестен (*Aesculus hippocastanum*), копривка (*Celtis australis*), гледичия (*Gleditsia triacanthos*), акация (*Robinia pseudoacacia*), американски ясен (*Fraxinus americana*), пенсилвански ясен (*Fraxinus pennsylvanica*), ясенолистен явор (*Acer negundo*), айлант (*Ailanthus altissima*), див рожков (*Cercis siliquastrum*) и аморфа (*Amorpha fruticosa*).

По границите на обработваемите масиви в покрайнините на горите, храсталаците и край полските пътища се срещат още дива круша (*Pyrus pyraeaster*), киселица (*Malus sylvestris*), джанка (*Prunus cerasifera*), храсти - обикновен глог (*Crataegus monogyna*), трънка (*Prunus spinosa*), шипка (*Rosa spp*) и къпина (*Rubus fruticosus*).

Растителността в населените места на общината е паркова и елемент на уличното озеленяване. При озеленяването са засадени няколко вида липи – дребнолистна (*Tilia cordata*), едролистна (*Tilia platyphyllos*), сребролистна (*Tilia tomentosa*), бяла бреза (*Betula pendula*), конски кестен, летен дъб (*Quercus robur*), цер (*Quercus cerris*), смърч (*Picea abies*), бял бор (*Pinus sylvestris*), черен бор (*Pinus nigra*), полски ясен (*Fraxinus angustifolia*), шестил (*Acer platanoides*) бяла черница (*Morus alba*), черна черница (*Morus nigra*), западна туя (*Thuja occidentalis*) и др.

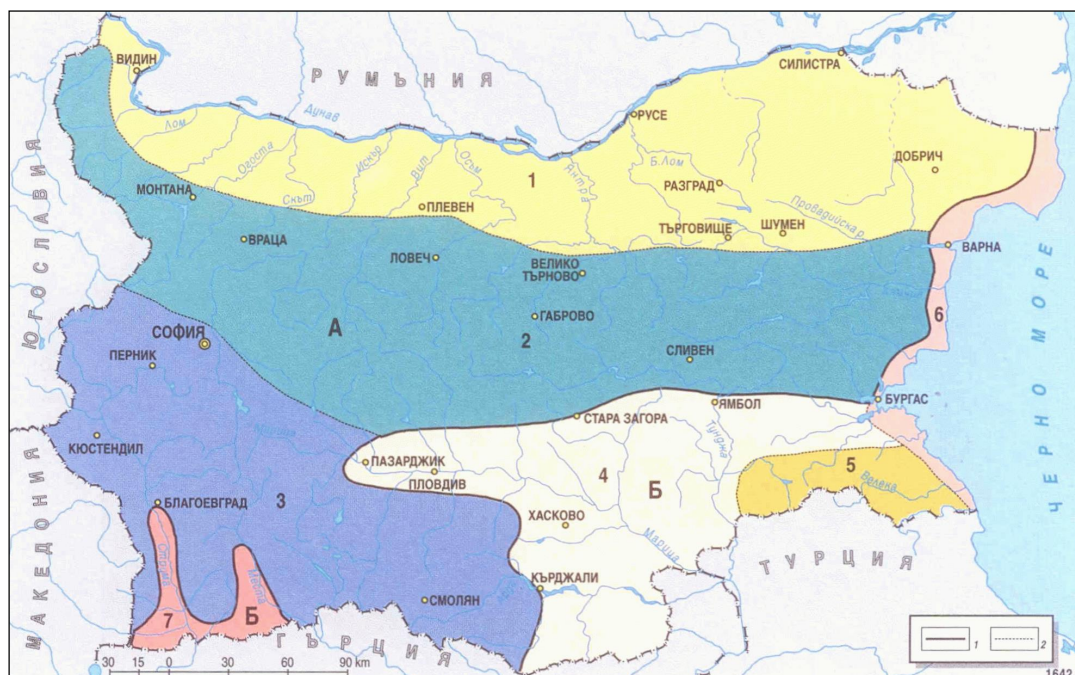
Съгласно характеристиката на растителността на територията на България /по Бондев, 1997 г./, в границите на общината се срещат следните типове растителни съобщества, както следва:

- Гори от мизийски бук (*Fageta moesiaca*);
- Смесени гори от мизийски бук (*Fagus sylvatica ssp moesiaca*) и обикновен габър (*Carpinus betulus*);
- Смесени гори от мизийски бук (*Fagus sylvatica ssp moesiaca*), горун, планински ясен, явор, хиркански клен;
- Гори от обикновен габър (*Carpineta betuli*), на места с келяв габър (*Carpinus orientalis*);
- Смесени гори от обикновен габър (*Carpinus betulus*), клен (*Acer campestre*) и др.;
- Габъррово-горунови гори (*Querceto-Carpineta betuli*);
- Смесени гори от обикновен габър (*Carpinus betulus*) и цер (*Quercus cerris*), на места с горун (*Quercus dalechampii*), клен (*Acer campestre*) и др.;
- Гори от горун (*Querceta dalechampii*);
- Смесени гори от горун (*Q. dalechampii*), цер (*Q. cerris*) и благун (*Q. frainetto*);
- Мезофитни тревни формации (*Agrostideta capillaris*, *Festuceta rubrae*) на мястото на гори, предимно от мизийски бук и обикновен габър;
- Ксеромезофитни и ксеротермни тревни формации (*Festuceta vallesiacaе*, *Festuceta stojanovii*), на мястото на гори, предимно от горун;

- Селскостопански площи на мястото на смесени гори от източен горун (*Quercus polycarpa*) и благун (*Q. frainetto*);
- Смесени гори от цер (*Quercus cerris*) и благун (*Q. frainetto*);
- Гори от маклен (*Acereta monspessulani*), примесени предимно с мъждрян (*Fraxinus ornus*) или с келяв габър, на места възникнали вторично;
- Вечнозелени храсталаци (псевдомакхия) с преобладаване на грипа (*Phyllireeta latifoliae*), с ксеротермни вторични тревни формации;
- Вечнозелени храсталаци (псевдомакхия) с преобладаване на пърнар (*Q.cocciferae*), граница (*Q.pubescens*) и келяв габър (*Carpinus orientalis*);
- Мезоксеротермни тревни формации с луковична ливадина (*Poaeta bulbosae*), пасищен райграс (*Lolium perrene*) и др., главно по селските мери.

7.2. Животински свят

Фаунистичните особености на територията на община Златарица се обуславят от специфичния релеф и местоположение. В зоогеографско отношение, според подялбата на страната (Груев, Б. и Б. Кузманов 1994), територия на община Златарица попада в два зоогеографски района Старопланинския фаунистичен район и Дунавския район от на Евросибирската зоогеографска подобласт.

Фиг. 28 Зоогеографски райони в България

Легенда:

1 – граница между евросибирската (А) и (Б) територия; 2- граница между зоогеографските райони 1. Дунавски район; 2. Старопланински район; 3. Рило-Пирински район; 4. Тракийски район; 5. Странджански район; 6. Черноморски район; 7. Струмско-Местенски район

В Старопланинския район фауната е от евросибирски и европейски тип, но се срещат и някои субсредиземноморски видове. Броят им е малък поради бариерната роля на Стара планина. В Старопланинския район се срещат значителен брой ендемити, както и Карпатски елементи, което се дължи на пряката връзка на Стара планина с Карпатите. Това са някои видове безгръбначни, охлюви, стоножки и перли, които липсват в други райони на страната.

Дунавският район обхваща територията на Дунавската равнина, Лудогорието и южната част от Добруджанското плато (без крайбрежието му). Повечето видове във фауната тук са евросибирски и европейски елементи. Сред останалите преобладават видове с холарктично и палеарктично

разпространение. Пример в това отношение са паяците, сред които почти липсват средиземноморски видове. Континенталният климат е причина за по-голямото разнообразие на животински групи като земноводните, докато влечугите са доста по-бедно представени. Ендемити сред надземната фауна почти липсват, докато при подземната са установени 2 балкански и 4 български ендемита.

На територията на община Златарица половината от територията ѝ, е заета от земеделските земи, 50.58% от територията ѝ, и 44.62 % от горски територии, което е определящо за биоразнообразието.

Безгръбначни

От безгръбначните най-голяма е групата на членестоногите (*Arthropoda*), като почвения слой е обитание на многоножките (*Myriapoda*), а тревостоя се населява от паякообразните (*Arumania achnida*), насекомите (*Insecta*) и сухоземните охлюви (*Gastropoda*). Речните течения са местообитания на нимфите на едnodневките (*Ephemeroptera*), от които най-често срещани са представителите на семействата *Baetidae*, *Heptageniidae*, *Caenidae*, *Leptophlebiidae* и др., водните кончета (*Odonata*) от семействата *Coenagrionidae*, *Gomphidae*, *Aeshnidae*, ручейниците *Hydropsyche*, (*Trichoptera*), калните мухи *Sialidae* (*Megaloptera*), двукрилите (*Diptera*), от които най-разпространени са злите мухи (*Simuliidae*), конските мухи (*Tabanidae*) и комаровидните мухи (*Chironomidae*).

Висшите ракообразни (*Malacostraca*) са представени в най-голяма степен от амфиподите (*Amphipoda*), от които най-разпространен е обикновения гамарус (*Gammarus pulex* L.), който се среща в участъците с по-бавно течение.

В приложенията на ЗБР са включени видовете *Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*), Бисерна мида (*Unio crassus*), Лицена (*Lycaena dispar*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Буков сечко (*Morimus funereus*), *Алпийска розалия (*Rosalia alpina*), Ценагрион (*Coenagrion ornatum*) и Ивичест теодоксус (*Theodoxus transversalis*), чиито местообитания подлежат на опазване, съгласно чл. 6 от ЗБР.

Ихтиофауната основно е съсредоточена в реките Янтра, Джулюница, мочурища, рибарници и с цел напояване 15 микроязовира и канали. Територията на община Златарица попада във водосборният басейн на Стара река (десен приток на р. Янтра), река от Дунавския субрегион. През територията преминават и реките Златаришка река и Бебровска река.

Рибн

Протичащите през територията на общината реки, се обитават от представителите на мряново-шарановата зона, говедарка (*Alburnoides bipunctatus*), черна мряна (*Barbus petenyi*), балкански щипок (*Sabanejewia balcanica*), гулеш (*Barbatula barbatula*), малка кротушка (*Romanogobio uranoscopus*), речен кефал (*Squalius cephalus*), скобар (*Chondrostoma nasus*) и др. В язовирите се срещат още червеноперка (*Scardinius erythrophthalmus*), сребриста (*Carassius carassius*) и златиста каракуда (*Carassius auratus gibelio*), шаран (*Cyprinus carpio*), бял толстолоб (*Hypophthalmichthys molitrix*), пъстър толстолоб (*Aristichthys nobilis*), псевдоразбора (*Pseudorasbora parva*), слънчева рибка (*Lepomis gibbosus*), бяла риба (*Stizostedion lucioperca*), распер (*Aspius aspius*), щука (*Esox lucius*) и др. Повечето от наличните видове в язовирите са следствие от изкуственото им заребяване. Преобладаващи са стагнофилни и фитофилни видове, в т.ч. и интродуцирани.

Земноводни

Дунавският регион се отличава с най-голямо видово разнообразие на земноводни в България -18 вида. Три вида са характерни само за р. Дунав, долните течения на реките от водосборния му басейн, прилежащите му територии, разливи и мочурища и не се срещат на територията на общината.

Разпространените видове са дъждовник (*Salamandra salamandra*), обикновен малък тритон (*Lissotriton vulgaris*), южен гребенест тритон (*Triturus karelinii*), голяма водна жаба (*Pelophylax ridibundus*), планинска жаба (*Rana temporaria*), жаба дървесница (*Hyla arborea*), горска дългокрака жаба (*Rana dalmatina*), жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), зелена крастава жаба (*Pseudepidalea viridis*) и кафява крастава жаба (*Bufo bufo*). Два от видовите са глациални реликти - алпийски тритон (*Triturus alpestris*), който е характерен за Старопланинския район вид и сирийска чесновница (*Pelobates syriacus*).

Всички видове земноводни са с висок природозащитен статус и попадат в приложенията на Бернската конвенция. В Червената книга на България са включени, двата глациални реликта - алпийския тритон и сирийската чесновница. В Приложение 2 на ЗБР са включени южния гребенест тритон (*Triturus karelinii*), жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*) и червенкоремната бумка (*Bombina bombina*).

Влечуги

На територията на община Златарица, се срещат следните видове влечуги:

Подразред Гущери (Sauria)

Късокрак гущер (*Ablepharus kitaibelii*)

Слепок (*Anguis fragilis*)

Горски гущер (*Darevskia praticola*)

Ливаден гущер (*Lacerta agilis*)

Зелен гущер (*Lacerta viridis*)

Стенен гущер (*Podarcis muralis*)

Кримски гущер (*Podarcis tauricus*)

Подразред Змии (Serpentes)

Голям стрелец (синурник) (*Dolichophis caspius*)

Смок мишкар (*Zamenis longissimus*)

Медянка (*Coronella austriaca*)

Обикновена водна змия (*Natrix natrix*)

Сива водна змия (*Natrix tessellata*)

Пепелянка (*Vipera ammodytes*)

Разред костенурки (Testudines)

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

С висок природозащитен статус са 8 вида от влечугите. В Приложение 3 на ЗБР от гущерите са включени трите вида костенурки, късокракия гущер (*Ablepharus kitaibelii*) и слепока (*Anguis fragilis*), от змиите голям стрелец (синурник) (*Dolichophis caspius*), смок мишкар (*Zamenis longissimus*) и медянка (*Coronella austriaca*).

Бозайници

Горският фонд на общината заема почти половината от площта ѝ, 44.62% от общата ѝ територия, съответно земеделските площи (обработваеми и необработваеми агроландшафти), заемат 50.58 %. Големите горски масиви, представляващи подходящи местообитания за едрите бозайници, заемат основно югоизточната и южната част от община Златарица.

Централната част на общината за едрите бозайници по-скоро е от значение като биокоридор, свързващ Стара планина и Предбалкана с Дунавската равнина, като за биокоридори на бозайниците се използват преминаващите реки през територията ѝ. Горските масиви на общината се обитават от средноевропейски видове, характерни за широколистния пояс - сърна (*Capreolus capreolus*), благороден елен (*Cervus elaphus*) и евразийска дива свиня (*Sus scrofa*) (характерни за широколистния пояс).

От хищниците на територията на община Златарица се срещат европейски вълк (*Canis lupus*), лисица (*Vulpes vulpes*), чакал (*Canis aureus*), дива котка (*Felis silvestris*), златка (*Martes martes*), белка (*Martes foina*), невестулка (*Mustela nivalis*), язовец (*Meles meles*), черен пор (*Mustela putorius*) и др.

Водните басейни и бреговете им се обитават от видрата (*Lutra lutra*), голямата водна земеровка (*Neomys fodiens*) и малката водна земеровка (*Neomys anomalus*).

От дребните бозайници на територията на общината се срещат див заек (*Lepus europaeus*), Обикновената катерица (*Sciurus vulgaris*) източноевропейски (белогръд) таралеж (*Erinaceus concolor*), европейска къртица (*Talpa europaea*), планинско сляпо куче (*Spalax leucodon*), белокоремна белозъбка (*Crocidura leucodon*), малка белозъбка (*Crocidura suaveolens*), обикновена кафязъбка (*Sorex araneus*),

малка кафязовъбка (*Sorex minutus*), обикновена полевка (*Microtus arvalis*), европейски лалугер (*Spermophilus citellus*), полска мишка (*Apodemus agrarius*), домашна мишка (*Mus musculus*), сив плъх (*Rattus norvegicus*), черен плъх (*Rattus rattus*). В приложения 2 и 3 на ЗБР са включени видовете добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*), европейски лалугер (*Spermophilus citellus*) и пъстър пор (*Vormela peregusna*).

От хищниците на територията на Община Златарица се срещат европейски вълк (*Canis lupus*), лисица (*Vulpes vulpes*), чакал (*Canis aureus*), дива котка (*Felis silvestris*), златка (*Martes martes*), белка (*Martes foina*), невестулка (*Mustela nivalis*), язовец (*Meles meles*), черен пор (*Mustela putorius*) и др.

Водните басейни и бреговете им се обитават от видрата (*Lutra lutra*) водна земеровка (*Neomys fodiens*) и малката водна земеровка (*Neomys anomalus*).

На територията на общината са налични местообитания с висока степен на пригодност за прилепната фауна: ръждивия вечерник (*Nyctalus noctula*), малкия вечерник (*Nyctalus leisleri*), големия нощник (*Myotis myotis*), остроух нощник (*Myotis blythi*), златист нощник (*Myotis aurescens*), голям нощник (*Myotis myotis*), дългоух нощник (*Myotis bechsteini*), остроух нощник (*Myotis blythii*), дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), воден нощник (*Myotis daubentonii*), кафяво прилепче (*Pipistrellus pipistrellus*), натузиево прилепче (*Pipistrellus nathusii*), ръждив вечерник (*Nyctalus noctula*), малък вечерник (*Nyctalus leisleri*), дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*), малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*).

Всички видове прилепи са с висок природозащитен статус и включени в приложения 2 и 3 на ЗБР.

Според заеманите местообитания и територии, за най-многобройните (доминиращите) видове разпределението е следното:

- **Открити територии с незначителна или без дървесна растителност, в т. ч. обработваеми и необработваеми агроландшафти (съставлящи 50.58% от територията на общината)**

Земноводни (Amphibia) - голяма (кафява) крастава жаба (*Bufo bufo*); зелена крастава жаба (*Pseudepidalea viridis*);

Влечуги (Reptilia) - зелен гущер (*Lacerta viridis*); стенен гущер (*Podarcis muralis*); голям стрелец (*Dolichophis caspius*); смок мишка (*Zamenis longissimus*); сива водна змия (*Natrix tessellata*); жълтоуха водна змия (*Natrix natrix*); пепелянка (*Vipera ammodytes*); шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*); шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*);

Птици (Aves) - домашно врабче (*Passer domesticus*); полско врабче (*Passer montanus*); голямо белогушо коптиварче (*Sylvia communis*); селска лястовица (*Hirundo rustica*); сврака (*Pica pica*); полска яребица (*Perdix perdix*); европейски пъдпъдък (*Coturnix coturnix*); червеногърба сврачка (*Lanius collurio*); черночела сврачка (*Lanius minor*); сива овесарка (*Miliaria calandra*); градинска овесарка (*Emberiza hortulana*); черноглава овесарка (*Emberiza melanocephala*); бяла стърчиопашка (*Motacilla alba*); жълта стърчиопашка (*Motacilla flava*); качулата чучулига (*Galerida cristata*); полска чучулига (*Alauda arvensis*); обикновен скорец (*Sturnus vulgaris*); сива врана (*Corvus corax*); посевна врана (*Corvus frugilegus*); чавка (гарга) (*Corvus monedula*); гарван гробар (*Corvus corax*); щиглец (*Carduelis carduelis*); зеленика (*Carduelis chloris*); конопарче (*Acanthis cannabina*); европейско черногушо ливадарче (*Saxicola rubicola*); турилик (*Burhinus oedipnemus*); черношипа ветрушка (керкенец) (*Falco tinnunculus*).

Бозайници (Mammalia):

Насекомоядни (Insectivora) - европейска къртица (*Talpa europaea*); източноевропейски (белогръд) таралеж (*Erinaceus concolor*); белокоземна белозъбка (*Crocidura leucodon*); малка белозъбка (*Crocidura suaveolens*); обикновена кафязовъбка (*Sorex araneus*); малка кафязовъбка (*Sorex minutus*).

Зайцевидни (Lagomorpha) - див заек (*Lepus europaeus*).

Гризачи (Rodentia) - обикновена полевка (*Microtus arvalis*); планинско сляпо куче (*Spalax*

leucodon); европейски лалугер (*Spermophilus citellus*); полска мишка (*Apodemus agrarius*); домашна мишка (*Mus musculus*); сив плъх (*Rattus norvegicus*); черен плъх (*Rattus rattus*).

Хищници (Carnivora) - язовец (*Meles meles*); черен пор (*Mustela putorius*); лисица (*Vulpes vulpes*); чакал (*Canis mesomelas*); невестулка (*Mustela nivalis*).

Копитни (Artiodactyla) - дива свиня (*Sus scrofa*); сърна (*Capreolus capreolus*).

▪ **Широколистни и иглолистни гори (съставлящи 44.62 % от територията на общината)**

Земноводни (Amphibia) - голяма (кафява) крастава жаба (*Bufo bufo*); зелена крастава жаба (*Pseudepidalea viridis*); дългокрака горска жаба (*Rana dalmatina*); жаба дървесница (*Hyla arborea*); голяма крастава жаба (*Bufo bufo*); дъждовник (*Salamandra salamandra*).

Влечуги (Reptilia) - късокрак гушер (*Ablepharus kitaibelii*); зелен гушер (*Lacerta viridis*); стenen гушер (*Podarcis muralis*); слепок (*Anguis fragilis*); голям стрелец (*Dolichophis caspius*); смок мишка (*Zamenis longissimus*); медянка (*Coronella austriaca*); сива водна змия (*Natrix tessellata*); жълтоуха водна змия (*Natrix natrix*); пепелянка (*Vipera ammodytes*); шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*); шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*).

Птици (Aves) - обикновена чинка (*Fringilla coelebs*); голям синигер (*Parus major*); син синигер (*Parus caeruleus*); лъскавоглав синигер (*Parus palustris*); дългоопашат синигер (*Aegithalos caudatus*); авлига (*Oriolus oriolus*); малко белогушо коприварче (*Sylvia curruca*); черен кос (*Turdus merula*); поен дрозд (*Turdus philomelos*); горска зидарка (*Sitta europaea*); горска чучулига (*Lullula arborea*); орехче (*Troglodytes troglodytes*); червеногръдка (*Erithacus rubecula*); черешарка (*Coccothraustes coccothraustes*); гургулица (*Streptopelia turtur*); зелен кълвач (*Picus viridis*); голям пъстър кълвач (*Dendrocopos major*); сойка (*Garrulus glandarius*); сива мухоловка (*Muscicapa striata*); папуняк (*Upupa epops*); елов певец (*Phylloscopus collybita*); брезов певец (*Phylloscopus trochilus*); жълта овесарка (*Emberiza citrinella*); планинска стърчиопашка (*Motacilla cinerea*); малък креслив орел (*Aquila pomarina*); малък ястреб (*Accipiter nisus*).

Бозайници (Mammalia):

Насекомоядни (Insectivora) - източноевропейски (белогръд) таралеж (*Erinaceus concolor*); белокоремна белозъбка (*Crocidura leucodon*); малка белозъбка (*Crocidura suaveolens*); обикновена кафявозъбка (*Sorex araneus*).

Гризачи (Rodentia) - жълтогърла горска мишка (*Apodemus flavicollis*); обикновена горска мишка (*Apodemus sylvaticus*); обикновена катерица (*Sciurus vulgaris*); горски сънливек (*Dryomys nitedula*); сив плъх (*Rattus norvegicus*).

Хищници (Carnivora) - язовец (*Meles meles*); дива европейска котка (*Felis sylvestris*); лисица (*Vulpes vulpes*); белка (*Martes foina*); чакал (*Canis mesomelas*); вълк (*Canis lupus*); кафява мечка (*Ursus arctos*).

Копитни (Artiodactyla) - дива свиня (*Sus scrofa*); сърна (*Capreolus capreolus*); благороден елен (*Cervus elaphus*); елен лопатар (*Dama dama*); дива коза (*Rupicapra rupicapra*).

▪ **Населени места:**

Земноводни (Amphibia)- зелена крастава жаба (*Pseudepidalea viridis*); голяма водна жаба (*Rana ridibunda*).

Влечуги (Reptilia) - зелен гушер (*Lacerta viridis*); стenen гушер (*Podarcis muralis*).

Птици (Aves) - домашно врабче (*Passer domesticus*); полско врабче (*Passer montanus*); гугутка (*Streptopelia decaocto*); домашен гълъб (*Columba livia f. domestica*); градска лястовица (*Delichon urbica*); селска лястовица (*Hirundo rustica*); сврака (*Pica pica*); домашна кукумявка (*Athene noctua*); авлига (*Oriolus oriolus*); червеногръба сврачка (*Lanius collurio*); сива овесарка (*Miliaria calandra*); градинска овесарка (*Emberiza hortulana*); бяла стърчиопашка (*Motacilla alba*); щиглец (*Carduelis carduelis*); обикновена чинка (*Fringilla coelebs*); качулата чучулига (*Galerida cristata*); обикновен скорец (*Sturnus vulgaris*); сива врана (*Corvus corax*); гарван гробар (*Corvus corax*); зеленика (*Carduelis chloris*); голям

синигер (*Parus major*); син синигер (*Parus caeruleus*); малък ястреб (*Accipiter nisus*); обикновен мишелов (*Buteo buteo*); осояд (*Pernis apivorus*); черношипа ветрушка (керкенез) (*Falco tinnunculus*).

Бозайници (Mammalia):

Насекомоядни (Insectivora) - европейска къртица (*Talpa europaea*); източноевропейски (белогръд) таралеж (*Erinaceus concolor*).

Гризачи (Rodentia) - домашна мишка (*Mus musculus*); сив плъх (*Rattus norvegicus*); черен плъх (*Rattus rattus*).

Хищници (Carnivora) - невестулка (*Mustela nivalis*); черен пор (*Mustela putorius*); язовец (*Meles meles*).

По-голямата част от птиците, както и част от видовете от другите класове са предмет на опазване от българското природозащитно законодателство и включени в приложенията на *Закона за биологичното разнообразие*.

8. Културно-историческо наследство

Съгласно Закона за културното наследство, в сила от 10.04.2009 г., културното наследство обхваща нематериалното и материалното недвижимо и движимо наследство като съвкупност от културни ценности, които са носители на историческа памет, национална идентичност и имат научна или културна стойност.

На територията на община Златарица е съхранено недвижимото културно-историческо наследство, което заедно с природно-географските дадености представлява определен ресурс с изявен научно-познавателен, възпитателен и стопански потенциал.

В следващите таблици са описани НКЦ в Община Златарица по селища.

Таблица 70 Археологически обекти съгласно АИС „АКБ“

Археологически обекти съгласно АИС „АКБ“				
Населено място	АКБ Регистрационна карта №	Вид и хронология	Документ статут	Режим на ползване
гр. Златарица	0710084	В м. „Караорман“ на площ от 7 дка се намира Селищна могила - Среден неолит, късен енеолит	обявен ПК с национално значение ПМС 1711/10.62 г.	А
	0750085	В м. „Дражана“ - Селищна могила - Ранен енеолит и Обект с неопределена функция - Среден енеолит	обявен ПК с национално значение ПМС 1711/10.62 г.	А
	0710086	В м. „Савовото дере“ на площ от 4 дка - Селищна могила - Неолит и Обект с неопределена функция - Среден и Късен енеолит	обявен ПК с национално значение ПМС 1711/10.62 г.	А
	0750087	В м. „Влашки дол“ - Могилен некропол - Неопределима	обявен ПК с национално значение ПМС 1711/10.62 г.	А
	0750088	В м. „Влашки дол“ - Могилен некропол - Неопределима	обявен ПК с национално значение ПМС 1711/10.62 г.	А
	0710089	В м. „Влашки дол“ - Надгробна могила, част от некропол - Неопределима	обявен ПК с национално значение ПМС 1711/10.62 г.	А
	0710090	В м. „Влашки дол“ на площ от 30 дка - Селище - Римска епоха	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	А
	0710091	В м. „Шарага“ на площ от 0.5 дка - Единична надгробна могила - Неопределима	обявен ПК с национално значение ПМС 1711/10.62 г.	А

	0710092	В м. „Шарага“ на площ от 0.7 дка - Единична надгробна могила - Неопроедими	обявен ПК с национално значение ПМС 1711/10.62 г	А
	0710093	В м. „Иванов рът“ - Колективна находка от монети - Византийско владичество	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	Б
	0710094	В двора на ТКЗС - Колективна находка от монети - Късно средновековие	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	Б
	0710095	В градината на М. Тодоров - Колективна находка от монети - Късна античност	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	Б
	0710096	В м. „Стойките“ на площ от 5 дка - Пътна станция - Римска епоха	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	А
	0710097	В м. „Владишко мостче“ на площ от 5 дка - Мост и път - Неопроедими	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	Б
	0710098	В м. „Братованов град“ на площ от 90 дка – Крепост - Късна античност	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	А
	0710099	В м. „Макавеза“ на площ от 16 дка – Крепост - Късна античност	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	А
	0710100	В м. „Чуката“ на площ от 10 дка – Крепост - Късна античност	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	А
	0750020	В м. „Караорман“ на площ от 4 дка - Селищна могила - Късен неолит, енеолит	обявен ПК с национално значение ПМС 1711/10.62 г	А
	0750022	В м. „Савовото дере“ - на площ от 2 дка - Селищна могила - Енеолит	обявен ПК с национално значение ПМС 1711/10.62 г	А
с. Горско Ново село	0750023	В м. „Савовото дере“ - на площ от 2 дка – Селище - Късен неолит	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	Б
	0710101	В м. „Перемлиите“ на площ от 250 дка – Селище - Средновековие, Възраждане	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	Б
	0710102	В м. „Асара“ на площ от 20 дка – Крепост - Късна античност	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	А
	0710103	В м. „Сенанци“ на площ от 200 дка – Селище - Средновековие, Възраждане	археологическа културна ценност с	Б

			национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	
с. Родина	0710104	В м. „Тепето“ - Мобилен некропол - Неопределима	обявен ПК с национално значение ПМС 1711/10.62 г.	А
	0710105	В м. „Тепето“ - Надгробна могила, част от некропол - Неопределима	обявен ПК с национално значение ПМС 1711/10.62 г.	А
	0710106	В м. „Тепето“ - Надгробна могила, част от некропол - Неопределима	обявен ПК с национално значение ПМС 1711/10.62 г.	А
	0710107	В м. „Дерменя“ на площ от 50 дка – Селище - Бронзова епоха, Желязна епоха, Римска епоха, Късна античност и Средновековие	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	А
с. Средно село	0710108	В м. „Манастира“ на площ от 4 дка - Крепост - Късна античност	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	А
с. Росно	0710109	В м. „Манастира“ на площ от 4 дка - Крепост - Късна античност	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	А
с. Дединци	0710110	В м. „Канарата“ на махала Дедина на площ от 10 дка – Крепост - Късна античност	археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	А

Общият брой на археологическите обекти, регистрирани на територията на Община Златарица съгласно автоматизираната информационна система „Археологическа карта на България“ (АИС „АКБ“) е 30.

На Таблица 71 са представени данни от Националния регистър на недвижимите културни ценности, в който се вписват актовете на органите по чл. 65 и Публичния регистър на издадените по чл. 59, ал. 1 декларационни актове и на актовете за прекратяване на временния режим:

Таблица 71 Данни от Националния регистър на недвижимите културни ценности, в който се вписват актовете на органите по чл. 65 и Публичния регистър на издадените по чл. 59, ал. 1 декларационни актове и на актовете за прекратяване на временния режим

Номер	Наименование	Квартал	Парцел	Вид	Документ статут	Местоположение
1	Антична крепост			археологически от Античността и Средновековието	ДВ бр.93 от 26.11.1971г.	Горско ново село
2	Паметник - Братска могила, в двора на църква "Св.Архангели"			исторически	ДВ бр.40 от 22.05.1970г.	Горско ново село
3	Къща - клуб на Борис Христов Салунджиев - СВАЛЕН	82	V-117	исторически	ДВ бр.40 от 22.05.1970г.	Горско ново село
4	Къща - клуб на Иван Михалев - СВАЛЕН	40	263	исторически	ДВ бр.40 от 22.05.1970г.	Горско ново село
5	Паметник на падналите във войните			исторически	Писмо 4349 от 04.12.1992г.	Горско ново село
6	Останки от крепост			архитектурно-строителен от Античността или Средновековието	ДВ бр.78 от 08.10.1968г.	Дединци
7	Останки от църква			архитектурно-строителен от Античността или Средновековието	ДВ бр.78 от 08.10.1968г.	Разсоха
8	Църква "Св. Йоан Кръстител"			художествен	Писмо 2586 от 05.07.1979г.	Дединци
9	Църква" Св. Никола"	48	973	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
10	Взаимно училище в двора на църквата	48	973	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
11	Къща на Н.В. Златарски /собственост на ОНС/	48	I и III - 983	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
12	Къща на Марийка Стефанова Коцева	46	III-949	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
13	Къща на Хриско Грънчаров /Краивановата къща/	46	X-957	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
14	Къща на Слави Иванов Воденичаров /Караивановата къща/	46	X-1208	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
15	Къща на Щилияна Василева Стоева	53-83	II и III -1214, XVI-1214	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
16	Къща на наследници на Александър Стефанов Конакчиев	47	VIII-1067	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
17	Къща на Наследници на Владимир Владимиров Колчев	44а	IX-1100	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
18	Къща на Марин Александров Сираков	47	V-1054	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
19	Плевня и работилница на Янко Енчев	50	VII-1053	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
20	Къща на наследници на Борис Николов Капинчев	44а	VIII-1012	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
21	Къща на Никола Георгиев Дюлгерев	44а	XIV-1013	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
22	Къща на Ибрахим Асанов Чаушов	44а	XVII-1118	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица

23	Къща на Пеньо Димитров Попниколов	44а	XVIII-1119	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
24	Къща на Петър Стефанов Гайнов	44а	XIX-1123	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
25	Къща на Нешо Александров Гайнов	44а	I-1122	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
26	Къща на Борис Петров Друмев	43	VIII-1159	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
27	Къща на наследници на Стефан Димчев Мянгов	43	VI-1157	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
28	Къща на Стефан Костадинов Добрев с кладенеца пред нея	43	XIII-1036	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
29	Къща на наследници Рачо Сгурев	38	X-1154	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
30	Къща на Александър Папазов	41	I-1170	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
31	Къща на Петър Пенчев Кирчев /Попсиевата къща/	33	II-1024	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
32	Къща на наследници на Дончо Конанчиев	34	X-1029	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
33	Къща на Пенчо Григоров Янчев	38	III-1148	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
34	Къща на Неделя Николова Вълчанова	38	III-1147	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
35	Къща на наследници на Васил Костадинов Попов	36	IX-225	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
36	Къща на Йордан Недев Аврамов с кладенеца пред нея	36	X-1143	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
37	Къща на Васил Христов Костов	36	Ха-1142	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
38	Къща на Марийка Иванова Драганова заедно с малката по-стара къща	34	I-1141	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
39	Къща на наследници на Стефан Николов Миларов	34	XV-1138	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
40	Къща на наследници на Трифон Георгиев Чокалов	35	IV-232	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
41	Къща на Станчо Чокалов	35	III-235	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
42	Къща на Станчо Самсиев	36	XII-229	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
43	Къща на Николай Стефанов Косерков	37	V-251	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
44	Къща на Борис Недев	36	II-227	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
45	Къща на Богомил Недев Стоянов	37	VI-250	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
46	Къща и плевня на Трифон Радославов	15	IX-217	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
47	Къща на Стефан Радославов	14	IX-263	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
48	Къща на наследници на Радко Радославов	15	XI-218	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
49	Къща на наследници на Димчо Чернев	14	XI-261	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица

50	Къща на Стефан Цънков Пътърров	14	I-269	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
51	Къща на Николай Станчев Чакалов	22	X-1178	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
52	Къща на Данаил Христов Василев	19	XVI-117	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
53	Къща на Тодор Сираков със стопанските сгради	19	XIV и XV-116	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
54	Къща на Йордан Бахаров	21	II-120	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
55	Къща на Велика Илиева Конакчиева /старата/	20	II-132	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
56	Къща на Злата Милева	20	III-131	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
57	Къща на наследници на Никола Палев	20	IV-128	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
58	Къща на Петко Станев	21	XI-124	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
59	Къща на Дончо Стоянов Монкин	21	VII-125	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
60	Къща на Кръстина Недева Узунова	125	VIII-1378	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
61	Къща на Йордана Стефанова Мянкова	117	VIII-874	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
62	Къща на наследници на Стефан Маринов Мянков	117	VII-874	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
63	Къща на Александър и Стефан Щабъркови	90	XXIII-870 и 871	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
64	Къща на Пена Тодорова Ченева	87	VIII и IX - 1373	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
65	Къща на наследници на Стефан Капарашев	125	IV-1362	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
66	Къща на Неда Кичукова	125	I-1363	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
67	Къща на наследници на Христо Николов Недев	90	X-855	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
68	Къща на наследници на Димо Щабърков	117	V-877	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
69	Къща на наследници на Стефан Ходжов	177	III и IV-878	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
70	Къща на наследници на Иван Христов Винева	88	VI-884	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
71	Къща на Тодор Иванов Друмев	88	VII и XII - 880	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
72	Кладенец в оградния зид на Иван Добрев	92	1738	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
74	Къща на Анка Рачева Аврамова	95	VII-447	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
73	Къща на Трифон Цанев Хубанов	94	XV-944	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
75	Къща на Зорка Чакърлова (Къща на Иван Трифонов Славков)	94(29)	XXIV и III (XXIII)-443	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
76	Къща на наследници на Павли Иванов Чакърлов с кладенеца пред портата	76	I-1505	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица

77	Къща на Стефан Кръстев Чакъров	76	III и IV -1557	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
78	Къща на Костадин Коев Чакъров	76	II-1555	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
79	Къща на Марин Йорданов Памукчиев	72	IX-1554	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
80	Къща на Тодор Николов Гърдев	74	IV-1517	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
81	Къща на наследници на Пенчо Трифонов Славков	75	V-1508	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
82	Къща на Иван Винева Попов с плевнята в двора и портата	55	II и XIII - 1343	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
83	Къща на наследници на Никола Пенчев Славков	53	XIV-1225	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
84	Къща на Йордан Трифонов Кичуков	53	X-1226	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
85	Къща на Марийка Пенчева Кичукова	53	XII-1228	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
86	Къща на Кръстина Конакчиева	53	IX-1224	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
87	Къща на Димитър Парушев	54	II-1230	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
88	Къща на наследници на Янко Трифонов Славков	53	XVIII-1220	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
89	Къща на Райна Иванова Хаджиева с кладенеца пред нея	56	V-1283	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
90	Къща на наследници на Радко Маринов Стурев	56	VI-1284	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
91	Къща на Александър Николов Нешев	69	XXIII-1619	архитектурно-строителен	ДВ бр.35 от 05.05.1981г.	Златарица
92	Владиковия мост			архитектурно-строителен от Античността или Средновековието	ДВ бр.78 от 08.10.1968г.	Златарица
93	Останки от манастир "Св. 40 мъченици"			архитектурно-строителен от Античността или Средновековието	ДВ бр.78 от 08.10.1968г.	Златарица
95	Възпоменателен паметник			исторически	Дв бр.40. от 22.05.1970г.	Златарица
96	Надгробен паметник в двора на църквата "Св.Никола"			исторически	Дв бр.40. от 22.05.1970г.	Златарица
94	Римска крепост			архитектурно-строителен от Античността или Средновековието	ДВ бр.78 от 08.10.1968г.	Златарица
97	Руски топчийски път			исторически	Дв бр.40. от 22.05.1970г.	Златарица
98	Руски окопи			исторически	Дв бр.40. от 22.05.1970г.	Златарица
102	Паметник на "Майка България"			исторически	Декларация 4349 от 04.12.1992г.	Златарица
103	Църква "Св.Богородица"			недвижима културна ценност	Писмо №1648 от 06.05.1980г. и №1963 от 28.05.1980г	Родина
104	Паметна плоча на загиналите във войните			исторически	Писмо №4349 от 04.12.1992 г.	Родина
105	Църква "Успение Богородично"			художествен	Писмо №2586 от 05.08.1979г.	Сливовица

106	Паметник на падналите във войните			исторически	Писмо №4349 от 04.12.1992 г.	Сливовица
107	Останки от църква			архитектурно-строителен от Античността или Средновековието	ДВ бр.78 от 08.10.1968г.	Средно село
108	Старинен кладенец			архитектурно-строителен от Античността или Средновековието	ДВ бр.78 от 08.10.1968г.	Средно село
99	Къща на Стефан Попов Стоянов			исторически	ДВ бр.40 от 22.05.1970г.	Златарица
100	Къща на Димитър Илиев Палев			исторически	ДВ бр.40 от 22.05.1970г.	Златарица
101	Своден мост р. Веселина			Недвижима културна ценност	Писмо №1121 от 02.04.1976г.	Златарица

На територията на Община Златарица са регистрирани 136 недвижими културни ценности, с превес на архитектурните – 83 бр., 38 бр. – археологически, 4 бр. – художествени и 11 бр. – исторически, разположени в землищата и в границите на селата – Горско Ново Село, Дединци, Родина, Сливовица, Росно, гр. Златарица и махала Дедина.

На територията на община Златарица е съхранено недвижимо културно-историческо наследство, което заедно с природно-географските дадености представлява определен ресурс с изявен научно-познавателен, възпитателен и стопански потенциал. Този потенциал наред с културно-историческото наследство на прилежащите територии и близостта с гр. Велико Търново и с. Арбанаси дава възможност за включване в мрежата на туристическите маршрути.

В общината са разкрити три селищни могили, близо до гр. Златарица, възникнали през средния неолит и са продължили съществуването си през ранния и средния халколит. В тях са намерени дребни оръдия на труда. Не са локализирани селища от бронзовата и ранножелязната епоха. Има много надгробни могили, които се отнасят към тракийските. Представяват изкуствени насипи с различна големина. Точно датирание на всички могили не може да се направи. От проучванията е установено, че те са насипвани през три основни периода: първи период - XIV-XII в. пр. н.е., втори период - VII в. пр. н.е., и трети - VII-XIV в. Открити са паметници от ранновизантийската епоха, които са частично проучени. Това са крепости, част от укрепителна система, разрушени още в древността. Не са регистрирани паметници и поселения от времето на Първото българско царство.

Разкрита е средновековна църква (XIII -XIV.) в землището на с. Горско Ново село, която е в процес на проучване.

Още след освобождението на България от Турско робство Златарица съществува като самостоятелна административна единица. Сто години по-късно с Указ №2295 на МС, публикуван в ДВ бр. 101 от 1978 г., Златарица отново се обособява като Община в бившия Великотърновски окръг с център град Златарица. Селищата от Общината са създадени още преди Освобождението - през Втората Българска държава. Името на гр. Златарица е свързано с добиването на златоносен пясък от реката. Този занаят е усвоен от рударите, които са се установили в този район след потушаването на Чипровското въстание. Според фермана на султан Селим през 1791 г. Златарица е имала 440 къщи. В района на общината има три селищни могили от преди 6-7 хиляди години. В местността „Градището” има останки от крепост и крепостни стени. На юг от Златарица минава Римския път за Цариград.

По отношение недвижимите културни ценности (НКЦ), съхранявани в границите на населени места: с най-висока степен на концентрация и с най-изявени ценностни характеристики са тези в общинския център - гр. Златарица. В него е представен набор от архитектурни и исторически паметници на културата, които са концентрирани в териториално обособени и относително съхранени урбанистични структури.

В границите на останалите населени места в общината под законова защита като паметници на културното наследство (декларирани и обявени) са поставени отделни (единични) обекти, основно архитектурни паметници (стари къщи), художествени паметници - местните църкви и останки от тях, както и незначителен брой исторически паметници на културното наследство.

В град Златарица има 1 исторически музей с местно значение. Съхранено е и бившето модерно за времето си класно училище, построено през 1860 г.

Църквата - храм „Св. Николай” в гр. Златарица е обявена за паметник на културата. Уникална е със своите стенописи, икони и архитектурен стил.

Културно-историческо богатство на общината се допълва от нематериалното наследство, представено чрез богатите и жизнени етнографски ценности - обичаи, традиционни занаяти и фолклор.

Седем читалища на територията на община Златарица съхраняват и развиват българските традиционни народни изкуства. Те се намират в гр. Златарица и селата Горско Ново село, Сливовица, Росно, Калайджий, Дедина и Родина. Честват се всички национални празници и Богоявление (Йордановден), Банго Васил (13 януари) - Ден на ромската култура в град Златарица, Бабинден (21 януари). На Тододровден има традиционни конни състезания, честват се и Международен ден на ромите

(8 април), Седмица на детската книга и изкуства за деца. На 9 май е официалния празник на гр. Златарица, на 24 май - традиционния събор на града, а от 2007 г. и празник на градинарската чорба.

В изготвеното приложение към плана структурата на режимите за ползване на териториите, на които се намират археологически обекти включва:

- Опазване и социализация на Археологически паметници (съгласно чл. 35 от Наредба №7 на ЗУТ).

Към проекта са изготвени и Специфични правила и нормативи за прилагане на ОУПО Златарица относно културното наследство.

9. Отпадъци

Според ЗУО „отпадък“ е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи.

Съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци са определени като елементи на техническата инфраструктура. Това изисква изработването на специален ПУП, като теренът следва да е определен с ОУП за промишлени цели. От гледна точка на характеристиките, значимостта, сложността и рисковете при експлоатация, тези инсталации са определени като втора категория строеж от общо осем категории, като първа категория са най-сложните и рискови, а осма категория – с незначителен риск и сложност. Наличието на модерна инфраструктура е ключова предпоставка за управление на отпадъците, съобразно съвременните изисквания. Основната цел на ОУП е да осигури работещ инструмент за планиране и обосновка на най-ранен етап на необходимите ресурси, мерки и действия, с които общината да предоставя необходимите качествени услуги по управление на отпадъците за населението и бизнеса, като и да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общоевропейската йерархия на управлението на отпадъците. За постигането на тази цел от особена важност е да се знаят ключовите характеристики на йерархията на управлението на отпадъците, а именно:

Българското законодателство чрез Законът за управление на отпадъците въведе т.нар. йерархия на управление на отпадъците, която определя приоритетния ред при управление им от гледна точка на най-добрата възможност за опазване на околната среда, предотвратяване на вредните въздействия върху нея и ефективно използване на ресурсите. ЗУО определя следните възможни начина за третиране на отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- предотвратяване,
- подготовка за повторна употреба,
- рециклиране,
- друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия,

- обезвреждане,
- оползотворяване.

Предотвратяването на образуването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Съгласно Директива 2008/98/ЕО под предотвратяване на образуването на отпадъци трябва да се разбира: „Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве;
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите“.

Най-общо, предотвратяване на образуването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането.

Създаване на условия за подобряване на йерархията на управление на отпадъците е една от основните цели на ОУП на общината.

Кметът на общината организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на Закона за управление на отпадъците и общинската наредба по чл. 22 от ЗУО, като осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване или обезвреждане.

Законът за управление на отпадъците регламентира следните задължения и отговорности на кмета на общината:

- организира управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на територията на общината, съобразно изискванията на ЗУО и приета от общинския съвет наредба;
- осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица, притежаващи разрешение по чл. 35 от ЗУО за извършване на дейности по отпадъци, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане;
- отговаря за осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
- събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
- почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
- организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
- разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
- организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;
- изпълнението на решенията по чл. 26, ал. 1 от ЗУО на общото събрание на регионалните

сдружения по чл. 24, ал. 1, и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;

- организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
- разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
- осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;
- почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО;
- осигуряването на информация на обществеността за изпълнението на всички задължения и отговорности, вменени му от ЗУО чрез интернет страницата на общината, както и по друг подходящ начин;
- поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на общината;
- предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им;
- организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране по чл. 19, ал. 3, т. 6 от ЗУО, като сключва договори при условия и ред, определен с решение на общинския съвет.

За Община Златарица не са характерни проблемите на големите административни, търговски, промишлени и курортни центрове по отношение на количествата и видовото разнообразие на генерираните отпадъци. Въпреки това предизвикателствата пред общината са значителни поради ограничения финансов ресурс, който може да отдели за прилагане на нововъведените нормативни изисквания в областта на управлението на отпадъците. В Община Златарица се изпълняват в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета и общинската администрация, съгласно законовите разпоредби за управление на отпадъците. Общинският съвет – Златарица е приел Наредби, определящи условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на своя територия, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси. Приетите наредби са:

- Наредба № 3 за управление на отпадъците на територията на община Златарица (приета с Решение № 367/30.06.2017 г. на Общински съвет - Златарица);
- Наредба №1 за опазване на обществения ред, държавната, общинската и частната собственост и околната среда в община Златарица (изменена и допълнена с Решение № 439/30.10.2017 г., Протокол №31/30.10.2017 г. на Общински съвет - Златарица);
- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цените на услугите и правата в община Златарица, съгласно чл. 9 от ЗМДТ;
- Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Златарица.

Препоръчително е в ОУПО да се предвидят възможни терени за третиране на отпадъци, които кмета на общината има задължение да осигури по реда на чл. 19 от ЗУО, в това число:

- Площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и др.;
- Площадки за разделното събиране, съхраняване и третиране на биоразградими и зелени

отпадъци;

- Площадки за събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината.

В тази връзка е необходимо да се увеличи процента на разделно събираните и рециклирани на отпадъци на територията на общината, за да бъдат изпълнени заложените в ЗУО цели. По този начин ще бъде намалено влиянието на фактор „Отпадъци“ върху компонентите на околната среда и ще намали риска за човешкото здраве.

Във връзка с управлението на отпадъците на регионален принцип и съгласно изискванията на ЗУО на 20.04.2014 г. е създадено Регионално сдружение за управление на отпадъците регион Велико Търново, включващо общините Велико Търново, Горна Оряховица, Стражица, Елена, Златарица и Лясковец.

9.1. Генерирани отпадъци на територията на Община Златарица

На територията на община Златарица се генерират различни по вид и количества отпадъци – производствени, битови, опасни, строителни, отпадъци с растителен произход, болнични и др.

9.1.1. Битови отпадъци

„Битовите отпадъци“ са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъци от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат да попречи на третирането им съвместно с битовите. Общият поток битови отпадъци съдържа различни компоненти, които ако не се третират правилно могат да окажат вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда. В същото време в битовите отпадъци има редица подходящи за оползотворяване материали като хартия, метали, стъкло, пластмаса, биоразградими отпадъци и други. Това налага въвеждането/оптимизирането на практики/те за разделно събиране на масово разпространените отпадъци, като отпадъците от опаковки, биоразградимите отпадъци и опасните отпадъци от домакинствата. Отделянето от общия поток битови отпадъци, на опасните вещества и веществата, които могат да бъдат рециклирани и оползотворени, предотвратява замърсяването на околната среда, води до пестене на естествени суровини и в значителна степен намалява количествата на отпадъците постъпващи за обезвреждане, което от своя страна намалява разходите, които се изразходват от общините за обезвреждане на битови отпадъци.

На територията на Община Златарица се образуват различни по вид и характер отпадъци. Най-голямо количество са битовите отпадъци, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, административни, социални и обществени сгради. Тяхното нарастване и намаляване зависи от няколко фактора:

- разположение на населените места, инфраструктура, плътност на застрояване;
- брой на населението в тях;
- дейността на населението като източник на образуването;
- икономическото положение в сравнение с това в страната.

Основният поток отпадък е смесения битов отпадък с код 20.03.01.

Като се изхожда от административно-териториалната и социално-икономическа характеристика на община Златарица, основните източници на твърдите битови отпадъци (ТБО) се явяват:

- Домакинствата;
- Промислените предприятия;
- Търговски и обслужващи обекти.

Съставът и количеството на твърдите битови отпадъци - битова и улична смет, опаковъчни материали, кухненски и градински отпадъци, стари мебели и др. подлежат на сезонни и регионални изменения. Така количеството на твърдите битови отпадъци расте пропорционално на големината на

селището, а влагата зависи от сезона. Най-висока влажност битовите отпадъци имат през летните и есенните месеци, когато е увеличен делът на кухненските отпадъци. През зимните месеци в отпадъците преобладават пръст, пепел и хартия, които са с незначително съдържание на влага.

Източници на данни за докладваните количества битови отпадъци за периода 2008-2014 г. е общинската администрация. Количеството на отпадъците по години е представено в следващата таблица:

Таблица 72 Количества битови отпадъци, генерирани на територията на община Златарица за периода 2008 – 2014 г.

Година	2008	2010	2012	2013	2014
Количество БО, тона	2670	1672	1699	1691	1216

Количествата образувани битови отпадъци за дадена административна единица са в зависимост от броя на жителите и потребителските навици и възможности. За да се отчетат тези фактори е въведен терминът *норма на натрупване* (НН), отчитащ средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител. Тази норма се използва при определянето на потенциала за образуване на битови отпадъци в дадена общност. В „Националния статистически годишник“ е отчетена норма на натрупване за обхванатото с дейност „сметосъбиране“ население в страната, по около 500 кг./ж./год.

В следващата таблица е представена нормата на натрупване на битови отпадъци за общината за периода 2008 – 2014 г. За определянето ѝ са използвани данните от общинската администрация и данните от НСИ за броя на населението в общината за съответната година.

Таблица 73 Норма на натрупване на битови отпадъци за община Златарица за периода 2008 – 2014 г.

Година	2008	2010	2012	2013	2014
Златарица	571.61	364.75	431,98	435,60	313,24

9.1.2. Строителни отпадъци (СО)

Съгласно определението в ЗУО „Строителни отпадъци“ са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/БЮ на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения. Това са отпадъците, получени в резултат на строителната дейност на строителни площадки, както и отпадъци от разрушаване или реконструкция на сгради и съоръжения. Състоят се главно от бетон, тухли, камъни, земни маси и керамика, изолации, дървени материали и пластмаси, хидроизолации, керемиди и др. Основното количество строителни отпадъци се генерират от дейността на фирми, извършващи строителна и ремонтна дейност също така и от частни ремонтни дейности. Дейностите по събиране, транспортиране, подготовка преди оползотворяване и/или обезвреждане, материално оползотворяване, както и по обезвреждане на СО се извършват от лица, притежаващи документ по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците.

Правилното регулиране на дейностите, свързани със строителните отпадъци и контрола върху тях са регламентирани със Закона за управление на отпадъците, Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, както и с общинска наредба за управление на отпадъците. С Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, се регламентира предотвратяване и ограничаване на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаване риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на строителните отпадъци.

Основните цели са:

- предотвратяването и ограничаването на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаването на риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на СО;
- създаване на екологосъобразна система за управление на СО;
- влагане на рециклирани строителни материали в строителството;
- управление на образуваните СО в процеса на строителство и премахване на строежи.

Основните проблеми, свързани със строителните отпадъци са неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от гражданите и фирмите. Често гражданите изхвърлят строителни отпадъци на незаконни сметища, обикновено на входовете и изходите на населените места, както и замърсява зелените площи в самите населени места. За строителните отпадъци, от обичайните ремонти на жилищата, няма форма, по която да бъдат контролирани. И много често се случва изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за твърди битови отпадъци, което води до тяхното повреждане, а от тежината им се повреждат и повдигащите механизми на сметосъбиращите специализирани автомобили.

В Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали се поставя изискване за изготвяне на План за управление на строителните отпадъци, като част от процедурата за съгласуване и одобряване на инвестиционни проекти по реда на Закона за устройство на територията. По този начин се очаква, че няма да има нерегламентирани изхвърляния на строителни отпадъци и ще се оказва по-голям контрол на дейностите с отпадъците. Задълженията за управление на строителните отпадъци са както на възложителите на строителството, така и на общината. Общината следва да предприеме мерки за стимулиране изграждането на съоръжения за рециклиране на строителни отпадъци и създаване на пазар за рециклирани строителни материали чрез влагането им в обекти финансирани с публични средства.

Към настоящият момент Община Златарица не разполага с депо за строителни отпадъци. Депонирането на строителни отпадъци и земни маси се осъществява самостоятелно всеки инвеститор или гражданин, като си организира сам извозването на строителните отпадъци, като се свързва с фирма притежаваща съответното разрешително по чл. 35 от ЗУО и заплаща определена цена на тон отпадък и извозване до определеното за целта място. Събиране и транспортиране на строителни отпадъци, които се генерират при извършване на строителни и ремонтни дейности от физически и юридически лица, се извършва от фирмата изпълнител на дейността по събиране на битови отпадъци, като същата осъществява събиране и транспортиране на строителни отпадъци, като предоставя съдове при поискване от граждани и фирми, срещу заплащане от тях на услугата и извозването им до регламентирано за целта депо. Възложителят не дължи допълнително заплащане за извършването на услугата.

На територията на община Златарица се предвижда обособяването на специално депо за СО.

Употребата на ресурси и генерирането на строителни отпадъци могат да бъдат избегнати чрез:

- насърчаване по-скоро на обновяването, а не на новото строителство;
- насърчаване на проектирането на гъвкави пространства, предвиждане на промени, свързани с обитаването на сградата съобразно нуждите на обитателите;
- най-ефективно използване на материалите, използвани в проекта, като особено внимание е свеждането до минимум на образуването на отпадъци и насърчаване на използването на устойчиви материали;
- избор на материали, за чието производство са използвани по-малко фосилни горива, съдържащи рециклирани материали и др.;
- избора на материали, пригодени за повторна употреба и демонтаж;
- влагане на материали заместващи продукти, генериращи опасни отпадъци;
- насърчаване на повторната употреба, за предпочитане на място, без предварително третиране;

Необходимо е да се предприемат мерки за предварително идентифициране, преди да се започне работата на събаряне и да се извърши селективно разрушаване на потенциално опасните компоненти и компонентите, които могат да бъдат използвани. По такъв начин тухли, керемиди, врати, радиатори, облицовки, стълбища, санитарна арматура, и т.н., могат да намерят купувач. Инертните отпадъци са преобладаващи в състава на тези отпадъци. Опитът показва, че е възможно и икономически ефективно разделянето на отпадъците на различни фракции на място.

За експлоатацията на регионалните депа са издадени съответните комплексни разрешителни (КР), по реда на Глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда. В издадените КР на Регионалните депа за отпадъци в страната е разрешено приемането за депониране на битови, производствени и строителни отпадъци. Допълнително в КР е разрешено на операторите на депата да приемат следните отпадъци (основно строителни) за извършване на дейности по тяхното оползотворяване: 27 - 17 01 01 Бетон; - 17 01 02 Тухли; - 17 01 03 Керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия; - 17 01 07 Смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06; - 17 05 04 Почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03; - 17 05 06 Изкопани земни маси, различни от упоменатите в 17 05 05; - 20 02 02 Почва и камъни. Оползотворяването на подходящи фракции от посочените отпадъците включват основно дейности, свързани с подравняване и запръстяване на отделните пластове натрупани отпадъци (дневните работни участъци) в клетките за неопасни отпадъци при експлоатацията на съответното регионално депо. В повечето случаи, при постъпване на ОСР на депата, същите се използват за уплътняване и запръстяване на отпадъчното тяло, формирано от битовите отпадъци. Част от ОСР, постъпващи от строителни фирми и инвеститори могат да се използват от операторите като материали за укрепване на вътрешните обслужващи пътища на територията на депата. С използването на инертни ОСР като бетон, тухли, керемиди, плочки, керамични изделия, почва и камъни за запръстяване на натрупаните в депото битови отпадъци се допринася за ограничаване на:

- емисиите от миризми и прах от депото;
- разнасяните от вятъра отпадъци;
- запалванията на отпадъците в депото.

9.1.3. Производствени и Опасни отпадъци

„Опасни отпадъци“ са отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в приложение № 3 към ЗУО. Този вид отпадъци се образуват най-вече в промишлените предприятия, но също така и в някои заведения от здравната сфера, както и в битовия сектор. Към тях спадат отработени масла и нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори, медицински отпадъци, бои и лакове, детергенти, пестициди и др. Изискванията за третиране и транспортиране на опасни отпадъци са регламентирани в Наредбата, приета с ПМС № 53/1999 г. /ДВ, бр. 29 от 1999 г./, Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.) и в Наредбите за масово разпространените отпадъци. Лицата, чиято дейност е свързана с образуване, събиране, транспортиране, съхраняване (оползотворяване с код R13 по смисъла на приложение № 2 към § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУО и/или обезвреждане с код D15 по смисъла на приложение № 1 към § 1, т. 11 от ДР на ЗУО), оползотворяване, в т.ч. рециклиране и/или обезвреждане, включително подготовка преди оползотворяване или обезвреждане на опасни отпадъци, водят отчетни книги и представят годишни отчети. Най-голям дял в общото количество на опасните отпадъци имат отработени моторни и смазочни масла и нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/, както и излезли от употреба флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак. Дейностите по третиране на опасните отпадъци, образувани от дейността на предприятията се извършват в съответствие с разрешителните им документи за дейности с отпадъци без да се ползва общинска инфраструктура. От дейността на предприятията от целулозно-хартиената промишленост се образуват съответно отпадъчни печатарски мастила, съдържащи опасни вещества (Код 08 03 12*) и отработени масла. Опасните отпадъци от фирмите се събират и съхраняват отделно в закрити складове и се предават за третиране на физически или юридически лица притежаващи съответното разрешение по ЗУО или Комплексно разрешително, въз основа на писмен договор. Потокът опасни отпадъци се контролира от действащата нормативна уредба. С цел проследяване на превозите на опасните отпадъци товародателите са длъжни

да изготвят идентификационен документ, който се попълва за всеки отпадък последователно от товародателя, превозвача и товарополучателя. Най-голям дял в общото количество имат отработени моторни и смазочни масла и нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/, както и излезли от употреба флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак.

„Производствени отпадъци“ са отпадъците, образувани в резултат на производствената дейност на физическите и юридическите лица. Това са количества вещества (продукти, остатъци, суровини и материали), несъдържащи вредни замърсители, създаващи риск за здравето на хората и околната среда, които не могат да се използват в производството (поради липса на технологии или пазар), не могат да бъдат продадени и от които притежателят желае или е длъжен да се освободи. За тяхното отстраняване обикновено се грижат самите предприятия. Изискванията за управление на производствените отпадъци са регламентирани в Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци, приета с ПМС №53/1999 г. /ДВ, бр. 29 от 1999 г./.

За планиране на капацитета на общинската система за събиране и транспортиране на отпадъците до регионалното депо е необходимо отчитане на количествата на производствените отпадъци от предприятията. За целта е необходима първоначална оценка и получаване на информация от предприятията за количествата отпадъци, за които се ползва общинската система за събиране и транспортиране. Основните проблеми при третиране на производствените отпадъци са свързани с:

- липсата на съоръжения за третиране на някои видове отпадъци – напр. третиране на органични отпадъци, което води до смесването им с битовите отпадъци и невъзможност за отчитане на количествата им;
- непълното организиране на разделно събиране и оттам невъзможността за рециклиране и оползотворяване и отчитане на количествата;
- депониране на голяма част от производствените отпадъци, което ще доведе до по-бързото изчерпване на капацитета на регионалното депо.

Значителна част от производствените отпадъци се образуват в малки количества до 100 тона годишно, което прави изграждането на самостоятелно съоръжение за тяхното третиране неефективно.

Управлението на опасните отпадъци, генерирани в малки количества, заслужават специално внимание с оглед намаляване на вредното въздействие на отпадъците съгласно дефиницията за предотвратяване. Те могат да бъдат генерирани от голям брой участници, било от почивни станции, лекарски кабинети, занаятчии, сервизи за ремонт или продажба на превозни средства, перални, бояджийници, химическо чистене, издателска дейност, печат и др. Опасните отпадъци, образувани от малките предприятия не са в големи количества, но като се има предвид броят на съответните предприятия и опасният характер на отпадъците е важно да се оцени, дали методите на събиране, предвидени в законодателството за опасните отпадъци са подходящи за случая на малките предприятия.

9.1.4. Специфични потоци отпадъци

Отпадъци от опаковки

С разделното събиране на отпадъци и с цел рециклиране, и други форми на оползотворяване може да се постигне значително намаляване на количеството на депонираните отпадъци, което ще доведе до удължаване на полезния живот на регионалното депо за отпадъци и до съкращаване на разходите за събиране и обезвреждане на отпадъците. За част от тези отпадъци националното законодателство изисква прилагането на принципът „замърсителят плаща”. Принципът „Замърсителят плаща” означава, че лицето, което замърсява, също трябва да плати за отстраняване на замърсяването. Относно управлението на отпадъците това означава, че генераторът на отпадъци трябва да поеме пълната стойност за третиране и обезвреждане на отпадъците. По такъв начин, ако замърсителят (производителят на отпадъци) генерира големи количества отпадъци, то той плаща много за управлението на отпадъците, а ако произвежда малки количества - заплаща по-малко. По този начин принципът е справедлив и засяга този, който замърсява (генератора на отпадъци). Принципът обикновено изисква прилагането на схеми от типа „заплати за колкото изхвърляш“, отчитащи обема или теглото на отпадъците, въз основа на които се определя такса „битови отпадъци”. В България са постановени няколко наредби, в които “производителите на продукти” са отговорни за събирането,

рециклирането и третирането на продуктите, които се превръщат в отпадъци. Относно управлението на битовите отпадъци, следните продукти са определени като отговорност на производителя:

- опаковки;
- отпадъци от електрически и електронни съоръжения;
- излезли от употреба автомобили;
- отпадъци от масла и нефтопродукти;
- излезли от употреба батерии и акумулатори.

Идеята на принципа е, че по време на определянето на предназначението и производството на отпадъка, “производителите на продукти” трябва да вземат такива решения относно състава на продукта, че когато продукта се превърне в отпадък, до голяма степен да бъдат определени количеството на генерираните отпадъци и възможностите за управлението им.

Таблица 74 Общо количество разделно събрани отпадъци от опаковки в община Златарица

Рециклирани (тонове)	2008 г.	2010 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
от пластмаса	-	-	2,73	2,33	2,33
от хартия и картон	-	-	7,69	4,29	4,31
от стъкло	-	-	6,57	3,52	2,53

Общините от регионалната система не развиват свои общински системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки, т.к. те са сключили договори с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки (ОООП).

Община Златарица има сключен договор с „ЕКОПАК – България“ АД.

Отпадъци от ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми

Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)

Излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) са масово разпространени отпадъци, чието събиране и третиране изисква прилагането на специфични методи. Решаването на проблема с изоставените стари автомобили на обществени места е от особена важност за чистотата на населените места по отношение на наличните места за паркиране, почистване на улиците и намаляване на здравни рискове. Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства, приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 7/2013г.), регулира всички производители/вносители на моторни превозни средства от определени категории да осигурят безплатно за последния собственик приемане, съхраняване и разкомплектоване на ИУМПС. Съгласно наредбата, собствениците на ИУМПС са длъжни да ги предават за временно съхранение на определените за целта площадки и в пунктове за разкомплектоване, като не заплащат такси и разноски за приемането му. Община Златарица е сключила договор с „Мавел прим“ ЕООД.

Излезли от употреба гуми

По отношение на нерегламентирания внос на гуми и ограничаване на сивата икономика в тази сфера са предприети съвместни действия с гранични КПП – с цел осъществяване на събираемост на продуктите такси за гуми. Община Златарица е сключила договор с „Норд гуми“ ЕАД.

Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти

Съдържащите се в маслата опасни вещества, представляват опасност за замърсяване на околната среда през всички фази на техния жизнен цикъл. Предотвратяването на тези вредни последици следва да се постигне чрез системен и адекватен контрол на материалните потоци и отделяните емисии. Задълженията на общината в това отношение се определят от Наредба за отработените масла и отпадъчни нефтопродукти. Съгласно чл. 39, ал. 1 от тази Наредба, Кметът на общината съдейства за

извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване и обезвреждане, като определя местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината и информира обществеността за местоположението и условията за приемане на отработените масла.

Отпадъци от електрическо и електронно оборудване

Отпадъците от електрическо и електронно оборудване са едни от най-сложните за управление отпадъчни потоци. Причината е, че те обхващат широк кръг от продукти - от малки домакински електроуреди с просто устройство до високо интегрирани системи като компютри и мобилни телефони. В европейското законодателство е възприет принципът производителят да поема отговорност за отпадъците, образувани от произведените от него продукти, когато те излязат от употреба. В България е в сила Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, в която са регламентирани правилата за управление на тези отпадъци. Съгласно чл. 25, ал. 1 от тази Наредба, Кметът на общината оказва съдействие на организациите по оползотворяване, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и предаване на ИУЕЕО.

Изпълнение на задълженията за участие в системите за разделно събиране се осъществява, като се сключат договори с организации по оползотворяване на ИУЕЕО, лица, които изпълняват задълженията си индивидуално или други лица, притежаващи документи по чл. 35 от ЗУО за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране или оползотворяване на отпадъци на територията на общината.

Разделното събиране на отпадъци от ИУЕЕО на територията на общината се извършва основно кампанийно по предварително определени дати от общината съвместно с организациите по оползотворяване, за които жителите на населените места се уведомяват предварително.

Негодни за употреба батерии и акумулатори

Основна цел на контрола по прилагането на законодателството в областта на негодните за употреба батерии и акумулатори е повишаване на разделното им събиране и рециклиране. Те не трябва да попадат на депата за твърди битови отпадъци, тъй като съществува опасност съдържащите се в тях тежки метали да попаднат чрез инфилтрационните води в почвите, повърхностните и подземните води. Въведени са системи за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори, отпадъци от електрическо и електронно оборудване.

В община Златарица е въведена система за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) след сключване на договори с организации по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори.

Болнични отпадъци/Отпадъци от хуманното здравеопазване

Медицинските отпадъци имат някои по специфични характеристики и изискват специално третиране. Болничния отпадък може да носи зарази, поради което следва да бъде отделен от другите смесени отпадъци за се избегне заплахата за общественото здраве. В този отпадък се включват превръзки, остатъци от лекарства и опаковки, лабораторни проби, използвани инструменти и системи, хирургически отпадъци и др. Отговорността за управлението на болничните отпадъци е на медицинските заведения, в които се образуват. Към момента не функционира система за получаване на данни за болничните отпадъци в общината. Опасните отпадъци, които могат да се генерират на територията на общината от хуманното здравеопазване.

От заявените пет лекарски практики, три са заети в град Златарица, с. Горско Ново село и с. Родина. Стоматолози – заявени са четири, заети – две места. На територията на Общината функционират:

- Практики за първична медицинска помощ - три индивидуални практики;
- СМДЛ „Медика“ ЕООД, клинична лаборатория;
- Практики за първична стоматологична помощ - две индивидуални практики.

С въвеждане на системата за регионално управление на отпадъците се наблюдава по-добра отчетност на количествата различни отпадъци.

Поради планиране и изпълнение на регионална система за управление на отпадъците, от 2004 г до 2016г, в общината не са предприети мерки по контролирано управление на генерираните отпадъци. В съответствие със ЗУО и Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (издадена от министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.) дейностите по събиране и третиране на медицинските отпадъци са задължение на лицата, които ги образуват и по конкретно:

1. лечебните заведения по чл. 8, 9 и 10 от Закона за лечебните заведения;
2. здравните заведения по чл. 21 от Закона за здравето.

В заключение относно проблеми по отношение на събирането на данни може да се обобщи, че в община Златарица е необходимо създаването на система за събиране и обработка на данни от изпълнителите, които имат договори с общината и предприятията с общинско участие, както и получаването на информация от лица, извършващи събиране на рециклируеми отпадъци на търговска основа и въвеждане на механизми за получаване и оценка на достоверността на отчитаните от организациите по оползотворяване количества. Всичко това ще спомогне за установяване изпълнението на целите за рециклиране на битови отпадъци.

Биоразградими отпадъци

На територията на община Златарица е въведена система за събиране на биоразградими отпадъци от населението, чрез разположени зелени контейнери тип „Бобър“. Същите се транспортират по график до инсталацията за компостиране, намираща се на територията на Регионалното депо за отпадъци на общините Велико Търново, Горна Оряховица, Стражица, Елена, Златарица и Лясковец, намиращо се на територията на с. Шереметя.

На европейско ниво все още е спорен въпросът дали домашното компостиране представлява предотвратяване или операция по рециклиране. Докато не бъде взето окончателно решение Община Златарица ще счита тази дейност за предотвратяване, тъй като тя се извършва в домашни условия и растителните остатъци не влизат в общинските схеми за събиране на битови отпадъци, а също така се използват природни процеси на биоразграждане, които само се ускоряват и направляват. В Община Златарица голямата част от сградите са на един или два етажа и разполагат с градина. Градинските отпадъци представляват около 15% от количеството на битовите отпадъци в населените места с население под 3000 ж. и 5% в тези с население над 3000 ж. Поради тази причина Община Златарица подкрепя децентрализираното компостиране, което позволява жителите сами да управляват своите органични отпадъци, подходящи за компостиране (зелени и някои хранителни отпадъци). Децентрализираното компостиране може да бъде разпространено по-широко чрез допълнителни мерки за повишаване на осведомеността. Община Златарица ще инициира организирането на практически демонстрации с цел обучение на нови участници и разпространение на опита на вече обучените лица.

Биоразградимите отпадъци са с различен процент и състав в общия смесен битов отпадък, в зависимост от типа на населеното място. От общия състав на битовите отпадъци, почти 40 – 50% представлява биоразградима фракция, което от своя страна предизвиква бързопротичащи процеси на разграждане, съпроводени с отделяне на метан, образуване на инфилтрат, отделяне на неприятни миризми, създаване на хранителна среда за развъждане на инсекти и други вредители.

Утайки от ПСОВ:

Управлението на утайките има за цел намаляване до минимум на общото количество утайки, които се транспортират за окончателно обезвреждане чрез депониране. Целите включват и популяризиране на методите за предварително третиране на утайките, които да бъдат използвани в земеделието или за рекултивация на терени, за оползотворяване чрез изгаряне с използване на енергията. В Програмата за прилагане на Директива 91/271/ЕЕС за пречистване на отпадъчни води от населени места, разработена от МОСВ, се предвижда:

- изграждане на канализационни мрежи и селищни пречиствателни станции за отпадъчни води за населени места с над 10 000 еквивалентни жители - до 01.01.2011г.;
- изграждане на канализационни мрежи и селищни пречиствателни станции за отпадъчни води за населени места с над 2 000 до 10 000 еквивалентни жители – до 01.01.2015 г.

Законът за водите предвижда в канализационните мрежи и пречиствателните станции за отпадъчни води в населените места да бъдат включвани отпадъчни води съобразено с технологията за третиране на утайките предвид по-нататъшното им оползотворяване или крайно обезвреждане. Понастоящем, сектор отпадъчни води, генерира утайки само от почистване на канализацията. Тези материали се депонират на регионалното депо. Утайките не се ползват за оползотворяване в земеделието или за рекултивация на нарушени терени.

9.2. Управление на отпадъците на територията на Община Златарица

Във връзка с управлението на отпадъците на регионален принцип и съгласно изискванията на ЗУО на 20.04.2014 г. е създадено Регионално сдружение за управление на отпадъците регион Велико Търново, включващо общините Велико Търново, Горна Оряховица, Стражица, Елена, Златарица и Лясковец.

Регионалната система за управление на отпадъците (РСУО), включваща клетка №1 на депо за неопасни отпадъци, инсталация за сепариране на постъпващи отпадъци и инсталация за компостиране има издадено разрешение за ползване от 25.04.2016 г. РСУО регион Велико Търново е ситуирана на площадка № 5 в землището на с. Шереметя.

Общото събрание на сдружението определя пропорционалното участие на всяка от общините на база броя на населението, в разходите по изграждане и въвеждане в експлоатация на регионалната система, като за Община Златарица – 2,58 % от размера на дължимите средства.

В момента сметосъбирането и сметоизвозването на територията на община Златарица се извършва от фирма „Глобъл Клинър“ ООД, гр. Хасково.

Таблица 75 Налични контейнери за събиране на битови отпадъци в община Златарица към 2014 г.

№	Вид съдове	Обем (m ³)	Брой
1.	Контейнери тип „Бобър“ – метални	1,1	80
2.	Пластмасови кофи 240 л	0,24	207
3.	Пластмасови кофи 120 л	0,12	125
4.	Кофи 110 л – метални поцинковани и пластмасови	0,11	290
5.	Пластмасов контейнер тип ракла	1,1	12

Битовите отпадъци се извозват до Регионалното депо въз основа на утвърдени със Заповед на Кмета на Община Златарица, за всяка календарна година, графици и маршрути за движение и последователност на обслужване на улиците, които при необходимост се актуализират с оглед ефективно управление на отпадъците.

Общините от регионалната система не развиват свои общински системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Общините са сключили договори с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки. Община Златарица има сключен договор с „Екопак България“ АД. Събраните отпадъци от опаковки от системите за разделно събиране, разположени на територията на Община Златарица се сортират на инсталацията на площадка гр. Горна Оряховица. Оператор на инсталацията е „Трейд Пейпър“ ЕООД, гр. Горна Оряховица. Инсталацията е финансирана от „Екопак България“ АД.

10. Опасни вещества

По смисъла на ЗООС “Опасно вещество“ е:

- за целите на глава седма, раздел II - вещество или смес по смисъла на чл. 3 от Регламент

(ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ, L 353/1 от 31 декември 2008 г.);

- за целите на глава седма, раздел I – всяко вещество или смес, класифицирано в една или повече от категориите на опасност, посочени в част 1 на приложение № 3, или поименно изброено в част 2 на приложение № 3, включително под формата на суровина, продукт, страничен продукт, остатък или междинен продукт, включително вещество, което е възможно да се получи в резултат на протичането на странична реакция или при възникването на авария.

За територията на община Златарица е издадено едно КР № 437-НО/2012 г. на “Фондрима и Ко” ЕООД гр. Златарица за промишлена инсталация за производство на алуминиеви сплави от алуминий-съдържащи отпадъци.

В процес на издаване е комплексно разрешително на „Строй консулт“ ООД, гр. София за площадка, намираща се в землището на гр. Златарица. Фирмата има издадено разрешение за дейности с ОЧЦМ, ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, отработени масла и др. отпадъци.

11. Рискови енергийни източници - шум, вибрации, радиации

11.1. Шум

Шумът е фактор, въздействащ върху околната среда и всички живи организми. Под шум се разбира всеки нежелан звук, който причинява неприятно или смущаващо възприятие или има увреждащо действие. С понятието шум се определя комплекс от звуци в широк честотен диапазон - от 16 Hz до 20 kHz, които оказват неблагоприятно въздействие върху човешкия организъм. Неприятното звуково въздействие във времето причинява стресови и болестни състояния, като понякога води и до фатален изход. Няма област и човешка дейност, при които да не се наблюдава шумово излъчване. Недвусмислено е установено, че шумът има висока социална цена. Той трябва да се възприема не по-малко сериозно от другите видове замърсявания, тъй като влиянието му върху човешкото здраве е съизмеримо с тяхното. Вредата от шума се превръща в една от характеристиките на съвременния интензивен начин на живот с все по-голямо значение за психическото и физическото здраве на човека. Шумът в околната среда, причинен от транспортните, промишлените и ремонтните дейности, е един от главните екологични проблеми в урбанизираните територии. Количествено шумът се оценява чрез величината „ниво на звуковото налягане” и се изразява с мерната единица Децибел (dB). В околната среда преобладават променливите шумови емисии. За оценяването им е въведен терминът „еквивалентно ниво на шума $L_{eq} [dB(A)]$ ”.

Съществуват многобройни по разнообразие мерки за намаляване нивата на шум от основните съществени източници в селищната среда - пътен трафик, железопътен и въздушен трафик, от индустрия и всички останали локални източници. Най-натоварени в акустично отношение са големите градове в страната. Това се дължи на непрекъснато нарастващия брой на транспортните средства. Недостатъците в градоустройствените и в транспортно-комуникационните планове, както и неефективното до този момент планиране и управление на акустичната среда от страна на общинските власти, са фактори, които допълнително утежняват акустичния климат в населените места.

Оценката, управлението и контролът на шума в околната среда, причинен от автомобилния, железопътния, въздушния и водния транспорт, както от промишлените инсталации и съоръжения и от локални източници на шум, се регламентират чрез Закона за защита от шума в околната среда, в сила от 01.01.2006 г., както и чрез подзаконовите документи към него, издадени в съответствие с изискванията на чл. 11 и чл. 14.

Един от тези документи е Наредба № 6 от 26 юни 2006 г. на Министерство на здравеопазването и Министерство на околната среда и водите. С нея се определят:

1. Показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието;

2. Граничните стойности на показателите за шум в околната среда;

3. Методите за оценка на стойностите на показателите за шум в околната среда и на вредните ефекти от шума върху човешкото здраве.

По този начин се създава възможност за оценки и прогнози за състоянието на шумовото натоварване в урбанизираните територии и в тихите зони извън тях, за разработването на стратегически карти за шум и планове за действие с оглед защита здравето на населението и подобряване качеството на живот.

Граничните стойности на нивата на шума в различни територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях са определени в Таблица № 2 от Приложение № 2 към чл. 5 от Наредба № 6/2006 г. на МЗ и МОСВ, представена както следва:

Таблица 76

№	Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	Еквивалентно ниво на шума в dB(A)		
		ден	вечер	нощ
1	2	3	4	5
1.	Жилищни зони и територии	55	50	45
2.	Централни градски части	60	55	50
3.	Територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик	60	55	50
4.	Територии, подложени на въздействието на релсов железопътен и трамваен транспорт	65	60	55
5.	Територии, подложени на въздействието на авиационен шум	65	65	55
6.	Производствено-складови територии и зони	70	70	70
7.	Зони за обществен и индивидуален отдих	45	40	35
8.	Зони за лечебни заведения и санаториуми	45	35	35
9.	Зони за научноизследователска и учебна дейност	45	40	35
10.	Тихи зони извън агломерациите	40	35	35

С Наредба № 4 от 27 декември 2006 г. на МРРБ, МЗ, МВР и МОСВ за ограничаване на вредния шум чрез шумоизолиране на сградите при тяхното проектиране и за правилата и нормите при изпълнението на строежите по отношение на шума, излъчван по време на строителство, се определят:

1. Техническите изисквания за защита от шум на сградите при проектирането им;

2. Техническите правила за изпълнение на строителните и монтажните работи (СМР), чрез които се осъществява защитата от шум в сградите;

3. Техническите правила и норми за извършване на СМР при изпълнението на строежите по отношение на шума в околната среда;

4. Изискванията към инвестиционния проект на строежа.

Наредбата се прилага при проектиране и изпълнение на жилищни сгради и на сгради за обществено обслужване в областта на здравеопазването, образованието, културата и изкуството, търговията, общественото хранене, хотелиерството и услугите, административни и производствени сгради. Изискванията на наредбата за ограничаване на шума, излъчван при изпълнението на СМР, се прилагат за всички строежи.

От 12.02.2011 г. е в сила и Наредба № 54 от 13.12.2010 г. на МЗ и МОСВ за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (отменяща Наредба № 2 от 2006 г.). С тази наредба се уреждат редът и начинът на функциониране на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии, като и изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда. Целта на Наредбата е да се оцени шумовото натоварване в урбанизираните територии, създавано от основните източници на шум. Съгласно тази наредба РЗИ по места провеждат регулярни измервания на шумовите нива в пунктове, определени съгласно Методика на МЗ.

Транспортен шум

Основните източници на шум в урбанизираните територии са транспортните средства. Интензивният автомобилен трафик е основния фактор, който влияе върху акустичната среда в селищните територии. Автотранспортният шум е в пряка зависимост от интензивността на движението, скоростта и структурата на транспортния поток, пропускателната способност на пътните артерии, възрастта на автомобилния парк, вида и качеството на пътната настилка, ситуационното и нивелетно разположение на пътя и характера на терена встрани от него.

Основният шумов фон се създава от автомобилите – леки и товарни и тези на масовия градски транспорт. През последните години в резултат на масовия внос на автомобили предимно „втора употреба” автомобилният парк е основно подменен. Въпреки че повечето от автомобилите са втора употреба, нивото на излъчвания от тях шум е значително по-ниско спрямо шума от използваните преди това, но същевременно техният брой се увеличава интензивно. Най-високи нива на шума се предизвикват от средствата на масовия градски транспорт, особено от много остарелите автобуси, от товарните камиони и др.

Имайки предвид топографската характеристика на Община Златарица, големината на селищата, икономическото и демографско състояние на населението и състоянието на икономиката, пътната мрежа има значение като основно средство за транспортни съобщения. Автомобилният транспорт е приоритетен за Общината; през територията ѝ преминава удобна пътна мрежа, свързваща селищата в общината, както и общината със съседните общини Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец и Елена. Транспортните връзки са подробно описани в раздел I, т. 4.4 на настоящия Доклад.

През югозападната част на територията на Община Златарица минава железопътна линия 41, от Горна Оряховица до Елена. Линията има гара в град Златарица, като обхожда града в югозападния му край. Частта от трасето, минаваща през общината е 9,6 км. (Фиг. 13). Пътническото движение по тази ж.п.линия е преустановено през 2002 г. със заповед на Правителството. И към момента линията съществува, но е в тежко техническо състояние, на места пропаднала, обрасла с растителност, с откраднати контрарелси и скрепления и с неясно бъдеще. Скоростта на влаковете по нея преди затварянето ѝ е била 25 км/ч. Днес линията се използва частично само в участъка от Горна Оряховица до Лясковец, респективно няма принос към акустичната среда на град Златарица.

Най-югозападната част от територията на Община Златарица се пресича от около 4- километрова отсечка от натоварения път РПМ II-53. В най-близката си част той отстои на над 2000 м от жилищната зона на град Златарица. На такова разстояние транспортният трафик по пътя не оказва влияние на акустичната среда в населеното място.

Останалата пътната мрежа на Общината е представена основно от третокласни, четвъртокласни и местни пътища. Няма данни за транспортния трафик по тези пътища, за да се оцени количествено шумовото натоварване от него в селищата, през които преминава. На територията на Общината няма пунктове от системата на АЗУПТ на АПИ. Нама и пункт от системата за акустичен мониторинг на МЗ. Транспортите потоци по местните (четвъртокласни) пътища обикновено са с ниска часова интензивност, движението е с по-малка скорост и не възникват значителни шумови емисии, които да създават наднормени еквивалентни шумови нива в населените места, през които преминават. За това допринася и наличието на крайпътна и дворна растителност, която поглъща и изолира възникващите временни шумови емисии от преминаващи транспортни средства

Състоянието на пътните настилки е от съществено значение, а в случая голяма част от тези пътища се нуждаят от рехабилитация и реконструкция. Подобряването състоянието на пътните настилки, улици и тротоари, съчетано със съответно озеленяване, би се отразило положително както в екологичен аспект като цяло, така и върху акустичната среда в прилежащите територии и в жилищните зони. Съгласно ОПР 2014-2020 г. на Община Златарица 60% от пътните настилки са в добро състояние, но останалите 40% са в средно и лошо състояние, което се отразява негативно и на акустичната среда около тях. През периода 2010-2013 г. по Мярка 322 от Програма за развитие на селските райони е направен ремонт на част от общинските пътища, като е подобро състоянието им. Това се е отразило положително и на акустичната обстановка като цяло, но все още не е достатъчно. На изградената в селищата улична мрежа също са извършвани ремонтни дейности, общото ѝ състояние се оценява като добро, което влияе положително и на акустичната среда в жилищните зони.

Поради влошената икономическа обстановка нуждата от пътнически автотранспорт на територията на Общината е ограничена. Редовни автолинии се поддържат в направления Велико Търново, Горна Оряховица и Елена. През Автогара Златарица преминават няколко курса на ден, което не създава съществени дълготрайни шумови натоварвания в близо намиращата се жилищна зона.

Източници на шум от битов характер

На второ място по принос към акустичната среда в населените места са локалните източници на шум и шум от битов характер – строителни и ремонтни дейности, товаро-разтоварни работи, събиране на сметта, игри на деца (училища, детски градини, детски площадки) и др.

Следващият по значение фактор, който влияе върху акустичната среда в жилищните зони, е шумът, излъчван от заведенията за обществено хранене, увеселителните заведения, различните сервиси и авторемонтните работилници, разположени в непосредствена близост до жилищните сгради.

Съгласно регламентираната и ръководена от Министерство на здравеопазването „Система за контрол, ограничаване и намаляване на комуналния шум в населените места“ в град Златарица и селищата на общината няма обособен пункт за измерване на шумовите характеристики. Поради това община Златарица не разполага с реални данни за акустичната обстановка в жилищните зони на нейната територия. От РЗИ-Велико Търново извършват локално замерване при евентуално подадени сигнали от жители на населените места. Няма данни за постъпили жалби и проведени измервания на територията на община Златарица. В потвърждение на това е и писмо изх. № РД-14-1600/29.09.2017 г. на РЗИ-Велико Търново.

Индустриален шум

Шумът от производствените дейности в урбанизираните територии засега е на трето място. В голямата си част тези дейности са обособени в промишлените зони и/или са извън границите на населеното място. Проблем биха могли да създават малките производствени предприятия, разположени в близост до жилищните сгради, а именно дървообработващи предприятия, предприятия за алуминиева дограма и др.

Промислеността в общината е концентрирана основно в общинския център – гр. Златарица. Секторът не работи с капацитетните си възможности. Развити са най-вече отраслите: металолеене, металообработване, сортиране и пакетиране на отпадъци и отломки от черни и цветни метали. В този отрасъл функционират 2 промишлени фирми – "Фондрима и КО", гр. Златарица и "Строй консулт" ЕООД, гр. София. Подробна информация за действащите предприятия е представена в раздел I, т. 4.3 на настоящия Доклад.

Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) към МОСВ осъществява мониторинг на шума от промишлени източници, чиято цел е да предоставя информация за състоянието на акустичната среда в населените места вследствие дейността на промишлените предприятия – източници на шумово излъчване. ИАОС поддържа и актуализира база данни с измерванията на акустичното натоварване, която включва:

- Нивото на шума по границата на промишления източник в dB(A);
- Нивото на шума в мястото на въздействие – най-близката жилищна или обществена сграда в dB(A).

За осъществяване ефективен контрол на шума, излъчван от промишлени инсталации и съоръжения, съгласно разпоредбите на Закона за защита от шума в околната среда РИОСВ–Велико Търново извършва контролна дейност по утвърден график съвместно с ИАОС-Регионална лаборатория Велико Търново; измерванията се извършват, прилагайки „Методиката за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шума в мястото на въздействие“, утвърдена със заповед № РД-613/08.08.2012 г. на Министъра на околната среда и водите. Съгласно годишните доклади за състоянието на околната среда, издавани от РИОСВ-Велико Търново, измерените шумови нива в контролираните дружества не надвишават граничните стойности съгласно Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението. Данните за проведените измервания се представят ежегодно в ИАОС и се публикуват в он-лайн достъпна информационна система. Няма информация за проведени контролни измервания на предприятия, функциониращи на територията на Община Златарица.

Съгласно изискванията на Наредба № 54 от 13 декември 2010 г. на МЗ и МОСВ за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда едно промишлено предприятие на територията на община Златарица през последните години е извършило собствени периодични измервания на шума, излъчван в околната среда. Това е „ФОНДРИМА И КО“ ЕООД гр. Златарица. То е и единственото предприятие в Общината, попадащо в обхвата на комплексния разрешителен режим, съгласно изискванията на Наредба № 54/2010 г. на МЗ и МОСВ. „ФОНДРИМА И КО“ ЕООД има издадено КР № 437-НО/2012 г.

Съгласно изискванията на нормативните документи операторите с издадени комплексни разрешителни извършват собствени измервания на шумовите емисии от производствената им дейност; същите се включват в годишните доклади за изпълнение на дейностите по комплексните разрешителни, представяни ежегодно в ИАОС. Измерванията се възлагат на акредитирани лаборатории. В следващата таблица са представени данните от последно извършените през 2017 г. измервания и оценката за съответствие за „ФОНДРИМА И КО“ ЕООД в гр. Златарица:

Таблица 77

Шумови емисии, измерени през 2017 г. по границите на производствената площадка на „ФОНДРИМА И КО“ ЕООД

Място на измерването	Ниво на звуково налягане в dB (A), измерена стойност	Измерено през деня/ нощта	Честота на мониторинг	Съответствие
Точка № 1	51,1 ± 0,3	деня	Веднъж на 2 г.	Да
Точка № 2	46,7 ± 0,3	деня	Веднъж на 2 г.	Да
Точка № 3	42,1 ± 0,3	деня	Веднъж на 2 г.	Да
Точка № 4	37,3 ± 0,3	деня	Веднъж на 2 г.	Да
Точка № 5	42,4 ± 0,3	деня	Веднъж на 2 г.	Да
Точка № 6	36,9 ± 0,3	деня	Веднъж на 2 г.	Да
Точка № 8 на въздействие	45,2 ± 0,3	деня	Веднъж на 2 г.	Да
Обща звукова мощност (изчислена)	84,6 ± 3,5	деня	Веднъж на 2 г.	Да

Източник: ИАОС

Измерванията са извършени на 28.06.2017 г. от „Пехливанов инженеринг“ ООД с протокол от изпитване № 898 Ф/03.07.2017 г., като са спазени изискванията на „Методиката за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне на нивото на шума в мястото на въздействие“, утвърдена със заповед № РД-613/08.08.2012 г. на Министъра на

околната среда и водите. От таблицата се вижда, че не се превишават граничните стойности, регламентирани с Наредба № 6/2006 г. на МЗ и МОСВ и заложиени в комплексното разрешително на „ФОНДРИМА И КО“ ЕООД гр. Златарица.

От изложението до тук може да се направи изводът, че акустичната обстановка на територията на Община Златарица не се различава от типичната за такъв вид зони и не се наблюдават трайни наднормени шумови натоварвания на околната среда.

11.2. Вибрации

Физическото определение за вибрации е „механично трептене на еластична среда“. Измерването на вибрациите е наложително, за да се оцени както влиянието им върху експлоатационния срок на машините, така и да се установи прякото въздействие върху здравето на човека. От голямо значение е и обстоятелството, че вибрациите, пренасяни от машините, конструкциите и сградите, се излъчват в околното пространство като шум, което води до влошаване на общата акустична обстановка.

От 12 юни 1989 г. е в сила Директива 89/391 ЕИО - „Рамкова директива“ за БЗР (безопасност и здраве при работа) за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето на работниците на работното място. Рамковата директива с нейното широко приложно поле и други директиви, посветени на конкретни аспекти на безопасността и здравето при работа, са основата на европейското законодателство в областта на безопасността и здравето.

На основата на Директива 89/391 ЕИО и подчинената на нея Директива 2002/44/ЕС-Вибрации у нас от МЗ и МТСП е разработена Наредба № 3, ДВ, бр. 40/2005 г. за защита на здравето и безопасността на работещите от рискове, свързани с експозицията на вибрации. Европейската директива, както и Наредбата, въвеждат не само нормите, но и методите на измерване и оценка, задълженията на работодателите, здравните аспекти и наблюдение и др. информационни приложения, посочени подробно в международните стандарти, третиращи общите и локални вибрации.

Освен Наредба № 3, ДВ, бр. 40/2005 г., у нас е действаща и Наредба № 45 за норми за допустимите стойности на вибрациите в жилищните сгради, издадена от Министъра на народното здраве и Председателя на Комитета по архитектура и благоустройство, обн., ДВ, бр. 4 от 15.01.1980 г., в сила от 01.01.1980 г.

На територията на Община Златарица кратковременни вибрации в околната среда биха могли да възникват от преминаващи тежкотоварни МПС, строителни или селскостопански машини, от извършвани строително-ремонтни дейности и други. Същите източници, както и действаща наблизо строителна техника, биха могли да предизвикат такива вибрации и в жилищни сгради. За сега няма систематизирани наблюдения и резултати от проведени измервания на вибрации за жилищните райони на Община Златарица. Предполага се, че съответните оператори взимат необходимите мерки за поддържане в изправност на наличната им техника и за минимизиране във времето на извършваните с тази техника операции, така че да са сведени до минимум евентуално възникнали вибрации в прилежащите терени.

Няма информация за оплаквания от граждани, свързани с шум и вибрации от заведения за развлечения, разположени в жилищни зони и сгради на територията на община Златарица.

11.3. Йонизиращи лъчения

Йонизиращите лъчения, които съкратено се наричат с придобилия гражданственост термин “радиация”, са неизбежен факт в живота на човечеството. Радиацията, респективно нейните източници са съществували и съществуват в природата; това са естествените радиоактивни източници. Радиоактивни източници могат да бъдат получавани и по изкуствен начин, т.нар. техногенни източници. Развитието на съвременната цивилизация е неразривно свързано с все по-широкото използване на различни по вид и интензитет източници на радиация, създадени от човека. Броят на хората, които влизат в контакт с източници на йонизиращи лъчения и биха могли да бъдат облъчени от тях, непрекъснато нараства. Така проблемите за радиацията от чисто научни, технологични и икономически се превръщат и в социален проблем на нашето съвремие.

Разпространените в природата естествени радионуклиди заедно с космическото лъчение създават т.нар. *естествен радиационен фон*, който въздейства непрекъснато на всички живи организми на планетата.

Естественият радиационен гама-фон е физична характеристика на околната среда и представлява полето на гама-лъчите, в което се намират всички живи организми на Земята. Измерваната величина е мощност на дозата на гама-лъчението и е специфична за всеки пункт, област, регион. Данните за мощността на дозата гама-лъчение за страната се получават в реално време от 26 постоянни локални мониторингови станции (ЛМС) на Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон, администрирана от Изпълнителната агенция по околна среда. Най-близо разположена до Златарица е ЛМС в гр. Велико Търново. През последните години стойностите на гама фона, отчетени в тази станция, по данни от ИАОС варират в интервала 0,085 – 0,105 микроСиверта/час, като остават в рамките на характерните стойности за региона.

Радиационното състояние на околната среда се контролира чрез измервания на естествения радиационен (наречен „гама”) фон, а също така и чрез оценяване съдържанието на естествените радионуклиди Уран-238, Радий-226, Торий-232, Калий-40 и други в различните компоненти на околната среда. С това са ангажирани Министерството на околната среда и водите, Министерството на здравеопазването, Националният център по радиобиология и радиационна защита и други институции чрез своите регионални подразделения.

Различното съдържание на естествените радионуклиди в почвите се дължи на наличието и специфичното им за всеки регион разпределение в почвообразуващите скали. Принципно е невъзможно изработването на нормативен документ, определящ гранични стойности на това естествено съдържание. Поради това измерените стойности се сравняват с фонове величини, определени след множество дългогодишни измервания и характеризиращи почвите, незасегнати от стопанска дейност в отделните области от страната. Пробите се вземат от почвен слой 0÷20 cm и се извършва гама-спектрометричен анализ за определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди в тях. Вземането на извадките за изпитване е съпътствано с измерване на гама фон в конкретния пункт.

Радиологичният мониторинг на необработваемите почви, извършван от ИАОС, се осъществява в мрежа от над 400 постоянни пункта за наблюдение, равномерно разпределени по цялата територия на страната. За Община Златарица това е гр. Златарица. Радиационният мониторинг на обекти от околната среда за територията на Община Златарица се осъществява от ИАОС – Регионална лаборатория Плевен.

Съгласно информацията от ИАОС в публикуваните годишни доклади за състоянието на околната среда, през последните години съдържанието на контролираните радионуклиди в повърхностния 20-сантиметров почвен слой за района на Община Златарица не се различава от характерните за региона и е в рамките на фоновите концентрации за страната. Отложеният на територията на страната Цезий-137 (^{137}Cs) вследствие аварията в Чернобилската АЕЦ през 1986 г. за община Златарица е в най-ниския диапазон (0 – 50 Bq/kg) в сравнение с други региони на България. На територията на общината през последните години не е констатирано допълнително радиационно замърсяване на околната среда. Това е отчетено и в Годишния доклад на РИОСВ-Плевен за 2017 г., където е констатирано, че „на база резултатите от проведения мониторинг радиационното състояние на околната среда в контролирания регион не показва отклонения от действащите норми и/или характерните за съответните райони стойности.”

За нуждите на промишлеността, селското стопанство, здравеопазването и др. в открит или закрит вид се използват изкуствени източници на йонизиращи лъчения (изкуствени радиоактивни източници). Чрез тях се извършват диагностика, стимулират се оздравителни процеси, определят се плътности, размери, дефекти, неутрализира се статично електричество и др. Всички обекти, на чиято територия се използват такива източници, се контролират от съответните звена на РЗИ. Тези обекти притежават необходимите разрешителни документи съгласно нормативните изисквания на Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) (обн. ДВ. бр. 63 от 28 Юни 2002 г., посл. изм. ДВ, бр. 102 от 22.12.2017 г.) и подзаконовите разпоредби, издадени от Агенцията за ядрено регулиране (АЯР). За територията на Община Златарица няма информация за констатирани инциденти с такива източници.

11.4. Неионизиращи лъчения

Неионизиращи лъчения са електромагнитните лъчения, които поради своята същност не предизвикват йонизация в средата, през която преминават.

Спектърът на неионизиращите електромагнитни излъчвания включва ултравиолетовите, видимите, инфрачервените лъчи и радиовълните.

Източници на електромагнитни лъчения в околната среда са високоволтните електропроводи и съоръжения от електропреносната мрежа. Те са с определена зона на въздействие в границите на съответните сервитути. Многобройните трафопостове, изградени в жилищните зони преди години, са ситуирани съгласно действащата тогава Наредба № 7 за хигиенните изисквания за здравна защита на селищната среда (отменена по-късно, ДВ, бр. 38/17.05.2011 г.). По този начин се ограничава евентуалното вредно въздействие на ЕМП в прилежащите жилищни зони. Това се отнася и за населените места на община Златарица.

Открит остава въпросът за въздействието на електромагнитните излъчвания от многобройните антени и базови станции на мобилните оператори в населените места. Резултатите от измервания на параметри на ЕМП би следвало да се оценят за съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (обн., ДВ, бр. 35 от 1991 г.; попр., бр. 38 от 1991 г., изм. доп. ДВ бр. 8/2002 г.)

Пределно-допустимите нива на напрегнатостта и на плътността на енергийния поток на електромагнитните полета (ЕМП) в селищата и зоните за продължително обитаване, курортните зони, зоните за отдих и лечение и др. в границите на тяхната регулация, определени с издадената от МЗ и МОСВ Наредба № 9/03.05.1991 г. (ДВ бр. 35, попр. ДВ бр. 38/14.05.1991 г., изм. ДВ бр. 8/22.01.2002 г.) за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии, са представени в следващата Таблица 78:

Таблица 78

№ по ред	Честотен обхват, в който работи излъчвателят	Пределно допустимо ниво
1	от 30 до 300 kHz	25 V/m
2	от 0,3 до 3 MHz	15 V/m
3	от 3 до 30 MHz	10 V/m
4	от 30 до 300 MHz	3 V/m
5	от 0,3 до 30 GHz	10 μ W/cm ²

Честотният обхват, определен с Наредба № 9 като вреден над определено ниво на лъчението на териториите на населените места, е с граници от 30 kHz до 30 GHz.

Освен Наредба № 9/1991 г. всички мобилни оператори са задължени да спазват и Техническите изисквания за работа на електронни съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба и съоръженията, свързани с тях (загл. изм. ДВ, бр. 100 от 2015 г., в сила от 18.12.2015 г.), приети с Решение № 1308 от 25.10.2007 г. на Комисията за регулиране на съобщенията, обн. ДВ, бр. 92 от 13 Ноември 2007 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 102 от 22 декември 2017 г. Съгласно тези изисквания операторите трябва да предприемат такива мерки, че да намалят до минимум риска за населението от вредните електромагнитни полета и излъчвания, като разполагат електронните съобщителни устройства на такива места, където населението ще бъде най-малко изложено на вредни излъчвания.

В тези изисквания е заложено и спазването на стандарта EN 50 360 – европейски стандарт за хигиенни изисквания за честоти от 300 MHz до 3 GHz.

В момента за всеки обект, който по своето основно предназначение излъчва, пренася или трансформира електромагнитна енергия, се определя конкретна хигиенно-защитна зона. На основание

чл. 35 от Закона за здравето местоположението на обекта се съгласува от Главния държавен здравен инспектор само при условие, че сградите и местата за постоянен или инцидентен престой на хора не попадат в границите на хигиенно-защитната зона на конкретния излъчвател.

РЗИ-Велико Търново, съгласно годишните отчети за дейността, е извършвала мониторинг на електромагнитни полета, включващ:

– измервания на всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, които са разположени в близост до детски, учебни и лечебни заведения, попадащи или разположени по границите на хигиенно-защитната зона;

– измервания в околната среда на 10% от всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територия с голяма концентрация на население и жилищни сгради (централна градска част и жилищни комплекси).

Целта на мониторинга е била да се установи съответствието на нивата на електромагнитните полета в двете групи обекти с действащите норми и изисквания на Наредба № 9 от 1991 г. Измерванията са извършени съгласно „Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле в населената околност на предавателни антени към системи за мобилни връзки“, публикувана в „Сборник методи за хигиенни изследвания“ том IV на НЦХМЕХ (понастоящем НЦОЗА – Национален център по обществено здраве и анализи). При получените резултати не са установени наднормени нива на ЕМП.

На територията на Община Златарица през 2016 г. от РЗИ - Велико Търново са проведени две измервания на интензитета на електрическото поле и плътността на енергийния поток от обект ППС (приемо-предавателна станция) VT 5115 ZLATARICA, ТВРС „Златарица“: на ул. „Райчево“ №7 (пред жилищна сграда, отстояща на около 70 м от излъчвателните антени) и в парк (в близост до паметна плоча, на разстояние около 300 м от източника на лъчение). В следващата Таблица 79 са представени резултатите от проведените измервания съгласно предоставения от РЗИ-Велико Търново протокол за контрол на електромагнитни полета № 118N/28.09.2016 г.:

Таблица 79

№ по ред	Място на контрол	Разстояние между уреда и източника на излъчване [m]	Интензитет на електрическото поле E [V/m]			Плътност на енергийния поток (плътност на мощност) S [μW/cm2]		
			Измерена стойност		Пределно допустимо ниво	Измерена стойност		Пределно допустимо ниво
			Моментна	Средна		Моментна	Средна	
1	Ул. „Райчево” № 7 - 2 насочени антени	~ 70	0,68	0,39	6,14	0,18	0,04	6,14
2	Парк; паметна плоча	~ 300	0,29	0,14	6.14	0,03	0,01	6,14

Както се вижда, измерените стойности на интензитета на електрическото поле и плътността на мощността съответстват на изискванията на Наредба № 9/03.05.1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии.

Електроснабдяването в Община Златарица се осъществява от Националната енергийна компания, като електропреносната и електроразпределителната мрежа и съоръженията към нея се стопанисват, поддържат и реконструират от „ЕНЕРГО-ПРО“ АД. Електроснабдителната мрежа се захранва с 110/20 KV от ПС - Златарица и обхваща три кабелни линии към комунално - битовите трансформаторни постове и въздушни линии. Електроенергийната система на прилежащата територия е добре развита и оразмерена да поема по-голямо натоварване. Съществуването на ПС - Златарица улеснява включването на бъдещи консуматори, което ще стимулира икономическото развитие. Техническото състояние на използваните съоръжения е добро. Всички населени места в общината са електрифицирани. Подробно описание на електроенергийната система на територията на Община Златарица е представено в раздел I, т. 4.5 от настоящия Доклад.

Трафопостовите (53 бр.) в населените места са ситуирани съгласно действащите нормативни изисквания така, че да не създават допълнително акустично и електромагнитно натоварване в съседните жилищни сгради и прилежащи райони.

За съществуващите електропроводи на територията на общината са осигурени обслужващи сервитути за профилактика и ремонт, като са спазени изискванията на издадената от МЕ, МЗХ и МРРБ Наредба № 16 от 2004 г. за сервитутите на енергийните обекти (ДВ, бр. 88 от 2004 г., изм. ДВ, бр. 77 от 2 септември 2008 г., ДВ, бр. 75 от 29 септември 2015 г.). Може да се отбележи също, че са спазени и проведени изискванията на Наредба № 3 на МЕЕР за устройство на електрическите уредби и електропроводните линии (обн., ДВ, бр. 90 от 13.10.2004 г. и бр. 91 от 14.10.2004 г., в сила от 15.01.2005 г., изм. и доп., бр. 108 от 19.12.2007 г.). По този начин се осигурява защита от евентуални наднормени електромагнитни натоварвания на околната среда извън съответните сервитути. В тези зони не се допуска извършване на СМР, товаро-разтоварни дейности, складиране на строителни материали и паркиране на монтажна и транспортна техника.

На територията на Общината, южно на град Златарица има изградена фотоволтаична централа, присъединена към преносната мрежа с регионално значение. Изграждането и функционирането ѝ са съобразени с екологичното законодателство в областта на защитата от шум, електромагнитни излъчвания и други физични фактори.

Източници на електромагнитни лъчения в околната среда са и елементите на съобщителната инфраструктура и комуникациите. Подробна информация за тях е представена в раздел I, т. 4.5 от настоящия Доклад. Съоръженията са изградени и функционират в съответствие с нормативните изисквания, което предполага, че няма натоварване на околната среда и жилищните зони с допълнителни ЕМП.

Може да се каже, че като цяло натовареността с нейонизиращи електромагнитни лъчения на селищната и околната среда на Община Златарица не се отличава от характерната за всички урбанизирани територии в страната.

12. Здравно-хигиенни аспекти на околната среда

Здравно-хигиенните аспекти към настоящия доклад отразят аспектите на човешкото здраве от въздействието върху околната среда и характеризираните източници на вредно въздействие от плана – „Общ устройствен план на Община Златарица”.

Рамката за оценка на здравният риск, за качеството на живот и благосъстояние в общината представлява интегриран подход, който изисква комбинирана оценка на риска и неговото управление с цел контролиране на заболяванията, свързани с източниците на въздействие, експертиза на състоянието на компонентите на околна среда и характеристика на основните замърсители. Това осигурява хармонизирана рамка от здравни насоки по отношение на свързаните рискове и появата на кумулативен ефект.

Рамката включва оценка на здравните рискове преди поставянето на здравни цели и предприемане на мерки за намаляване на отрицателното въздействие и повишаване качеството на живот, там където е възможно, като част от по-широкия процеса на ангажиране.

При устройственото планиране е необходимо да се вземе предвид местоположението на всички обекти, подлежащи на здравна защита, посочени в Допълнителните разпоредби § 1, т. 3 на Наредбата за ОВОС, където е дефинирано това понятие, а именно: *„Обекти, подлежащи на здравна защита“ са жилищните сгради, лечебните заведения, училищата, детските градини и ясли, висшите учебни заведения, спортните обекти, обектите за временно настаняване (хотели, мотели, общежития, почивни домове, ваканционни селища, къмпинги, хижи и др.), места за отдих и развлечения (плувни басейни, плажове и места за къпане, паркове и градини за отдих, вилни зони, атракционни паркове, аквапаркове и др.), както и обектите за производство на храни по § 1, т. 37 от допълнителните разпоредби на Закона за храните, стоковите борси и тържищата за храни.*

12.1. Здравно-демографски показатели

Община Златарица има незначителен демографски потенциал, което се дължи на по-малките икономически и социални възможности, които тя предлага. Общият брой на населението към 15.07.2013 г. е 4 702 души, от които 2 351-мъже и 2 351-жени.

Таблица 80 Разпределение на населението по възраст

под 7 г.	7-13	14-17	18-59 жени	18-62 мъже	над 60 жени	над 63 мъже
277	332	188	1 182	1 479	770	474

Източник: НСИ

На територията на Общината има 24 населени места. Две от тях са кметства - с. Горско Ново село и с. Родина, а осем са с кметски наместници. Напълно обезлюдените населени места са четири - селата Горско Писарево, Дуровци, Рекичка и Чуката.

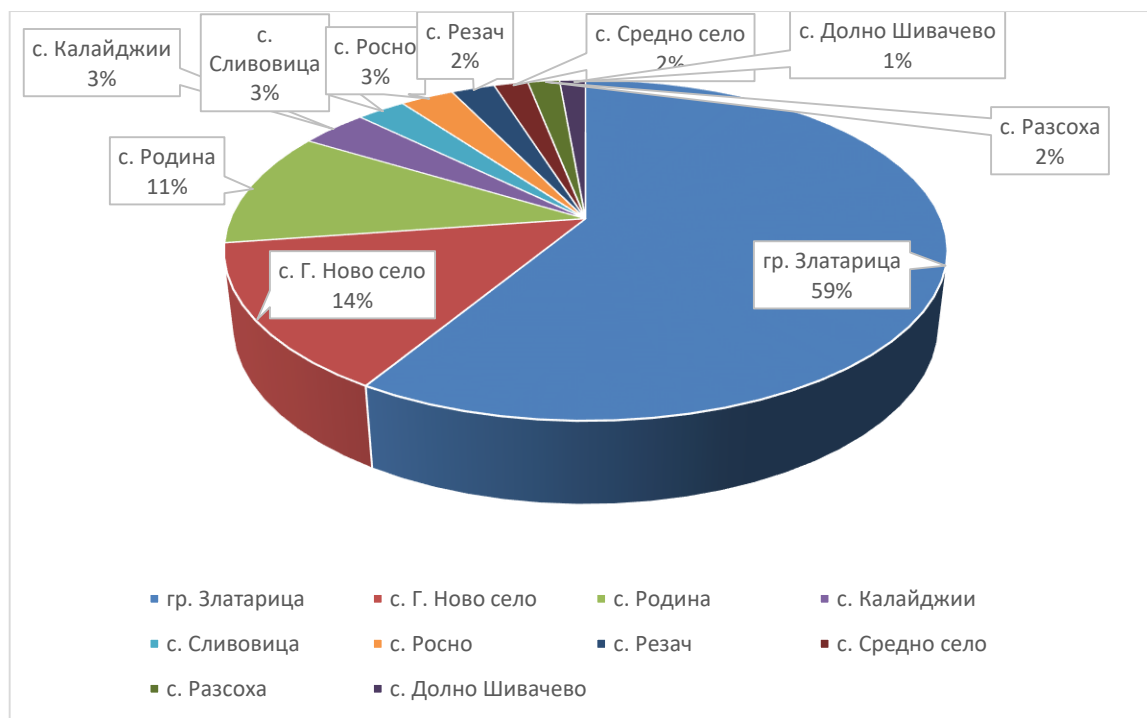
Селата със жители от 1 до 5 души са: Овощна, Чистово, Новогорци и Горна Хаджийска, Село Дединци е с 8 жители.

Таблица 81 Разпределение на населението в населените места към 15.09.2013 г.

Населено място	Брой население	
	Постоянен адрес	Настоящ адрес
гр. Златарица	2797	2749
с. Горско Ново село	485	593
с. Горна Хаджийска	1	3
с. Родина	481	498
с. Калайджии	179	140
с. Слиновица	68	104
с. Росно	84	122
с. Резач	114	106
с. Средно село	89	80
с. Разсоха	67	69
с. Долно Шивачево	66	57
с. Дълги припек	62	62
с. Дедина	31	44
с. Равново	14	22
с. Дединци	8	37
с. Чистово	3	2
с. Чешма	3	9
с. Новогорци	1	1

Източник: НСИ

Разпределението на населението по населени места в проценти е онагледено на следващата диаграма:

Фиг. 29 Разпределението на населението по населени места

Процентът на населението, което живее в града е 59% спрямо 41% за населението, живеещо в селата. Наблюдава се намаление на населението като цяло, поради намалената раждаемост, отрицателния естествен прираст и икономическата миграция.

Полова структура

Различията и особеностите на мъжете и жените, като страни в естественото възпроизводство, тяхното място и роля в семейството, участието им в трудовия процес, техния социален статус, определят половата структура на населението на дадена административно-териториална единица. Динамиката на раждаемостта и смъртността са главен фактор, който определя този демографски процес.

За периода 2007 – 2011 г. се забелязва относително постоянно разпределение на населението по пол. Жените са около 50% от общия брой на населението в общината.

Таблица 82 Данни за половата структура в Община Златарица в периода 2007-2011 г.

	2007	2008	2009	2010	2011
Общо	4760	4671	4636	4584	3973
Мъже	2353	2307	2282	2253	1968
Жени	2407	2364	2354	2331	2005

Източник: Община Златарица

Възрастова структура

Броят на младите хора до 35 години следва общата за страната тенденция към намаляване спрямо общия брой на населението. За 2011 г. броят на младите хора до 35 г. е 1 422 души или 33,06% спрямо общия брой население за общината.

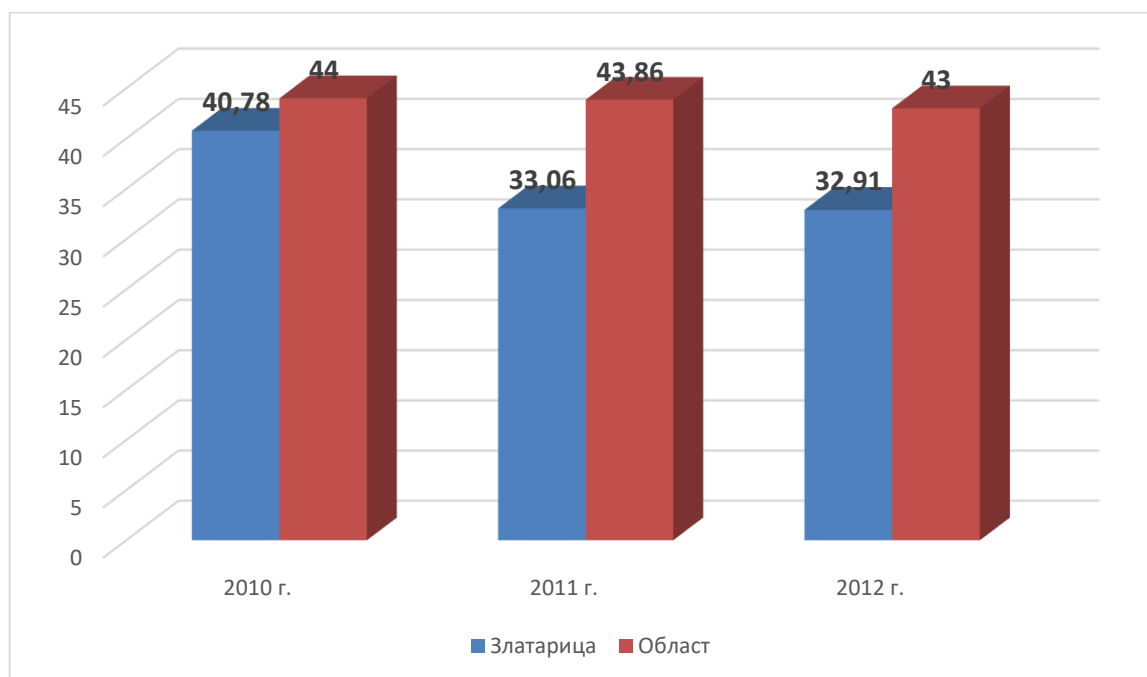
Таблица 83 Население по възраст в Община Златарица през 2011 г.

Възраст в незавършени години	Общо	Мъже	Жени
Златарица	3991	1974	2017
0-4	164	84	80

5-9	207	97	110
10-14	183	92	91
15-19	214	115	99
20-24	221	115	106
25-29	224	134	90
30-34	209	107	102
35-39	217	124	93
40-44	253	138	115
45-49	258	128	130
50-54	242	143	99
55-59	302	155	147
60-64	309	135	174
65-69	310	141	169
70 и повече	678	266	412

Източник: НСИ

На настоящия етап относителният дял на поколението на младите хора в община Златарица е по-нисък от този в страната и на територията на област В. Търново. Съпоставянето на данните от предходни години показва, че населението на община Златарица застарява. Процесът на застаряване ще продължава да има негативно отражение върху сегашното и бъдещото състояние на естественото възпроизводство. В тази насока община Златарица не се различава от общите тенденции в демографското развитие на България.

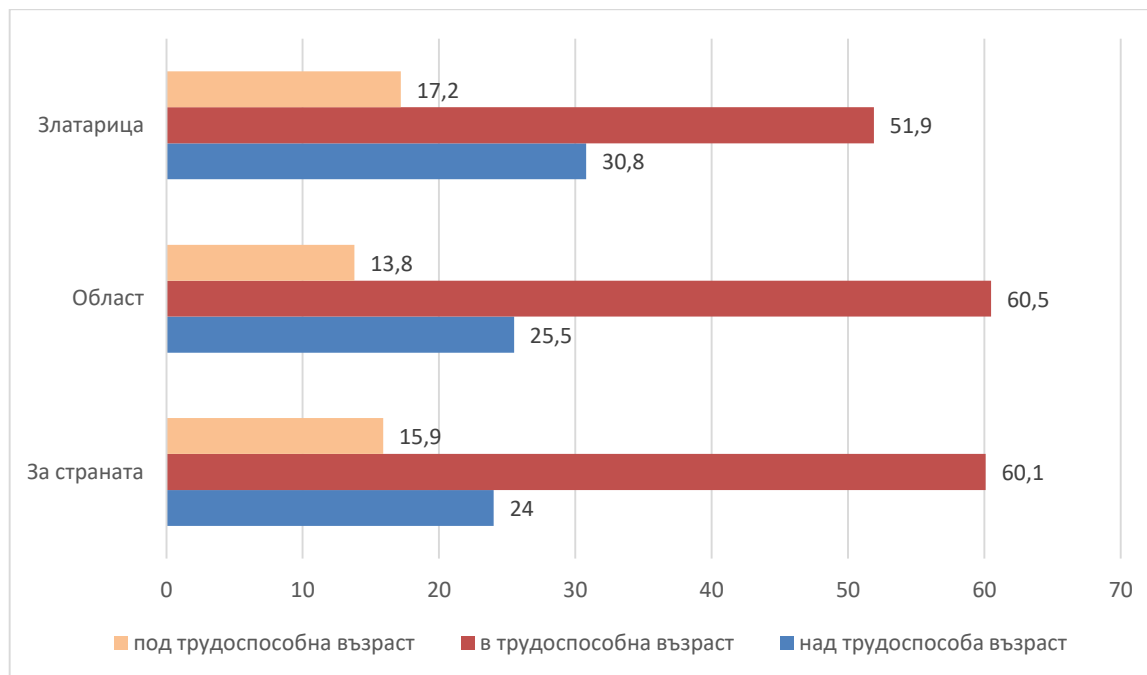

Фиг. 30 Брой на младите хора до 35 години

Негативни тенденции се наблюдават по отношение на естественото развитие на населението, намалена раждаемост, застаряване на населението и намаляване броя на младите хора, което съответства на общата тенденция за страната.

Процентът на безработица в общината през 2011 година е около 36,8%, а през 2012 година - около 23-24%.

В последните една-две години се забелязва, че делът на населението под трудоспособна възраст в общината е над средното за страната, делът на трудоспособното население е под средното за страната и делът на населението в надтрудоспособна възраст е по-голям от средния за страната.

Фиг. 31 Население в трудоспособна възраст

Етническа структура

Етническата структура на населението има важно значение за начина на живот и поведение на населението. Добре изразена е връзката между етническата принадлежност, репродуктивната нагласа и поведение на населението.

Най-многобройната етническа група на територията на община Златарица е българската. Към нея са се самоопределили 1654 души, или 89,55% от лицата, отговорили на доброволния въпрос. Втората по численост етническа група е ромската, общо 3,95% от всички лица отговорили на доброволно на въпроса за етническата си принадлежност, се самоопределят като част от нея.

Образователна структура

Определящо значение за стойностната характеристика на човешките ресурси и образуването на техните професионални умения в трудовия процес, има образователното равнище на населението. Образователната структура има важно значение за репродуктивните нагласи и поведение на населението, неговата пола и възрастова структура и етническата му принадлежност.

Данните от преброяването през 2011 г. показват влошено образователно равнище на населението в община Златарица. Относителния дял на завършилите висше образование се е увеличил. Най-голям дял от населението е със завършено средно образование.

Възпроизводителен процес

По своята същност естественото възпроизводство на населението представлява смяна на поколенията на родителите с поколенията на децата. Количествените измерения на този процес се изразяват с помощта на показателите и коефициентите за раждаемост, смъртност, брачност, бракоразводимост и естествен прираст. Промените в стойностите на тези показатели са във взаимна зависимост.

Таблица 84 Коефициенти на основните демографски показатели

Показатели	2007	2008	2009	2010	2011
------------	------	------	------	------	------

	България				
Естествен прираст на 1000 души	-5,0	-4,3	-3,5	-4,6	-5,1
Раждаемост на 1000 души	9,8	10,2	10,7	10,0	9,6
Смъртност на 1000 души	14,8	14,5	14,2	14,6	14,7
Детска смъртност на 1000 живородени	9,2	8,6	9,0	9,4	8,5
Брачност на 1000 души	3,9	3,6	3,4	3,2	2,9
Бракоразводимост на 1000 души	2,1	1,9	1,5	1,5	1,4
	Общо за областта				
Естествен прираст на 1000 души	-7,4	-7,9	-6,4	-7,8	-7,9
Раждаемост на 1000 души	8,4	8,7	9,1	8,7	8,9
Смъртност на 1000 души	15,8	16,6	15,5	16,5	16,8
Детска смъртност на 1000 живородени	8,9	10,7	9,6	7,6	7,9
Брачност на 1000 души	3,3	3,0	2,8	2,6	2,5
Бракоразводимост на 1000 души	2,0	1,9	1,4	1,3	1,4
	Община Златарица				
Естествен прираст на 1000 души	-5,1	-14,6	-9,4	-12,8	-9,0
Раждаемост на 1000 души	10,7	7,2	9,5	9,5	9,8
Смъртност на 1000 души	15,8	21,8	18,9	22,3	18,8
Детска смъртност на 1000 живородени	0,0	29,4	68,2	45,5	25,6
Брачност на 1000 души	1,9	1,1	2,8	0,9	3,0
Бракоразводимост на 1000 души	1,9	0,8	0,4	0,7	0,8

Източник: НСИ

През изследвания период се наблюдава тенденция на увеличаване на раждаемостта на територията на община Белослав, като най-ниски стойности са измерени през 2008 г. /7,2‰/, а най-висока стойност през 2007 г. /10,7‰ /.

Механично движение на населението

Миграциите или механичното движение на населението, заедно с неговото естествено възпроизводство, определят тенденциите в демографското развитие на определена територия. За тяхното изследване се използват редица показатели и коефициенти. Такива са коефициентите за миграционна подвижност, за интензивност на заселванията и изселванията, за миграционен или механичен прираст и др.

Не се наблюдава определена тенденция в механичното движение на населението на община Златарица. През изследвания период механичният прираст е се колебае между положителен и отрицателен като клони леко към положителния. Най-ниската разлика между двата показателя се наблюдава през 2012 и 2016 година, когато изселените души са само с 1 повече отколкото заселените.

Таблица 85 Механично движение на населението на община Златарица за периода 2010-2016 г.

Година	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2010	137	56	81	130	61	69	7	-5	12
2011	89	51	38	71	25	46	18	26	-8
2012	68	28	40	62	21	41	6	7	-1
2013	85	45	40	68	24	44	17	21	-4

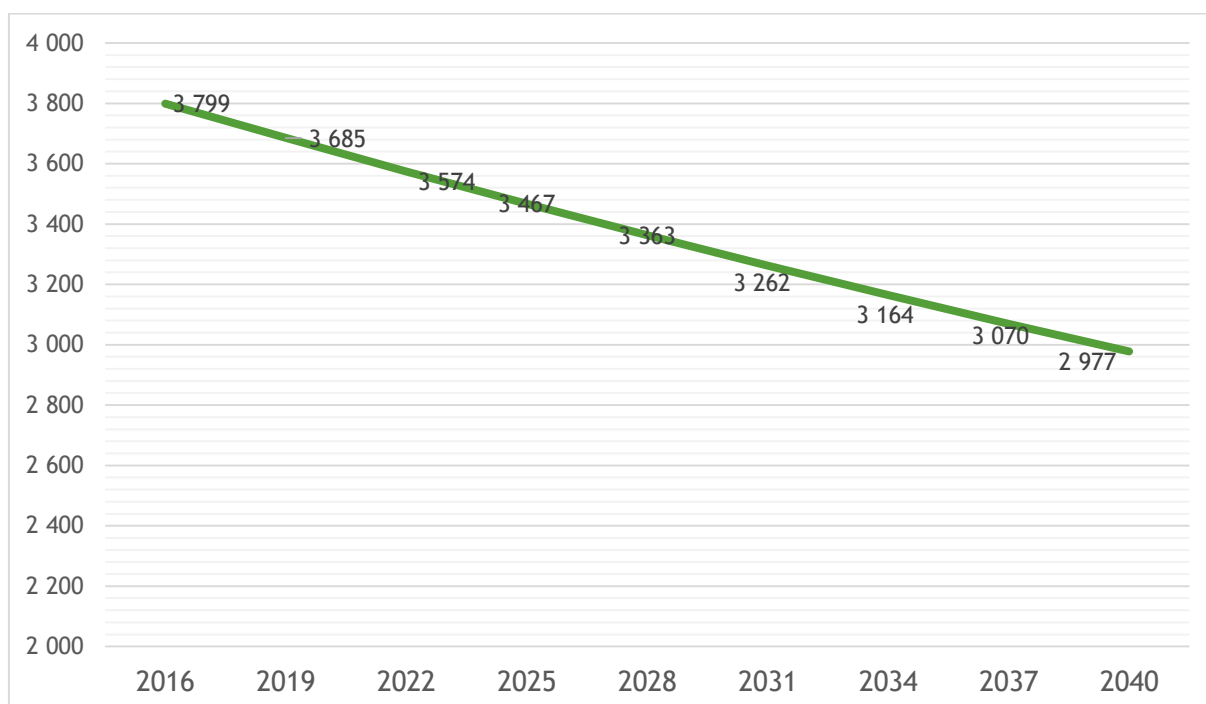
2014	92	39	53	74	31	43	18	8	10
2015	130	61	69	92	38	54	38	23	15
2016	95	48	47	86	38	48	9	10	-1

Източник: НСИ

При разработването на Общия устройствен план е разработена и **прогноза за демографско развитие**. Вариантите са 3: реалистичен, оптимистичен и песимистичен, и са разработени до 2040 г.

Реалистичен вариант / I вариант /при хипотеза за конвергентност/

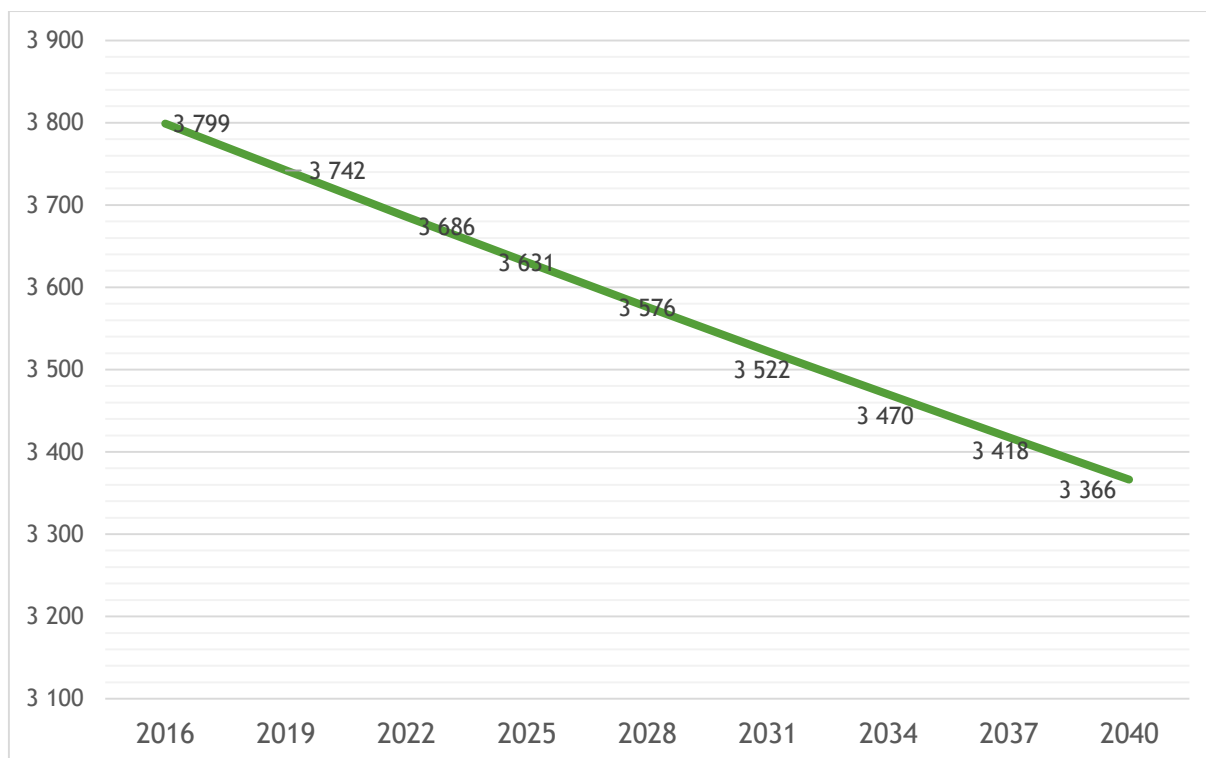
При I вариант /при хипотеза за конвергентност/ се вземат под внимание настоящата демографска ситуация и тенденциите в нея, като той се определя за реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографско и социално-икономическо развитие на страните членки. При него се очаква населението на общината да намалее до 2977 души през 2040 г.

Фиг. 32 Прогноза за броя на населението на община Златарица през 2040 г. I вариант /при хипотеза за конвергентност/.

Оптимистичен вариант /II вариант /относително ускоряване/

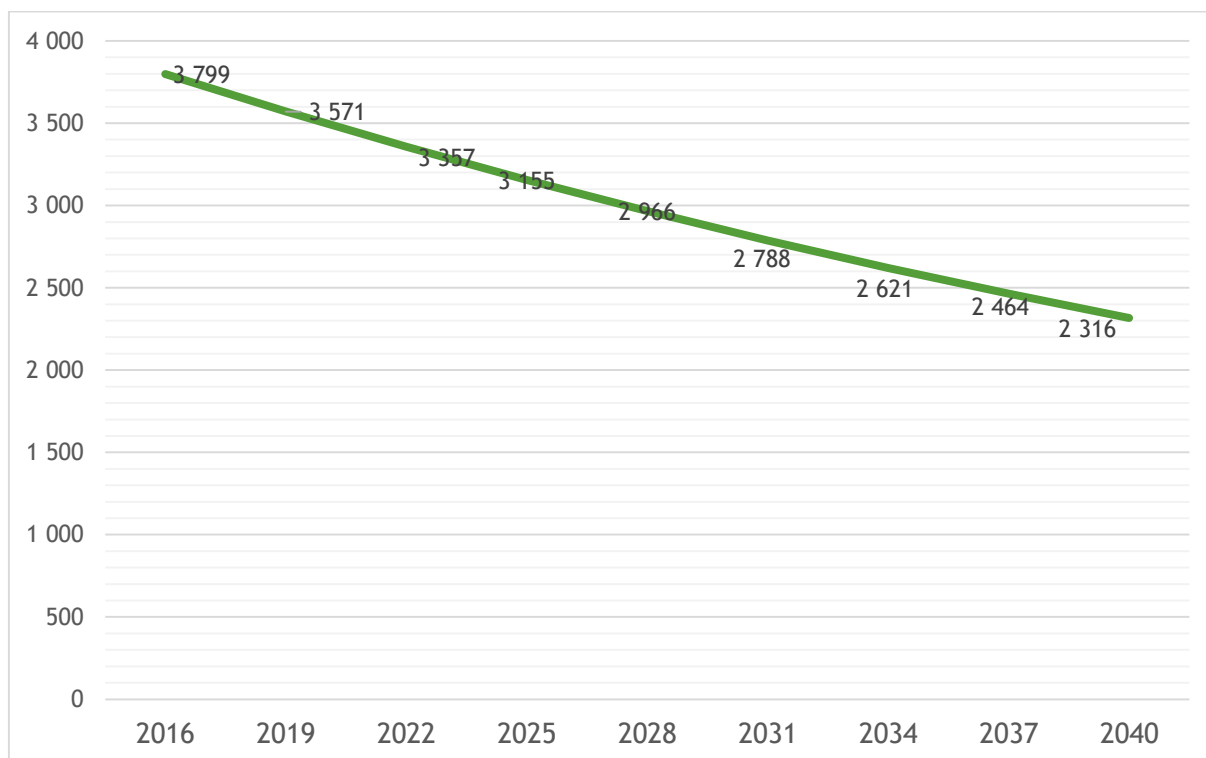
При II вариант /относително ускоряване/ се вземат под внимание настоящата демографска ситуация и тенденциите в нея, като той се определя за реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографско и социално-икономическо развитие на страните членки. При него се очаква населението на общината да намалее до 3366 души през 2040 г.

Фиг. 33 Прогноза за броя на населението на община Златарица през 2040 г. II вариант /при хипотеза за конвергентност/

Песимистичен вариант / III вариант /относително забавяне/

При III вариант /относително забавяне/ се вземат под внимание настоящата демографска ситуация и тенденциите в нея, като той се определя за реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографско и социално-икономическо развитие на страните членки. При него се очаква населението на общината да намалее до 2316 души през 2040 г.

Фиг. 34 Прогноза за броя на населението на община Златарица през 2040 г. III вариант /при хипотеза за конвергентност/

Обща заболяемост на населението

Здравословното състояние и здравния статус на населението е интегрален показател за социално-икономическото развитие на страната, качеството на живота на населението и качеството на развитие на човешкия капитал. Общата заболяемост на населението, се измерва чрез регистрираните случаи на заболяванията по обращаемостта на населението за здравна помощ към звената за извънболнична помощ и заболяемостта (новооткритите случаи), дава представа за честотата и структурата на заболяванията, по повод на които населението активно търси здравна помощ.

По данни на РЗИ – Велико Търново (2017 г.), в лечебните заведения за извънболнична помощ в областта са регистрирани общо 641 779 заболявания, а болестността през 2017 г. е 2666.4 на 1000 д.н. За сравнение през предходните години регистрираните заболявания и болестността в Област Велико Търново е както следва:

Таблица 86 Регистрирани заболявания и болестност в Област Велико Търново

Години	2013	2014	2015	2016	2017
Регистрирани заболявания	626085	627593	623544	658911	641779
Болестност на 1000 д.н.	2481.0	2515.9	2530.7	2704.5	2666.4

(по данни на РЗИ-Велико Търново)

Водещи в структурата на болестността по класове болести за периода 2013 – 2017 година са болестите на органите на кръвообращението (22.4% през 2017 г.). На второ място са болестите на дихателната система (17.7% през 2017 г.). Следват болестите на пикочо-половата система (7,7% през 2017 г.).

По-различна е структурата на заболяемостта: на първо място с 24.6% са болестите на дихателната система, на второ място с 9.8% - някои инфекциозни и паразитни болести и на трето място с 9.2% - болести на пикочо-половата система.

При децата до 17 години почти половината от регистрираните заболявания са от болести на дихателната система (47.5% за 2017 г.).

През 2017 г. на първо място сред хоспитализираните случаи са **болестите на дихателната система** – 312.6 на 10 000 д.н. с относителен дял 19,30% общо за областта и 259.1 на 10 000 д.н. с относителен дял 18.37% за хоспитализациите в многопрофилните болници (за 2016 г. за областта този показател е 307,7 на 10 000 д.н. с относителен дял 18,71%, за 2015 г. - 316,3 на 10 000 д.н. с относителен дял 17,85%, за 2014 г. – 327,8 на 10 000 д.н. с относителен дял 17,96%, за 2013 г. – 264,7 на 10 000 д.н. с относителен дял 15,05%). На второ място са **болестите на органите на кръвообращението** – 285.0 на 10 000 д.н. с относителен дял 17.59% общо за областта и 284.0 на 10 000 д.н. с относителен дял 20.13% в многопрофилните болници (за сравнение през 2016 г. за областта този показател е 380.9 на 10 000 д.н. с относителен дял 20.40%, за 2015 г. - 369.6 на 10 000 д.н. с относителен дял 20.85%, за 2014 г. – 387.2 на 10 000 д.н. с относителен дял 21.21%, за 2013 г. – 381.8 на 10 000 д.н. с относителен дял 24.22%)

Таблица 87 Хоспитализирана заболяемост в Област Велико Търново за 2017 г.

	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	в многопрофилни болници			общо в ЛЗБП в областта		
		Брой	На 10 000 души от населението	Относителен дял	Брой	На 10 000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I - XIX клас	33950	1410.5		38986	1619.7	
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	1152	47.9	3.39	1256	52.2	3.22
II	Новообразувания	767	31.9	2.26	1438	59.7	3.69

III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	151	6.3	0.44	151	6.3	0.39
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	1185	49.2	3.49	1185	49.2	3.04
V	Психични и поведенчески разстройства		0.0	0.00	1900	78.9	4.87
VI	Болести на нервната система	1738	72.2	5.12	1738	72.2	4.46
VII	Болести на окото и придатъците му	847	35.2	2.49	847	35.2	2.17
VIII	Болести на ухото и мастоидния изростък	514	21.4	1.51	514	21.4	1.32
IX	Болести на органите на кръвообращението	6835	284.0	20.13	6859	285.0	17.59
X	Болести на дихателната система	6237	259.1	18.37	7523	312.6	19.30
XI	Болести на храносмилателната система	3526	146.5	10.39	3554	147.7	9.12
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	1286	53.4	3.79	1788	74.3	4.59
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	1363	56.6	4.01	1363	56.6	3.50
XIV	Болести на пикочо-половата система	2156	89.6	6.35	2602	108.1	6.67
XV	Бременност, раждане и послеродов период	2742	113.9	8.08	2743	114.0	7.04
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	388	16.1	1.14	388	16.1	1.00
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	16	0.7	0.05	19	0.8	0.05
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде	548	22.8	1.61	579	24.1	1.49
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	2499	103.8	7.36	2539	105.5	6.51

(по данни на РЗИ-Велико Търново)

Изграденост на елементите на социалната инфраструктура, касаещи здравето състояние на населението

Системата на здравното обслужване на населението в Община Златарица е сравнително добре организирана, обезпечена материално и кадрово. От заявените пет лекарски практики, три са заети в град Златарица, с. Горско Ново село и с. Родина. Стоматолози – заявени са четири, заети – две места. На територията на Общината функционират:

- Практики за първична медицинска помощ - три индивидуални практики;
- СМДЛ „Медика“ ЕООД, клинична лаборатория;
- Практики за първична стоматологична помощ - две индивидуални практики.

Всички звена са оборудвани с необходимата медицинска апаратура. Предоставени са подходящи за дейността им сгради и помещения.

Ученическото здравеопазване се осъществява от медицински персонал, назначен в училище „Св. Кирил и Методий“ и ЦДГ „Славейче“ в град Златарица. За осъществяване на дейността се използват оборудвани медицински кабинети в учебните заведения.

Таблица 88 Медицински кадри към 31.12. в община Златарица за периода 2007 – 2011 година

Години	Лекари		Лекари по дентална медицина	Персонал със средно специално медицинско образование и със степен "професионален бакалавър", завършили медицински колеж
	общо	в т.ч. общо-практикуващи		
2007	3	3	..	..
2008	3	3	..	..
2009	3	3	..	..
2010	3	3	..	..
2011	..	..	..	..

Източник: НСИ

Достъпът до здравни услуги е много важен за бъдещето развитие на общината, но тенденцията за намаляване на населението обуславя липсата на перспектива за изграждане на нови медицински пунктове на база на демографското състояние.

12.2. Характеристика на рисковите фактори. Въздействие върху човешкото здраве

Рисковите фактори, влияещи на здравето на населението, се свързват на първо място с начина на живот, жизнената среда (екологична, трудова, семейна), системата на здравеопазване, както и с редица биологични характеристики. Трябва да се отбележи, че върху появяването и въздействието на рисковите фактори имат определено влияние икономическите и социалните условия в страната. Тези фактори оказват съществено влияние върху силата на отговора на даден индивид спрямо експозицията. Съществуват различни връзки между експозицията и ефекта, което се обяснява преди всичко с възприемчивостта на организма, която от своя страна може да се повлияе от различни физични фактори /бременност, възраст и др./, от намаляването нивото на важни ензими участващи в детоксикацията на редица химични съединения или на генетични фактори.

За оценката са наблюдавани общата заболяемост и болести, които се предполага, че могат да отразяват здравният риск от замърсяването на околната среда.

12.2.1. Рискови фактори, свързани със стила и начина на живот

Подобряването на здравно-демографските показатели е сложен и продължителен процес. Наред със социално-икономическите фактори влияние оказват и стила на живот (тютюнопушене, небалансирано хранене, психоемоционален стрес, ниска двигателна активност, тютюнопушене), хронични неинфекциозни заболявания (хипертония, мозъчно-съдова болест, затлъстяване, диабет), генетични фактори, рискови фактори на околната среда, ниска здравна и сексуална култура, особено сред малцинствените групи, регресивен тип възрастова структура на населението.

Негативни фактори, свързани с начина на живот:

- 1) *Тютюнопушенето* е поведенчески фактор с изключително неблагоприятни здравни последици. Той е сред най-разпространените, най-сериозните и тежки рискови фактори за здравето. Доказана е връзката за възникването на около 20 вида заболявания, причинени от употребата на тютюн, а също така и пасивното пушене. От тях по-важни са рак на белия дроб, заболявания на дихателната система /астма, бронхит, пневмонии/, сърдечно-съдови заболявания.
- 2) *Злоупотребата с алкохол* води до соматични, психологични и социални последици. Потвърдена е връзката на алкохола с цирозата на черния дроб, рака на устната кухина, фаринкса, ларинкса, хранопровода; има доказателства за връзка с рака на стомаха, дебелото черво, гърдата; по-голям е рискът за инсулт, хипертония, кардиомиопатия; може да се увреди половата функция, нервната система и др.

- 3) *Нерационалното хранене* води до редица болести: на органите на кръвообращението, някои видове рак, диабет, болести на храносмилателната система, а също и болести свързани с недохранването.
- 4) *Ниска двигателна активност* се асоциира с редица болестни състояния на организма: в детската възраст тя забавя нормалното физическо и психическо развитие, води до появата на затлъстяване и други състояния; в средната възраст и нагоре – съдейства за възникване на редица хронични болести: сърдечно-съдови, диабет тип 2, остеопороза, метаболитни и злокачествени заболявания и други.
- 5) *Злоупотреба с наркотици* е сериозен рисков фактор с тежки последици за индивида, семейството и обществото, който довежда до понижаване качеството на живота, преждевременна смърт (инфекции, СПИН, хепатит, предозиране), деформирани семейни отношения и хроничен стрес за членовете на семейството, престъпност, понижаване на интелектуалния потенциал, увреждане на генетичния фонд.
- 6) *Психосоциалният стрес* повишава значително риска от появяване на артериална хипертония, атеросклероза, миокардни увреждания, внезапна сърдечна смърт, диабет, астма и редица психосоматични заболявания.

От анализа на структурата по вид заболяемост на пациентите на ЕТ „Индивидуална практика за първична медицинска помощ - лекарски кабинет - д-р Павлина Велкова“ гр. Златарица е видно, че най-често срещани в общината са инфаркт, хипертонията, мозъчните инсулти. Наблюдава се нарастване броя на болните от диабет, на пациентите със сърдечно-съдови заболявания, на страдащите от неврологични и стресови заболявания.

Особено тревожен е фактът на нарастване на заболяемостта сред младите хора. Наблюдава се увеличение на сърдечно-съдовите заболявания при децата.

Влошеното здравословно състояние на голяма част от жителите на общината се дължи на лошата здравна култура, липсата на двигателни навици, вредните навици, хроничен стрес, лошото хранене и застаряването на населението.

12.2.2. Рискови фактори, свързани със социално-икономическата среда

Влиянието на социалните фактори се изразява в тяхната скритост и дългосрочност. Например състоянието на хроничен стрес може да доведе дадено заболяване след по-продължителен период от време и тогава лекарят да не отбележи значението на този фактор.

Ниските доходи и икономическата несигурност са значими стресови фактори от много години, които в голяма степен са повлияли за развитието на хронични заболявания, ниска раждаемост и други неблагоприятни здравни и демографски показатели.

Равнището на безработица в Община Златарица е значително над средното за страната и е едно от най-високите в Област Велико Търново. Хората от етническите малцинствени групи имат най-големи проблеми с достъпа на пазара на труда. Към 31.10.2013 г. равнището на безработица спрямо икономически активното население е 25,40%. По данни на Агенция по заетостта нивото на безработни лица в млада възраст (до 29 години) е високо. Най-голям е дялът на безработните с основно и по-ниско от основното образование - 68,29%, поради което те формират ядрото на продължително безработните. Следва дялът на безработните със средно професионално образование - 19,47%, със средно общо образование - 10,30 % и с висше образование - 1,94%.

Дългосрочните проблеми на заетостта и социалната политика в Общината са:

- продължителната безработица сред лицата с ниско образование или неподходяща квалификация;
- продължителната безработица сред етническите малцинствени групи;
- високата безработица сред младежите с основно и по-ниско образование;
- липсата на предприемаческа култура.

Може да се очаква, че социалните и битови фактори ще имат все по-значима роля през следващите години за повишаване на здравния риск на населението в общината.

Общинската администрация ще има първостепенна задача за подобряване на състоянието на местната икономика и разширяването ѝ, обърната към нуждите на живущите. Политиката на Европейския съюз „Заветост за социална интеграция“ предполага чрез мерки за преодоляване на продължителната безработица рискови групи от обществото да се реинтегрират в него чрез осигуряване на работа.

12.2.3. Рискови фактори, свързани с околната среда

➤ Замърсяване на атмосферния въздух

Основни атмосферни замърсители – особености, здравни ефекти:

Азотният диоксид се образува при горивни процеси. Основни източници са моторните превозни средства, ТЕЦ, някои промишлени предприятия, тютюнопушене. Под въздействието на интензивна слънчева светлина и в присъствие на летливи органични замърсители в атмосферния въздух азотният диоксид взаимодейства химически, в резултат на което се образува вторичния замърсител озон.

Азотният диоксид е газ, поради което единственият път на експозицията е дишането. По-голямата част от азотния диоксид се абсорбира в организма, а значителна част от него може да се задържи продължително в белия дроб. Вредното въздействие на азотния диоксид се изразява предимно върху дихателните функции. Неблагоприятно се повлияват хронично болните с респираторни инфекции, а особено чувствителни към повишаване нивото на азотния диоксид са болните с белодробна астма.

Установено е, че най-ниската концентрация, при която се наблюдава ефект при кратковременна експозиция на астматици (в течение на 1 час) е $560 \mu\text{g}/\text{m}^3$, която служи като основа за определяне на допустимите граници за замърсяване на въздуха.

Въглеродният оксид е газ без цвят, без мирис, без вкус, малко по-лек от въздуха. Представява един от най-широко разпространените атмосферни замърсители, който се образува при непълното горене на въглерод съдържащи материали.

Въглеродният оксид прониква в организма чрез дишането. В кръвта се свързва с хемоглобина и образува карбоксиемоглобин, чиято връзка е 250 пъти по-стабилна отколкото на оксиемоглобина. Вредното му въздействие произтича от нарушаване преноса на кислород до тъканите. Пренаталната експозиция води до увреждане на плода. Образуването на карбоксиемоглобин определя здравните ефекти на въглеродния оксид.

Образуваният карбоксиемоглобин води до хипоксия в тъканите и смущения в чувствителните на кислородния дефицит органи: сърце, мозък, кръвоносни съдове и форми елементи. Рискът за здравето се оценява на базата на образувания карбоксиемоглобин в организма, което зависи от концентрацията му във въздуха и продължителността на експозицията. При ниски концентрации на карбоксиемоглобин (под 10%) агравират симптомите при болни от стенокардия или се манифестират невроповеденчески ефекти.

Като безопасно ниво се определя 2,5 – 3,0 % карбоксиемоглобин, което е еквивалентно на 30 минутна експозиция на $60 \text{ mg}/\text{m}^3$ или при 8 часова експозиция на $10 \text{ mg}/\text{m}^3$. Това ниво се препоръчва за опазване здравето на населението, включително и чувствителните групи от него.

Общ прах и фини прахови частици

Прахът е основен атмосферен замърсител на въздуха. Вредният му здравен ефект зависи главно от големината и химическия състав на суспендираните прахови частици, от адсорбираните на повърхността им други химически съединения, в това число мутагени, ДНК-модулатори и др., както и от участието на респираторната система, в която те се отлагат. Прахът постъпва в организма предимно през дихателния тракт, при което по-едрият частици се задържат в горните отдели, а по-фините частици (под $10 \mu\text{m}$ - ФПЧ₁₀) достигат до по-ниските отдели на дихателната система.

Вредният ефект на замърсяването с прах е по-силно изразен при едновременното присъствие на серен диоксид в атмосферния въздух. Установено е тяхното синергично действие по отношение на дихателните органи и откритите лигавици. То се проявява с дразнещо действие и зависи от продължителността на експозицията. Кратковременната експозиция на $500 \mu\text{g}/\text{m}^3$ прах и серен диоксид увеличава общата смъртност при населението, а повишена заболяемост и нарушаване на белодробната функция се наблюдава при концентрации наполовина по-ниски. Продължителна експозиция на серен диоксид и прах се проявява с повишаване на неспецифичните белодробни заболявания, предимно респираторни инфекции на горните дихателни пътища и бронхити - при значително по-ниски концентрации (от 30 до $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$), което е особено силно изразено при деца. Най-раними на комбинираното действие на праха и серния диоксид са хронично болните от бронхиална астма и от сърдечно-съдови заболявания.

Озонът е мощен оксидант. В атмосферния въздух се образува при въздействието на слънчевата радиация върху азотния диоксид. Липсват антропогенни емисии във въздуха. Естествените фоновы стойности на озона във въздуха са около $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$, но могат да стигнат много по-високи стойности (напр. $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Озонът прониква и оказва токсичното си действие чрез дихателната система. То се изразява в окисление на сулфхидрилните и аминокрупите на ензимите, ко-ензимите, белтъците и пептидите. Окислява също ненаситените мастни киселини до мастни прекиси.

Токсичността на озона е ясно зависима от нивото на експозицията. Краткосрочните остри ефекти започват с дразнене на очите при около $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ озон и при по-високи концентрации засягат белия дроб. Епидемиологични проучвания установяват белодробни увреждания при експозиция на деца на $220 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Промени в белодробната функция се наблюдават също и при астматици при експозиция на $160\text{-}340 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Въз основа на наблюденията за здравните ефекти на озона Световната здравна организация (СЗО) препоръчва допустима 1-часова концентрация $150\text{-}200 \mu\text{g}/\text{m}^3$, а за 8-часова експозиция – $100\text{-}120 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Качество на атмосферния въздух на територията на Община Златарица

Основните източници на емисии в приземния атмосферен слой в община Златарица са от секторите промишленост, битово отопление и транспорт.

На територията на община Златарица няма изградена и функционираща автоматична измервателна станция за контрол на качеството на въздуха като част от НСМОС. В общината не са извършвани измервания от мобилната лаборатория на ИАОС- В. Търново, която осъществява мониторинга от Националната система за мониторинг на околната среда на територията на области Велико Търново и Габрово, подпомага контролната дейност на РИОСВ – В. Търново и извършва услуги на външни клиенти във връзка с изпълнение на собствен мониторинг

Направеното моделиране с използването на модела на ЕРА за комплексни източници ISC-Aermod в настоящия доклад показва, че на територията на община Златарица в зависимост от метеорологичните условия и използването на твърди горива за отопление се превишава средноденонощната норма от $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, като броят на превишенията е под нормативно разрешените 35 бр., а средногодишната концентрация съответства на нормата от $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, което показва съответствието като цяло на качеството на въздуха в община Златарица с нормативните изисквания.

➤ **Питейни води**

Качество на питейните води в Община Златарица

„Водоснабдяване и канализация Йовковци” ООД чрез своята дейност осигурява питейна вода на населението и промишлените предприятия на населените места в общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Павликени, Полски Тръмбеш, Сухиндол, Елена, Златарица и Стражица.

Основни водоизточници за община Златарица са „Хидровъзел Йовковци“ и местни водоизточници - кладенци и каптажи.

От язовир „Йовковци“ се водоснабдяват 61 селища в област Велико Търново, в това число тези от **Община Златарица: гр. Златарица, с. Росно, с. Горско Ново село, с. Родина.**

Суровата вода в язовир „Йовковци“ е с много добро качество. Много рядко, при активно снеготопене или продължителни валежи, се повишава мътността на водата в язовирното езеро.

Въпреки това, преди да се подаде към консуматорите, водата се пречиства в ПСПВ „Йовковци“.

Останалите населени места в общината се водоснабдяват от каптажи. Съгласно допълнителната разпоредба на Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационни услуги /22.01.2016 г., те спадат към **"Малки зони на водоснабдяване"**.

Наименование на зоната на водоснабдяване	Вид и наименование на водоизточниците, доставящи вода в зоната на водоснабдяване	Община	Населени места или части от тях, включени в зоната на водоснабдяване
Зона Разсоха	Каптажи -3 броя	Златарица	с.Разсоха
Зона Дебели рът	Каптаж	Златарица	с.Дебели рът м.Стояновци
Зона Равново	Каптаж в землище Калайджи	Златарица	с.Равново
Зона Дедина	Каптаж 1 и 2 в землището на Дединци	Златарица	м.Дедина
Зона Шивачево	Каптажи - 3 броя	Златарица	с.Долно Шивачево
Зона Сливовица	Шахтов кладенец	Златарица	с.Сливовица
Зона Средно село	Каптаж	Златарица	с.Средно село
Зона Резач	Каптажи - 2 броя в землище Средно село	Златарица	с.Резач
Зона Калайджи	Каптажи - 3 броя	Златарица	с.Калайджи

В по-голямата част от малките зони на водоснабдяване, качеството на питейната вода, доставяна на потребителите, отговаря на изискванията на Наредба № 9/16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Предвид факта, че през последните десетилетия не се контролира торенето в имотите попадащи във водосборните области на подземните водоизточници, в много земеделски кооперации тази дейност не се извършва при спазване на добрите земеделски практики. По тази причина, несанкционираното торене с азотни торове в някои водоснабдителни зони е довело до повишаване съдържанието на нитрати в подземните води, като на места е надвишена допустимата норма от 50 мг/л.

През 2015 г. вода с наднормено съдържание на нитрати е регистрирана в следните малки зони на водоснабдяване:

Зона на водоснабдяване с наднормено съдържание на Нитрати през 2015г.	Средногодишна стойност на Нитрати mg/l през 2015г
Никюп	63,60
Каранци	97,20
Иванча	55,00
Горна Липница	56,70
Виноград	75,60
Благоево	98,65

Изследването на питейната вода през 2015г. показва тенденция на намаляване под граничната норма съдържанието на нитрати в някои малки зони на водоснабдяване, но съдържанието им в останалите зони е тревожно, тъй като това е природно обусловен процес и борбата за намаляването им е бавен и труден процес.

Данните от анализа на водни проби от тези водоизточници показват най-голяма замърсеност с нитрати в зона Каранци и зона Благоево. Село Горско Ново село е водоснабдено през 2015 г. от язовир „Йовковци“ и по този начин е разрешен проблемът във втората по наднормено съдържание на нитрати зона.

Друг проблем с качеството на питейната вода, доставяна в някои от малките зони на водоснабдяване е повишаване на мътността. Появява се в по-плитките водоизточници при обилни валежи и голямо снеготопене.

В някои селища в планинските райони, които са с намален брой жители или в селища със сезонно приходящи жители, консумацията на питейна вода е много малка, което е причина водата да застоява във водопроводната мрежа и се наблюдава влошаване на микробиологичните показатели при изследване на качеството и.

➤ **Шумово замърсяване**

Шумът и шумовото “замърсяване” на околната среда представляват един от големите екологични проблеми на нашето време. Шумът е комплекс от звуци, които действат неблагоприятно върху човешкия организъм. Минималната звукова енергия, която при човека е в състояние да предизвика слухово възприятие, се нарича долен слухов праг и се означава с 0 децибела. Най-горната граница, при която човек възприема звука като болка, се нарича горен слухов праг или праг на болката и отговаря на сила на звука от 130 децибела при 1000 херца честота.

Шумът не само в работната среда, но и в околната среда е сериозен проблем за здравето на хората. Шумът понякога може да е мъчителен, но проблем е, когато вреди на здравето. Шумът допринася за най-сериозните поражения на слуха, доказано чрез широкомащабни медицински изследвания на **връзката между шума и някои здравословни проблеми**.

Основни видове и източници на шум на територията на Община Златарица са: транспортен шум, източници на шум от битов характер и индустриален шум.

От направения в настоящия доклад обстоен анализ на шумовото натоварване на територията на общината, става ясно, че акустичната обстановка на територията на Община Златарица не се различава от типичната за такъв вид зони и не се наблюдават трайни наднормени шумови натоварвания на околната среда.

➤ **Йонизиращи и нейонизиращи лъчения**

Радиационният гама фон в Общината е в границите на характерните за страната фоновы стойности. Извършените измервания на радиационния гама-фон и анализи на проби от необработваеми почви през последните години не установяват отклонения от характерните фоновы стойности за региона.

Натовареността с нейонизиращи електромагнитни лъчения на селищната и околната среда на Общината не се отличава от характерната за всички урбанизирани територии в страната.

13. Евентуално развитие на компонентите и факторите на околната среда без прилагане на плана

13.1. Атмосферен въздух

На територията на община Златарица, в зависимост от метеорологичните условия и използването на твърди горива за отопление се превишава средноденоношната норма на ФПЧ_{10} от $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, като броят на превишенията е под нормативно разрешените 35 бр, а средногодишната концентрация съответства на нормата от $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, което показва съответствието като цяло на качеството на въздуха в община Златарица с нормативните изисквания и липсата на необходимост от предприемане на специални мерки за подобряване на качеството на атмосферния въздух на този етап, освен спазване на националната политика в областта и препоръките на компетентните институции, които се издават при необходимост.

При неприлагане на плана се очаква запазване на настоящото състояние на качеството на атмосферния въздух – с временни превишения на средноденоношната норма на ФПЧ_{10} в приземния слой през зимните месеци, предизвикани от отделни битови източници, което е резултат от ниските температури на въздуха, съответно повишената консумация на твърди горива за отопление и преобладаващите западни ветрове, типични за района на община Златарица.

13.2. Повърхностни и подземни води

При неприлагане на плана не се очаква тенденция към изчерпване на водните ресурси. Ще продължи антропогенно натоварване и влошаване качествата на водите на река Янтра.

Ще се запазят и силно неблагоприятните тенденции за:

- недостатъчно използване на капацитета на питейните водоизточници;

- завишаване загубите на питейна вода, в резултат на амортизацията на водопроводната мрежа;
- използването на питейната вода за напояване;
- ниска изграденост на канализационна мрежа и продължаващата ѝ амортизация;
- наводнения при високи води на реките в региона, въздействащи негативно върху земеделските и жилищни територии, водещи до екологични и социално-икономически щети.

13.3. Земи и почви

В случай, че плана за ОУП на община Златарица не се приложи не се очаква промяна в предназначението на земите, не се очаква промяна в почвеното плодородие на земите в територията на общината. При неприлагането на плана е възможно да настъпи, увеличаване на пустеещите земи, промяна на предназначението на земята предимно за строителство без съответния контрол, безразборно урбанизиране на територии и др.

13.4. Геоложка основа и земни недра

Не се очаква развитие на геоложката основа без прилагане на плана.

Като цяло, инженерно-геоложките условия в община Златарица са благоприятни за извършването на строителни дейности. Строителство е възможно при съобразяване с:

- конкретните инженерно-геоложки условия и особености на строителните почви, изграждащи земната основа;
- неравномерната и понякога значителна дебелина на изветрителната зона, понижените физико-механични качества на скалите в големите разломни зони;
- сеизмичността на района.

В заключение, основният принцип, който следва задължително да се спазва при изграждането на нови или при реконструкцията на съществуващи строителни обекти и съоръжения, е строителните дейности да се извършват след провеждането на конкретни и подробни инженерно-геоложки и хидрогеоложки проучвания, при стриктно спазване на законовата и подзаконова нормативна уредба и на всички норми за проектиране и изпълнение на строително-монтажните работи.

13.5. Ландшафт

Нереализирането на заложеното в предварителният проект за ОУП устройствено планиране на територията на Община Златарица се очаква в голяма степен да запази настоящето състояние на ландшафтните комплекси, и съществуващите тенденции за трансформиране на значителната част от природните и земеделски ландшафти в антропогенни.

Също така налице е възможността за значително намаляване относителния дял на ландшафтите с естествена устойчивост. Съществува опасност от увеличаване на пустеещи земи и нарушени терени, при неприлагането на плана.

Неизпълнението на идеите и целите за развитие, заложен в предварителният проект за ОУП на община Златарица, е възможно да предпази тези територии от планирано урбанизиране и да съхрани природния им характер, в сегашния им вид. Остава, обаче рискът от дисперсното им застрояване и съответните дейности по озеленяване, несъответстващи на темповете на реализиране на обслужващата инфраструктура, на територията на общината.

13.6. Биологично разнообразие. Защитени природни територии

Настоящият план предвижда мероприятия по изграждане, преустройство, обновяване и развитие на влизащите в състава на община Златарица населени места, като всичко това е подчинено на основната цел на предварителният проект за ОУП – очертаване визията, философията и перспективите за развитие на общината, както подходите и мерките за тяхното постигане.

Основни структуроопределящи стопански отрасли за социално – икономическото развитие на община Златарица са: селското стопанство /в т.ч. растениевъдство, животновъдство и дърводобива/,

металообработване, сортиране и пакетиране на отпадъци и отломки от черни и цветни метали - които са предпоставки за сравнително високата чистота на отделните компоненти на околната среда – въздух, вода и почви и добра съхраненост на естествените природни обитания и обитанията на видовете, предмет на опазване в обявените на територията на общината защитени зони.

Развитието на община Златарица, без прилагане на плана вероятно ще продължи да осигурява и в близките десетилетия добра съхраненост на местообитанията на растителните и животински видове, предмет на опазване в защитените зони, обявени по *Закона за биологичното разнообразие*.

От друга страна неприлагането на плана предполага хаотизъм в инвестиционните процеси и потенциални нарушения в целостта на защитените зони обявени по *Закона за биологичното разнообразие*, увреждане на обитания и ключови елементи в тях.

Демографските процеси на територията на общината, вероятно ще се развият в песимистична насока съгласно на прогнозите за периода, за който се изготвя ОУП /15-20 години/. При този вариант се предвижда запазване с разширение на дейността промишлените предприятия и по-силно за селското стопанство в бъдеще, с минимален икономическия растеж (прогнозиран на база минали периоди).

С неприлагането на предварителният проект за ОУП на община Златарица, ще се засилят тенденциите към обезлюдяването на малките населени места на територията на общината, с последващи сукцесии на горската растителност в земеделските земи и подивяване на пасищата. Обезлюдяването е предпоставка за западането на животновъдството в района, в следствие на което ще се задълбочат неблагоприятните сукцесионни процеси в природните местообитания, характеризиращи се с определен тип тревна растителност, деградация, промяна на състава на растителната покривка и захрастяване.

Деградацията на тревните местообитания, промяната в състава на растителната покривка и захрастяването на сенокосните ливади и пасищата водят до промени в числеността на популациите на населяващите тревните обитания степни видове, безгръбначни, влечуги и дребни бозайници, които са храна за много птици, обитаващи разположените в общината защитени зони.

С прилагането на плана се цели преустановяване на хаотизма в инвестиционните процеси и обезлюдяването, водещи до нежелателни негативни процеси в растителните съобщества и местообитанията на животинските и растителни видове.

С неприлагането на плана възможностите за постигане на основните цели и задачи заложи в него, в това число обновяването, реконструкцията и развитието на техническата инфраструктура и опазване на околната среда като водещи фактори за подобряване на социално – икономическите процеси в общината, при съобразяване с ограничителните параметри на съществуващите конструкции и съоръжения и при съхраняване и възобновяване на природните ресурси няма да бъдат постигнати.

13.7. Културно-историческо наследство

ОУП на община Златарица включва разкриване, документиране и разработване на концепция за опазване и социализация на богатото културно наследство, което е представено от археологически, исторически, художествени, архитектурно-строителни паметници, нематериално културно наследство (народни традиции, легенди и културни обичаи), мемориални паметници, както и от природни ценности. Без прилагането на плана тези дейности няма да се осъществят.

Ефективното опазване, управление и използване на КИН е важен ресурс за подобрения в системите на труд, обитаване, отдых и туризъм.

13.8. Отпадъци и опасни вещества

Общият устройствен план на община Златарица е основа за цялостното устройство на територията. С предвижданията му се определя общата структура и преобладаващото предназначение на териториите, видът и предназначението на техническата инфраструктура и опазването на околната среда и обектите на културно-историческото наследство. Без прилагането на общия устройствен план, вкл. и при „нулева алтернатива”, ще се забави икономическото развитие на общината, ще се пропуснат ползи за финансиране и допълнителни инвестиции както и усвояване на средства от Европейския съюз, респективно – подобряване условия на труд, повишаване качеството на живот, здравословният начин на живот, запазване интересите на развитие на общината, респективно опазване на околна среда,

запазване на богатата природа на основата на устойчиво управление на околната среда. Ще се задълбочават негативните прояви и въздействия върху компонентите и факторите на околната среда и ще бъдат засегнати интересите на населението. Развитието на общината няма да отговаря на съвременните законови изисквания.

Без прилагането на общия устройствен план:

- Създават се възможности за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци на площадки, неотговарящи на нормативните изисквания;
- Създават се възможности за неравномерното натрупване /нерегламентирани „сметища“/ на отпадъците на територията на Общината, което би довело до трудности при управлението им.
- Замърсяванията с отпадъци е свързано с редица рискове за околната среда: създават се условия за промяна в състава и свойствата на почвите, увеличаване на ерозията, създават се предпоставки за замърсяване водите /повърхностни и подпочвени/, въздуха /миризми, прах, различни видове въглеродороди/, отрицателно въздействие върху растителните и животински видове в региона.

Освен вредата за околната среда, с образуването на отпадъците и тяхното обезвреждане се губи значително количество природни ресурси. Неразделна част от подобряването на екологичната обстановка е ефективното управление на отпадъците, включващо подобряване на инфраструктурата и дейностите, свързани с отпадъците. Очаква се прилагането на ОУП да спомогне за развитието на фактора „Отпадъци”, което ще намали влиянието му върху компонентите на околната среда и ще намали риска за човешкото здраве.

ОУП не създава предпоставки за въздействия от опасни вещества и не изменя в отрицателна посока съществуващото положение.

13.9. *Рискови енергийни източници*

При неприлагането на така представения проект за ОУП на община Златарица не се очаква промяна по отношение на йонизиращите и нейонизиращите лъчения.

По отношение на фактор „Шум” вероятно ще се задълбочат съществуващите към настоящия момент проблеми с натоварващи (макар и с малка продължителност) нива на шум в селищната среда, дължащи се в най-голяма степен на автомобилния транспорт, както и на състоянието на пътните настилки.

Неприлагането на устройствената концепция, предложена с разработвания ОУП на Община Златарица, би могло да доведе до запазване и задълбочаване на съществуващите проблеми по отношение на акустичната обстановка в района на града и селата на общината и да възпрепятства тяхното комплексно решение в съчетание с други планови документи.

13.10. *Здравно-хигиенни аспекти*

При неприлагането на плана се очаква запазване и евентуално влошаване на здравословното състояние на населението. Без прилагането на плана ще се забави икономическото развитие на общината, ще се пропуснат ползи от финансиране и допълнителни инвестиции и усвояване на целеви средства от ЕС за благоустрояване на територията на общината, което ще забави подобряването на условията на труд и качеството на живот в населените места.

III. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ И ОБЕКТИ, КОИТО МОГАТ ЗНАЧИТЕЛНО ДА БЪДАТ ЗАСЕГНАТИ

Териториалният обхват на ОУП на община Златарица се определя в съответствие с чл. 105, т. 1 на ЗУТ. ОУПО се разработва за територията в границите на общината и обхваща обща територия от 232.68 кв. км. и население от 4 702 души (2013 г.), 24 населени места с техните землища, т.е. един град - Златарица и 23 села – с. Горна Хаджийска, с. Горско Ново село, с. Горско Писарево, с. Дедина, с. Дединци, с. Делова махала, с. Долно Шивачево, с. Дуровци, с. Дълги припек, с. Калайджии, с. Новогорци, с. Овощна, с. Равново, с. Разсоха, с. Резач, с. Рекичка, с. Родина, с. Росно, с. Сливовица, с. Средно село, с. Чешма, с. Чистово, с. Чуката.

Времевият обхват на ОУП на Община Златарица дава възможност да се планира развитието в дългосрочен план и обвързано с програмните периоди на ЕС, от които ще може да се очаква значително съфинансиране по определените в Споразумението за партньорство приоритетни оси. Проектът се разработва в две фази - Предварителен и Окончателен проект, с отразени препоръки и бележки от проведени консултации с ръководството на общината и представители на експлоатационни дружества и заинтересувани страни.

Основната цел на Общия устройствен план на община Златарица е да даде цялостна концепция за развитие на територията на общината, отчитаща изискванията за интегриран подход, ресурсна ефективност, опазване на околната среда и адаптация към промените. Решенията на задачите, които произтичат от основната цел съответстват на нормативната уредба за устройство на територията и на съвременните постановки за интегрирано пространствено планиране и устойчиво развитие. Преобладаващата селищна структура на общината е компактна, обусловена от природо-географските условия и преминаващи през населените места реки и главни пътища, които са градообразуващи фактори.

Предвижданията на ОУПО за пространствено развитие са насочени основно към социално-икономическото развитие, създаване на условия за реализация на инвестиционни инициативи, отговарящи на целите и приоритетите на регионалното развитие.

Моделът на развитие на общината се характеризира със самите селищни системи и стремеж към устойчиво и балансирано развитие на цялата територия съобразявайки се с естествените демографски процеси, природните дадености и потенциала за развитие на туризма.

Разработеният предварителен Общ устройствен план на Община Златарица е взел под внимание всички характерни условия на ландшафта на района, главно релеф, хидроморфоложки особености и рекреационни възможности. В основата на разработката стоят настъпилите социално-икономически промени, в които действат нови различни фактори за развитието на града и неговите околности, включително земите и почвите.

Подобряването на съществуващата инфраструктура и обогатяването ѝ с нови пътни отсечки, ще използва земите и почвите като природен и невъзвратим природно-икономически ресурс, но нарушенията от това строителство, според авторите на ОУП, ще бъдат сравнително малки.

От гледна точка опазване на обработваемите земи и почвите се отделя голямо внимание на строителството на новите обекти в границите на населените места и прилежащите територии с обновена или изградена инфраструктура, където съществува възможност за замърсяването им или по-скоро - унищожаването им. Предвидени са ограничения по населени места за смяната на предназначението на обработваемите земи, съгласно нормативните документи.

Целите на въздействие върху земите ясно проличават от предвидените режими на земеползване, както и дейности, касаещи земите и почвите, където са поставени точни ограничения или решения, ако това е необходимо или наложително, особено изразено в условия на ново строителство, разширяване на границите на населените места, нарушени терени, транспортната мрежа, безопасно съхранение на растително-защитни препарати и др. Посочени са и точните площи, които ще са необходими за реализиране на предвидените дейности.

С предложените решения на предварителния проект за ОУП на община Златарица и предвижданията, заложили в него се залага устройствено планиране както за урбанизираните, така и за една част от неурбанизираните територии, в границите на населените места в общината. В този смисъл обхватът на влияние на предложените с предварителния проект за ОУП решения за община Златарица, засягат нейната териториална цялост.

Урбанизираните територии на общинския център се явяват основен носител на растежа в рамките на територията на общината, като той се отличава със сравнително по-високо ниво на динамика в развитието и свързаната с него изменчивост на пространствено-функционалните характеристики на отделните територии.

Териториите, които могат значително да бъдат засегнати, са такива, в които се предвижда да се извършват разширения на регулационните граници на населените места, да се изгражда инфраструктура, рекреационни зони и др.

Териториите за жилищни терени включват нови 41.64 ха, **за вилни зони** – 85.62 ха. Функционалното развитие на територията предлага запазване на съществуващите жилищни територии и пътни артерии. Устройствовите режими на териториите за жилищно и вилно строителство ще осигурят запазването на традиционните им градоустройствени характеристики и своеобразен характер. Режимът на опазване на традиционното устройствено структуриране ще послужи като гаранция за запазване на идентичността на тази среда, като средство срещу нейното обезличаване.

Терените за производствени функции включват нови 91.70 ха. ОУП на Общината ще допринесе до увеличаване на икономическия потенциал и подобряване на условията за живот на населението, като не се очаква да доведе до последствия, които биха имали вредно влияние върху здравето на хората. Новите зони за производствени дейности предвиждат развитието предимно на съвременни технологии, които не увреждат околната среда. С тази устройствена намеса в изграждането на производствено устройствени зони ще се спре хаотичната урбанизация. С мерките в ОУПО процесът ще бъде регулиран и ще има положително въздействие върху околната среда. Терените за производствени функции ще се съобразява с разположението им в структурата на населените места, в активния селищен център с техните планировъчни и обемни характеристики, респективно с условията за опазването им. В конкретния случай всички новопредвидени за усвояване и обновяване територии с подобни функции не притежават културна стойност. В този случай са важни предвидените устройствени показатели, чрез които да се съхрани силуета и атмосферата на населеното място и връзката му с околната среда.

Земеделски територии с възможност за промяна на предназначението включват нови 3.79 ха. За така посочените територии задължително се налага съобразяването на проектните предложения с условията на средата, с минималната намеса и моделиране на релефа за прокарването на трасетата на пътища и мрежи на техническата инфраструктура при бъдещото реализиране на предложенията за развитие на териториите в обхвата на ОУПО.

Териториите за спорт и атракции включват нови 17.84 ха. Използването на подходящи терени за спорт и атракции ще повиши разнообразието от дейности, подобряващи качеството на живот и човешкото здраве, а оттам и всички останали параметри на микроклимата.

Териториите за гробищни паркове включват нови 6.22 ха. Устройствовото планиране, инвестиционното проектиране, разрешаването на строителството и въвеждането в експлоатация на гробищните паркове ще се извършва в съответствие с изискванията на ЗУТ, приложимите разпоредби на нормативните актове по прилагането му и специалните норми на този закон.

Територии с предназначение – за депо за строителни отпадъци

В близост до град Златарица се предвижда проектна зона - Тсм за изграждане на депо за строителни отпадъци с площ от 4,49 ха.

С предвидените устройствени зони в предварителния проект, също така е застъпено урбанистично развитие с ниски показатели на застрояване и съответното озеленяване, заложили в плана, както и при неговото прилагане. Така с реализацията на тези обекти се очаква трансформация на част от селскостопанските ландшафти в селищни/, но не в самостоятелни фрагментарно разположени участъци, а като хармонично продължение на основната територия на града и населените места на територията на общината.

Включени в предвижданията на проекта нови територии, не се очаква да доведат до значителни промени в характеристика на околната среда. Очакват се локални промени в ландшафта, без промени в основния тип ландшафт, характерен за общината.

Защитени територии по закона за защитените територии

Съгласно ЗЗТ на територията на община Златарица няма обявени и не попадат защитените природни територии и обекти.

Защитени зони „Натура 2000“

На територията на Община Златарица, попадат части от 2 защитени зони от общоевропейската мрежа Натура 2000, обявени по *Закона за биологичното разнообразие* с обща площ 60.99 ha, съставляващи 0.262 % от територията на общината. Подробен анализ и оценка на въздействията върху Натура зоните в общината е направен в Доклада за оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитени зони, приложен към настоящата Екологична оценка. Заключение на доклада е, че след прилагане на предложените смекчаващи мерки, реализирането на предвижданията на ОУПО няма да доведе до значителна степен на отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони. Предварителният проект на ОУП на община Златарица може да бъде изпълнен от гледна точка на целите на опазване на защитените зони и прилагане на действащите Закон за биологичното разнообразие, както и Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания на дивата флора и фауна (Директива за хабитатите) и Директива 2009/147/ ЕИО съхранение на дивите птици (Директива за птиците).

Извод:

С предложените решения на предварителния проект за ОУП на община Златарица и предвижданията заложи в него, се залага устройствено планиране както за урбанизираните, така и за една част от неурбанизираните територии, в границите на населените места в общината. В този смисъл обхватът на влияние на предложените с проекта решения за община Златарица, засягат нейната териториална цялост.

Съгласно предвижданията, общата урбанизираната територия в община Златарица ще се увеличи с 261.04 ха. Най-значително ще бъде, увеличението на площта на териториите, предвидени за предимно производствени зони с 91.70 ха, съответно в общинския център ще се обособят четири нови зони с обща площ от 39.4 ха, а в селата – Родина, Горско Ново село, Сливовица, Росно, Долно Шивачево, Калайджии, Резач и Дълги припек ще се окрупнят съществуващи производствени зони, отчасти стопански дворове.

С териториално устройствено планиране, е предвидено и увеличение на площите на вилните и жилищните зони, съответно с нови 58.62 ха и 41.64 ха.

Всички увеличения на урбанизирани терени са направени за сметка на земеделски площи. Съгласно приложения баланс към проекта, терени за земеделски нужди с възможност за промяна на предназначението (Ср устройствена зона) се увеличават с 3.79 ха, земеделските обработваеми земи – ниви, намалят съответно с 179.82 ха.

С предвидените устройствени зони в предварителния проект, също така е застъпено урбанистично развитие с ниски показатели на застрояване и съответното озеленяване, заложи в плана, както и при неговото прилагане. Така с реализацията на тези обекти се очаква трансформация на част от селскостопанските ландшафти в селищни, но не в самостоятелни фрагментарно разположени участъци, а като хармонично продължение на основната територия на града и населените места на територията на общината.

Не се очаква значимо отрицателно, а единствено положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве, основно чрез целесъобразното устройство на територията, подобряване жизнената среда на съвременен обитаване в синхрон с опазване и използване на потенциала на природните дадености и културно-историческото наследство. Реализацията на ОУП на община Златарица ще допринесе за намаляване на негативните тенденции в демографските процеси и приближаване до реалистичния и оптимистичен вариант за задържане или повишаване на населението в общината и отделните населени места. Основните параметри на околната среда, като качество на въздуха и водите, с реализацията на ОУП ще се подобрят и това ще има пряк и постоянен положителен ефект върху здравето на населението.

IV. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ОТНАСЯЩИ СЕ ДО РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ

Атмосферен въздух

Основните източници на емисии в приземния атмосферен слой в Община Златарица са от битовото отопление и транспорта.

Направеният в т. VI.1. от настоящия доклад анализ на основните източници на емисии в атмосферния въздух на територията на Община Златарица показва, че в зависимост от метеорологичните условия и използването на твърди горива за отопление се превишава средноденоношната норма на ФПЧ, като броят на превишенията е под нормативно разрешените 35 бр., а средногодишната концентрация съответства на нормата, което показва съответствието като цяло на качеството на въздуха в община Златарица с нормативните изисквания.

Води

Съществуващите екологични проблеми, които имат отношение към плана, са свързани с развитието на инфраструктурата, формирането на битови отпадъчни води в населените места, хаотична урбанизация на земеделските земи и други и са представени в Таблица 89:

Таблица 89 Съществуващи екологични проблеми, които имат отношение към ОУП

Приоритетен проблем	Въздействие	Цел	Насоки
1. Формирани отпадъчни води от населените места и производствени предприятия – липса на ПСОВ и канализация.	Изменение на биологичните и химичните показатели на водите. Влошаване на екологичното състояние.	Подобряване на хидробиологичните условия. Намаляване на биогеенния натиск.	Намаляване на общото количество на непречистените отпадъчни води до европейските нормативни изисквания.
2. Стари замърсявания от нерегламентирани сметища.	Изменение на биологичните и химични показатели вследствие инфилтрат от незаконни сметища	Намаляване на общото замърсяване от точкови източници.	Прилагане на съвременни екологични методи за управление на отпадъците.
3. Дифузно замърсяване от селското стопанство поради неприлагане на добри аграрни и фермерски практики.	Изменение на биологичните и химичните показатели.	Достигане на добро химично, биологично и общо екологично състояние на водите. Достигане и поддържане на добър екологичен статус.	Прилагане на добри земеделски и фермерски практики.
4. Проблем с отпадъци в реките, напоителните и отводнителни канали.	Влошаване на екологичния статус на водите. Замърсяване на речните корита и канали.	Поддържане на пропускателността на речните корита и каналите.	Контрол при управление на отпадъците.
5. Нарушение на оттока в реките и напоителните канали.	Изменение на оттока чрез изграждане на различни хидротехнически съоръжения.	Ефективно функциониране на хидромелиоративната система.	Възстановяване и поддържане на ХТС. Контрол при отпадане на площи от категорията „поливни“ поради хаотична смяна на предназначението на земята.
6. Нарушена морфология на речните корита, водещи до ерозионни процеси от нерегламентирано изземване на инертни материали от речните корита.	Нарушение на хидроморфологичните условия; ерозия на речния бряг; унищожаване на крайречни диги и др. съоръжения. Риск от наводнение на прилежащи земи.	Рекултивация на засегнатите от изземването на инертни материали участъци.	Забрани, ограничения и контрол за добив на инертни материали от реките. Укрепване и поддържане на речния бряг и речните корита от ерозия.
7. Понижаване на нивото на подземните води от нерегламентирано изземване на инертни материали.	Понижаване на нивото на подземните води от удълбочаване на речното корито.	Предотвратяване и превантивни мерки срещу ерозионните процеси. Рекултивация на засегнатите участъци.	Забрани, ограничения и контрол за добив на инертни материали от речните корита.

Земи и почви

Почвената покривка е един от най-важните компоненти на природната среда. Тя е незаменим, ограничен и невъзстановим природен ресурс с продуктивна, буферна и филтрираща способност. Върху качеството на почвите и земите влияние оказват редица фактори, като ерозията (ветрова и водоплощна), дехумификацията (загуба на органично вещество), преовлажняване и заблатяване, засоляване, киселяване, увреждане от стопански дейности и от натрупване на отпадъци.

Мониторинга на почвите, организацията на контролната дейност в пунктовете за наблюдение и контрол се осъществява от националната система за екологичен мониторинг /НАСЕМ/, в подсистема „Земни и почви“. Пунктовете, от които се извършва пробонабирането на почвени проби са определени от ИАОС, гр. София. Те са разположени на цялата територия на РИОСВ-Велико Търново и са в зависимост от източниците на замърсяване. Пунктовете са определяни, като са съобразени с типа на почвите, начина на трайно ползуване и културите които се използват.

По почвен мониторинг I-во ниво - широкомащабен мониторинг, съгласно Националната мониторинговата програма на МОСВ, на територията на РИОСВ – В. Търново са обособени 23 бр. постоянни пунктове за почвен мониторинг.

Последно през 2017 г. по указания на ИАОС – София, Регионалната лаборатория в гр. Велико Търново е извършила пробонабиране и анализ на почвите от 6 пункта: гр. Лясковец и селата Хотница и Плаково, община В. Търново, с. Сушица, община Стражица, **с. Горско Ново село, общ. Златарица** и с. Светославци, общ. Елена. От тези пунктове са взети общо 36 бр. почвени проби, на които са извършени 576 бр. анализи по заложените показатели. Широкомащабният мониторинг - I ниво включва анализ на следните показатели: почвена реакция, специфична електропроводимост, биогенни елементи - общ азот, общ фосфор, нитратен азот, органично вещество – общ въглерод и органичен въглерод, обемна плътност, както и тежки метали – Pb (H₂O), гранулометричен състав, мед, цинк, олово, кадмий, никел, кобалт, хром, арсен, живак. След анализ на резултатите е видно, че съдържанието на тежки метали в почвата е под максимално допустимите концентрации (МДК), определени с *Наредба № 3 от 1 август 2008 г. за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата*.

На ежегоден контрол и мониторинг подлежат и складове, в които се съхраняват забранени и негодни за употреба продукти за растителна защита. На територията на община Златарица няма изграден склад за съхранение на пестициди.

Ерозирали почви

Ерозията е процес, който механично уврежда почвите, като унищожава хумусния слой, което води до намаляване на почвеното плодородие ежегодно.

На територията, която ще бъде повлияна с реализацията на ОУП на община Златарица нито един от тези фактори не се характеризира с интензитет на проявление, който да предполага класификацията му като значим екологичен проблем. Тя води до намаляване на дълбочината на корено-обитаемия слой, количеството на хранителните елементи и запасите на почвена влага, изчерпване на филтриращия и буферния капацитет на почвата, намаляване на съдържанието на почвено органично вещество, загуба на биоразнообразие, деградация на почвената структура, образуване на почвена кора, и други негативни процеси.

Всяка година ерозията е бич за повече от половината земеделски земи в България. Около 60% от територията на страната е засегната в различна степен от ерозионни процеси.

За района на Великотърновска и Габровска област на ветрова ерозия са подложени над 80 хил. дка. Земи, предимно в равнинните и обезлесените части на Свищовска, Павликенска и Полскоотръмбешка общини. Обикновено на 4-5 години веднъж през пролетта силни ветрове и суховеи отнасят стотици тонове плодородна почва, което довежда до загуби на хумус, торове и засети култури.

На територията на община Златарица няма ерозирали почви.

Вкиселени и засолени почви

За много типове почви е характерна висока естествена киселинност. Антропогенно вкиселените почви се образуват чрез киселите валежи, около ТЕЦ и химически заводи с радиус на действие на киселите валежи около 50 до 100 км.

Почвите деградират поради загуба на калций, магнезий, калий; обогатяване на алуминий; внасяне на вредни серни съединения - основно от дългогодишно минерално торене с хидролитично кисели азотни торове, когато то се извършва без съпътстващо фосфорно и калиево торене.

Наблюденията по почвен мониторинг II-ро ниво (функционална система „Контрол и опазване на почвите от вкисляване и засоляване“) са ориентирани към регионални проявления на деградационни процеси - вкисляване (вредна почвена киселинност) – за територията на страната са обособени 54 полигона, като 4 от тях са на територията на РИОСВ – В. Търново и засоляване - 12 полигона за страната, като към момента на територията на РИОСВ – В. Търново такъв няма все още обособен.

Вкиселяването на почвите е проблем за обработваемите земи. Почвите във Великотърновска и Габровска области варират от слабо до средно кисели. Налице са обаче и терени с много кисели почви, които са включени в програмата за почвен мониторинг II ниво – функционална система „Контрол и опазване на почвите от вкисляване“. На тези места са изградени полигони с обособени пунктове, в които се проследяват промените в стойностите на вредната киселинност. Почвените проби се анализират за реакция на почвата и лесно подвижни обменни йони на водород, алуминий и манган (обуславящи вредната за растенията киселинност) и антагонистите им - калций, магнезий. Оценката на резултатите се прави чрез рН (в KCl) и V3% (степен на наситеност на почвата с бази).

По данни от Доклада за състоянието на околната среда на РИОСВ-Велико Търново през 2017 г. е извършено пробонабиране и анализ за вкисляване от 4 пункта на територията на РИОСВ – В. Търново – в с. Душево и с. Млечево, общ. Севлиево, с. Балван, общ. В. Търново, с. Яковци, общ. Елена. Вzeti са общо 32 бр. почвени проби със 7 бр. параметри на изпитване и са извършени 224 бр. анализи.

Резултатите от анализите на провеждания мониторинг II ниво (вкисляване) през годините показват промени в стойностите на вредна киселинност на почвата и в четирите пункта на територията на РИОСВ – В. Търново, в която тя се проследява. Регистрираните промени са с тенденция към слабо подобряване качеството на почвите. Степента на наситеност с бази също се изменя, въпреки, че все още остава сравнително ниска в два от пунктовете – в с. Яковци и с. Душево. В другите два пункта – с. Балван и с. Млечево, степента на наситеност с бази, вредно вкисляване, няма.

На територията на община Златарица няма вкислени и засолени почви.

Защитени природни територии

Защитени територии по Закона за защитените територии

Съгласно Закона за защитените територии, на територията на община Златарица, няма обявени защитените природни територии и обекти. В тази връзка може се посочи, че не се очаква да възникнат проблеми от екологичен характер, в резултат на реализирането на плана.

Защитени зони, обявени по Закона за биологичното разнообразие

На територията на община Златарица, попадат частично две защитени зони, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие от общоевропейската мрежа Натура 2000, които включват части от землищата на няколко населени места на територията на общината, посочени в Таблица 90.

Таблица 90 Площи на защитени зони, попадащи в територията на община Златарица

Код	Име	Тип 33/ Директива/Площ	Попада в землищата на:
Стара река	BG0000279	Тип В - Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, 146.17 ha	земл. на с. Горско ново село – 1.653 ha, в земл. на с. Калайджии – 0.836 ha, земл. с. Сливовица - 19.62 ha и с. Средно село - 5.64 ha, общо 27.75 ha, или 18.98 % от площта на зоната.

Златаришка река	BG0000280	Тип В - Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, 67.69 ha	земл. на с. Горско ново село – 3.76 ha, земл. на гр. Златарица – 21.84 ha, и земл. с. Родина - 16.41 ha, общо 42.01 ha или 62.01 % от площта на зоната.
-----------------	-----------	--	--

Обявените защитени зони част от екологичната мрежа Натура 2000, покриват едни от значими за биоразнообразието територии в този район, което осигурява съответните биокоридорни връзки между местообитанията на видовете, които се опазват в границите им.

По отношение на съществуващите екологични проблеми в защитените зони, каквито са случаите на нерегламентирани сечи, браконьерство с последващи безпокойство и пряко унищожаване на видове, предмет на опазване в тях по-скоро са изключения. Проучванията на разпределението на поземлените ресурси и показателите на въздуха, почвите и водите, позволяват извода, че територията на община Златарица като цяло не притежава сериозни екологични проблеми. Отсъстват тежки замърсители на околната среда и замърсени територии.

В общинският център гр. Златарица живеят по-голяма част от населението на общината 59 %, спрямо 41 % живеещо в селата. Останалите населени места са с дял на населението около и под 3.0 % от общото население на общината. Гъстотата на населението на община Златарица е 19.92 души на км² и е близо три пъти по-малка от средната за страната (70 души на км²).

В тази връзка може да се посочи, че поради ниската гъстота на населението в общината случаите на безпокойство и пряко унищожаване на видове, предмет на опазване в защитените зони и в прилежащите им територии, с реализацията на предварителният проект за ОУП по-скоро ще са изключения.

Отрасълът на животновъдството е добре развит на територията на общината, но обезлюдяването на части от територията ѝ води до сукцесии на горската растителност в земеделските земи и подивяване на откритите пасищни територии и ливади. Процесът към самозалесяване, който се наблюдава в силно обезлюдените населени места, в които има изоставени земеделски земи и полуестествени хабитати, като ливади и пасища е заплаха за редица видове, чието съществуване зависи от доброто състояние на агроценозите.

В резултат на деградацията на тревните местообитания възможните отрицателни въздействия за защитените зони са възможните промени в числеността на популациите на населяващите тревните обитания степни видове, безгръбначни, влечуги и дребни бозайници.

По отношение на структурата и развитието на промишлеността на територията на община Златарица, тя се определя като община със сравнително ниска степен на промишлено развитие.

По тези причини не се констатираат значителни екологични проблеми свързани с функционирането на защитените зони от мрежата Натура 2000 и водещи до нарушаване на целостта и структурата им, както и увреждане на предмета на опазването им.

Проблем за територията на защитените зони в този район, могат да се определят незаконните сечи и несъобразяването с действащите лесоустройствените планове от страна на частните стопани. Дървесината се използва основно за отопление, което също е предпоставка за масови незаконни сечи, предимно от по-бедните групи от населението.

Събирането на билки, гъби и горски плодове, осигуряват основно препитание на значителна част от населението на общината. То се извършва без реална оценка на ресурса и много често, в нарушение на законово установените правила с предпоставка за изчезване на определени видове и дисбаланс в екосистемите. Заплаха представлява фактът, че голяма част от събирачите са без квалификация, повечето от ромски произход. Като благоприятно условие за контрол на ползванията се явява фактът, че тези ресурси все още се усвояват под наличните за територията възможности.

Ниската степен на екологична култура много често е в основата на разрушителното отношение спрямо природата, което от своя страна води до намаляване на популациите, унищожаване на животни и растения от приоритетни и други видове. Проява на подобно отношение са незаконният лов и риболов,

изхвърлянето на битови отпадъци извън определените за целта места, замърсяването с битови и строителни отпадъци, както и нерационално използване на възстановимите природни ресурси.

Поради обезлюдяване на селата и съсредоточаване на населението в общинския център общината се характеризира с нисък капацитет на местния човешки ресурс за обезпечаване на устойчивото ѝ развитие. Земеделието и животновъдството в района се поддържат от застаряващо и недостатъчно на брой местно население. Поради обезлюдяване е възможно изчезването на определен брой селскостопански дейности, благодарение на които в продължителен период се е поддържал благоприятен биологичен статус на екосистемите в района.

Зони с нарушен ландшафт

Кариери за добив на подземни богатства

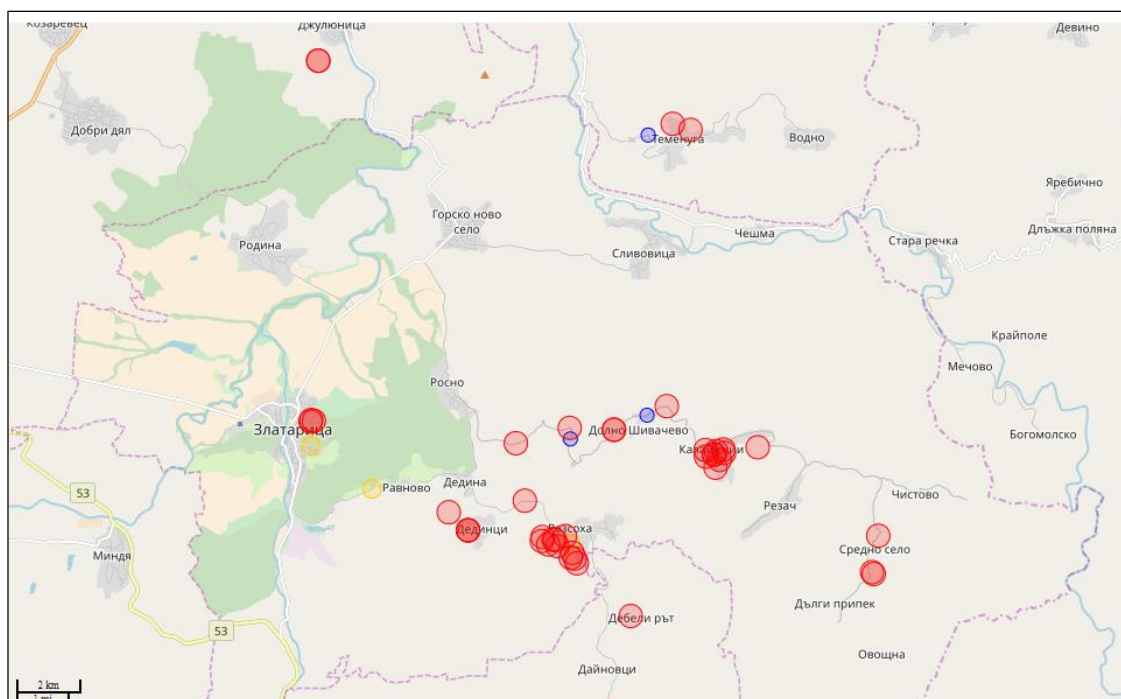
Различни са отделните типове фактори, които могат до повлияят върху състоянието на ландшафта. Към тях се включват както такива с антропогенен произход така и природно-обусловени явления с негативно действие върху абиотичната и биотичната среда.

В границите на община Златарица, няма зони с нарушен ландшафт в резултат на добив на полезни изкопаеми. Територията ѝ, е бедна на залежи на полезни изкопаеми, и няма действащи кариери и разкрити залежи на полезни изкопаеми. Единствено в резултат на извършените сондажни проучвания показват малки наличия на серни залежи в землището на село Разсоха.

Свлачища

По данни предоставени от „Геозащита Плевен“ ЕООД, в писмо с Изх. № 74/ 30.04.2018 г. на територията на общината има регистрирани 38 броя свлачища в осем населени места (15 бр. са в регулация и 23 бр. засягат землища и пътища). От тях 32 бр. се намират в периодично-активно състояние, 4 бр. са потенциални и 2 бр. са стабилизирани.

Свлачищните процеси, водят до визуални промени в ландшафта и цялостния облик на околната среда. Сами по себе си, са неблагоприятни природни процеси които могат да имат значително неблагоприятно въздействие, в границите на населените места свързано и с опасност за населението обитаващо засегнатите райони с най-много активни свлачища /с. Калайджии, град Златарица, с. Разсоха и др./ Община Златарица е определена, като една от петте общини с най-много свлачища на територията на Република България.

Фиг. 35 Местоположение на свлачищата, установени на територията на Община Златарица от „Геозащита Плевен“ ЕООД

Снимка 1. Свлачище село Калайджии, община Златарица – 12.03.2018 г.

/снимка: източник trud.bg/

Снимка 2. Свлачище село Калайджии, община Златарица – 12.03.2018 г.

/снимка: източник trud.bg/

Отпадъци и опасни вещества

Нерегламентираните сметища на територията на общината са закрити. Въпреки това, следва да се предприемат съответните действия по контрол и превенция за недопускане на нови замърсявания и периодично почистване при поява на нови нерегламентирани сметища. Не е решен проблемът със събирането на отпадъците от изгарянето на дърва и въглища през отоплителния сезон. При смесване с въглищни остатъци, сгур и пепел се променя състава на отпадъците в посока висока плътност и занижено съдържание на рециклируеми материали.

По отношение на фактор „опасни вещества” не са установени съществуващи екологични проблеми.

Акустична обстановка

Шумът от автомобилния транспорт е основен фактор за повишени шумови нива в населените места, като представлява около 80% от общото шумово натоварване. Това се отнася и за селищните територии на община Златарица, попадащи в обхвата на ОУП.

Основният аспект на вредното въздействие на шума е свързан с влиянието му върху човешкия организъм и здраве. Високите шумови нива влияят върху слуховия апарат на човека, психическото и нервно състояние на личността, имунната система, обмяната на веществата, сърдечно-съдовата система и др. Подлежащите на контрол обекти са източниците на шум, намиращи се в промишлени зони, жилищни зони и в близост до жилищни зони. Приоритетни са тези, които се намират в жилищни зони с цел да се предотврати дискомфортът през различните части на денонощието и вредните ефекти от шума върху здравето на населението.

РИОСВ – Велико Търново организира извършване на измерването, оценката, управлението и контрола на шума, излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по Приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда.

На територията на Община Златарица няма промишлени предприятия, при дейността на които да се излъчват наднормени шумови емисии в околната среда. При проведените измервания на нивата на шума, формиран на площадката на „ФОНДРИМА И КО” ЕООД в гр. Златарица, не са отчетени превишения на граничните стойности, регламентирани с Наредба № 6/2006 г. на МЗ и МОСВ. Максималното ниво на шум по границата на обекта при последното измерване през 2017 г. е 51,1 dB(A), което е значително под регламентираните 70 dB(A).

Може да се каже, че Община Златарица не е обременена с голямо шумово натоварване. Източник на шумово замърсяване в прилежащите територии са пътищата от РПМ (предимно третокласни), както и общинските и местни пътища с преобладаващо лошо качество на пътните настилки.

Факторите, които биха оказвали влияние върху акустичната обстановка и за в бъдеще, могат да се групират в следните категории:

- Увеличаващ се брой на МПС (предимно лични МПС);
- Недостатъчна пропускателна способност на използваната транспортна мрежа;
- Грешки, допускани в градоустройственото планиране на селищните територии;
- Продължаващо застрояване на терени, разположени край натоварени улици и пътища;
- Липса на ефективна шумозащита;
- Незадоволително състояние на пътните настилки;
- Липса на ефективен предварителен и текущ санитарен контрол.

През периода 2010-2013 г. по Мярка 322 от Програмата за развитие на селските райони е направен ремонт на част от общинските пътища на Община Златарица, с което е подоброено състоянието им. Това се е отразило положително и на акустичната обстановка като цяло, но все още не е достатъчно и има какво да се направи.

Йонизиращи и нейонизиращи излъчвания

Един пункт от територията на Община Златарица е включен в постоянната мрежа за радиологичен мониторинг на околната среда, извършван от ИАОС – този при гр. Златарица

Извършените измервания на радиационния гама-фон и анализи на проби от необработваеми почви през последните години не установяват отклонения от характерните фоновы стойности за региона.

Радиационният гама фон в Общината е в границите на характерните за страната фоновы стойности. На територията на Община Златарица не е констатирано радиационно замърсяване на околната среда. Поради това не се е налагало осъществяване на антирадиационни и защитни мероприятия в този аспект.

Нейонизиращи лъчения са електромагнитните лъчения, които поради своята същност не предизвикват йонизация в средата, през която преминават. Въздействието им върху човешкия организъм е коренно различно от това на йонизиращите. Излагането на електромагнитни полета причинява незабавни биологични ефекти, ако параметрите на ЕМП превишават определени граници. Те могат да ускоряват топлинното движение на молекулите в живите тъкани, в резултат на което се повишава температурата в тях и са възможни вредни последствия.

Електромагнитното поле (ЕМП) е съвкупност от електрично и магнитно поле и се разпространява в пространството във вид на електромагнитни вълни. Източници на електромагнитни излъчвания в околната среда са високоволтовите електропроводи и съоръжения от електропреносната мрежа на България. Те са с ограничена зона на въздействие в границите на нормативно определените сервитути.

Проблем за селишните територии на общината биха могли да бъдат все още съществуващите въздушни електропроводи. Съществуващите кабелни мрежи би следвало да се реконструират и укрепят чрез съответни технически решения.

В сферата на телекомуникациите също би могло да се извърши осъвременяване с цел осигуряване на далекосъобщителни услуги с европейски стандарт, като се предвиди разширяване достъпа до цифрови наети линии, ADSL широколентов абонатен достъп за подаване на данни, високоскоростен интернет, интерактивни услуги и др.

Всички предвиждания в плана за ОУП на Община Златарица, касаещи електропреносната и електроразпределителната мрежа и телекомуникациите, на етап конкретно проектиране следва да са в съответствие с изискванията на нормативната уредба с цел недопускане възникването на наднормени електромагнитни излъчвания в околната среда.

Културно-историческо наследство

Съществуващи екологични проблеми по отношение на КИН са:

- Липса на устройствени планове, които да предотвратят по-нататъшната урбанизация на територията на общината в граници, не накърняващи качествените характеристики, целостта и съхранението на културното наследство.
- Недостиг на средства за възстановяване на сгради - обекти на културното наследство, които са били съборени и до момента не са възстановени и на тяхно място не е реализирана застрояка.

Здравно-хигиенни аспекти

В резултат на извършените анализи в настоящия раздел от Доклада за ЕО, могат да се изведат следните основни фактори на средата, с по-силно влияние върху здравето на населението:

- Наднормените концентрации на фини праховы частици в атмосферния въздух на територията на Община Златарица с първостепенни източници - битово отопление и транспорт оказват въздействие върху динамиката на дихателните и сърдечносъдовите заболявания;
- Увеличаване броя на МПС на глава от населението, е пряко свързано с дефицита на физическа активност и затлъстяването, се явяват основна причина за нарастването на коронарната болест на сърцето.

Намаляването или елиминирането въздействието на някои рискови фактори на околната среда може да доведе до съществено понижаване на риска от редица заболявания. Колкото повече рискови фактори съществуват, толкова е по-голям рискът от възникване на заболяване, тъй като вредното

въздействие на рисковите фактори се умножава при тяхната комбинация. Затова е важен стремежа към намаляване на комбинираното вредно влияние на няколко рискови фактора.

V. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА И НАЧИНА, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОДВНИМАНИЕ ПО ВРЕМЕ НА РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПЛАНА

Благоприятните екологични условия са важен фактор за социално икономическото развитие на всяко населено място. В този смисъл разработването на Общ устройствен план на Община Златарица е съобразен с Националните цели по опазване на околната среда.

1. Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към плана

Националната програма за развитие: България 2020 (НПР БГ2020) е водещият стратегически и програмен документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2020 г. Визията, целите и приоритетите на НПР БГ2020 са дефинирани на базата на изготвен за целта социално-икономически анализ, както и на получените становища в рамките на публичните дискусии на всеки един етап от изработването на документа. Формулираните цели на правителствените политики ще осигурят постигането на ускорен икономически растеж и повишаване на жизнения стандарт на българските граждани в средносрочен и дългосрочен план.

НПР БГ2020 е документ за националните решения за растеж. Той е в съответствие с ангажиментите на България на европейско и международно ниво, но възплаща стремежа на държавата за избор на национален път за напредък.

НПР БГ2020 е интегриран документ за социално-икономическото развитие на България до 2020 г., показващ връзката между приоритетите на ЕС в контекста на Стратегията „Европа 2020“ и националните приоритети на България. Той обхваща пълния комплекс от действия на държавата в областта на социално-икономическото развитие, като същевременно определя мястото на мерките за постигане на националните цели, чието реализиране е заложено в Националната програма за реформи, Конвергентната програма и всички действащи стратегически и програмни документи. Поради това НПР БГ2020 осигурява и основа за програмния документ по Кохезионната политика на ЕС за периода 2014-2020 г.

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2012-2022 г. е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия/неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

НСРР определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която има интегрален характер, дава възможност за координация на секторните политики на територията и съдейства за тяхното синхронизиране.

НСРР играе важна роля за постигане на съответствие и взаимно допълване между целите и приоритетите на политиката за регионално развитие и секторните политики и стратегии, които спомагат за балансирано развитие на районите.

Главната стратегическа цел на НСРР е:

„Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие, базирано на използване на местния потенциал и сближаване на районите в икономически, социален и териториален аспект.“

Стратегическите цели обхващат основните аспекти на сближаване – икономическо, социално и териториално. Всяка от тези цели визира и трите нива на сближаване: България - ЕС, междурегионално и вътрешнорегионално:

Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.

Стратегическа цел 2: Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал.

Стратегическа цел 3: Териториално сближаване и развитие на трансграничното, междурегионалното и транснационалното сътрудничество.

Стратегическа цел 4: Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.

Националната стратегия за околна среда 2009 - 2018 г. и Планът за действие за периода 2009 - 2018 г. са разработени от Министерството на околната среда и водите, съгласувано с компетентните министерства и държавни агенции, представители на научните среди, неправителствени екологични и браншови организации, съгласно изискването на чл. 75, ал. 2 и ал. 3 от *Закона за опазване на околната среда*.

Стратегията се основава на концепцията, че предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции в следствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на глобалната цел на политиката по устойчиво развитие – подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на настоящото и бъдещите поколения посредством създаването на устойчиви общности, способни да управляват и използват ефективно ресурсите и да развиват екологичния и социалния потенциал на икономиката, както и да осигуряват просперитет, опазване на околната среда и социално сближаване. В този смисъл Стратегията цели не само по-устойчива околна среда, но и по-добро качество на живот.

В *Таблица 91* са изброени целите по опазване на околната среда на Националната стратегия за околна среда и връзката им с настоящия план, като са дадени конкретните мероприятия предвидени с плана, водещи до постигането им.

Таблица 91 Целите по опазване на околната среда на Националната стратегия за околна среда и връзката им с настоящия план

Цели и подцели на Националната стратегия за околна среда за периода 2009-2018 г.	Мероприятия, предвидени с ОУП, водещи до постигане на целите
1. Намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата и чиста енергия - Намаляване на растежа на емисиите на парникови газове, отнесени към растежа на БВП на страната - Адаптиране към промените на климата - Постигане на устойчиво екологосъобразно развитие на енергетиката в страната	В проект на ОУП на община Златарица са предвидени устройствени мерки, насочени към редуциране на емисиите на парникови газове и опазване на биоразнообразието в условията на глобални климатични промени, като съхранение и правилно планиране на защитените зони със съответен режим на защита; оптимизиране на комуникационно транспортната схема и др.
2. Осигуряване на достатъчно по количество и с добро качество вода - Осигуряване на добро състояние на повърхностните и подземните води, на добър екологичен потенциал на изкуствените и силно модифицираните водни тела - Осигуряване на вода с необходимото количество и качество за населението, водните екосистеми и икономиката на страната и намаляване на последиците от наводнения и засушавания в условията на глобални промени в климата	- Изграждане на канализационните системи в населените места и изграждане на ПСОВ за битови и отпадъчни води; осигуряване на охранителните зони около ПСОВ. - Ликвидиране и рекултивация на незаконните сметища. - Поетапно ликвидиране на точковите и дифузните източници на замърсяване. - Контрол за прилагане на съвременни аграрни и фермерски практики.

- Възприемането на водите като елемент от националната сигурност, с цел устойчиво развитие на страната - Въвеждане на интегрирано управление на водите и крайбрежните зони в Черноморския басейнов район на основата на екосистемния подход	- Оптимизиране на водоснабдителната система в населените места, изграждане на нови водоеми и други обекти и съоръжения. - Развитие на водоснабдителните системи за намаляване на загубите във водопроводната мрежа. Осигуряване на всички водоизточници за питейни води пояс В и С, които регламентират издаването на разрешителни за различни производствени дейности и др. стопански сектори; Намаляване на загубите в напоителните системи.
3. По-здравословна околна среда за по-добро качество на живот - Намаляване на здравния риск от замърсяването на околната среда - Достигане на общоевропейските норми за качество на атмосферния въздух (КАВ) върху територията на цялата страна, намаляване нивата на емисиите и подобряване на качеството на течните горива - Прекратяване употребата на вещества, които нарушават озоновия слой и намаляване емисиите на флуорирани парникови газове - Намаляване на рисковете за човешкото здраве и околната среда от химикалите - Предотвратяване на нерегламентиран износ на определени опасни химикали - Повишаване информираността на населението, вкл. в детска и училищна възраст за ограничаване на рисковете за околната среда и човешкото здраве от употребата на определени опасни химикали - Предотвратяване и намаляване на шума в населените места - Подобряване на контрола върху източниците на шум в околната среда от страна на компетентните органи - Устойчиво управление на почвите - Възстановяване на увредени почви	- С ОУП се предвижда поэтапното благоустрояване на населените места с канализация, реконструкция на водоснабдителна мрежа. - Ограничаването на замърсяването на въздуха и акустичния дискомфорт от транспорта в населените места се търси, чрез изнасяне на транзитния трафик. - В проекта за ОУП е заложено при бъдещото подробно устройствено планиране да се предвижда площ за озеленяване, което също ще е благоприятно за комфортната акустична среда. Определени са територии и изисквания за изпълнение на защитно и изолационно озеленяване, в т.ч. по протежението на пътища.
4. Насърчаване на устойчивото потребление и производство - Разширяване използването на екологосъобразни технологии и екоинновации във всички сектори на икономиката - Интегриране на превантивните инструменти по околната среда с икономическите политики - Стимулиране на устойчиви модели на потребление и производство във всички сектори на икономиката - Устойчиво управление на отпадъците	Устройствената концепция на стопанските дейности включва: - запазване и модернизиране на съществуващите производствени зони в общината; - създаване на условия на ново пространствено концентриране на дейности в привлекателни за инвеститорите места с оглед динамизиране на икономическото развитие на общината; - използване на сравнителните локализационни предимства на общината; - преодоляване на териториалните дисбаланси в икономическата активност чрез предоставяне на

- Постигане на устойчиво развитие на транспортната система и намаляване на натиска на транспорта върху околната среда - Устойчиво управление на районите в страната - Развитие на устойчива градска среда и агломерации - Постигане на устойчиво развитие на селското стопанство и намаляване на натиска на сектора върху околната среда - Устойчиво управление на горите на основата на екосистемния подход - Намаляване на натиска върху околната среда от туристическия сектор и развитие на устойчив туризъм - Интегрирана защита и опазване на природното и културно наследство	нови устройствени възможности за стопанска дейност на всички части на общината; - използване на бившите стопански дворове, някои и в съседство с производствени зони, за устройването на стопански дейности в селата на общината. - развитие на специализирана инфраструктура, свързана с отдиха, масовия спорт и туризма: обекти на природното и културно наследство с потенциал за туристическо посещение, с което да се социализира и експонира богатството на културно-историческо наследство, природни туристически ресурси.
5. Ограничаване и спиране на загубата на биологично разнообразие - Устойчиво управление на биологичното разнообразие - Опазване на местообитания и видове с европейско и национално значение от Националната екологична мрежа и извън нея	- ОУПО предвижда максимално опазване на биологичното разнообразие в двете защитени зони. - Предложени са конкретни процедурни действия, които да се реализират, така че въздействието да е в положителна посока.
6. Формиране на нови модели на поведение на обществото, щадящи околната среда и съдействащи за устойчивото развитие, както и осигуряване на по-качествена информация и мониторинг за околната среда - Подобряване на достъпа до информация и участие на обществеността в процеса на вземане на решения за околната среда, включително повишаване на използването на електронните средства за достъп до информация и участие на обществеността в процеса на вземане на решения - Повишаване на общественото съзнание, културата, образованието и формиране на нови модели на поведение на обществото, щадящи околната среда и съдействащи за устойчивото развитие - Подобряване и развитие на системите за наблюдение и програмите за мониторинг - Подобряване и изграждане на нови информационни системи и регистри за състоянието на околната среда - Разработване на методологии и въвеждане пакет от индикатори, включително и индикатори за устойчиво развитие, като инструменти за оценка на състоянието на околната среда и ефективността на екологичната политика	Процедурата по изготвяне на ОУПО и настоящия ДЕО се подлагат на законоустановените форми на обществен достъп и контрол. Постъпилите мнения, препоръки, жалби се вземат предвид при окончателните устройствени решения.

Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в България и План за действия към нея в краткосрочна (2013 – 2015 г.), средносрочна (2016 - 2021 г.) и дългосрочна (2022 – 2037 г.) перспектива

Генералната стратегическа цел, която страната ще преследва в дългосрочен план за развитието и управлението на водния сектор, поставена в „Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Р. България до 2015 г.“, е: устойчиво ползване на водните ресурси за осигуряване на водоснабдяването за питейни нужди на населението и за икономиката в условията на басейново управление на трансграничните води и на глобално изменение на климата при гарантиране на екологична устойчивост на засегнатите водни системи и националните интереси, свързани с осигуряването на необходимата по количество и качество вода за нуждите на сегашните и бъдещите поколения. За постигането на тази дългосрочна цел са формулирани четири стратегически цели, чието изпълнение ще бъде осъществено през периода 2005-2014 г.

В Таблицата по-долу са описани начините, по които тези стратегически цели са взети предвид в ОУП на Община Златарица, дали допринасят за постигане на стратегическите цели, както и дали са съобразени или противоречат с тях.

Таблица 92 Целите по Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в България и връзката им с настоящия план

Стратегически цели на национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в РБългария до 2015 г.	Предложения в ОУП за постигане на целите
I. Осигуряване на населението с достатъчно количество и гарантирано качество води за питейно-битовите нужди: 1.1. Обхващане на цялото население от централно водоснабдяване, което се контролира и регулира съгласно нормативната уредба. 1.2. Намаляване на загубите от вода във водоснабдителните системи. 1.3. Премахване на режима на водоснабдяване на населените места. 1.4. Намаляване ползването на питейни води за други нужди. 1.5. Прилагане на ценова политика, гарантираща икономичното и с грижа за качеството използване на водните ресурси от населението на страната. 1.6. Подобряване на качеството на питейните води. 1.7. Подобряване качеството на ВиК услугите и достигане до нивата и стандартите на тези услуги.	- Предложената схема в ОУП за оптимизиране на водоснабдителната система ще допринесе за постигане на подцел 1.1. - Подмяна на съществуващите етернитови тръби на водопроводната мрежа със съвременни материали ще допринесе за постигане на подцел 1.2. - Контрол за рационално използване на водните ресурси в промишлеността - издаване на разрешително за водоползване, селското стопанство - животновъдство, растениевъдство, въвеждане на индивидуално отчитане на водопотреблението ще допринесе за постигане на подцел 1.4. - Изграждане на канализация към всяко населено място и ПСОВ за пречистване на отпадъчните битови води; ликвидирани и рекултивация на незаконните сметища; осигуряване на охранителни пояси А, Б, С и спазване на режима на ползване в тях; прилагане на добри земеделски и фермерски практики в селското стопанство. Тези предложения ще допринесат за постигане на подцел 1.6.
II. Опазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземните води: 2.1. Увеличаване броя на водните тела с добро качество на водите 2.2. Системно намаляване на стопанските обекти, представляващи риск за замърсяване на подземните води. 2.3. Намаляване на товара на замърсяване, включително и от аварии на повърхностните и подземни води от стопански отрасли. 2.4. Пълно обхващане на стопанските обекти, замърсители на водите в система за мониторинг и контрол, включително собствен мониторинг. 2.5. Възстановяване на биоразнообразието и качеството на обитание на растителните и животинските видове в естествените водни обекти. 2.6. Увеличаване на дела на отпадъчните води от населените места с над 2000 жит., които преминават през канализационните мрежи и се третира в ПСОВ.	- Предложените в ОУП насоки и мерки за постигане и запазване на добро екологично и химично състояние на водите на Веселина, Лефеджа, Джулюница и Янтра ще допринесат за постигане на подцел 2.1. - Въвеждане на ефективно действащи ПС към съответни стопански обекти; ситуирането в производствените зони на производствени дейности със съвременни технологии; системен контрол за емисионните норми на предприятията, формиращи производствени води, ще допринесе за постигане на подцели 2.2, 2.3 и 2.4. - Цялостна канализация на населените места; изграждане ПСОВ за третиране на отпадъчните битови води. Тези предложения ще допринесат за постигане на подцел 2.6.

III. Развитие на водностананските отрасли при ефективно и интегрирано управление на ползите от тях води: 3.1. Осигуряване на нарастващи възможности за развитие на поливно земеделие в страната. 3.2. Развитие на балнеолечението и профилактиката, използващи ресурсите от минерални води в страната. 3.3. Развитие на туризма, отдиха и спорта, свързани с естествените и изкуствени водни обекти. 3.4. Развитие на рибарството и отглеждането на аквакултури като част от комплексното ползване на водите. 3.2. Нарастване на дела на обратното водоснабдяване в промишлеността	- Предвидените насоки за развитие на селското стопанство в ОУП ще допринесат за постигане на подцел 3.1.
IV. Защита на националните и обществените интереси при развитието и управлението на водния сектор: 4.1. Опазване на подземните ресурси като стратегически резерв за питейно-битови нужди. 4.2. Предотвратяване на кризи и инциденти от вредното въздействие на водите.	- Предложенията в ОУП за развитие на различните стопански сектори при спазване на действащите нормативни изисквания ще допринесат за постигане на подцел 4.1. - Предложенията, залегнали в „План за действие при аварии и бедствия” на територията на общината ще допринесат за постигане на подцел 4.2.

Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г.

Транспортът играе ключова роля за развитието на всяко модерно общество, като средство за икономическо развитие и предварително условие за постигане на социална и регионална кохезия.

В този смисъл, целта на държавната администрация в лицето на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, е да създаде законови и икономически условия за предоставянето на обществени транспортни услуги и съответната инфраструктура, които да отговорят на очакванията на потребителите. Добре изготвената и успешно прилагана транспортна политика допринася за повишаване качеството на човешкия живот. Стратегическият документ е напълно съобразен с последните насоки за развитие на европейската транспортна политика. Основна негова цел е да очертае основните задачи, стоящи пред българската транспортна система за успешното ѝ интегриране в европейската такава.

Основите принципи, залегнали в разработването на Стратегията не са тясно секторно ориентирани, а обхващат следните общи насоки:

Транспортни:	- Интегрален подход, разглеждащ транспортния сектор като цяло и във взаимосвързаността на отделните видове транспорт, които се конкурират и взаимодействат помежду си; - Устойчиво и балансирано развитие на отделните видове транспорт; - Насоченост към нуждите на потребителите; - Ограничаване на пряката зависимост между икономическия ръст и нарастването на транспортното търсене.
Икономически:	- Хармонизиране на условията за постигане на лоялна конкуренция; - Ефективно използване на наличните ресурси; - Заплащане на всички разходи (включително и пълните социални) на принципа „потребителят заплаща”.
Екологични:	- Ограничаване на вредното влияние на транспорта върху околната среда, средата за живот и климата; - Енергийна ефективност; - Заплащане за нанесените вреди от причинителя.
Социални:	- Равни условия за достъп до обществените услуги; - Задължителни обществени услуги;

	- Превес на обществения над индивидуалния и/или местен интерес; - Опазване на здравето на населението и повишаване на безопасността на транспорта и качеството на живот.
--	--

В проекта за ОУП на община Златарица транспортната система се разглежда като важен фактор в подпомагане регионалното и социално развитие и интеграция, както и като основен елемент, касаещ комфорта на населението.

Едни от най-важните документи, които засягат опазването на околната среда, респективно местообитанията и биологичното разнообразие, са Директивите по Натура 2000.

Директива на Съвета 92/43/ЕИО от 21.05.1992 г. за запазването на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Директивата има за цел да допринесе за осигуряване биологичното разнообразие чрез запазване на естествените местообитания, както и на дивата флора и фауна върху европейската територия на държавите-членки. За целта са взети мерки, имащи за цел да запазят или възстановят благоприятното състояние на запазване на естествените местообитания и видовете диви животни и растения от интерес за Общността. С Директивата се определя и изграждането на екологичната мрежа Натура 2000, състояща се от територии, обхващащи естествените местообитания от Приложение I, както и местообитанията на видовете от Приложение II на Директивата, даващи възможност за запазването или където подходящо, възстановяването на благоприятно състояние на запазване на тези типове естествени местообитания и местообитанията на видовете в техния естествен район на разпространение.

Директива на Съвета 2009/147/ЕИО от 30 ноември 2009 година за опазването на дивите птици

Директивата се отнася до опазването на всички видове естествено живеещи в диво състояние птици на европейската територия на държавите-членки. Тя има за цел защитата, управлението и регулирането на тези видове и урежда тяхното използване, прилага се и за техните яйца, гнезда и местообитания.

Територията на община Златарица засяга частично две защитени зони, които са по Директива на Съвета 92/43/ЕИО за запазването на природните местообитания и на дивата флора и фауна:

- 1) **BG0000280 „Златаришка река”**, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приети с Решение на МС № 122/02.03.2007 г., ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г.;
- 2) **BG0000279 „Стара река”**, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приети с Решение на МС № 122/02.03.2007 г., ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г.

Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 - 2020 г. (НСРГСРБ 2013 – 2020) е интегриран документ за развитие на горския сектор до 2020 г., формулиращ националните приоритети, в съответствие с европейската рамка за планиране в сектора. НСРГСРБ 2013 – 2020 г. е съобразена и с националните стратегически документи.

В резултат от прилагането на НСРГСРБ 2013 - 2020 се очаква да се запазят и обогатят екологичните, социалните и икономическите функции на горите. Устойчивото развитие на горския сектор ще стимулира икономическото развитие на страната като цяло, ще допринесе за повишаване качеството на живот и за подобряване състоянието на околната среда.

Стратегическият план за развитие на горския сектор 2014 - 2023 г. е от особено значение и се очаква да бъде мост между стратегическата визия за сектора и конкретните действия за нейното постигане. Мисията на Стратегическия план за развитие на горския сектор е да определи конкретните действия за изпълнение на стратегическите цели, приоритетите и мерките, заложи в Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България 2013-2020г., осигурявайки условия за постигане на заложената в нея Визия.

Стратегическият план за развитие на горския сектор идентифицира оперативни цели и дейности, групирани в съответствие със заложените в Стратегията стратегически цели, приоритети и мерки. В допълнение Планът включва оценка на нужните ресурси, очакваните резултати, отговорните и ангажирани институции, комуникационна и медийна политика и индикатори и правила за извършване на мониторинг на изпълнението.

Националната стратегия за развитие на ловното стопанство 2012 - 2027 година има за цел да очертае насоките за развитие на ловното стопанство в условията на пазарна икономика и да отговори на предизвикателствата на новите виждания за устойчиво развитие и опазване на всички възобновими природни ресурси. Нейната мисия е в дългосрочен план да даде основните насоки за устойчивото развитие и ползване на дивечовите запаси, да защити и опази биологичното разнообразие и местообитанията и възстанови изчезнали видове, както и да намали, а в някои случаи и да елиминира влиянието на факторите, които влияят негативно върху дивечовите популации. Очакванията са към 2027 година в България да има устойчиво развитие и ползване на дивечовите ресурси, запазено биологично разнообразие и ценни и редки видове и повишена производителност на местообитанията и на добитите в тях продукти.

Националната стратегията за развитие на ловното стопанство гарантира прилагането на Европейското и международно природозащитно законодателство в Българското законодателство и е естествено продължение на Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие в България и на Стратегията за развитие на горите 2013 - 2020 година. Тя определя целите на ловностопанската дейност у нас, насочени преди всичко в защита на биоразнообразието и генофонда на страната ни и на месните видове дивеч при съвместяване интересите на държавата и на собствениците на земи и гори със стопанисващите дивеча.

2. Цели на опазване на околната среда на местно ниво, имащи отношение към плана

Целите на настоящия план се припокриват и с основните цели и приоритети на стратегиите, плановите и програмите на местно ниво.

Регионалният план за развитие на Северен централен район за планиране периода 2014 - 2020 г.

Регионалният план за развитие (РПР) на Северен централен район (СЦР) като един от шестте плана за развитие на ниво 2 за периода 2014-2020 г. е съществен елемент в йерархичната система от документи за стратегическо планиране на регионалното развитие. Той определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие на територията на района, отчитайки специфичните му характеристики и потенциал за развитие.

РПР е разработен на интегрирано териториално равнище като фокусна точка, в която се срещат два планови подхода: подходът „отгоре-надолу“, т.е. от националното равнище, с подхода „отдолу-нагоре“ – инициативите за развитие от областите и общините. Важна задача на РПР е да следва зададената в Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. (НСРР) обща стратегическа платформа, като същевременно я пренесе на по-ниските териториални нива.

Съгласно плана **Визията** за развитие на района е „Северен централен район – бързо и устойчиво развиващ се европейски район, интегрална част от Дунавското пространство, където младите хора виждат своето бъдеще и личностна реализация“. В така формулираната визия е заложена прогнозата, че в резултат от прилагането на РПР на СЦР ще се преодолее изоставането в икономическото развитие, ще се достигнат средните показатели за районите от дунавското пространство и като краен желан резултат ще се подобрят условия за живот на хората.

Съобразявайки се с НСРР, РПР на СЦР поставя идеята за икономическо, социално и териториално сближаване на европейско, национално и регионално ниво във фокуса на стратегическите си цели:

- **Стратегическа цел 1:** Икономическо сближаване - достигане на средните нива на заетост, производителност на труда и приложение на иновации в икономиката, характерни за районите от Дунавското пространство;

- *Стратегическа цел 2:* Социално сближаване - преодоляване на междурегионалните и вътрешнорегионални различия в социалната сфера и ограничаване на риска от социална изолация и бедност;
- *Стратегическа цел 3:* Териториално сближаване - свързаност и балансирано, интегрирано и устойчиво развитие на територията и населените места;
- *Стратегическа цел 4:* Опазване на околната среда, съобразно предизвикателствата на климатичните промени и прилагане на европейските и национални стандарти за ограничаване на замърсяването и енергоемкостта и стимулиране развитието на добив на енергия от ВЕИ.

Областната стратегия за развитие на област Велико Търново 2014-2020 г. е основен стратегически документ, който определя дългосрочните цели и приоритети на областната политика за развитие и устройство и съгласува целите и приоритетите на плановите документи от по-високите нива.

Стратегията е разработена в условията на интензивен процес на консултации и допитвания до заинтересованите страни и препоръките на съставните за областта общини. С активното участие на заинтересованите страни е формулирана следната визията на ОСР: *„Област Велико Търново е емблематичен за България и динамично развиващ се дунавски регион, в рамките на който се осъществяват разнообразни и взаимно допълващи се индустриални, транспортно-логистични, земеделски, туристически, културни и образователни дейности, привлекателни за инвеститори и туристи и осигуряващи високо качество на живота за жителите на областта“.*

За постигане на желаното социално-икономическо и екологично състояние на област Велико Търново са формулирани следните стратегическите цели

- *Стратегическа цел 1* „Икономически растеж с по-високи темпове от средните за страната“
- *Стратегическа цел 2* „Социална сигурност, равнопоставеност и перспективност“
- *Стратегическа цел 3* „Съвременни инфраструктури, висококачествени комунални услуги, уникално културно наследство и съхранена околна среда“
- *Стратегическа цел 4* „Добро планиране и управление, сътрудничество и междуобщинско коопериране“.

За постигане на дефинираните цели са определени шест приоритетни области на интервенции, съдържащи пакети от мерки:

- *Приоритетна област 1:* Инвестиции за растеж и заетост
- *Приоритетна област 2:* Устойчив туризъм
- *Приоритетна област 3:* Наука, образование и иновации
- *Приоритетна област 4:* Инфраструктура
- *Приоритетна област 5:* Управление и услуги в помощ на населението и бизнеса
- *Приоритетна област 6:* Околна среда

Общински план за развитие на Община Златарица за периода 2014-2020 г.

Общинският план за развитие на Община Златарица за периода 2014 - 2020 г. (ОПР) е водещ средносрочен стратегически и програмен документ, който очертава целите и приоритетите за устойчиво и интегрирано местно развитие, като отчита специфичните характеристики, възможности и ресурси на общината. Изборът на стратегия за развитие и съответни цели и приоритети се основава на изготвения социално-икономически анализ за изминалия период и направените проучвания сред гражданите, представителите на бизнеса и гражданското общество.

Визията за развитието на общината е: *„Златарица - европейска община с устойчиво развитие и привлекателна жизнена среда, съхранено културно-историческо наследство и проспериращ духовен, културен и туристически център“.*

Общата цел на Плана за развитие на община Златарица за периода 2014 - 2020 г. е „*постигане на интегрирано устойчиво развитие и повишаване стандарта на живот на жителите на Община Златарица*“. За постигането на основната цел са формулирани следните стратегически цели, разпределени по приоритетните области:

Приоритетна област 1: Икономически растеж

Стратегическа цел 1: Постигане на интелигентен икономически растеж чрез осигуряване на благоприятна среда за предприемачество, повишаване на качеството на образованието, според изискванията на икономиката и насърчаване на инвестициите.

Приоритетна област 2: Подобряване на качеството на живот

Стратегическа цел 2: Подобряване на качеството на живот чрез създаване на условия за ефективна заетост, социално включване, достъпно и качествено здравеопазване, култура и спорт.

Приоритетна област 3: Интегрирано развитие на територията

Стратегическа цел 3: Интегрирано развитие на територията на община Златарица чрез изграждане на инфраструктурни мрежи и опазване и възстановяване на околната среда.

Приоритетна област 4: Развитие на туристическите услуги

Стратегическа цел 4: Превръщане на община Златарица в привлекателно място за отдых и туризъм с акцент върху селския туризъм.

За осъществяването на тези цели са определени следните приоритети:

Приоритет 1.1. Стимулиране на предприемачеството на основата на икономика на знанието с приоритет селско стопанство.

Приоритет 1.2. Подобряване на качеството на образованието.

Приоритет 1.3. Създаване на благоприятна среда за привличане на инвестиции и стимулиране на публично-частно партньорство.

Приоритет 2.1. Осигуряване на възможности за заетост, намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.

Приоритет 2.2. Подобряване на системата на здравеопазване, включително при бедствия и аварии.

Приоритет 2.3. Развитие на културата и културните институции, разширяване и улесняване на достъпа на гражданите до изкуство и култура.

Приоритет 2.4. Създаване на условия за спорт и пълноценно използване на свободното време на младите хора. Превенция на рисковото поведение сред децата и младите хора

Приоритет 2.5. Развитие на гражданското общество и подобряване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.

Приоритет 3.1. Интегрирано изграждане на нова и модернизиране на съществуващата техническа инфраструктура на Общината, за подобряване на териториалната свързаност и достъпност до обектите за публични услуги.

Приоритет 3.2. Опазване и възстановяване на околната среда и адаптиране към измененията на климата на територията и населението на Община Златарица.

Приоритет 4.1 Развитие на туристическите услуги.

Изготвеният предварителен проект за ОУП на община Златарица съобразява и допринася за постигане на формулираните в ОПР приоритети.

VI. ВЪЗМОЖНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ФАКТОРИТЕ, КОИТО Я УВРЕЖДАТ И ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ ТЯХ

1. Атмосферен въздух

1.1. Дисперсионно моделиране на емисиите в атмосферния въздух

На базата на оценката на съществуващите източници на замърсяване чрез моделиране с използването на модела на ЕРА за комплексни източници ISC-Aermod в Доклада за екологична оценка е направена прогнозна оценка на качеството на атмосферния въздух в района, във връзка с реализацията на ОУП на община Златарица.

Необходимо е да се отчете, че реализацията на ОУП не е свързана с появата на нови значителни източници на емисии в атмосферния въздух, които да окажат отрицателно въздействие върху качеството на въздуха в община Златарица.

Дисперсионното моделиране е извършено с метеорологични данни за 2017 г. като последната изтекла календарна година за основния потенциален замърсител на въздуха в района, който представляват праховите частици, определени като ФПЧ_{10} .

В дисперсионното моделиране са отчетени основните източници на емисии в атмосферния въздух, които са свързани със секторите - битово отопление, транспорт и промишленост.

Разграничена е сезонност на замърсяването по отношение на използването на твърди горива за битово отопление, използвани за периода Октомври – Март, съответно неизползвани в периода Април – Септември.

Основна роля при извършване на моделирането на замърсяването с ФПЧ_{10} е отредена на метеорологичните данни, въведени електронно за целите на моделирането като сила на вятъра, температура на въздуха, височина на слоя на смесване (за извънградски и градски район), категория на устойчивост на атмосферата и други. Тези параметри отразяват устойчивостта на атмосферата в шест степенна скала (a,b,c,d,e,f) и се изчисляват по корелационни съотношения в зависимост от силата на вятъра и интензивността на слънчевото греене.

Другият основен фактор, който следва да бъде предварително зададен за моделирането и също е въведен електронно е теренната особеност на района, която отчита надморската височина и релефа на зададената територия, а по този начин и надморската височина на последващо зададените източници на емисии.

След въвеждането на горните два основни входящи параметъра се въвеждат последователно и данните за източниците на емисии, които водят до замърсяване на въздуха на изследваната територия.

Принципната последователност на изчисленията е следната:

- ✓ Изчисляват се приземните концентрации на замърсителите, предизвикани от първия източник, по време на работата му през първия час на годината, за всички налични рецептори, като тази процедура се повтаря за всеки следващ източник.
- ✓ Повтарят се същите изчисленията за следващите часове от дадения времеви период, като се получават данни за окончателните приземни концентрации за всеки рецептор и за съответния зададен времеви период (за всеки час от периода).
- ✓ На базата на получените едночасови концентрации се изчисляват най-високи стойности за средночасова, средноденонощна, средномесечна, средногодишна и тн. концентрации.

Крайните резултати от моделирането са представени директно върху картата на гр. Златарица във вид на концентрации в $\mu\text{g}/\text{m}^3$. За целта предварително е разработена специфична за територията мрежа от рецептори, включваща общо 441 бр. рецептори, която да покрие наличните източници на емисии.

Осредняването на резултатите в моделирането е направено за всеки час, за всяко денонощие и месечно.

Броят на едновременно изследваните източници е неограничен, като източниците са групирани

по сектори (транспорт, битово отопление, промишленост) и по териториално разположение. Групирането на източниците по този начин позволява да се определи влиянието на отделните източници (сектори) върху замърсяването на атмосферния въздух.

За всеки източник са изчислени размери, надморска височина, височина на източника и масов дебит на замърсителите. Масовият дебит отразява максималното емитирано количество от съответния източник в g/s.

Дисперсионното моделиране е извършено с цел да се определи влиянието на източниците на емисии от битово отопление, транспорт, промишленост и други върху качеството на атмосферния въздух по отношение на замърсяването с прахови частици, определени като ФПЧ10.

Промисленост

Липсват съществени източници на емисии в атмосферния въздух от промишлеността, които да оказват по-осезаемо въздействие върху качеството на въздуха в община Златарица и в непосредствена близост до нея. Основните предприятия и промишлени сектори, представени в общината и имащи отношение към околната среда, които съответно са контролирани от РИОСВ - Велико Търново са посочени в Таблица 93:

Таблица 93 Списък на предприятията в община Златарица, подлежащи на контрол от РИОСВ-В.Търново

Наименование на фирмата (ЮЛ, ЕТ) седалище и адрес на управление	Наименование на обект, населено място, дейност
„Фондрима и Ко“ ЕООД - гр. Златарица, ул. „Васил Левски“ №49	гр. Златарица, леярна алуминиеви изделия
„Екоинвест 13“ ООД - гр. Златарица, ул. „Проф. Васил Златарски“ №1	Производство на дървени въглища гр. Златарица западна промишлена зона УПИ I кв. 68
„Столеком 55“ ЕООД - гр. Златарица, ул. „Никола Матев“ № 2	гр. Златарица Леярна за чугун Търговска дейност ОЧЦМ
„Бол - Лютви Османов“ ЕТ - с. Резач, Община Златарица	с. Калайджи, Общ. Златарица Производство на дървени въглища
„Браво - Константин Лалов“ ЕТ - гр. Горна Оряховица, ул. „Раховец“ №12	Печене и търговия с ядки с. Горско ново село, общ. Златарица ул. „Г. Димитров“ №30

В процес на издаване е комплексно разрешително на „Строй консулт“ ООД, гр. София за площадка, намираща се в землището на гр. Златарица. Фирмата има издадено разрешение за дейности с ОЧЦМ, ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, отработени масла и др. отпадъци.

Китайската фирма „Екоинвест 13“ ООД не е реализирала ИП за изграждане на завод за дървени въглища.

Битово отопление

Оценката на емисиите на ФПЧ₁₀ от битовото отопление е направена на базата на данни на Националния статистически институт за разхода на горива и други енергоизточници за 100 домакинства. Тъй като не съществува стройна система за отчитане на общинско ниво в страната предложеният подход е единствено възможният.

Поради невъзможността всички комини на домашни печки и камини да се дефинират като самостоятелни точкови източници, за целите на моделирането е прието те да се групират и да се представят като площни източници.

За да се оценят годишните емисии на вредни вещества от битовото отопление на населените

места е необходимо да се разполага с точни данни по отношение на годишния разход на горива по видове (дърва, въглища, брикети, нафта, газ и т.н.). С такава точна информация не разполага нито една община в България, тъй като няма изградена единна система за инвентаризация на горивата, ползвани от населението за отопление и други битови нужди. В тази светлина най-достоверна информация може да се получи от официалните бюлетини на Националния статистически институт (НСИ) и Международната енергийна агенция (IEA), които отразяват средногодишното потребление на горива и енергия.

За изчисляването на емисиите от битово отопление се използват балансови методи с използването на емисионни фактори. Източници на емисионни фактори обикновено са методиките на: МОСВ, Европейската агенция по околна среда (ЕЕА) и Агенцията по околна среда на САЩ (US EPA).

Населението на община Златарица по данни на НСИ към 31.12.2017 г. е 2 088 жители.

Таблица 94 Разпределение на видовете горива за отопление по домакинства

Вариант	Общо, брой жители	Общо, брой домакинства	Брой домакинства с ТЕЦ	Брой домакинства с газ	Брой домакинства с отопление с електроенергия	Брой домакинства на твърди горива
Вариант I	2 088	836	-	-	334	502

Таблица 95 Подход за изчисляване на емисиите на ФПЧ_{10} от твърди горива

Показател	дърва	въглища	тец	газ	електро	общо
Разпределение	42%	18%	-	-	40%	100%
необходима енергия за отопление на 1 домакинство, квтч за год	10 000	10 000			6 500	
количество топливо t/г/дом	3.5	3				
емисионен ф-р, kg /t	15	7				
емисия кг/г на домакинство	52.5	21				
среднопретеглена емисия, кг/г на домакинство	22.1	3.8				25.9

Резултатите от горната таблица се основават на следните допускания и данни:

- разпределението на начина на отопление е направено на база на данни от НЕК и НСИ;
- представената приблизителната консумация на 1 домакинство за отопление е изчислена, като е взето предвид, че отоплението на твърдо гориво води до топлинни загуби, които определят ефективност от 54 до 68% <http://www.epa.gov/ttnchie1/ap42/ch01/final/c01s10.pdf>;
- количеството дърва и въглища, съответстващо на показаните консумации е изчислено с използване на данни за приблизителната топлотворна способност на въпросните енергоносители;
- емисионните фактори са взети от документи на Агенцията за ОС на САЩ US EPA:
 - <http://www.epa.gov/ttnchie1/ap42/ch01/final/c01s10.pdf> Emission factors, Residential Wood Stoves;
 - USEPA, <http://www.epa.gov/ttnchie1/ap42/ch01/final/c01s01.pdf> Emission factors, Bituminous And Subbituminous Coal Combustion.
- на предпоследния ред е емисията на ФПЧ_{10} , която би се получила при отоплението на едно семейство - при използване на дърва едно домакинство емитира 52.5 kg/год ФПЧ_{10} , а при въглища 21;

- в последната колона е изчислена среднопретеглената стойност за едно домакинство без централно отопление, като са взети предвид процентното разпределение от и изчислената емисия за различните горива - около 25.9 кг на година.

Съответно годишното количество на емисиите на ФПЧ_{10} за община Златарица от изгарянето на твърди горива за отопление от всички домакинства е 4983 кг.

Транспорт

Транспортът има дял в замърсяването на въздуха с прах, оловни аерозоли, въглеродни оксиди, въглероден диоксид и в по-малка степен ФПЧ_{10} .

По отношение на запрашаемостта и съдържанието на фини прахови частици във въздуха съществено допринасят износените улични настилки, които увеличават уноса, недостатъчното прилагане на комунални дейности и недостига на средства за развитие на модерно и ефективно комунално стопанство.

Емисиите на ФПЧ_{10} от транспорт зависят най-вече от типа на превозните средства, които се използват (съотношението леки коли/тежкотоварни и автобуси), вида на използваното гориво (бензин, дизел, газ), интензивността на трафика и състоянието на пътната мрежа. Емисиите се изхвърлят неравномерно, както в рамките на денонощието, така и през дните от седмицата и сезоните, но събирането на точна и надеждна информация е изключително трудно и до момента няма практика да се извършва. По тази причина решаващо влияние имат изчислените максимални емисии за един час за съответната пътна отсечка или улица в рамките на денонощието. Най-високите нива може да се предполага, че са вечер в интервала 16-20 ч., а най-ниските съответно през нощта в интервала 0-6 ч.

Въз основа на редица описани по-долу допускания за входни данни за изчисляване на емисиите, които са направени поради липсата на информация за броя на автомобилите, които преминават по дадена улица за всеки един час от денонощието, за последващото извършване на дисперсионно моделиране на емисиите на ФПЧ_{10} в модела е необходимо да се въведат източниците на емисии на ФПЧ_{10} , представени под формата на линейни източници.

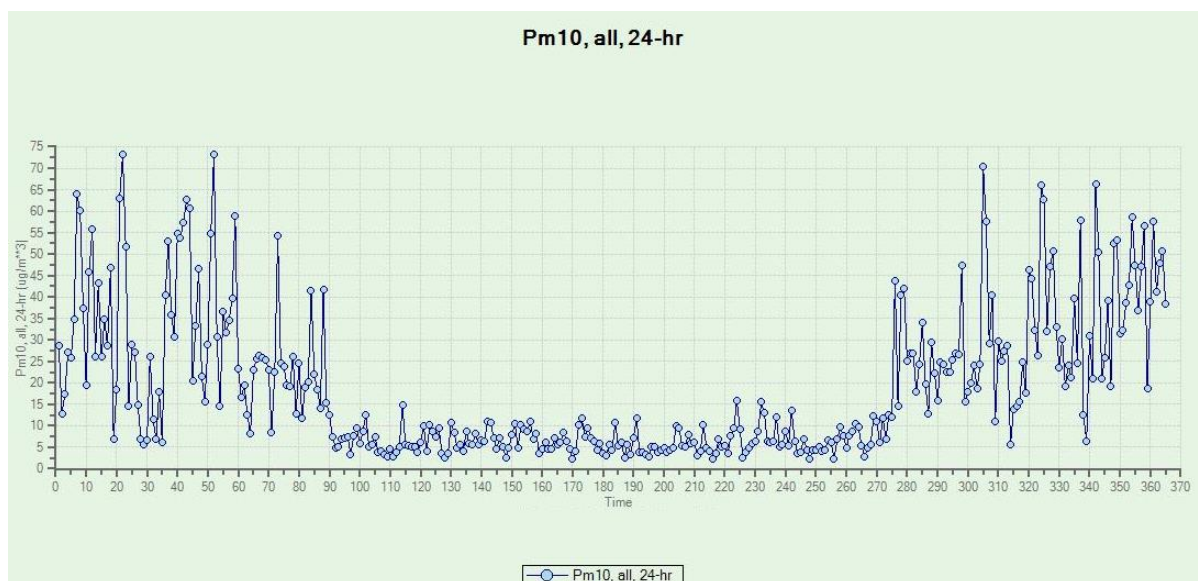
За целите на извършването на дисперсионното моделиране на емисиите са посочени главните пътни отсечки и техните параметри. Като единствени по-натоварени пътни отсечки в община Златарица са определени посочените в Таблица 96. За тези пътни отсечки са определени стойности за извършването на дисперсионно моделиране с консервативно допускане за средно преминаващи превозни средства на час, за които в резултат на изчисленията се получават условно общи годишни емисии на ФПЧ_{10} в размер на 210 кг, въз основа на следните допускания:

Таблица 96 Годишни емисии от транспортни източници

Републикански път	Широчина на пътно платно, м	Дължина на изследваната отсечка, м	Бр. автомобили леки/тежки на час
III-5301 Мерданя-Златарица	6	1 000	128/48
III-4004 Дърлевци-Златарица- Горско ново село	6	2 000	128/48

Резултати

На Фиг. 36 е представено разпределението на средноденонощните концентрации на ФПЧ_{10} за цялата година за представителна точка в централната част на гр. Златарица.

Фиг. 36 Средноденонощни концентрации от всички източници за всеки ден от годината

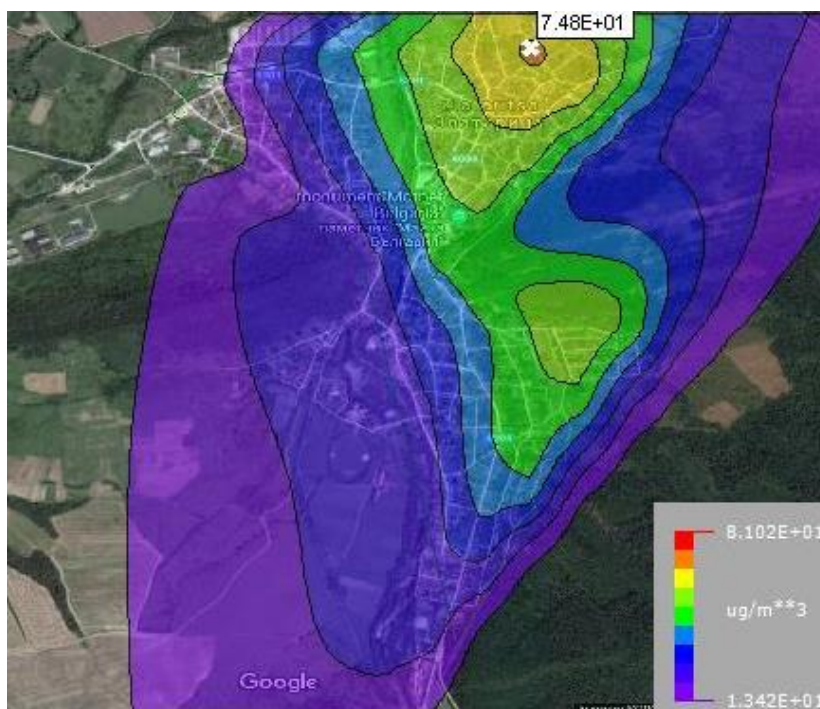
От Фиг. 36 се вижда, че по-високите концентрации на ФПЧ_{10} се формират през зимните месеци, което е свързано с изгарянето на твърди горива за битово отопление от населението, като най-високата единична стойност за средноденонощната концентрация е в размер на $74 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

За цялата календарна година са изчислени общо 28 превишения на средноденонощната норма за ФПЧ_{10} , която е $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, като това показва съответствие с нормативните изисквания, съгласно Приложение 1 към чл. 3 от Наредба №12 от 15 юли 2010 г., Таблица 2, за ФПЧ_{10} , по което са определени следните норми:

- средноденонощна норма за опазване на човешкото здраве (СДН) – $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (която не трябва да бъде превишавана повече от 35 пъти в рамките на една календарна година);
- средногодишна норма (СГН) за опазване на човешкото здраве – $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Както се вижда от Фиг. 36 всички превишения са през зимните месеци, а през лятото стойностите са най-често между 5 и $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$, т.е. близки до фоновете, които се регистрират в тези граници.

На Фиг. 37 е представено разпространението на замърсяването върху територията на гр. Златарица за ден с по-високи концентрации на ФПЧ_{10} през зимата, което е резултат от ниските температури на въздуха, съответно повишената консумация на твърди горива за отопление и преобладаващите западни ветрове, типични за района на община Златарица. Фиг. 37 дава представа за фактическата ситуация на територията на гр. Златарица през зимните месеци.

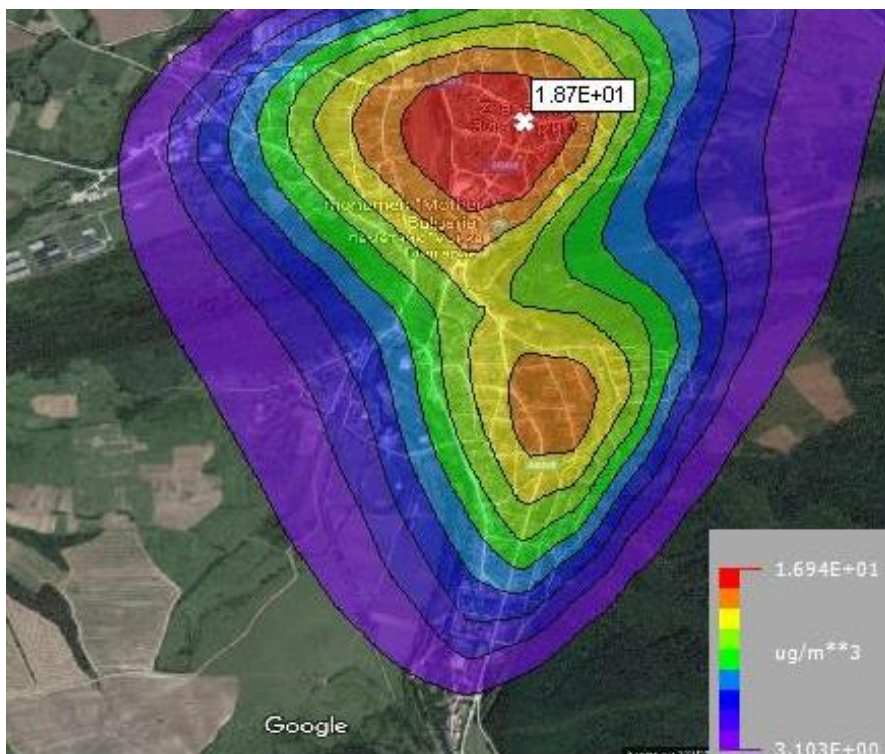

Фиг. 37 Разпределение на замърсяването в ден с високи концентрации на ФПЧ₁₀ през годината

Най-високата изчислена стойност за този ден е $74.8 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (записана като $7.48\text{E}+01$). Точката, в която е отчетена най-висока концентрация на ФПЧ₁₀, е отбелязана като „X“ и е маркирана в бял цвят. В съответствие с легендата, концентрацията намалява през стойности до $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ в зелено и достига до $13 \mu\text{g}/\text{m}^3$ в лилавата зона. Територията с отчетена концентрация под $13 \mu\text{g}/\text{m}^3$ остава да не е маркирана.

На Фиг. 38 е представено и разпределението на средногодишните концентрации за изследваната територия.

Най-високата отчетена средногодишна концентрация е близо $19 \mu\text{g}/\text{m}^3$, което съответства на средногодишната норма от $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Причина за това са ниските стойности през по-голямата част от годината и повишаването на стойностите само при повишена консумация на твърди горива през зимните месеци.

Фиг. 38 Разпределение на средногодишните концентрации на ФПЧ₁₀

Като резултат може да се направи заключение, че на територията на община Златарица, в зависимост от метеорологичните условия и използването на твърди горива за отопление се превишава средноденоношната норма от $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, като броят на превишенията е под нормативно разрешените 35 бр, а средногодишната концентрация съответства на нормата от $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, което показва съответствието като цяло на качеството на въздуха в община Златарица с нормативните изисквания и липсата на необходимост от предприемане на специални мерки за подобряване на качеството на атмосферния въздух на този етап, освен спазване на националната политика в областта и препоръките на компетентните институции, които се издават при необходимост.

Оценка на приноса на различните източници при формиране на средната концентрация

Като абсолютни стойности, изразени в масови единици общи емиисии, оцененият принос на различните източници е следният:

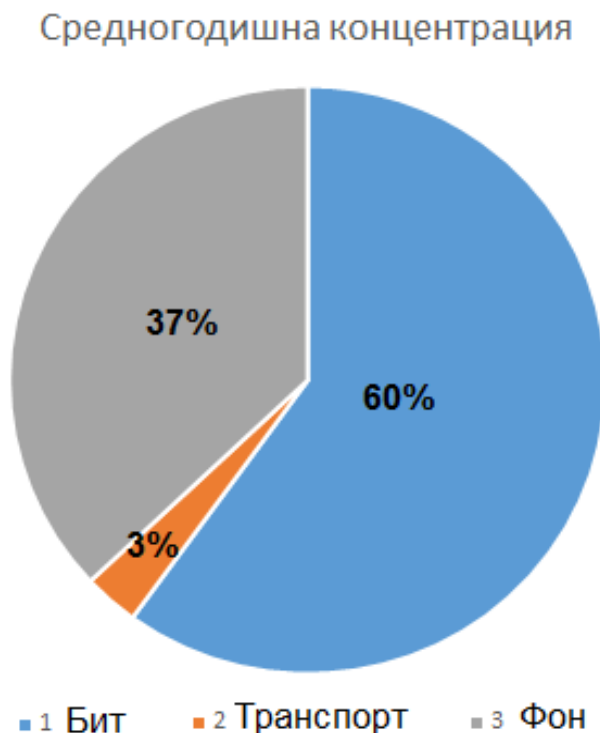
- от битово отопление – 4983 кг/г;
- от автотранспорт – 210 кг/год.
- от промишленост – пренебрежимо малък принос.

Средногодишната концентрация, отчетена от модела от $19 \mu\text{g}/\text{m}^3$ се формира приблизително по следния начин:

- от битово отопление – $11.5 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- от автотранспорт – $0.5 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- от регионален фон – $7 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Съответно в процентно изражение приносът на отделните източници може да бъде изразен, както следва:

- от битово отопление – 60 %;
- от автотранспорт – 3 %;
- от регионален фон – 37 %.

Фиг. 39 Принос на различните източници при формиране на средногодишната концентрация

1.2. Характеристики на потенциалното въздействие от реализацията на ОУП Златарица

Оценката на този компонент на околната среда се извършва на база анализ на предвижданията на плана по отношение устройството и локацията на производствените дейности, организацията на транспортно-комуникационната мрежа, съсредоточията на селскостопанската инфраструктура, зоните за рекреативна дейност, за търговско и друг вид обществено обслужване и др. Всички тези дейности представляват в по-малка или по-голяма степен интерес по отношение определяне въздействието им върху качеството на атмосферния въздух.

При анализ на заложените дейности може да се направи извода, че реализацията на ОУП няма да утежни замърсяването на атмосферния въздух и не се очаква значително въздействие върху него. Очакваните въздействия върху качеството на атмосферния въздух се оценяват както следва:

- по вид – позитивни; слабо вероятни;
- по продължителност – променливи; с ограничен териториален обхват; ниска честота; ниски рискове за човешкото здраве; без превишаване на екологични стандарти и без кумулативен ефект.

2. Повърхностни и подземни води

Възможните въздействия на ОУП на Община Златарица върху компонента на околната среда “води” са разгледани, като е взето под внимание само *предложението за изменение и развитие на мрежата от линейни обекти и промяна на функционалното предназначение на устройствени зони и параметрите им на застрояване*, така както са представени в проекта.

2.1. Водоснабдяване. Необходими водни количества. Актуализация на данните от демографското развитие на Община Златарица

2.1.1. Прогнози за развитие на водоснабдяването

Прогнозата за водопотреблението от населението е изготвена въз основа на следните налични официални данни:

- Брой население в населените места в обособената територия от последното преброяване по данни на НСИ и прогнозен брой на населението за периода 2011-2038 г.;
- Битово потребление на вода в населените места в обособената територия за периода 2011 г. (фактурирана вода), получени данни от ВиК оператора.

Водоснабдителната норма е прогнозирана на база настоящото водопотребление за населените места.

Таблица 97 Битово потребление на вода в населените места на територията на община Златарица

Населено място	Доставена вода, м ³	Консумирана вода, м ³	Загуби, м ³	Загуби, %
гр. Златарица	280970	77287	203683	72,50%
с.Г.Н. село	29770	23436	6334	21,30%
с.Дедина	310740	100723	210017	67,60%
с.Д.Шивачево	3380	2549	831	24,60%
с.Калайджии	7790	4814	2976	38,20%
с.Разсоха	11170	7363	3807	34,09%
с.Резач	3990	3112	878	22%
с.Родина	21910	14066	7844	35,80%
с.Росно	25900	17178	8722	33,70%
с.Сливовица	13380	7175	6205	46,40%
с.Средно село	6432	3640	2792	43,40%
с.Чешма	19812	10815	8997	45,40%
с.Равново	795	582	213	26,80%
с.Дебели рът	870	585	285	32,70%
с.Стояновци	1665	1167	498	30%
общо	385813	146542	239271	62%

По дани на НСИ за община Златарица през 2016 г. при брой на населението 3799 души за питейно-битово водопотребление са подадени 358 813 м³ (11,38 л/сек, 258,76 л/ж/ден), от които реално са фактурирани 146 542 (4,65 л/сек, 105,68 л/ж/ден - при 62% загуби).

Реалистичната прогноза за населението през 2040 г е 2977 жители, като за задоволяване на водопотреблението за комплексните нужди на жителите на Общината, при норма 120 л/ж/ден, са необходими 130 393 м³/год. питейна вода. Тенденцията на намаляване числеността на населението според умерено песимистичния и реалистичния вариант предвижда към 2040 г. численост на населението между 2977 и 3366 души. За задоволяване на нуждите от вода на това население ще е необходимо вода от порядъка на 281 170 – 317 910 м³/година – питейна вода, при настоящите водоснабдителни норми и нормативи за загуби. При реализиране на намерението да се достигнат европейските стандарти, като се намалят загубите към 2030 г. от 62% на 25%, то може да се очаква годишната консумация да намалее до 153 857 – 196 574 м³/година - питейна вода.

Видно е, че доставяните от ВИК Йовковци водни количества са достатъчни за да осигурят водоснабдяването на общината, при спазване на определени условия, свързани с намаляване на загубите във водопроводната мрежа и подобряване качеството на водата.

Независимо от това, като се има пред вид прогнозите за намаляване на водния ресурс под влияние на изменението на климата е необходимо да се търсят алтернативни източници при аварийни (ремонтни) ситуации и в по-далечна перспектива.

2.1.2. Прогнози за развитие на канализацията

Битовите отпадъчни води се получават в резултат на осъществяването на битовата дейност на хората (измиване, почистване) от обществените заведения, от перални и др. Те са замърсени със суспендирани, колоидни и разтворени примеси. Съставът на тези води е сравнително постоянен и зависи от броя на хората в населеното място, типа на селището, наличието на обществени заведения за хранене и битово обслужване и др.

В общината няма изградени действащи канализационни системи. В гр. Златарица са изградени частични канализации, обслужващи отделни сгради и е започнато строителството на цялостна

канализационна система. Към настоящия момент само 20 % от отпадъчните води на гр. Златарица постъпват в канализационна система. Поради големия обем на необходимите капиталови разходи изграждането се извършва поетапно, като предстои изграждане и на пречиствателна станция за отпадъчни води. Подготвя се проектиране на канализация за с. Горско Ново село.

Отпадъчните води от населените места от вътрешността на Общината заустват в септични ями или други примитивни отводнителни съоръжения.

Съгласно ОУП след изграждане и реконструкция на канализационните мрежи не се очакват замърсени отпадъчни води да се заустват във водоприемници или подземни хоризонти.

Предложенията в ОУП на Община Златарица, насочени към доизграждане и модернизиране на техническата инфраструктура и по-конкретно:

- строителство и реконструкция на канализационна система и изграждане на канализационни колектори за битово-фекални води в гр. Златарица и канализация на с. Горско Ново село,

са в съответствие с дейностите, обхванати от основен Приоритет 1 “Изграждане и развитие на необходимата инфраструктура за събиране, пречистване и отвеждане на отпадъчните води” на стратегическата цел на “Националната стратегия за интегрирано развитие на инфраструктурата в Република България и оперативен план за изпълнение за периода 2006 – 2015 г.”, както и в съответствие със Специфична цел 4.1.1. „Подобряване на водоснабдяването, канализацията и третирането на отпадъчни води“, залегнала в Регионалният план за развитие (РПР) на Северен централен район (СЦР) за периода 2014-2020 г.

Дъждовни води

Количеството на дъждовните води зависи от местните условия – географски, климатични, топографски, степен на благоустроеност на територията и т.н.

Формираните повърхностни и атмосферни води ще се отводняват в зависимост от приетото вариантно решение за рехабилитация и изграждане на канализационна мрежа на селищата на Община Златарица.

За оразмеряване на канализационните мрежи и пречиствателните съоръжения е необходимо да се определят количествата на отпадъчните води. Канализационната мрежа и съоръженията по нея трябва да бъдат в състояние да приемат и отвеждат максималните очаквани количества на отпадъчните води в края на приетия експлоатационен период. Количеството на битовите отпадъчни води от населените места се определя от броя на жителите, отводнителната норма и режима на оттичане. Броят на жителите се приема съобразно с перспективното развитие на селището за края на експлоатационния период. Отводнителната норма е средното количество отпадъчна вода (за година), което се получава от един жител за денонощие. Отводнителната норма се приема 90% от водоснабдителната норма. Количествата битови отпадъчни води са представени таблично за всяко селище, в което съществува в настоящия момент канализационна мрежа.

2.2. Източници на замърсяване, предвидени в ОУП

2.2.1. Прогноза за развитие на икономиката

В регионален обхват развитието на общинската икономика е благоприятно повлияно от близостта на областния административен и икономически център – Велико Търново, който се намира само на 25 км от град Златарица. Характерно за Общината е, че попада върху първите гънки на Предбалкана, като северната ѝ част има по равнинен характер. Бъдещото икономическо развитие се определя от нейните уникални характеристики и местоположение, които създават възможности за развитие предимно в селското и горското стопанство. Общата площ на територията на общината е 232 676 дка, от които земеделски земи - 117 697,54 дка и горски територии - 101 327 дка. Горското стопанство е резерв на важни за развитието дейности, като: туризъм, лов и риболов, събиране и преработка на билки, гъби, горски плодове и др., дърводобив и в известна степен - дървообработване. В сектора промишленост най-вече са развити отраслите: металолеене, металообработване, сортиране и пакетиране на отпадъци и отломки от черни и цветни метали. В този отрасъл функционират 2 промишлени фирми – „Фондрима и КО“, гр. Златарица и „Строй консулт“ ЕООД, гр. София. През

периода 2007 - 2013 г. в общината са реализирани инвестиции в областта на енергетиката - добив на енергия от фотоволтаични системи на площ от 827 дка от корейската фирма „Рес технолоджи“ АД.

На база на разположението на Община Златарица непосредствено близо до Областният център и до главна пътна артерия, преминаваща през цялата страна /I-4/, относно тези дадености, общия устройствен план предвижда нови предимно производствени устройствени зони Пп1 . Три от новите зони се намират в общинския център, а останалите са в множество от другите населени места. При проява на бъдещи инвестиционни намерения, устройствения план подпомага инвестицията в производствени терени да се търси в много от селищата. Като най-голям потенциал имат трите селища гр. Златарица, с. Родина и с. Горско Ново село, които са непосредствено близо едно до друго с лесен достъп, и образуват една ос север-юг с гръбнак път III-4004, където се съсредоточава голяма част от бъдещото развитието на Общината. Въпреки че съществуващите предприятия в производствения сектор не функционират в пълен капацитет, разположението може лесно да привлече нови инвестиционни интереси, най-вече в тези нови зони. Част от зоните окрупняват съществуващи производствени зони, отчасти стопански дворове, като новите зони Пп1 са предвидени предимно за сметка на обработваеми земи - ниви. Новите зони са с обща площ от приблизително 91.70 ха, като 39.4 ха от тях са на територията на землището на гр. Златарица.

Икономическите условия са под средните за страната, предприятията не работят с пълния си капацитет. Важен фактор за устойчивото развитие на общината е по-нататъшното стимулиране развитието на сектора на микро, малките и средни предприятия, развитие на местното предприемачество и привличане на инвестиции в областта на услугите и туризма.

Прогнозата по отношение на социално-икономическата дейност в общината предвижда терени за обособяване на смесени многофункционални устройствени зони /СМФ/ с обща площ от 36,78 ха за сметка на имоти, с предназначение обработваеми земи - ниви. В СМФ зони могат да се разполагат сгради от разнообразен тип, включително за обслужване и складова дейност, които ще се окажат нужни при реализиране на потенциалните инвестиции в новообразуваните Пп1 зони. Предвидените СМФ зони в гр. Златарица с площ от 27,3 ха са в резултат на стремежа за постигане на нормалното функциониране и потенциално развитие на общинския център, а зоната СМФ до с. Родина ще допринесе за привличане на разнообразни инвестиции в новата зона с високи стойности на показателите за застрояване и във второто по население и големина населено място, което се намира в комуникативната за общината зона близо до гр. Златарица. В зоната до село Разсоха може да се реализират допълнително жилищно застрояване при съществуващ голям интерес към този район, но в СМФ устройствена зона има и голяма свобода за други видове застрояване.

Земеделски територии

Предвидена е земеделска устройствена зона Сср с възможност за застрояване за неземеделски нужди. Предвижда се предимно върху земи от ниска категория. Допустимите функции и параметри на застрояване се определят съобразно функционалното предназначение и параметри на съседните устройствени зони и терени. Строителство се разрешава въз основа на ПУП и след смяна на предназначението на земеделската земя. Новите зони са с обща площ от 3,79 ха. Територията Сср до гр. Златарица е с площ от 1,6 ха.

Развитието на икономиката на Община Златарица е част от приоритетите за развитие, поставени в Общинския план за развитие на Община Златарица 2014-2020 г. Приоритетите акцентират върху създаване на благоприятна бизнес среда за привличане на инвестиции и стимулиране на публично-частно партньорство, подкрепа на високотехнологични производства и услуги, подобряване качеството на образование, здравеопазване и културни дейности, повишаване на заетостта и намаляване на бедността, развитие на социалните услуги и социалната интеграция, подобряване на енергийната ефективност, щадящо използване на местните ресурси, опазване и възстановяване на околната среда.

Стратегическа цел 1. Постигане на интелигентен икономически растеж чрез осигуряване на благоприятна среда за предприемачество, повишаване на качеството на образованието, според изискванията на икономиката и насърчаване на инвестициите.

Стратегическа цел 2. Подобряване на качеството на живот чрез създаване на условия за ефективна заетост, социално включване, достъпно и качествено здравеопазване, култура и спорт.

Стратегическа цел 3. Интегрирано развитие на територията на Община Златарица чрез изграждане на инфраструктурни мрежи и опазване и възстановяване на околната среда.

Приоритет 3.1. Интегрирано изграждане на нова и модернизиране на съществуващата техническа инфраструктура на Общината, за подобряване на териториалната свързаност и достъпност до обектите за публични услуги.

Специфична цел 3.2. Интензификация на процеса по подобряване на ВиК инфраструктурата и пречистването на отпадъчните води с изграждане на пречиствателни съоръжения.

Мярка 3.2.1. Обновяване на водоснабдителната инфраструктура с цел намаляване на риска от аварии и на загубите във водоснабдяването.

Мярка 3.2.2. Обновяване и разширяване на канализационната мрежа и ПСОВ с цел намаляване претоварването в летния сезон и по време на екстремни природни събития.

Мярка 3.2.3. Периодична актуализация на концепцията за третиране на отпадъчните води и насърчаване на използването системи за икономия, двустепенно и обратно ползване на водите.

Система за отдих и рекреация

Община Златарица има сравнително благоприятно туристическо-географско положение в гънките на Предбалкана, общинския център е само на 25 км от важния туристически център за страната Велико Търново и в близост до първокласен път, свързващ цяла Северна България. В икономическия профил на общината и най-вече на областта туризмът е един от основните приоритетни и структуроопределящи отрасли на икономиката. Туристическият интерес се превлича с природните дадености, културните и исторически забележителности, етнографското и фолклорно богатство на района и главно със селски туризъм.

Устройственият план предвижда шест нови вилни зони Ов1 в общината с обща площ от 58,62 ха, главно с цел да се привлече интерес от външни инвеститори. Целта на новата зона до село Сливовица с площ от приблизително 25,2 ха е да урегулира зоните, където селището естествено се е развило и да улесни бъдещи инвестиционни намерения в тази местност.

- При условие, че в следващи фази на проектиране предвидените дейности се съобразят със съществуващата нормативна база и се предвидят подходящи и достатъчен брой локални пречиствателни съоръжения, те не биха се отразили негативно на повърхностните и подземни води от замърсяване.

- При реализацията ще е необходимо проектиране и реализация на нови водопроводни и канализационни участъци. При условие, че се спазват нормативни изисквания и документи, свързани с коментираната материя, промените няма да окажат негативно въздействие върху околната среда и в частност повърхностните водни течения и подземните води.

2.2.2. Урбанистично развитие

Урбанизираните територии на общинския център се явяват основен носител на растежа в рамките на територията на общината, като той се отличава със сравнително по-високо ниво на динамика в развитието и свързаната с него изменчивост на пространствено-функционалните характеристики на отделните урбанизирани територии.

В съответствие с основните национални и европейски стратегически насоки за развитие през следващия програмен период, развитието на основните урбанизирани територии следва да се фокусира върху следните тематични направления:

- Условия за живот, бизнес и работа на местната общност в рамките на урбанизираната територия;
- Еколого-устойчиво и енергийно ефективно развитие на града и неговите функционални системи;
- Ефективна пространствена организация на територията и адекватно инфраструктурно осигуряване;

- Управление на града и прилежащата територия;
- Устойчиви решения за мобилност.

Освен общинския център районни центрове, където могат да се съсредоточи обществено-обслужваща дейност, при възникване на необходимост от такава, са три от най-големите по население села на територията на общината: с. Родина, с. Горско ново село, с. Калайджии. Географското им разположение обуславя тяхната възможност да обслужват останалите селища.

2.2.2.1. Промени в обхвата на система “Обитаване”

Според тенденцията на отрицателен прираст на населението в бъдещ план не се очаква рязко повишаване на търсенето на жилища. Необитаемият жилищен фонд потвърждава негативните тенденции на обезлюдяване в общината. При бъдещ икономически растеж на община Златарица би следвало да се създадат условия за повишаване на стандарта на живот на жителите, което би довело до нужда от реконструкция на част от жилищния фонд. Интересът към някои от селищата с цел вилен отдиш подсказва тенденцията за промяна на предназначението на част от жилищния фонд за постоянно обитаване и трансформация на населените места или части от тях във вилни зони. Всички тези факти потвърждават голямата нужда от иновативни мерки, които да задържат населението на територията на общината, предлагайки му възможности за реализация и добър стандарт на живот, довеждайки до нови зони на растеж и прекратяване на негативните тенденции. В прогнозата по отношение на системата обитаване са предвидени множество не големи по размер терени Жм1 с обща площ от 41.64 ха. Новите жилищни зони уплътняват съществуващият жилищен фонд предимно за сметка на имоти с предназначение обработваеми земи – ниви. При евентуално обръщане на негативните тенденции в бъдещите десетилетия докато функционира устройствения план няма да има недостиг на площи за жилищни нужди.

Съгласно разработения предварителен проект на разглеждания ОУП се предвижда довършване изграждането на градска канализация и изграждане на ЛПСОВ в гр. Златарица.

Предвидено е и изграждане на канализационна система и локални пречиствателни съоръжения в селата на Общината, които ще са фактори за развитие системата на обитаване в тях.

При условие, че се спазват предложенията за улавяне, отвеждане и пречистване на формираните отпадъчни води и свързаните с тях нормативни документи, промените в обхвата на система “Обитаване” няма да оказат негативно въздействие върху околната среда и в частност повърхностните водни течения и подземните води.

2.2.2.2. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху водите от приложението на ОУП на Община Златарица

Съгласно ОУП е посочено като целесъобразно довършване изграждането канализационната мрежа на гр. Златарица, както и изграждане на ЛПСОВ. Предвидено е изграждане и реконструкция на канализационна мрежа, на селата от Общината.

Всичко това, в съответствие с действащата нормативна уредба, дава основание да се предположи, че отпадъчните води няма да доведат до замърсяване на околната среда и в частност на водите на водните тела, в които ще бъдат зауствани след съответното пречистване.

2.3. Компоненти на околната среда, върху които променените хидроложки и хидрогеоложки условия и промененото качество на водите ще оказат съществено влияние

При реализиране на проекта ОУП на Община Златарица не се очаква да настъпят съществени промени в хидроложки и хидрогеоложки условия. Организираното пречистване на отпадните води изключва промени в хидрографската мрежа, нарушения и промени в хидрогеоложкия режим на повърхностните и подземни води. Това от своя страна не води до нарушение на нито един от компонентите на околната среда.

С реализирането на ОУП на Община Златарица, отпадъчните води ще постъпват в локални ПСОВ за отделните селища. За заустването на пречистените води ще се проведе процедурата по чл. 46,

ал. 1, т. 1, буква „д” от Закона за водите, в резултат на което ще се издаде Разрешително от БДДР - гр. Плевен за заустване на пречистени отпадъчни води и ще се определят индивидуалните емисионни ограничения.

Реализирането на плана не влияе негативно по никакъв начин върху състоянието на подземните води, тъй като:

- няма отвеждане на замърсители в подземни води;
- няма обезвреждане, включително депониране на приоритетни вещества, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води;
- няма други дейности върху повърхността и в подземния воден обект, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води;
- не се използват материали, съдържащи приоритетни вещества при изграждане на конструкции, инженерно-строителни съоръжения и др., при които се осъществява или е възможен контакт с подземните води и от които могат да бъдат замърсени подземните води;
- няма смесване на подземни води с различно качество чрез съоръженията на подземни води;
- няма инжектиране на природен газ или втечнен нефтен газ в подземните водни обекти.

2.4. Прогноза и оценка на очакваните изменения в качеството на водите, включително и в качеството на водите в границите на санитарно-охранителните зони, при заустване на отпадъчните води, при пряко и непряко отвеждане в подземните води и др.

Прякото отвеждане на непречистени отпадъчни води от предвиденото при реализиране на ОУП строителство, би довело до рязко влошаване качеството на повърхностните и подземните води в района и на практика такъв вариант би довел до погубване на възможността от тяхното използване.

С реализирането на локални ЛПСОВ в населените места във вътрешността на общината се отхвърля възможността от замърсяване на повърхностните и подземните води в района.

Въздействието от реализирането на проекта за ОУП на Община Златарица се оценява като положително и допринася за устойчиво развитие на околната среда.

Мероприятия по отношение опазване на повърхностните и подземни води, които трябва да се имат предвид при реализиране на плана са:

- Преди започване на строителство да се предвидят химически тоалетни за работещите на обектите;
- Предлага се изпреварващо изграждане на новата и реконструкцията на съществуващата водопроводна мрежа;
- Водопроводната мрежа трябва да бъде обезопасена от евентуални течове;
- Проектирането и изграждането на бъдещите канализационни клонове трябва да се извършва едновременно с проектирането и изграждането на ПСОВ, като се осигури включване на всички канализационни потоци към довеждащия колектор на ПСОВ;
- Всички водовземания и ползване на воден обект, с цел заустване на води, по време на хидравлични изпитания, е задължително да се съгласуват с БДДР, с цел преценка на необходимостта от издаване на разрешително по реда на ЗВ и извършване на мониторинг на водите (съгласно проведената консултация с БДДР-Плевен).

При реализация на проекта за ОУП на Община Златарица следва да се имат предвид следните изисквания, забрани и ограничения, регламентирани в ЗВ, включително:

- За извършване на дейности по почистване и поддържане на деретата на територията на общината е необходимо да се представи в БДДР информация, съгласно изискванията на чл. 58, ал. 1 и ал. 2 от ЗВ.

- Изискванията на чл. 143, ал.1 от ЗВ, съгласно който за защита от вредното въздействие на водите не се допускат дейности, с които се нарушава естественото състояние и проводимостта на речните легла, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици.
- Забраните на чл. 146 от ЗВ за застрояване в заливаемите тераси на реките и сервитута на хидротехническите съоръжения.
- При извършване на дейности, граничещи с води и водни обекти – публична държавна собственост е необходимо да се определят граници в съответствие с чл. 155, ал. 1, т. 1 от ЗВ.
- Предвид чл. 125 от ЗВ включването на нови количества отпадъчни води следва да се съобрази с капацитета и ефективността на съществуващата канализационна система.
- Изискванията на чл. 44 и чл. 46 от ЗВ, в случай на водовземане и/или ползване на воден обект.
- Съгласно изискванията на чл. 198о от ЗВ, предоставянето на ВиК услуги на потребителите се извършва единствено от ВиК оператор по реда на ЗВ и ЗУТ.
- Да бъдат съобразени съответните забрани и ограничения в поясите на СОЗ, описани в Приложение № 2 към чл. 10, ал. 1 на Наредба № 3/16.10.2000 г. на МОСВ, МРРБ и МЗ (ДВ, бр. 88/2000 г.)

При изпълнение на посочените в проекта мероприятия, изпреварващото изграждане на ВиК инфраструктурата, както и предложенията, направени с настоящата Екологична оценка, ще се спомогне за изпълнение на предвидените мерки, залегнали в ПУРБ.

3. Геоложка основа и земни недра

Въздействията върху геоложката основа възникват както в резултат на естествени (природни) процеси като ерозията и денудацията, така и при изпълнение на строителни дейности на територията на община Златарица (изграждане на нови сгради и различни видове строителни съоръжения, както и при реконструкции, основни обновявания и ремонти, преустройства, надстрояване или промяна на предназначението на съществуващи строежи).

Тези въздействия ще възникнат при реализацията на ОУПО Златарица и произтичащите инвестиционни инициативи. В тази връзка, устройството и застрояването на терени, попадащи в стръмни склонови участъци, както и подсичането на скатове, свързано със строителство на линейни съоръжения (особено - на пътища), е необходимо да се извършва при реализиране на превантивни мерки, възпрепятстващи възникването или активизирането на свлачищни или срутищни процеси - т.нар. „Рискови разрушителни геоложки процеси с внезапно действие или с периодично активизиране“. Въздействието върху геоложката основа на естествени процеси като водната ерозия (т.нар. „Процеси и явления с непрекъснато действие“) е факт, който е в основата на негативни въздействия върху околната среда.

Вид на въздействията - вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни

Основните типове въздействия върху околната среда могат да се дефинират, както следва:

- **по вид** - по време на изпълнение на ново строителство, укрепване, ремонт и рехабилитация на сгради и/или съоръжения на техническата инфраструктура въздействието е *пряко, първично, краткосрочно, временно, отрицателно, обективно обусловено*; при експлоатацията на реализираните обекти, произтичащи от прилагането на плана, въздействието е *пряко, постоянно, дългосрочно и с незначителни последици* и с подчертано *положителен ефект*;
- **по вероятност** - неблагоприятни въздействия могат да се проявят с различна вероятност при различните мероприятия, предвидени в ОУПО Златарица.

Възможното въздействие върху околната среда (в частност - върху геоложката основа) се оценява, както следва:

- **по продължителност** - дългосрочно по време в обхвата на действие на ОУП на община Златарица;

- **по териториален обхват** - съответства на степента на намеса - най-често е с локален обхват;
- **по честота** - временно (в периодите по време на строителството) и постоянно - по време на експлоатацията на различните обекти, които ще бъдат реализирани чрез ОУП на община Златарица;
- **кумулятивен ефект** - от наслагващите се фактори, които оказват въздействие върху човешкото здраве.

4. Минерално разнообразие

ОУПО Златарица не предвижда усвояване на нови територии за добив на полезни изкопаеми (т.е., не се предвижда разширение на дейностите по експлоатацията на минералните ресурси на територията на общината). Като цяло, добивът на полезни изкопаеми оказва неблагоприятни въздействия за околната среда и здравето на хората, като самите кариери и баластриери нарушават и ландшафта около населените места, в които се намират.

Вид на въздействията - вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни

Основните типове въздействия върху околната среда могат да се определят, както следва:

- **по вид** - по време на експлоатацията на находища на минералните ресурси въздействието е *пряко, първично, дългосрочно (до изтичане срока на концесията), временно, отрицателно, обективно обусловено*;
- **по вероятност** - неблагоприятните въздействия могат да се проявят с различна вероятност по време на действие на ОУПО Златарица.

Възможното въздействие върху околната среда, в частност и върху геоложката основа, се оценява, както следва:

- **по продължителност** - дългосрочно по време на експлоатацията на находища на минерални ресурси;
- **по териториален обхват** - съответства на степента на намеса - най-често е с локален обхват;
- **по честота** - временно (в периодите по време на строителството) и постоянно - по време на експлоатацията на различните обекти, които ще бъдат реализирани чрез ОУП на община Златарица;
- **кумулятивен ефект** - от наслагващите се фактори, които оказват въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

5. Земи и почви

Изхождайки от целта и основните задачи на ОУПО Златарица, устройствената концепция и възприетите решения на предварителния проект са обосновани промените в поземлените ресурси на общината.

Общата площ на територията на общината е 232 676 дка, от които земеделски земи - 117 697.54 дка и горски територии - 101 327 дка. Горското стопанство е резерв на важни за развитието дейности, като: туризъм, лов и риболов, събиране и преработка на билки, гъби, горски плодове и др., дърводобив и в известна степен - дървообработване. В сектора промишленост най-вече са развити отраслите: металолеење, металообработване, сортиране и пакетиране на отпадъци и отломки от черни и цветни метали. В този отрасъл функционират 2 промишлени фирми – „Фондрима и КО“, гр. Златарица и „Строй консулт“ ЕООД, гр. София. През периода 2007 - 2013 г. в общината са реализирани инвестиции в областта на енергетиката - добив на енергия от фотоволтаични системи на площ от 827 дка от корейската фирма „Рес технолоджи“ АД.

На база на разположението на Община Златарица непосредствено близо до Областният център и до главна пътна артерия, преминаваща през цялата страна /I-4/, ОУП предвижда нови предимно производствени устройствени зони Пп1. Четири от новите зони се намират в общинския център, а останалите са в множество от другите населени места. При проява на бъдещи инвестиционни намерения устройствения план подпомага инвестицията в производствени терени да се търси в много от селищата. Като най-голям потенциал имат трите селища: гр. Златарица, с. Родина и с. Горско Ново село, които са

непосредствено близо едно до друго с лесен достъп, и образуват една ос север-юг с гръбнак път III-4004, където се съсредоточава голяма част от бъдещото развитието на Общината.

Въпреки че съществуващите предприятия в производствения сектор не функционират в пълен капацитет, разположението може лесно да привлече нови инвестиционни интереси най-вече в тези нови зони. Част от зоните окрупняват съществуващи производствени зони, отчасти стопански дворове, като новите зони Пп1 са предвидени предимно за сметка на обработваеми земи - ниви. Новите зони са с обща площ от приблизително 91.70 ха, като 39.4 ха от тях са на територията на землището на гр. Златарица.

Прогнозата по отношение на социално-икономическата дейност в общината предвижда нови терени за обособяване на смесени многофункционални устройствени зони /СМФ/ с обща площ от 36,78 ха. В новопредвидените зони могат да се разполагат сгради от разнообразен тип, включително за обслужване и складова дейност, които ще се окажат нужни при реализиране на потенциалните инвестиции в новообразуваните производствени зони. Предвидените СМФ зони в гр. Златарица с площ от 27,3 ха са в резултат на стремежа за постигане на нормалното функциониране и потенциално развитие на общинския център, а СМФ зоната до с. Родина ще допринесе за привличане на разнообразни инвестиции в тази част от общината, с високи стойности на показателите за застрояване и във второто по население и големина населено място, което се намира в комуникативната за общината зона близо до гр. Златарица. СМФ зона е предвидена и до село Разсоха.

Населените места в общината имат не големи на брой и площ зелени територии, които се нуждаят от по добра поддръжка. По отношение на прогнозата за развитие на зелената система в общината се предвиждат няколко нови терени. Предвидени са терени за спорт и атракции Са1 на територията на землището на гр. Златарица и в землището на село Родина. Новопредвидените територии имат за цел да обогатят зелена система в общината и да предоставят необходимите условия за местната общност и гостите на общината за активен спорт, отдих, рекреация и други социални дейности.

Нови терени за гробищни паркове Тгп1 са предвидени в множество землища, увеличавайки капацитета на съществуващите Тгп терени.

В близост до гр. Златарица се предвижда проектен терен Тсм за изграждане на депо за строителни отпадъци с площ от 4.49 ха.

Предвидена е земеделска устройствена зона Сср с възможност за застрояване за неземеделски нужди. Предвижда се предимно върху земи от ниска категория. Допустимите функции и параметри на застрояване се определят съобразно функционалното предназначение и параметри на съседните устройствени зони и терени. Строителство се разрешава въз основа на ПУП и след смяна на предназначението на земеделската земя. Новите зони са с обща площ от 3,79 ха. Територията Сср до гр. Златарица е с площ от 1,6 ха.

Въздействие върху земи с висока природна стойност:

Въздействието върху земите с висока природна стойност ще е минимално. Съгласно Списъка с физическите блокове със земеделски земи с висока природна стойност в обхвата на община Златарица (Таблица 3), общата им площ на територията на Община Златарица е 8 908.433 ха (38.28 %). С предварителния проект се засягат много малка част от тези земи – 71.06 ха или 0.80 %.

Оценка каква земеделска земя се предлага за трансформация: биологична стойност, размер на площите, вид собственост и целесъобразно ли е това

Почвените ресурси в общината притежават като цяло висок потенциал за продуктивни, регулаторни и буферни функции. Увреждането на почвата се получава чрез замърсяването ѝ с тежки метали и металоиди, с продукти за растителна защита, с устойчиви органични замърсители, чрез нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност, както и нарушаване на земите и почвите от добивна промишленост. Складове за съхранение на забранени и негодни за употреба продукти за растителна защита са източник на локално замърсяване на почвите. Устойчивите органични замърсители са също причина за замърсяването на почвите.

Предвид промените в българското земеделие през последните години е намалена употреба на химикали и торове.

За земеделието най-голямо значение имат дълбоките почви, разположени в равнинните и низинните области. Те включват черноземите, тъмносивите, сивите, светлосивите и канелените горски почви, смолниците, част от наносните почви, псевдоподзолистите и засолените почви. От тях с най-високо естествено плодородие са почвени разновидности от типа черноземи, смолници, тъмносиво-кафявите горски почви, канелените горски почви, алувиално-ливадни. Тези почви, в съчетание с благоприятните климатични условия, представляват много добра предпоставка за отглеждането на голям брой земеделски култури.

По-голяма част от територията на община Златарица е заета от сивокафяви горски почви, които предоставят подходящи условия за отглеждане на определени земеделски култури.

В община Златарица, както и в по-голяма част от територията на РБългария, земята е силно „раздробена“ - разпокъсана на малки частни имоти, при което обработването, арендоването я прави изключително непривлекателна. От друга страна частната собственост е неприкосновена (чл. 17, ал. 3, Конституцията на РБългария). В тази връзка е търсен баланс: Устойчивото управление на почвите чрез съвместно поддържане на функциите на почвените ресурси в полза на околната среда и обществото, без да се пренебрегва частната инициатива за осъществяване на определени проекти. В тази връзка общината ще следи за селективно отнемане на хумусния хоризонт в процеса на изкопните работи на всички строителни обекти, правилното им съхранение и оползотворяване на хумусната почва. Хумусният слой от почва и пръст ще се съхранява на определени площадки, в рамките на предвидената за реализация територия, до завършване на строително-монтажните дейности по подобекти и задължително ще се използва обратно върху фундаментите при оформяне на площта за озеленяване. Отделно от това при внимателен прочит на параметрите на застрояване става видно, че минималната площ за озеленяване гарантира опазването на почвената покривка.

Съгласно предвижданията, общата урбанизираната територия в община Златарица ще се увеличи с 261.04 ха, като се засягат най-много обработваеми земи с трайно предназначение на територията - нива /179.82 ха или 2.03 %/. В предвижданията на ОУП са включени и обработваеми земи – трайни насаждения /0.63 ха или 0.12 %/ и необработваеми земи - /54.95 ха или 4.11 %/.

Предвидените за нова урбанизация земи са пренебрежително малки в сравнение с общата площ на земеделските земи - 11 769.75 ха, която е плодородната и незамърсена почва и е ресурс, чрез който могат да се мобилизират много потенциални възможности за селскостопански дейности. Поради тази причина, считаме, че земеделски земи, предназначени за трансформация ще запазят своите основни функции.

Основните дейности по опазване на почвите са свързани с:

- предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им чрез периодични контролни дейности от страна на общината- извършване на проверки, съставяне на констативни протоколи, предписания, актове за установяване на нарушения, издаване на наказателни постановления.

Въздействие върху земите и почвите ще има там, където е предвидено строителство:

По време на строителството – пряко

Първичният терен ще бъде нарушен. Нарушенията ще бъдат свързани с дейности, нарушаващи почвената покривка - в участъците на строителните работи.

Необходимо е отделяне на хумуса (макар и минимален), депонирането му отделно от останалата земна маса и последващото му използване по предназначение.

Част от изкопаните земни маси ще се използват при вертикалната планировка на терена, а останалата част ще бъдат изнесени от терена и депонирани на подходящо място (съгласувано с общината).

Строителните площадки са ограничени по площ (само с оглед на обслужване на строителството).

След приключване на строителните работи е необходимо да се възстановят всички нарушения на околния терен, да се предвидят противоерозионни мерки и ландшафтно оформяне с подходяща за района растителност.

Необходимо е да се заличат временните строителни площадки и да се възстанови нарушената почвена покривка върху тях.

По време на експлоатацията - Нарушения на нови терени няма да има.

Не се очаква замърсяване на граничещите терени. Поради своето местонахождение и специфичност на обекта не се очаква промяна на почвеното плодородие на граничещите земи.

6. Природни обекти

Въздействия върху защитени територии по смисъла на ЗЗТ

Съгласно *Закона за защитените територии*, на територията на община Златарица, няма обявени защитените природни територии и обекти. В тази връзка може се посочи, че не се очаква да възникнат проблеми и значителни отрицателни въздействия, в резултат на реализирането на предвижданията на предварителният проект за ОУП на община Златарица.

Въздействия върху защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие

На територията на Община Златарица попадат частично 2 защитени зони от общеевропейската мрежа Натура 2000: защитена зона BG0000280 „Златаришка река“ (62.01 % площта на зоната, попада в общината) и защитена зона BG0000279 „Стара река“ (18.98 % от площта на зоната, попада в общината) по Директивата за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна.

С прилагането на проекта за ОУП на община Златарица, се създават възможности за реализиране на промишлено, жилищно и друг вид строителство в землищата на населените места в общината на терени, които са били застроени в близкото минало или увредени в резултат на строителни и друг вид дейности, както и на прилежащи на населените места имоти. По-голямата част от предвидените за застрояване терени или такива с възможна промяна на предназначението на земята, са разположени извън границите на защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000.

➤ *Защитена зона BG0000279 „Стара река“*

Въздействия върху природните местообитания, предмет на опазване в защитената зона

С така изготвения предварителен проект за ОУП на община Златарица и неговият териториален обхват, не се засягат пряко местообитания с консервационна значимост на територията на защитена зона BG0000279 „Стара река“.

Реализацията на ОУП няма да доведе до промяна в тяхната структура и площ, както и снижаване на параметрите на биоценозите в границите на зоната и в близките до територията на общината местообитания, извън защитените зони. С реализацията на плана не се засягат приоритетни природни местообитания, включени в Приложение № 1 към чл.6, ал.1, т. на *Закона за биологичното разнообразие* и Приложение 1 на Директива 92/43/ЕЕС.

В следващата *Таблица 98* са показани възможните въздействия върху природните местообитания, предмет на опазване в защитената зона от реализацията на проекта за ОУП.

Таблица 98 Очаквани въздействия върху природните местообитания, предмет на опазване в защитената зона от реализацията на проекта за ОУП

КОД	Пр.	НАИМЕНОВАНИЕ	Загуба на местообитание	Увреждане на местообитание	Наличие на кумулативни ефекти	Битово замърсяване и др.	Обща оценка на степента на въздействие
6210		Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (<i>Festuco Brometalia</i>) /новоустановено за защитената зона/	0	0	0	0	0
6430		Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс	0	0	0	0	0
7220	*	Извори с твърда вода с туфести (бигорни) формации (<i>Cratoneurion</i>)	0	0	0	0	0
8210		Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове /новоустановено за защитената зона/	0	0	0	0	0
9180	*	Смесени гори от съюза <i>Tilio-Acerion</i> върху сипеи и стръмни склонове	0	0	0	0	0
91E0	*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i>	0	0	2	2	2
91G0		Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>	0	0	0	0	0
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори	0	0	0	0	0
91S0	*	Западнопонтийски букови гори /новоустановено за защитената зона/	0	0	0	0	0
91W0		Мизийски букови гори	0	0	0	0	0

В ниска степен е възможно да се формира кумулативно въздействие, и е възможен риск от битово замърсяване, също в ниска степен върху местообитание 91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) от предвидените в близост устройствени зони – Ов1 и Пп 1 в землището на с. Сливовица и устройствена зона Жм1 в землището на с. Чешма, община Златарица.

➤ **Въздействия върху местообитания на видове животни, защитени в зоната**

Риби (Pisces)

Не се засягат потенциални местообитания на видове риби, в границите на зоната, попадаща в обхвата на предварителният проект за ОУП на община Златарица. С плана не се засягат повърхностни водни обекти, не се предвиждат корекции и пресушаване на водни тела или обекти.

Въздействие върху клас риби, не се очаква.

Безгръбначни (Invertebrata)

Всички предвидени в проекта за ОУП на община Златарица, устройствени зони се разполагат на терени извън границите на защитената зона.

Въздействие: Въздействие върху влечугите не се очаква.

Земноводни (Amphibia)

Териториите, включени в проекта за ОУП, и планираните нови устройствени зони са извън границите на защитената зона, не засягат потенциални местообитания на видовете земноводни, предмет на защита в зоната.

Въздействие: Въздействие върху земноводни не се очаква.

Влечуги (*Reptilia*)

Не се очаква загуба на потенциални местообитания за представителите на влечугите. Предвидените в ОУП терени за нови устройствени зони, са извън границите на защитената зона, и в непосредствена близост до населени места, урбанизирани територии и пътища с интензивен трафик.

Въздействие: Въздействие върху влечугите не се очаква.

Бозайници (*Mammalia*) (Без прилепи)

Практическото реализиране на ОУП на община Златарица, не засяга потенциални местообитания и хранителни местообитания на бозайниците, предмет на опазване в защитената зона. Всички включени в ОУП територии за нови устройствени зони, са урбанизирани и антропогенно повлияни, и не са част от местообитанията за обитаване, хранене и размножаване на бозайниците.

Въздействие: Въздействие върху бозайниците не се очаква.

Прилепи (*Chiroptera*)

С предварителният проект за ОУП не се засягат местообитания - летни и зимни на различните видове прилепи, обект на защита в зоната. Предвидените в проекта за ОУП устройствени зони са извън границите на защитената зона.

Въздействие: Въздействие върху прилепите не се очаква.

Не се засягат пряко местообитания с консервационна значимост на територията на защитената зона, както и местообитания на видове, предмет на защита в тази зона. Всички терени включени в ОУП са извън границите на защитената зона, и реализацията на проекта няма да доведе до промяна в тях, както и до снижаване на параметрите на биоценозите в границите на зоната. Разглежданият проект за ОУП, не засяга пряко установените площи на местообитания, предмет на опазване в защитената зона, както и площи от останалите класове земно покритие в зоната, които на практика се явяват основни местообитания, местообитания за хранене, размножаване и отглеждане на ново поколение.

Реализацията на проекта за ОУП на община Златарица, свързан с реализиране и новопредвидените устройствени зони в урбанизирани, антропогенно и техногенно повлияни терени до населени места, до оживена пътна артерия в съседство на защитена зона BG0000279 „Стара река“ няма да наруши нейната структура и функциите ѝ.

➤ *Защитена зона BG0000280 „Златаришка река“*

Въздействия върху природните местообитания, предмет на опазване в защитената зона

С така изготвения предварителен проект за ОУП на община Златарица и неговия териториален обхват, в границите на защитена зона BG0000280 „Златаришка река“, се очаква пряко въздействие от реализацията на плана върху 0.434 ha или 0.37 % от площта на природно местообитание 91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*), попадащо в границите на устройствена зона в землището на гр. Златарица – УЗ Пп1 /3 Пп1/. Имотите, попадащи в общата площ на устройствената зона са вече урегулирани и територията им, е силно повлияна от съществуващата пътна инфраструктура, и антропогенното присъствие в района.

Площи на другите природни местообитания, предмет на опазване в защитената зона не се засягат.

В Таблица 99 са показани възможните въздействия върху природните местообитания, предмет на опазване в защитената зона от реализацията на проекта за ОУП:

Таблица 99 Очаквани въздействия върху природните местообитания, предмет на опазване в защитената зона от реализацията на проекта за ОУП

КОД	Пр.	НАИМЕНОВАНИЕ	Загуба на местообитание	Увреждане на местообитание	Наличие на кумулативни ефекти	Битово замърсяване и др.	Обща оценка на степента на въздействие
3260		Равнинни или планински реки с растителност от <i>Ranunculum fluitantis</i> и <i>Callitriche-Batrachion</i>	0	0	0	0	0
6210		Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (<i>Festuco Brometalia</i>) /новоустановено за защитената зона/	0	0	0	0	0
6110	*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>	0	0	0	0	0
6430		Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс	0	0	0	0	0
7220	*	Извори с твърда вода с туфести (бигорни) формации (<i>Cratoneurion</i>)	0	0	0	0	0
8210		Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове /новоустановено за защитената зона/	0	0	0	0	0
9180	*	Смесени гори от съюза <i>Tilio-Acerion</i> върху сипеи и стръмни склонове	0	0	0	0	0
91E0	*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i>	2	1	2	2	2
91G0		Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>	0	0	0	0	0
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори	0	0	0	0	0
91S0	*	Западнопонтийски букови гори /новоустановено за защитената зона/	0	0	0	0	0

С реализацията на предварителният проект за ОУП на община Златарица, няма да бъдат засегнати другите типове местообитания в границите на защитената зона, и това няма да доведе до промяна в тяхната структура и площ, както и снижаване на параметрите на биоценозите в границите на зоната и в близките до територията на общината местообитания, и тези извън защитената зона. С реализацията на плана не се засягат, други приоритетни природни местообитания включени в Приложение № 1 към чл. 6, ал. 1, т. на Закона за биологичното разнообразие и Приложение 1 на Директива 92/43/ЕЕС.

➤ **Въздействия върху животинските видове предмет на опазване в защитената зона**

Всички засегнати полигони, определящи местообитания на целеви животински видове, попадат в границите на една устройствена зона, предвидена с проекта за ОУП на община Златарица - Пп1 /3 Пп1/, землище на гр. Златарица – конкретно в имот УПИ с № 30962.68.11, м. „Кантона“, град Златарица.

Имотът /засягащ местообитанието на вида/, както и съседните имоти в предвидената с проекта устройствена зона /Пп1 (3/Пп1), са предмет на инвестиционното предложение на фирма „АГРОНИА“ ЕООД, гр. София от 2016 г. За същото в момента е в ход процедура по преценка необходимостта от ОВОС, в РИОСВ-Велико Търново. Районът е значително антропогенно повлиян, от прилежащата и изградена в района пътна и железопътна инфраструктура /преминаваща през имотите/.

Фиг. 40 Изглед от УПИ с № 30962.68.11, м. „Кантона“, град Златарица, попадащо в предвидената устройствена зона Пn1 (3/Пn1), земл. гр. Златарица, община Златарица

При направените анализи на графичните данни на местообитанията е установено, че се засягат от незначителна до ниска степен, местообитанията на част от животинските видове. Въздействията, изразяващи се в отнемане на местообитания за всеки вид ще бъдат както следва:

➤ **Бозайници:**

Видра (*Lutra lutra*) – С предвижданията в проекта за ОУПО Златарица, се засягат общо 2.62 ha, от определеното местообитание на вида, което се равнява на 2.49 % от общата площ му площ, в защитената зона.

Не се засягат ефективно заети местообитания и находища на вида. Местообитанията на вида, попадат в границите на УПИ и антропогенно натоварен район, определена степен на въздействие е ниска.

➤ **Земноводни и влечуги:**

Пъстър смок (*Elaphe sauromates*) – Предвижданията в проекта за ОУПО Златарица, засягат 3.14 ha – слабо-пригодни и 0.002 ha оптимални местообитания на вида, което се равнява съответно на 7.77 % и 0.003 % от общата им площ, в защитената зона.

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*) – С предвижданията в проекта за ОУПО Златарица, не се засягат местообитания на вида.

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermani*) - Предвижданията в проекта за ОУПО Златарица, засягат общо 2.758 ha, от слабо-пригодните местообитания на вида, което се равнява съответно на 6.13 % от общата им площ, в защитената зона.

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*) – С новопредложените за усвояване от ОУПО Златарица територии, реално ще бъдат засегнати общо 3.12 ha, от пригодните и слабо-пригодните местообитания на вида (3.07 ha – пригодни и 0.005 ha слабо-пригодни местообитания), което се равнява съответно на 6.82% и 0.25 % от общата им площ, в защитената зона.

Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*) - Предвижданията в проекта за ОУПО Златарица, засягат 2.51 ha – пригодни и 0.68 ha слабо-пригодни местообитания на вида, което се равнява съответно на 2.14% и 2.29 % от общата им площ, в защитената зона.

Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*)- Новопредложените за усвояване от ОУПО Златарица територии, засягат 1.32 ha, определени като пригодни за вида, които за цялата зона определената площ е много малка - 2.13 ha.

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*) - Предвижданията в проекта за ОУПО Златарица, засягат 3.142 ha, от слабо-пригодните и оптимални местообитания на вида (0.002 ha – слабо-пригодни, 2.28 пригодни и 0.76 ha оптимални местообитания), което се равнява съответно на 0.019 %, 3.21 % и 0.702 % от общата им площ, в защитената зона.

Не се засягат ефективно заети местообитания и находища на посочените целеви животински видове, предмет на опазване на защитената зона. Местообитанията на целевите животински видове, попадат в границите на УПИ и антропогенно натоварен район, определена степен на въздействие е ниска, единствено за вида жълтокоремна бумка е определена степен средна предвид високият процент на засегнатите пригодни за вида местообитания.

➤ **Безгръбначни:**

Бисерна мида (*Unio crassus*) - Предвижданията в проекта за ОУПО Златарица, засягат 0.198 ha или 0.28 % от общата им площ в зоната/.

Ивичест теодоксус (*Theodoxus transversalis*) - Предвижданията в проекта за ОУПО Златарица, засягат 0.198 ha или 0.28 % от общата им площ в зоната/.

Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*) - Предвижданията в проекта за ОУПО Златарица, засягат общо 2.06 ha, от потенциални за вида местообитания, което се равнява съответно на 1.849 % от общата им площ, в защитената зона.

Буков сечко (*Morimus funereus*) Предвижданията в проекта за ОУПО Златарица, засягат 1.79 ha, от подходящите за вида местообитания, което се равнява съответно на 2.93 % от общата им площ, в защитената зона.

Не се засягат ефективно заети местообитания и находища на посочените целеви животински видове, предмет на опазване на защитената зона. Местообитанията на видовете попадат в УПИ и антропогенно натоварен район със съществуващата инфраструктура, определена степен на въздействие е ниска.

➤ **Прилепи (*Chiroptera*)**

С предварителният проект за ОУП, не се засягат местообитания /летни и зимни/ на различните видове прилепи, тъй като такива не са посочени в стандартният формуляр на зоната и не са предмет на защита в нея.

➤ **Риби (*Pisces*)**

Не се засягат потенциални местообитания на видове риби. Реализацията на предварителният проект за ОУП на община Златарица не засяга повърхностни водни обекти. Въздействие върху клас риби, не се очаква.

Прилагането на предварителният проект за ОУП на община Златарица, свързан с реализиране на новопредвидените устройствени зони, в по-голямата си част ще се извърши в урбанизирани, антропогенно и техногенно повлияни терени до населени места или в близост до тях, до оживени пътни артерии в съседство на защитена зона BG0000280 „Златаришка река“, което няма да доведе до нарушения в нейната структура и функции.

В предварителният проект за ОУП на община Златарица, защитените зони запазват площта си без да се предвижда строителство в тях, с изключение на предвидената устройствена зона Пп1 /3 Пп1/, в землището на гр. Златарица, попадаща в границите на защитена зона BG0000280 „Златаришка река“. Територията на имота (УПИ с № 30962.68.11, м. „Кантона“, с начин на трайно ползване „Гори и храсти

в земеделска земя“), както и на съседните на него, и е силно повлияна от изградената в района пътна и железопътна инфраструктура, и антропогенното присъствие, в тази част на общината.

Поради малките по размер промени предвидени с плана, в землището на гр. Златарица предварителният проект за ОУП няма да окаже значително отрицателно въздействие върху приоритетни природни местообитания, популации и местообитания на целеви животински видове, предмет на опазване в по-горе посочените защитени зони.

С реализацията на предварителният проект за ОУП на община Златарица ще бъде засегната малка част от защитената зона, попадаща в новопредвидената устройствената зона З/Пп1, гр. Златарица /част от която попада в УПИ с предвидено ИП, за което е в ход процедура по преценка ОВОС в РИОСВ-Велико Търново/. В тази част на защитената зона пряко не се засягат находища и убежища на тези видове животни в границите на защитената зона. Самият район на устройствената зона и конкретно поземленият имот, граничи с третокласният път III-4004 Джулюница – Златарица от север, по западната му граница преминава трасето на ж.п линия за гр. Златарица, което показва, районът е със значителна степен на антропогенна намеса и присъствие. Тези фактори сами по себе си влияят отрицателно, на цялостното биоразнообразие в района.

Като цяло реализацията на предварителният проект за ОУП, не предполага нарушаване на видовият състав на отделните групи животни предмет на опазване в защитената зона (безгръбначни, риби, земноводни и влечуги, бозайници). В тази част на защитената зона не са установени находища и присъствие на животински видове, които се опазват в зоната и включени в Приложенията на ЗБР. С реализацията на плана не се очаква пряко унищожаване на фаунистичния видов състав, в защитената зона. Не се засягат местообитания, подходящи за хранене, обитаване и размножаване на целевите животински видове.

7. Биологично разнообразие

7.1. Растителен свят

Въпреки, че с прилагането на плана, поради наличието на демографски процеси на трайно обезлюдяване в разположените на територията на община Златарица населени места, възможностите за застрояване, заложи в проекта за ОУП, в голяма степен ще останат неоползотворени. При оценката на въздействията е предвиден най-тежкият сценарий, използване на всички предвидени възможности за строителство в границите на планираните устройствени зони, на територията на общината. Съгласно предвижданията на плана, и заложеното териториално устройствено планиране се запазва структурата на общината като централна.

Очакванията от реализацията на ОУП са, че въздействията от строителството в населените места и прилежащите на тях площи, в които с предвижданията по проекта за ОУП се допуска смяна на статута на земята за производствени и друг вид дейности, както и от експлоатацията на сградите и съоръженията в площите за производствена дейност да бъдат незначителни. Ще бъдат засегнати широко разпространени частично популации на животински видове, с големи възпроизводствени възможности, без това да доведе до промени в численостите им.

Растителност

С предварителният проект за ОУП на община Златарица, се предвижда промяна на характера на малка част от земеделските площи, във функционални зони за жилищни, обслужващи и производствено-складови обекти в покрайнините на населените места. От гледна точка на растителното разнообразие, не се очаква съществено влияние, тъй като в основната си част това са културни насаждения без особена ценност във фитоценологично и биологично отношение.

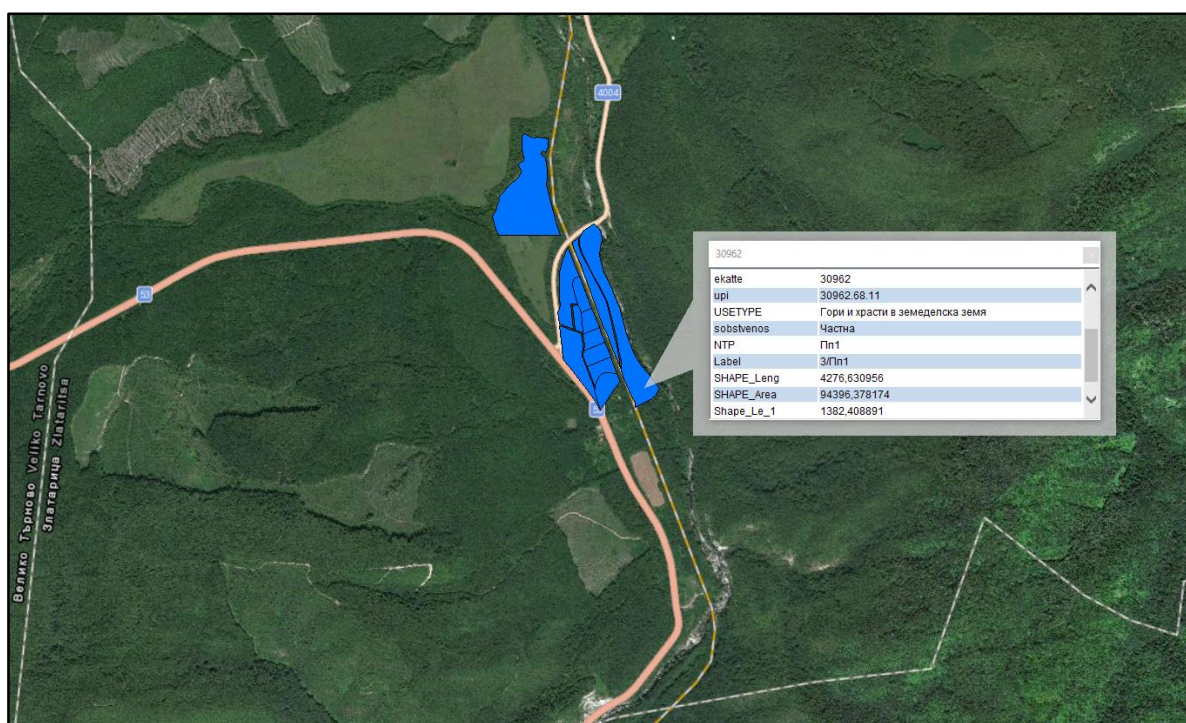
Новопредложените за усвояване с проекта за ОУП територии, според начина на трайно ползване, заемат основно необработваеми, но и обработваеми земи – ниви, изоставени ниви, стопански дворове и др. Една част от териториите, предвидени за усвояване с предварителният проект за ОУП, заемат полуестествени тревисти места – пасища, като в повечето случаи са малки по площ, тревисти места със силна степен на рудерализация около и в близост до регулационните граници на населените места.

При прилагането на плана се предвижда увеличение с 41.64 ha, на терените за зони с жилищни функции спрямо съществуващите, на териториите за производствени дейности с 91.70 ha, за рекреационни дейности и вилни зони с 58.62 ha и за територии, предвидени за смесени многофункционална зона 36.72 ha. По отношение на териториите, предвидени за озеленяване, няма нови предвиждания с предварителният проект за ОУП на община Златарица.

За селищните територии, проектът предвижда разширение на строителните граници на гр. Златарица и 10 села, за нуждите на обитаване и обществени услуги. В малка степен се променят съществуващите площи на гробищните паркове (6.22 ha), с оглед на сегашния им териториален капацитет и предвижданията на демографската прогноза, което не изключва подробното устройствено планиране да бъде по *Наредба № 2/21.04.2011 г. на МЗ за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища)* – транспонираща и прилагаща съответните директиви на ЕС.

Увеличението на площта на новите терени е за сметка на земеделските територии, чиято площ ще се редуцира с 235.40 ha. С предвижданията на предварителния проект за ОУП на община Златарица, няма да бъдат значими по площ и консервационна засегнати горски територии. Включените за усвояване горски територии, в общия баланс на проекта за ОУП с площ от 3.20 ha, засягат УПИ с № 30962.68.11, м. „Кантона“, землище град Златарица, с начин на трайно ползване „Гори и храсти в земеделска земя“.

Съседните имоти както и УПИ с №30962.68.11, /засягащ природното местообитание/, са включени като част от предвижданията на плана в устройствената зона, тъй като в тях е предвидено да се реализира инвестиционно предложение от 2016 г., за което в момента е в ход процедура по преценка ОВОС в РИОСВ-Велико Търново/, с възложител фирма „АГРОНИА“ ЕООД, гр. София. Територията на имотите, е силно повлияна от изградената в района пътна и железопътна инфраструктура, и антропогенното присъствие в района, и включването и в плана няма да доведе до фрагментация или унищожаване на значими горски територии.

Фиг. 41 Устройство зона Пл1 (3/Пл1), земл. гр. Златарица, община Златарица

Предвиждат се преподреждането на земеделски терени с ниска бонитетна оценка за при спазване интереса на собствениците им по силата на действащото законодателство, в т.ч. запазване на правото на отказа на същите за непромяна на съществуващото предназначение на земите – предвидено в правилата за прилагането на проекта за ОУП.

Съвременната растителност на предвидените за урбанизиране земеделски земи след протекли сукцесионни изменения включва растителни съобщества, в които доминират широко разпространени плевелни и рудерални видове, характерни за населените райони - като обикновен щир, (*Amaranthus retroflexus*), хибриден щир (*Amaranthus hybridus*), обикновен лопен (*Verbascum thapsus*), полско птиче просо (*Lithospermum arvense*), синя метличина (*Centaurea cyanus*), бодлива метличина (*Centaurea calcitrapa*), трескот (*Cynodon dactylon*), полски синап (*Sinapis arvensis*), синя жлъчка (*Cichorium intybus*), бял равнец (*Achillea millefolium*), червена мъртва коприва (*Lamium purpureum*), обикновено безсмъртниче (*Xeranthemum annuum*), теснолист жиловлек (*Plantago laeaeolata*), широколист жиловлек (*Plantago major*), бучиниш (*Conium maculatum*), тревист бърз (бързак) (*Sambucus ebulus*), обикновена коприва (*Urtica dioica*), и др.

Няма да бъде унищожавана растителност, извън границите на устройствените зони на територията, за която се изготвя плана. Няма да бъдат засегнати находища на растителни видове, подлежащи на опазване съгласно чл. 40 от ЗБР. Поради характера на растителността, която ще бъде отстранена и незначителния процент на площите, които потенциално ще бъдат засегнати с прилагането на плана въздействията върху растителността на територията на общината ще бъдат незначителни.

При създаването на нови зелени площи, в границите на отделните устройствени зони ще се използват характерни местни декоративни и овощни видове. От площи заети с широкоразпространени рудерални видове ще се премине към обогатяване на територията с многократно по-голям от характерния за крайселищните открити площи растителни видове.

На места в предложенията на предварителният проект за ОУП на община Златарица, попадат малка площ на природни местообитания, но навсякъде те са разположени в граничните територии на местообитанията, поради което не се очаква фрагментацията им и значимо влошаване качеството на биоценозите. За ограничаване на въздействията върху тях са предвидени и мерки.

Поради характера на растителността, която ще бъде отстранена и незначителния процент на площите, които потенциално ще бъдат засегнати с прилагането на плана, въздействията върху растителността на територията на общината ще бъдат незначителни.

7.2. Животински свят

Предложените в настоящия проект за ОУП на община Златарица, устройствени зони са съобразени в по-голямата си степен със съществуващата техническа и пътна инфраструктура. Организиран са в прилежащи на регулацията територии в компактни площи. Отражена е необходимостта, потенциалните възможности на населените места, намеренията на общината, местните жители и инвестиционни намерения, заявени или процедурирани на територията на общината.

Бозайници

Очакванията са, че въздействията от реализацията на предвижданията на проекта за ОУП на община Златарица в населените места и прилежащите на тях площи, се допускат смяна на статута на земята за производствени и смесени многофункционални дейности, при което ще да бъдат засегнати широко разпространени животински видове, с големи възпроизводствени възможности, без това да доведе до промени в численостите на популациите им.

По-голямата част от населените места в попадащи в обхвата на проекта за ОУП на общината са отдалечени, от значими с консервационна степен за биологичното разнообразие, горски ресурси. Зелените пояси се намират основно в югоизточната планинска част и по периферията ѝ, поради което в предвидените с проекта устройствени зони, укриването на едри бозайници е изключено и същите ще останат незасегнати от плана. Овлабяването на отрицателните демографски тенденции и развитието на животновъдството, предполагат преустановяване на деградацията на съществуващите хабитати със силно повлиян от човешката дейност характер, като ливади и пасища която е заплаха за редица типични за тях видове, чието съществуване зависи от доброто състояние на агроценозите.

По вероятно е случайно преминаване, близо до разположените в съседство с горски масиви селища като Резач, Разсоха, Дедина, Дълги припек и др. на по-едри диви животни през зимата, когато поради снегонавяване или лоши метеорологични условия човешкото присъствие в района е минимално и единични екземпляри от по-едри бозайници случайно могат да се окажат на близко разположени до

населени места територии. Малката вероятност за директна среща на хора с по-едри диви бозайници и засягане на подходящи за размножаване и хранене местообитания, се свежда въздействията от реализирането на плана в така представеният му вариант до незначителни.

Намаляването на площта на земеделските земи, предполага запазване стабилна численост на дребните бозайници като европейски лалугер (*Spermophilus citellus*), полска мишка (*Apodemus agrarius*), източноевропейския (белогръд) таралеж (*Erinaceus concolor*), белокоремната белозъбка (*Crocidura leucodon*), малката белозъбка (*Crocidura suaveolens*), обикновената кафявозъбка (*Sorex araneus*), обикновената полевка (*Microtus arvalis*), сляпо куче (*Spalax leucodon*), европейската къртица (*Talpa europaea*), европейски див заек (*Lepus europaeus*), язовец (*Meles meles*), черен пор (*Putorius putorius*), лисица (*Vulpes vulpes*), чакал (*Canis aureus*) и невестулка (*Mustela nivalis*).

Прилепи: Прилагането на плана не застрашава местообитанията им, тъй като с реализацията му не се засягат подземни убежища за зимуване и размножаване, на прилепите. Практическото реализиране на проекта за ОУП на община Златарица, не засяга потенциални местообитания и хранителни местообитания на тази група бозайници, предмет на опазване в защитените зони и като цяло в общината. Всички включени в плана, територии за нови устройствени зони, са урбанизирани и антропогенно повлияни и не са част от местообитанията на бозайниците.

Съществуващите сгради в населените места могат да бъдат само временни летни убежища, а най-значимите за прилепите подземни обитания пещери, скални цепнатини и стари гори с голям брой хралупати дървета ще останат незасегнати, тъй като с прилагането на проекта за ОУП на община Златарица, не се предвиждат дейности в такъв техните местообитания.

Птици: На територията на населените места, в границата на общината едрата дървесна растителност е представена от овощни и декоративни дървета. В случай на необходимост някои от дърветата в дворовете и градините могат да бъдат отстранени, но изсичането им ще бъде компенсирано с допълнителното засаждане, което ще създаде условия за намиране на удобни за гнездене места и допълнителна храна. Реализирането на плана ще предизвика незначителни въздействия по отношение на широко разпространени видове птици, местообитанията, на които не подлежат на опазване от ЗБР.

Птиците, обитаващи териториите на населените места в общината, ще продължат да използват сградите, градините и зелените площи като места за гнездене и източник на храна. Това са широко разпространени видове птици, някои от тях ще ползват за гнездене подпокривните пространства на новопоявилите се сгради полско врабче (*Passer montanus* L.), домашно врабче (*Passer domesticus* L.), селска лястовица (*Hirundo rustica* L.) и градска лястовица (*Delichon urbica* L.), а за други такава възможност ще бъде създадена с отреждането на нови терени за зелени площи за обществено ползване. С увеличаване на територията на зелените площи и засаждането на дървесна растителност е възможно поява на гнездящи колонии на чавката (*Corvus monedula* L.), а за свраката (*Pica pica* L.) са достатъчни и единични дървета.

Нишите по сградите, между покривите и стените, зелените площи за обществено ползване, дървесната растителност по улиците и между сградите ще бъдат местообитания за домашното врабче (*Passer domesticus* L.), свраката (*Pica pica* L.), гугутката (*Streptopelia decaocto* Frivaldszky.), големия синигер (*Parus major* L.), синия синигер (*Parus caeruleus* L.), южния славей (*Luscinia megarhynchos* Brehm.), обикновената кукумявка (*Athene noctua* Scop.), средния пъстър кълвач (*Dendrocopus medius* L.), а прилежащите на жилищните сгради и крайселищни части червеногърба сврачка (*Lanius collurio* L.), сива овесарка (*Miliaria calandra* L.), градинска овесарка (*Emberiza hortulana* L.), бяла стърчиопашка (*Motacilla alba* L.), жълта стърчиопашка (*Motacilla flava* L.), качулата чучулига (*Galerida cristata* L.), полска чучулига (*Alauda arvensis* L.), обикновен скорец (*Sturnus vulgaris* L.), сива врана (*Corvus corax* L.), гарван гробар (*Corvus corax* L.), щиглец (*Carduelis carduelis* L.) и др.

За населяващите в настоящия момент територията на населените места птици реализирането на плана ще бъде с незначителни въздействия, тъй като промени в численостите им не се очакват, а за някои от тях въздействията ще бъдат положителни, тъй като планът предвижда запазване територията на зелените площи.

Влечуги:

Планът не предвижда и съществени промени в начина на стопанисване на земеделските земи като в периода на действие на плана, преобладаващи ще останат площите, в които се отглеждат земеделски култури, отделени една от друга чрез синури, малки необработваеми участъци, захрастени пространства, ивици дървета и пр. Подходящи за обитаване от гущерите: жълтокоремник (змиегущер) (*Pseudopus apodus*), ивичест гущер (*Lacerta trilineata*), зелен гущер (*Lacerta viridis*), стенен гущер (*Podarcis muralis*) и кримски гущер (*Podarcis tauricus*).

За останалите по-редки видове от гущерите, както и змиите, обитаващи естествени обитания в горските площи, отрицателни въздействия от свързани с прилагането на плана дейности не се очакват, тъй като в проекта за ОУП не се предвижда намаляване на площта им.

Риби и земноводни:

С прилагането на проекта за ОУП на Община Златарица не се предвижда пресушаването или корекции на водни обекти, или замърсяването им поради заустване на непречистени води, така че целият клас риби и земноводни няма да бъдат застрашени от реализирането му. Двете пресичащи общината реки са маловодни в горните си течения, а понякога през по-сухи летни сезони частично пресъхват.

С реализирането на предварителният проект за ОУП на община Златарица, се предвижда доизграждане на ПСОВ Златарица и канализационната система на по-големите села в общината, при което да бъде изцяло предотвратено замърсяването на разположените на територията на общината водни тела, с което въздействията от реализирането на плана върху рибите ще бъдат изцяло положителни и свързани с увеличаване на числеността на популациите им.

Безгръбначните: С прилагането на плана въздействията върху клас безгръбначни, ще бъдат незначителни. С предвижданията в проекта ще бъдат засегнати широкоразпространени видове, вредители по овощните дървета и културните растения и видове, които не са обект на опазване съобразно българското природозащитно законодателство и международни конвенции.

Тъй като свързаните с проекта за ОУП на Община Златарица дейности засягат урбанизирани територии и прилежащи на тях земеделски земи, в които са извършвани третирания с инсектициди, същите не са обитания на редки и защитени видове насекоми. Независимо дали ще бъде реализиран плана или неупотребата на пестициди и инсектициди е регламентирана в селските дворове, с цел осигуряване на продукцията от растящите в тях овощни дървета, лози и отглеждането на зеленчуци съгласно съществуващите земеделски практики. Съществуващите и новосъздадените зелени площи за обществено ползване, както и озеленяването в отделните устройствени зони ще продължат да изпълняват функциите си на местообитание за различните видове пеперуди и други насекоми.

Реализирането на плана предвижда строеж на пречиствателна станция и преустановяване на заустването на непречистени отпадни води и замърсяването на водни обекти, местообитания на ларвите на разред Водни кончета (*Odonata*) и защитени, уязвими и с консервационно значение представители на членестоногите.

При набелязване на превантивни мерки за недопускане на аварийни ситуации по време на строителството и преки въздействия по време на експлоатацията на бъдещите производства върху представители на дивата флора и фауна, очакваните въздействия от реализирането на плана могат да бъдат сведени до незначителни, като прилагането му ще засегне само широкоразпространени растителни и животински видове, които не подлежат на опазване от страна на българското природозащитно законодателство. Тъй като планът се отнася за урбанизирани територии и прилежащи на тях нискобонитетни земи, няма да се стига до вмешателство по време на размножителния период на по-голямата част от представителите на дивата фауна.

С прилагането на плана застрояването на свободните имоти, и преустройството на съществуващи стари и сгради или съоръжения, ще се извърши без да се засягат площи с консервационна стойност, а само такива, които са обект на човешка дейност поради което очакваните въздействия от прилагането на плана върху фауната на територията на община Златарица могат да бъдат класифицирани като незначителни, периодични, с дългосрочен, в границите на периода на действие на проекта за ОУП, характер и обратими, в случаите с допустима рекултивация.

8. Ландшафт

От баланса на територията е видно, че с предварителният проект за ОУП се стреми да се решат устройствените проблеми на общината с неголеми промени на общата структура на територията ѝ. Нарастването на урбанизираните територии практически е в малка степен. Предвижданията на Планът са насочени към стабилизиране на селищната мрежа на общината и интензификация на ползването на селищните територии.

От анализа на природните и антропогенните компоненти на ландшафта, става ясно, че са налице предпоставки за съхраняването на съществуващия характер на ландшафта в определени територии, за съчетанието на природни и антропогенни компоненти в интегрирани политика и култура на земеползване.

Въпреки, че характерът на ландшафта вече е оформен и под въздействие на антропогенна дейност, то ОУП ще подпомогне неговото съхранение и опазване, самовъзстановяване и положителна промяна. Регулираното териториално развитие, ще подобри привлекателността на множеството културно-исторически ценности. Предложените режими за система обитаване, културно наследство, зелена система, спорт и отдих ще подпомогнат съхраняването на естествените пейзажи и подобряване на ландшафта.

Предварителния проект за Общ устройствен план на община Златарица с устройствените си предвиждания, правила и нормативи осигурява в максимална степен едновременно социализацията и опазването на всички ценни природни и антропогенни дадености – обекти с природно защитен статус, и обекти на културното наследство.

Като основа за изработването на проекта за ОУП на община Златарица са взети предвид съставните части на отделните землища в населените места в пространствено структуриране и функционално отношение, както прогнозата за тяхната динамика на база визията и стратегическите цели за развитие на района и анализ на демографските и социално-икономически процеси през времевия обхват на действие на плана.

Направените с проекта за ОУП на община Златарица предвиждания съгласно времевия хоризонт на ОУП (съгласно действащата нормативна уредба в устройственото планиране, срокът на действие на ОУП е 15-20 години), като е съобразено развитието на всяка една от системите (и под системите към тях) и обвързването им с пространственото и териториалното планиране на същите, в тази връзка може да се посочи, че няма да се отрази с негативни последици, и ще намалят аграрните компоненти в ландшафта на общината в съвсем малка степен.

В новопредвидените устройствени зони с проекта за ОУП на община Златарица също е застъпена концепцията за урбанистично развитие с ниски показатели на застрояване, както и съпътстващо изграждане на нови елементи на зелената система във всяка от тези зони. Очаква се общо подобрене на средата, в резултат от възстановяването на природните и антропогенни компоненти на ландшафта.

Предвижданията на ОУПО няма да имат отрицателно въздействие върху развитието на ландшафта, тъй като ще бъдат предпоставка за съвременно третиране и устройство на територията и на отделни компоненти на ландшафта.

Промените в характера на ландшафта след реализиране на предварителния проект на ОУП и устройствено зонироване на територията в разширен обхват, се очаква да настъпят в присъединените към населените места територии, разширяването на вилните и складово производствените зони, но като цяло Проектът е насочен към запазването на тяхното ландшафтно предназначение, като ги обединява в една цялостна урбанизирана структура.

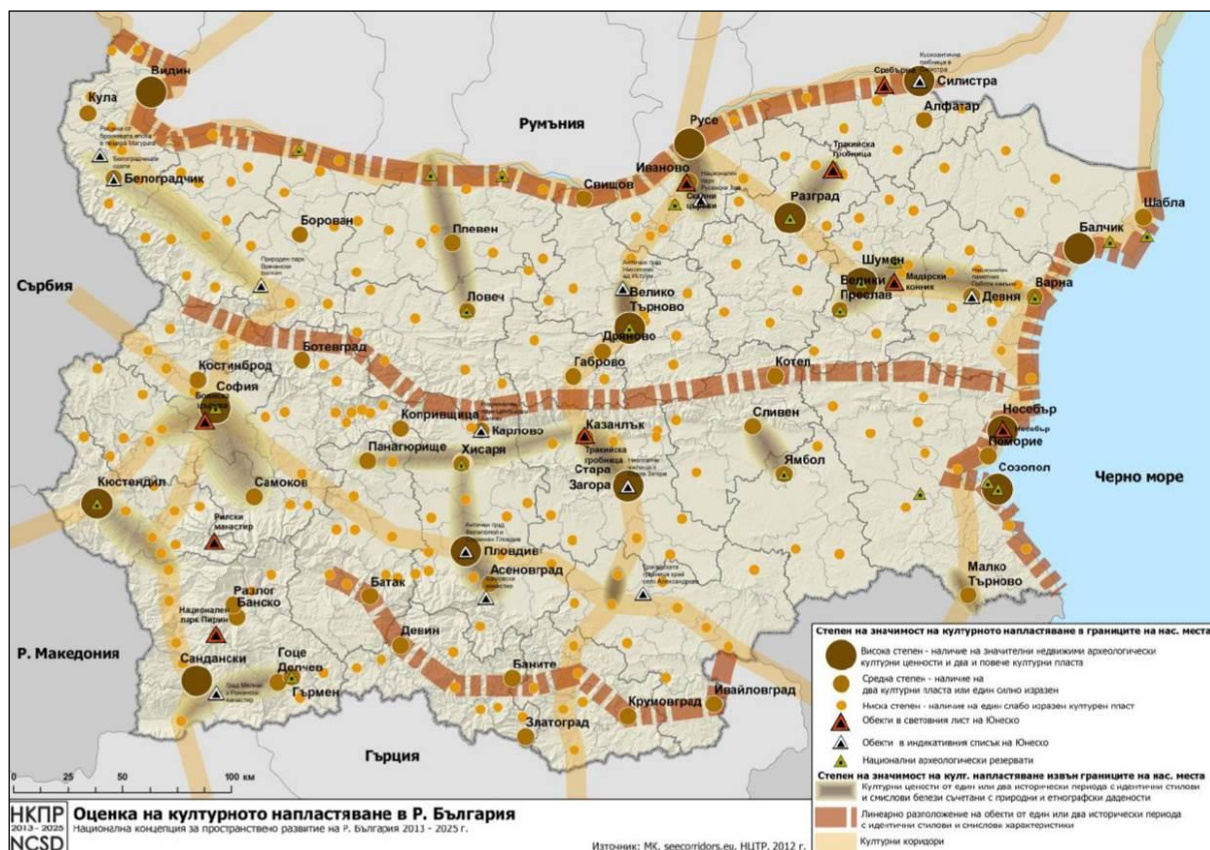
9. Културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство

ОУП е инструмент за подпомагане на община Златарица за поетапно бъдещо решаване на някои основни проблеми на недвижимите културни ценности. ОУП играе много важна роля в канализирането на инвестиционния процес чрез подпомагане на администрацията за ограничаване на безмилостна експанзия на строителство - основен фактор за излагане на НКЦ на риск и опасност за културното и природното наследство.

Географската характеристика и пространственото развитие на селищната структура в община Златарица са предпоставката за заселване на различни цивилизации по територията ѝ още от Древността. В тази връзка, културното наследство в района е резултат от дългогодишното напластяване на отминали цивилизации и епохи, които носят специфична памет и идентичност на мястото.

В основата на формирането на пространствената структура в общината стоят културните коридори и културното напластяване, които изразяват устойчивостта във времето на културните и селищните взаимовръзки и трайно обособени направления.

В Националната концепция за пространствено развитие на Република България е направена оценка на културното напластяване (Фиг. 42).

Фиг. 42 Национални културни коридори

/Източник: Национална концепция за пространствено развитие/

Културните направления свързват важни елементи на културното наследство и традициите, които отразяват събития или периоди от българската и европейската историята. Те показват процесите на динамиката в пространствено развитие на селищната мрежа. Свидетелство за това са недвижимите културни ценности от Античността и Средновековието.

В проекта за ОУП на Община Златарица пространственото и социално-икономическо развитие на територията е ориентирано към културното наследство в общината и природните и културни ландшафти, които изразяват регионалната специфика. Това са факторите, които имат водеща роля в устройството на територията и регионалното развитие.

ОУП на община Златарица включва анализ на документираното и разработване на концепция за опазване и социализация на богатото културно наследство, което е представено от археологически, исторически, художествени, архитектурно-строителни ценности, нематериално културно наследство (народни традиции, легенди и културни обичаи), мемориални ценности, както и от природни ценности. Тези дейности следват общоприетото разбиране за задължение на всяко поколение да се грижи за културното наследство и да го предаде в добро състояние на следващите поколения.

Съвременните тенденции в опазване, използване, управление на КИН са задължителни и от концептуална гледна точка и включват: промяна на представите за културно наследство; промяна на методите за опазване и използване на КИН; промяна на системите за управление; промяна на геокултурния контекст. Оттук и Целите за опазване и развитие на КИН са:

- Дефиниране на системата “културно-историческо наследство”;
- Интегрирана консервация;
- Използване на културното наследство като източник за стимулиране на всички функционални системи.

На територията на Община Златарица са регистрирани 136 недвижими културни ценности, с превес на архитектурните – 83 бр., 38 бр. – археологически, 4 бр. – художествени и 11 бр. – исторически, разположени в землищата и в границите на селата – Горско Ново Село, Дединци, Родина, Сливовица, Росно, гр. Златарица и махала Дедина.

Капацитетът на КИН и местоположението на общината определят геокултурната значимост и трансграничната ѝ комуникативност. Местоположението на община Златарица е ключово с близостта ѝ до културния коридор на югоизточна Европа.

При изработването на ОУПО по отношение на културно-историческото наследство основната цел е опазването му в цялото му многообразие и развитие на системата чрез устойчиво използване на културно-историческия потенциал. Връзката между опазването на наследството и благоустройството на териториите е определена като най-съществен принцип на настоящия ОУПО.

С оглед постигането на устойчиво развитие, устойчива икономика, успешна социална политика и запазена екологична и културна среда, за осъществяването на връзка между опазването на наследството и благоустройството на териториите се прилага принципа на „интегрираната консервация”. Елементите на интегрирана консервация включват:

- ✓ Създаване на условия за цялостни археологически проучвания;
- ✓ Допълваща идентификация и регистрация;
- ✓ Изграждане на информационна система за КИН;
- ✓ Синтезиране на общ консервационен план с предвидени инвестиционни планове за КИН;
- ✓ Създаване на устройствени режими и специфични правила и норми.

Предвидените дейности, свързани с пространственото развитие на общината, включващи разкриване, документиране и разработване на концепция за опазване и социализация на богатото културно наследство, което е представено от археологически, исторически, художествени, архитектурно-строителни паметници, нематериално културно наследство (народни традиции, легенди и културни обичаи), мемориални паметници, както и от природни ценности ще доведе до положително въздействие в посока опазване и развитие на системата от обекти на НКЦ.

Обстоятелството, че община Златарица разполага с ресурси с голям туристически потенциал:

- Природни ресурси (реки, планини, язовири, живописни места);
- Културни забележителности (ценности, исторически обекти);
- Съвременна и традиционна култура (изкуство, фолклор, занаяти, музика, архитектура, бит);
- Антропогенни атракции;
- Дейности (пешеходен туризъм, колоездене, наблюдение на птици).

е основание за проектантите да изведат КИН като важен ресурс за подобрения в системите на труд, обитаване, отдих и туризъм, чрез:

- Съхраняване и използване на традиционната среда за труд, стимулиране на традиционни занаяти и земеползване, селски туризъм;
- Съхраняване и използване на традиционната жилищна среда с повишаване качеството на живот и условия за диференциран стандарт на обитаване;
- Обогаляване на системата отдиш/туризъм чрез мрежа от културни маршрути, вкл. интегрирани с ценности от съседни общини.

Режимите за опазване на Община Златарица следват целите на интегрираната консервация:

- консервация на ценностите и обектите чрез постановленията за опазване, мерките за материална консервация на изграждащите ги елементи, операциите по реставрация и експониране;
- интегрирането на тези ценности в съвременния социален живот посредством осъществяване на програми за ревитализация и рехабилитация, включително и чрез адаптиране на сгради за социални цели и за нуждите на съвремието, което е съобразено с техните достойнства, пази елементите, представляващи културен интерес и съответства на средата, в която те се вписват.

В предварителния проект за ОУП са отразени всички територии за защита и опазване на НКЦ, като са определени и специфични режими за устройството им, оформени като Правила и нормативи за прилагане на ОУПО Златарица относно културното наследство. На основание чл. 10, ал. 2 от ЗУТ за тези територии е въведен режим на особена териториално-устройствена защита. За тях предстои изработване и утвърждаване на планове за опазване и управление (ПОУ) по Закона за културното наследство. До влизането в сила на ПОУ устройството на териториите и терените с НКЦ е предвидено да се устройват съгласно специфичните устройствени правила и нормативи, диференцирани по видове територии и терени. Обектите и териториите с режим на особена териториално-устройствена защита са:

- Опазване и социализация на Археологически ценности (съгласно чл. 35 от Наредба №7 на ЗУТ);
- Ткн - територии за защита на недвижимите културни ценности.

Ценност на съвремието ни е приложението на съвременните информационни технологии при идентификацията, опазването и устойчивото използване на културните и природни ценности и културно-познавателни маршрути.

В проекта чрез векторната картография на ГИС с реални координати се използват широките възможности за интегриране на бази от данни, разслояване на информацията по зададени критерии, създаване на симулации, които отчитат времеви и пространствен аспект на елементите на културното и природно наследство. Тук се съдържат съответно и възможностите за ефективно управление и социализиране на КИН. Съвременните форми за експозиция се основават на ефективно приложение на нови технологии (лазерен светлинен дизайн, 3d mapping, аудио и видео програми).

Факторите, които могат да доведат до отрицателно въздействие върху културните ценности са земетресения, мащабни строителни проекти в близост до тези обекти, наводнения или прогресиращи промени от геологически, климатични и други природни фактори; опасност от избухване на въоръжен конфликт и терористични нападения.

Регистрираните обекти на НКЦ на територията на Община Златарица не попадат в територии с риск от наводнения. Съгласно картата за сеизмично райониране на България (ДВ бр. 102/2005 год.) територията на община Златарица в по-голямата си част попада в зона със сеизмична интензивност от VII^{-ма} степен по скалата на Медведев-Шпонхоер-Карник и сеизмичен коефициент 0.10. Една малка част от територията на общината в северната ѝ част попада в район от VIII^{-ма} степен на сеизмична активност и сеизмичен коефициент 0.15.

На територията на община Златарица към момента са регистрирани 38 бр. свлачища в осем населени места (15 бр. са в регулация и 23 бр. засягат земища и пътища). От тях 32 бр. се намират в периодично-активно състояние, 4 бр. са потенциални и 2 бр. са стабилизирани и не засягат регистрираните обекти на НКЦ.

Избраният вариант на устройство не предполага негативни въздействия върху НКЦ и отразява съвременните политики в това отношение: новите устройствени територии не засягат единични или групови обекти на КИИ. Прилагането на плана ще доведе до предотвратяване на възможни увреждания на природните и културно-историческите ценности в резултат на природни бедствия, човешка дейност, изоставяне на имоти, разпадане на жилищни постройки, нарушаване на културни ценности целенасочено или не и др.

Със спазването на предложените с ОУП на Община Златарица устройствени решения и рестрикции и предложената концепция, се очаква значително положително въздействие в посока опазване и развитие на системата от обекти на архитектурното и археологическото наследство.

10. Отпадъци

Община Златарица ще продължи да се развива и променя независимо дали ще се реализира проекта на Общия устройствен план. Както и към настоящия момент, така и при това бъдещо развитие, ще се генерират отпадъци.

Реалистичният вариант на прогнозата показва, че числеността на населението на общината ще намалее като се очаква да достигне към 2040 г. 2 977 д. Предвид демографската прогноза, за следващите години не се очакват сериозни промени в броя на населението в проучваната територия което означава, че обемът генерирани битови отпадъци ще се запази или ще намалява. Не се очакват и сериозни изменения в морфологичният им състав поради запазване бита на обитаване.

Отпадъците могат да окажат влияние върху отделните компоненти на околната среда и човешкото здраве, ако не се вземат мерки за тяхното надеждно управление. Необходимо условие за това е наличието на съоръжения за тяхното третиране и обезвреждане. Настоящата ситуация в сектора за управление на отпадъците дава възможност да се идентифицират главните потоци на отпадъците, да се анализират и планират за решаване проблемите, свързани с действията по намаляване количеството, токсичността и възможностите за рециклиране на отпадъците. Управлението и третирането на отпадъците е един от основните приоритети на Община Златарица в областта на опазване на околната среда. По отношение на организираното сметосъбиране и сметоизвозване на 100% е обхваната цялата територията на Община Златарица с всички населени места. Основните опорни точки, към които ОУП следва да се придържа, за да осигури устройствени гаранции за развитие на общината в перспектива са както следва:

- По-нататъшно развитие на системата за събиране на зелени отпадъци от зелената система на общинския център и стартиране на система за разделно събиране на зелени и други подходящи за компостиране биоотпадъци от заведения за обществено хранене, хотели, ресторанти, магазини за хранителни стоки и на по-късен етап в случай на неизпълнение на целите за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците - стартиране на система за събиране от домакинствата. Насърчаване на домашното компостиране.
- Изграждане на инсталация за компостиране на зелени отпадъци, отговаряща на изискванията към производството на компост, предприемане на мерки за намиране на пазар на произведения компост, постигане на условията, при които компоста престава да бъде отпадък (и при необходимост получаване на решение по чл. 5, ал. 2 от ЗУО) и постигане на изискванията за качество на произведения компост в зависимост от приложението му и по отношение на граничните стойности за тежки метали.
- Изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. рециклируеми отпадъци, едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, текстил и други, финансирани от общината. Включване на отпадъци финансирани от други източници, различни от такса битови отпадъци, като например масово разпространени отпадъци и строителни отпадъци от ремонтни дейности в бита.
- Осигуряване на събирането и рециклирането на рециклируеми отпадъци от бита (хартия, пластмаса, стъкло, метал), за които принципът „отговорност на производителя“ не се прилага – създаване на система за регистриране и отчитане на количествата събрани от частния сектор и разширяване на услугите предлагани в площадките за безвъзмездно предаване (напр. събиране

на плоско стъкло и видове пластмаси, чиято изкупна цена от заводите за оползотворяване не покрива разходите за тяхното събиране на търговска основа) и в дългосрочен аспект в случай, че не е осигурено постигането на целите за рециклиране на битови отпадъци – стартиране на система за разделно събиране на отпадъци от бита, за които не се прилага принципът отговорност на производителят.

Целите, които си поставя общинското ръководство е:

- Въвеждане на зелени обществени поръчки - включване на критерии в обществените поръчки, с които се дава приоритет на закупуването на стоки и услуги, които допринасят за създаването на пазар за продукти от рециклиране и за насърчаване предотвратяването на отпадъци;
- Увеличаване на дела на оползотворяваните и рециклирани отпадъци.

При спазване на изискванията на законодателството по отношение управление на отпадъците, не се очаква отрицателно въздействие на този фактор върху компонентите на околната среда.

11. Опасни вещества

Предвижданията на проекта на ОУП на Община Златарица няма да променят съществено съществуващата ситуация по отношение на опасните вещества и управление на риска. Описаните характеристики на общата концепция на ОУП на община Златарица – целеви ориентири и принципи, го определят като планов документ, насочен към екологосъобразно устройство на общинската територия. Ориентиран е към ограничаване до минимум на неблагоприятните последици от урбанизация на територията и по-нататъшно протичане на урбанизационния процес към постигане на баланс между природна и урбанизирана среда. Тъй като съгласно разпоредбите на Закона за устройство на територията (чл. 103, ал. 2) общите устройствени планове определят преобладаващото предназначение и начин на устройство на отделните структурни части на териториите, обхванати от плана, конкретното предназначение и начин на устройство на отделните поземлени имоти в обхвата на ОУП се определя от подробни устройствени планове. На тази база, в проекта на ОУП не може да се предвиди конкретна реализация (изграждане) на ново предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, както и да се предвидят данни за количествата на опасните вещества по Приложение № 3 на ЗООС, които ще бъдат налични в предприятието/съоръжението. Такива предприятия и съоръжения могат да бъдат предвиждани в следващите нива и етапи на проектиране и при условие, че се прояви такава инвестиционна инициатива, се предприемат съответните действия по реда на ЗООС. При условие, че при реализацията на даден инвестиционен проект инструкциите за работа с опасни вещества се спазват стриктно, не следва да се очаква въздействие върху компонентите на околната среда от фактор „опасни вещества”.

На територията на община Златарица няма изграден склад за съхранение на пестициди. ББ кубовете са разположени в землищата на три населени места на община Полски Тръмбеш и в землището на община Стражица.

12. Рискови енергийни източници – шум, вибрации, радиации

12.1. Въздействия от шума

В направения анализ на съществуващото състояние на транспортно-комуникационната осигуреност на Община Златарица е отчетено, че транспортната достъпност на всички населени места на територията на общината е добре осигурена и не е необходимо изграждане на допълнителни трасета. Т.е. няма да има предпоставки за допълнителни шумови емисии в околната среда и по-специално в жилищните зони на Общината. Третокласни пътища преминават през няколко от населените места, но ниската им натовареност не създава наднормени емисии на вредности, поради което не се налага изграждането на обходни отсечки. Като перспектива за транспортната инфраструктура на общината остава приоритетното поддържане и подобряване на съществуващата пътна мрежа. Подобряване състоянието на пътните настилки, съчетано с подходящо крайпътно озеленяване, би довело и до по-добра акустична среда в населените места на Община Златарица.

На този етап не се очаква никакво развитие на ж.п. линия 41 и транспортното ж.п. обслужване на общината, респективно няма да има допълнително акустично натоварване от ж.п. транспорт.

Съгласно представения Баланс на територията с новопроектирания ОУП на Община Златарица се предвижда нарастване на площите за производствени дейности с 75.49 % (91.70 ха). Общият устройствен план предвижда нови предимно производствени устройствени зони Пп1, като четири от тях се намират в общинския център, а останалите са в множество от другите населени места. Най-голям потенциал за инвестиции в новопредвидените Пп1 имат трите селища гр. Златарица, с. Родина и с. Горско Ново село, които са непосредствено близо едно до друго, с лесен достъп, образуват една ос север-юг с гръбнак път III-4004, където се съсредоточава голяма част от бъдещото развитие на Общината. Въпреки че съществуващите предприятия в производствения сектор не функционират в пълен капацитет, разположението може лесно да привлече нови инвестиционни интереси, най-вече в тези нови зони Пп1.

Съгласно Правила и нормативи за прилагане на ОУП на община Златарица за устройство на производствените територии се предвиждат следните показатели:

Таблица 100

УСТРОЙСТВЕНИ ПОКАЗАТЕЛИ			
Устройствена категория	Устройствени параметри		
	Макс. плътност на застр. в %	Макс. Кинт	Мин. озеленена площ в%
Пп - Предимно производствена устройствена зона и терени, съществуващи	60	2,00	30
Пп1 - Предимно производствена устройствена зона и терени, проект	50	1,50	50

Т.е. с новия ОУП на Общината се намаля максималната плътност на застрояване и се увеличава делът на озеленяване в зоните Пп1. При бъдещото подробно градоустройствено планиране за тези терени следва да се предвижда площ за озеленяване $P_{оз} = \text{мин. } 50\%$ за всяко новоотредено УПИ поотделно. Планираното озеленяване, освен естетични функции, ще играе положителна роля и в акустичен аспект, ограничавайки и поглъщайки евентуални шумови емисии от производство в конкретен УПИ. При проектирането следва да се оценят евентуалните шумови емисии и се предвидят мерки за недопускане превишаването на граничните стойности на нивата на шума в различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях, регламентирани в Приложение № 2 към чл. 5 на Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ.

На този етап не се очаква горепосочените предвиждания за промишлените зони в проекта за ОУП да доведат до неблагоприятно въздействие върху акустичната среда на територията на Община Златарица.

Зелената система на населените места е от съществено значение за комфортната акустична среда. Проучванията и анализите, извършени от екипа, разработващ новия ОУП на Община Златарица, констатира, че населените места в общината имат не големи на брой и площ зелени територии, които се нуждаят от по-добра поддръжка. Следва да се отчете наличието на дворна зеленина, чиято интензивност е значителна в парцелите за индивидуално жилищно строителство и оказва благоприятно общо въздействие върху микроклимата и акустичната среда в населените места на Общината. По отношение на прогнозата за развитие на зелената система в общината се предвиждат няколко нови терени. Те са предназначени за рекреационни дейности, курортни и вилни зони, като досегашните 0.66 ха нарастват до 58.62 ха. Предвидени са терени за спорт и атракции Са1 на територията на землището на гр. Златарица и в землището на село Родина. Тези терени с обща площ приблизително 17,84 ха имат за цел да обогатят зелена система в общината и да предоставят необходимите условия за местната общност и гостите на общината за активен спорт, отиди, рекреация и други социални дейности.

Устройственият план предвижда шест нови вилни зони Ов1 в общината с обща площ от 58.62 ха, главно с цел да се привлече интерес от външни инвеститори.

Съгласно Правила и нормативи за прилагане на ОУП на община Златарица за устройствените зони и терените за рекреационни дейности се (Ов, Ов1 и Са, Са1) се предвижда минимум половината от новопредвидените озеленени площи в границите на курортните територии да са с дървесна растителност. Тази растителност освен естетическо въздействие има и добри шумопоглътаци и шумоизолиращи свойства, така че да се осигури добра акустична среда в тези зони, а и на територията на Общината като цяло. Проектните вилни устройствени зони (Ов1) ще се изграждат въз основа на подробни устройствени планове, с които се предвижда свободно застрояване в отделни урегулирани поземлени имоти, при следните устройствени параметри:

Таблица 101

УСТРОЙСТВЕНИ ПОКАЗАТЕЛИ			
Устройствена категория	Устройствени параметри		
	Макс. плътност на застр. в %	Макс. Кинт	Мин. озеленена площ в%
Ов - вилна зона, съществуваща	40	0,80	50
Ов1 – вилна зона, проектна	20	0,50	70

Вижда се, че и при този вид зони се предвижда намаляне на плътността на застрояване и значително нарастване на минималната площ, отредена за озеленяване.

Осъществяването на тези мерки ще допринесе за благоприятната акустична среда в конкретните селищни територии.

Предвижданията на ОУП на Община Златарица ще способстват за ограничаване и намаляване на евентуални шумови емисии в урбанизираните зони на Общината и ще осигурят благоприятна, комфортна акустична среда за населението.

В проекта за ОУПО Златарица няма заложен предпоставки за възникването на наднормени вибрации, отразяващи се неблагоприятно върху околната среда и здравето на жителите на общината.

12.2. Въздействия от йонизиращи лъчения

Източници на допълнителни йонизиращи лъчения могат да бъдат ядрени аварии, атомни електроцентрали, дейности и инсталации за получаване и преработка на ядрено гориво, източници, използвани за медицински нужди (рентгенови апарати за диагностични цели, радиоизотопи, използвани за диагностика и терапия) и други.

Предложенията за градоустройствени решения, заложен в оценявания проект за ОУП на Община Златарица, нямат пряко отношение към разглежданите източници на йонизиращи лъчения; не се предвиждат терени за такива дейности. Поради това не се очаква реализацията на плана да доведе до промяна на радиационния статус на територията на Община Златарица.

12.3. Въздействия от електромагнитните (нейонизиращи) излъчвания

Основните източници на повишени електромагнитните излъчвания на територията на Община Златарица с възможно неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве и околната среда са радио- и телевизионните предаватели, подстанцията за високо напрежение, електропроводите, трафопостовите, захранващи жилищни квартали и сгради, аналоговите и цифровите базови станции за мобилна комуникация и др.

Съгласно Обяснителната записка към ОУП на Община Златарица електроенергийната система на прилежащата територия е добре развита и оразмерена да поема по-голямо натоварване. Съществуването на ПСт - Златарица улеснява включването на бъдещи консуматори, което ще стимулира икономическото развитие. Техническото състояние на използваните съоръжения е добро и към настоящия момент не е необходимо изграждането на нови такива. Следователно няма да има нови съоръжения, които да създават допълнителни ЕМП в околната среда и селищните територии. На лице са достатъчно мощности при необходимост да бъдат захранени новоизградени производствени или жилищни зони.

Евентуално бъдещо изграждане и точното местоположение на нови ТП е предмет на проучвания в следващ планов етап (при разработване на ПУП и конкретни инвестиционни проекти). Тогава следва да се приложат всички нормативни изисквания, касаещи изграждането на електропреносни мрежи и съоръжения, с цел безопасност и защита от възникване на наднормени електромагнитни излъчвания.

Изграждането на тези съоръжения следва да бъде извършено при стриктното спазване на изискванията на съответните нормативни документи. Така ще се осигури превенция и по отношение нивата на електромагнитните излъчвания в околната среда.

По принцип при спазване съответствие с действащите нормативи не се очакват вредни въздействия от ЕМП върху компонентите на околната среда и здравето на хората. В подробните устройствени планове следва да се следи за разположението на трафопостовите, хранящи отделните групи от сгради.

Друг възможен източник на ЕМП в околната среда са елементите на съобщителната инфраструктура. Съгласно предоставената информация и трите национални оператора осъществяват пълно телекомуникационно покритие на територията на Община Златарица. На този етап няма информация за планирано изграждане на територията на общината на нови базови станции на трите мобилни оператора, които имат добре развита клетъчна мрежа в цялата страна.

В така представения проект за ОУП на Община Златарица няма предпоставки за възникването на наднормени електромагнитни излъчвания в околната среда и жилищните зони.

В заключение може да се обобщи, че не се очакват значителни и трайни негативни въздействия от шум, вибрации, йонизиращи и електромагнитни излъчвания в околната среда от реализацията на ОУП на Община Златарица.

13. Въздействия върху здравно-хигиенните аспекти на околната среда

При оценката на риска са преценени факторите и тяхното влияние върху човешкото здраве в резултат на урбанизацията предвидена с предварителния проект за ОУП на община Златарица.

Основната цел на ОУП е да осигури устойчиво развитие и благоустрояване на община Златарица в съответствие със специфичните природни и обществено-икономически дадености и да създаде най-благоприятни условия за обитаване, труд и отдых на постоянното население на общината. Представеният ОУП с разработените в него: комфорт на обитаване; екологосъобразно развитие на стопанството и промишлеността; обезпеченост с техническа и инженерна инфраструктура; обезпеченост със социална инфраструктура – отговарят на съвременните нормативи и стандарти на ЗУТ и Наредба № 7 на МРРБ за правила и норми за устройство на различните видове територии. Основните параметри на ОУП са дадени в Правила и нормативи за прилагане на ОУП.

Въпреки тенденцията за отрицателен прираст на населението в общината, при бъдещ икономически растеж и евентуално обръщане на негативните тенденции, с планираните неголеми терени за жилищни нужди се гарантира, че докато функционира устройственият план няма да има недостиг на площи за жилищни нужди. Новите зони уплътняват съществуващият жилищен фонд предимно за сметка на имоти с предназначение обработваеми земи – ниви.

Устройствените решения, подкрепящи развитието на стопанския сектор в общината ще допринесат за създаване на условия за приемлива среда на труд и опазване на здравето на населението в синхрон с опазване и използване на потенциала на природните дадености и ще създава благоприятни условия за привличане на чужди инвестиции и разкриване на нови работни места. Проектът предвижда предимно производствени и нови смесени обслужващи и складово-производствени зони в основните населени места в общината, с които се осигуряват устройствени условия за реализация на инвестиционни инициативи, свързани с изграждането на малки и средни предприятия, за обекти на логистиката и на епизодичното, периодичното и ежедневното обслужване. При разполагането на последните е съобразено с местоположението на бившите селскостопански дворове.

Планът предвижда разширение на строителните граници на част от населените места за нуждите от вилен и курортен отдых и обществени услуги. При тяхното проектиране са взети в предвид разположението на съществуващите бивши селскостопански дворове и разположението на новите

предимно производствени и нови смесени обслужващи и складово-производствени зони в тях. На този етап не се очаква тези предвиждания за промишлените зони в проекта за ОУП да доведат до неблагоприятно въздействие по отношение на здравето на населението в община Златарица. При конкретното проектиране на бъдещи намерения в тези зони е необходимо да се оценят евентуалните здравни въздействия и се предвидят съответните мерки.

С плана са предвидени разширения на съществуващите гробищни паркове в Долно Шивачево, Калайджий, Резач, Родина, Горско Ново село, Сливовица и гр. Златарица. Разположението им не предполага въздействие върху здравето на населението.

Предвиден е и терен Тсм за строителни отпадъци с площ от 0,1 ха в землището на гр. Златарица, отдалечен на повече от 2 км по права въздушна линия от населени места и с осигурен транспортен достъп.

Анализираните нива на атмосферните замърсители за прогнозния период са основание да се твърди, че в общината няма големи замърсители на атмосферния въздух. Реализацията на ОУП не е свързана с появата на нови значителни източници на емисии в атмосферния въздух, които да окажат отрицателно въздействие върху качеството на въздуха в община Златарица.

При реализиране на проекта ОУП на Община Златарица не се очаква да настъпят съществени промени в хидроложки и хидрогеоложки условия. Организираното пречистване на отпадните води изключва промени в хидрографската мрежа, нарушения и промени в хидрогеоложкия режим на повърхностните и подземни води. При условие, че се спазват предложенията за улавяне, отвеждане и пречистване на формираните отпадъчни води и свързаните с тях нормативни документи, промените в обхвата на система “Обитаване” няма да окажат негативно въздействие върху околната среда и в частност повърхностните водни течения и подземните води.

Територията на община Златарица не попада в райони със значителен потенциален риск от наводнения. ПУРН 2016-2021 г. съдържа Програма от мерки за намаляване на риска от наводнения и неблагоприятните последици по отношения на човешкото здраве, стопанска дейност, околната среда и културното наследство, с място за прилагане в РЗПРН, извън РЗПРН и за целия Дунавски район за басейново управление. Приложими за ОУП на Община Златарица са всички мерки в РЗПРН, извън РЗПРН и за Дунавски район за басейново управление, съгласно Приложение № 9 към ПУРН 2016-2021 г. , в което са посочени и конкретните места на прилагане.

В проекта няма заложени предпоставки за възникването на наднормени вибрации, йонизиращи и електромагнитни излъчвания, отразяващи се неблагоприятно върху околната среда и здравето на жителите на общината.

Предвид стопанското, рекреационното, екологичното и естетическото значение на горите в община Златарица, ОУП предвижда запазване в максимална степен предназначението на тези територии и ограничаване възможностите за промяна на предназначението на съществени части от тях за други нужди.

По отношение на риска за човешкото здраве от природни бедствия, на територията на община Златарица следва да се обърне внимание на свлачищата. По данни на Геозащита – Плевен към момента са регистрирани 38 бр. свлачища в осем населени места (15 бр. са в регулация и 23 бр. засягат землища и пътища). От тях 32 бр. се намират в периодически-активно състояние, 4 бр. са потенциални и 2 бр. са стабилизирани. В тази връзка, устройството и застрояването на терени, попадащи в стръмни склонови участъци, както и подсичането на скатове, свързано със строителство на линейни съоръжения (особено - на пътища), е необходимо да се извършва при реализиране на превантивни мерки, възпрепятстващи възникването или активизирането на свлачищни или срутищни процеси - т.нар. „Рискови разрушителни геоложки процеси с внезапно действие или с периодически активизиране“. Особено тези мероприятия следва да се прилагат при проектиране на обекти в с. Разсоха и устройствена зона 1/Жм1 в с. Калайджий.

С проекта за ОУП на община Златарица, успешно от хигиенни позиции се определят рамките за бъдещото планиране и управлението на устройствения процес. Поставени са изискванията към последващите подробни устройствени планове (ПУП) със съответните план схеми, определено е устройството на различните видове територии в съответствие със здравно-профилактичните

изисквания. Предвидени са необходимите мерки за гарантиране и в бъдеще на здравословни условия за живот, като всички дейности и обекти в плана не създават условия за повишаване на здравния риск за населението.

От комунално-хигиенни позиции може да се обобщи, че проекта на ОУП на община Златарица не съдържа предвиждания, които могат да доведат до негативни ефекти за здравето на населението в общината. В проекта на ОУП се регламентира съвременна териториална планова основа за дългосрочно устойчиво и екологосъобразно устройствено развитие, в съответствие с приетите стратегически документи за регионално развитие и със специфичните за общината природни, културно-исторически, туристически и други дадености.

VII. МЕРКИ, КОИТО СА ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПЛАНА ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

За предотвратяване на възможните отрицателните въздействия следва да бъдат предвидени и спазвани мерки за тяхното ограничаване по време на етапа на планиране и проектиране на конкретните дейности и намерения в съответните устройствени зони в проекта за ОУП на Община Златарица.

Предложените мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятни последици върху околната среда и здравето на населението от прилагането на Общия устройствен план на Община Златарица, както и за общо подобряване на екологичните и санитарно-хигиенните условия са систематизирани по групи, съответстващи на изискванията на нашето законодателство и в последователност, съответстваща на направените анализи и прогнозни оценки, като съответно групирани по компоненти и фактори на околната среда.

Посочените от експертния колектив, изготвил екологичната оценка, мерки са дадени като предложения, които могат да бъдат редуцирани, добавени нови или променени от компетентния орган по околна среда – РИОСВ-Велико Търново, преди приемането им в окончателен вариант.

Мерки, свързани с качеството на атмосферния въздух и микроклимат

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Стимулиране на използването на други енергийни източници за отопление в битовия сектор, различни от твърди горива	По време на прилагането на плана
2.	С цел ограничаване изпускането на неорганизиран емисии на замърсители в атмосферния въздух през периода на строителство, на отделните обекти, предвидени с плана да се изиска от възложителя: - Използването на мерки за системно оросяване с цел намаляване емисиите от прах – на използваните пътища и алеи, при провеждане на изкопни работи, при товаро-разтоварни работи; - Транспортиране, товарене и разтоварване и складиране на прахообразуващи строителни материали да се извършва при спазване изискванията на ЗЧАВ и наредбите към него.	По време на прилагането на плана
3.	Преди разрешаване ползването на строежи, представляващи промишлени инсталации и съоръжения, да се изисква от възложителите да представят резултати от проведени от акредитирани лаборатории измервания на: - Емисии на замърсителите, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници – горивни (котли) и технологични, с цел установяване спазването на нормите за допустими емисии, съгласно изискванията на ЗЧАВ и наредбите към него, като същите да се представят и на компетентния орган по околна среда РИОСВ-Велико Търново.	По време на прилагането на плана

Мерки за опазване чистотата и запасите на подземните води

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	За опазването чистотата на подземните води приоритетно да се изпълни канализацията, предвидена в проекта за техническа инфраструктура, придружаващ ОУП на Община Златарица.	По време на прилагането на плана
2.	Да се извърши допълнително проучване за размера, вида, структурата и характера на замърсяването на подземните води.	По време на прилагането на плана
3.	В зоните с предвидено ново строителство да се извършват предварителни проучвания относно количествата и качествата на подземните водни ресурси.	По време на прилагането на плана

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
4.	В зоните с повишено ниво на подземните води и с риск от допълнително покачване да се правят геолого-хидрогеоложки проучвания и да се реализира допълнително дренiranje на терена за понижване на подземните водни нива.	По време на прилагането на плана
5.	В зоните, в които е установено трайно понижаване на подземните водни нива, което се отразява неблагоприятно върху растителността, да се установят размерите на възникналата депресия и хидрогеоложките параметри на водоносните скали и почви в нейните очертания.	По време на прилагането на плана
6.	В зоните с трайно понижаване на нивото на подземните води да се установи геолого-хидрогеоложка обстановка и да се подберат и приложат подходящи способи за възстановяване на подземните водни нива в засегнатите територии.	По време на прилагането на плана

Мерки за опазване качеството на повърхностните води

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	При реализиране на конкретните мерки, свързани с ВиК мрежите и съоръженията е целесъобразно да се подхожда комплексно, като се използват всички предимства на това: заедно с трасето на канала и водопровода да се поставят кабели за електроснабдяване и телефонизация, трасетата за газификация, да се правят корекции на реки - във връзка със заустването на отливните канали и реализацията на зелените системи.	По време на прилагането на плана
2.	Експедитивност при изготвянето и приемането на Единна програма за основните приоритети на Общината в областта на корекцията на речните корита и изграждане на необходимата канализация, която да не допуска заустване на непречистена отпадна вода в деретата и реките на територията на общината.	По време на прилагането на плана
3.	За намаляване риска от наводнения на териториите вследствие преливания на реките е необходимо подобряване условията за поддръжка на речните корита и протекция от замърсяванията и затлачването на същите; изграждане на необходимите съоръжения към корекциите на речни корита, носещи потенциална опасност във връзка с ликвидиране и предотвратяване на вредното въздействие на водите.	По време на прилагането на плана
4.	Поддържане коритата в състояние, осигуряващо проводимост на високите вълни, а именно: да се почистват коритата, да не се допуска строителство, което стеснява руслото на реките, да се увеличи капацитетът на дъждоотливните шахти и строго да се следи да не се изхвърлят отпадъци в речните легла.	По време на прилагането на плана

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
5.	Необходима е по-ефективна координация между институциите, стопанисващи реките (общините, МРРБ, Министерство на земеделието и Министерството на извънредните ситуации и Министерство на Околната среда и водите), по въпроса за собствеността, подържането и управлението на реките.	По време на прилагането на плана
6.	Необходима е преоценка на структурата, на собствеността, на настоящите функции и възможности за използваемост на това, което в момента съществува от „Напоителни системи”, а също и координация между структурите, свързани с напоителните системи и тези, свързани със стопанисване на битова и промишлена канализация на селищата и заустването на отпадните води.	По време на прилагането на плана
7.	Около откритите водоеми да се осигурят подходящи обезопасителни мерки за риболовците и забрана на къпането в тях.	По време на прилагането на плана

Мерки за опазване на питейните води

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Необходимо е да се направят проектни проучвания на алтернативните далекоперспективни източници за водоснабдяване на Община Златарица, като се изготви водостопански баланс и се разработят специализирани програми за далекоперспективни източници за изпълнение на мерките, съгласно водостопанския баланс.	По време на прилагането на плана
2.	Наложително е да се подмени постепенно мрежата, изградена от азбестоциментови тръби, или да се унифицира с малки обеми, които да служат за успокояване на системата, за да се намалят аварията и загубите.	По време на прилагането на плана
3.	Да се предприемат мерки за доизграждане и реконструкция на водопроводната мрежа и за подобряване качеството на питейната вода и сигурността на водоподаване.	По време на прилагането на плана
4.	При изготвяне на подробни устройствени планове задължително да се изработват и схеми на водопреносната мрежа, за да се осигурят сервитути за довеждащите водопроводи, площадки за резервоари, енергогасители и магистрални водопроводи.	По време на прилагането на плана
5.	При нарастване на броя на жителите и изменението на разпределението да се направи и една допълнителна преоценка на наличните и необходими обеми на резервоарите и изграждане на нови, където е необходимо.	По време на прилагането на плана
6.	В новите Производствени зони подборът на видовете дейности, които да се извършват на техните територии, да включат и фактора “водопотреблението - лимитиращ фактор”. Това означава да се предпочитат технологии, икономисващи водата, оборотни цикли и пр.	По време на прилагането на плана

Отпадъчни води и канализация

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	При доизграждане на започнатите канали и съпътстващи ги съоръжения да се вземат под внимание възникналите промени.	По време на прилагането на плана
2.	В населените места, където няма канализационна мрежа, да се изгради такава заедно с ПСОВ, която да отговаря на изискванията за ЛПСОВ съгласно Директивата на ЕС за пречистване на канализационните води и българското законодателство. За целта ще се изградят улични канализационни мрежи за дъждовните и битовите отпадъчни води, като дъждовните ще се заустват непосредствено към прилежащите реки или дерета, а битовите да се отвеждат към локалните пречиствателни станции.	По време на прилагането на плана
3.	Препоръчителна мярка относно ограничаването на въздействието от изграждането на ПСОВ е тяхното по-нататъшно проектиране да бъде съобразено със следното: ➤ Стриктно спазване на съответните нормативни изисквания за проектиране, пречистване на отпадните води и третиране на утайките, определени от българското законодателство ➤ При подробното устройствено планиране е необходимо да се съобрази типа на всяка една от новопредвидените пречиствателни станции (по технология и капацитет) с количествата отпадъчни води, подлежащи на пречистване. ➤ При подробното устройствено планиране е необходимо да се съобрази типа на всяка една от новопредвидените пречиствателни станции (по технология и капацитет) с количествата отпадъчни води, подлежащи на пречистване. ➤ Оценка за отвеждането и дренирането на дъждовните води и в частност на канализационните мрежи на населено място.	По време на прилагането на плана

Мерки за опазване на почвите и почвените ресурси

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Селективно отнемане на хумусния хоризонт на почвата (изключение при плитките и скелетните почви) в процеса на изкопните работи на всички строителни обекти, правилно съхранение и оползотворяване на хумусната почва съгласно изискванията на <i>Наредба № 26</i>	По време на прилагането на плана
2.	Рекултивация на нарушените терени след приключване на строителните дейности на всички инвестиционни обекти	По време на прилагането на плана

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
3.	Спазване на изискванията за големините на наклоните на откосите и за височината на насипните слоеве съобразно механичния състав на несвързаните субстрати при техническата рекултивация на нарушените терени	По време на прилагането на плана
4.	Задължително използване на местни тревни и дървесни видове (от прилежащите територии), особено на защитени такива, при биологичната рекултивация на нарушените терени.	По време на прилагането на плана

Мерки за опазване на геоложката основа и минералното разнообразие

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Основният принцип, който следва задължително да се спазва при изграждането на нови или при реконструкцията на съществуващи строителни обекти и съоръжения, е строителните дейности да се извършват след провеждането на конкретни и подробни инженерно-геоложки и хидрогеоложки проучвания, при стриктно спазване на законовата и подзаконова нормативна уредба и на всички норми за проектиране и изпълнение на строително-монтажните работи.	По време на прилагането на плана
2.	В наклонени терени допустимостта, степента и характерът на строителното усвояване на съответната територия да се определят след извършване на цялостни и детайлни инженерно-геоложки проучвания, доказващи общата и локална устойчивост на склона, както и поведението му при бъдещо застрояване. Инженерно-геоложките и хидрогеоложките проучвания (ИГХГП) да се извършват за територия, а не за единични имоти, като се отчита взаимодействието между съседни имоти по наклона на склона. При доказана необходимост, строителството да се предхожда от изграждане на укрепителни мероприятия. Стриктно спазване на: - изискванията на <i>Наредбата за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони</i>; - нормите за проектиране на плоско фундиране (включително - глава осма: „Особености при проектиране на сгради и съоръжения в наклонени терени“); - съществуващите забрани и ограничения за строителство в терени засегнати или потенциално опасни от възникване на свлачищни или срутищни процеси.	По време на прилагането на плана
3.	Да се изграждат нови и да се поддържат съществуващите укрепителни съоръжения в подсечени при строителството наклонени терени или в стръмни склонови (скатови) участъци. Да се промени досегашния подчертано технически подход при изграждането на укрепителни съоръжения, като се прилагат по екологосъобразни методи и конкретни решения, които биха нарушили в по-малка степен естествения ландшафт.	По време на прилагането на плана

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
4.	За всички видове проектиране и строителство в обхвата на свлачищата да се спазват действащите нормативни документи за строителство в свлачищни райони: ЗУТ, Наредба № 12 от 03.07.2001 г. на МРРБ за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони.	По време на прилагането на плана

Мерки за опазване на ландшафта

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Извършване на ландшафтно-устройствени мероприятия за защита и възстановяване на съществуващите традиционни за общината ландшафти.	Окончателен проект на ОУП
2.	Да се предприемат съответните геозащитни мероприятия, по отношение на регистрираните в общината значителен брой свлачища. Същите да бъдат отразени в окончателният проект за ОУП.	Окончателен проект на ОУП
3.	Приобщаване на обекти и съоръжения на техническата и транспортната инфраструктура в ландшафтното оформяне на прилежащите пространства;	Окончателен проект на ОУП
4.	Изграждане на предвидените зелени зони и ландшафтно оформяне с растителност на територията, предвидени с проекта за ОУП на община Златарица за приобщаване към околния ландшафт.	Окончателен проект на ОУП
5.	Да се спазва % плътност на озеленяване, предвидени в проекта за ОУП, заложи и отразени в „Специфичните правила и норми“ за прилагане на ОУП на община Златарица.	Окончателен проект на ОУП
6.	Използване на съвременни методи на проектиране, съобразени с основния критерий за максимално вписване на новопредвидените обекти, в устройствено определените зони съгласно проекта за ОУП, спрямо съществуващата околност и ландшафт.	Окончателен вариант на ОУП

Мерки за опазване на биоразнообразието (флора, фауна, защитени територии и зони)

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	При изграждане на обектите, в новите устройствени зони да не се засягат терени извън границите на застрояване. Да се маркират с трайни знаци външните граници на отделните строителни площадки.	По време на прилагането на плана
2.	При реконструкция и ново строителство, свързано с разрушаване на стари сгради, разрушаването да се извършва след приключване на периода на гнездене и след обследване на подпокривните пространства за наличие на прилепи.	По време на прилагането на плана

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
3.	При прилагането на проекта за ОУП за инвестиционни предложения, включени в приложение 1 и 2 на ЗООС да започне след проведена процедура по реда на глава 6-та от ЗООС и по оценка на съвместимостта на предвижданията в тях с предмета и целите на опазване на защитените зони.	По време на прилагането на плана
4.	Да не се допуска внасянето на растителни видове, включени в списъка на инвазивните и потенциално инвазивните чужди видове висши растения за България, индикатор SEBI 10 – Инвазивни чужди видове за Европа (източник ИАОС http://eea.government.bg/bg/soer/2010/biodiversity-nem/biologichno-raznoobrazie-natsionalna-ekologichna-mrezha-1).	По време на прилагането на плана
5.	При бъдещото планиране на зоните за Смф, Жм и Пп1 да бъде запазена максимално съществуващата растителност, особено върху териториите, попадащи върху пасища (същите не попадат в защитени зони), независимо от малките им размери. Където е необходимо да се възстановят и/или подобрят полуестествените местообитания, за да се сведе въздействието на устройствената зона до минимална степен.	По време на прилагането на плана
6.	Заустванията на канализационните води в населените места да се поставят под системен контрол, до изграждането на ПСОВ, за недопускане на замърсяване на прилежащите природни местообитания, и местообитания на целеви животински видове.	По време на прилагането на плана
7.	За новите устройствени зони да се осигури приоритетно изграждане на водоснабдителни и канализационни мрежи и съоръжения на отпадъчните води, с цел съхранение на подходящи местообитания на по-голяма част от целевите животински видове, предмет н опазване в защитените зони и всички естествени биотопи на видове, с които външните граници на населените места от ОУПО граничат.	По време на прилагането на плана
8.	По време на строителството на обектите в отделните УЗ, да се спазват разпоредбите на <i>Закона за управление на отпадъците</i> и подзаконовите нормативи за неговото прилагане, с цел предотвратяване на битово замърсяване и засягане на растителността и растителна покривка.	По време на прилагането на плана
9.	Конкретни дейности, свързани с ремонт и поддръжка на техническата инфраструктура да бъдат оценявани още при планиране/проектиране, за свеждане до минимум въздействията върху прилежащите природни местообитания или местообитания на видове.	По време на прилагането на плана
10	Устройствена зона 3/Пп1 землище гр. Златарица, в границите на ЗЗ „Златаришка река“ BG0000280, да бъде редуцирана като от нея бъдат изключени частите от приоритетно природно местообитание 91E0*, с запазване природното местообитание и съхраняване на местообитания на животински видове, предмет на защита в защитената зона	По време на прилагането на плана

Зелена система

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Поддържане на актуален публичен регистър на озеленените площи, на дълготрайните декоративни дървета и на дърветата с историческо значение в общината (съгласно чл. 63, ал. 1 от ЗУТ). В регистъра се препоръчва периодично да се актуализира информация за тяхното състояние и необходимите дейности по поддръжката и/или реконструкцията.	По време на прилагането на плана

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
2.	Подбор и съобразяване на подходящи видове за озеленяване, така че да изпълняват санитарно-хигиенната си функция и да не оказват негативно въздействие върху компонентите на околната среда.	По време на прилагането на плана (при проектиране на нови и поддръжка на съществуващите зелени системи)
3.	При извършване на благоустройствени дейности в жилищните квартали това да не става за сметка на намаляване на площи от зелената система на града.	По време на прилагането на плана
4.	Своевременно отстраняване на изсъхнали или опасни дървета и клони, и цялостно поддържане на доброто състояние на зелената система в територията на населените места.	По време на прилагането на плана

Мерки за ограничаване вредното въздействие на отпадъците

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Провеждането на т.нар. „зелени обществени поръчки”, при които водещите критерии за избор на изпълнители на услуги или закупуване на продукти с обществени средства е прилагането на принципа за предотвратяване на отпадъците.	По време на прилагането на плана
2.	Изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. рециклируеми отпадъци, едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, текстил и други, финансирани от общината.	По време на прилагането на плана
3.	Действия по контрол и превенция за недопускане на нови замърсявания и периодично почистване при поява на нови нерегламентирани сметища.	По време на прилагането на плана
4.	Започване на строителните работи на обекти и съоръжения само при сключен договор с лицензирана фирма за обезвреждане на опасните отпадъци, които ще се генерират.	По време на прилагането на плана
5.	Предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им чрез периодични контролни дейности от страна на общината - извършване на проверки, съставяне на констативни протоколи, предписания, актове за установяване на нарушения, издаване на наказателни постановления	По време на прилагането на плана

Мерки за подобряване на акустичната обстановка

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	При одобряване на проекти, включени в обхвата на ОУПО Златарица за строежи в близост до съществуващи промишлени, транспортни или локални източници на шум, местоположението на проектираните сгради да осигурява защита от шум по смисъла на Наредба № 4 от 27.12.2006 г. на МРРБ, МЗ, МВР и МОСВ (обн. ДВ бр.6/ 2007 г.): - при спазване на условието нивото на шума за избраното местоположение, създадено от съществуващ или очакван шум от автомобилен, релсов и въздушен транспорт, локални и промишлени източници, да е по-малко от граничните стойности на нивото на шум съгласно табл. 2 на приложение № 2 от Наредба № 6 от 2006 г. към Закона за защита от шума в околната среда; - жилищни сгради, сгради за обществено обслужване, административни и производствени сгради да не се разполагат в територия и устройствена зона с доказано съществуващо или очаквано ниво на шума над граничните стойности на нивата на шум за съответната зона. Изключения се допускат само след осигурена защита от шум в съответствие със същата наредба	По време на прилагането на Плана/При одобрения на инвестиционни проекти в обхвата на ОУПО Златарица
2.	За ограничаване на шума, излъчван на строителните площадки, за всички строежи на отделните инвестиционни проекти, които ще се реализират с обхвата на ОУПО, да се изпълняват мерките, предвидени в глава трета от Наредба № 4 от 27.12.2006 г.	По време на прилагането на Плана/При одобрения на инвестиционни проекти в обхвата на ОУПО
3.	Ремонт на уличната и пътна настилка на основните пътища в населените места, където това е възможно	По време на прилагането на плана

Мерки за ограничаване въздействието на електромагнитните полета

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	При възможност извършване на оценка на здравния риск за населението от Община Златарица в сътрудничество с РЗИ-Велико Търново при продължителна експозиция на електромагнитни лъчения от различните източници, функциониращи на територията на общината. Предоставяне обществен достъп до резултатите от направената оценка с цел осъществяване на комуникация с обществеността относно съществуващите рискове	По време на прилагането на плана

Мерки за подобряване на радиационна среда

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Не са необходими специални мерки	-

Мерки за опазване на културно-историческото наследство

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Съхраняване и поддържане на съществуващите исторически ценности на културата и други обекти на КИН на територията на Община Златарица и правилното им използване като ресурс за културен туризъм.	По време на прилагането на плана
2.	Да се спазват изискванията на чл. 161 от <i>Закона за културното наследство</i> , според който при осъществяването на инвестиционни проекти на физически и юридически лица в територии, за които има данни за наличие на такива обекти, да се извършват предварителни археологически проучвания, с които се установява дали те няма да бъдат засегнати или нарушени.	По време на прилагането на плана

Мерки за опазване на здравно-хигиенните условия

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Разполагането на обслужващи и търговски обекти в жилищните територии да бъде съобразено с недопускане на наднормени стойности на проникващ шум и други вредни фактори на околната среда.	По време на прилагането на плана
2.	Отделните разработки следва да се съобразяват с изискванията на чл. 31 от <i>Закона за здравето</i> , относно осигуряване опазването на жизнената среда от вредно въздействащите върху здравето на човека биологични, химични и социални фактори.	По време на прилагането на плана

Забележка: Изложените в този раздел мерки имат характер на предложения, които при необходимост да бъдат допълнени и/или видоизменени от Компетентния орган.

VIII. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И ОПИСАНИЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ТРУДНОСТИТЕ ПО СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ

1. Алтернативни варианти за постигане целите на плана

В процеса на изготвяне на проекта за ОУП на Община Златарица, от страна на проектантския колектив са извършени работни обсъждания на алтернативи по всяко едно от устройствените решения свързани с плана, с представители на специалисти и заинтересовани лица от различни обществени групи (включително общинската администрация, общинския съвет, градоустройствени и технически специалисти, експлоатационни дружества и др.).

Разработените в етап предварителен проект на ОУП устройствени варианти отразяват и баланса на вижданията на консултираните към момента заинтересовани страни в степента в която съчетаването на тези виждания е възможно. Мотивите за избор на алтернативите, залегнали в окончателната версия на проекта на ОУП, се свеждат до следните групи критерии:

- 1) функционалност и постигане на поставената устройствена цел;
- 2) степен на очакваното въздействие върху околната среда и качеството на живот;
- 3) осигуряване на подходяща за реализацията на функциите му жизнена среда.

Проекта за ОУП на Община Златарица е Възложен за изготвяне от Община Златарица на ДЗЗД „Геоплан Златарица”. В представената ни проектна документация и разработки към проекта за ОУП на Община Златарица, не са разгледани и предвидени алтернативни варианти на проекта.

Към настоящия момент съществуват следните три реално осъществими алтернативни варианта за реализация на ОУП на Община Златарица:

- 1) Реализиране на ОУП в представения вариант, без да бъдат реализирани (частично или изцяло) предложените от екипа по ЕО мерки в Раздел 7 за смекчаване въздействието на отделните устройствени мероприятия, заложи в Плана;
- 2) Реализиране на ОУП в представения вариант, със задължително изпълнение на всички смекчаващи мерки за предотвратяване и намаляване на неблагоприятните въздействия от реализацията на план, предложени от екипа по ЕО в Раздел 7;
- 3) Нулевата алтернатива - алтернативата планът да не се изпълни;

Сравнението на положителните и отрицателните страни на указаните алтернативни варианти, в т.ч. и на нулевата алтернатива, е извършено въз основа на матрица на съответствието на всяка от алтернативите с приоритетите и целите на разгледаните в Раздел 5 цели и приоритети за опазване на околната среда.

Таблица 102 Сравнение на алтернативните варианти за постигане целите на ОУП на Община Златарица

Национална цел	Вариант А	Вариант Б	Вариант В
Стратегическа цел I: Намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата и чиста енергия	+	++	-
Стратегическа цел II: Осигуряване на достатъчно по количество и с добро качество вода	+++	+++	-
Стратегическа цел III:	++	+++	-

По-здравословна околна среда за по-добро качество на живот			
Стратегическа цел IV: Насърчаване на производство устойчивото потребление и производство	+	++	0
Стратегическа цел V: Ограничаване и спиране на загубата на биологично разнообразие	+	+	0
Стратегическа цел VI: Формиране на нови модели на поведение на обществото, щадящи околната среда и съдействащи за устойчивото развитие, както и осигуряване на по-качествена информация и мониторинг за околната среда	0	+	0
ЛЕГЕНДА: Вариант А: ОУП Община Златарица без прилагане на допълнителни мерки Вариант Б: ОУП Община Златарица с реализация на предложените мерки Вариант В: Нулева алтернатива + + + важно положително въздействие + + силно положително въздействие + положително въздействие 0 нулево въздействие - отрицателно въздействие - - силно отрицателно въздействие - - - критично отрицателно въздействие x неприложимо (няма връзка)			

2. Мотиви за избор на алтернатива

От направеното сравнение (таблица 102 и таблица 91) е видно, че приемането на “нулева алтернатива” не е най-доброто решение нито от екологична, нито от икономическа гледна точка.

Голяма част от устройствените задачи, заложили в предварителния проект за ОУП на Община Златарица са насочени към подобряване на характеристиките на околната среда, намаляване на възможните рискове за здравето и осигуряването на по-добро качество на живот.

Направени са конкретни предвиждания свързани с развитието на производството и устойчивото потребление. За запазване на естествените характеристики на природната среда в максимална степен, с проекта за ОУП са препоръчани градоустройствени параметри, отговарящи на спецификата на територията и избраната за нея функция. Със заложените решения на ОУП се търси създаване на балансирана, качествена и устойчива среда за съхранение на съществуващото биоразнообразие на територията на община Златарица.

Предвид на изяснените въздействия считаме, че реализирането на ОУП на Община Златарица ще доведе до подобряване качеството на средата за живеене, труд и почивка, без да води след себе си необратими промени в околната среда и значителни негативни въздействия. Така предложеният вариант на проекта отговаря изцяло на направените предвиждания на демографските прогнози и осигурява

необходимите условия за балансирано и координирано развитие на териториите на града и населените места в общината.

3. Описание на методите за извършване на екологична оценка

Настоящият доклад по екологична оценка и направените екологични анализи на отделните компоненти от реализацията на проекта за Общия устройствен план на Община Златарица, е изготвена в съответствие със *Закона за опазване на околната среда* и *Закона за устройство на територията*, съгласно изискванията за съвместяване на процедурите по планиране и екологична оценка. Екологичната оценка на ОУП е разработена като екологична част, изпълняваща функцията и на екологична оценка, която да отговаря на изискванията на ЗУТ и на *Наредба № 8 за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове* като освен това в нея бъдат включени и всички елементи на екологичната оценка, така, както те са определени в актуализираните в периода 2012 г. – 2017 г. нормативни документи - *ЗООС* и *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми*.

При изготвянето на екологичната оценка са използвани най-актуалните налични данни към момента за територията на града, областта и общината.

Основните методи, използвани в процеса на работа по доклада за ЕО следват изискванията на *Наредбата за ЕО* и включват събиране и обработка на данни; изследване на литературни и нормативни източници; документален анализ; сравнителни многофакторни анализи и оценки по компоненти и дефиниране на проблеми, изводи, препоръки и мерки за редуциране на отрицателните въздействия.

При разработването на настоящия документ са използвани методически принципи, подходи и конкретни методики, както следва:

Методически принципи:

- принцип на териториалност, съгласно който територията е интегрираща категория, степента на усвояване на която определя характера на съществуване и развитие;
- принцип на системност, според който всяко явление се разглежда като част от единна система;
- принцип на приемственост, съгласно който проблемите на околната среда са предмет на внимание във всички фази на планиране, проектиране, строителство и експлоатация;
- принцип на относителна оптималност, съгласно който управлението на околната среда се осъществява на база оптимално съчетаване на процесите на урбанистично развитие с капацитета на природните ресурси и условията за живот на населението;
- принцип на приоритетност, при който определен процес или фактор има предимствена роля пред останалите;
- принцип на предпазването, при който, ако за дадено въздействие няма достатъчно информация, то се приема най-лошият възможен сценарий.

Методически подходи:

- при проучване на съществуващото състояние се прилагат основно аналитичните подходи;
- системно-структурния подход е в основата на оценката на съществуващото състояние на компонентите на околната среда;
- прогнозата на компонентите се базира на сценариите на намеренията за развитие, групирани по съответен начин.

При изследване на растителния свят на територията на община Златарица е използван маршрутният метод и методът на пробните площи. Определянето на видовете е извършено по Флора на Република България, том 1-10 и по Определител на висшите растения в България (Кожухаров (ред.) 1992). Определянето на местообитанията е според Ръководството за определяне на местообитания от европейска значимост в България (Кавръкова, Димова, Димитров, Цонев & Белев, 2005).

Определянето на местообитанията е според алгоритъма и критериите за определяне и картиране на хабитатите включени в Натура 2000 (Цонев, Димова, Белев), ръководството за определяне на местообитания от европейска значимост в България (Зелени Балкани) и ръководството за оценка на благоприятно природозащитно състояние за типове природни местообитания и видове по НАТУРА 2000 в България (Зингстра).

Методи за оценка на въздействието върху растителния и животински свят в зависимост от биоценотичната стойност на обекта.

За оценка състоянието на животинския свят са използвани основни методи и подходи за преки теренни изследвания на бозайниците и птиците.

Конкретните методики и ръководства, както и всичко останали литературни и нормативни документи са описани в *Раздел X*.

Настоящият документ е разработен в съответствие с приетото Задание и отправените препоръки от РИОСВ-Велико Търново и др. институции и обществени организации в етапа на консултации за определяне на обхвата на настоящата оценка.

За целите на определяне на състоянието на околната среда е искана информация по реда на ЗДОИ от различни институции. Получената информация включва данни за основните компоненти необходими за коректното провежданата анализите и регистриране на основните тенденции по всеки от компонентите и факторите на средата.

Информация за всички останали информационни източници, методики, ръководства, нормативни документи стратегически, планови и др. документи е посочена в *Раздел X* по-долу.

4. Трудности по събиране на необходимата за това информация

Основните затруднения при набиране на данните за изготвяне на Екологичната оценка са свързани с достъпа до актуална информация, по някои от частите от доклада. Част от данните са събирани от експертите на място, извършени са огледи и анализи на наличната информация.

IX. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА - СРОКОВЕ, ОТГОВОРНИЦИ, САНКЦИИ

След приемането и одобряването на проекта за ОУП на община Златарица, прилагането му следва да се извърши съгласно Специфичните правила и нормативите, които са неразделна част от Плана.

Въз основа на резултатите и изводите от прогнозите за въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат от прилагането на ОУП на община Златарица, препоръчваме следните конкретни мерки, въз основа на които да се извършва наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда и човешкото здраве при неговата реализация:

Таблица 103

Мярка по наблюдение или контрол	Срок	Индикатори	Периодичност на отчитане	Изпълнение
Контрол на замърсителите на атмосферния въздух	Периодичен	Измерени стойности на замърсителите	Ежегодно	РИОСВ-Велико Търново
Спазване на нормите за качество на атмосферния въздух, като се намаляват емисиите от транспорта и битовия сектор, чрез подобряване състоянието на пътната мрежа и намаляване на дела на използваните твърди горива за битово отопление	Постоянен	Брой регистрирани превишения на нормите	Ежегодно	Община Златарица и РИОСВ-Велико Търново
Контрол на водопотреблението	Постоянен	Консумирана вода	Ежемесечно	БДДР – Плевен, Община Златарица и РИОСВ-Велико Търново
Мониторинг на повърхностните и подземните води	Постоянен	По критериите на НАСЕМ	Ежемесечно	БДДР - Плевен, Община Златарица и РИОСВ-Велико Търново
Мониторинг на питейните водоизточници	Постоянен	Дебит и качества, по показателите на ВиК и НАСЕМ	Ежемесечно	“ВиК Йовковци” ООД, РЗИ – В. Търново, Община Златарица
Мониторинг на точковите източници на замърсяване	Постоянен	В зависимост от вида замърсяване	Ежемесечно	Община Златарица и РИОСВ-Велико Търново
Започване на строителните работи на обекти и съоръжения само при сключен договор с лицензирана фирма за обезвреждане на опасните отпадъци, които ще се генерират. Постоянен контрол на строителните обекти с оглед третирането/обезвреждането на строителните и опасните отпадъци, които ще се генерират по време на строителството.	Постоянен / В периода на фазата на: Проектиране, Строителство и експлоатация	Брой извършени проверки	Ежегодно	Община Златарица

Мярка по наблюдение или контрол	Срок	Индикатори	Периодичност на отчитане	Изпълнение
Действия по контрол и превенция за недопускане на нови замърсявания и периодично почистване при поява на нови нерегламентирани сметища. Провеждане на оперативен контрол от страна на общинската администрация на строителните дейности, в т.ч. и на процеса на извозване и обезвреждане на строителните отпадъци и почвените маси и въвеждане на строги санкции и задължения отстраняване на вредите при допускане на нарушения.				
Застрояването на обектите да се извърши съгласно ограничителните параметри на ЗУТ и тези заложи в ОУП.	Постоянен/нормативи, свързани с показатели на застрояване в периода на: Проектиране и строителство	Контролиране на: Показатели на застрояване в периода на: Проектиране и строителство, съобразно Правилник за прилагане на ОУП на община Златарица	Ежегодно	Главен архитект на Община Златарица, Контролни органи
По време на строителството на отделните обекти предвидени в УЗ на ОУП на община Златарица, да не бъдат разкрити и засягани допълнителни съпътстващи терени, площадки или паркинги за строителната техника извън определените за целта площи.	Постоянен / нормативи, свързани с ЗООС и ЗУО в периода: Преди проектиране и строителство, по време на строителство и експлоатация	Опазване и запазване целостта на териториите извън границите на ПУП.	Ежегодно	Община Златарица, „РДНСК“, РИОСВ-Велико Търново
Оперативни дейности по почистване и рекултивиране на всички нерегламентирани сметища и замърсени терени, в случай на регистриране на такива	Постоянен	1) Брой и площ на регистрирани замърсени терени 2) Брой и площ на изчистените терени	Ежегодно	Община Златарица със съдействието на РИОСВ-Велико Търново
Оперативен контрол за спазване на изискванията за извършване на инженерно-геоложки проучвания в етапа на инвестиционно проектиране.	Постоянен / В периода на фазата на: Проектиране,	Справка на одобрените инвестиционни проекти и	Ежегодно	Община Златарица

Мярка по наблюдение или контрол	Срок	Индикатори	Периодичност на отчитане	Изпълнение
	Строителство и експлоатация	наличието на инженерно-геоложки проучвания		
Провеждането на т.нар. „зелени обществени поръчки”, при които водещите критерии за избор на изпълнители на услуги или закупуване на продукти с обществени средства е прилагането на принципа за предотвратяване на отпадъците.	Постоянен	Доклад по контрол и наблюдение, и изпълнение на мерките	Ежегодно	Община Златарица
Изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. рециклируеми отпадъци, едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, текстил и други, финансирани от общината.	Постоянен	Доклад по контрол и наблюдение, и изпълнение на мерките	Ежегодно	Община Златарица
Оперативен контрол над дейностите по рекултивация на нарушени терени	Постоянен	1) Наличие на нови нарушени терени (брой/ площ/ характер на регистрираните нарушения) 2) Рекултивирани обекти (брой на обектите и обхват на рекултивационни дейности)	Ежегодно	Община Златарица със съдействие на РИОСВ-Велико Търново
При озеленяването да се използват местни растителни видове, и да се избягва употребата на инвазивни и чуждоземни растителни видове и да се прилага Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Златарица	Постоянен / В периода на фазата на: Проектиране, Строителство и експлоатация	Предотвратяване вноса на нетипични за геоботанически район видове и запазване характера на местната растителност.	Ежегодно	Община Златарица, Възложители
Спазване режимите и дейностите заложи в Плановите за управление за териториите, които са със специфичен статут (защитени територии съгласно ЗЗТ, ЗБР и Закон за културното наследство) в границите на Общината, в съседство, на които ще се извършват строителни дейности.	Постоянен / В периода на фазата на: Проектиране, Строителство и експлоатация	Превантивен и оперативен контрол за спазване режимите и дейностите заложи в Плановите за управление за териториите, които са със специфичен статут (защитени	Ежегодно	Община Златарица със съдействие на РИОСВ-Велико Търново, НИНКН

Мярка по наблюдение или контрол	Срок	Индикатори	Периодичност на отчитане	Изпълнение
		територии съгласно ЗЗТ, ЗКН) в границите на Общината, в съседство, на които ще се извършват строителни дейности		
Община Златарица да информира писмено РИОСВ – Велико Търново за издадените общински разрешения за ползване (въвеждане в експлоатация) на строежи, представляващи промишлени инсталации и съоръжения, в рамките на доклада по контрол и наблюдение	Постоянен	Справка за издадените общински разрешения за ползване (въвеждане в експлоатация) на строежи, представляващи промишлени инсталации и съоръжения	Ежегодно	Община Златарица
По отношение на културно-историческото наследство с активното участие на Общината е възможно да се упражнява: - местен контрол, надзор и инвестиционна дейност за опазване на културното наследство на територията, като единна система; - нанасяне на направените вече археологически разкрития в кадастралната карта на съответните местности с цел цялостно изясняване на археологическите структури; - участие в проекти и програми за опазване и популяризиране; - административно управление и координация на всички дейности по опазване и използване на териториите; - поддържане и развитие на научно-информационен център с електронна база-данни предвид бъдеща връзка с Европейската информационна мрежа на наследството; - постоянен мониторинг върху НПК; - партньорство и диалог с МК, НИОНКЦ, музеите и др. институции по опазването; със собственици и ползватели; с граждански организации и др.; партньорство с Европейски и	Постоянен	Брой извършени проверки Брой реализирани проекти и програми	Ежегодно	Община Златарица, НИОНКЦ (регионални структури)

Мярка по наблюдение или контрол	Срок	Индикатори	Периодичност на отчитане	Изпълнение
международни организации по опазване на културното наследство.				
Да се прилагат мерките (действия) за подобряване на акустичната обстановка в краткосрочна, средносрочна и дългосрочна перспектива.	Постоянен	Доклад по контрол и наблюдение, и изпълнение на мерките	Ежегодно	Община Златарица

Забележка: Изложените в този раздел мерки имат характер на предложения, които при необходимост да бъдат допълнени и/или видоизменени от Компетентния орган.

Х. ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА В ДОКЛАДА ЗА ЕО

ЗАКОНИ и НАРЕДБИ

1) ЗАКОН за опазване на околната среда

Обн., ДВ, бр. 91 от 25.09.2002 г., посл. изм. ДВ. бр. 53 от 26 Юни 2018 г.

2) ЗАКОН за защитените територии

Обн., ДВ, бр. 133 от 11.11.1998 г., посл. доп. ДВ. бр. 96 от 1 Декември 2017 г.

3) ЗАКОН за биологичното разнообразие

Обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 76 от 19 Септември 2017 г.

4) ЗАКОН за защита от шума в околната среда

Обн., ДВ, бр. 74 от 13.09.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 12 от 3 Февруари 2017 г.

5) ЗАКОН за управление на отпадъците

В сила от 13.07.2012 г. Обн. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 53 от 26 Юни 2018г.

6) ЗАКОН за водите

Обн. ДВ. бр.67 от 27 Юли 1999г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 55 от 3 Юли 2018 г.

7) ЗАКОН за чистотата на атмосферния въздух

Обн. ДВ. бр.45 от 28 Май 1996 г., посл. изм. ДВ. бр. 85 от 24 Октомври 2017 г.

8) ЗАКОН за почвите

Обн. ДВ. бр.89 от 6 Ноември 2007г., посл. изм. ДВ. бр. 58 от 18 Юли 2017 г.

9) ЗАКОН за регионалното развитие

Обн. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008г., посл. доп. ДВ. бр. 13 от 7 Февруари 2017 г .

10) ЗАКОН за устройство на територията

Обн. ДВ. бр.1 от 2 Януари 2001г., посл. изм. ДВ. бр. 55 от 3 Юли 2018 г.

11) ЗАКОН за подземните богатства

Обн. ДВ. бр. 23 от 12 Март 1999 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 96 от 1 Декември 2017 г.

12) ЗАКОН за горите

В сила от 09.04.2011 г. Обн. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 83 от 9 Октомври 2018 г.

13) ЗАКОН за културното наследство

Обн. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 89 от 26 Октомври 2018 г.

14) ЗАКОН за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси

Обн. ДВ, бр.10/4.02.2000 г., изм. ДВ, бр.84 от 2 ноември 2012 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 53 от 26 Юни 2018г.

15) ЗАКОН за опазване на земеделските земи

Обн. ДВ, бр. 35 от 24.04.1996 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 83 от 9 Октомври 2018 г.

16) ЗАКОН за здравето

В сила от 01.01.2005 г., Обн. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 18 от 27 Февруари 2018 г.

17) НАРЕДБА за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми

(загл. изм. - ДВ, бр. 3 от 2006 г.) В сила от 01.07.2004 г. Приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г. Обн. ДВ. бр.57 от 2 Юли 2004 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.12 от 12 Февруари 2016г.

18) НАРЕДБА за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Обн. ДВ. бр.73 от 11 Септември 2007г., изм. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2010г., изм. ДВ. бр.3 от 11 Януари 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.94 от 30 Ноември 2012г.

19) НАРЕДБА № 6 от 9.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти

Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на здравеопазването и министъра на икономиката, обн., ДВ, бр. 97 от 28.11.2000 г., изм. и доп., бр. 24 от 23.03.2004 г., в сила от 23.03.2004 г.

20) НАРЕДБА № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух

В сила от 30.07.2010 г. Издадена от Министерството на околната среда и водите и Министерството на здравеопазването. Обн. ДВ. бр.58 от 30 Юли 2010 г.

21) НАРЕДБА № 7 от 3.05.1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух

Издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 45 от 14.05.1999 г., в сила от 1.01.2000 г.

22) НАРЕДБА № 14 от 23 септември 1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места

Обн. ДВ. бр.88 от 3 Октомври 1997г., изм. ДВ. бр.46 от 18 Май 1999г., изм. ДВ. бр.8 от 22 Януари 2002г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2004г.

23) НАРЕДБА № 2 от 23 юли 2014 г. за класификация на отпадъците

Издадена от Министерството на околната среда и водите и Министерството на здравеопазването Обн. ДВ. бр.66 от 8 Август 2014 г.

24) НАРЕДБА № 9 от 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти.

Издадена от Министерство на здравеопазването в сила от 03.05.1991 г. Обн. ДВ. бр.35 от 3 Май 1991г., попр. ДВ. бр.38 от 14 Май 1991г., изм. ДВ. бр.8 от 22 Януари 2002г.

25) НАРЕДБА № 1 от 27.06.2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии

Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на икономиката, министъра на здравеопазването и министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн., ДВ, бр. 64 от 5.08.2005 г., в сила от 6.08.2006 г.

26) НАРЕДБА № 7 от 24.08.2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци

Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на земеделието и горите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г. кн. 10/2004 г., стр. 363

27) НАРЕДБА за третиране на биоотпадъците

Приета с ПМС № 235 от 15.10.2013 г., обн. ДВ, бр. 92 от 22.10.2013 г.

28) НАРЕДБА за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване

Приета с ПМС № 355 от 28.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.

29) НАРЕДБА за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали

Приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г., обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.

30) НАРЕДБА за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти

Приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.

31) НАРЕДБА за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци

Приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр. 29/1999 г.

32) НАРЕДБА за опаковките и отпадъците от опаковки

Приета с ПМС № 271 от 30.10.2012 г., обн., ДВ, бр. 85 от 6.11.2012 г., в сила от 6.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76 от 30.08.2013 г., в сила от 30.08.2013 г.

33) НАРЕДБА за изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства

В сила от 01.01.2005 г. Приета с ПМС № 311 от 17.11.2004 г. Обн. ДВ. бр.104 от 26 Ноември 2004г., изм. ДВ. бр.53 от 10 Юни 2008г., изм. ДВ. бр.5 от 20 Януари 2009г., изм. ДВ. бр.45 от 16 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.29 от 8 Април 2011г., изм. ДВ. бр.60 от 7 Август 2012г., отм. ДВ. бр.7 от 25 Януари 2013г.

34) НАРЕДБА № 7 от 14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места

Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 98 от 1.12.2000 г.

35) НАРЕДБА № 7 от 22.12.2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони

Издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн., ДВ, бр. 3 от 13.01.2004 г., в сила от 13.01.2004 г., изм. и доп., бр. 10 от 28.01.2005 г.; изм. с Решение № 653 от 21.01.2005 г. на ВАС на РБ - бр. 11 от 1.02.2005 г., в сила от 1.02.2005 г.; изм. и доп., бр. 51 от 21.06.2005 г., в сила от 21.06.2005 г.; изм. с Решение № 7028 от 18.07.2005 г. на ВАС на РБ - бр. 63 от 2.08.2005 г., в сила от 2.08.2005 г.; изм. и доп., бр. 41 от 22.04.2008 г., изм. ДВ. бр.76 от 5 Октомври 2012 г., изм. ДВ. бр.21 от 1 Март 2013 г.

36) НАРЕДБА № Н-12 от 21 ноември 2012 г. за реда за идентифициране, деклариране, предоставяне на статут и за определяне на категорията на недвижимите културни ценности, за достъпа и подлежащите на вписване обстоятелства в Националния регистър на недвижимите културни ценности

37) НАРЕДБА № 8 от 14 юни 2001 г. за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове

В сила от 01.08.2001 г. Издадена от Министерството на регионалното развитие и благоустройството Обн. ДВ. бр.57 от 26 Юни 2001г., изм. ДВ. бр.68 от 3 Август 2004 г., изм. ДВ. бр.51 от 21 Юни 2005 г., изм. ДВ. бр.66 от 25 Юли 2008 г. изм. и доп. ДВ. бр.22 от 11 Март 2014г., изм. ДВ. бр.56 от 8 Юли 2014г., изм. ДВ. бр.11 от 10 Февруари 2015г.

38) НАРЕДБА № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели

Издадена от министъра на здравеопазването, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на околната среда и водите, Обн. ДВ. бр.30 от 28 Март 2001г., изм. ДВ. бр.87 от 30 Октомври 2007г., изм. ДВ. бр.1 от 4 Януари 2011г., изм. ДВ. бр.15 от 21 Февруари 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.102 от 12 Декември 2014г.

39) НАРЕДБА № 6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението.

Издадена от Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите. Обн. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2006г.

40) НАРЕДБА № 1 от 11.04.2011г. на МОСВ за мониторинг на водите

В сила 29.04.2011г., издадена от МОСВ (обн. ДВ, бр.34/29.04.2011г.). Обн. ДВ. бр.34 от 29 Април 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.22 от 5 Март 2013г., изм. ДВ. бр.44 от 17 Май 2013г.

41) НАРЕДБА № 2 за проектиране, изграждане и експлоатация на водоснабдителни системи

Обн. ДВ. бр.34 от 19 Април 2005г., изм. ДВ. бр.96 от 7 Декември 2010г., изм. и доп. ДВ. бр. 45 от 14 Юни 2016 г.

42) НАРЕДБА № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели

Издадена от министъра на здравеопазването, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 30 от 28.03.2001 г., изм., бр. 87 от 30.10.2007 г., в сила от 30.10.2007 г., изм. и доп., бр. 1 от 4.01.2011 г., изм., бр. 15 от 21.02.2012 г., в сила от 21.02.2012 г.

43) НАРЕДБА № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води

Издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 22 от 5.03.2013 г., в сила от 5.03.2013 г., изм. и доп., бр. 79 от 23.09.2014 г., в сила от 23.09.2014 г.

44) НАРЕДБА № РД-02-20-2 от 27 януари 2012 г. за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони

В сила от 15.03.2012 г., издадена от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Обн. ДВ. бр.13 от 14 Февруари 2012г., попр. ДВ. бр.17 от 28 Февруари 2012г., попр. ДВ. бр.23 от 20 Март 2012г.

45) НАРЕДБА № 3 от 1 август за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата

Обн. ДВ. бр. 71 от 12 Август 2008 г.;

46) НАРЕДБА № 26 от 2.10.1996 г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт

Обн. ДВ, бр. 89/1996 г., изм. и доп. изм. ДВ. бр.30 от 22 Март 2002г.;

47) НАРЕДБА № 3 от 5 май 2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на вибрации

Обн. ДВ. бр.40 от 12 Май 2005г.

48) НАРЕДБА за обхвата, структурата, съдържането и методиката за изработване на планове за опазване и управление на единичните или груповите недвижими културни ценности

Обн. ДВ, бр. 19, от 8 март 2011 г

49) Правилник за прилагане на Закона за опазване на земеделските земи

Приет с ПМС № 240 от 24.09.1996 г. Обн. ДВ. бр.84 от 4 Октомври 1996 г., изм. ДВ. бр.100 от 31 Октомври 1997 г., изм. ДВ. бр.14 от 18 Февруари 2000 г., изм. ДВ. бр.48 от 13 Юни 2000 г., изм. ДВ. бр.63 от 1 Август 2000 г., изм. ДВ. бр.41 от 24 Април 2001г., изм. ДВ. бр.66 от 27 Юли 2001 г., изм. ДВ. бр.31 от 4 Април 2003 г., изм. ДВ. бр.41 от 18 Май 2004 г., изм. ДВ. бр.75 от 12 Септември 2006 г., изм. ДВ. бр.78 от 26 Септември 2006 г., изм. ДВ. бр.62 от 31 Юли 2007 г., изм. ДВ. бр.45 от 13 Май 2008 г., изм. ДВ. бр.71 от 12 Август 2008 г., изм. ДВ. бр.95 от 4 Ноември 2008 г., изм. ДВ. бр.62 от 4 Август 2009 г., изм. ДВ. бр.39 от 20 Май 2011 г., изм. ДВ. бр.50 от 1 Юли 2011 г., изм. и доп. ДВ. бр.35 от 8 Май 2012 г.

50) Метод за комплексна експертна оценка на ландшафта – публ. В. Троева и Г. Цолова, Ландшафтно планиране. С., 1997 г.

51) Метод за визуална оценка на ландшафта – публ. МОСВ, С., 1997 г.

КОНВЕНЦИИ И ДИРЕКТИВИ

- 1) Европейска конвенция за ландшафта, 2000 г.;
- 2) Конвенция по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (Вашингтонска, CITES), в сила от 16 април 1991 г. (ДВ, бр. 6 от 1992 г.);
- 3) Конвенция по влажните зони с международно значение, по – специално като местообитания за водолюбиви птици (Рамсарска), в сила от 24 януари 1976 г. (ДВ, бр. 56 от 1992 г.);
- 4) Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска), в сила от 01 май 1991 г. (ДВ, бр. 23 от 1995 г.);
- 5) Конвенция за биологичното разнообразие, в сила от 16 юли 1996 г. (ДВ, бр. 19 от 1999 г.);
- 6) Конвенция за защита на мигриращите видове (Бонска), в сила от 01 ноември 1999 г. (ДВ, бр. 16 от 2000 г.);
- 7) Конвенция за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния, в сила от 16 март 1983 г. (ДВ, бр. 45 от 2003 г.);
- 8) Конвенция за опазване и използване на трансграничните водни течения и международните езера, в сила от 26 януари 2004 г. (ДВ, бр. 14 от 2004 г.);
- 9) Конвенция за достъпа да информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда, в сила от 16 март 2004 г. (ДВ, бр. 33 от 2004 г.);
- 10) Протокол от Картахена по биологична безопасност към Конвенцията по биологично разнообразие, в сила от 11 септември 2003 г. (ДВ, бр. 83 от 2003 г.);

- 11) Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания, ратифицирана и влязла в сила за България през 1991 г.;
- 12) Конвенция за влажните зони с международно значение, утвърдена с Решение 389 на Министерския съвет от 18.11.1974 г. Обн., ДВ, бр. 56 от 10.07.1992 г., в сила за България от 24.01.1976 г. Изменена с Протокол от 3.12.1982 г., в сила за България от 27.02.1986 г.;
- 13) Директива 2001/42/ЕО за оценка на въздействието на някои планове и програми върху околната среда
- 14) Директива 2009/147/ ЕИО за опазването на дивите птици
- 15) Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна

СТРАТЕГИИ, ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

- 1) „Европа 2020“: Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж
- 2) Национална програма за развитие „България 2020“
- 3) Национална стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2012-2022 г.
- 4) Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013 - 2025 г.
- 5) Национална стратегия за развитие и управление на водния сектор
- 6) Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г.
- 7) Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.
- 8) Трети национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г.
- 9) Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г. /НПУО/
- 10) Национална стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 - 2020 г. (НСРГСРБ 2013 – 2020)
- 11) Стратегическият план за развитие на горския сектор 2014 - 2023 г.
- 12) Националната стратегия за развитие на ловното стопанство 2012 – 2027 г.
- 13) Програма за развитие на селските райони на Република България 2014-2020 г.
- 14) План за управление на речния басейн в Дунавски район 2016-2021 г.
- 15) План за управление на риска от наводнения в Дунавски район 2016 – 2021 г. (ПУРН)
- 16) Регионален план за развитие на Северен централен район за периода 2014 -2020 г.
- 17) Областна стратегия за развитие на област Велико Търново 2014-2020 г.
- 18) Общински план за развитие на Община Златарица за периода 2014-2020 г.
Други планове и програми, с които е съобразен изготвеният проект на ОУП са:
- 19) Стратегията „Европа 2020“ /2010 г./
- 20) Петия кохезионен доклад
- 21) Лисабонската стратегия 2000 г.
- 22) Хартата от Лайпциг за устойчиви европейски градове /2007 г./

ЛИТЕРАТУРНИ ИЗТОЧНИЦИ:

- 1) Атанасов, А н т. 1973. Закономерности в строежа на нефтогазоносността на Северна България. I част. — Сп. Бълг. геол. д-во, **34**, № 3, 247—271
- 2) Биоценози с естествено формираща се флора и фауна, толерантни към умерен антропогенен натиск и възможности за съществуване на уникални флористични и фаунистични елементи, Справочник, МОС, 1997 г.
- 3) Бондев, И. Растителността в България, 1991 г, София
- 4) Бончев, Ек. 1986. Балканидите. Геотектонско положение и развитие. С, БАН. 273 с.
- 5) Ботев, Б., Ц. Пешев (отг. ред.)1985. Червена книга на НР България, Изд. на БАН, София

- 6) Географски институт при БАН. 2002 География на България. 2002. изд. Форком
- 7) Застрашените животни в България, Академично издателство „проф. Марин Дринов”, София, 2000 г.
- 8) Карагюлева, Ю. 1971а. Северна ивица на Предбалкана. — В: Тектоника на Предбалкана. С, БАН, 66—107
- 9) Костадинова И, С Дерелиев, Инструкция за оценка на защитени зони по чл.7 ал.3 във връзка с чл.6, ал1, т.3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие, включващи местообитания на видове птици, Костадинова И (съст.) 1997. Орнитологично важни места в България. БЗДП, Природозащитна поредица. Книга 1, БЗДП, София, 176 с.; 2001
- 10) Ловни птици и бозайници в България, Практическо ръководство, Издателство “Пенсофт”, 2001 г.
- 11) Мичев, Т., П. Янков. 1993. Орнитофауна. В: Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие. Основни доклади, София, т. 1, 585-613
- 12) Нанкинов, Д., С. Симеонов, Т. Мичев, Б. Иванов, 1997. Фауна на България, Aves, част II, София, Изд. “Проф. М. Дринов”, БАН, 427 с.
- 13) Нанкинов, Д и колектив. 2004. Численост на националните популации на гнездящите в България птици. Зелени Балкани, Пловдив
- 14) Орнитологично важни места в България и Натура 2000; Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица/ Книга 11
- 15) Пешев, Ц, Нанкинов, Д, Пешев, Д. Гръбначните животни в България, 2000 г., София
- 16) Птиците на Балканския полуостров, Издателство „Петър Берон”, София, 1991 г.
- 17) Ръководство за определяне на местообитанията от европейска значимост, 2005 г., София
- 18) Стойкова, К., М.Иванов. 1988. Петроложки доказателства за аптска възраст на Свищовската свита в типовата ѝ област (Централна Северна България). — Сп. Бълг. геол. д-во, **49**, № I. I—10
- 19) Физическа и социално-икономическа география на България, 2002 г, БАН, София
- 20) Хрисчев, Хр. 1966. Литостратиграфия на Ловешката ургонска група. — Изв. Геол. инст., **15**, 231—246
- 21) Цонев Р, Димова Д, Белев Т, Хабитати, разпространение, площ и алгоритъм за картиране; Преработили: Росен Цонев и Мариус Димитров)
- 22) Червена книга на НР България, Изд. на БАН, София – 2015 г.
- 23) Численост на националните популации на гнездящите в България птици 2004 Екип „Орнитофауна“ към Работна група „Фауна“ по проект на DEPA НАТУРА 2000 в България
- 24) Чунев, Д. 1968. Неогенски базалти. — В: Стратиграфия на България. С, Наука и изкуство, 377—378
- 25) Янков П Атлас на гнездящите птици в България; Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица/ Книга 10
- 26) Collins Bird guide 2nd edition, Harper Collins Publishers Ltd, Färlth&Hässler, Värnamo, Sweden 2009
- 27) Kovatcheva, T. 1976. Zonation of the Barremian and the Aptian from the Fore-Balkan and the North-Eastern part of the Moesian Platform on Foraminifera. — Geol. Bale, **6**, No 3, 81-92

ДРУГИ ИЗТОЧНИЦИ

- 1) Предварителен проект за ОУП на община Златарица, изготвен от „Геоплан Златарица“ ДЗЗД с Ръководител проект: проф. арх. Иван Никифоров, д.а.н.;
- 2) Годишен анализ на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в област Велико Търново - 2013 г.;
- 3) Годишен анализ на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в област Велико Търново - 2014 г.;
- 4) Годишен анализ на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в област Велико Търново - 2015 г.;
- 5) Метеорологични данни от НИМХ-БАН;
- 6) Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) – Велико Търново (2016 г.), Доклад за състоянието на околната среда през 2015 г.;
- 7) Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) – Велико Търново (2017 г.), Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2016 година;

- 8) Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) – Велико Търново (2018 г.), Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2017 година;
- 9) БДДР гр. Плевен – Информация за Водни тела на територията на община Златарица и данни за съществуващите в Община Златарица водоизточници за питейно-битови цели и минерални водоизточници и утвърдените санитарно-охранителни зони със съответните три пояса около тях (Писмо Изх. №ЗДОИ-660/28.12.2017 г. на БДДР гр. Плевен);
- 10) Предварителен Регионален Генерален план на “ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново;
- 11) РИОСВ - Велико Търново – Информация за всички постъпили и преминали процедура по ЕО/ОВОС/ОС инвестиционни предложения, планове, програми и проекти, попадащи в границите на защитена зона BG0000279 „Стара река“ и 33 BG0000280 „Златаришка река“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, за периода от м. януари 2007 г. до м. септември 2017 (писмо изх. № ЗДОИД-22/28.09.2017 г.);
- 12) РИОСВ - Велико Търново – Информация относно предприятията в община Златарица (писмо изх. № ЗДОИД-22/28.09.2017 г.).